Stadsfullmäktiges

i

Västerås

Protokoll

och

Handlingar

1927.

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

OCH

HANDLINGAR

FÖR

ÅR 1927

VÄSTERÅS CENTRAL-TRYCKERI 1928.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927.

REGISTER.

VASTERÅS CENTRALTRRYCKERI 1928.

PROTOKOLL

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

ÅR 1927

VÄSTERÅS CENTRALTRYCKERI 1927.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 3 Januari 1927.

Närvarande: Direktören A. Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Domprosten Fr. Fåhræus, Tapetseraren C. Bäckman, Direktören E. Falk, Köpmannen C. Hedberg, Förmannen J. Andersson, Byggmästaren A. Hammer, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Ingenjören P. Hiersemann, Svarvaren C. G. Pettersson, Folkskolläraren G. Leontein, Fru Ida Grönberg, Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, Rektorn Hj. Thyresson, Sjukbesökaren E. Keijser, Förste provinsialläkaren G. Fjellander, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Metallarbetaren O. Håvberg, Sjukvårdaren J. O. Wass, Filaren R. Hult, Förmannen E. A. Westholm, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, Byggmästaren F. Eklund, Träarbetaren G. Sund, Expeditören Karl Andersson, Tubdragaren K. Engdahl, Hamnarbetaren K. Hellström, Lokomotivföraren O. Dahrné, Stationskarlen C. F. Melin, Överingenjören R. Liljeblad, Fru Agnes Söderquist, Järnarbetaren J. Widén, Rektorn S. Landtmansson, Kommunalarbetaren E. Gehlin, Ritsaren Edvin Andersson, Kaptenen G. Robsahm, Redaktören Hj. Nelson, Plåtslagaren C. F. Larsson, Fru Ida Olsson, Folkskoleinspektören E. Granér, Skorstensfejaremästaren C. V. Karlsson, Förste postiljonen E. L. Östlund och Valsaren K. A. Berg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Brandchefen A. Danielsson, Redaktören A. Pers, Ingenjören O. Hellman och Lektorn M. Lien.

§ 1.

Sedan Herr Sundström, vilken bland Stadsfullmäktiges ledamöter under den längsta tiden oavbrutet tillhört Stadsfullmäktige, enligt arbetsordningens föreskrift till denna dag sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse ordförande för det ingångna året m. m., öppnades nu sammanträdet av Herr Sundström.

§ 2.

Ledamöter i Stfm.

Enligt till Stadsfullmäktige överlämnade utdrag av Magistratens protokoll för den 22 och 23 september 1926 hade vid nämnda dagar förrättade röstsammanräkningar efter den 19 samma månad och år hållet val för besättande av samtliga 48 Stadsfullmäktigemandat i staden för åren 1927—1930 ovan såsom närvarande och frånvarande antecknade personer valts till Stadsfullmäktige.

Med ledning av dessa protokoll hade kallelsen till dagens sammanträde utfärdats och förrättades nu upprop.

§ 3.

Val av ordförande.

Företogs val av ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år, och utsågo Stadsfullmäktige härtill på förslag av Herr Keijser med acklamation Herr Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 4.

Den valde ordföranden övertog härefter ledningen av förhandlingarna och hälsade därvid särskilt de ledamöter, vilka icke förut tillhört Stadsfullmäktige, välkomna till deltagande i Stadsfullmäktiges förhandlingar.

§ 5.

Val av vice ordförande.

Till Stadsfullmäktiges ordförande för det ingångna året valde Stadsfullmäktige härefter på förslag av Herr Keijser med acklamation Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

§ 6.

Val av beredningsutskott.

Företogs till behandling frågan om val av Beredningsutskott för innevarande år; och beslöto Stadsfullmäktige härvid till en början enligt ett av Herr Falk framställt förslag, att utskottet skulle bestå av nio ledamöter och lika antal suppleanter.

Härefter valde Stadsfullmäktige efter inom Stadsfullmäktige framställda förslag med acklamation till ordinarie ledamöter i Beredningsutskottet Förmannen E. A. Westholm, Hamnarbetaren K. Hellström, Expeditören K. Andersson, Metallarbetaren O. Håvberg, Förmannen J. Andersson, Köpmannen C. Hedberg, Ingenjören P. Hiersemann, Rektorn Hj. Thyresson och Folkskolläraren G. Leontein.

Till suppleanter i Beredningsutskottet valdes likaledes med acklamation Filaren R. Hult, Träarbetaren G. Sund, Lokomotivföraren O. Dahrné, Stationskarlen C. F. Melin och Tubdragaren K. Engdahl att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Westholm, Hellström, K. Andersson, Håvberg och J. Andersson, Förste provinsialläkaren G. Fjellander, Byggmästaren A. Hammer och Ingenjören O. Hellman att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Hedberg, Hiersemann och Thyresson samt fru Grönberg att inträda vid förfall för Herr Leontein.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 27 januari 1927.
FREDR FÅHRÆUS.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 27 Januari 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Svedlund, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gehlin, Edvin Andersson, Nelson, Larsson, Lien, Olsson, Granér, C. V. Karlsson, Östlund och Berg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Pers, Pettersson, Leontein, Liljeblad och Robsahm.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 7.

Justering.

Upplästes och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 3 innevarande januari.

§ 8.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Berg och Östlund att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

§ 9.

Ang. mottagande av en donation efter fröken Augusta Berglund.

Sedan Magistraten genom resolution den 28 nästlidne december till Stadsfullmäktige överlämnat en skrivelse från utredningsmännen i dödsboet efter Fröken Augusta Albertina Berglund i Västerås med därvid i avskrift fogat av henne den 4 april 1911 upprättat testamente samt Stadsfullmäktige samma dag i anledning av genom testamentet till staden gjord donation remitterat handlingarne till Drätselkammaren för utlåtande, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1), under vitsordande av att såsom Drätselkammaren i annat sammanhang meddelat, till staden av denna donation överlämnats det i utredningsmännens skrivelse angivna beloppet, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta för stadens räkning mottaga donationen till förvaltning enligt de i testamentet härför givna föreskriferna.

Efter föredragning härav fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström beslut i överensstämmelse med vad Drätselkammaren hemställt.

§ 10.

Ang. förhöjning av sotaremästarnes arvode.

Sedan Stadsfulmäktige den 28 nästlidne december för utlåtande till Drätselkammaren remitterat en av Brandstyrelsen gjord hemställan angående beredande av ersättning åt en var av stadens skorstensfejaremästare med 200 kronor årligen för det med eldstadsbesiktningen förenade arbetet, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 2) på anförda skäl för sin del förklarat sig icke vilja motsätta sig ett beslut av Stadsfullmäktige i enlighet med Brandstyrelsens förslag, i sammanhang varmed Drätselkammaren meddelat, att en av Drätselkammarens ledamöter, Herr Jonsson, reserverat sig emot Drätselkammarens beslut under yrkande, att Drätselkammaren måtte avstyrka framställningen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla vad Brandstyrelsen hemställt, varjämte beslöts, att arvodet skulle utgå av uttaxerade medel.

§ 11.

Ang. godkännande av testamente efter P. G. Andersson.

Sedan Magistraten genom resolution den 29 november 1926 till Stadsfullmäktige överlämnat en skrivelse från C. A. Larsson i Västerås, däri denne i egenskap av arvinge efter Sofia Viktorina Andersson anhållit, att staden såsom danaarvsberättigad efter hennes förut avlidne man Gårdsägaren Per Gust. Andersson i Västerås ville godkänna ett av makarna den 9 oktober 1897 upprättat i avskrift bifogat inbördes testamente, varigenom förordnats, att kvarlåtenskapen i boet skulle tilflalla den efterlevande maken, samt Stadsfullmäktige den 28 nästlidne december remitterat handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för utlåtande, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande januari vid det förhållande, att testamentet syntes vara upprättat i laga ordning, hemställt, att Stadsfullmäktige för stadens räkning såsom danaarvsberättigad ville godkänna testamentet.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

§ 12.

Ang. anslag till en nykterhetskurs i Arboga.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande januari hade Drätselkammaren, med överlämnande till Stadsfullmäktige för avgörande av en framställning från Centralförbundet för nykterhetsundervisning angående anvisande av ett anslag å förslagsvis 500 kronor såsom bidrag till kostnaderna för en nykterhetskurs i Arboga den 27 september—2 oktober 1927, och under erinran att staden förut lämnat anslag för å olika orter inom länet avhållna dylika kurser, för sin del föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å 250 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning beslut i enlighet med Drätselkammarens förslag.

§ 13.

Ang. försäljning av mark till Kungl. Vattenfallsstyrelsen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande januari hade Drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville i anslutning till Drätselkammaren förut lämnat uppdrag bemyndiga Drätselkammaren att å stadens vägnar till Kungl. Vattenfallsstyrelsen försälja ett från staden tillhöriga stadsägan N:o 2253 och sjön Mälaren avstyckat område, innehållande i areal 34,690 kvm., vilket vore avsett att under beteckningen lägenheten Västeråsverket N:o 3 tilläggas Kungl. Vattenfallsstyrelsens förutvarande område å Kungsängen i Västerås, allt i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder för försäljningen, som funnes angivna i ett upprättat och vid Drätselkammarens skrivelse fogat kontraktsförslag.

På yrkande av Herrar Sundström och Danielsson och sedan Herrar Westholm och Hellström yttrat sig i ärendet utan särskilt yrkande, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 14.

Ang. beviljande av understöd åt arbetslösa.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 4) hade Fattigvårdsstyrelsen och Arbetslöshetskommittén i gemensam skrivelse till Stadsfullmäktige på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville *dels* besluta att understöd enligt 2 § fattigvårdslagen kunde under tiden februari, mars och april månader 1927 utbetalas till viss i skrivelsen närmare angiven kategori arbetslösa, *dels* i överensstämmelse med i skrivelsen framställt förslag fastställa vissa allmänna grunder för utdelande av understöd till arbetslösa i Västerås enligt 2 § fattigvårdslagen, *dels ock* bemyndiga Fattigvårdsstyrelsen att av tillgängliga medel bestrida kostnaderna för understödet med uppdrag för styrelsen att sedermera föreslå Stadsfullmäktige, huru dessa skulle gäldas.

Vidare hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande januari jämväl intagen under Stadsfullmäktiges tryckta handlingar N:o 4, med överlämnande till Stadsfullmäktige av ovanberörda framställning, för sin del, under erinran att liknande understödsverksamhet förut varit i staden anordnad och att den syntes ofrånkomlig som nödfallsutväg i händelse ej nödhjälpsarbeten genom stadens eller statens försorg anordnades i den utsträckning att härtill kunde hänvisas de arbetslösa, varom vore fråga, tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter en stunds överläggning, varunder Herrar Sundström och Danielsson yrkade bifall till vad de förberedande myndigheterna föreslagit, samt Herrar Hellman, Engdahl, Hult och Westholm yttrat sig utan att framställa något särskilt yrkande, godkände Stadsfullmäktige utan om-

röstning vad Fattigvårdsstyrelsen och Arbetslöshetskommittén sålunda i ärendet hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 15.

Ang. tillstånd för A. A. P:son Bennitz att försälja pilsnerdricka.

Från Nykterhetsnämnden hade inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 20 november innev. år har Magistraten i staden till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlanden A. A. P:son Bennitz' förnyade ansökan hos Konungens Befallningshavande i länet om tillstånd att från fastigheten Pilgatan 1 här i staden försälja pilsnerdricka till avhämtning.

Nämnden har upptagit ärendet till förberedande behandling och får i ärendet anföra.

Nykterhetsnämnden ägde vid dess föregående avstyrkande yttrande fullständig kännedom om belägenheten av de olika försäljningsställen, som sökanden omnämner.

Vid bedömandet av sökandens förnyade framställning har Nykterhetsnämnden ansett någon ändring av förhållandena endast kunde tänkas, därest den av Handlanden Nilsson innehavda rättigheten, Pilgatan 11, upphörde, eljes torde enahanda förhållanden, som då Nämnden föregående gång avstyrkte bifall, vara rådande. Nämnden har därför undersökt denna angelägenhet. Handlanden Nilsson har därvid förklarat, att han visserligen ej i någon större omfattning för närvarande begagnade sig av sin rätighet, men att han under inga omständigheter vore villig avstå från den honom tilldelade försäljningsrätten. Under sådana förhållanden och då inga som helst garantier föreligga att ej Nilssons rättighet tages fullt i bruk, samt behov av ytterligare ett försäljningsställe enligt Nämndens uppfattning ej föreligger, finner sig Nämnden icke kunna tillstyrka den förnyade framställningen, varför Nämnden hemställer, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka bifall till densamma.

Västerås den 17 januari 1927.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin",

Efter föredragning av samma skrivelse ävensom av de i skrivelsen omförmälda ansökningshandlingarne fattade Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herr Sundström beslut i ärendet i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens hemställan.

§ 16.

Ang. markbyte för reglering av Krutkällarvägen.

Föredrogs och bifölls utan omröstning på yrkande av Herr Sundström följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt uppgjort förslag till reglering av Krutkällarevägen, vilket förslag i vad det berör tomten N:o 1 b och 2 a Katrinelund redan genomförts, skall cirka 60 m² av staden tillhörig mark tilläggas tomten N:o 1 a Katrinelund och cirka 52 m² av tomten avskiljas till Krutkällarevägen. Då vederbörande tomtägare framfört begäran att få denne reglering genomförd, vilken Drätselkammaren tänker sig skola ske i form av ett markbyte, därvid någon mellanavgift icke skulle utgå för arealskillnaden, får Drätselkammaren härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att på de villkor, Drätselkammaren kan finna för staden antagliga, genomföra detta markbyte.

Västerås den 13 januari 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 17.

Ang. fastställande av benämningar å nya gator och vägar samt förändringar av gamla gatunamn.

En från Magistraten inkommen skrivelse av den 22 innevarande januari med förslag angående fastställande av benämningar å nya gator och vägar samt angående förändringar av gamla gatunamn beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar vice ordföranden och Sundström remittera för utlåtande till Stadsplanekommittén och Beredningsutskottet.

§ 18.

Ang. K. B:s fastställelse av beslut rör. tilläggspension till f. slöjdläraren Joh. Fredr. Brandt.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes i länet till Stadsfullmäktige överlämnade resolution den 15 innevarande januari, varigenom Konungens befallningshavande fastställt av Stadsfullmäktige den 25 november 1926 fattat beslut angående beviljande av tilläggspension till f. Slöjdläraren Joh. Fredr. Brandt.

§ 19.

Ang. ordförande och vice ordförande i arbetslöshetskommittén.

Enligt från Konungens befallningshavande inkomna skrivelser hade Stadsfullmäktige underrättats därom, att Konungens befallningshavande förordnat Fabrikören Joh. Svensson att intill utgången av år 1927 vara ordförande i stadens arbetslöshetskommitté ävensom Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist att vara ordförandens suppleant i kommittén samt Kamreraren Harald Billman att vara revisor av kommitténs räkenskaper och verksamhet för år 1927.

De inkomna skrivelserna lades till handlingarne.

§ 20.

Ang. sakkunniga vid sjöförklaringar och sjöförhör

Föredrogs till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Rådhusrättens civildombok den 17 innevarande januari, utvisande att Rådhusrätten bland de av Stadsfullmäktige föreslagna personerna utsett Hamnkaptenen R. Benson och Sjökaptenen C. G. Södedström att såsom sakkunniga samt Maskiningenjören G. Vallenius och Sjökaptenen G. Thorslund att såsom suppleanter för dem under år 1927 gå rätten tillhanda vid sjöförklarings upptagande samt vid verkställande av sjöförhör.

Den inkomna skrivelsen lades till handlingarne.

§ 21.

Ang. entledigande för fröken Olga Lindgren att vara ledamot av pensionsnämnden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande januari hade ledamoten av stadens pensionsnämnd Fröken Olga Lindgren anhållit om entledigande från ifrågavarande uppdrag.

Stadsfullmäktige beslöto remittera framställningen till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 22.

Ang. val av sakkunniga vid brandsyn.

I skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Beredningsutskottet såsom tillägg till sitt vid Stadsfullmäktiges sammanträde under december månad föregående år behandlade förslag angående val av kommunala förtroendemän föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för år 1927 till sakkunniga vid brandsyn utse Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Muraren G. Dahlfors med Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Kakelugnsmakaren Hilmer Lundgren som suppleanter.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige företaga valet med acklamation och utsågos till ifrågavarande uppdrag de av Beredningsutskottet föreslagna personerna.

§ 23.

Ang. statligt och kommunalt anslag till arbetslöshetsunderstöd.

I en nu avgiven skriftlig motion föreslogs Herrar Engdahl och E. W. G. Andersson på anförda skäl, att Stadsfullmäktige ville genom en deputation uppvakta Regeringen och Arbetslöshetskommissionen för att söka erhålla största möjliga ekonomiska bidrag för meddelande av hjälp åt arbetslösa här i staden samt att Stadsfullmäktige ville besluta anvisa 20,000 kronor av det i årets stat för diverse och oförutsedda behov avsatta anslaget för att utdelas till oförvållat arbetslösa enligt § 2 i fattigvårdslagen under februari, mars och april månader 1927.

På yrkande av Herr Engdahl beslöto Stadsfullmäktige efter föredragning av motionen remittera densamma till arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren för skyndsamt yttrande ävensom uttala sig för att, därest de begärda yttrandena i tillräckligt god tid hunne avgivas och för-

hållandena i övrigt sådant påkallade, ett extra sammanträde med Stadsfullmäktige kunde anordnas före det ordinarie februarisammanträdet för ifrågavarande ärendes slutliga behandling.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 1 februari 1927.
FREDR. FÅHRÆUS.
Karl Berg. *Erik Östlund.*

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 24 Februari 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Målerieföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Johan Andersson, Hammer, Hiersemann, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Thyresson, Keijser, Fjellander, Svedlund, Håvberg, Wass, Hellman, Eklund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gehlin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Lien, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund och Berg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Tärngren, Pettersson, Johansson, Hult, Vestholm och Sund.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 24.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar C. V. Karlsson och Granér att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 25.

Ang. nödhjälpsarbeten (väganläggning å södra landsvägen, omgrävning av en del av bäcken utmed Malmabergsgatan).

I skrvielse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 5) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för beredande av arbetstillfällen åt arbetslösa bemyndiga Drätselkammaren dels låta omgräva den utmed Malmabergsgatan rinnande bäcken, dels ock låta sänka och räta ett stycke av Södra landsvägen vid Gränsta; att kostnaden för ifrågavarande nödhjälpsarbeten skulle tillsvidare bestridas med tillgängliga medel för att slutligen täckas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren framdeles kunde komma att besluta, samt att bemyndiga Drätselkammaren att med A.-B. Svenska Metallverken på de villkor, Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, träffa avtal om byte och förvärv av mark för den reglering av Malmabergsgatans område, som betingades av bäckens omgrävning.

På yrkande av Herrar Sundström och Engdahl biföllo Stadsfullmäktige till alla delar utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 26.

Ang. placering av en del fondmedel.

Sedan Beredningsutskottet den 9 december 1926 avgivit utlåtande över ett av Drätselkammaren tidigare hos Stadsfullmäktige väckt förslag rörande förvaltningen av en del till staden överlämnade donationer (Stads-

fullmäktiges handlingar 1926 N:o 59) samt Stadsfullmäktiges den 28 december 1926 anmodat Dräselkammaren avgiva yttrande i anledning av Beredningsutskottets berörda utlåtande, hade Drätselkammaren genom skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande februari avgivit det infordrade utlåtandet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 6).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herr Sundström med bifall till Drätselkammarens senast avgivna förslag och i huvudsaklig överensstämmelse med Beredningsutskottets hemställan anmoda Drätselkammaren att, så snart sådant lämpligen kunde ske, låta placera i Drätselkammarens i ärendet förut gjorda framställning omförmälda, å deposition i bank förut insatta fondmedel i statliga eller efter Kungl. Maj:ts fastställelse upplagda kommunala lån.

§ 27.

Ang. utbetalning av ortstillägg till nödhjälpsarbetare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från Arbetslöshetskommittén samt under förmälan, att Statens arbetslöshestkommission medgivit staden dispens från erläggande av inkvarteringsbidrag, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att ortstillägg för vid statliga nödhjälpsarbeten anställda arbetare från Västerås skulle från 1927 års början tillsvidare bestridas av stadens medel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens behörda hemställan.

§ 28.

Ang. upptagande av tillfälliga lån.

Med förmälan, att stadens behov under det närmaste året av penningemedel för bestridande av löpande utgifter i avvaktan på vid uppbörderna av kommunalutskylderna inflytande medel, för bestridande av utgifter, som slutligen skulle gäldas med fasta lån, för hållande av nödiga förråd av materialier och annat, som förbrukades i den kommunala verksamheten, samt för hållande av rörelsekapital åt stadens tekniska verk fortfarande såsom hittills föranledde tillfällig upplåning, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 8) hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga ej mindre Drätselkammaren att i bankinrättning eller eljes för stadens räkning upptaga tillfälliga lån för ovan angivna ändamål i vad de avsåge Drätselkammarens förvaltning, till belopp Drätselkammaren kunde finna erforderligt, än även Vatten- och Gasverksstyrelsen att ikläda staden skuld genom upptagande av tillfälliga lån till erforderligt belopp för tillgodoseende av de tekniska verkens behov av rörelsekapital för närmaste år framåt.

Därjämte hade Drätselkammaren anhållit om bemyndigande att under år 1927 för ytterligare ett år framåt förnya stadens borgen för i bankinrättning eller eljes lämnad kredit för Drätselkammarens vedgård å ett

belopp av högst 50,000 kronor samt för A.-B. Arbetarebostäder å 50,000 kronor.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 29.

Ang. ändring av föregående beslut om ny hamnordning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 9) hade Hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta dels i så måtto ändra det av Stadsfullmäktige den 27 maj 1926 fattade beslutet om antagande av förslag till ny hamnordning, att mom. 2 i § 21 skulle utgå ur förslaget och att mom. 3 i samma § skulle betecknas såsom mom. 2, dels ock hemställa hos Konungens befallningshavande, att hamnordningsförslaget med angivna ändring måtte vinna Konungens befallningshavandes stadfästelse.

På yrkande av Herr Hellström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Hamnstyrelsen sålunda hemställt.

§ 30.

Ang. åtgärder för lindrande av arbetslösheten.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne januari till Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren för yttrande remitterat en av Herrar Engdahl och Edvin Andersson hos Stadsfullmäktige väckt motion med förslag, att Stadsfullmäktige ville dels genom en deputation uppvakta Regeringen och Arbetslöshetskommissionen för att söka erhålla största möjliga ekonomiska bidrag för meddelande av hjälp åt arbetslösa här i staden, dels ock anvisa 20,000 kronor av det i årets stat för diverse och oförutsedda behov avsatta anslaget för att utdelas till oförvållat arbetslösa enligt § 2 i fattigvårdslagen under februari, mars och april månader år 1927, hade nu de infordrade utlåtande till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 10).

Drätselkammaren hade därvid i skrivelse den 10 innevarande februari på anförda skäl hemställt, att den väckta motionen icke måtte för närvarande föranleda annan åtgärd, än att Stadsfullmäktige ville besluta uppdraga åt Drätselkammaren att hos Svenska Stadsförbundets styrelse å Stadsfullmäktiges vägnar göra framställning, att Styrelsen ville efter verkställd undersökning, därest undersökningens resultat därtill funnes giva anledning, hos vederbörande statsmyndighet påkalla uppmärksamheten å industrisamhällenas ogynnsamma särställning med hänsyn till arbetslöshetsförhållandena och behovet av särskilda åtgärder från statsmakternas sida i anledning härav.

Arbetslöshetskommittén hade i skrivelse den 17 innevarande februari under åberopande av anförd motivering, hemställt, att den väckta motionen icke måtte för närvarande av Stadsfullmäktige bifallas.

Sedan handlingarne i detta ärende föredragits uppstod en stunds överläggning och yrkades därunder dels av Herrar Sundström, vice ordföranden och Karl Andersson bifall till vad Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren hemställt, dels ock av Herrar Edvin Andersson och

Engdahl, vilka beträffande motionens första del förklarade sig kunna ansluta sig till Drätselkammarens hemställan, att Stadsfullmäktige ville bifalla motionen i dess senare del.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena; och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 36 ja emot 2 nej, som avgåvos för Herrar Edvin Anderssons och Engdahls yrkande, bifalla Drätselkammarens i ärendet framställda förslag.

§ 31.

Ang. tillstånd för A. V. Bäcklin att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 10 innevarnade februari anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en av Arvid Verner Bäcklin hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokal i fastigheten N:o 8 vid Kristinagatan här i staden försälja pilsnerdricka till avhämtning, hade Nykterhetsnämnden, som för tids vinnande utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit ärendet till förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande februari, med förmälan, att Nämnden ansåge, att behov av det här ifrågavarande försäljningsstället icke förelåge, samt under framhållande av, att de båda bryggeriernas försäljningsställen låge i omedelbar närhet av Kristinagatan och att ett lämpligt tillfälle att indraga rättigheten syntes föreligga nu, då den föregående innehavaren, fru Augusta Lovisa Ericsson, upphörde att utöva densamma, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka bifall till ansökningen.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige under åberopande av de skäl Nykterhetsnämnden sålunda anfört avstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 32.

Ang. besvär över stfm. beslut om tillstånd för A. Bennitz att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 21 innevarande februari hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, vilka Handlanden A. Bennitz anfört över Stadsfullmäktiges den 27 januari 1927 fattade beslut, innefattande yttrande över en av klaganden hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten N:o 1 vid Pilgatan här i staden försälja pilsnerdricka till avhämtning.

Tillika hade Magistraten genom resolution den 22 innevarande månad anmodat Stadsfullmäktige yttra sig i samband med yttrandet i anledning av ovan omförmälda resolution i anledning av ytterligare en skrift, som Handlanden Bennitz avlåtit i ifrågavarande besvärsmål.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för avgivande av förberedande utlåtande.

§ 33.

Ang. försäljning av mark att tilläggas tomten n:o 4 södra kv.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 mars 1895 beslöto Stadsfullmäktige bemyndiga Drätselkammaren att till bebyggande gemensamt med tomten N:o 4 södra kvarteret

åt ägaren av sagda tomt upplåta en mellan tomten och Svartån liggande markremsa om 22.9 kvadratmeters areal. Upplåtelsen, för vilken enligt Drätselkammarens sedermera fattade beslut skulle utgå en årlig avgäld, eller tomtören, å 10 kronor, skulle enligt Stadsfullmäktiges berörda beslut och Konungens befallningshavandes fastställelseresolution gälla tillsvidare och intill dess samtliga övriga delar av tomten, med vilken ifrågavarande markremsa enligt faststemätning den 6 augusti 1895 förenades, bleve enligt då gällande stadsplans bestämmelse utlagda till fri och öppen plats.

Den stadsplan, som vid tiden för sagda upplåtelse gällde, föreskrev nämligen, att hela området mellan Köpmangatan och Svartån skulle utläggas till öppen plats. Denna bestämmelse har emellertid sedermera ersatts med nya och andra stadsplanebestämmelser. Enligt nu gällande stadsplan upptages området mellan Köpmangatan i dess sträckning från Stora gatan till Stora torget och Svartån av byggnadskvarter. Den upplåtna markremsan är sålunda numera sådan mark, som enligt gällande författning får bebyggas och på ett bestående sätt ingå i tomtindelning.

I samband med nu förestående delning av tomten N:o 4 södra kvarteret, eller som den nu benämnes N:o 3 i kvarteret Karl, har tomtens ägare hos Drätselkammaren anhållit att få av staden inköpa merberörda markremsa, därest överenskommelse om villkoren kan komma till stånd.

På grund av de förändrade stadsplanebestämmelserna förefinnes numera intet hinder för staden att försälja markområdet, utan synes staden tvärtom böra genom ett medgivande till försäljningen medverka till ett slutgiltigt ordnande av här ovan berörda tomtreglering.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att mot pris och på villkor, varom Drätselkammaren äger överenskomma, försälja en markremsa om 22.9 kvms areal liggande mellan tomten N:o 4 södra kvarteret (N:o 3 kv. Karl) och Svartån.

Västerås den 22 februari 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige beslöto härefter på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 34.

Ang. G. P. Tärngrens entledigande från Stfm. ledamotskap.

I skrivelse av gårdagen hade Vaktmästaren G. P. Tärngren anhållit att bliva entledigad från ledamotskapet i Stadsfullmäktige.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige bifalla Herr Tärngrens framställning samt hos Magistraten göra anmälan om den i följd härav uppkomna ledigheten i och för ny röstsammanräkning för utseende av annan ledamot av Stadsfullmäktige i Herr Tärngrens ställe.

§ 35.

En till Stadsfullmäktiges ordförande inkommen ansökning från änkefru Ingeborg Hedman i Falun om understöd från Sundinska fonden för välgörande och allmännyttiga ändamål beslöto Stadsfullmäktige remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

Ang. understöd åt fru I. Hedman.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 1 mars 1927.
FREDR. FÅHRÆUS.
Em. Granér. Carl W. Karlsson.

Offentligen uppläst den 1 mars 1927, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 31 Mars 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Hedberg, Johan Andersson, Hammer, Hiersemann, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Svedlund, Håvberg, Wass, Hult, Vestholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Hellström, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Widén, Landtmansson, Gehlin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Lien, Fru Olsson, Herrar Granér, Östlund och Berg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson, Pers, Pettersson, Fjellander, Engdahl, C. V. Karlsson och Lindberg.

§ 36.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Fru Olsson och Herr Lien att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 37.

Ang. ny stfm. ledamot.

Föredrogs till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Magistratens protokoll för den 12 innevarande mars, varav inhämtades, att vid nämnda dag företagen röstsammanräkning för utseende av efterträdare åt från Stadsfullmäktige avgångne ledamoten P. Tärngren till ledamot av Stadsfullmäktige för tiden intill den 1 januari 1931 blivit utsedd Expeditören Bror Lindberg.

Efter antecknande härav lades protokollsutdraget till handlingarne.

§ 38.

Brandchefens årsberättelse för 1926.

Anmäldes och lades till handlingarne brandchefens med skrivelse från Brandstyrelsen den 28 nästlidne februari till Stadsfullmäktige överlämnade berättelse för år 1926 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 11).

§ 39.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1926

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande mars hade Nykterhetsnämnden avgivit verksamhetsberättelse för år 1926.

Efter föredragning av berättelsen beslöto Stadsfullmäktige lägga densamma till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12).

§ 40.

Ang. understöd åt änkefru I. Hedman.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne februari till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en till Stadsfullmäktiges ordförande inkom-

men ansökning från änkefru Ingeborg Hedman i Falun om understöd för år 1927 från Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande mars, under hänvisning till tidigare av Stadsfullmäktige fattade beslut rörande samma understöd för föregående år, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville även för år 1927 tilldela sökanden ett understöd ur ifrågavarande fond å 300 kronor att utbetalas i början av året jämte ett dyrtidstillägg därå å 200 kronor att utbetalas i slutet av året eller sålunda tillhopa 500 kronor.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 41.

Ang. försäljning av vissa delar av tomterna n:ris 3 samt 4 och 5 Lustigkulla.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande mars hade Drätselkammaren — under erinran att staden i och för rätning av Lustigkullagatan i dess nedre sträckning emot Bryggerigatan över tomterna N:ris 3 samt 4 och 5 Lustigkulla för några år sedan förvärvat dessa tomter samt att, sedan numera denna gatuomläggning genomförts, staden icke längre hade något intresse av att allt fortfarande behålla de efter gatuegleringen återstående delarna av nämnda tomter i sin ägo, varför varje möjlighet att försälja den borde utnyttjas — hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och under villkor i övrigt, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja vad som av tomterna i fråga återstode efter gatuegleringens genomförande.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 42.

Ang. gäldande av kostnad för en del omändringsarbeten i stadens gårdar.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 13) hade Drätselkammaren föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för gäldande av andel i uppkomna kostnader för vissa omändringsarbeten i en del av stadens gårdar anvisa ett anslag å 33,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen täckas genom avsättning av en femtedel därav under vart och ett av åren 1928—1932 av den genom byggnadsarbetena utvunna ökningen uti hyresinkomsterna

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 43.

Ang. markbyte med Västerås Skeppsvarv m. m.

Drätselkammaren hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 14) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att på de villkor, Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, träffa uppgörelse med ägaren av varvsanläggningen vid Carlsberg, att gälla även för dennes rättsinnehavare, om byte av mark i och för regle-

ring av varvsområdet, på sätt i framställningen i huvudsak angivits, ävensom förklara hinder icke föreligga för Drätselkammaren att i sammanhang med sagda byte upplåta en del i skrivelsen närmare omförmälda staden tillhöriga markområden under nyttjanderätt på längre tid.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning till alla delar bifalla, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 44.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15) hade Vatten- och Gasverksstyrelsen på grund av anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att för uppförande av ett nytt gasverk å den för ändamålet förut anvisade tomten å Kungsängen i huvudsaklig överensstämmelse med vid framställningen fogade ritningar av lånemedel anvisa ett anslag å 536,000 kr. samt att uppdraga åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att föranstalta om anläggningens utförande.

Vid skrivelsen fanns fogad en av ledamoten i styrelsen Herr Borggren och suppleanten Herr Hiersemann avgiven längre reservation, i vilken de meddelat sig hava inom styrelsen påyrkat, att styrelsen måtte hos Stadsfullmäktige hemställa om ett anslag å 317,000 kronor för ombyggnad och modernisering av det nuvarande gasverket.

Efter en längre överläggning, under vilken Herrar Johansson, Hiersemann, Sundström, Hellman, Liljeblad, Bäckman, Vestholm, Johan Anderssson och Leontein yttrade sig, beslöto Stadsfullmäktige i överensstämmelse med det enda yrkande, som under diskussionen framställts och till vilket de flesta av talarne anslöto sig, remittera handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 45.

Ang. tilläggspension åt folkskollärarinnan Signe Hammarskiöld.

En till Stadsfullmäktige inkommen skrivelse av den 12 innevarande mars från Folkskolestyrelsen med hemställan om kommunal tilläggspension till folkskollärarinnan Signe Hammarskiöld beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera till Lönenämnden för utlåtande.

§ 46.

Ang. tillstånd för C. Johnson att sälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 16 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Carl Johnson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att försälja pilsnerdricka till avhämtning från lokal i fastigheten N:o 4 A vid Västgötegatan här i staden.

Efter yttrande av Herrar Bäckman, Vestholm och Sundström beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 47.

Ang. tillstånd för C. W. Wahlenius att utskänka pilsnerdricka

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Grosshandlaren Carl Wilhelm Wahlenius hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 1 vid Fskartorget här i staden utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 48.

Ang. tillstånd för Gottfr. Johansson att utskänka pilsnerdricka

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Konditorn Gottfrid Johansson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 16 vid Stora gatan här i staden (Industrihotellet) utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 49.

Ang. tillstånd för Elna Willebrand att utskänka pilsnerdricka

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Elna Willebrand hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 50.

Ang. tillstånd för W. Ahlström att utskänka pilsnerdricka

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Hotellinnehavaren W. Ahlström hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 21 vid Slottsgatan här i staden (Centralhotellet) utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 51.

Ang. tillstång för F. Sandberg att utskänka pilsnerdricka

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Grosshandlaren Frithiof Sandberg hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 5 vid Hantverkaregatan här i staden utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 52.

Ang. tillstånd för Greta Schubert att utskänka pilsnerdricka

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Greta Schubert hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 29 vid Stora gatan här i staden utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 53.

Ang. yttrande i anledning av besvär rörande Sv. Handelsbankens taxering år 1924.

Genom resolution den 21 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, som anförts över Kungl. Kammarrättens utslag den 17 november 1926 angående A.-B. Svenska Handelsbankens taxering år 1924.

Efter undfången del av berörda besvärsskrift samt det därvid i avskrift fogade, överklagade utslaget beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för förberedande utlåtande.

§ 54.

Ang. ny gymnastikbyggnad för högre allm. läroverket.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande mars hade Kungl. Skolöverstyrelsen erinrat om nödvändigheten av nya lokaler för gymnastikundervisningen vid högre allmänna läroverket här i staden samt anhållit, att ritningar till nytt gymnastikhus måtte i så god tid underställas vederbörande myndigheter, att arbetet med uppförandet av detsamma måtte om möjligt hinna avslutas före ingången av läsåret 1927—1928.

Efter upläsning av berörda skrivelse och sedan det erinrats att frågan om förbättrade gymnastiklokaler för läroverket för närvarande vore beroende av förberedande behandling inom Drätselkammaren, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Robsahm överlämna den inkomna skrivelsen till Drätselkammaren.

§ 55.

Ang. meddelande om förordnande av ordförande i länshjälpkommittén.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 11 innevarande mars hade Konungens befallningshavande i länet meddelat, att Konungens befallningshavande beviljat Borgmästaren John Karlsson begärt entledigande från uppdraget att vara ordförande i länets länshjälpskommitté samt i hans ställe till samma uppdrag förordnat t. f. borgmästaren i Västerås Rådmannen Victor Åsberg.

Det inkomna protokollsutdraget lades till handlingarne.

§ 56.

Ang. L. D. Ehlins mantalsskrivningsort.

Med resolution den 10 innevarande mars hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Konungens befallningshavandes i länet protokoll för den 5 mars 1927 enligt vilket Konungens befallningshavande förklarat, att livförsäkringsinspektören Lars David Ehlin skulle för år 1926 uppföras i Västerås stads mantalslängd.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna den inkomna handlingen till Fattigvårdsstyrelsen, på vilken det ankomme att, därest styrelsen så funne för gott, å stadens vägnar anföra besvär över Konungens befallningshavandes ifrågavarande beslut.

§ 57.

Ang. meddelande från brandförsäkringsinrättningarne.

Föredrogs och lades till handlingarne en med resolution den 2 innevarande mars av Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnad skrivelse från ett stort antal i Sverige verksamma brandförsäkringsinrättningar jämte en därvid fogad överenskommelse mellan inrättningarne rörande de principer, enligt vilka ersättning kunde av brandförsäkringsgivare lämnas för sådana släckningskostnader, om vilka ej stadgades i lag eller allmän förordning.

§ 58.

Ang. tillstånd för Gerda Hasselhuhn att idka handel med begagnade föremål.

Genom resolution den 26 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Gerda Hasselhuhn hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 5 vid Smedjegatan här i staden försälja begagnade föremål.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 59.

Ang. entledigande och val av ledamot i Pensionsnämnden.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne januari till Beredningsutskottet för yttrande remitterat en anhållan från Fröken Olga Lindgren om entledigande från uppdraget att vara ledamot i pensionsnämnden för det äldre stadsområdet, hade Beredningsutskottet nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande mars dels förordat bifall till Fröken Lindgrens hemställan dels ock föreslagit att Stadsfullmäktige måtte till ledamot av Pensionsnämnden i den avgåendes ställe för tiden intill innevarande års utgång utse Fru Ida Olsson.

På yrkande av Herr Westholm beslöto Stadsfullmäktige enligt Beredningsutskottets förslag entlediga Fröken Lindgren från ledamotskapet i stadens pensionsnämnd, varefter Stadsfullmäktige vid företaget fyllnadsval med acklamation till ledamot av nämnden för återstoden av år 1927 valde Fru Ida Olsson.

§ 60.

Ang. yttrande över besvär rörande tillstånd för A. Bennitz att försälja pilsnerdricka.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne februari uppdragit åt Beredningsutskottet att avgiva förslag till yttrande i anledning av besvär, vilka anförts över Stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1927 i fråga om tillstånd för klaganden att till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande mars hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta jämväl remittera besvärshandlingarne för yttrande till Nykterhetsnämnden.

På yrkande av Herr Westholm fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet enligt Beredningsutskotetts förslag.

§ 61.

Ang. vägvisare för automobiler.

En skrivelse från Magistraten av den 29 innevarande mars med hemställan om ett anslag å 2,000 kronor för anordnande inom Västerås stad av vägvisare enligt Kungl. Automobilklubbens system beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar vice ordföranden och Falk remittera till Drätselkammaren och Trafikkommittén.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 7 april 1927.
FREDR. FÅHRÆUS.
Martin Lien. *Ida Olsson.*

Offentligen uppläst den 7 april 1927, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 28 April 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Danielsson, Bäckman, Falk, Hedberg, Johan Andersson, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Vestholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gehlin, Edvin Andersson, Robsahm, Larsson, Lien, Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Borg och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edv. Karlsson, Pers, Hammer, Svedlund, Dahrné, Nelson och Fru Olsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 62.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Larsson och Robsahm att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 63.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1926.

Av Badhusstyrelsen avgiven verksamhetsberättelse för år 1926 anmäldes och lades till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 16).

§ 64.

Ang. anslag till Arbetare-institutets föreläsningsverksamhet.

Med överlämnande av en framställning från styrelsen för Västerås arbetareinstitut om anvisande av ett anslag å 3,000 kronor för institutets föreläsningsverksamhet under år 1928, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande april hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta anvisa det begärda anslaget att utgå av uttaxerade medel i 1928 års stat.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens sålunda framställda förslag.

§ 65.

Ang. anslag till flickläroverket.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 17) hade Drätselkammaren för besluts fattande överlämnat en framställning från styrelsen för härvarande högre elementarläroverk för flickor angående kommunalt anslag till läroverket för tiden 1 juli 1927—30 juni 1930, samt därvid, under förklaring, att Drätselkammaren intet hade att erinra emot bifall till framställningen, och un-

der förmälan, att hittills utgående årsanslag utgjorde *dels* 7,447 kronor, motsvarande räntan efter 5 1/2 % å 135,000 kronor, fördelade med 115,000 kronor, som utgjorde stadens utgifter för uppförande av flickskolans läroverkshus, 15,000 kronor, motsvarande värdet å läroverkshusets tomt och 5,000 kronor värdet av tomten för skolans gymnastikhus, *dels* 1,650 kronor, utgörande efterskänkt ränta efter nyss angivna räntefot å stadens kontanta fordran av läroverket, stor 30,000 kronor, *dels* bidrag till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg, utgörande hälften av det belopp, staten för samma ändamål årligen anvisade, *dels ock* bidrag till samma lärarinnors pensionsavgifter enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1910, hemställt att Stadsfullmäktige ville besluta:

dels årligen under tiden 1 juli 1927—30 juni 1930 till flickläroverket anslå ovan omförmälda belopp å resp. 7,447 och 1,650 kronor,

dels ock för samma tid tillförbinda staden att bidraga till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter, beträffande ålderstilläggen med halva det belopp, staten årligen härtill ansloge, och i fråga om pensionsavgifterna, i likhet med vad Stadsfullmäktige beslutat den 31 mars 1910, jämlikt vad som i förevarande hänseende funnes föreskrivet i Kungl. kungörelsen den 23 december 1910, ävensom bestämma att ifrågavarande bidrag skulle bestridas i första hand av ovan omförmälda genom efterskänkning av ränta utgående anslag, 1,650 kronor, och till åtesrtående del av uttaxerade medel i respektive årsbudgeter.

Efter härav tagen del godkände Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 66.

Ang. revision av Arbetsförmedlingens räkenskaper.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande april hade Drätselkammaren överlämnat avgiven berättelse över verkställd revision av Arbetsförmedlingsanstaltens i Västerås räkenskaper för år 1926 och därvid hemställt, att Stadsfullmäktige jämlikt revisorernas tillstyrkan ville för sin del bevilja styrelsen för anstalten ansvarsfrihet för revisionsåret.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Drätselkammarens sålunda gjorda hemställan.

§ 67.

Ang. besvär över A.-B. Svenska Handelsbankens taxering år 1924.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne mars med föranledande av Magistratens resolution den 21 mars 1927, varigenom Stadsfullmäktiges yttrande i ärendet infordrats, anmodat Drätselkammaren avgiva förberedande utlåtande i anledning av besvär, som anförts av vederbörande kronoombud över Kungl. Kammarrättens utslag den 17 november 1926 rörande A.-B. Svenska Handelsbankens taxering år 1924, hade Drätselkammaren nu i skrivelse den 7 innevarande april hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta för stadens del instämma uti de av kronoombudet anförda besvären.

Efter tagen del av handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i överensstämmelse med vad Drätselkammaren hemställt.

§ 68.

Sedan den av Stadsfullmäktige den 25 november 1926 tillsatta kommittén för granskning av de i samband med mantalsskrivningen för år 1927 avgivna bostadsuppgifterna till den av Kungl. Maj:t anbefallda bostadsräkningen i skrivelse till Stadsfullmäktige, som överlämnats till Drätselkammaren, hemställt om ersättning för det med granskningen förenade arbetet att utgå med 200 kronor till en var av kommitténs ledamöter utom ordföranden eller sammanlagt 800 kronor, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 18), med överlämnande av berörda framställning till Stadsfullmäktiges avgörande, för egen del på anförda skäl föreslagit, att framställningen icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd, varjämte Drätselkammaren meddelat, att ledamoten av Drätselkammaren Veterinären Jonsson vid ärendets behandling i Drätselkammaren anmält reservation emot dess beslut, i det att han för sin del tillstyrkt samma esrättning till ledamot i kommittén, som utginge till ledamot i stadens taxeringsnämnder, eller 1 krona 40 öre i timmen. *Ang. ersättning till ledamöter i kommittén för granskning av uppgifter för bostadsräkning.*

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds överläggning, och yrkade härunder dels Herrar Sundström och Westholm bifall till Drätselkammarens förslag, dels och Herrar Danielsson, Hedberg, vice ordföranden, Engdahl och Karl Andersson bifall till den inom Drätselkammaren avgivna reservationen.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena samt kommitténs hemställan fann Herr ordföranden frågan om bifall till Drätselkammarens förslag vara med övervägande ja besvarad. Sedan i anledning härav votering begärts och till kontraproposition utan omröstning antagits reservationen inom Drätselkammaren, fattade Stadsfullmäktige genom anställd omröstning med 30 nej emot 10 ja, avgivna för bifall till Drätselkammarens förslag, sitt beslut i överensstämmelse med reservationen, i följd varav till ledamot av kommittén för ifrågavarande granskningsarbete skulle utgå ett arvode av 1 kronor 40 öre i timmen. I sammanhang härmed bestämdes, att erforderligt belopp för arvodenas utbetalande skulle utgå av det i årets budget avsatta förslagsanslaget.

§ 69.

Från Hälsovårdsnämnden inkommen årsberättelse för 1926 anmäldes och lades efter ett kort anförande av Herr Fjellander till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 19). *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

§ 70.

Genom resolution den 2 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Systembolaget i Västerås hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om rättighet att inom staden utöva fortsatt detaljhandel med rusdrycker under åren 1928—1930. *Ang. ny oktroj för Systembolaget.*

På yrkande av Herrar vice ordföranden och Bäckman beslöto Stadsfullmäktige för förberedande utlåtande remittera handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet.

§ 71.

Ang. försäljning av mark inom kv. Regina å Västra området.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande april hade Drätselkammaren i anledning därav att köpare funnes till mark inom ett å stadens västra område utlagt kvarter, kallat Regina, och att redan i och för försäljning två tomter inom kvarteret avstyckats, anhållit att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja den staden tillhöriga, inom ovannämnda kvarter belägna marken.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda hemställan.

§ 72.

Ang. Amanda Arbins mantalsskrivning för år 1925.

Med resolution den 5 innevarande april hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat Länsstyrelsens i Kalmar län utslag den 19 mars 1927 i fråga om hushållerskan Amanda Arbins mantalsskrivning för år 1925.

Sedan av utslaget, som nu föredrogs inhämtats, att Kalmar stad förklarats vara Amanda Arbins rätta mantalsskrivningsort för år 1925, beslöto Stadsfullmäktige lägga utslaget till handlingarna.

§ 73.

Ang. hamnordning för Västerås.

Anmäldes och lades till handlingarna Konungens befallningshavandes i länet resolution den 5 nästlidne mars, varigenom ett av Stadsfullmäktige den 27 maj 1926 antaget och den 24 februari 1927 i en punkt ändrat förslag till hamnordning för staden av Konungens befallningshavande fastställts.

§ 74.

Ang. instruktion för hamnkaptenen.

Konungens befallnignshavandes i länet den 7 nästlidne mars givna resolution, varigenom den av Stadsfullmäktige i dess slutliga skick den 30 september 1926 antagna instruktion för stadens hamnkapten blivit av Konungens befallningshavande fastställd, föredrogs och lades till handlingarna.

§ 75.

Ang. ersättning till skorstensfejarmästarne för eldstadsbesiktning.

Till Stadsfullmäktige hade inkommit Konungens befallningshavandes i länet resolution den 16 mars 1927, varigenom Konungens befallningshavande fastställt Stadsfullmäktiges den 27 sistlidne januari fattade beslut angående ersättning till stadens skorstensfejaremästare för arbete med eldstadsbesiktning.

§ 76.

Ang. utbildning av brandbefälsaspiranter.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande april hade Konungens befallningshavande i länet för kännedom överlämnat bestyrkt avskrift av Svenska Brandskyddsförennigens skrivelse den 26 mars 1927 till Konungens befallningshavande jämte "Svenska Brandskyddsföreningens riktlinjer för utbildning av brandbefälsaspiranter", vilket antecknades till protokollet.

De inkomna handlingarne skulle läggas till förvar bland Stadsfullmäktiges handlingar.

§ 77.

Ang. tillsynsmyndighet över fastighetsregistret i stad.

Genom resolution den 14 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande före den 15 september 1927 i anledning av fastighetsregisterkommissionens underdåniga skrivelse angående tillsyningsmyndighet beträffande fastighetsregistret för stad.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarna i ärendet till Byggnadsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 78.

Ang. tillstånd för G. Hasselhuhn att idka handel med begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 26 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av fru Gerda Hasselhuhn hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 5 vid Smedjegatan här i staden försälja begagnade föremål samt Stadsfullmäktige den 31 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden för förberedande utlåtande, hade Hälsovårdsnämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande april, under erinran att i ansökningen undantagits försäljning av lump, ben och skrot, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ansökningen.

Stadsfullmäktige fattade utan omröstning beslut i ärendet i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 79.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

Bordlades av Fattigvårdsstyrelsen med skrivelse denna dag till Stadsfullmäktige överlämnad verksamhetsberättelse för år 1926.

§ 80.

Ang. åtgärder mot arbetslösheten.

I en nu framburen motion föreslogo Herrar Karl Andersson och Widén, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att uppdraga åt Drätselkammaren att snarast möjligt igångsätta arbeten, som kunde giva de arbetslösa en dräglig utkomst,

att uppdraga åt Drätselkammaren att antingen genom skrivelse eller på annat sätt söka hos statens organ utverka bidrag i en eller annan form till kommunen som hjälp till de arbetslösa, samt

att till Fattigvårdsstyrelsens förfogande ställa ett belopp av 10,000 kronor och giva nämnda styrelse i uppdrag att till de arbetslösa utbetala understöd, som ej gåves karaktär av fattigvård med återbetalningsskyldighet, till dess de kunde erhålla arbete.

Efter föredragning av motionen uppstod en stunds överläggning, varunder till en början Herr Karl Andersson yrkade, att motionen måtte för utlåtande remitteras till Drätselkammaren och Fattigvårdsstyrelsen, varjämte Herr Andersson föreslog, att Stadsfullmäktige ville giva Fattigvårdsstyrelsen i uppdrag att även under instundande maj månad fortsätta den nu pågående understödsverksamheten för arbetslösa enligt § 2 fattigvårdslagen. Under överläggningen yttrade sig vidare Herrar Engdahl, Sundström, Vestholm, Hellman, Hult, Lien och vice ordföranden, varvid den sistnämnde, som instämde i Herr Anderssons remissyrkande, i fråga om det av Herr Andersson vid sidan av motionen nu framställda förslaget hemställde, att Stadsfullmäktige endast måtte göra det uttalandet, att Stadsfullmäktige icke hade något att erinra emot, att Fattigvårdsstyrelsen fortsatte med nu pågående understödsverksamhet, därest och i den omfattning styrelsen funne förhandenvarande omständigheter sådant påkalla.

Sedan Herr Andersson återtagit sitt särskilda förslag, på sätt han framställt detsamma, och härutinnan instämt med Herr vice ordföranden, beslöto Stadsfullmäktige dels remittera motionen till Drätselkammaren och Fattigvårdsstyrelsen för utlåtande, dels ock göra det av Herr vice ordföranden föreslagna uttalandet.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 2 maj 1927.
FREDR. FÅHRÆUS.
Georg Robsahm. C. F. Larsson.

Offentligen uppläst den 2 maj 1927, betygar.

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 27 Maj 1927.

Närvarande: vice Ordföranden Herr Målerieföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Pers. Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hierseman, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Svedlund, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmanson, Gehlin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Lien, Fru Olsson, Granér, C. V. Carlsson, Östlund, Berg och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herr Fjellander. Under överläggningen i det under § 83 antecknade ärendet avlägsnade sig dessutom på grund av anmält förfall Herr Thyresson.

§ 81.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Nelson och Edvin Andersson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 82.

Ang. Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

Fattigvårdsstyrelsens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 nästlidne april bordlagda verksamhetsberättelse för år 1926 anmäldes nu ånyo och lades till handlingarna. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 20).

§ 83.

Ang. uppförande av nytt gasverk.

Stadsfullmäktige hade vid sitt sammanträde den 31 sistlidne mars till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en framställning från Vatten- och Gasverksstyrlesen om anslag för uppförande av ett nytt gasverk (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15).

I anledning därav hade Drätselkammaren i avgivet utlåtande den 12 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 22) under tillstyrkande — utom vad anginge ett uttalande i styrelsens utlåtande rörande gaspriset för framtiden — av det av Vatten- och Gasverksstyrelsen framställda förslaget, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta dels att för uppförande av ett nytt gasverk å den för ändamålet förut anvisade tomten å Kungsängen i huvudsaklig överensstämmelse med de vid styrelsens framställning fogade ritningarna av lånemedel bevilja ett anslag å 536,000 kronor och att uppdraga åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att föranstalta om anläggningens utförande, och att, därest angivna förslag bifölles, uppdraga åt Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stads-

fullmäktiges beslut, i vad beslutet avsåge det beviljade anslagets täckande genom lån, samt att därjämte bemyndiga Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom komme att överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Vid Drätselkammarens utlåtande hade fogats tre särskilda reservationer, en av Drätselkammarens ordförande Herr Sundström, en av dess ledamot Herr Andersson och en gemensamt av ledamöterna Herrar Hellman och Jonsson, alla reservationerna efter olika motiveringar utmynnade i förslag, att Stadsfullmäktige ville för reparation av stadens nuvarande gasverk anslå 204,200 kronor att för närvarande utgå av tillgängliga medel och återgäldas genom gasverkets driftinkomster enligt plan, varom Stadsfullmäktige efter förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren sedermera hade att fatta beslut.

Efter föredragning av handlingarna i detta ärende uppstod en långvarig överläggning.

Därunder yrkade dels Herrar Bäckman, Johansson, Leontein, Eklund, Danielsson och Joh. Andersson bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Hiersemann, med instämmande av Herrar Sundström, Liljeblad och Hellman, att Stadsfullmäktige måtte besluta ställa till Vatten- och Gasverksstyrelsens förfogande ett belopp av 55,000 kronor för reparation av det nuvarande gasverket samt att frågan om byggande av ett nytt gasverk skulle uppskjutas till den tidpunkt, då ett sådant verk behövdes.

Härjämte yttrade sig Herrar Pers och Lien utan att framställa något yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställda propositioner å under densamma gjorda yrkanden samt å frågan om avslag å den i ärendet gjorda framställningen förklarade sig Herr ordföranden finna frågan om bifall till Drätselkammarens förslag vara med övervägande ja besvarad. Härvid begärdes votering. Sedan till kontraproposition genom särskild omröstning med 30 nej, emot 15 ja, avgivna för Herr Hiersemanns yrkande, antagits frågan om avslag, beslöto Stadsfullmäktige genom anställd huvudvotering med 32 nej emot 12 ja, avgivna för avslag, godkänna Drätselkammarens förslag.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Herr Hiersemann att såsom bilaga till detta protokoll skulle införas följande av honom och ledamoten i Vatten- och Gasverksstyrelsen Ingenjören Borggren till Drätselkammaren avlåtna och i Drätselkammarens utlåtande omförmälda skrivelse.

"Till Drätselkammaren i Västerås.

Hänvisande till vår skrivelse av 4 maj få vi, sedan numera kostnadsförslag ingått från Byggnadsaktiebolaget Konstruktör, framlägga alternativa förslag för iståndsättandet av nuvarande gasverk. Det skulle ej förvåna oss om Drätselkammaren finner det egendomligt, att dessa förslag till lösning av Västerås gasverksfråga först kommer nu från reservanthåll, och att ej Gasverksstyrelsen tidigare inkommit härmed. Härtill

få vi anföra, att vi flerfaldiga gånger inom Gasverksstyrelsen yrkat på en undersökning av detta alternativ med framhållande av, att saken bör allsidigt belysas, men ha våra framställningar gång på gång lämnats utan avseende.

Och när nu Gasverksstyrelsen på Drätselkammarens direkta förfrågan svarar, att gamla verket ej kan nödtorftigt repareras för mindre kostnad än kr. 204,200: — motsvarande så gott som fullständig nybyggnad, så framträder härvid samma tekniska handfallenhet, som vi redan under utredningens gång kunnat konstatera i denna angelägenhet. Påståendet att hela ungsblocket vore fallfärdigt överensstämmer ej med verkligheten, i det att detsamma är i lika gott skick som 100-tals andra i daglig tjänst varande anläggningar i industriens tjänst, såsom mas- och martinugnar etc. De verkliga fel varmed gasverket är behäftat, och vilka ävenledes omnämnas av Gasverksstyrelsen äro följande.

1) För trånga ledningar mellan ugnarna och reningskistorna.

2) Utslitna reningskistor med tillhörande ventiler etc.

Avhjälpas dessa fel kan verket leverera gas av god kvalité och befrias från de nu ofta förekommande driftstörningarna med åtföljande gasförluster, vilka i hög grad bidragit till verkets dåliga driftresultat.

Ugnarna, vilka periodvis ommuras och därefter hava samma effekt som en ny ugn, äro av samma typ, som ännu användas av de flesta gasverk i Sverige och kunna ännu länge tjänstgöra, något behov att omedelbart utbyta desamma föreligger ej i tekniskt avseende. Ej heller föreligger detta behov med hänsyn till en ökad konsumtion. Som bekant slopar Asea f. n. alla gasapparater, som kunna ersättas med elektriska, Svenska Metallverken gör likadant, och elektrifieringen av gatubelysningen torde med hänsyn till de avsevärda besparingar, som härmed vinnas jämsides med en betydligt förbättrad och mera lättskött belysning, endast vara en tidsfråga. Även den elektriska kokningen, som nu vunnit insteg måste naturligtvis i den mån den kommer till användning inom "gasringen" förorsaka motsvarande minskning i gaskonsumtionen. På grund av dessa förhållanden torde med säkerhet kunna antagas, att gaskonsumtionen om 5 år ej är större än i dag. Under sådana omständigheter anse vi det ej vara ekonomiskt berättigat att anlägga ett nytt gasverk. Därtill kommer att Gasverksstyrelsens förslag är ofullständigt, i det att det nya verket ej förfogar över någon reserv. De båda föreslagna ugnarna måste redan vid nuvarande gasbehov vara samtidigt i drift. Att driva det så viktiga verket utan reserv torde vara otänkbart, och förmoda vi, att Drätselkammaren ej vill bära medansvaret för en dylik anordning. Det återstår då ej annan utväg än att bibehålla det gamla verket samt att underhålla detsamma, så att det kan tjänstgöra som reserv till den tidpunkt, då i det nya verket behovet av en tredje ugn, tillfölje ökad gaskonsumtion, föreligger. Men då gasverksstyrelsen hittills ansett det gamla verket vara fallfärdigt, så torde det ej heller kunna anses utgöra någon verklig reserv utan genomgripande reparation. I Gasverksstyrelsens anläggnings- och driftkostnadskalkyl saknas uppgift härom, men tänka väl ivrarna för ett nytt gasverk som så, att få vi först bara anslaget på 536,000 kronor, så få vi väl

sedermera också anslag antingen för den 3:dje ugnen eller för reparation av gamla verket. Vi vilja därför hava bestämt besked hur anhängarna av ett nytt gasverk hava tänkt sig reservfrågan ordnad och yrka samtidigt, att den härav förorsakade kostnadsökningen medtages i det anslag, som av Stadsfullmäktige beviljas, samt att den även kommer till synes i driftkalkylen.

Det torde i detta sammanhang böra observeras, att konstnadssumman 536,000: — kr. i Ingenjör Hennings tidningsartikel av den 23 april är stegrad till 821,400: — kr., som säges vara kapitalbehovet intill år 1940. Ehuru vi ej haft tillgång till Ingenjör Hennings beräkningar, förmoda vi, att en analys av denna högre siffra giver följande uppställning:

1928	Första anläggningskostnad med 2 ugnar	536,000: — kr.
„	Nya gatuledningar	24,000: — „
1933	Ny gasugn	71,000: — „
„	Nya gatuledningar inom nuvarande nätet	40,000: — „
	Kostnaden för 1,000 nya gasabonnenter samt förbättringar av äldre ledningar	150,000: — „
		821,400: — kr.

Den fortfarande såsom obehövlig uteslutna koltransportanläggningen mellan sjön och verket, betingande en kostnad av 80,500: — kr. utjämnar kapitalbehovet till cirka 900,000: — kr.

Genom ett felaktigt användande av Ingenjör Hässlers utredning har Ingenjör Henning framlagt fullkomligt fantastiska kostnader för successiv övergång till elektrisk kokning, något som Ing. Hässler redan själv påpekat i en skrivelse till Gasverksstyrelsen för några dagar sedan. För att närmare påvisa i huru hög grad dessa av Ingenjör Henning angivna siffror äro ägnade att förvirra begreppen rörande kokelektriferingens möjligheter, skola vi längre fram i denna vår skrivelse återkomma härtill.

Det förslag, som vi nu förelägga Drätselkammaren, avser ett iståndsättande av det gamla verket i sådant skick, att det kan tillfredsställa gaskonsumtionen åtminstone under närmaste 5 år.

Iståndsättandet av verket för denna period kostar:

I.	Tillbyggnad för reningskistorna enligt anbud incl. rivningsarbeten (Bil. 1)	Kr. 22,750: —
II.	Insättning av de redan inköpta reningskistorna, nya apparater incl. montering jämte omflyttning av gamla enl. styrelsens förslag	„ 14,400: —
III.	Nya ledningar mellan ugnarna och reningskistorna ..	„ 15,000: —
IV.	Motorhus av trä (Bil. 1)	„ 950: —
	Summa	Kr. 53,100: —

Vi hava å närslutna ritning (Bil. 2) med A utmärkt de tillbyggnadsarbeten, som här behöva ifrågakomma, och vilka ingå i "Konstruktörs" anbud.

Med ett anslag av förslagsvis kronor 55,000: — skulle således gasverket kunna sättas i stånd, och kostnaderna härför torde verket kunna bestrida ur driftsöverskottet under en tid av 5 år.

Reservanterna förmoda, att just ovan lämnade förslag är det Drätselkammaren efterlyst med sin begäran om besked, huruvida möjlighet föreligger att använda nuvarande gasverket utan utökning av dess kapacitet ännu några få år framåt, och vilka kostnader i så fall skulle bliva förenade med dess försättande i nödtorftigt skick.

När gamla gasverket nalkas sin produktionsgräns är tiden inne att överväga, huruvida nya ugnar skola insättas i gamla verket, eller om ett nytt verk skall byggas. Insättande av nya ugnar i gamla verket kan ske succesivt i mån av behov.

Ombyte av ugn N:o 1, som uppställes så, att laddnings- och stötmaskin kan anordnas, skulle betinga följande kostnader:

I.	Påbyggnad av retorthuset (event. obehövlig) och apparathuset enl. anbud (Bil. 1) samt utmärkt å Bil. 2 med B		Kr. 18,100: —
II.	Nybyggnad av 1 st. 8 retortugn enl. anbud från Sjöberg & Bengtson, Göteborg	Kr. 23,400: —	
	Avgår den ommurning av utriven ugn, som i annat fall måst göras..	„ 8,000: —	„ 15,400: —
III.	30 cm. tjock betonplatta enl. anbud (Bil. 1)		„ 575: —
		Summa	Kr. 34,075: —

Ombyte av ugn N:o 2 vid lämplig tidpunkt, och då den annars skulle ommuras:

Kostnad enl. styrelsens förslag	Kr. 23,400: —
Avgår ommurning	„ 8,000: —
	Kr. 15,400: —
Betonplatta	„ 575: —
Summa	Kr. 15,975: —

Ombyte av övriga 3 ugnar betingar utöver den annars erforderliga ommurningen en kostnad av resp.

16,975: —, 19,875: — och 15,575: — kronor.

Antages att ombyte fördelas på en period av ytterligare 5 år, så torde verket vara i stånd att ur egna driftsöverskott bära även dessa omkostnader, tillsamman kr. 102,475: —.

Givetvis tillkomma, utom av oss här upptagna kostnader, diverse utgifter för elektrisk installation, arbetsledning och oförutsett, tillsammans av storleksordningen 10 à 15,000:— kr. att i mindre poster successivt utgå i mån av behov.

Vi tillåta oss emellertid här ännu en gång påpeka, att efter dessa ombyten av ugnar verket med 4 ugnar kan producera 6,560 kbm. gas pr dygn, eller något mer än Kungsängsförslaget, och genom den femte ugnen har verket dessutom tillgång till ständig reserv.

Reservanterna hava härmed endast velat lämna en preliminär utredning av frågan om huru gasverksrörelsen, på ett för staden ekonomiskt och fördelaktigt sätt, skall kunna fullföljas för tillgodoseende av konsumtionen, huvudsakligen inom det hittillsvarande gasnätets rayon. En avveckling av gasverksrörelsen hava vi icke ifrågasatt, således kan ej heller bli tal om någon tvångsöverföring till elektricitet, såsom Ingenjör Henning velat påstå. Visar det sig, att den allmänhet, som har gas, sätter stort pris på att ha gasen kvar, måste givetvis gasverket fortsätta sin distribution. Elektricitetens roll är icke att tränga ut gasen, men den är väl ägnad att även i sådana hem, där gas finnes, bliva ett värdefullt komplement vid matlagningen.

I själva huvudfrågan: byggandet av ett nytt gasverk å Kungsängen eller ett restaurerat gasverk och elektricitetsverket i samarbete för tillgodoseende av kokvärmebehovet tillåta vi oss göra några slutpåminnelser.

Såsom Ingenjör Hässler framhållit är det elektricitetsverkets sak att närmare undersöka, huru en partiell kokelektrifiering skall utföras med hänsyn till de lokala förhållandena.

Det gäller således:

1:a) att beräkna det successiva kapitalbehovet för förstärkningarna av de elektriska ledningsnäten för de cirka 1,000 hushåll, som finnas utom nuvarande "gasring", ävensom årskostnaderna härför.

2:a) att beräkna kostnaderna för förstärkningar inom det övriga nätet för eventuellt nya konsumenter och sådana som möjligen övergå från gas till elektricitet samt årskostnaderna härför.

3:e) att beräkna självkostnaden för elektriska kokströmmen, som sålunda distrbiueras, dels med hänsyn till kostnaden för råkraften, dels med hänsyn till ovannämnda årskostnad för ledningsförstärkningen.

1. I sin detaljerade utredning beträffande införande av elektrisk kokning inom vissa gaslösa områden i stadens periferi har Ingenjör Heimer beräknat kostnaderna för succesiv anslutning av 1,000 abonnenter i dessa ytterområden till 35,000: — kr. Ingenjör Heimer har visserligen senare sagt sig ej kunna stå för denna siffra, men torde en kontrollräkning i stort sett bekräfta densammas tillförlitlighet. Tidpunkten för dessa områdens överförande till växelström dikteras ej så mycket av jordkabelnätets belastning, utan fast mer av den överbelastning av dessa församhällens ledningsnät, vilken sedan flera år är tillfinnandes. Vi hänvisa beträffande denna sak till gasverksstyrelsens äskanden i dag beträffande Västra Förstaden m. m.

2. Ehuru, genom avlastning från jordkabelnätet av de nämnda församhällenas nuvarande belastning, jordkabelnätet utan förstärkning är i stånd att bära en högst avsevärd belastningsökning, hava vi i nedanstå-

ende kostnadssammanställning upptagit ett lika stort belopp, 35,000: — kr., för förstärkning även av dessa ledningar.

3. Inköpskostnaden för den konsumerade elektriska energien är, inberäknat förlusterna resp. 10 och 25 %, för växelström beräknad till 3.14 öre och för likström till 3.56 öre.

Under hänvisning till ovan å sid 3 gjorda sammanställning kommer man till följande:

Kostnader för Kungsängsförslaget intill år 1940		841,400: — kr.
Kostnader för Reservantförslaget intill år 1940:		
1928	Ombyggnad och komplettering	317,000: — kr.
	Nya gatuledningar	24,000: — „
	2,000 nya abonnenter anslutna till elektricitetsverket	70,000: — „
		411,000: — kr.
	Kapitalbesparing	410,000: — kr.

Det är tydligt, att denna kapitalbesparing blir större i den grad restaureringskostnaden för gamla verket kan reduceras, och det eventuella kapitalbehovet för Kungsängsförslaget ökar.

För erhållande av en jämförande räntabilitetsberäkning mellan Kungsängsförslaget och reservanternas förslag, intaget i Stadsfullmäktiges Handlingar av 31 mars 1927, uppställas följande gasförbrukningssiffror, tagna ur Gasverksstyrelsens sammanställning:

Nu	1,145,000 kbm.
Framdeles (1940)	1,550,000 kbm.

Styrelsen räknar med den sistnämnda siffran, 1,550,000 kbm. redan 1936. Denna siffra är högre än reservanterna anse sannolikt ens år 1940. Den inrymmes dock under ombyggnadsförslagets produktionsförmåga.

Ur Styrelsens sammanställning framgår följande räntabilitet av Kungsängsprojektet. Kostnaden för amortering och ränta har dock omräknats med förutsättning av att allt kapital amorteras med varje år en tjugondel, och att återstående kapital förräntas med 5 %, så räknas ju i verkligheten, och så bör man räkna med hänsyn till att kapitalbehovet för verkets utveckling är ständigt växande. Gaspriset antages vara år 1928 18 öre, år 1940 16 öre. Ett lägre pris är med hänsyn till erfarenheterna från andra gasverk sannolikt icke möjligt.

Kungsängsförslaget.

Inkomster:	1928	1940
1. Allm. belysningen	23,700	—
2. Gas till enskilda samt mätarhyror	204,600	265,600
Transport	228,300	265,600

	Transport	228,300	265,600
3.	Koks	78,600	106,000
4.	Tjära	10,300	14,000
5.	Hyror, gamla gasverksbyggn.	2,000	2,000
6.	Installationsarbeten	1,000	1,000
	Summa inkomster	320,200	388,600
	Utgifter:		
7.	Kol m. m.	114,600	147,100
8.	Underhåll	19,500	25,000
9.	Avlöningar och pensioner	52,500	57,900
10.	Diverse	18,700	23,000
11.	Ränta, avskrivning och inköp av mätare	97,000	88,000
	Summa utgifter	302,300	341,000
	Vinst:	17,900	47,600
	i procent	3,2	5,8
	på kapitalet	560,000	821,400

Reservanternas förslag.

Förbrukningsökningen 500,000 kbm. är omräknad i elektrisk energi: 1,250,000 kwh varav 1,000,000 kwh på växelströmsnätet och 250,000 kwh på likströmsnätet. Gaspriset är räknat med 18 resp. 16 öre, motsvarande elektricitetspris är vid växelström 6.5 öre, vid likström 7 öre. Inköpskostnaden för den konsumerade elektriska energien är, inberäknat förlusterna, beräknad till 3,14 öre resp. 3,56 öre. (Större delen av de inköpta kilowattimmarna kosta endast 1,5 öre).

	Inkomster:	1928	1940	Med Kungsängsanläggningen
1.	Allm. belysningen	23,700	—	—
2 a.	Gas och mätarhyra	204,600	183,600	183,600
b.	El. energi, växelström 1,000,000 kwh		65,000	65,000
	likström .. 250,000 kwh		17,500	17,500
	1,250,000 kwh			
3.	Koks	75,000	75,000	78,600
4.	Tjära	10,300	10,300	10,300
5.	Hyra Kungsängstomten	1,000	1,000	2,000
6.	Installationsarbeten	1,000	1,000	1,000
		315,600	353,400	358,000
	Utgifter:			
7 a.	Kol m. m.	128,000	128,000	114,600
b.	El. energi 31,400+8900		40,300	40,300
8.	Underhåll	24,500	24,500	22,900
	Transport	152,500	192,800	177,800

	Transport	152,500	192,800	177,800
9.	Avlöningar och pensioner	60,625	60,625	57,900
10.	Diverse	20,640	20,640	20,900
11.	Ränta, avskrivning och inköp av nya mätare	73,000	55,150	74,350
		306,765	329,215	330,950
	Vinst:	8,835	24,185	27,050
	i procent	2,6	6,4	4,1
	på kapitalet	341,000	411,000	671,500

Reservanternas förslag möjliggör alltså samma procentuella räntabilitet å det utlagda kapitalet vid samma pris å gas resp. elektrisk energi som i Kungsängsprojektet. Skillnaden är att detta uppnås med ett 410,400 kronor lägre kapital.

Analyseras reservanternas förslag närmare, finner man beträffande de förutsatta förhållandena 1940 följande räntabilitet av gasdistributionen och kokelektricitetsdistributionen var för sig:

	Gasverket i staden	Gasverket å Kungsängen	Elektr.-verket
Inkomster	183,600	183,600	65,000
....	75,000	78,000	17,500
....	10,300	10,300	
....	1,000	2,000	
....	1,000	1,000	
	270,900	274,900	82,500
Utgifter	128,000	114,600	40,300
....	24,500	22,900	
....	60,625	57,900	
....	20,640	20,900	
....	49,900	69,150	5,250
	283,665	285,450	45,550
Vinst resp. förlust	— 12,765	— 10,550	+36,950
i procent	3,8	— 1,7	+52,8
på kapitalet	341,000	671,500	70,000

Denna räntabilitetsanalys ger vid handen, vilkendera distributionen, som vid fortsatt utveckling blir mest räntabel. Den visar också därhän, att staden bör söka inrikta sig på ett välskött mindre gasverk, avsett för stadens centrum och i övrigt inrikta sig på utveckling av elektricitetsdistributionen.

Beräkningen är baserad på jämförelsetalet 2.5, d. v. s. 1 kbm. gas = 2,5 kilowattimme elektricitet. Skulle detta tal vara högre än 2,5 inverkar det endast förbättrande på elektricitetsverkets ekonomi.

Slutligen bedja vi som illustration till vårt påstående i reservationen av den 28 mars, att gasverksdriften är en synnerligen vansklig affär för staden, få anföra:

1:a) Gasverket har icke kunnat avsätta nödiga medel för verkets förnyelse, än mindre giva stadskassan något överskott.

2:a) Under det att amorteringen av gasverkskapitalet utgjorde 3,4 % för år 1924 och 3,5 % för år 1925, så utgjorde kapitalökningen samma år 6,9 resp. 5,5 %. Långt ifrån att nedbringas ökas alltså gasverkskapitalet avsevärt, i det att faktiskt år 1924 och 1925 nedlades cirka 69,000 resp. 60,000 kr. friskt kapital i gasverksrörelsen.

Västerås är icke ensamt om ovanberörda förhållanden, vilket belyses av nedanstående tabeller för år 1924 och 1925.

Samhälle	Anläggnings-kostnad kr.	Kostnadsökning kr.	Kostnadsökning %	Bokfört värde kr.	Bokfört värde %	Amortering kr.	Amortering %	Vinst kr.	Vinst %	Taxa öre/kbm.
År 1924.										
Hälsingborg	2,465,818	67,754	2,8	1,107,652	45	274,903	11	3,783	0,15	18
Örebro	1,470,635	116,155	7,9	897,950	61	155,591	10,6	32,340	2,2	22
Uppsala	1,321,758	20,708	1,6	827,916	62,6	88,247	6,7	88,679	6,6	22
Landskrona	895,485	97,091	11	555,701	62	31,353	3,5	66,430	6,7	21
Gävle	1,559,650	46,918	3,1	833,827	53,5	52,229	3,4	21,152	1,4	23
Eskilstuna	1,478,777	21,312	1,4	765,033	51,5	28,954	1,95	40,345	2,7	25
Jönköping	1,031.773	23,566	2,3	627,566	61	—	—	51,968	6,0	20
Västerås	1,025,133	69,185	6,9	524,788	53	31,193	3,4	29.112	2,8	24
Karlskrona	892,516	55,757	6,2	289,138	34	19,886	2,2	36,696	4,1	22
Karlstad	823,568	24,002	2,9	390,935	47	11,443	1,4	12.762	1,5	25
Summa 1924	12,965,113	542,448	4,2	6,820,506	52,6	693,799	5,35	318.587	2,5	—
År 1925.										
Hälsingborg	2,526,905	61,087	2,4	970,320	38	198,419	7,9	20,903	0,83	16
Örebro	1,510,347	39,712	2,6	857,641	57	80,022	5,3	51,910	3,43	20
Uppsala	1,356,592	34,834	2,6	728,816	54	133.934	9,9	40,654	3,02	20
Landskrona	963,488	68,003	7,1	694,882	62	28,822	3,0	28,122	2,92	18 + 12 kr.
Gävle	1,577,899	18,249	1,2	817,542	52	34,534	2,2	11,774	0,75	14 + 20 kr.
Eskilstuna	1,526,260	47,483	3,1	762,766	50	49,751	3,3	6,289	0,41	20
Jönköping	1,031,773	—	—	640,127	62	Obs. bokf. värd. uppskr.		—	—	20
Västerås	1,084,746	59,613	5,5	546,976	50	37,425	3,5	14,734	1,36	24
Karlskrona	922,103	29,678	3,2	299,841	32,5	18,984	2,1	29,226	3,17	20
Karlstad	848,217	24,649	2,9	399,303	47	16,282	1,9	15,772	1,86	20
Summa 1925	13,348,330	383,317	2,9	6,618,214	49,6	598.173	4,5	115,564	0,87	—

Siffrorna äro alla hämtade ur Gasverksföreningens statistik. Den verkliga minskningen av de bokförda värdena 5,4 — 4,2 = 1,2 % resp. 4,5 — 2,9 = 1,6 % är ju mycket obetydligt. Svagheten i detta förhållande blir än mera framträdande, då man jämför nämnda siffror med den obetydliga vinst, som samtidigt redovisats: 2,5 % år 1924 och 0,87 % år 1925.

Resultatet kan lätt nog ställa sig ännu sämre, om man betänker, att nuvarande relativt låga kolpris delvis kan bero på de kolproducerande staternas stora kapitalbehov efter kriget, i alla händelser har man ingen säkerhet för att icke kolprisen under den period de förliggande kalkylerna omfatta kunna komma att åter väsentligt ökas.

Genom nu gällande kraftkontrakt samt optioner är emellertid Västerås stad för så lång tid som till år 1954 skyddad mot oförutsedda ökningar av priset för den elektriska energien.

Då de frågor som nu underställts Drätselkammarens prövning: "är det nödvändigt att lägga ned ett stort kapital för ett nytt gasverk eller kan man ännu några år reda sig med det för relativt ringa kostnad iståndsatta gamla verket" äro av stor vikt för vårt samhälle med hänsyn till dess tryckta ekonomiska läge, och då meningarna härom inom Gasverksstyrelsen divergera högst betydligt tillåta vi oss föreslå att Drätselkammaren benäget ville ännu en gång anordna ett gemensamt sammanträde med Gasverksstyrelsen, så att motståndarna till vårt förslag även få tillfälle inför Drätselkammaren framhålla sina åsikter.

Västerås den 11 maj 1927.

LUDVIG BORGGREN. P. HIERSEMANN."

§ 84.

Ang. uppförande av nytt gymnastikhus för h. allm. läroverket

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 21) hade Drätselkammaren, som vid skilda tidpunkter fått till sig remitterade olika framställningar till Stadsfullmäktige från de myndigheter, som hade att ordna eller övervaka undervisningen vid härvarande högre allmänna läroverk, om väsentligt förbättrade eller nya lokaler för gymnastikundervisningen vid läroverket, efter anförd motivering föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta

att å nuvarande gymnastikhustomten skulle för högre allmänna läroverket i Västerås uppföras ett nytt gymnastikhus i huvudsaklig överensstämmelse med vid handlingarna fogade, av Stadsarkitekten Erik Hahr uppgjorda skissritningar,

att för detta ändamål av lånemedel anslå 175,000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i vad detsamma avsåge gäldandet av anslaget genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna utgift genom tillfälligt lån, som Drätslekammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom komme att överskridas, finge för ändamålet upptaga efter utverkande av Kungl. Maj:ts tillstånd,

samt att giva Drätselkammaren i uppdrag att efter utarbetandet av fullständiga byggnadsritningar underställa dessa vederbörande myndighet för fastställelse och ombesörja uppförandet av byggnaden.

Efter föredragning av handlingarne uppstod en stunds överläggning och yrkade därvid dels Herrar Sundström, Eklund, Landtmanson, Hellman, Edv. Karlsson, Pers och Robsahm bifall till Drätselkammarens förslag, varvid Herr Eklund särskilt anhöll att få till protokollet antecknat, att vid ärendets behandling inom Drätselkammaren på förekommen anledning upplysts, att den ökning av egentliga undervisningslokaler med två eller tre klassrum, som kunde väntas bliva erforderliga i följd av den förestående läroverksreformen, kunde tillgodoses inom ramen av de nuvarande läroverksbyggnaderna, dels ock Herr Karl Andersson, med instämmande av Herr Johansson bordläggning av ärendet, varjämte Herrar Bäckman, Liljeblad, Wass och Westholm yttrade sig utan att framställa något särskilt yrkande.

Efter överläggningens slut framställdes till en början proposition å bordläggningsyrkandet och frågan om Stadsfullmäktige ville i dag företaga ärendet till slutligt avgörande; och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 30 nej emot 14 ja, avgivna för bordläggning, att i dag företaga ärendet till avgörande.

Vid härefter framställd proposition å bifall till och avslag å Drätselkammarens förslag blev Drätselkammarens förslag av Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar godkänt.

§ 85.

Ang. anslag till ett läraremöte i Västerås.

Sedan bestyrelsen för Västmanlands läns femte läraremöte, som vore avsett att hållas i Västerås den 22—24 augusti innevarande år, i en såsom egen motion av Herrar Granér och Leontein upptagen skrivelse till Stadsfullmäktige anhållit om ett anslag å 300 kronor till mötets omkostnader, hade Drätselkammaren, till vilken berörda skrivelse ingivits, med eget utlåtande den 5 innevarande maj överlämnat framställningen till Stadsfullmäktiges avgörande och därvid hemställt, att densamma icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 23).

Under överläggningen härom yrkade dels Herrar Sundström, Hellman och Lien bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herrar Granér, Sund och Pers bifall till motionen.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena; och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 31 ja emot 9 nej, avgivna för avslagsyrkandet, bifalla den i ärendet väckta motionen, i sammanhang varmed beslöts att det beviljade anslaget skulle utgå av det i årets budget avsatta beloppet till diverse och oförutsedda behov.

§ 86.

Ang. igångsättande av nödhjälpsarbeten.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne april till Drätselkammaren och fattigvårdsstyrelsen remitterat en av Herrar Karl Andersson och Vidén väckt motion om vidtagande av åtgärder mot arbetslösheten i staden,

hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 24) för sin del och till en början hemställt, att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att i den omfattning, som vid noggrann prövning kunde visa sig vara erforderlig, låta anordna nödhjälpsarbeten, antingen något eller några av de i skrivelsen omförmälda eller eventuellt andra, som kunde tillgodose behovet av arbetstillfällen för de arbetslösa.

På yrkande av Herrar Sundström och Karl Andersson biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 87.

Ang. tillstånd för en del personer att försälja pilsnerdricka.

Från Nykterhetsnämnden inkomna utlåtanden i sju olika ärenden rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman bordlägga.

§ 88.

Ang. anläggning av ledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande maj hade Drätselkammaren med överlämnande av utredningar i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen samt på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att uttala sig för utsträckning av stadens vatten-, avlopps- och gasledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden fram till den nya lasarettstomtens nordvästra hörn för en beräknad kostnad av 55,000 kronor, och förklara sig beredda att för ifrågavarande ledningar lämna ett anslag av stadens medel å omkring 18,000 kronor (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25).

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning av handlingarne i ärendet på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla Drätselkammarens sålunda gjorda hemställan.

§ 89.

Ang. anslag till växelströmsledningar inom Västra Förstaden m. fl. områden.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande maj på anförda skäl och under tillstyrkan av vad styrelsen hemställt föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 39,600 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond, varav 24,000 kronor för överföring av Västra Förstadens område från likström till växelström, 10,000 kronor för uppförande av transformatorstation vid Karlslund jämte högspänningskabel samt 5,600 kronor för uppförande av transformatorstation vid Folkets park samt anslutning till högspänningskabel (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 26).

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstnnig vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 90.

Ang. utförande av diverse gatuarbeten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 27) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville till Drätselkammarens förfogande ställa ett belopp av

förslagsvis 42,000 kronor av reserverade anslag till gatuarbeten för utförande under innevarande års sommar av följande arbeten nämligen:

1:o) Omsättning av Nedre Kungsgatan från slottsgatan till Källgatan;

2:o) Stensättning av den vidgade delen av Stora gatan mellan fastigheten N:o 11 och Karlsgatan.

3:o) Omsättning av Övre Trädgårdsgatan från Slottsgatan till Källgatan, och

4:o) Stensättning av Engelbrektsgatan från Engelbrektsplan till Utanbygatan.

Efter föredragning av berörda skrivelse yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens hemställan dels ock Herr Danielsson, som icke hade något att erinra emot vad Drätselkammaren föreslagit, att även Slottsgatan i sträckningen mellan Stora gatan och Kungsgatan borde bliva omlagd eller åtminstone bättrad under innevarande år. varjämte Herr Bäckman yttrade sig utan yrkande.

Efter överläggningens slut beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning dels bifalla Drätselkammarens framställning, dels ock till Drätselkammaren för utlåtande, remittera Herr Danielssons förslag beträffande Slottsgatan.

§ 91.

Ang. försäljning av tomt inom kv. Irma.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enskild person har hos Drätselkammaren gjort framställning om att få av staden inköpa mark av byggnadskvarteret Irma nämnligen den del därav, som är belägen emellan den s. k. Hwasserska gården och tomten N:o 1 inom kvarteret med gräns i öster, emot den gata, som under benämningen Västra Ågatan enligt gällande stadsplan skall utläggas efter Svartån, och har Drätselkammaren i anledning härav låtit utreda möjligheten av att genom ändring i tomtindelningen få denna mark utlagd till särskild tomt.

Enligt förslag till sådan ändring i tomtindelningen, som här bifogas, möter intet hinder mot en dylik tomts utläggande liksom ej heller Drätselkammaren anser hinder föreligga för dess försäljning.

Drätselkammaren anhåller därför, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, försälja en tomt inom byggnadskvarteret Irma, utlagd med det läge som ovan angivits och i huvudsaklig överensstämmelse med förslaget till ändring av kvarterets tomtindelning.

Västerås den 17 maj 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 92.

Ang. försäljning av tomt av lägenheten Åshagen.

Från Dräselkammaren hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av framställning från enskild person om, att av staden få inköpa en från lägenheten Åshagen avstyckad tomt med läge i närheten av kyrkogårdsvaktmästarens bostad, har Drätselkammaren närmare undersökt de möjligheter, som skulle föreligga för en försäljning av mark av Åshagen för bebyggelse. Drätselkammaren har härvid, med blicken öppen för olämpligheten av en bebyggelse av Åshagen i alltför nära grannskap av kyrkogården, funnit en tomt på den ifrågasatta platsen icke kunna upplåtas, men väl inom Åshagens nordvästra hörn, norr om den från Åshagen före stadens förvärv av lägenheten avstyckade lägenheten Hagadal, och omedelbart intill avtagsvägen till Apalby. En bebyggelse här av ett till tomt avskilt område omkring 400 meter norr om infarten till kyrkogården, synes icke kunna verka störande för denne.

Drätselkammaren får därför hemställa, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, låta avstycka och försälja en tomt i areal omkring 1,000 kvm. av lägenheten Åshagen med det läge, som ovan närmare angivits.

Västerås den 17 maj 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning av berörda skrivelse beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren hemställt.

§ 93.

Ang. representant vid Sv. Stadsförbundets kongress i Gävle

Föredrogs en skrivelse från Svenska Stadsförbundet med kallelse till Stadsfullmäktige att låta sig representeras vid förbundets kongress i Gävle den 1 och 2 instundande september.

Stadsfullmäktige beslöto för förberedande åtgärd remittera skrivelsen till Beredningsutskottet.

§ 94.

Ang. Kon:s Befhds fastställelse av ändring i tomtindelningen i kv. Mina.

Genom resolution den 10 innevarande maj hade Magistraten överlämnat utdrag av Konungens befallningshavandes i länet protokoll för den 16 nästlidne april, varav inhämtades, att Konungens befallningshavande fastställt av stadens Byggnadsnämnd antaget förslag till ändring i tomtindelningen i byggnadskvarteret Mina i Västerås.

Det inkomna protokollsutdraget lades till handlingarne.

§ 95.

Ang. understödstagare ur Sundinska understödsfonderna.

Föredrogs och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av protokoll hållet vid sammanträde med Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen den 2 innevarande maj, innehållande uppgift om utsedda understödstagare för innevarande år.

§ 96.

Ang. fortsatt arrende av Biskopsängarna.

En av Herrar Larsson och Karl Andersson såsom egen motion upptagen framställning från Västerås Koloniträdgårdsförening om upplåtande åt föreningen av de s. k. Biskopsängarne på arrende under längre tid än Drätselkammaren ansett sig kunna medgiva, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av motionären och Herr Falk och sedan Herrar Sundström, Bäckman och Westholm yttrat sig i ärendet, överlämna till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att efter inhämtande av kyrkorådets yttrande i ärendet avgiva utlåtande.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 4 juni 1927.
ALB. LUNDKVIST.
Hjalmar E. Nelson. E. W. G. Andersson.

Offentligen uppläst den 4 juni 1927, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 30 Juni 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Svedlund, Håvberg, Wass, Huit, Westholm, Eklund, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Melin, Fru Söderquist, Herrar Widén, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Larsson, Fru Olsson, Herrar C. V. Karlsson, Östlund, Berg och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Hellman, Hellström, Dahrné, Liljeblad, Landtmansson, Nelson, Lien och Granér.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 97.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Gehlin och Widén att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 98.

Ang. tillstånd för Frithiof Sandberg att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 17 mars 1927 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Grosshandlaren Frithiof Sandberg hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 5 vid Hantverkaregatan här i staden utskänka pilsnerdricka samt Stadsfullmäktige den 31 i samma månad och år remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 sistlidne april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Grosshandlaren Frithiof Sandberg beviljades tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 5 vid Hantverkaregatan här i staden (Automaten) utskänka pilsnerdricka klass II under villkor *att* utskänkningen alla dagar upphörde senast kl. 9 em., *att* utskänkningen endast medgåves till spisande gäst (mat utan bestämt pris), *att* fredag, lördag samt dag före helgdag efter kl. 6 em. samt sön- och helgdagar hela dagarna utskänkning endast medgåves till gäst, som intoge verklig måltid, bestående av lagad mat till ett pris av minst 75 öre, *att* till varje gäst ej utskänktes mer än högst 2/3 liter pr gång, *samt att* gäst, till vilken utskänkts pilsnerdricka, icke måtte ånyo erhålla sådan dryck inom utskänkningsstället förrän efter 2 timmar.

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne maj bordlagda handlingar fattade Stadsfullmäktige

på yrkande av Herr Sundström beslut i ärendet utan omröstning i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit.

§ 99.

Ang. tillstånd för Gottfr. Johansson att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 17 mars 1927 infordrat Stadsfullmätiges yttrande i anledning av en av Konditorn Gottfr. Johansson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:r 16 vid Stora gatan här i staden (Industrihotellet) utskänka pilsnerdricka samt Stadsfullmäktige den 31 samma månad och år remitterat handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 sistlidne april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Konditorn Gottfr. Johansson beviljades tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 16 vid Stora gatan här i staden (Industrihotellet) utskänka pilsnerdricka klass II under villkor, *att* utskänkningen alla dagar upphörde senast kl. 9 em., *att* utskänkningen endast medgåves till spisande gäst (mat utan bestämt pris), *att* fredag, lördag samt dag före helgdag efter kl. 6 em. samt sön- och helgdagar hela dagarna utskänkning endast medgåves till gäst, som intoge verklig måltid, bestående av lagad mat till ett pris av minst 75 öre, att till varje gäst ej utskänkes mer än högst 2/3 liter pr gång, *samt att* gäst, till vilken utskänkts pilsnerdricka, icke måtte ånyo erhålla sådan dryck inom utskänkningsstället förrän efter 2 timmar.

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne maj bordlagda handlingar, uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Fru Söderquist, med instämmande av Herrar Engdahl och Bäckman samt Fru Grönberg återremiss av ärendet till Nykterhetsnämnden för förnyat yttrande, dels ock av Herr Sundström bifall till Nykterhetsnämndens förslag.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å återremissyrkandet och frågan om Stadsfullmäktige ville nu företaga ärendet till slutligt avgörande, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning återremittera ärendet till Nykterhetsnämnden.

§ 100.

Ang. tillstånd för W. Ahlström att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 17 mars 1927 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Hotellinnehavaren W. Ahlström hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 21 vid Slottsgatan här i staden (Centralhotellet) utskänka pilsnerdricka samt Stadsfullmäktige den 31 samma månad och år remitterat handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 sistlidne april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Hotellinnehavaren W. Ahlström beviljades tillstånd att för tiden 1 oktober

1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 21 vid Slottsgatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne maj bordlagda handlingar fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström beslut i ärendet utan omröstning i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit.

§ 101.

Ang. tillstånd för Greta Schubert att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 17 mars 1927 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Greta Schubert hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 29 vid Stora gatan här i staden utskänka pilsnerdricka samt Stadsfullmäktige den 31 i samma månad och år remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 sistlidne april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Fru Greta Schubert beviljades tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 29 vid Stora gatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne maj bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström beslut i ärendet utan omröstning i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit.

§ 102.

Ang. tillstånd för Elna Willebrand att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 17 mars 1927 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Elna Willebrand hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden utskänka pilsnerdricka samt Stadsfullmäktige den 31 samma månad och år remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 sistlidne april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Fru Elna Willebrand beviljades tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Efter föredragning av ifrågavarande vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne maj bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström beslut i ärendet utan omröstning i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit.

§ 103.

Ang. tillstånd för Carl W. Wahlenius att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 17 mars 1927 infordrat Stadsfullmäkiges yttrande i anledning av en av Grosshandlaren Carl W. Wahlenius hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 1 vid Fis-

kartorget här i staden utskänka pilsnerdricka, samt Stadsfullmäktige den 31 samma månad och år remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 sistlidne april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka tillstånd för Grosshandlaren Carl Wahlenius att i lokaler inom fastigheten Fiskartorget N:o 1 här i staden utskänka pilsnerdricka klass II.

Efter föredragning av ifrågavarande vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne maj bordlagda handlingar samt en av sökanden till Stadsfullmäktige insänd skrift i ämnet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på de skäl Nykterhetsnämnden anfört avstyrka bifall till ifrågavarande ansökan.

§ 104.

Ang. tillstånd för Carl Johnson att försälja pilsnerdricka till avhämtning.

Sedan Magistraten genom resolution den 16 mars 1927 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Carl Johnson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att försälja pilsnerdricka till avhämtning från lokal i fastigheten N:o 4 vid Västgötegatan här i staden samt Stadsfullmäktige den 31 samma månad och år remitterat handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 sistlidne april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) föreslagit, att sökanden, som den 26 februari 1926 erhållit Konungens befallningshavandes i länet tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:o 26 B vid Stora gatan här i staden försälja pilsnerdricka till avhämtning, dock endast efter rekvisition och under förbehåll att det rekvirerade pilsnerdrickat hemsändes och avlämnades i rekvirentens bostad, och som med ansökningen endast avsåg att flytta försäljningsstället till Västgötegatan 4 A här i staden, måtte förordas till erhållande av det begärda tillståndet under förbehåll, att detsamma lämnades under samma villkor, som för närvarande gällde.

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne maj bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström beslut i ärendet utan omröstning i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit.

§ 105.

Ang. åtgärder mot arbetslösheten.

Stadsfullmäktige hade den 28 sistlidne april till Fattigvårdsstyrelsen och Drätselkammaren remitterat en samma dag väckt motion med förslag, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

1) att uppdraga åt Drätselkammaren att snarast möjligt igångsätta arbeten, som kunde giva de arbetslösa en dräglig inkomst,

2) att uppdraga åt Drätselkammaren att antingen genom skrivelser eller på annat sätt söka hos statens organ utverka bidrag i en eller annan form till kommunen som hjälp till de arbetslösa, samt

3) att till Fattigvårdsstyrelsens förfogande ställa ett belopp av 10,000 kronor och giva nämnda styrelse i uppdrag att till de arbetslösa utbetala

understöd, som ej gåves karaktär av fattigvård med återbetalningsskyldighet, till dess de kunde erhålla arbete.

I fråga om de två första punkterna av motionärernas förslag hade utlåtande tidigare inkommit till Stadsfullmäktige och varit föremål för Stadsfullmäktiges handläggning den 27 nästlidne maj.

Slutliga utlåtanden hade nu inkommit i ärendet från Fattigvårdsstyrelsen och Drätselkammaren (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29) och hade nämnda myndigheter på anförda grunder avstyrkt bifall till motionen i avseende å den sista punkten.

I detta ärende uppstod en stunds överläggning och yrkade därunder dels Herrar Sundström och vice ordföranden bifall till Fattigvårdsstyrelsens och Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Widén med instämmande av Herrar Engdahl och Karl Andersson, att Stadsfullmäktige måtte bifalla 3:dje punkten i motionen.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 26 ja emot 11 nej, avgivna för bifall till motionen, att i enlighet med Fattigvårdsstyrelsens och Drätselkammarens hemställan lämna det i motionens 3:dje punkt framställda förslaget utan bifall.

§ 106.

Ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande juni hade Polisnämnden, under åbropande av en framställning i ämnet från polischefen samt på anförda skäl förordat, att Stadsfullmäktige ville anslå ett belopp av 1,575 kronor för gäldande av kostnaderna för utredning genom särskilda sakkunniga i anledning av angiven misstänkt konkursförbrytelse.

Drästelkammaren, genom vilken berörda framställning överlämnats till Stadsfullmäktige hade i eget utlåtande samma dag på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville förklara Polisnämndens framställning icke föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Efter föredragning av till ärendet hörande handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 30) uppstod en stunds överläggning, varunder dels Herr Danielsson yrkade bifall till Polisnämndens förslag, dels ock Herrar Sundström, Westholm, Falk, Bäckman, Robsahm och Pers yrkade bifall till Drästelkammarens hemställan, varjämte Herr Wass yttrade sig utan yrkande. Jämväl Herr t. f. Borgmästaren deltog i överläggningen.

Vid framställning av proposition å de under överläggningen gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med Drätselkammarens hemställan att Polisnämndens framställning ej skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

§ 107.

Ang. iordningsställande av nya idrottsplatsbygget.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31) hade Drätselkammaren meddelat, att Drätselkammaren på framställning av arbetsstyrelsen för nya idrottsplatsbygget vid Kristiansborg beslutat att av de nöjesskattemedel, som influ-

tit vid tävlingar i icke professionell idrott och som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 23 februari 1922 fonderats till att användas för idrottens främjande i samhället till arbetsstyrelsens förfogande ställa ett belopp av 5,000 kronor för fullgörande av arbetet med idrottsplatsens färdigställande.

Efter föredragning av handlingarna samt yttrande av Herr Sundström, beslöto Stadsfullmäktige lägga den inkomna anmälan till handlingarna.

§ 108.

Ang. besvär över stfms. beslut rör. tillstånd för A. Bennitz att försälja pilsnerdricka

Magistraten hade dels genom resolution den 21 februari 1927 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, vilka Handlanden A. Bennitz anfört över Stadsfullmäktiges den 27 januari 1927 fattade beslut, innehållande yttrande över en av klaganden hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten N:o 1 vid Pilgatan här i staden försälja pilsnerdricka till avhämtning; dels ock genom resolution den 22 februari 1927 anmodat Stadsfullmäktige yttra sig i samband med yttrandet i anledning av ovan omförmälda resolution över ytterligare en skrift, som Bennitz avlåtit i ifrågavarande besvärsmål.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 februari 1927 remitterat handlingarna i ärendet till beredningsutskottet för avgivande av förberedande utlåtande samt vidare den 31 mars 1927 på förslag av Beredningsutskottet beslutat jämväl remittera besvärshandlingarna för yttrande till Nykterhetsnämnden, hade nu de begärda utlåtande till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 32).

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Westholm utan omröstning under åberopande av vad Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet i ärendet anfört, avstyrka bifall till de anförda besvären.

§ 109.

Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens verksamhetsberättelse för år 1926.

Föredrogs och lades till handlingarna från Vatten- och Gasverksstyrelsen inkommen verksamhetsberättelse för år 1926 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33).

§ 110.

Ang. anslag till gatuarbeten.

Från Drätselkammaren hade inkommit följande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att Stadsfullmäktige den 27 nästlidne maj, i sammanhang med beslut om anvisande av medel, att utgå av reserverade anslag till gatuarbeten, för vissa dylika arbeten att utföras under innevarande år, till Drätselkammaren för yttrande remitterat ett förslag av Herr Danielsson att jämväl en omläggning eller förbättring av Slottsgatan i

sträckningen emellan Stora gatan och Kungsgatan samtidigt måtte komma till stånd, får Drätselkammaren härmed, under vitsordande av behovet av detta nya arbete samt meddelande, att kostnaden för gatans omsättning i angivna sträckning beräknats till 10,500 kronor, hemställa, att Stadsfullmäktige ville av reserverade anslag till gatuarbeten ställa förslagsvis detta belopp till Drätselkammarens förfogande för arbetet i fråga.

Västerås den 9 juni 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 111.

Ang. viss ändring inom detektiva polisens lokaler

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande juni hade Drätselkammaren för besluts fattande till Stadsfullmäktige överlämnat en framställning från Polisnämnden om beviljande av ett anslag å 700 kr. för anordnande inom de lokalutrymmen, som vore ställda till kriminalpolisens förfogande, av ett särskilt förvaringsrum för anhållna, för brott misstänkta personer; och hade Drätselkammaren därvid tillstyrkt, att anslaget måtte beviljas att utgå av det i 1927 års budget avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Danielsson coh sedan Herr t. f. Borgmästaren yttrat sig godkände Stadsfullmäktige utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 112.

Ang försäljning av en tomt i hörnet av Köpingsvägen och Hyttvägen.

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I hörnet emellan Övre Hyttvägen och landsvägen till Köping samt norr om lägenheten Carlsfrid har genom utfyllnad uppkommit ett område, varifrån en hörntomt kan avskiljas och av staden säljas.

I anledning därav att enskild person anmält sig vilja köpa en dylik tomt får Drätselkammaren härmed, med överlämnande av karta, angivande området och dess förhållande till planläggningen av denna stadsdel, anhålla, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som vore för staden antagliga, försälja ifrågavarande markområde.

Västerås den 9 juni 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 113.

Ang. val av ombud vid Sv. Stadsförbundets kongress.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne maj anmodat Beredningsutskottet att förbereda val av ombud att företräda staden vid Svenska Stadsförbundets sjätte ordinarie kongress i Gävle den 1 och 2 nästkommande september, så valde Stadsfullmäktige nu enligt Beredningsutskotetts förslag med acklamation till stadens ombud vid kongressen Järnhandlaren Axel Sundström, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Drätseldirektören Theofil Öberg med handlanden Karl Hedberg, Förmannen E. A. Westholm och Stadsombudsmannen Ragnar Tenow till suppleanter för de valda ombuden i den ordning dessa och suppleanterna nu blivit nämnda.

§ 114.

Ang. underhandlingar rör. området för Strömsholms våg

Från Advokatfiskalsämbetet vid Kungl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium hade inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På sin tid anhöllo hos Kungl. Maj:t åtskilliga personer om tillstånd att inköpa var för sig de av dem innehavda lägenheterna å Borgåsudde under Strömsholms kungsladugård i Kolbäcks socken. (Se Edra handlingar VII, 1924 den 28 maj N:r 16). Sedan Ni i frågan avgivit Edert yttrande, har, bland andra, Kungl. kammarkollegium den 1 oktober 1924 avgivit förnyat underdånigt utlåtande i ärendet (bil. A), varefter Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 5 december samma år förehaft ärendet (bil. B).

Av nämnda nådiga beslut inhämtas, bland annat, att Kungl. Maj:t anbefallt kammaradvokatfiskalsämbetet att, efter förhandlingar med städerna Västerås och Köping i det av Kungl. kollegium i dess nyssnämnda utlåtande föreslagna syfte, vidtaga de åtgärder för tillvaratagande av kronans rätt med avseende å ovannämnda områden, som kunde av omständigheterna påkallas.

I anledning härav har advokatfiskalsämbetet äran anhålla, att Ni gemensamt med Stadsfullmäktige i Köping benäget ville utse ombud att vid berörda förhandlingar företräda städerna med den befogenhet, som kan befinnas lämplig, varjämte Ni och nyssnämnda stadsfullmäktige lära vilja anmoda det sålunda förordnade ombudet att så snart sig göra låter sätta sig i förbindelse med ämbetet för överenskommelse om tid och plats för samma förhandlingars företagande.

Skrivelse i ämnet av samma innehåll som i denna, avlåter ämbetet denna dag jämväl till stadsfullmäktige i Köping.

Stockholm och kammaradvokatfiskalskontoret den 13 juni 1927.

JOHN BJARME.

Vid skrivelsen funnos fogade följande handlingar:

"Kammarkollegii underdåniga utlåtande.

Av hamnstyrelsens utav stadsfullmäktige i städerna Västerås och Köping åberopade yttrande torde kunna slutas, att ett eventuellt av kronan framställt återvinningsyrkande med avseende å de ifrågavarande områdena icke komme att från städernas sida bestridas, dock att städerna för sådan händelse komme att göra gällande såväl krav å ersättning för vissa anläggningar som även anspråk å lösen för dem tillhöriga byggnader. I hamnstyrelsens yttrande framhålles emellertid vissa omständigheter, vilka enligt styrelsens förmenande skäligen borde föranleda därtill att den av städerna över områdena utövade besittningsrätten lämnades orubbad.

Även om styrelsens härutinnan gjorda uttalanden förtjäna beaktande, är dock enligt kollegii mening uppenbart, att det speciella trafikintresse, som är knutet vid hamnanläggningen vid Borgås udde, icke längre bör — i den ordning hittills genom de ifrågavarande jordområdenas vederlagsfria tillhandahållande ägt rum — tillgodoses genom statligt understöd.

Kollegium anser fördenskull tiden nu vara inne antingen för en avveckling av här ifrågavarande gamla rättsförhållande kronan och städerna emellan eller ock för en reglering av detsamma på ny grund.

Vad då det första av de sålunda angivna alternativen beträffar anser sig kollegium i frågans nuvarande läge endast böra erinra därom att städernas eventuella ersättnings- och lösningsanspråk icke lära vara av beskaffenhet att kunna utan vidare från kronans sida godtagas. Till lösen lära sålunda allenast komma ifråga byggnader och anläggningr, som kunna prövas vara nödiga eller nyttiga vid fastighetens fortsatta användning i kronan-jordägarens hand.

Skulle åter från städernas sida framföras önskemål att få bibehålla besittningsrätten till de delar av områdena, som för hamnanläggningen hittills disponerats och därför oundgängligen erfordras, torde, därest kronan för desamma icke visas hava annan mera ändamålsenlig användning, nämnda områden böra tillbjudas städerna till upplåtelse å arrende.

Vare sig den föreliggande dispositionsfrågan vinner sin lösning efter det ena eller det andra av de här ovan angivna alternativen, lära förhandlingar om saken böra upptagas med städerna. Dessa förhandlingar som ock de rättsliga åtgärder i övrigt, som omständigheterna kunna tänkas påkalla för tillvaratagande av kronans rätt med avseende å den här ifrågavarande jordegendomen, torde lämpligen kunna uppdragas åt kollegii advokatfiskalsämbete.

Redan med hänsyn till det oavgjorda läge, vari frågan om städernas dispositionsrätt till här förevarande jordområden — däri inbegripet de till sökandena upplåtna tomterna — befinner sig, lära sökandenas nu gjorda framställningar om friköp av nämnda tomter icke böra vinna avseende.

Kolegium hemställer på grund av det anförda, det täcktes Eders Kungl. Maj:t i nåder dels förklara, att de nu gjorda framställningarna om rätt till friköp av tomter å Borgås udde icke föranleda någon Eders Kungl. Maj:ts vidare åtgärd, dels med överlämnande till kammaradvokatfiskalsämbetet av samtliga till ärendet hörande handlingar anbefalla nämnda ämbete, att efter förhandlingar med städerna Västerås och Köping i det syfte kol-

legium ovan föreslagit, vidtaga de åtgärder för tillvaratagande av kronans rätt med avseende å ifrågavarande områden, som kunna av omständigheterna påkallas; lärande det därefter böra åligga advokatfiskalsämbetet att, med anmälan om vad av ämbetet i saken åtgjorts, till Eders Kungl. Maj:t inkomma med underdånigt förslag till den ytterligare anstalt för områdenas disposition, vartill utgången av de nämnda förhandlingarna eller eljest de av ämbetet vidtagna åtgärderna må föranleda.

I ärendets handläggning har jämte undertecknad deltagit adjungerade ledamoten Körner.

Stockholm den 1 oktober 1924.

Underdånigst
HJ. NEHRMAN.

Tom Wohlin,
föredragande.

Bengt Nilsson.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
Gösta Wikegård,
t. f. Fiskal hos Kungl. Kammarkollegium".

"*Till domänstyrelsen.*

I en till Kungl. Maj:t ställd ansökning av den 15 december 1922 hava G. Olsson, Strömsholms våg, Strömsholm, m. fl. innehavare av tomtlägenheter å Borgås udde under Strömsholms kungsladugård i Kolbäcks socken av Västmanlands län anhållit om tillstånd att inköpa envar den av honom innehavda lägenheten.

Häröver har domänstyrelsen den 3 mars 1923 avgivit infordrat utlåtande och därvid överlämnat yttrande av domänintendenten och länsstyrelsen i länet.

Vidare har C. O. Pettersson, Strömsholms våg, Strömsholm, i en hos Kungl. Maj:t gjord ansökning av den 12 januari 1923, varöver domänstyrelsen, med bifogande av yttranden av vederbörande skogsstatstjänstemän samt domänintendenten och länsstyrelsen i länet, den 21 mars 1923 avgivit infordrat utlåtande, anhållit om tillstånd att nköpa de av honom innehavda tomterna n:r 8 och 9 a å Borgås udde.

Till följd av särskilda remisser hava därefter utlåtanden i ärendet avgivits den 16 januari 1924 av kammarkollegium och den 15 september 1924 av länsstyrelsen i Västmanlands län, som överlämnat yttranden av stadsfullmäktige i Västerås och Köping.

Med sitt utlåtande har länsstyrelsen därjämte återställt en utav Hanna Pettersson, Borgåsund, Strömsholm, hos Kungl. Maj:t gjord ansökning om tillstånd att inköpa den av henne innehavda tomten n:r 21 å nämnda

Borgås udde, vilken ansökning den 1 mars 1924 remitterats till länsstyrelsen.

Slutligen hava, till följd av särskilda remisser, förnyade utlåtanden i ärendet avgivits den 1 oktober 1924 av kammarkollegium och den 14 november 1924 av domänstyrelsen.

Kungl. Maj:t, som finner de nu gjorda ansökningarna om rätt till friköp av tomter å Borgås udde icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd, anbefaller kammaradvokatfiskalsämbetet att, efter förhandlingar med städerna Västerås och Köping i det av kammarkollegium i dess sistnämnda utlåtande föreslagna syfte, vidtaga de åtgärder för tillvaratagande av kronans rätt med avseende å ifrågavarande områden, som kunna av omständigheterna påkallas, varefter advokatfiskalsämbetet har att, med anmälan om vad av ämbetet i saken åtgjorts, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till den ytterligare anstalt för områdenas disposition, vartill utgången av de nämnda förhandlingarna eller eljest de av ämbetet vidtagna åtgärderna må föranleda.

Detta får jag, på nådig befallning, meddela domänstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande.

Stockholm den 5 december 1924.

SVEN LINDERS.

Nils Lange.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
M. Hartman.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
Gösta Wikegård.
t. f. Fiskal hos Kungl. Kammarkollegium".

Efter uppläsning av ovanintagna handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning uppdraga åt Drätselkammaren att å Västerås stads vägnar utse ombud för deltagande i ifrågavarande förhandlingar samt i övrigt vidtaga de åtgärder, som föranleddes av advokatfiskalsämbetets skrivelse.

§ 115.

Ang. avsägelse av ledamotsskap i Nykterhetsnämnden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 31 nästlidne maj hade Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson anhållit att bliva befriad från ledamotskapet i stadens Nykterhetsnämnd.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera skrivelsen till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 116.

Ang. intagning av kvinnliga elever vid härv. högre allm. läroverk.

Från den delegation, som närmast hade om hand att utreda den hos Stadsfullmäktige väckta frågan om möjlighet för kvinnliga elevers mottagande vid härvarande gymnasium, hade inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 117 i dess vid sammanträde den 28 juni sistlidet år förda protokoll hava Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet och Drätselkammaren för utlåtande remitterat en av Herr Hiersemann i Stadsfullmäktige väckt motion att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Beredningsutskottet och Drätselkammaren att utreda frågan angående möjligheten för kvinnliga lärjungars inträde i Västerås högre allmänna läroverks gymnasium i den mån nu befintliga utrymmen det medgåve.

Beredningsutskottet och Drätselkammaren hava bedrivit utredningen genom en särskilt tillsatt gemensam delegation, som har haft förmånen att som sakkunnig räkna rektor vid högre allmänna läroverket härstädes.

Delegationen har från ett 10-tal allmänna läroverk, där kvinnlig ungdom redan medgivits tillträde, införskaffat för utredningen behövliga uppgifter samt tillgodogjort sig de erfarenheter, som i angivna läroverk vunnits.

Vidare har delegationen från rektor vid härvarande allmänna läroverk erhållit en omfattande utredning angående utrymmesfrågan, i vilken fråga även skolläkaren yttrat sig.

Det föreliggande materialet skulle visserligen giva delegationen möjlighet att redan nu göra något uttalande över den av motionären väckta frågan, men då från fackmannahåll framhålles, att på utrymmesfrågan komma verkningarne av den av årets riksdag genomförda läroverksreformen att utöva stort inflytande avstår delegationen ifrån att nu avgiva ett yttrande, som måhända redan om något halvår skulle visa sig icke kunna hålla streck, utan får delegationen genom denna skrivelse anmäla för Stadsfullmäktige att delegationen fortsätter sin verksamhet.

Västerås den 27 juni 1927.

För Delegationen:
HJALMAR THYRESSON.

Eric Plantin".

Efter uppläsning av denna skrivelse och sedan Herr Thyresson yttrat sig i anledning av densamma lades skrivelsen till handlingarna.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 5 juli 1927.
FREDR FÅHRÆUS.
Einar Gelin. Josef Widén.

Offentligen uppläst den 5 juli 1927, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 25 Augusti 1927.

Närvarande: Ordföranden Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Pettersson, Leontein, Johansson, Keijser, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Hellström, Dahrné, Melin, Fru Söderquist, Herrar Widén, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Lien, Fru Olsson, Herrar C. V. Karlsson, Östlund och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson, Falk, Pers, Hiersemann, Fru Grönberg, Herrar Thyresson, Fjellander, Svedlund, Engdahl, Liljeblad, Landtmansson, Granér och Berg.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Rådmannen Victor Åsberg.

§ 117.

Justeringsmän.

Utsågo Stadsfullmäktige Fru Söderquist och Herr Melin att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 118.

Ang. E. J. V. Östergrens mantalsskrivningsort.

Föredrogs och lades till handlingarna ett genom Magistratens resolution den 13 juli innevarande år överlämnat av härvarande länsstyrelse den 9 i samma månad givet utslag, varigenom av Ingenjören Ernst Joh. Valentin Östergren anförda besvär över åtgärd att för år 1927 härstädes mantalsskriva honom blivit av Länsstyrelsen ogillade.

§ 119.

Ang. stadsplaneändring inom kv. Melker.

Genom resolution den 5 nästlidne juli hade Magistraten för kännedom till Stadsfullmäktige överlämnat härvarande Länsstyrelses beslut den 28 maj 1927 att fastställa av Stadsfullmäktige den 28 december 1926 antagen ändring i gällande stadsplan i avseende å gränserna för byggnadskvarteret Melker.

Efter föredragning lades beslutet till handlingarna.

§ 120.

Ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

Genom resolution den 20 nästlidne juli hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär anförda hos Länsstyrelsen av polischefen i staden t. f. borgmästaren Victor Åsberg m. fl. över Stadsfullmäktiges beslut den 30 juni innevarande år att avslå en av Polisnämnden tillstyrkt framställning av polischefen angående anvisande av

anslag till täckande av kostnad för viss av härvarande kriminalpolis med anlitande av bokföringsexperter företagen utredning i brottmål.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Beredningsutskottet för avgivande av förslag till yttrande.

§ 121.

Ang. Carl W. Wahlenius besvär över Stfms. beslut rör. tillstånd för honom att utskänka pilsnerdricka Fiskartorget 1.

Genom resolution den 20 nästlidne juli hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär anförda hos Länsstyrelsen av f. Grosshandlaren Carl W. Wahlenius över Stadsfullmäkiges beslut den 30 juni innevarande år att avstyrka bifall till en av honom hos Länsstyrelsen gjord ansökan om tillstånd att i lokal i fastigheten med adressnummer 1 vid Fiskartorget utskänka pilsnerdricka.

På yrkande av Herr Bäckman beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet för avgivande av förberedande utlåtande.

§ 122.

Ang. tilläggspension till f. folkskollärarinnorna Signe Hammarskiöld och Unda Bohman.

Sedan Stadsfullmäktige enligt beslut den 31 mars innevarande år för utlåtande till Lönenämnden överlämnat en framställning från Folkskolestyrelsen i staden angående beviljande av kommunal tilläggspension till folkskollärarinnan Signe Hammarskiöld efter hennes avgång ur tjänsten, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 nästlidne juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34) med återställande av remisshandlingen samt överlämnande av en sedermera till Lönenämnden direkt ingiven till Stadsfullmäktige ställd framställning från Folkskolestyrelsen om beviljandet av liknande pension till folkskollärarinnan Unda Bohman, vilken den 1 nästkommande september uppnådde stadgad pensionsålder under åehopande av att befattningshavare å folkskolans stat tillkommande kommunal tilläggspension och härå utgående kommunalt dyrtidstillägg skulle, med tillämpning av reglerna för pensionering av stadens befattningshavare och dyrtidstillägg till stadens pensionärer för varje tid utgöra; tilläggspensionen skillnaden emellan den pension, som en stadens befattningshavare med samma avlöning som vederbörande befattningshavare i folkskolan skulle åtnjuta och den pension, som till denne senare utginge ur statens pensionsanstalt, och dyrtidstillägget skillnaden emellan det dyrtidstillägg, som skulle utgå å sådan pension och det dyrtidstillägg, som av statsmedel åtnjötes å den ur statens pensionsanstalt utgående pensionen, hemställt, att Stadsfullmäktige ville förklara folkskollärarinnorna Signe Hammarskiöld och Unda Bohman berättigade att efter avgången ur tjänsten åtnjuta kommunal tilläggspension och kommunalt dyrtidstillägg efter denna grund.

Efter föredragning av handlingarna och på yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda i ärendet föreslagit med det tillägg att tilläggspensionen och dyrtidstillägget härå skulle utgå av uttaxerade medel å folkskolans stat.

§ 123.

Ang. förbättrade löneförmåner för hamnkaptenen.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 28 december 1926 till Lönenämnden för yttrande överlämnat en framställning från Hamnstyrelsen i staden angående förbättrade löneförmåner i befattningen som hamnkapten, i avseende varför Hamnstyrelsen föreslagit antingen att befattningen skulle uppflyttas från 31 till 33:dje lönegruppen i gällande lönestat, eller ock att nuvarande innehavaren av befattningen skulle tilldelas ett personligt lönetillägg å 500 kronor, hade Lönenämnden nu i avgivet yttrande (Stadsfullmäktiges handingar N:o 35) hemställt, att Stadsfullmäktige i anledning av Hamnstyrelsens framställning måtte besluta, att befattningen sam hamnkapten från och med år 1927 skulle uppflyttas från 31 till 33:dje lönegruppen i gällande lönestat samt att den meravlöning, som för innevarande år skulle i befattningen utgå måtte anvisas av tillgängliga medel å Hamnstyrelsens stat.

Sedan Herr Sundström yrkat bifall till vad Lönenämnden föreslagit samt Herr Westholm yttrat sig utan särskilt yrkande beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Lönenämndens hemställan.

§ 124.

Ang. pension till arbetaren vid de tekniska verken K. L. Hultberg.

Sedan arbetaren vid de tekniska verken K. L. Hultberg hos Vatten- och Gasverksstyrelsen begärt att efter avgången ur arbetet få åtnjuta pension samt Vatten- och Gasverksstyrelsen överlämnat detta ärende för beredning till Lönenämnden, hade Lönenämnden nu i skrivelse till Stadfsullmäktige den 26 nästlidne juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 36) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta tillerkänna Hultberg från den tidpunkt han icke längre ägt åtnjuta s. k. sjukersättning ett årligt understöd å 820 kronor jämte därå utgående dyrtidstillägg enligt bestämmelserna för dyrtidstillägg å pensioner.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige bifalla denna Lönenämndens framställning med det tillägg att understödet och dyrtidstillägget härå skulle utgå av uttaxerade medel å de tekniska verkens stat.

§ 125.

Ang. gäldande av anslag för ledningar till Hemdal och Solhem m. fl. områden.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 27 maj innevarande år uttalat sig för en utsträckning av stadens allmänna ledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden fram till nordvästra hörnet å tomten till det nya länslasarettet för en beräknad kostnad av 55,000 kronor och därvid förklarat sig beredda att för ifrågavarande ledningar lämna ett anslag av stadens medel å 18,000 kronor samt Vatten- och Gasverksstyrelsen efter en noggrannare beräkning av kostnaden i skrivelse till Drätselkammaren meddelat, att bidraget från staden till dessa ledningar komme att utgöra 16,000 i stället för förut beräknade 18,000 kronor, hade Drätselkammaren i skrivelse den 14 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37) hemställt, att Stadsfullmäktige för utsträckning av ifrågavarande ledningar ville anvisa ett anslag å 16,000 kronor att utgå av de tekniska verkens amorteringsfond.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 126.

Ang. tillägg i taxan för hamnavgifter

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38) hade Drätselkammaren tillstyrkt ett av Hamnstyrelsen föreslaget tillägg till nu gällande taxa å hamnavgifter att träda i kraft den 1 nästkommande september och så lydande: ”För varor, som enligt skriftligt intyg av vederbörande fartygs befäl eller lastemottagare här omlastas från ett fartyg till annat och därvid föras över stadens kaj eller brygga, erlägges, där omlastning sker inom 15 dagar, hamnavgift endast vid framkomsten”.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Hamnstyrelsen och Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 127.

Ang. anslag för ordnande av Urgatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att av innevarande års anslag för diverse och oförutsedda behov anvisa ett belopp av 2,500 kronor för utläggande av Urgatan till full bredd på en sträcka av cirka 80 meter och ett ordnande samtidigt av avloppsförhållande från Östra utmarken med föreskrift att arbetet skulle anordnas såsom kommunalt nödhjälpsarbete.

Sedan Herr Sundström yrkat bifall till Drätselkammarens framställning samt Herr Westholm instämt häri dock med den ändring, att beslutet icke skulle innefatta bestämmelse om arbetets utförande som nödhjälpsarbete, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens hemställan med däri av Herr Westholm föreslagen ändring.

§ 128.

Ang. anslag till ledningar i Enköpingsgatan.

Med överlämnande av en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående utdragning av de allmänna ledningarna i Enköpingsgatan hade Drätselkammaren i skrivelse den 4 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 40) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för nämnda ledningsarbete i enlighet med framställningen anvisa ett anslag å 4,400 kronor att utgå av tekniska verkens amorteringsfond och hade Drätselkammaren tillika tillstyrkt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag att anläggningen endast skulle komma till utförande under villkor att ägare av tomter utefter gatan förbunde sig att omedelbart bebygga dessa.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i enlighet med Drätselkammarens hemställan.

§ 129.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti hade Drätselkammaren under erinran om den uppgörelse staden träffat med länets landsting angående övertagande av nuvarande länslasarett med tillhörigt område i utbyte mot mark för nytt länslasarett å stadens Östra utmark och att tidpunkten för detta övertagande snart närmade sig, varför frågan om lasarettsbyggnadernas och områdets framtida användning borde avgöras, hemställt, att Stadsfullmäktige ville godkänna ett av en särskild kommitté inom Drätselkammaren i samarbete med delegerade för länets landsting framlagt förslag till användning av dessa byggnader med lämpligt område, enligt vilket förslag staden och landstinget skulle bilda ett kommunalförbund för övertagande av byggnaderna jämte område och dessas inrättande till ett hem för konvalescenter och obotligt sjuka från länet, samt staden och landstinget till detta förbund skulle överlämna för ändamålet donerade medel, staden Torngrenska fonden och landstinget Tersmedenska och Ekelundska fonderna, och alltså i avseende härå, under förutsättning, att motsvarande beslut fattades av Västmanlands läns landsting, besluta godkänna ett av nämnda kommitté och delegerade utarbetat skrivelsen bilagt förslag till överenskommelse med landstinget och för i överenskommelsen omförmält ändamål under förutsättning av vederbörligt godkännande med landstinget ingå ett kommunalförbund benämnt Västmanlands vårdanstaltförbund och till förbundet i enlighet med överenskommelsen för anordnande av en vårdanstalt för konvalescenter och obotligt sjuka dels överlåta de gamla lasarettsbyggnaderna, dels upplåta erforderligt tomtutrymme med bemyndigande för Drätselkammaren att härom träffa särskilt avtal samt vid bifall härtill dels medgiva överflyttande till kommunalförbundet av den under stadens förvaltning stående Torngrenska fonden, dels godkänna jämväl skrivelsen bilagt förslag till förbundsordning, dels ock bemyndiga Drätselkammaren ej mindre att vidtaga alla för kommunalförbundets bildande och vad därmed ägde samband erforderliga åtgärder, än även i övriga avseenden företräda staden och om så bleve erforderligt, i samverkan med landstinget och dess organ påbörja den verksamhet, som skulle tillkomma kommunalförbundet.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet, vilka funnos intagna under N:o 41 i dagens tryckta handlingar och på yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar godkänna vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 130.

Ang. inköp av P. O. Flodins sterbhus tillhöriga områden å Blåsbo, Kyrkobacksgärdet och Pagegojvreten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42) hade Drätselkammaren med bifogande av ett staden av Registratorn N. Flodin för P. O. Flodins sterbshus gjort erbjudande på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta dels bemyndiga Drätselkammaren att i enlighet med erbjudandet för en köpeskilling av 140,000 kronor och på villkor i övrigt, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, inköpa all den P. O. Flodins sterbhus tillhöriga och staden tillbjudna mark å Blåsbo, Kyrkobacksgärdet och

Papegojvreten i areal omkring 239,000 kvm., dels ock för inköpet anvisa ett köpeskillingen motsvarande belopp att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet och sedan under överläggningen Herrar Sundström och Joh. Andersson yrkat bifall till Drätselkammarens framställning samt Herr Hedberg yttrat sig i ärendet utan särskilt yrkande, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens framställning.

§ 131.

Ang. anvisande av ett tilläggsanslag för utgifter för polisväsendet.

Sedan polischefen i staden i skrivelse till Polisnämnden med anmälan att anslaget för oförutsedda utgifter i polisnämndens budget voro otillräckligt, ity att detsamma redan den 1 juli innevarande år vore överskridet och ytterligare utgifter för polisväsendet vore förenade med de särskilda säkerhetsanordningar, som måst vidtagas vid högtidlighållandet härstädes av 400-årsminnet av reformationsriksdagen, uppgående till 215 kronor 55 öre, anhållit, att Polisnämnden ville hos Stadsfullmäktige begära ett tilläggsanslag för innevarande år å 1,000 kronor samt Polisnämnden i anledning härav hemställt om ett anslag å 800 kronor såsom fyllnadsanslag, och ärendet av denna överlämnats till Drätselkammaren för beredning, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43) med bifogande av handlingarna i ärendet på anförda skäl föreslagit, att de gjorda framställningarna för närvarande icke måtte föranleda annan åtgärd än att Stadsfullmäktige ville besluta, att av innevarande års anslag för diverse och oförutsedda behov ställa till Polisnämndens förfogande ett anslag å 215 kronor 55 öre för täckande av ovannämnda särskilda utgifter för polisväsendet i staden.

Sedan under överläggningen yrkats bifall av Herr Sundström till Drätselkammarens hemställan och av Herr Wass till Polisnämndens framställning, samt t. f. Borgmästaren Åsberg yttrat sig i ärendet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 132.

Ang. övertagande av donation enligt testamente av Aug:a Alb:a Berglund.

Föredrogs och lades till handlingarna följande skrivelse från Drätselkammaren:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får för Stadsfullmäktiges kännedom härmed anmäla, att från utredningsmännen i Augusta Albertina Berglunds dödsbo t. f. Borgmästaren Victor Åsberg och Banktjänstemannen Axel Hættman den 12 juli 1927 till Drätselkammaren överlämnats slutredovisning innehållande verkställd utredning över vilka den avlidne efterlämnat såsom närmaste arvingar, testamentet i huvudskrift samt bouppteckningen likaledes i huvudskrift, varjämte även överlämnats redovisningsräkningens

saldobelopp 2,934 kronor 91 öre kontant, vadan Drätselkammaren sålunda endast har att förvalta donationen enligt de i testamentet härför givna föreskrifterna.

Västerås den 14 juli 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin".

§ 133.

Ang. entledigande av Emil Carlsson att vara ledamot i Nykterhetsnämnden samt val av ny ledamot och suppleant i nämnden.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 30 juni innevarande år för utlåtande till Beredningsutskottet överlämnat en anhållan av Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson om befrielse från uppdraget att vara ledamot i stadens Nykterhetsnämnd, hade Beredningsutskottet nu avgivit det begärda utlåtandet; och beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Hedberg, och sedan Herr Sundström yttrat sig i ärendet utan särskilt yrkande i enlighet med Beredningsutskottets hemställan, dels befria Herr Emil Carlssin från uppdraget att vara ledamot i Nykterhetsnämnden och dels utse Överkonstapeln C. V. Karlsson till ny ledamot i Nämnden intill utgången av år 1929, Poliskonstapeln Josef Marthon till suppleant i nämnden intill utgången av år 1927 och Fattigvårdssysslomannen A. Norén till vice ordförande i nämnden.

§ 134.

Ang. tillstånd för Konditorn Gottfr. Johansson att utskänka pilsnerdricka

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 30 juni innevarande år till Nykterhetsnämnden för förnyat yttrande överlämnat en av Konditorn Gottfr. Johansson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i lokaler i fastigheten N:o 16 vid Stora gatan här i staden utskänka pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden i den 23 innevarande månad avgivet utlåtande på anförda skäl vidhållit, vad nämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 april innevarande år anfört och föreslagit, eller att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Konditorn Gottfr. Johansson beviljades tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 16 vid Stora gatan här i staden (Industrihotellet) utskänka pilsnerdricka klass II under villkor, *att* utskänkningen alla dagar upphörde senast kl. 9 em., *att* utskänkningen endast medgåves till spisande gäst (mat utan bestämt pris), *att* fredag, lördag samt dag före helgdag efter kl. 6 em. samt sön- och helgdagar hela dagarna utskänkning endast medgåves till gäst, som intoge verklig måltid, bestående av lagad mat till ett pris av minst 75 öre, att till varje gäst ej utskänktes mer än högst 2/3 liter pr gång samt att gäst, till vilken utskänkts pilsnerdricka, icke måtte ånyo erhålla sådan dryck inom utskänkningsstället förrän efter 2 timmar.

Efter föredragning av handlingarna yrkade Herrar Sundström och Joh. Andersson bifall till Nykterhetsnämndens hemställan samt Fru Sö-

derquist, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka, att sökanden beviljades tillstånd att under ett år från den 1 nästkommande oktober utskänka pilsnerdricka i ifrågavarande lokal under samma villkor, som vore gällande för samma utskänkning i Centralhotellet, varjämte Herr Bäckman yttrade sig i ärendet utan särskilt yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition på de olika yrkandena beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla, vad Nykterhetsnämnden i ärendet föreslagit.

Vid justering lät Fru Agnes Söderquist, som av Stadsfullmäktige utsetts att justera protokollet, anteckna, att under denna § omförmält ärende icke å kallelsen till sammanträdet stått anmält att förekomma till behandling å detsamma.

§ 135.

Ang. tillstånd för Firman H. Th. Salander att försälja pilsnerdricka.

En genom resolution av Magistraten den 20 augusti 1927 för yttrande till Stadsfullmäktige överlämnad framställning av innehavaren av Firman H. Th. Salander om tillstånd att i butik i fastigheten tomten N:o 8 kvarteret Hilmer med adressnummer 29 vid Kopparbergsvägen få till avhämtning försälja pilsnerdricka, beslöto Stadsfullmäktige för utlåtande remittera till Nykterhetsnämnden.

In fidem:
RAGNAR TENOW.

Justerat den 1 september 1927.
FREDR. FÅHRÆUS.
Agnes Söderquist. Fredrik Melin.

Offentligen uppläst den 1 september 1927, betygar

Ex officio:
Ragnar Tenow.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 29 September 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gehlin, Edvin Andersson, Nelson, Larsson, Lien, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Svedlund, Liljeblad och Robsahm.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren J. W. Ödman.

§ 136.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Landtmansson och Dahrné att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

§ 136.

Ang. 1926 års revisionsberättelse samt vederbörandes förklaringar och Drkns. förvaltningsberättelse.

Föredrogs och bordlades på yrkande av Herr Leontein stadens revisorers berättelse över verkställd granskning av stadens räkenskaper för år 1926 jämte vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens vid dessa handlingar fogade räkenskapsberättelse för revisionsåret (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44).

§ 138.

Ang. Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper för åren 1924, 1925 och 1926.

Till Stadsfullmäktige hade överlämnats berättelse över av Köpings stads revisorer verkställd granskning av Strömsholms våg och lastageplats samt Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper och förvaltning för åren 1924, 1925 och 1926 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44).

Efter anmälan av ärendet och yttrande av Herr Leontein beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden överlämna berättelsen till revisorerna för Västerås stad med uppdrag att verkställa den granskning av räkenskapen dessa funne påkallad samt därom till Stadsfullmäktige inkomma med utlåtande.

§ 139.

Ang. anskaffning av inventarier till ålderdomshemmets ekonomibyggnad.

Med överlämnande av en framställning i ärendet från Fattigvårdsstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 45) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för inköp av inventarier för den nya ekonomibyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund till Fattigvårdsstyrelsens förfogande ställa ett anslag av 9,500 kronor att för närvarande gäldas av tillgängliga medel, för att sedermera vid uppgörandet av budgeten för år 1928 gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla berörda hemställan.

§ 140.

Ang. vägdelningen inom staden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46) hade Drätselkammaren anhållit om Stadsfullmäktiges uppdrag att överklaga Konungens befallningshavandes i Västmanlands län resolution den 28 juli 1927 i anledning av besvär, som av K. E. Jäderlund i Uppåker m. fl. anförts över avslutad vägdelning för utgörande av underhållet av de allmänna vägarne inom Västerås stads område.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda anhållan.

§ 141.

Ang. "Augusta Berglunds Vängåva."

En från Drätselkammaren inkommen skrivelse av den 8 innevarande september, varigenom Drätselkammaren bringat till Stadsfullmäktiges kännedom att Drätselkammaren enligt bestämmelserna i det av framlidna Fröken Augusta Berglund den 4 april 1911 upprättade och för Stadsfullmäktige den 27 januari innevarande år föredragna testamente genom kungörelser i de i staden utkommande tidningarne givit tillkänna, att ansökningar om gåvor ur den av Fröken Augusta Berglund instiftade fonden benämnd "Augusta Berglunds Vängåva" finge ingivas till Drätselkammaren, föredrogs och lades till handlingarne.

§ 142.

Ang. tilläggsanslag för uppförande av nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48) hade Drätselkammaren, med överlämnande av nya av Stadsarkitekten Erik Hahr upprättade skissritningar över den förut beslutade nybyggnaden för gymnastikhus vid högre allmänna läroverket i Västerås, innehållande även lokaler för slöjdundervisning, hemställt, att Stadsfullmäktige ville godkänna de nu upprättade ritningarna samt anslå ytterligare 10,000 kronor för uppförande av nytt gymnastikhus för högre allmänna läroverket att utgå av lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, i vad detsamma avsåge gäldandet av anslaget genom lån, samt med

rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom komme att överskridas, finge för ändamålet upptaga efter utverkande av Kungl. Maj:ts tillstånd.

Efter föredragning av berörda framställning samt av ett Stadsfullmäktige tillhandakommet utdrag av läroverkskollegiets protokoll för den 22 innevarande september, varav inhämtades, att kollegiet, under uttalande av vissa önskemål, tillstyrkt det nya förslaget, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström och sedan Herr Engdahl yttrat sig utan bestämt yrkande utan omröstning till alla delar godkänna vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 143.

Ang. val av ledamöter i fastighets-taxerings-nämnden.

Med förmälan, att enligt nådiga förordningen den 27 juni 1927 allmän fastighetstaxering skulle äga rum år 1928 samt att i fastighetstaxeringsnämnden för Västerås skulle av Stadsfullmäktige utses tre ledamöter ävensom suppleanter för dem, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande september avgivit förslag till ledamöter och suppleanter i den nämnd, som sålunda skulle utses (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 49).

Efter föredragning av berörda handlingar yrkade Herr Westholm, att Stadsfullmäktige måtte till ledamöter och suppleanter i nämnden utse de av Beredningsutskottet föreslagna personerna, varjämte Herr Sundström i visst hänseende påyrkade ändring i Beredningsutskottets förslag.

I anledning härav företogs till en början val med slutna sedlar av tre ledamöter i fastighetstaxeringsnämnden, och befunnos vid röstsedlarnas öppnade, att nedannämnda personer erhållit följande röstetal.

Kassören M. A. Hedberg, 37 röster, Byggmästaren Axel Hammer, 32 röster, Byggnadsarbetaren Joh. Em. Willebrand, 29 röster, Brandchefen A. Danielsson, 29 röster, Muraren G. Dahlfors, 2 röster, Byggmästaren J. A. Fredriksson, 1 röst, Förmannen E. A. Westholm, 1 röst, Skorstensfejaremästaren C. V. Karlsson, 1 röst, varjämte en blank röstsedel avlämnats.

Herrar M. A. Hedberg och Axel Hammer förklarades valda till ledamöter i Nämnden, varefter genom lottning mellan Herrar J. E. Willebrand och A. Danielsson bestämdes, att den sistnämnde skulle bliva ledamot av nämnden.

Härefter utsågo Stadsfullmäktige på förslag av Herr vice ordföranden med acklamation Byggnadsarbetaren Joh. Em. Willebrand, Förmannen E. A. Westholm och Posttjänstemannen J. E. Wirén att i nu nämnd ordning inträda som suppleant i nämnden.

§ 144.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Sedan Magistraten genom resolution den 2 sistlidne april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Systembolaget i Västerås hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om rättighet att inom staden utöva fortsatt detaljhandel med rusdrycker under åren

1928—1930 samt Stadsfullmäktige den 28 i samma månad för förberedande utlåtande remitterat ärendet till Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet, hade nu de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 50).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en längre överläggning, varunder yrkades: av Herrar Sundström, Hedberg, Johan Andersson, Hult, Keijser, vice ordföranden och Lindberg bifall till Nykterhetsnämndens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag, av Herrar Westholm, Sund, Danielsson, Leontein och Johansson bifall till den av Herrar Westholm och Leontein inom Beredningsutskottet avgivna reservationen beträffande den maximikvantitet spritdrycker per månad, som under oktrojtiden finge utminuteras pr motboksinnehavare eller att härutinnan nu gällande bestämmelse skulle fortfarande bibehållas, samt av Herr Bäckman, med instämmande av Herr Pers, den ändring i Nykterhetsnämndens förslag beträffande utminuteringsställenas antal, att endast ett sådant skulle medgivas och att detta skulle vara beläget vid eller i närheten av Stora torget.

Efter det överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition i ärendets olika delar och fattade Stadsfullmäktige därvid nedan angivna beslut.

Jämlikt Nykterhetsnämndens förslag beslöto Stadsfullmäktige till en början utan omröstning för sin del, att Systembolaget i staden skulle medgivas rätt att under åren 1928—1930 utöva detaljhandel med spritdrycker och vin.

Vidare beslöts genom begärd och anställd omröstning enligt Herr Bäckmans yrkande med 29 nej emot 16 ja, som avgåvos för Nämndens förslag, att detaljhandeln skulle avse ett utminuteringsställe för spritdrycker och vin, beläget vid eller i närheten av Stora torget.

Utan omröstning beslöto Stadsfullmäktige härefter enligt Nykterhetsnämndens förslag att detaljhandeln skulle avse sju utskänkningsställen för spritdrycker och vin belägna:

a) tre inom norra och södra kvarteren,

b) två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde,

c) ett å ett utvärdshus, och

d) en s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov.

I fråga om berörda detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och på utskänkningsställe förtära rusdrycker beslöts först beträffande utminuteringen genom begärd och anställd omröstning enligt Nykterhetsnämndens förslag med 32 ja emot 12 nej, vilka avgåvos för den inom Beredningsutskottet avgivna reservationen, att den kvantitet spritdrycker, som av systembolaget finge utminuteras, skulle inskränkas till i regel högst två liter pr motbok i månaden, dock med rätt för bolaget att medgiva högre utminutering intill i gällande rusdrycksförordning tillåtna maximikvantitet till motboksinnehavare, som på grund av särskilda omständigheter prövades hava behov därav.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige likaledes beträffande utminuteringen utan omröstning enligt Nykterhetsnämndens förslag, att, därest motboksinnehavare underläte att under en månad uttaga den honom tillkommande kvantitet spritdrycker, ägde dock systembolaget efter prövning i varje särskilt fall rätt att en följande månad tilldela sådan motboksinnehavare fyra liter, samt att utminuteringen finge till den som ej fyllt 25 år och icke hade eget hushåll endast ske med högst en liter pr månad och att utminutering över huvudtaget icke borde ske till annan än den, som fullgjort skatteplikt mot stat och kommun och ej åtnjöte understöd av allmänna medel och ej brustе i fullgörandet av honom åliggande försörjningsplikt, innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållningsskyldighet för barn utom äktenskapet.

Enligt Nykterhetsnämndens förslag beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning beträffande utskänkningen, att till gäst, som å utskänkningsställe bekommit honom tillkommande kvantitet rusdrycker, icke ånyo finge utskänkas sådana drycker på samma ställe förrän efter fyra timmar, samt att i fråga om utskänkning av spritdrycker och vin i övrigt skulle gälla vad Kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker föreskreves samt de bestämmelser, som av Kungl. Kontrollstyrelsen kunde utfärdas.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige likaledes enligt Nykterhetsnämndens förslag och utan omröstning uttala sig för att systembolaget tillhölle föreståndare för bolagets egna utskänkningställen ävensom innehavare av överlåtna rättigheter att tillse, att till personer, som ej fyllt 21 år, i regel ej utskänktes spritdrycker.

§ 145.

Ang. fortsatt procentuell förhöjning i hamntaxan.

Föredrogs följande från Hamnstyrelsen inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 3 december 1926 har Kungl. Maj:t på därom av Stadsfullmäktige i Västerås gjord av Konungens befallningshavande i Västmanlands län överlämnade ansökning medgivit, att de avgifter, som utgå enligt av Kungl. Maj:t den 23 juli 1926 fastställd taxa å hamnavgifter i Västerås, få tills vidare under år 1927 höjas med 40 %.

Då Hamnstyrelsen anser det omöjligt för hamnens ekonomiska ställning att avstå från detta 40 % tillägg får Hamnstyrelsen hemställa

att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att jämväl under år 1928 uttaga ett provisoriskt taxetillägg av 40 % å hanmavgifter i Västerås.

Västerås den 20 september 1927.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin".

På yrkande av Herr Hellström biföllo Stadsfullmäktige vad Hamnstyrelsen sålunda hemställt.

§ 146.

Ang. besvär över Stfms. beslut rör. rätt för Carl W. Wahlenius att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 20 sistlidne juli infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär som hos Länsstyrelsen anförts av f. Grosshandlaren Carl W. Wahlenius över Stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1927 att avstyrka bifall till en av klagandena hos Länsstyrelsen gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten N:o 1 vid Fiskartorget här i staden utskänka pilsnerdricka samt Stadsfullmäktige den 25 nästlidne augusti remitterat ärendet till Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet för förberedande utlåtande, hade sagda myndigheter i till Stadsfullmäktige avlåtna skrivelser, Nämnden den 19 och Beredningsutskottet den 22 innevarande september på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till besvären.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Westholm utan omröstning i enlighet med vad Beredningsutskottet föreslagit under åberopande av de grunder Nykterhetsnämnden anfört avstyrka bifall till besvären.

§ 147.

Ang. förhandling i anledning av Kungl. Västmanlands regementes indragning.

Upplästes följande från kasernkommittén ankomna skrivelse:

"Till Herr Ordföranden hos Stadsfullmäktige i Västerås.

I egenskap av sekreterare i Kasernkommittén, som erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att bland annat verkställa undersökning och avgiva förslag rörande den ersättning, som det i följd av träffade avtal eller eljest av billighetsskäl må vara nödvändigt att bereda de kommuner, vilka beröras av förändringarna i följd av 1925 års försvarsorganisation, har jag härmed äran meddela, att kommittén har för avsikt att tisdagen den 27 innevarande september besöka Västerås. För inledande av förhandlingar med av staden Västerås utsedda representanter torde ett sammanträde lämpligen kunna utsättas att äga rum å Rådhuset i Västerås nämnda dag kl. 10,30 fm.

Följande ledamöter av kommittén torde komma att deltaga i resan till Västerås: Riksdagsmännen J. Jönsson i Revinge, C. R. Jansson i Falun, J. Johansson i Kälkebo och Borgmästaren A. O. Rune, ävensom undertecknad, sekreterare.

Jag får anhålla att omgående erhålla meddelande om att hinder icke möter från stadens delegerades sida att nämnda dag sammanträda med kommittén, ävensom uppgift å de personer, som utsetts att företräda staden.

Stockholm den 19 september 1927.

NILS BERLIN.
t. f. Revisionssekreterare".

Herr ordföranden meddelade vidare, att, då delegerade för staden icke lämpligen kunnat av Stadsfullmäktige utses till den i skrivelsen föreslagna dagen för förhandlingssammanträdet, ordföranden överlämnat skrivelsen till Drätselkammaren med anmodan till kammaren att preliminärt ombesörja de begärda förhandlingarnes inledande, intill dess Stadsfullmäktige hunnit fatta beslut i anledning av skrivelsen, ävensom att Drätselkammaren enligt denna anmodan genom utsedda representanter med delegerade för kasernkommittén hållit ett förberedande sammanträde den 27 innevarande september.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Westholm och Pers uppdraga åt Drätselkammaren att själv eller genom av Drätselkammaren utsedda delegerade fortsätta underhandlingarna för att sedermera underställa Stadsfullmäktige det förslag till överenskommelse, vartill förhandlingarna kunde komma att leda.

§ 148.

Ang. anskaffande av en mindre lastbil för elektricitetsverkets behov.

Föredrogs följande från Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren inkomna skrivelser:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av den utsträckning, som stadens elektriska ledningsnät äger, påkallar behovet anskaffande av ett motorfordon att i första hand användas av elektricitetsverkets montörförman.

Montörförmannen vid detta verk måste dagligen besöka olika platser, där nyanläggnings- och reparationsarbeten pågå, ävenså måste han stå till tjänst vid uppstående strömavbrott och fel å ledningarne. Han får nu använda sig av en cykel, men dels bliver det för tröttsamt för honom att åka så mycket cykel och dels bör han vid inträdande strömavbrott kunna förflytta sig så fort som möjligt.

Med anledning av det anförda vill Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslå, att en Fordbil med lastflak anskaffas. Man bliver då i tillfälle att även vid förekommande ledningsfel med erforderlig skyndsamhet befrakta personal och material till felstället. Med en dylik mindre bil är det också möjligt att taga sig fram på svårframkomliga vägar, vilket ofta är nödvändigt vid ledningsfel i stadens utkanter samt å landsbygden.

För anskaffande av en dylik bil erfordras högst 2,300 kronor och får styrelsen under åberopande av det här anförda hemställa, att Stadsfullmäktige ville för nämnda ändamål anvisa detta belopp att utgå av tillgängliga medel vid elektricitetsverket.

Västerås den 16 juni 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston."

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren överlämnar härmed en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående anvisande av anslag för inköp av ett motorfordon för de tekniska verkens behov, och får Drätselkammaren härvid, under åberopande av de skäl för detta inköp, som av Styrelsen anförts, hemställa, att Stadsfullmäktige ville anvisa det begärda anslaget förslagsvis 2,300 kronor att utgå av elektricitetsverkets vinstmedel.

Västerås den 23 september 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning på sätt densamma blivit av Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 149.

Ang. pensionär i Engvallska fonden.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 19 innevarande september hade Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd meddelat, att till ett ledigt rum i Engvallska fonden utsetts änkefru Sofia Pettersson.

Protokollsutdraget lades till handlingarna.

§ 150.

Ang. stadens deltagande i kostnaderna för hållande av isbro i Mälaren.

Magistraten hade genom resolution den 15 innevarande september för yttrande till Stadsfullmäktige remitterat en av Konungens befallningshavande den 14 i samma månad avgiven resolution med tillhörande handlingar rörande deltagande från stadens sida i kostnaderna för hållandet av isbro vintertiden över isrännan mellan Aggarö och Harkie.

På yrkande av Herrar Bäckman och Hedberg beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarne i ärendet till Hamnstyrelsen och Drätselkammaren för förberedande utlåtande.

§ 151.

Ang. tillstånd för Hulda Sofia Rundgren att flytta försäljning av pilsnerdricka från Nygård 12 till Malmabergsgatan 26.

Genom resolution den 5 innevarande september hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av Hulda Sofia Rundgren hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att flytta den av sökanden utövade försäljningen av pilsnerdricka från Nygård N:o 12 till Malmabergsgatan N:o 26 här i staden.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande yttrande.

§ 152.

Sedan Magistraten genom resolution den 14 sistlidne april anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande i anledning av fastighetsregisterkommissionens underdåniga skrivelse angående tillsyningsmyndighet beträffande fastighetsregistret för stad, samt Stadsfullmäktige den 28 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till Byggnadsnämnden för förberedande utlåtande, hade Byggnadsnämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande september avgivit det begärda utlåtandet.

Ang. tillsynsmyndighet rör. fastighetsregistret för stad.

Efter föredragning av detsamma beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Westholm jämväl remittera ärendet till Beredningsutskottet för förberedande yttrande.

§ 153.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande september hade Västmanlands läns landsting, med överlämnande av utdrag av det vid innevarande års lagtima landsting förda protokoll, anmält sitt den 7 innevarande september fattade beslut om godkännande av mellan kommitterade för staden och landstinget träffade avtal rörande användning av nuvarande lasarettsbyggnaderna i Västerås till hem för kroniskt och obotligt sjuka samt konvalescenter samt om bildande av Västmanlands läns vårdanstaltförbund och godkännande av förbundsordning, ävensom meddelat, att landstinget uppdragit åt sitt förvaltningsutskott att vidtaga i ärendet erforderliga åtgärder.

Ang. användningen av gamla lasarettsbyggnaderna.

Samtidigt hade överlämnats utdrag av landstingets protokoll rörande val av landstingets ledamöter i direktionen för vårdanstaltförbundet.

Efter föredragning härav meddelade Herr vice ordföranden, att landstingets förvaltningsutskott uppdragit åt de av landstinget utsedda direktionsledamöterna att såsom delegerade för förvaltningsutskottet tills vidare i viss utsträckning företräda förvaltningsutskottet vid handhavande av det åt utskottet av landstinget lämnade verkställighetsuppdraget i förevarande angelägenhet, samt föreslog, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Beredningsutskottet att inkomma till Stadsfullmäktige med förslag till val av de ledamöter i den blivande förbundsdirektionen, som det ankomme på Stadsfullmäktige att utse.

Stadsfullmäktige godkände vad Herr v. ordföranden sålunda föreslagit.

§ 154.

Föredrogs en Herr ordförande delgiven stämning å staden till Rådhusrätten i Lidköping att jämte andra personer svara i ett av Änkefru Hanna Windisch anhängiggjort mål angående bättre rätt till utmätt lös egendom.

Ang. stämning å staden rör. bättre rätt till utmätt lös egendom.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna stämningen till Drätselkammaren, som ägde vidtaga alla erforderliga åtgärder för att staden skulle bliva behörigen företrädd i målet.

§ 155.

Ang. stämning å staden rör. ersättning för biträde vid polisundersökning.

Föredrogs en Herr ordföranden delgiven stämning å staden till Rådhusrätten i Västerås att jämte annan person svara i ett av Repslageri A.-Bol. P. E. Erikssons konkursbo anhängiggjort mål angående ersättning åt tvenne personer för biträde vid polisundersökning.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna stämningen till Drätselkammaren som ägde vidtaga alla erforderliga åtgärder för att staden skulle bliva behörigen företrädd i målet.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 4 oktober 1927.
FREDR. FÅHRÆUS.
S. Landtmanson. Oscar Dahrné.

Offentligen uppläst den 4 oktober 1927, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 27 Oktober 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Pers, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson. Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gehlin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Lien, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Falk, Hedberg och Svedlund.

§ 156.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Liljeblad och Hellström att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 157.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1926; Drkns. räkenskapsberättelse.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne september bordlagt stadens revisorers berättelse över verkställd granskning av stadens räkenskaper för år 1926 jämte vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens vid dessa handlingar fogade räkenskapsberättelse för revisionsåret (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44), så blevo dessa handlingar nu ånyo föredragna.

Efter en längre överläggning, varunder Herrar Robsahm, Sundström, vice ordföranden, Liljeblad, Edv. Karlsson, Eklund, Bäckman, Johansson, Lien, Westholm, Engdahl, Leontein och Hult yttrade sig, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning jämlikt revisiorernas tillstyrkan och under överläggningen framställda yrkanden bevilja vederbörande inom stadens egen förvaltning ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattat, varjämte Drätselkammarens räkenskapsberättelse lades till handlingarna.

Beträffande förvaltningen av Strömsholms våg, som omförmälts i revisionsberättelsen, skulle med avgörandet av frågan om ansvarsfrihet för denna förvaltning anstå i avbidan på stadens revisorers slutliga yttranden över denna förvaltning.

§ 158.

Ang förbättrade löneförmåner för poliskommisarien.

Delgavs Stadsfullmäktige Konungens befallningshavandes i länet resolution den 1 innev. oktober rörande ifrågasatt förhöjning av avlöningsförmånerna för poliskommissarien i Västerås (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51); och beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingen till

Lönenämnden för avgivande av det yttrande och förslag, vartill densamma kunde giva anledning.

§ 159.

Ang. förbättrade löneförmåner för polispersonalen.

Delgavs Stadsfullmäktige Konungens befallningshavandes i länet resolution den 1 innevarande oktober rörande ifrågasatta förhöjda avlöningsförmåner för polispersonalen i Västerås (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51); och beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingen till Lönenämnden för avgivande av det yttrande och förslag, vartill densamma kunde giva anledning.

§ 160.

Ang. förbättrade löneförmåner för föreståndaren vid ålderdomshemmet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 nästlidne september hade Fattigvårdsstyrelsen hemställt, att befattningen som föreståndare vid stadens ålderdomshem måtte uppflyttas från 29:de till 31:sta lönegruppen i stadens lönestat.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera framställningen till Lönenämnden för utlåtande.

§ 161.

Ang. ändring av stadsplanen inom kvart. Norna.

Genom resolution den 14 innevarande oktober hade Konungens befallningshavande i länet, med överlämnande av till ärendet hörande handlingar, lämnat Stadsfullmäktige tillfälle avgiva yttrande i anledning av vad Kungl. Byggnadsstyrelsen anfört i avgivet utlåtande av den 12 april 1927 angående ifrågasatt ändring av stadsplanen för Västerås beträffande kvarterat Norna.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarne i ärendet till stadsplanekommittén för förberedande yttrande.

§ 162.

Ang. tillträde för kvinnliga elever vid Västerås gymnasium samt inrättande av ett högre flickläroverk i Västerås.

Med anmodan till Stadsfullmäktige att avgiva yttrande i ärendet senast under juni månad 1928 hade Magistraten genom skrivelse den 15 innevarande oktober till Stadsfullmäktige överlämnat avskrift av en skrivelse från Konungens befallningshavande i länet rörande möjlighet för kvinnliga studerande att vinna inträde vid härvarande gymnasium samt om inrättande härstädes av ett högre flickläroverk jämte ett antal exemplar av i skrivelsen omförmält Kungligt brev.

Efter föredragning av handlingarne beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och vice ordföranden remittera desamma till Drätselkammaren och Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 163.

Ang. ny indelning av staden i fattigvårdsdistrikt.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 52) hade Fattigvårdsstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut om ny indelning av staden i fattig-

vårdsdistrikt, omfattande 11 sådana distrikt enligt ett vid Fattigvårdsstyrelsens skrivelse fogat förslag.

På yrkande av Herrar vice ordföranden och Westholm beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla berörda hemställan.

§ 164.

Ang. förmedling av byggnadslån från statens bostadslånefond.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren,

dels upptaga ett lån å intill 75,000 kronor ut statens bostadslånefond att utlämnas till enskilda byggnadsföretagare i den ordning Kungl. kungörelsen den 18 juni 1927 stadgade,

dels handlägga på de kommunala myndigheterna ankommande frågor, som omförmäldes i sagda kungörelse,

dels vidtaga de för lånets erhållande erforderliga ytterligare åtgärder och å stadens vägnar utfärda erforderliga förbindelser samt underteckna vederbörliga lånehandlingar,

dels ock begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut om ifrågavarande låns upptagande.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar godkänna vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 165.

Ang. försäljning av fastigheten N:o 1 i kvarteret Jonas.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja staden tillhöriga fastigheten N:o 1 i byggnadskvarteret Jonas.

Härjämte hade Drätselkammaren meddelat, att inom Drätselkammaren dess ledamöter Herrar Sundström, Westholm och Keijser, med vilka stadens byggnadschef förenat sig, reservationsvis förklarat sig anse, att vid försäljning av staden tillhöriga tomter som regel borde förbehållas rätt för Drätselkammaren att granska och godkänna ritningarne för dessa tomters bebyggande, och detta i all synnerhet vid nu ifrågavarande försäljning.

Efter föredragning av denna framställning yrkade Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag om fastighetens försäljning och dessutom att Stadsfullmäktige måtte godkänna den uppfattning reservanterna inom Drätselkammaren uttalat.

Stadsfullmäktige beslöto härefter:

dels utan omröstning på sätt Drätselkammaren hemställt bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja den staden tillhöriga fastigheten N:o 1 i byggnadskvarteret Jonas,

dels ock genom begärd och anställd omröstning med 36 ja emot 8 nej, som vore för avslag, enligt reservationen inom Drätselkammaren uttala sig för, att vid ifrågavarande försäljning skulle föreskrivas, att Drätselkammaren förbehölles rätt att granska och godkänna ritningarna för fastighetens bebyggande.

§ 166.

Ang. ordnande av tillsynen över fastighetsregistret för stad.

Sedan Magistraten genom resolution den 14 sistlidne april anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande i anledning av fastighetsregisterkommissionens underdåniga skrivelse angående tillsynsmyndighet beträffande fastighetsregistret för stad samt Byggnadsnämnden jämlikt Stadsfullmäktiges remissbeslut den 28 i samma månad i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 nästlidne september avgivit förberedande yttrande i ärendet, hade Stadsfullmäktige den 29 nästlidne september jämväl remitterat ärendet till Beredningsutskottet för förberedande yttrande.

I anledning härav hade Beredningsutskottet nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande oktober hemställt, att Stadsfullmäktige ville i enlighet med Byggnadsnämndens hemställan förklara sig för stadens del icke hava något att erinra mot tillsynens slutliga ordnande på sätt fastighetsregisterkommissionen i sitt underdåniga yttrande föreslagit. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 55).

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i överensstämmelse med vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 167.

Ang. utarrendering av Biskopsängarna till koloniträdgårdar.

Sedan en av Herrar Larsson och Karl Andersson såsom egen motion upptagen framställning från Västerås Koloniträdgårdsförening om upplåtelse åt föreningen av de s. k. Biskopsängarne på arrende under 20 år i stället för 10 år, som Drätselkammaren ansett sig kunna medgiva, den 27 sistlidne maj blivit av Stadsfullmäktige remitterad till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att, efter det Kyrkorådet beretts tillfälle yttra sig i ärendet, avgiva utlåtande över motionen, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande oktober avgivit det sålunda infordrade utlåtandet.

Vid Drätselkammarens skrivelse fanns fogat ett utdrag av Kyrkorådets i Västerås protokoll för den 11 innevarande oktober, enligt vilket Kyrkorådet för sin del förklarat, att det för övrigt icke hade något att invända emot föreningens framställning, men dock ville erinra därom, att fråga väckts om anordnande av ny infartsväg till kyrkogården vid Hofdestalund, vilken väg skulle beröra en del av nu ifrågavarande område, varför Kyrkorådet förutsatte, att ett upplåtande av detta på arrende icke skulle komma att hindra ordnande av omförmälda vägfråga.

Å handlingarna hade Biskopen E. Billing tecknat sin förklaring, att han i egenskap av boställshavare icke hade något att erinra emot koloniträdgårdsföreningens framställning.

Drätselkammaren hade i sitt utlåtande på i övrigt anförda skäl och under hävdande av sin uppfattning, att det i allmänhet vore olämpligt att göra upplåtelser under nyttjanderätt av mark, vartill staden hade dispositionsrätt, alltför långtidiga, förklarat sig kunna frångå denna regel i detta särskilda fall och alltså vilja träffa en uppgörelse om utarrendering av Biskopsängarne till föreningen under 20 år, förutsatt dock, att i kontraktet inrycktes bestämmelse om rätt för staden att under upplåtelsetiden över det utarrenderade området framdraga för den allmänna trafiken erforderliga vägar.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Sundström, Westholm, Keijser och Hellman, att Stadsfullmäktige måtte uttala sitt godkännande av Drätselkammarens i utlåtandet angivna mening; dels ock av Herr Bäckman, med vilken Herrar Larsson, Wass, Pers, Karl Andersson och Fru Olsson förenade sig, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för en utarrendering på 20 år utan annat förbehåll av nu ifrågasatt slag, än att staden tillförsäkrades fri nedfart till Svartån vid områdets södra gräns för stadens brandattiralj, varjämte Herr Ordföranden vid överläggningens slut yttrade sig för att lämna en del upplysningar i ärendet.

Efter det överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 22 ja emot 12 nej, vilka avgåvos för bifall till Herr Bäckmans yrkande, på sätt Herr Sundström m. fl. ledamöter yrkat, biträda Drätselkammarens utlåtande.

§ 168.

Ang. anvisning av nöjesskattemedel till nya idrottsplatsen.

Med förmälan att arbetsstyrelsen för idrottsplatsbygget vid Kristiansborg i skrivelse till Drätselkammaren dels anmält, att det anslag å 5,000 kronor, som av Drätselkammaren i början av juni månad innevarande år av för idrottsändamål fonderade nöjesskattemedel ställts till förfogande för fullföljande av arbetet med iordningställandet av den nya idrottsplatsen numera förbrukats, dels ock anhållit att ytterligare 2,000 kronor måtte av nämnda medel anvisas för samma ändamål, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande oktober till Stadsfullmäktiges kännedom meddelat, att Drätselkammaren på de skäl Drätselkammaren anfört i sin skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 juni 1927, vari anmälan gjorts om den första medelsanordningen (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31) jämväl bifallit den nu gjorda framställningen.

Efter föredragning av berörda skrivelse lades densamma till handlingarna.

§ 169.

Ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 sistlidne augusti till Beredningsutskottet för avgivande av förslag till det yttrande, som genom Magistratens resolution den 20 juli 1927 infordrats från Stadsfullmäktige i anledning av de besvär, vilka anförts hos Konungens befallningshavande i länet av polischefen i staden, t. f. Borgmästaren Victor Åsberg, m. fl. över Stadsfullmäktiges beslut den 30 juni innevarande år att avslå en framställning

angående anvisande av anslag för viss utredning i brottmål, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande oktober i anledning därav, att frågan om stadens skyldighet att utgiva ersättning till de för denna utredning anlitade sakkunniga personerna underställts domstols prövning och att vid detta förhållande med avgörandet av besvären syntes böra anstå i avbidan på dom i det civilrättsliga målet, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, med anmälan hos Konungens befallningshavande om den inledda rättegången inför domstol, hemställa, att besvären måtte förklaras vilande i avbidan på denna rättegångs slutförande, samt att, därest Konungens befallningshavande ansåge sig böra dessförinnan avgöra besvären, detta avgörande måtte föregås av ny remiss, varigenom Stadsfullmäktige bleve satta i tillfälle att yttra sig i sakfrågan.

På yrkande av Herr Westholm fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet, på sätt Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 170.

Ang. val av ledamöter i den blivande direktionen för Västmanlands läns vårdanstaltförbund.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne september i anledning därav, att länets landsting för innevarande år i likhet med Stadsfullmäktige godkänt ett preliminärt avtal mellan staden och landstinget angående bildandet av ett kommunalförbund, benämnt Västmanlands läns vårdanstaltförbund för övertagande och användande av gamla lasarettet i Västerås till ett hem för kroniskt och obotligt sjuka samt konvalescenter, uppdragit åt Beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av de ledamöter och suppleanter i den blivande förbundsdirektionen, som det jämlikt godkänt förslag till förbundsordning ankomme på staden att utse, så valde Stadsfullmäktige nu med acklamation i enlighet med av Beredningsutskottet i skrivelse denna dag avgivet förslag för åren 1928—1929 till ledamöter i direktionen för Västmanlands läns vårdanstaltförbund Sjukbesökaren Einar Keijser och Fältläkaren Gunnar Wingren samt till suppleanter i direktionen för samma tid Byggmästaren Fritz Eklund att inträda i första hand vid förfall för Herr Keijser och Folkskolinspektören Em. Granér att inträda i första hand vid förfall för Herr Wingren.

§ 171.

Ang. tillstånd för Hilda Theresia Salander att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 20 sistlidne augusti anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en av Hilda Theresia Salander hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i fastigheten N:o 8 i kvarteret Hilmer till avhämtning försälja pilsnerdricka samt Stadsfullmäktige den 25 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande yttrande hade nämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande oktober, under förmälan att i den trakt av staden, där den fastighet vore belägen, inom vilken sökanden ämnade bedriva den sökta försäljningsrättigheten, en hel del affärer funnes, vilkas innehavare ägde rätt att till avhämtning försälja pilsnerdricka, varför något behov av det nu ifrågasatta försäljningsstället ej förelåge, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville avstyrka bifall till framställningen.

På yrkande av Herr Johan Andersson beslöto Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning på de skäl Nämnden anfört, avstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 172.

Ang. tillstånd för Hulda Sofia Rundgren att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 5 nästlidne september infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av Hulda Sofia Rundgren hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att flytta den av sökanden utövade försäljningen av pilsnerdricka från Nygård N:o 12 till Malmabergsgatan N:o 26 här i staden samt Stadsfullmäktige den 29 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande yttrande, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande oktober framhållit, att inom den trakt av staden, där den fastighet vore belägen, inom vilken sökanden ämnade bedriva den ifrågasatta försäljningen, enligt Nämndens åsikt förut funnes tillräckligt antal försäljningsställen för pilsnerdricka, samt då Nämnden således icke funnit behov föreligga för inrättande inom denna del av staden av ännu ett sådant försäljningsställe, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka bifall till framställningen.

På yrkande av Herr Joh. Andersson beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på de skäl Nämnden anfört avstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

§ 173.

Ang. tillstånd för Anna Josefina Karlsson att försälja pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 15 innevarande oktober infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av Änkefru Anna Josefina Karlsson hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att inom fastigheten Solhem N:o 6 här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nämnden, som för tids vinnande utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit detta ärende till förberedande behandling i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande oktober meddelat, att Änkefru Karlsson övertagit den affär, i samband med vars drivande den ifrågasatta pilsnerdricksförsäljningen skulle äga rum, efter sin numera avlidne make Per August Karlsson, vilken haft rätt att från affären till avhämtning försälja pilsnerdricka, samt på grund av dessa omständigheter föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till framställningen.

På yrkande av Herr Joh. Andersson beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på de skäl Nämnden anfört tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 174.

Ang. Einar Eugen Johanssons rätta mantalsskrivningsort

Genom resolution den 12 innevarande oktober hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i uppkommen fråga om Einar Eugen Johanssons rätta mantalsskrivnnigsort för år 1927.

Stadsfullmäktige beslöto äverlämna handlingarne i ärendet till Fattigvårdsstyrelsen för förberedande yttrande.

§ 175.

Ang. pensionering av renhållningsförmannen K. J. Jansson.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande oktober hade Lantegendomsnämnden hemställt, att Stadsfullmäktige ville bevilja förmannen Karl Johan Jansson pension från och med den 1 januari 1928.

På yrkande av Herr Westholm beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Lönenämnden för utlåtande.

§ 176.

Ang. intagande av kvinnliga lärjungar vid gymnasiet i Västerås.

I en nu avgiven skriftlig motion föreslog Herr Hiersemann, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att från och med höstterminen 1928 skulle beredas tillfälle för kvinnliga lärjungar att vinna inträde till sådant läroverk i staden, där de kunde avlägga studentexamen.

På yrkande av motionären beslöto Stadsfullmäktige remittera motionen för utlåtande till Drätselkammaren och Beredningsutskottet med bemyndigande för dem att själva eller genom särskilda utredningsdelegerade, där så erfordrades, träda i underhandling med sådana myndigheter, som berördes av den föreslagna åtgärden.

§ 177.

Ang. löneförbättring för stadens lägre befattningshavare.

I en såsom egen motion av Herr Westholm upptagen skrivelse hade representanter för stadens lägre befattningshavare anhållit om förbättrade löneförmåner för dessa befattningshavare.

På yrkande av Herr Westholm beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Lönenämnden för utlåtande.

§ 178.

Ang. förräntning av tekniska verkens kapitalskuld.

På förslag av Herr Johansson — vilken erinrade därom, att Stadsfullmäktige den 30 november 1911 i samband med fastställande av amorteringsplan för stadens vatten-, gas- och elektricitetsverk samt avloppsledningar bland annat föreskrivit, att utöver amorteringarne skulle till Drätselkammaren erläggas 4 $^1/_2$ % ränta å det kapitalbelopp, som återstode, sedan amortering skett, ävensom att å en del av de stadens amorteringslån, som upptagits efter nämnda tidpunkt och i vilka inginge kostnader för nyanläggningar för ifrågavarande tekniska verk, av staden erlades högre ränta än efter 4 $^1/_2$ %, i följd varav avsättningarna till verkens amorteringsfond syntes bliva otillräckliga — beslöto Stadsfullmäktige bemyndiga Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen att i samråd foga anstalt om sådan reglering av här berörda ränteförhållanden, som erfordrades med hänsyn till den ränta, staden hade att erlägga på sina amorteringslån, till den del dessa upptagits i och för nyanläggningar för tekniska verken.

Justerat den 4 november 1927. In fidem:

FREDR. FÅHRÆUS. *THEOFIL ÖBERG.*

Carl Hellström. Ragnar Liljeblad.

Offentligen uppläst den 4 november 1927 betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 29 November 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Keijser, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gelin, Edvin Andersson, Nelson, Larsson, Lien, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Thyresson, Fjellander, Svedlund, Engdahl, Dahrné, Robsahm och Berg.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. borgmästaren Victor Åsberg.

§ 179.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Sund och Eklund att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 180.

Ang. inköp av en väghyvel.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 56) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, med godkännande av Drätselkammarens åtgärd att beställa en väghyvel av Munktells fabrikat, för inköpet anvisa ett anslag å 9,000 kronor att förskotteras av tillgängliga ordinarie automobilskattemedel för att slutligen eventuellt gäldas av utjämningsandel av sådana medel, med uppdrag för Drätselkammaren att härom göra erforderlig framställning.

Efter föredragning härav yrkade Herr Sundström, med instämmande av Herr Falk bifall till vad Drätselkammaren sålunda föreslagit, varjämte Herrar Pers, Westholm, Bäckman och t. f. borgmästaren yttrade sig under överläggningen.

Efter densammas slut biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 181.

Ang. utvidgat tillämpningsområde för vissa bestämmelser i renhållningsstadgan (separationstvång).

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57) hade Drätselkammaren, under tillstyrkande av däri gjord framställning, överlämnat en skrivelse från stadens lantegendomsnämnd med förslag, att Stadsfullmäktige ville för sin del antaga sådan ändring i bestämmelserna för tillämpningen av gällande renhållningsstadga att separationstvång skulle införas inom hela det område av staden, som i vederbörlig ordning redan förklarats skola i hälso-

vårdshänseende betraktas såsom planlagt område, dock med förbehållen rätt för Stadsfullmäktige att efter framställning av Hälsovårdsnämnden göra undantag för glest bebyggda och mera avlägset belägna områden, varjämte Drätselkammaren omförmält, att Drätselkammarens ledamot Herr Keijser reserverat sig emot Drätselkammarens beslut i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna i detta ärende yrkade Herr vice ordföranden, med instämmande av Herrar Keijser, Hellman och Hammer, att ärendet måtte remitteras till Hälsovårdsnämnden för utlåtande, varjämte Fru Grönberg, Herrar Westholm, Pers och Hedberg deltogo i överläggningen utan att framställa särskilt yrkande.

Efter överläggningens slut beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Herr vice ordförandens yrkande remittera handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden för yttrande.

§ 182.

Ang. omläggning av Tunbyvägen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige i anslutning till den plan för upplåtelse av mark för ny idrottsplats å Kristiansborg, som legat till grund för Stadsfullmäktiges beslut den 28 mars 1923, ville anvisa ett anslag å förslagsvis 6,400 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen täckas av inflytande nöjesskatt från idrottstillställningar, dock ej i simidrott, och ställas till Drätselkammarens förfogande för omläggning av den s. k. Tunbyvägen förbi nya idrottsplatsen å Kristiansborg enligt å bilagd karta angivet förslag.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 183.

Ang. upptagande av ett nytt amorteringslån.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 59) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att efter därtill av Kungl. Maj:t lämnat medgivande upplägga ett nytt stadens amorteringslån mot utgivande av obligationer eller andra förbindelser å 1,500,000 kronor med den längsta amorteringstid, som kunde medgivas och den räntefot Drätselkammaren kunde finna fördelaktig, ävensom att utverka nådigt tillstånd att härav för täckande av i skrivelsen förtecknade redan beslutade utgifter försälja obligationer eller utgiva förbindelser till ett belopp av 1,332,753 kronor 20 öre.

Efter föredragning av denna framställning uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Sundström och vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag oförändrat, dels av Herr Liljeblad, med instämmande av Herrar Hedberg, Pers och Falk jämväl bifall till Drätselkammarens framställning, men med det tillägg att Stadsfullmäktige måtte vid sitt bifall foga ett uttalande, innefattande önskemål om att amorteringstiden för det nya lånet måtte bestämmas till förslagsvis 20 år, dels ock Herr Keijser likaledes bifall till Drätselkammarens förslag

med den ändringen i fråga om amorteringstiden att uttrycket i framställningen "längsta" måtte utgå.

Sedan överläggningen förklarats avslutad, framställdes till en början proposition å de olika yrkandena i fråga om lånets amorteringstid; och förklarade sig Herr ordföranden därvid anse frågan om bifall till Herr Keijsers förslag vara med övervägande ja besvarad.

Sedan i anledning härav votering begärts och utan omröstning till kontraproposition emot Herr Keijsers yrkande antagits Drätselkammarens hemställan oförändrad, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 38 ja emot 1 nej, avgivet för bifall till Drätselkammarens förslag att i fråga om amorteringstiden godkänna Herr Keijsers yrkande.

Härefter biföllo Stadsfullmäktige i övrigt utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Stadsfullmäktige hade alltså beslutat att bemyndiga Drätselkammaren att efter därtill av Kungl. Maj:t lämnat medgivande upplägga ett nytt stadens amorteringslån mot utgivande av obligationer eller andra förbindelser å 1,500,000 kronor med den amorteringstid, som kunde medgivas och den räntefot Drätselkammaren kunde finna fördelaktig, ävensom att utverka nådigt tillstånd att härav för täckande av i Drätselkammarens framställning angivna redan beslutade utgifter försälja obligationer eller utgiva förbindelser till ett belopp av 1,332,753 kronor 20 öre.

§ 184.

Ang. revisionsberättelsen för Strömsholms våg för åren 1924—1926.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 sistlidne september till Västerås stads revisorer för yttrande remitterat en av Köpings stads revisorer avgiven berättelse över verkställd granskning av Strömsholms våg och lastageplats' samt Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper och förvaltning för åren 1924, 1925 och 1926, hade utlåtande i ärendet avgivits av stadens revisorer i skrivelse ställd till Magistraten och remitterad till Stadsfullmäktige genom Magistratens resolution den 17 innevarande november.

Efter föredragning av denna skrivelse beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Hellström remittera densamma till Hamnstyrelsen för Strömsholms våg för yttrande.

§ 185.

Ang. lösningsrätt till fastigheter på stadens grund.

Med bifogande av lagfartsbevis, överlämnade av härvarande Rådstuvurätt, enligt vilka bevis lagfart nyligen beviljats å fång av fastigheterna gården och tomterna N:ris 13 och 14 inom byggnadskvarteret Norna eller enligt äldre beteckning N:ris 21 och 22 västra kvarteret och gården och tomten N:o 3 inom byggnadskvarteret Mina eller enligt äldre beteckning N:o 68 västra kvarteret, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november för avgörande underställt Stadsfullmäktige frågan, huruvida staden, som på grund av fastigheternas egenskap att vara av ofri natur, hade rätt att för senaste köpeskilling eller 9,500 kronor för den förra och 92,500 kronor för den senare, till-

lösa sig fastigheterna, skulle göra denna rätt gällande, och hade Drätselkammaren därvid för egen del, då staden icke för reglerings- eller annat ändamål behövde inköpa densamma, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att på grund av de nu lagfarna överlåtelserna av fastigheterna icke göra stadens lösningsrätt till någondera av dem gällande.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet i överensstämmelse med Drätselkammaren förslag.

§ 186.

Ang. Einar Eugen Johanssons rätta mantalsskrivningsort.

Sedan Magistraten genom resolution den 12 nästlidne oktober infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i uppkommen fråga om Einar Eugen Johanssons rätta mantalsskrivningsort för år 1927 samt Stadsfullmäktige den 27 i samma månad beslutat överlämna handlingarne i ärendet till Fattigvårdsstyrelsen för förberedande yttrande, hade Fattigvårdsstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande november anfört, att då Johansson endast syntes hava i studiesyfte vistats här i staden under tiden den 20/9 1926—1/12 1927, denna hans vistelse icke torde hava varit av beskaffenhet att mantalsskrivning för sagda år härstädes bort äga rum.

Efter föredragning av berörda skrivelse beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden såsom eget utlåtande åberopa vad Fattigvårdsstyrelsen sålunda anfört.

§ 187.

Ang. Karin Magdalena Kättströms rätta mantalsskrivningsort.

Genom resolution den 9 innevarande november hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i uppkommen fråga angående Karin Magdalena Källströms rätta mantalsskrivningsort för år 1927.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Fattigvårdsstyrelsen för förberedande utlåtande.

§ 188.

Ang. Margareta Sofia Augusta Åkerlunds rätta mantalsskrivningsort.

Genom resolution den 26 innevarande november hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i uppkommen fråga angående Margareta Sofia Augusta Åkerlunds rätta mantalsskrivningsort för år 1927.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Fattigvårdsstyrelsen för förberedande yttrande.

§ 189.

Ang. Oskar Sigurd Petterssons rätta mantalsskrivningsort.

Föredrogs Konungens Befallningshavandes i länet den 21 innevarande november meddelade till Stadsfullmäktige överlämnade utslag i anledning av anförda besvär rörande hemmasonen Oskar Sigurd Petterssons mantalsskrivning för år 1927, enligt vilket utslag Västerås förklarats vara Petterssons rätta mantalsskrivningsort för ifrågavarande år.

Efter föredragning av utslaget beslöto Stadsfullmäktige överlämna detsamma till Fattigvårdsstyrelsen och därvid bemyndiga Fattigvårdsstyrelsen att, därest Fattigvårdsstyrelsen så prövade lämpligt, å Stadsfullmäktiges vägnar överklaga utslaget.

§ 190.

Ang. förbättrade löneförmåner för skoltandläkaren.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande november hade Folkskolestyrelsen hemställt, att folkskolans tandläkare måtte beredas de förmåner vid tjänstledighet på grund av sjukdom, som stadens fast anställda tjänstemän åtnjöte, samt att han från och med nästa år skulle tillerkännas ett personligt ålderstillägg av 300 kronor jämte dyrtidstillägg därå.

Stadsfullmäktige beslöto remittera framställningen till Lönenämnden för utlåtande.

§ 191.

Ang. ändring av tidigare beslut om tilläggspension åt lärarekåren.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande november hade Folkskolestyrelsen, under erinran att Stadsfullmäktige den 25 sistlidne augusti beslutat fastställa nya grunder för bestämmande av kommunal tilläggspension till folkskolans lärare, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte, med frånträdande av sitt berörda beslut, besluta, att den beräkningsgrund för sådana tillägg, som hittills följts, tillsvidare måtte vinna tillämpning.

Efter yttrande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Lönenämnden för utlåtande.

§ 192.

Ang. tilläggspension åt trå folkskollärarinnor.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet till Stadsfullmäktige överlämnade resolution den 2 innevarande november, varigenom Stadsfullmäktiges den 25 augusti innevarande år fattade beslut angående tilläggspension åt folkskollärarinnorna Signe Hammarskiöld och Unda Bohman blivit fastställd.

§ 193.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 sistlidne september i anledning av en skrivelse från kasernkommittén, däri anhållits om förhandlingar mellan kommittén och staden i fråga om den ersättning, som staden kunde befinnas vara berättigad att utfå i anledning av indragning av Kungl. Västmanlands regemente, beslutat giva Drätselkammaren i uppdrag att själv eller genom av Drätselkammaren utsedda delegerade fullfölja redan då inledda underhandlingar för att sedermera underställa Stadsfullmäktige det förslag till överenskommelse, vartill dessa kunde leda, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 60) efter anförd utförlig motivering och med överlämnande av handlingarne i ärendet hemställt, att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att för stadens del träffa uppgörelse med Kungl. Maj:t och Kronan i fråga om ersättning till staden i anledning av indragning av Kungl. Västmanlands regemente i huvudsaklig överensstämmelse med de alternativa förslag till uppgörelse, som funnos bifogade Drätselkammarens skrivelse,

Efter föredragning av handlingarne i detta ärende uppstod en stunds överläggning, varunder Herr Sundström yrkade bifall till Drätselkammarens förslag samt Herrar Pers, Hedberg och Bäckman yttrade sig utan särskilt yrkande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 194.

Ang. utläggning av en del av Bondegatan.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av den vid denna årstid återkommande frågan om beredande av arbeten, såväl nödhjälpsarbeten för de arbetslösa som ordinarie arbeten, har denna fråga varit föremål för överläggning inom Drätselkammaren.

I fråga om arbeten för arbetslösa utöver pågående sådana är Drätselkammaren, då denna fråga ännu befinner sig på ett förberedande stadium, nu icke beredd att häri framlägga förslag.

Vad åter angår andra arbeten har Drätselkammaren på grund av den möjlighet, som föreligger att för gatuarbeten kunna disponera reserverade gatuanläggningsanslag, ansett ett av byggnadschefen Smitt föreslaget arbete med schaktning och sprängning för Bondegatans framdragning emellan Hållgatan och Gamla Bryggerigatan enligt gällande stadsplan såsom lämpligt vinterarbete kunna utföras. Kostnaden för detta arbete är av byggnadschefen beräknat till 7,700 kronor.

Drätselkammaren hemställer

att Stadsfullmäktige ville besluta att av reserverade gatumedelsanslag ställa till Drätselkammarens förfogande ett anslag å 7,700 kronor för utförande som ordinarie arbeten av ovan angivna förarbeten för Bondegatans utläggning.

Västerås den 21 november 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 195.

Ang. bidrag till hållande av isbro vid Aggarön.

Till Stadsfullmäktiges sammanträde den 29 sistlidne september hade Magistraten genom resolution den 15 i samma månad för yttrande remitterat en av Konungens befallningshavande i länet den 14 ävenledes i samma månad avgiven resolution med tillhörande handlingar rörande hållan-

det av isbro vintertiden över ångbåtsrännan emellan Aggarön i Mälaren och Harkie i Kärrbo socken, varvid Konungens befallningshavande anfört att, då ett visst fog kunde göras gällande för att de, som vore intresserade i upprätthållandet av vintertrafiken å Västerås stads hamn, i någon mån bidroge till kostnaderna för hållandet av ifrågavarande isbro. Stadsfullmäktige anmodades yttra sig, huruvida de kunde vara villiga att med något årligt mindre belopp, förslagsvis 300 kronor, bidraga till kostnaderna för hållandet av sagda bro.

Vid berörda sammanträde hade Stadsfullmäktige beslutat remittera handlingarne i ärendet till Hamnstyrelsen och Drätselkammaren för förberedande utlåtande.

Hamnstyrelsen hade nu i sitt den 21 innevarande november avgivna utlåtande meddelat, att enligt Hamnstyrelsens mening ej förelåge någon skyldighet för Västerås stad att deltaga i ifrågavarande kostnader, varför Hamnstyrelsen, utan att yttra sig i frågan om vem eller vilka dessa kostnader borde åvila, ansåge, att staden ej borde förbinda sig att deltaga i dem, utan föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta att icke deltaga i kostnaderna för hållandet av ifrågavarande isbro.

Vidare hade Drätselkammaren i utlåtande samma dag hemställt, att enär tillvaron av ifrågavarande förbindelse mellan Aggarön och Harkie ej tillgodosåge något stadens behov, Stadsfullmäktige ville på grund härav och vad Hamnstyrelsen anfört förklara den väckta frågan om bidrag från staden till kostnaderna för nämnda isbro icke föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Efter tagen del av handlingarne i ärendet yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Pers, att Stadsfullmäktige måtte, med bifall till vad Konungens Befallningshavande föreslagit, för ändamålet anvisa ett belopp av 300 kronor.

Vid överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena; och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 19 nej emot 15 ja, avgivna för Herr Pers' yrkande, i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag att framställningen icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

§ 196.

Ang. förbättrade löneförmåner för poliskommissarien.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlinde oktober anmodat Lönenämnden att avgiva yttrande och förslag i anledning av Länsstyrelsens resolution den 1 i samma månad i fråga om löneförbättring för poliskommissarien i staden, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 61) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att icke överklaga Konungens Befallningshavandes förenämnda resolution samt att poliskommissarien C. A. Linder från och med den 1 juli 1927 och tills vidare, intill dess ny lönestat för honom bleve fastställd, skulle för år räknat åtnjuta ett personligt lönetillägg å 1,000 kronor utan dyrtidstillägg därå samt att till den del detta lönetillägg belöpte å innevarande år, detsamma skulle

utgå av det i årets budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström bifalla vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 197.

Ang. förbättrade löneförmåner för polispersonalen.

Sedan Konungens befallningshavande i länet genom resolution den 1 nästlidne oktober avgjort av härvarande polispersonal anförda besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 29 april 1926, att en begäran av polispersonalen att från och med 1926 års ingång bliva placerade i högre lönegrupp icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd, samt nämnda resolution delgivits Stadsfullmäktige och Stadsfullmäktige den 27 samma oktober månad anmodat Lönenämnden att avgiva det yttrande och förslag, vartill resolutionen kunde föranleda, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 61) föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att Länsstyrelsens resolution i ärendet icke skulle av staden överklagas.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i enlighet med Lönenämndens sålunda avgivna förslag, varjämte Stadsfullmäktige lämnade Drätselkammaren i uppdrag att yttra sig rörande frågan på vad sätt kostnaden för löneförhöjningen skulle bestridas i vad den avsåge innevarande år.

§ 198.

Ang. pension till förmannen vid renhållningsverket Karl Joh. Jansson.

Sedan Lantegendomsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 nästlidne oktober hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bevilja förmannen Karl Joh. Jansson pension från och med den 1 januari 1928 samt Stadsfullmäktige den 27 nästlidne oktober remitterat framställningen till Lönenämnden för utlåtande, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande november på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta bevilja förmannen vid stadens renhållningsverk Karl Johan Jansson från och med den 1 januari 1928 en årlig pension av 1,450 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg enligt av Stadsfullmäktige för varje år fastställda grunder.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 199.

Ang. utarrendering av mark utefter Stora gatan för förläggning dit av bensinstation

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande november hade Drätselkammaren med förmälan, att fråga uppstått om utarrendering av det staden tillhöriga området närmast söder om Stora gatan i gatukrysset emellan denna gata och Västmannagatan för förläggning dit av en s. k. bensinstation samt att Drätselkammaren redan preliminärt beslutat upplåta området för detta ändamål under en tid av 10 år, anhållit om Stadsfullmäktiges bemyndigande att på de villkor, Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, definitivt träffa avtal om upplåtelse av området ifråga.

Efter föredragning av berörda framställning uppstod en stunds överläggning och yrkades härunder dels av Herr Sundström bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock av Herr Pers bordläggning av ärendet, varjämte Herrar Falk, Edv. Karlsson, Nelson och t. f. borgmästaren yttrade sig utan att framställa något särskilt yrkande.

Efter överläggningens slut framställdes till en början proposition å Herr Pers' bordläggningsyrkande och frågan huruvida Stadsfullmäktige ville i dag avgöra ärendet; och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning företaga ärendet till slutligt avgörande.

Vid härefter framställd proposition å bifall till och avslag å Drätselkammarens framställning blev Drätselkammarens förslag av Stadsfullmäktige utan omröstning bifallet.

§ 200.

Ang. tekniska verkens vinst för år 1926.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande november hade Vatten- och Gasverksstyrelsen anmält, att efter avslutandet av bokföringen för år 1926 upptäckts, att ett fel i densamma förelåge, vilket fel efter närmare undersökning i samråd med stadens revisorer befunnits innebära, att de tekniska verkens sammanlagda vinstresultat med 59,201 kronor 97 öre understeg vad som förut angivits, samt hemställt, att Drätselkammarens bokföring för stadens hela förvaltning, vilken bokföring påverkats av den tidigare felaktiga uppgiften om vinsten från de tekniska verken, måtte bringas i överensstämmelse med det rättade bokslutet för verken och i övrigt åtgärder måtte vidtagas, som betingades av den nu verkställda rättelsen i uppgiften om verkens vinstresultat för år 1926.

Härjämte hade stadens revisorer i skrivelse till Magistraten, som genom resolution den 26 innevarande november överlämnats till Stadsfullmäktige, gjort anmälan om samma förhållande.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 201.

Ang. tillstånd för Alrik Albin Johansson att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 2 innevarande november hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Alrik Albin Johansson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i fastigheten N:o 2 vid Blåsbogatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Keijser remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 202.

Ang. fråga om tillstånd för Cecilia Ivarsson att utskänka pilsnerdricka

Föredrogs och lades till handlingarne en till Stadsfullmäktige överlämnade avskrift av Konungens Befallningshavandes i länet resolution den

15 innevarande november på en av pensionatinnehavarinnan Cecilia Ivarsson i Västerås gjord ansökan om tillstånd att i huset Vasagatan 4 i Västerås utskänka pilsnerdricka.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 3 december 1927.
FREDR. FÅHRÆUS.
Gustaf Sund. *Fritz Eklund.*

Offentligen uppläst den 3 december 1927, betygar:

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 29 December 1927.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Målerіföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Heirsemann, Pettersson, Leontein, Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Engdahl, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gehlin, Edvin Andersson, Nelson, Larsson, Lien, Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg och Lindberg.

Frånvarande med godkänt förfall voro Fru Grönberg, Herrar Svedlund, Dahrné, Robsahm och Fru Olsson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 203.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Engdahl och Karl Andersson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 204.

Ang. Margareta Sofia Åkerlunds rätta mantalsskrivningsort.

Sedan Magistraten genom resolution den 26 nästlidne november infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i uppkommen fråga angående Margareta Sofia Augusta Åkerlunds rätta mantalsskrivningsort samt Stadsfullmäktige den 29 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till Fattigvårdsstyrelsen för förberedande yttrande, hade Fattigvårdsstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande december meddelat, att, då Åkerlunds vistelse här i staden varit av endast tillfällig natur (tiden 1/12 1926—1/3 1927) Fattigvårdsstyrelsen ville såsom sin uppfattning framhålla att Åkerlund icke borde för år 1927 vara här i staden mantalsskriven.

Efter tagen del härav beslöto Stadsfullmäktige såsom eget yttrande åberopa vad Fattigvårdsstyrelsen sålunda anfört.

§ 205.

Ang. Karin Magdalena Källströms rätta mantalsskrivningsort.

Sedan Magistraten genom resolution den 9 nästlidne november infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i uppkommen fråga angående Karin Magdalena Källströms rätta mantalsskrivningsort för år 1927 samt Stadsfullmäktige den 29 i samma månad remitterat handlingarne i ädendet till Fattigvårdsstyrelsen för förberedande utlåtande, hade Fattigvårdsstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande december framhållit, att enligt verkställd polisutredning Källström endast vid tvenne tillfällen under kortare tid varit på besök hos sin här i staden boende moder, varför hennes vistelse härstädes aldrig varit av beskaffenhet att böra föranleda mantalsskrivning i Västerås stad för år 1927.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning såsom eget yttrande åberopa vad Fattigvårdsstyrelsen sålunda anfört.

§ 206.

Ang. pensionering av polispersonalen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande december hade Magistraten hemställt, att Stadsfullmäktige ville anmoda Lönenämnden att utan uppskov företaga utredning i och för pensionering av polispersonalen i Västerås samt att skyndsamt till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till frågans ordnande.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Lönenämnden för utlåtande.

§ 207.

Ang. ombyggnad och reparation av norra bryggan vid Östra holmen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 64) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att för delvis ombyggnad samt rpearation av den norra bryggan vid Östra holmen anvisa ett anslag å 9,000 kronor att utgå med halva beloppet av 1927 års förslagsanslag och andra hälften av det anslag till diverse och oförutsedda behov, som torde komma att avsättas i 1928 års budget.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 208.

Ang. anskaffande av en lastautomobil för renhållningsverket.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 65) hade Drätselkammaren med överlämnande av en framställning i ämnet från Lantegendomsnämnden föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för inköp av en lastautomobil för renhållningsverkets behov till Lantegendomsnämndens förfogande ställa ett anslag av 7,200 kronor att gäldas av uttaxerade medel med hälften under vartdera av åren 1928 och 1929.

På yrkande av Herr Bäckman biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 209.

Ang. gäldande av kostnad för lönetillägg åt polispersonalen.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne november, jämte det Stadsfullmäktige beslutat att icke överklaga Konungens befallningshavandes i länet resolution den 1 oktober 1927 med föreskrift angående utbetalande från och med den 1 juli 1927 av visst lönetillägg åt överkonstaplar, inspektions- och kriminalkonstaplar samt ordinarie poliskonstaplar vid härvarande poliskår, uppdragit åt Drätselkammaren att yttra sig på vad sätt denna löneförhöjning skulle bestridas i vad den avsåge innevarande år, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande december, under förmälan, att utgifterna för detta lönetillägg för senare halvåret 1927 belöpte sig på sammanlagt 4,600 kronor, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte anvisa sagda belopp att utgå av 1927 års förslagsanslag.

Efter härav tagen del godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 210.

Ang. försäljning av tomter inom Stensborgs område.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 68) hade Drätselkammaren på anförda skäl anhållit, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att till pris och under villkor, som Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, fölsälja byggnadstomter av stadens mark inom den del av egendomen Stensborg, som låge mellan Stohagsvägen och järnvägslinjen mellan Västerås och Köping.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 211.

Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal för år 1928.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 nästlidne november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 69) hade Lönenämnden föreslagit att hittills gällande lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal måtte på sätt i skrivelsen närmare angivits förklaras skola gälla även för år 1928.

Efter föredragning av skrivelsen beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström godkänna vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 212.

Ang. dyrtidstillägg till stadens befattningshavare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 nästlidne november hade Lönenämnden, i anledning därav att giltighetstiden för nu gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, däri vore inbegripna jämväl vid folkskolan anställda och stadens pensionärer, utginge med innevarande månad, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att de den 28 december 1922 antagna bestämmelserna angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, innefattande även folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, fortfarande skulle gälla för år 1928.

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 213.

Ang. värdesättning av befattningshavarnes naturaförmåner för år 1928.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 nästlidne november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 70) hade Lönenämnden föreslagit, att Stadsfullmäktige ville förklara nu gällande bestämmelser rörande värdesättning av den vissa befattningsshavare tillförsäkrade in naturaförmånen av fri bostad och fri värme och angående den ersättning härför, som skulle utgå till lärarepersonalen vid stadens folkskolor, skulle vara giltiga även för år 1928, på sätt i Lönenämndens skrivelse närmare angivits.

Efter föredragning av berörda skrivelse biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 214.

Ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån för år 1928.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 nästlidne november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 71) hade Lönenämnden föreslagit, att nuvarande värdesättning av förmånen av fri tjänstebeklädnad, för så vitt sådan förmån enligt nu gällande bestämmelser åtnjötes av stadens befattningshavare, skulle bibehållas för år 1928 och att sålunda anslag för sagda år till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som därtill vore berättigad, skulle beräknas:

för en var av personalen vid poliskåren till 225 kronor, personalen vid brandkåren till 180 kronor och personalen vid renhållningsverket till 65 kronor, varjämte nämnden hemställt, att jämväl slitningsersättningen till kriminalkonstapel skulle för år 1928 fastställas till 112 kronor 50 öre.

Efter härav tagen del godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Lönenämnden sålunda förselagit.

§ 215.

Ang. försäljning av mark för reglering av tomterna n:ris 21 och 22 västra kv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande december hade Drätselkammaren, i anledning därav att enligt gällande stadsplan en markremsa av Övre Trädgårdsgatan skulle tilläggas tomterna N:ris 21 och 22 i stadens västra kvarter samt ägaren av dessa tomter i samband med ansökan om sådan ändring i tomtindelningen, att dessa tomter skulle sammanslås till en tomt, anhållit att få av staden inköpa nämnda markremsa, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och under villkor, som Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, försälja ifrågavarande markområde, som till arealen innehölle 13.6 kvm.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 216.

Ang. avstående i visst fall från stadens rätt till danaarv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande december hade Drätselkammaren, med överlämnande av en skrivelse från tillsyningsmannen vid fattigvården Carl E. Scott såsom utredningsman i boet, efter arbetaren Erik Vilh. Lundkvist, vilken utan kända arvingar avlidit den 17 oktober 1927, däri Scott anhållit, att Stadsfullmäktige för staden såsom berättigad att taga danaarv efter den avlidne ville godkänna ett av den avlidne den 17 november 1926 till förmån för annan person upprättat vid skrivelsen i bestyrkt avskrift fogat testamente, meddela, att bouppteckningen efter Lundkvist utvisade en behållning av 2,828 kronor 38 öre, samt såsom yttrande i ärendet föreslagit, att Stadsfullmäktige vid det förhållande, att testamentet vore upprättat i laga form, måtte för staden såsom danaarvsberättigad besluta godkänna testamentet.

Efter tagen del av handlingarnes innehåll beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning godkänna vad Drätselkammaren föreslagit.

§ 217.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande december hade Drätselkammaren förmält, att enligt till Drätselkammaren överlämnat lagfartsbevis den 29 november 1927 meddelats lagfart åt f. lantbrukaren Carl Joh. Eriksson och hans hustru Augusta Adolfina Eriksson å fastigheten gården och tomten N:o 3 inom kvarteret Naima eller enligt äldre beteckning N:o 60 i västra kvarteret, som av dem inköpts för 38,000 kronor, samt att det i anledning därav, att en del av denna tomt vore belägen på stadens grund och staden därigenom vore berättigad att på grund av fånget lösa denna del, till avgörande förelåg frågan om staden skulle göra denna sin lösningsrätt gällande, varjämte Drätselkammaren för egen del, enär behov icke syntes föreligga för staden att förvärva ifrågavarande fastighetsdel för genomförandet av den reglering, som enligt gällande stadsplan skulle övergå fastigheten, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att det nu lagfarna fånget icke skulle föranleda, att staden gjorde sin berörda lösningsrätt gällande.

Ang. lösningsrätt till fastighet på stadens grund.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Sundström utan omröstning godkänna vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 218.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 29 nästlidne november hade Konungens Befallningshavande i länet meddelat, att Konungens Befallningshavande på därom av Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist i Västerås gjord framställning entledigat honom från uppdraget att vara suppleant för ordföranden i stadens arbetslöshetskommitté.

Ang. entledigande för Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist att vara suppl. för ordföranden i Arbetslöshetskommittén.

Stadsfullmäktige lade skrivelsen till handlingarne.

§ 219.

Konungens befallningshavande i länet hade genom resolution den 9 innevarande december till Stadsfullmäktige överlämnat styrkt avskrift av en skrivelse till Länsstyrelsen från Kungl. Kommunikationsdepartementet av den 2 december 1927, enligt vilken Kungl. Maj:t på därom av Stadsfullmäktige gjord av Länsstyrelsen överlämnad ansökning medgivit, att de avgifter, som utginge enligt av Kungl. Maj:t den 23 juli 1926 fastställd taxa å hamnavgifter i Västerås, tillsvidare under år 1928 finge höjas med 40 %.

Ang. förhöjning av hamnavgifterna.

Stadsfullmäktige beslöto lägga skrivelsen till handlingarne.

§ 220.

Föredrogs och lades till handlingarne från Konungens Befallningshavande överlämnat utdrag av dess protokoll för den 19 september 1927, enligt vilket Konungens Befallningshavande fastställt av byggnadsnämnden i Västerås fattat beslut om ändring i tomtindelningen av kvarteret Melker inom Västerås stad.

Ang. K. B:s fastsällelse av beslut om ändring i tomtindelningen inom kv. Melker.

Stadsfullmäktige beslöto lägga protokollet till handlingarne.

§ 221.

Ang. K. B:s fastställelse av beslut om ändring i tomtindelningen inom kv. Irma.

Till Stadsfullmäktige hade överlämnats utdrag av protokoll, hållet inför Konungens Befallningshavande i länet den 22 sistlidne september, enligt vilket Konungens Befallningshavande fastställt av Byggnadsnämnden i Västerås fattat beslut om tomtindelning inom kvarteret Irma.

Stadsfullmäktige beslöto lägga protokollet till handlingarne.

§ 222.

Ang. upplåtelse av tomt å stadens mark för uppförande av konstmuseibyggnad.

Genom resolution den 21 innevarande december hade Magistraten till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämnat en framställning från Västerås konstförening därom, att Stadsfullmäktige ville under förutsättning att föreningen medelst lotterimedel sattes i stånd att i Västerås uppföra en konstmuseibyggnad i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Hahr uppgjorda ritningar, dels till byggnadsplats för museet upplåta en tomt i hörnet av Stora gatan och Floragatan intill Mariaberget, dels ock på de villkor, Stadsfullmäktige kunde vilja uppställa, godkänna ettdera av i skrivelsen framlagda två alternativ eller något däremot svarande i avseende å driften och underhållet av museet.

Efter yttrande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 223.

Ang. utdelning av ved till julen åt arbetslösa

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande december hade Drätselkammaren anmält, att Drätselkammaren i anledning av framställning från de tvenne föreningar, vari de arbetslösa här i staden sammanslutit sig, om något bidrag i penningar eller in natura från staden för beredande av hjälp och lindring till julen åt de arbetslösa, beslutat att av de medel, vilka influtit av uthyrningar för nöjesanordningar å den s. k. tivoliplatsen under folkmarknaden förliden sommar, ställa till Fattigvårdsstyrelsens förfogande ett belopp av förslagsvis 700 kronor, i ändamål att styrelsen skulle efter verkställd behovsprövning med användande av det sålunda till förfogande ställda beloppet utdela ved till julen åt arbetslösa.

Den inkomna anmälan beslöto Stadsfullmäktige lägga till handlingarna.

§ 224.

Ang. förlängt förordnande för brandchefen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande december hade Brandstyrelsen anmält, att styrelsen, i anledning därav att förordnandet för nuvarande innehavaren av befattningen som brandchef utginge med innevarande år och på grund av den befogenhet, som enligt gällande brandstadga tillkomme Brandstyrelsen samt med stöd av bestämmelsen i brandordningen för staden angående tiden för förordnandet i denna befattning, för ytterligare 5 år från och med år 1928 förlängt förordnandet för nuvarande brandchefen Aron Danielsson.

Sedan Herrar Hellman och Bäckman yttrat sig i anledning av den sålunda inkomna skrivelsen lades densamma till handlingarne.

§ 225.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 innevarande december hade Nykterhetsnämnden överlämnat en genom Magistratens resolution den 28 samma månad till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterad av Elin Viktoria Bergström i Västerås hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att flytta den av henne bedrivna försäljningen av pilsnerdricka till avhämtning från lokaler i fastigheten N:o 11 vid Malmabergsgatan här i staden till lokaler i fastigheten N:o 14 vid samma gata, varjämte Nykterhetsnämnden då här endast avsåges en mindre förändring av försäljningsställets lokaler inom samma försäljningsområde, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till framställningen.

Ang. tillstånd för Elin Viktoria Bergström att flytta försäljning av pilsnerdricka

På grund av vad Nykterhetsnämnden anfört beslöto Stadsfullmäktige efter tagen del av handlingarne tillstyrka bifall till förevarande ansökan.

§ 226.

Sedan Magistraten genom resolution den 2 nästlidne november infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Alrik Albin Johansson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i fastigheten N:o 2 vid Blåsbogatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, samt Sadsfullmäktige den 29 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 innevarande december förmält, att försäljning av pilsnerdricka från ifrågavarande affär försiggått under omkring 30 år, vilket måhända skulle kunna utgöra stöd för den uppfattningen, att försäljningsrätten borde bibehållas, att under de senare åren emellertid förekommit omständigheter, som syntes tyda på, att läget ej längre vore väl valt för en sådan försäljningsrätts utövande, samt att, då andra försäljnngisställen funnes i närheten, ett vid Föreningsgatan och ett vid Gåsmyregatan, behov utav dylika vore tillgodosett i trakten, även om det ifrågavarande försäljningsstället indroges, samt på grund härav och då överlåtelse av affären nu skett, förklarat sig anse lämpligt, att försäljningen nu indroges. Nykterhetsnämnden hade därför föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka bifall till framställningen.

Ang. tillstånd för Alrik Albin Johansson att försälja pilsnerdricka

På yrkande av Herr Joh. Andersson beslöto Stadsfullmäktige på de skäl Nykterhetsnämnden sålunda anfört avstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 227.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67) hade Beredningsutskottet avgivit förslag angående val av kommunala förtroendemän i anledning av uppkomna ledigheter eller i följd av att mandat med innevarande års utgång utlöpte.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Med ledning av dessa förslag med däri av utskottet enligt medde-

lande av dess ordförande gjorda ändringar företogs nu ifrågavarande val på sätt i §§ 228—268 här nedan närmare förmäles.
Samtliga val förrättades med acklamation.

§ 228.

Drätsel-kammaren.

Till ledamöter i Drätselkammaren för åren 1928—1931 återvaldes Direktören Axel Sundström, Förmannen E. A. Westholm, Ingenjören Paul Anderson, Sjukbesökaren Einar Keijser och Byggmästaren Fritz Eklund.

§ 229.

Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Återvaldes till ledamöter i Vatten- och Gasverksstyrelsen Baningenjören C. Henning och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson samt nyvaldes Ingenjören P. Hiersemann ävensom till suppleant Assistenten S. Y. Lodin, samtliga intill utgången av år 1931.

§ 230.

Hamn-styrelsen.

Till ledamot i Hamnstyrelsen för åren 1928—1932 återvaldes Tapetseraren Carl Bäckman och till suppleant för samma tid Verktygsarbetaren Karl Andersson.

§ 231.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Till ledamot i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg för åren 1928—1930 valdes Tapetseraren Carl Bäckman samt återvaldes till suppleant för samma tid Ingenjören Paul Anderson.

§ 232.

Löne-nämnden.

Återvaldes till ledamöter i Lönenämnden för åren 1928—1931 Baningenjören Carl Henning och Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson samt till suppleant för samma tid Målaren A. Westling.

§ 233.

Hälsovårds-nämnden.

Återvaldes till ledamöter i Hälsovårdsnämnden för åren 1928—1931 Veterinären Martin Jonsson, Fältläkaren G. Wingren och Sjukvårdaren J. O. Wass samt till supplenater för samma tid Ingenjören Th. Arvidsson och Gjutaren Axel Larsson, varjämte till suppleant likaledes för samma tid nyvaldes Förste Postiljonen Erik Östlund.

§ 234.

Barnavårds-nämnden.

Återvaldes till ledamot i Barnavårdsnämnden för åren 1928—1931 Tapetseraren Carl Bäckman och till suppleanter för samma tid Sjukbesökaren Einar Keijser och Lindaren Fredr. Wetter.

§ 235.

Sakkunnige vid brand-syn.

Till sakkunnige vid brandsyn för år 1928 återvaldes Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Muraren G. Dahlfors med Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Kakelugnsmakaren Jonas Johansson som suppleanter.

§ 236.

Fattigvårdsstyrelsen.

Inom Fattigvårdsstyrelsen företogs följande val samt i anslutning till Stadsfullmäktiges beslut den 27 sistlidne oktober angående ny indelning av staden i fattigvårdsdistrikt nedan angivna förändrade förordnanden för ledamöter, suppleanter och vårdare inom styrelsen.

2:dra distriktet:

Till vårdare, jämte i denna egenskap kvarstående Fru Emma Jansson och Fru Ellen Fellers, förordnades intill utgången av år 1929 nuvarande vårdarne i sjätte distriktet Fru Maja Swenson, Vaktmästaren K. V. Ekman, Gjutaren Axel Larsson, Vagnmakaren Karl Anton Sjöholm och Fru Emilia Hamré.

3:dje distriktet:

Till distriktschef och ledamot av Fattigvårdsstyrelsen efter Kaptenen P. R. Tersmeden, vilken på grund av avflyttning från orten entledigades från uppdraget, utsågs för tiden intill 1929 års utgång nuvarande vice distriktschefen i 9:de distriktet Byggmästaren E. A. Eriksson.

Till vice distriktschef och suppleant i styrelsen omvaldes för tiden intill utgången av år 1931 Tidskrivaren Axel Pettersson.

Till vårdare, jämte i denna egenskap kvarstående Fru Frida Berglind, utsågos för tiden intill 1929 års utgång Förmannen Gustaf Eklund, Filialföreståndaren Axel Andersson, Kontoristen fröken Agda Björkvall, Guteriarbetaren Bernhard Pettersson och kommunalarbetaren Edvard Stål.

4:de distriktet:

Till distriktschef och ledamot av styrelsen för tiden intill 1931 års utgång utsågs nuvarande vårdaren i distriktet Fru Helga Jacobsson.

Till vice distriktschef och suppleant i styrelsen för samma tid valdes Verkstadsarbetaren Gunnar Jakobsson.

Till vårdare, jämte i denna egenskap kvarstående Byggnadssnickaren Joh. Ivar Sahlström och Fru Signe Hedman, valdes för åren 1928 och 1929 Förmannen Josef Brunnsberg, Plåtarbetaren Ivar Andersson, Maskinmontören Axel Daun, Fru Edit Axner och Fru Hanna Gustafsson.

5:te distriktet:

Till vårdare, jämte i denna egenskap kvarstående Detektivkonstapeln E. A. Weimer, Snickaren A. Andersson, f. Grosshandlaren Gust. Svensson och Fru Elin Askerlund, förordnades intill utgången av år 1929 nuvarande vårdaren i 8:de distriktet Fru Hanna Dahlfors.

6:te distriktet:

Till distriktschef och ledamot av styrelsen för åren 1928—1931 utsågs nuvarande distriktchefen i 8:de distriktet Pastorn G. H. Kolmodin.

Till vårdare, jämte i denna egenskap kvarstående Handlanden A. Hæppling, dels förordnades för åren 1928—1929 nuvarande vårdaren i

3:dje distriktet Gårdsägaren L. E. Sandvall och Lärarinnan Fröken Elsa Margareta Ringdahl samt i 8:de distriktet Fru Maria Kolmodin, dels ock nyvaldes för samma tid Folkskollärarinnan Fröken Ester Kolmodin och Filaren Verner Jansson.

7:de distriktet:

Till distriktchef och ledamot av styrelsen för åren 1928—1931 valdes nuvarande distriktchefen i 9:de distriktet Fru Ida Grönberg.

Till vice distriktchef och suppleant i styrelsen för samma tid utsågs nuvarande vårdaren i 9:de distriktet Fru Agnes Hedberg.

Till vårdare jämte i denna egenskap kvarstående Folkskollärarinnan Fröken Elsa Pettersson och Fröken Anna von Essen, förordnades för åren 1928—1929 Folkskolläraren A. Krantz och Fru Gerda Berling samt nyvaldes för samma tid Handelsträdgårdsmästaren Erik Billert och Lärarinnan Fröken Sara Eriksson.

8:de distriktet:

Till distriktchef och ledamot av styrelsen för åren 1928—1931 utsågs nuvarande distriktschefen i 6:te distriktet sjukbesökaren Einar Keijser.

Till vice distriktchef och suppleant i styrelsen för samma tid omvaldes Förmannen Hugo Svensson.

Till vårdare, jämte i denna egenskap kvarstående Gårdsägaren Hj. Enqvist, Gårdsägaren J. E. Ström och Hälsovårdstillsyningsmannen L. E. Jansson, förordnades för åren 1928—1929 nuvarande vårdaren i 3:dje distriktet Byggnadssnickaren Otto Andersson samt nyvaldes för samma tid Fru Ida Olsson, Kontoristen Gösta Sjöberg och Fru Alida Lundin.

9:de distriktet:

Till distriktchef för åren 1928—1929 förordnades nuvarande distriktchefen i 11:te distriktet Lindaren Fredrik Wetter.

Till vice distriktchef och suppleant i styrelsen för åren 1928—1931 valdes nuvarande vårdaren i 11:te distriktet Lägenhetsägaren E. Vedlund.

Till vårdare för åren 1928—1929 förordnades nuvarande vårdaren i 11:te distriktet Lantbrukaren Herman Nordin samt nyvaldes för samma tid Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lindaren Karl Lundin och Fru Anna Lindgren.

10:de distriktet:

Till vårdare, jämte i denna egenskap kvarstående Lantbrukaren J. Lundkvist, Hemmansägaren K. A. Blomkvist, Fru Hanna Mörk och Arrendatorn J. V. Ridderström, utsågs för åren 1928—1929 Arrendatorn Axel Lundgren.

11:te distriktet:

Till distriktschef och ledamot av Fattigvårdsstyrelsen för åren 1928—1931 utsågs Järnsvarvaren Georg Jansson.

Till vice distriktschef och suppleant i styrelsen för åren 1928—1929 utsågs nuvarande vårdaren i 12:te distriktet Snickaren K. Viktorsson.

Till vårdare dels förordnades för åren 1928—1929 nuvarande vårdaren i 3:dje distriktet Järnsvarvaren C. O. Eng och i 12:te distriktet Transportören Hugo Avelin, dels ock nyvaldes för samma tid Tapetseraren Joh. Arvid Klang och Fru Ebba Berg.

I anslutning till förestående val och förordnanden entledigades från nuvarande uppdrag vårdarne i 2:dra distriktet Fru Sofia Ström, i 4:de distriktet Verkstadsarbetaren C. G. Dahl, Fru Anna Helena Beijbom, Fru Anna Nyberg och Fru Hulda Öberg, i 7:de distriktet Handlanden Paul Wallert, Fröken Olga Berg, Matvaruhandlaren A. Åsberg och Järnsvarvaren Hjalmar Wallén, i 8:de distriktet Överkonstapeln P. E. Winroth, i 9:de distriktet Fru Agnes Ahlenius samt i 11:te distriktet Arrendatorn J. O. Linderborg.

§ 237.

Folkskolestyrelsen.

Till ledamöter i Folkskolestyrelsen för åren 1928—1931 återvaldes Handlanden C. Hedberg, Järnarbetaren R. Söderquist och Träarbetaren Gust. Sund samt nyvaldes Lantbrukaren Joh. Jansson, Lista, varjämte för samma tid till suppleanter återvaldes Filaren C. A. Eriksson och Tapetseraren G. Lindström.

§ 238.

Planteringsnämnden.

Återvaldes till ledamöter i Planteringsnämnden för åren 1928—1930 Redaktören A. Pers, Sjukbesökaren Einar Keijser, Lektorn M. Floderus, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Folkskolläraren I. Fröier, Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson och Svarvaren G. F. Lundberg.

§ 239.

Taxeringsnämnderna.

Beslöts, att antalet av Stadsfullmäktige valda ledamöter i en var av 1928 års taxeringsnämnder skulle vara tre med tre suppleanter med undantag för 11:te distriktet, där antalet ledamöter bestämdes till fem med lika antal suppleanter.

Härefter valdes till ledamöter och suppleanter för år 1928 i de olika taxeringsnämnderna följande personer, varvid bestämdes att varje ledamot skulle hava sin särskilda suppleant.

1:sta distriktet:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Järnarbetaren R. Söderquist.

Suppleanter: Bokbindaren Rob. Pettersson, Sågverksägaren A. R. Rudén och Verkstadsarbetaren Emil Thörn, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Grosshandlaren Fritiof Sandberg, Filaren R. Hult och Kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: Bankkamreraren J. Hult, Gjutaren Axel Larsson och Posttjänstemannen J. E. Wirén, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Slaktaren K. Johansson, Tubdragaren Karl Kvist och Sågverksägaren A. Norén.

Suppleanter: Skomakaremästaren A. Vikerman, Marmorarbetaren Gustaf Karlsson och Handelsföreståndaren Axel Andersson, att inträde vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Förmannen J. V. Råberg och Fanjunkaren K. A. Jansson.

Suppleanter: Kalkylatorn Axel L. Hansson, Gjutaren Aug. Lindström och Fanjunkaren Gustaf Olsson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Handlanden Charles Andersson.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Tråddragaren Bernhard Borg och Handlanden John Björkstedt, att inträda vid förfall för de ordinare ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Bankdirektören R. Beijnoff och Byggnadsarbetaren J. E. Willebrand, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Överingenjören O. Hellman och Metallarbetaren C. F. Flodell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Skräddaren K. Torstensson och Byggnadssnickaren K. J. Pettersson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

9:de distriktet:

Ledamöter: f. Slöjdläraren F. Brandt, Körsnären Albert Grönberg och f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Löfgren, Guldsmeden C. E. Tengström och Plåtarbetaren Emil Johansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingenjören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Verkmästaren G. Linde-Olsson, Målaremästaren John Lidman och Plåtslagaren C. F. Larsson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren J. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredrik Wetter, Lantbrukaren Jakob Pettersson och Ingenjören Ernst Löf.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, f. Maskinisten C. F. Huggare och Lantbrukaren J. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

§ 240.

Pensionsnämnderna.

Valdes till ledamöter och suppleanter i stadens Pensionsnämnder följande personer, varvid bestämdes att suppleanterna skulle vara personliga och inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter nedan äro nämnda.

i distriktet för äldre stadsområdet.

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Fru Ida Olsson och Filaren R. Hult, alla för åren 1928—1931.

Suppleanter: Fru Blanche Daun, Tjänstemannen S. Svensson och Fattigvårdssysslomannen A. Norén, samtliga för åren 1928—1931 samt Kontoristen Gösta Sjöberg, intill utgången av år 1929.

I distriktet för S:t Ilians socken.

Ledamöter: Lantbrukaren A. Eklund och Lägenhetsägaren G. Skogman.

Suppleanter: Muraren Matts Hellblom och Lantbrukaren J. V. Lundkvist i Åby, samtliga för åren 1928—1931.

I distriktet för förra Lundby socken.

Ledamöter: Ingenjören Karl Kiessling och Lindaren Fredrik Wetter för åren 1928—1931 samt efter f. Fjärdingsmannen A. F. Törn som entledigats från uppdraget Lindaren Karl Ludvi·· Lundin intill utgången av år 1929.

Suppleanter: Lantbrukaren T. A. Falk och Skrivaren P. F. Blomkvist för åren 1928—1931 samt efter ovannämnde Lundin Folkskolläraren A. Segerström intill utgången av år 1929.

§ 241.

Nykterhetsnämnden.

Återvaldes till ledamöter i Nykterhetsnämnden för åren 1928—1931 Direktören Axel Sundström, Doktor C. Idar, Fru Ida Fröström-Johansson och Förmannen Joh. Andersson samt Poliskonstapeln J. Marthon och Lindaren Gunnar Jakobsson till suppleanter för samma tid, varjämte Stadsfullmäktige till ordförande i Nämnden för den tid han blivit vald till ledamot, utsågs Direktören A. Sundström.

§ 242.

Ombud vid mantalsskrivningen.

Till ombud vid mantalsskrivningen för år 1928 återvaldes Skrivaren Axel Andersson, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Snickeriförmannen Hugo Svensson, f. Maskinisten C. F. Huggare samt nyvaldes f. Körsnären Alb. Grönberg.

§ 243.

Brandstodskommittén för fast egendom.

Återvaldes till ledamöter i Brandstodskommittén för fast egendom för år 1928 Direktören A. Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Byggmästaren Axel Hammer samt suppleanterna Ingenjören Paul Anderson och Byggmästaren Fritz Eklund.

§ 244.

Terminsavgiftsnämnden.

Återvaldes till ledamot i Terminsavgiftsnämnden Folkskolläraren I. Fröier med sjukbesökaren Einar Keijser som suppleant för åren 1928—1929.

§ 245.

Delegerad i förvaltningen av allm. läroverkets byggnadsfond.

Till delegerad i förvaltningen av allmänna läroverkets byggnadsfond för åren 1928—1931 återvaldes Ingenjören Harald Håkanson.

§ 246.

Till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1928 återvaldes Ingenjören Harald Håkanson, Direktören K. Hägvall, Studieledaren G. Hirdman, Direktören E. Falk, Häradshövdingen B. Malmström, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Ingenjören S. Norberg, Folkskolläraren I. Fröier och Träarbetaren Gust. Sund samt nyvaldes Expeditören Karl Andersson.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

§ 247.

Till ledamöter i Hästuttagningsnämnden för åren 1928—1931 valdes Veterinären M. Jonsson, f. Landstingsmannen J. F. Olsson, Lantbrukaren C. J. Rörick och Lantbrukaren Anton Pettersson, Skälby, samt till suppleanter för samma tid Arrendatorn H. Thalin och Advokaten K. J. Boström.

Hästuttagningsnämnden.

§ 248.

Återvaldes till ledamöter i Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd för åren 1928—1929 Fabrikören C. A. Palmén, f. Körsnären A. Grönberg, Fabrikören J. Svensson och f. Maskinisten C. F. Huggare samt nyvaldes Lindaren Carl Ludvig Lundin.

Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.

§ 249.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen för åren 1928—1929 Domprosten Fredr. Fåhræus, Brandchefen A. Danielsson, Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman, Sjukbesökaren E. Keijser, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Handlanden Carl Hedberg.

Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.

§ 250.

Till ledamöter i Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för åren 1928—1929 återvaldes Fru Ida Grönberg, Sjukbesökaren E. Keijser, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Handlanden Carl Hedberg.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

§ 251.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond Fröken Hilda Pihlgren, f. Maskinisten C. F. Huggare och Komministern E. Enochsson för åren 1928—1929.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

§ 252.

Nämnden över fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond för åren 1928—1929 Drätseldirektören Theofil Öberg, f. Körsnären A. Grönberg och Tapetseraren C. Bäckman.

§ 253.

Delegerad för utdelning ur Noreliska fonden.

Återvaldes till delegerad för utdelning ur Noreliska fonden för åren 1928—1931 Domprosten Fredr. Fåhræus.

§ 254.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Till ledamöter i Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för åren 1928—1929 återvaldes Direktören A. Sundström och Förmannen E. A. Westholm.

§ 255.

Nämnden över Lagerquistska donationsfonden.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Lagerquistska donationsfonden Sjukbesökaren E. Keijser, Fru Ida Grönberg och Fattigvårdssysslomannen A. Norén, alla intill utgången av år 1931.

§ 256.

Styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Till ledamot i styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning valdes intill utgången av år 1930 Plåtslagaren C. F. Larsson efter Målerföreståndaren Alb. Lundkvist, som på begäran befriades från uppdraget.

§ 257.

Styrelsen för elektrotekniska fackskolan i Västerås.

I styrelsen för elektrotekniska fackskolan i Västerås återvaldes för åren 1928—1931 Drätseldirektören Theofil Öberg och Överingenjören O. Hellman.

§ 258.

Västerås Systembolags styrelse.

Återvaldes till ledamot i Västerås systembolags styrelse för åren 1928—1930 Förmannen Joh. Andersson med f. Maskinisten C. F. Huggare som suppleant.

§ 259.

Revisorer av staden jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1928.

Till revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1928 valdes Kaptenen G. Robsahm, Folkskolläraren G. Leontein, Direktören C. Tour, Kassören M. A. Hedberg, Expeditören Bror Lindberg, Byggnadsarbetaren Joh. Em. Willebrand och Hamnarbetaren Joh. Edvard Andersson med Bankkamreraren S. Ljungquist, Folkskolläraren David Sjöholm, Kamreraren Rickard Landstätt, Svarvaren Viktor Karlsson, f. Postmästaren Victor Ohlson, Expeditören Karl Andersson och Bokföraren Josef Emanuel Vestling som suppleanter.

§ 260.

Till revisor av Västerås arbetareinstituts räkenskaper för år 1928 valdes Ingenjören F. O. Berling med Kassören Gust. Lundberg som suppleant.

Revisor av Västerås arbetareinstituts räkenskaper för år 1928.

§ 261.

Valdes till revisorer för Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för år 1928 Direktören C. Tour och Expeditören Karl Andersson med Ingenjören Harald Håkansson och Kassören A. Hedberg som suppleanter.

Revisorer för Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för år 1928.

§ 262.

Återvaldes till revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1928 Vattenrättsingenjören A. V. Nordin.

Revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1928.

§ 263.

Återvaldes till revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1928 Kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

Revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1928.

§ 264.

Till revisor av Västerås högre elementarläroverks för flickor räkenskaper för år 1928 återvaldes Folkskolläraren I. Fröier.

Revisor av flickskolans räkenskaper för år 1928.

§ 265.

Till huvudmän i Västerås stads sparbank för åren 1928—1932 återvaldes Kamreraren Joh. Häggström, Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson och Byggmästaren Edv. Karlsson.

Huvudmän för Västerås stads sparbank.

§ 266.

Till att såsom sakkunnige gå Rådhusrätten till handa vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1928 beslöto Stadsfullmäktige föreslå Hamnkaptenen J. R. Benson, Sjökaptenen C. G. Söderström, Maskiningenjören G. Wallenius, Sjökaptenen G. Thorslund och Ingenjören Paul Anderson.

Sakkunnige vid sjöförklaring och sjöförhör.

§ 267.

Arbetslöshetskommittén.

Återvaldes till ledamöter i Arbetslöshetskommittén för år 1928 Muraren G. Dahlfors, Byggmästaren Edv. Karlsson, Direktören A. Sundström, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Överingenjören Magnus Schenström, Expeditören Karl Andersson, Träarbetaren Gust. Sund, Disponenten Thorsten Ericson, Direktören K. R. Liljeblad och Fattigvårdssysslomannen A. Norén samt suppleanterna Bergsingenjören Gust. Lundberg, Målaren A. Vestling och Lindaren Fredr. Wetter.

§ 268.

Trafikkommittén.

Till ledamot i Trafikkommittén efter Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, som avsagt sig uppdraget, valdes Borraren Josef Widén.

§ 269.

Ang. fastställande av utgifts- och inkomstat för år 1928.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande december hade Magistraten överlämnat av Drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för stadskommunen för år 1928, över vilket förslag Beredningsutskottet avgivit utlåtande den 19 innevarande december.

Vid föredragning av handlingarne i detta ärende, vilka funnos intagna under N:ris 63 och 72 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år, och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll (Bil. § 269 a och b), fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

Utgifterna:

Ang. brist från sist avslutade räkenskapsår; Täckande av bokföringsbrist i de tekniska verkens bokslut för 1926.

Det skulle till en början anmärkas till protokollet, att Drätselkammaren i sitt budgetbetänkande uttalat önskvärdheten av viss omläggning av bokföringen för fattigvården och de tekniska verken samt av en utförligare specifikation av Vatten- och Gasverksstyrelsens statförslag.

Drätselkammaren hade som första utgiftspost i sitt statförslag såsom brist från senaste avslutade räkenskapsår upptagit ett belopp av 137,104 kronor 7 öre.

I anslutning härtill upptogs till behandling Drätselkammarens i särskild skrivelse den 8 innevarande december i anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 29 nästlidne november avgivna utlåtande i anledning av ett upptäckt större bokföringsfel i de tekniska verkens bokslut för år 1926 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 66) samt Beredningsutskottets i samband med budgetgranskningen i denna fråga avgivna yttrande.

I denna fråga hade å ena sidan Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, dels att i 1928 års stat av uttaxerade medel anvisa 10,000 kronor för utjämnande av det till 59,201 kronor 97 öre uppgående belopp av för mycket redovisad vinst från stadens tekniska verk för år 1926; dels ock att uppdraga åt Drätselkammaren att i samband med upprättandet av förslag till budget för år 1929 framlägga förslag, i vilken ordning återstoden av de tekniska verkens fordran i förevarande avseende skulle återgäldas.

Beredningsutskottet hade å andra sidan uttalat den uppfattningen, att den uppkomna bristen i de tekniska verkens vinstresultat helst borde omedelbart och i dess helhet täckas och icke uppskjutas till ett kommande år samt därför föreslagit, att för ändamålet måtte användas dels det ränteöverskott från järnvägsmedelsfonden, som enligt Drätselkammarens budgetförslag skulle tillföras fondens kapital, dels hälften av det belopp å 10,000 kronor, som Drätselkammaren föreslagit skola anvisas av uttaxerade medel till gäldande av aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås, eller sålunda 20,000 kronor och dels återstoden 8,562 kronor 59 öre genom motsvarande minskning av förslagsanslaget i 1928 års budget.

I denna fråga uppstod nu en stunds överläggning, varunder Herrar Sundström och Bäckman yrkade bifall till Drätselkammarens förslag samt Herrar Vestholm, Hedberg, Falk och Karl Johansson yrkade, att Stadsfullmäktige måtte godkänna Beredningsutskottets förslag.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 37 nej, emot 6 ja, avgivna för bifall till Drätselkammarens förslag, godkänna vad Beredningsutskottet i förevarande fråga föreslagit.

Räntor

I överensstämmelse med nyss omförmälda beslut rörande reglering av bristen i de tekniska verkens vinst för år 1926 skulle sådan ändring i Drätselkammarens förslag beträffande järnvägsmedelsfondens förräntning ske, att någon ränta till kapitalavsättning ej skulle beräknas för år 1928.

Dyrtidstillägg.

Sedan Stadsfullmäktige tidigare denna dag fattat beslut därom, att nu gällande bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare och pensionärer skulle tillämpas även för år 1928, beslöto Stadsfullmäktige nu, att såsom i förslaget skett erforderliga belopp för dyrtidstillägg skulle beräknas efter ett indextal av 175.

Revisionskostnader.

Ifråga om revisionskostnaderna för år 1928 beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning med bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag för ändamålet anslå ett belopp av 5,500 kronor att fördelas med 2.300 kronor för Drätselkammarens, folkskolornas, hamnens, Västerås stads anstalters för yrkesundervisning, fondernas och vedgårdens räkenskaper att upptagas under titeln Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner, 800 kronor för fattigvårdens räkenskaper, 2,000 kronor för de tekniska verkens räkenskaper, varvid höjningen 800 kronor skulle påföras elektricitetsverket, samt 400 kronor för renhållningsverkets, svingårdens och lantegendomarnas räkenskaper.

Beträffande revisorernas framställning om tilläggsanslag för år 1927, som av Drätselkammaren avstyrkts men av Beredningsutskottet tillstyrkts på det sätt, att utskottet hemställt, att Stadsfullmäktige ville av 1927 års förslagsanslag ställa 1,450 kronor till revisorernas förfogande såsom arvodestillägg för siffergranskningen, uppstod en stunds överläggning, varunder Herrar Sundström och Engdahl yrkade, att framställningen i denna del måtte avslås, samt Herr Leontein yrkade bifall till Beredningsut-

skottets förslag. Under överläggningen yttrade sig vidare Herrar Westholm och Hedberg.

Vid överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning avslå framställningen i vad densamma avsåg år 1927.

Fattgvården. Det för stadens fattigvård upprättade utgiftsförslaget godkändes med de jämkningar däri, som av Drätselkammaren föreslagits. Bland utgifterna skulle sålunda bland annat upptagas ett belopp av 15,500 kronor, utgörande 5 % ränta å det av Stadsfullmäktige den 26 juni 1926 av lånemedel beviljade anslaget å 310,000 kronor för uppförande av ny ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet Karlslund.

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan bifölls Fattigvårdsstyrelsens hemställan om uppförande på fast stat av en eldare vid ålderdomshemmet, varjämte frågan i vilken lönegrupp befattningen skulle upptagas remitterades till Lönenämnden för yttrande.

Med bifall till Drätselkammarens hemställan beslöto Stadsfullmäktige, att det av Stadsfullmäktige den 29 september 1927 anslagna beloppet 9,500 kronor för inköp av inventarier till den nya ekonomibyggnaden vid ålderdomshemmet skulle införas på ålderdomshemmets utgiftsstat för år 1928 och gäldas av uttaxerade medel.

Barnavården Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan godkändes det av Barnavårdsnämnden uppgjorda förslaget till utgiftsstat för år 1928.

Folkskolan och högre folkskolan. I fråga om folkskolans utgifter beviljades till en början det av Folkskolestyrelsen begärda och av Drätselkammaren tillstyrkta anslaget å 21,000 kronor till reparation av folkskolans byggnader, och antecknades i sammanhang härmed, att Drätselkammaren förordat en utredning genom Folkskolestyrelsens försorg om lämpligheten av införande av centralvärmeledning i Skepparbacksskolan.

Beträffande det av Folkskolestyrelsen begärda anslaget å 1,450 kronor för vidtagande av åtgärder för förbättring av belysningsförhållandena i stadens folkskolor uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Granér, Hedberg, Pers och Hult bifall till denna av Beredningsutskottet tillstyrkta framställning, dels ock av Herrar Hellman, Sundström och Bäckman, att framställningen måtte i överensstämmelse med vad Drätselkammaren föreslagit för närvarande avslås. Stadsfullmäktige biföllo härutinnan utan omröstning Folkskolestyrelsens förslag, i sammanhang varmed ock beslöts, att anslaget till belysningskostnad jämlikt Folkskolestyrelsens förslag skulle höjas från 2,500 till 5,000 kronor.

Beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan från och med nästa läsår anslå medel för inrättande av en ny e. o. Folkskollärarinnetjänst.

Av Folkskolestyrelsens i samband med budgetförslagets framläggande till Stadsfullmäktige hänskjutna framställning från vaktmästarna vid folkskolorna om löneförhöjning samt av styrelsen framställt förslag angående expeditionsvaktmästarens lön och tjänsteställning remitterades till Lönenämnden för utlåtande.

Avslogs enligt Drätselkammarens förslag det av Folkskolestyrelsen begärda särskilda anslaget för städning av folkskolornas expeditionslokaler.

Bifölls skolstyrelsens förslag, att lönestatens allmänna bestämmelser angående läkarevård skulle tillämpas även beträffande folkskolans vaktmästare och städerskor.

Med godkännande i övrigt av de jämkningar, som av Drätselkammaren föreslagits, fastställdes det upprättade utgiftsförslaget för stadens folkskolor, innefattande jämväl fortsättningsskolan.

Beträffande den av styrelsen för Högre folkskolan gjorda framställningen om anslag till arvode åt skolläkare yrkade dels Herr Granér bifall till styrelsens förslag dels ock Herrar Sundström och vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag, att framställningen måtte avslås, därvid Herr vice ordföranden uttalade önskvärdheten av, att det av Stadsfullmäktige för länge sedan begärda förslaget om ändrad instruktion för stadsläkarne, snarast måtte framläggas för Stadsfullmäktige. Härjämte yttrade sig Herrar Hedberg och Bäckman. Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning enligt Drätselkammarens förslag avslå förevarande framsätllning.

I övrigt godkändes förslaget till utgiftsstat för högre folkskolan.

Allmänna läroverket.

Enligt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades av uttaxerade medel för år 1928 ett anslag å 900 kronor till högre allmänna läroverket i Västerås för bestridande av terminsavgifter till ljus- och vedkassan, helt eller delvis, för obemedlade och mindre bemedlade, välartade lärjungar från Västerås stad.

Arbetareinstitutet.

I fråga om anslag till Arbetareinstitutets biblioteksverksamhet uppstod överläggning och yrkades därunder dels av Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag om ett anslag å 16,500 kronor, dels ock av Herrar Leontein, Edv. Karlsson och Westholm bifall till Beredningsutskottets förslag, att anslaget för ändamålet skulle bestämmas till 17,000 kronor. Stadsfullmäktige godkände härutinnan utan omröstning Beredningsutskottets förslag.

Tekniska skolan.

Jämlikt Drätselkammarens hemställan beslöto Stadsfullmäktige, som den 29 december 1922 avgivit utfästelse av visst innehåll för erhållande av statsbidrag till undervisningen i Västerås stads anstalter för yrkesundervisning även för läsåret 1928—1929, fastställa det uppgjorda statförslaget för ifrågavarande läroanstalter, avseende tiden 1/7 1928—30/6 1929 och upptagande ett uttaxerat belopp av stadens medel å 22,800 kronor, varjämte Drätselkmamarens förslag, att för skolans verksamhet under senare delen av läsåret 1927—1928 och förra delen av läsåret 1928—1929 eller sålunda kalenderåret 1928 skulle uppföras ett anslag av uttaxerade medel i 1928 års budget å 22,800 kronor, av Stadsfullmäktige godkändes.

Hälso- och sjukvård.

Beträffande det av Hälsovårdsnämnden i dess statförslag framförda förslaget, att avlöning och kostnad för velocipedhållning för en tillsyningsman skulle överföras från köttbesiktningsbyråns till den allmänna hälsovårdens stat, i anledning varav Drätselkammaren föreslagit, att Stadsfull-

mäktige ville, med upprepande av sitt föregående år gjorda uttalande rörande vakanssättning av en tillsyningsmannabefattning, besluta, att lön och dyrtidstillägg för en tillsyningsman fortfarande skulle uppföras å köttbesiktningsbyråns stat, uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Eklund, Wass och Fjellander bifall till Hälsovårdsnämndens förslag, dels ock av Herrar Sundström, Bäckman och Westholm bifall till Drätselkammarens förslag, varjämte Herr t. f. borgmästaren yttrade sig. Vid framställning av proposition å dessa yrkanden godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

Avslogs jämlikt Drätselkammarens förslag Hälsovårdsnämndens hemställan om anslag till telefon i en tillsyningsmans bostad.

Beviljades jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan för år 1928 av uttaxerade medel ett anslag å 4,000 kronor till Västerås stads förening mot tuberkulos.

Avslogs hälsovårdsnämndens framställning om ett anslag å 1,500 kronor till avlöning av extra personal vid köttbesiktningsbyrån.

I övriga delar godkändes Hälsovårdsnämndens förslag till utgiftsstat.

Gatuläggning. Drätselkammaren hade hemställt om ett anslag för år 1928 för mindre gatuarbeten å 7,000 kronor. Vid föredragning härav yrkade Herr Danielsson, med instämmande av Herr Engdahl, att anslaget måtte höjas till 12,000 kronor, varemot Herrar Sundström och Westholm yrkade bifall till Drätselkammarens hemställan. Under den fortsatta överläggningen härom yttrade sig vidare Herrar Bäckman och Pers. Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Drätselkammaren i förevarande avseende föreslagit.

Vägar. Beviljades det av Drätselkammaren begärda anslaget å 30,000 kronor för underhåll av stadens vägar under år 1928.

Parker och planteringar. Utgifterna under titeln parker och planteringar fastställdes i överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag.

Gatubelysningen. Anslag till gatubelysningen skulle upptagas i överenssämmelse med Drätselkammarens förslag, i följd varav för uppsättning av elektriska lampor inom Vegaföreningens område i överensstämmelse med Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan anvisades 160 kronor samt medgavs, att de i styrelsens framställning angivna tre gaslyktorna i Karlsgatan omändrades till morgonbrinnare.

Gaturenhållningen. Utgifterna för gaturenhållningen fastställdes enligt Drätselkammarens förslag.

Avloppsledningarna. Godkändes jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens avloppsledningar.

Hamnen. Fastställdes Hamnstyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens hamn, varvid särskilt beviljades dels för uppförande av en dukdalb utanför östra kajen 1,000 kronor, dels för inredande av en verkstad för hamnens behov 640 kronor och dels för påbörjande av reparationer å östra kajen 8,500 kronor allt att utgå av hamnens inkomster för år 1928.

Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstater för stadens renhållningsverk och svingård samt lantegendomar och skogar, vilket förslag av Drätselkammaren tillstyrkts, allenast med den ändring, som betingades av den beslutade höjningen av revisionskostnaderna, blev av Stadsfullmäktige med sagda ändring fastställt. *Renhållningsverket m. m.*

Vad beträffar utgifterna för stadens tekniska verk beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens ändringsförslag, att det av Vatten- och Gasverksstyrelsen begärda anslaget å 25,400 kronor å vattenledningsverkets stat för elektrisk ström m. m. skulle upptagas till ett belopp av 25,000 kronor. *Vatten-, gas- och elektricitetsverken.*

Enligt Drätselkammarens ändringsförslag skulle underhållskostnaderna för gasverket upptagas till ett belopp av 20,300 kronor.

Avslogs enligt Drätselkammarens förslag Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan om särskilt anslag för slutamortering av det gamla gasverkets ugnar och äldre apparater.

Anmärktes, att elektricitetsverket skulle påföras den i annat sammanhang vid budgetbehandlingen beslutade höjningen av revisionskostnaderna för år 1928, i vad denna höjning belöpte å stadens tekniska verk, med 800 kronor.

På de skäl Drätselkammaren anfört skulle det av Vatten- och Gasverksstyrelsen begärda anslaget till underhållskostnader för elektricitetsverket nedsättas med 5,000 kronor.

Likaledes avslogs den av styrelsen begärda höjningen av anslaget till skjutsar och diverse utgifter för elektricitetsverket.

I övriga delar godkändes de av Vatten- och Gasverksstyrelsen upprättade utgiftsförslagen för vatten-, gas- och elektricitetsverken.

I sammanhang härmed anvisade Stadsfullmäktige, med bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, ur de tekniska verkens amorteringsfond förslagsvis 10,000 kronor för diverse mindre ledningsutsträckningar och serviser.

De upprättade förslagen till utgiftsstater för stadens kall- och varmbadhus fastställdes i enlighet med Badhusstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag. *Kall- och varmbadhusen.*

Godkändes Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för stadens båttrafik. *Båttrafiken.*

Likaledes fastställdes det av Drätselkammaren upprättade förslaget till utgiftsstat för stadens vedgård. *Vedgården.*

Utgiftsstaten för brandväsendet fastställdes i överensstämmelse med Brandstyrelsens, av Drätselkammaren tillstyrkta förslag. *Brandväsendet.*

Drätselkammarens förslag till utgiftsstat avseende egendomar inom stadsplanen samt jordar och andra fastigheter utom stadsplanen godkändes. *Fastighetsförvaltningen*

Magistraten och rådhusrätten.

Beträffande det av Magistraten begärda anslaget för år 1928 å förslagsvis 5,000 kronor för beredande av möjlighet för Magistraten att tillfredsställande ordna vikariatsfrågan under Borgmästaren J. Karlssons fortsatta ledighet, hade Drätselkammaren föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet i 1928 års stat anvisa ett belopp av 2,000 kronor för året räknat; och hade Beredningsutskottet härutinnan anslutit sig till Drätselkammarens förslag. Härom uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Sundström och Hedberg bifall till Drätselkammarens förslag, dels av Herr Lien bifall till Magistratens framställning, dels ock av Herr Johansson avslag å denna framställning, varjämte Herr t. f. Borgmästaren yttrade sig. Stadsfullmäktige godkände härutinnan vid framställning av proposition å de gjorda yrkandena utan omröstning vad Drätselkammaren föreslagit.

I övrigt fastställdes utgiftsstaten för Magistraten och Rådhusrätten till alla delar i enlighet med Drätselkammarens förslag och skulle sålunda något särskilt belopp för avlönande av vikarie åt stadsfiskalen under semester icke i utgiftsstaten upptagas.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Utgiftsstaten för kronouppbörds- och exekutionsväsendet fastställdes till alla delar, sedan Herr t. f. Borgmästaren yttrat sig i denna punkt, i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, i sammanhang varmed enligt Drätselkammarens förslag beslöts, att arvode under år 1928 till mantalsskrivningsombud skulle utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme.

Polisväsendet och fångvården.

I fråga om utgiftsstaten för polisväsendet blev densamma, efter det Herr t. f. Borgmästaren yttrat sig, till alla delar fastställd med iakttagande av de ändringar i Polisnämndens förslag, vilka av Drätselkammaren föreslagits. Stadsfullmäktige hade alltså bland annat avslagit Polisnämndens framställning dels om höjning av beklädnadsanslaget för beredande av särskild ersättning i detta avseende åt poliskommissarien och överkonstaplarne vid ordningspolisen samt s. k. slitningsersättning åt kriminalöverkonstapeln, dels om anslag för avlönande av vikarie för en poliskonstapel under dennes tjänstledighet för genomgående av polisskolans högre kurs, dels ock om anslag för telefoner i länskriminalpolisernas bostäder.

Det antecknades, att, på sätt Beredningsutskottet erinrat, lön för poliskommissarien skulle upptagas i nuvarande lönegrupp jämte personligt lönetillägg i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges därom den 29 nästlidne november fattade beslut.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Utgiftsstaten rörande allmänna pensionsförsäkringen fastsälldes efter ett anförande av Herr t. f. Borgmästaren och på yrkande av Herr Sundström, med avvkielse i fråga om anslag till skrivbiträde åt ordföranden från Pensionsnämndens framställning, i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag. En i samband härmed framförd fråga om inköp och utdelning av en publikation rörande pensionsavgifterna skulle icke till någon åtgärd föranleda.

Det av Drätselkammaren upprättade förslaget till utgiftsstat för Stadsfullmäktige och Drätselkammarens expeditioner blev av Stadsfullmäktige till alla delar godkänt. *Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.*

Godkändes utgiftsstaten för Byggnadsnämnden enligt Nämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag. *Byggnadsnämnden.*

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades för år 1928 till främjande av nedan angivna sociala ändamål följande anslagsbelopp att med nedan omförmält undantag utgå av uttaxerade medel: *Sociala ändamål.*

Västerås Arbetsstuga .... att utgå med 2,500 kronor av Sundinska donationsfondens räntemedel och med 2,500 kronor av uttaxerade medel.	kr.	5,000: —
Västerås Barnkrubba	„	2,500: —
Västerås Barnhem	„	500: —
Västerås Natthärbärge	„	300: —
Västmanlands läns Arbetsförmedling .... därav som extra anslag för 1928 300 kronor.	„	3,200: —
Västerås sjukkassors fortsättningskassa enligt bestämmelserna i Stadsfullmäktiges beslut den 23 december 1909 med en krona för varje inom staden året före det, varunder anslaget utbetalas, mantalsskriven medlem samt under det ytterligare villkor, att bidraget icke skulle utgöra en kassans tillgång under annan förutsättning, än att det tillgodokomme i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, förslagsvis	„	3,000: —
Västerås sjukkassors fortsättningskassa ett bidrag av 25 öre pr sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar enligt de villkor, varom Stadsfullmäktige fattat beslut den 28 november 1918 och den 29 december 1924, förslagsvis	„	15,000: —
Barnhemmet Sparvboet ett kontant belopp av 600 kronor samt till föreningen Hvita Bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess förhyrda butik i staden tillhörig fastighet vid Stora torget, vilken hyra bestämdes till 800 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnade samma belopp till barnhemmet Sparvboet	„	1,400: —
Frälsningsarméns slumverksamhet i Västerås	„	500: —
Frilufts- och folkkonserter, till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas	„	1,500: —
Arosgårdens verksamhet	„	3,000: —
Nykterhetsnämndens verksamhet	„	1,550: —
Arbetarnes bildningsförbunds biblioteksverksamhet	„	1,500: —
Västerås skollovskolonier	„	7,000: —

I anledning av en framställning från *Västerås Gymnastikförening* om ett anslag från staden för år 1928 å 1,500 kronor till föreningens verksamhet hade Drätselkammaren tillstyrkt, att Stadsfullmäktige måtte för ändamålet anvisa samma anslag som för innevarande år eller 600 kronor. Vid föredragning härav yrkade Herr Wass, med instämmande av Herr Hedberg, att anslaget måtte bestämmas till 1,000 kronor, varemot Herr Westholm hemställde om bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag. Vid överläggningens slut framställdes proposition å dessa yrkanden, och beslöto Sadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 24 nej emot 17 ja, avgivna för Drätselkammarens förslag, att på sätt Herr Wass yrkat för år 1928 bevilja föreningen ett anslag å 1,000 kronor.

Taxeringsnämnderna.

I fråga om anslag till taxeringsarbetet beslöto Stadsfullmäktige i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag med däri av Magistraten och Beredningsutskottet förordat tillägg, till vilket Herr Westnolm yrkade bifall, att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna skulle utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme, dock högst 7 kronor pr sammanträdesdag, att till sådan traktamentsersättning anvisa förslagsvis 2,300 kronor, därav 600 kronor beräknades för fastighetstaxeringsnämnden, att till biträde åt ordförandena i de vanliga taxeringsnämnderna anslå 700 kronor till lyse och städning i byrålokal för dessa 50 kronor till annonsering m. m. för dessa 50 kronor till skrivmaterial och diverse för desamma 100 kronor samt till annonsering och kuvert för fastighetstaxeringsnämnden 100 kronor.

Diverse utgifter.

I överensstämmelse med vad Stadsfullmäktige i annat sammanhang vid behandlingen av denna budget redan beslutat, bestämdes nu, att i 1928 års stat av uttaxerade medel skulle utgå ett anslag å 20,000 kronor till gäldande av en del av aktieteckningen i Byggnadsbolaget Mimer i Västerås samt att värdet av stadens aktieinnehav i bolaget skulle nedskrivas med samma belopp.

För Arbetslöshetskommitténs verksamhet under år 1928 beviljades enligt Drätselkammarens förslag ett anslag å 3,000 kronor.

Enligt Drätselkammarens hemställan beviljades av uttaxerade medel ett anslag å 30,000 kronor till avskrivning av tidigare års förluster å den kommunala vedgårdsrörelsen.

Frågan om bestämmande av förslagsanslagets belopp uppsköts till dess inkomststaten fastställts och uttaxeringen bestämts.

Reglering av diverse balanserade utgifter och anslag.

I sammanhang med behandlingen av diverse utgifter i det föreliggande budgetförslaget hade Drätselkammaren efter en utförlig redogörelse i sitt budgetbetänkande föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för gäldande av i betänkandet angivna balanserade utgifter till ett belopp av 55,985 kronor 22 öre anvisa dels i betänkandet förtecknade reserverade anslag till ett belopp av 22,324 kronor 81 öre, dels köpeskillingar för stadens pråmar och ångbåten Arosia 17,477 kronor 71 öre, dels ock av det i 1927 års stat

avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov 16,182 kronor 70 öre, eller sammanlagt 55,985 kronor 22 öre. Stadsfullmäktige godkände utan omröstning detta förslag.

Gäldande av kostnad för vägomläggning vid Malma.

Vidare hade Drätselkammaren i anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 28 december 1926 att i och för omläggning av en del av den allmänna vägen genom den staden tillhöriga egendomen Malma anslå 32,000 kronor att tillsvidare utgå av tillgängliga medel med uppdrag för Drätselkammaren att inkomma till Stadsfullmäktige med förslag på vad sätt anslaget slutligen skulle gäldas, förmält, att vägomläggningen på grund av uppgivna anledningar dragit en kostnad av 44,892 kronor samt på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att ifrågavarande kostnad skulle påföras grustaget såsom omkostnad med avdrag för det bidrag, som tilläventyrs kunde erhållas av automobilskattemedel. Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

Inkomsterna.

Djuphamnen

Drätselkammarens åtgärd att beräkna inkomsterna under år 1928 av hamnavgifter samt behållna kranhyror vid djuphamnen till 40,000 kronor blev av Stadsfullmäktige godkänd.

Järnvägsmedelsfonden.

I anledning av förut fattat beslut rörande sättet för utjämnande av brist i Vatten- och Gasverksstyrelsens vinstresultat för år 1926 skulle nödig ändring göras i Drätselkammarens budgetförslag beträffande ränteinkomst från järnvägsmedelsfonden.

Folkskolan.

Inkomsterna å folkskolans stat skulle upptagas enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Hälsovården.

I överensstämmelse med vad Stadsfullmäktige beslutat i frågan om utgifterna å Hälsovårdsnämndens stat, skulle jämväl inkomsterna uppföras på sätt Drätselkammaren med ändring av Hälsovårdsnämndens förslag beträffande köttbesiktningsbyrån föreslagit.

Parker och planteringar.

Beträffande stadens parker och planteringar godkändes Drätselkammarens ändringsförslag till inkomstberäkningar under denna titel.

Hamnen. Renhållningsverket m. m. Vattenlednings- och gasverken.

Vederbörande styrelsers av Drätselkammaren tillstyrkta förslag till inkomststater för hamnen, renhållningsverket och svingården, lantegendomarne och skogarne samt vattenledningsverket och gasverket blevo av Stadsfullmäktige godkända.

Elektricitetsverket. Ändring av en del elektriska taxor.

Såsom avseende inkomsterna från stadens elektricitetsverk upptogs till behandling det av Vatten- och Gasverksstyrelsen i sammanhang därmed framförda förslaget om sänkning av flera av de elektriska taxorna, vilket förslag blivit av Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkt, dock med visst undantag.

I denna fråga uppstod nu en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Hiersemann, Hedberg, Hellman, Falk och Liljeblad bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag i hela dess omfattning, dels ock av Herrar Sundström och Westholm bifall till samma förslag allenast i de delar detsamma blivit av Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkt.

Vid överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 31 ja emot 11 nej, avgivna för bifall till Drätselkammarens förslag, till alla delar godkänna vad Vatten- och Gasverksstyrelsen i förevarande avseende föreslagit.

Stadsfullmäktige hade alltså härutinnan beslutat att för tillämpning efter avläsningen för 1927 års 4:de kvartal beträffande nedan angivna elektriska taxor fastställa följande ändrade bestämmelser:

Taxa 2.

Tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.
(För mindre abonnenter med intermittent drift).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

De första 3,000 kwt med 20 öre pr kwt., de följande 5,000 kwt med 16 öre pr kwt samt all ström därutöver med 13 öre pr kwt.

Årliga avgiften beräknas i varje fall till 25 kronor, även om förbrukningen icke skulle motsvara denna summa. Abonnent äger dock att utfå kraftström efter samma pris som för belysningsström i vilket fall han ej är skyldig erlägga nämnda minimiavgift.

Taxa 3.

Kombinerad tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.

(För mindre och större abonnenter med kontinuerlig drift).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samme konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av kronor 100: — pr maximalt ansluten kilowatt och år samt

b) en förbrukningsavgift av 5 öre pr kwt.

Minsta effekt, varom avtal kan träffas, är 0,5 kilowatt. Kraftbeloppet må dock, om styrelsen därtill finner anledning, sättas högre.

Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

Taxa 4.

Belysningstariff. Liksröm och lågspänd växelström.

(För belysningsabonnenter).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samme konsument inom samma egendom betalas:

De första 1000 kwt med 35 öre pr kwt, de följande 4000 kwt med 33 öre pr kwt och all ström därutöver med 30 öre pr kwt.

För belysning i och för fönsterskyltning må, sedan affären stängts för allmänheten och tidigast från kl. 7 em., tillämpas ett belysningspris av 20 öre pr kwt. Då abonnent önskar använda sig av denna extra taxa, uppsättes särskild mätare, som automatiska inkopplas medelst omkopplingsur. Den strömmängd, som sålunda uttages för skyltbelysning, må icke medtagas vid ovan omförmälda rabattberäkning.

Taxa 8.

Kombinerad utrymmes- och mätaretariff. Likström och lågspänd växelström.

(För belysnings- och andra hushållsändamål, såsom kokning, uppvärmning, strykning etc.)

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samme konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris för år av 25 öre pr kvm. golvyta av bostadslägenheten, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas samt

b) en förbrukningsavgift av 15 öre pr kwt.

Högsta effekt, abonnent samtidigt får tillgodogöra sig såväl för belysnings- som andra ändamål, är 1,000 watt eller eventuellt därutöver intill den myckenhet, som svarar mot den för hela hans belysningsinstallation erforderliga strömmängden. Om så anses erforderligt, må s. k. strömbegränsare anbringas.

Minsta grundavgift för abonnent skall utgöra 10 kronor pr år.

Det förutsättes, att abonnent, som använder sig av denna taxa, under vintermånaderna undviker användning av hushållsapparater under tiden från solnedgången till kl. 7 em., men att abonnent eljes använder sig av elektrisk ström även för andra än belysningsändamål.

Taxa 8 a.

Kombinerad utrymmes-, effekt- och mätaretariff. Likström och lågspänd växelström, 220 volt.

(För kokning, belysning, uppvärmning, strykning, motordrift och andra hushållsbehov).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samme konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av 45 öre pr kvm. golvyta av bostadslägenhet, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas.

b) en anslutningsavgift av 100 kronor pr eventuellt abonnerad kilowatt och år.

c) en förbrukningsavgift av 3 öre pr kwt intill och 8 öre pr kwt över effektgränsen, resp. i sistnämnda avseende 7 öre inom områden, där gasledning ej finnes framdragen.

Taxa 9.

Kombinerad tariff för kraft och lyse. Växelström, normalspänning 6,000 volt.

(För lantbrukare).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samme konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris av 4 kronor pr andel och år, därvid en andel motsvarar en hektar åkerjord eller en st. ljuspunkt, samt

b) en förbrukningsavgift av 7 öre pr kwt, mätt på högspänningssidan. Sker uppmätning på lågspänningssidan, skall abonnent ersätta tomgångsförlusterna i transformatorn.

I anledning av vad sålunda beslutats skulle elektricitetsverkets inkomster uppföras med ett belopp, som med 40,000 kr. — 2,000 kr. mer än enligt Drätselkammarens förslag — understeg Vatten- och Gasverksstyrelsens budgetförslag, vilket upprättats under förutsättning av att nuvarande taxor komme att bibehållas.

Varmbadhuset. Varmbadhusets inkomster skulle upptagas enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Polisväsendet. Beträffande polisväsendets inkomststat skulle de ändringar iakttagas, vilka av Drätselkammaren föreslagits.

Skatter. Den kommunala progressivskatten och nöjesskatten skulle beräknas i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Med bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag och med godkännande av den av Drätselkammaren beräknade avkortningssumman, beslöto Stadsfullmäktige att för täckande av bristen i 1928 års budget för stadens borgerliga kommun skulle uttaxeras å den år 1927 till bevillning taxerade beskattningsbara inkomsten nio procent, motsvarande enligt äldre beräkning nio kronor pr bevillningskrona.

Förslagsanslaget. Slutligen godkände Stadsfullmäktige i allt övrigt i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och ovan antecknade beslut den förelig-

gande utgifts- och inkomststaten i dess helhet på det sätt, att de vidtagna förändringarne skulle utjämnas genom motsvarande förändringar i förslagsanslagets belopp, så att detta komme att utgöra skillnaden mellan övriga i staten upptagna utgifter och inkomsterna.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 7 januari 1928.

FREDR. FÅHRÆUS.

Karl Engdahl. *Karl Andersson.*

Offentligen uppläst den 7 januari 1928, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås Central-Tryckeri 1928

HANDLINGAR

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927 Den 27 Januari I.

N:o 1.

Drätselkammarens yttrande ang. mottagande av en donation efter fröken Augusta Berglund.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten genom resolution den 28 december sistlidet år till Stadsfullmäktige överlämnat en skrivelse från utredningsmännen i dödsboet efter fröken Augusta Albertina Berglund i Västerås med därvid i avskrift fogat av henne den 4 april 1911 upprättat testamente, hava Stadsfullmäktige enligt beslut samma dag i anledning av genom testamentet till staden gjord donation remitterat handlingarne till Drätselkammaren för utlåtande, och får Drätselkammaren nu, under vitsordande av att, såsom Drätselkammaren i annat sammanhang meddelat, till staden av denna donation överlämnats det i utredningsmännens skrivelse angivna beloppet, såsom yttrande hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta för staden emottaga donationen till förvaltning enligt de i testamentet härför givna föreskrifterna.

Västerås den 13 januari 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Magistraten i Västerås.

R E S.

Överlämnas till Stadsfullmäktige med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte förklara sig villiga att mottaga samt genom Drätselkammaren låta förvalta d edonerade medlen i enlighet med i testamentet föreskrivna bestämmelser.

Västerås rådhus den 28 december 1926.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARSSON.

H. Cronholm.

Undertecknade, som av Rådhusrätten härstädes förordnats till utredningsmän i Augusta Albertina Berglunds dödsbo, får härmed anmäla,

N:o 1.

Ang. mottagande av ne donation efter fröken Augusta Berglund

att hennes närmaste arvingar enligt inom pastorsämbeten och landsarkivet i Uppsala verkställd utredning synes vara fru Elin Bernhardina Pettersson, Hällsta, Berg, och fru Klara Pettersson, Eklunda, Munktorp,

att dessa undertecknat förklaring, varigenom de till alla delar godkänt samt avsagt sig all rätt till klandertalan emot ett av Augusta Albertina Berglund den 4 april 1911 till förmån för bland andra Västerås stad upprättat testamente,

att nämnda två personer äro släkt med Augusta Albertina Berglund å hennes mödernesida,

att namngivna släktingar finnas jämväl å hennes fädernesida, vilka, så vitt nu synes antagligt, dock äro fjärmare släkt än ovannämnda mödernesläktingar, men att med visshet detta icke kan sägas utan ytterligare pågående utredningar vid pastorsämbeten och landsarkiv.

Undertecknade få därför hos Magistraten anhålla, att Magistraten ville hos Stadsfullmäktige göra framställning att Stadsfullmäktige måtte förklara sig villiga att mottaga samt genom Drätselkammaren låta på villkor, som i testamentet angivas, förvalta de till staden enligt testamentet donerade medel.

Avskrift av testamentet bifogas.

Utredningsmännen hava tidigare till Drätselkammaren överlämnat enligt testamentet ett belopp av 22,297 kronor och kommer sedan ovanangivna arvsutredning avslutats fullständig redovisning att lämnas till Drätselkammaren. Det belopp, som nu hos oss innestår torde i det närmaste åtgå till arvsskatt och utredningskostnader.

Västerås den 27 december 1926.

VICTOR ÅSBERG. AX. HÆTTMANN.

Avskrift.

"TESTAMENTE.

Härmed förklarar jag Augusta Albertina Berglund min yttersta vilja och testamente vara:

1) Är det då min sista önskan att genast efter min död boet omhändertages av tvenne (2) utav Magistraten i Västerås utseende redbara och aktade män, som ombesörja min ordentliga begravning på samma plats där de mina hava sitt sist avilorum, samt omhändertaga utredningen av mitt bo, varför de hava att tillgodoräkna sig ett gemensamt arvode av i ett för allt trehundra (300) kronor.

2) Skall Jägmästar Carl Öjemark hava till ett minne efter min broder Johan Gustaf Berglund, gulduret med kedjan av guld jämte de tre vidhängande berlockerna, samt klockstället av metall med musikemblemen, ävensom tavlan med Bellman i förgyld ram.

3) Skall Kamrer Ernst Öjermark hava, också till ett minne av min broder, de två oxiderade kandelabrarna, samt den antika förgylda spegeln med bordet.

4) Skall alla mina gångkläder och gånglinnen givas till de fattiga (kanske bäst genom stadens sjuksköterskor), men skulle möjligen några bättre gångkläder finnas, såsom pälskappa, klädningar tyger m. m. kan sådant säljas på auktion, allt det övriga som sedan finnes kvar av mitt bo såsom guld, silver, möbler, sängkläder, lakan örongot, handdukar, täcken m. m. säljes på auktion till högsta möjliga pris.

N:o 1.
Ang. mottagande av en donation efter fröken Augusta Berglund

5) De reda pengar som finnes, d. v. s.: På Västerås Stads Sparbank, motboken n:o 8,230. — På Västmanlands Läns Sparbank, boken n:o 1,044, samt på Mälareprovinsernas bank på deposition femtusen (5,000) kronor, och sedan auktionsmedlen som tillkommer fördelas sålunda:

6) Fru Emma Lovisa Andersson boende på Willa Qvist, Stocksund, Tvåtusenfemhundra (2,500) kronor, om hon är död skall hennes efterlevande barn, Fru Anna Leverin, Fru Maria Dalström, Fröken Evelina Andersson, Fröken Mina Andersson, samt Grosshandlaren Edvard Andersson hava samma summa Tvåtusenfemhundra (2,500) kronor att sig emellan lika fördela, skulle någon av dessa Fru Emma Anderssons barn med döden avgått skall ändå samma summa till de efterlevande utlämnas.

7) De kontanta pengar som sedan finnes kvar när allt ovanstående är ubetalt, och alla omkostnader och arvsskatter äro guldna, skola insättas på Västerås Stads Sparbank, och om så behöves på Västmanlands Läns Sparbank, och sedan detta skett är det min önskan att de insatta medlen skola av Västerås Stadsfullmäktige övertagas för att genom Drätselkammaren under benämning *"Augusta Berglunds vängåva"* förvaltas, och skall årliga räntan på de insatta medlen varje nionde (9) september genom Drätselkammarens försorg utdelas på följande sätt:

a) Till i *stort behov* varande (genom sjukdom eller på annat sätt i behov av hjälp komna) arbetsamma hederliga familjer eller personer som icke åtnjuta eller åtnjutit fattigunderstöd, och som de sednaste (25) tjugofem åren tillhört och varit bosatta i Västerås samhälle, Etthundra (100) kronor till var och en så långt räntan räcker. — Kan räntan ej fördelas i jämna hundratal kronor, skall överskottet insättas på sparbank för att användas vid kommande utdelning av *"vängåvan"* i jämna hundratal nästa nionde (9) september.

b) De nu omskrivna gåvornas utdelande, skall tillkännagivas i stadens tidningar i början av augusti månad, och skola de sökande av dessa gåvor anmäla sig hos Stadens ombudsman, eller Drätselkammarens ordförande och vid sammanträdet i slutet av Augusti skall mellan de anmälda och därtill berättigade och utsedda lotten avgöra vem eller vilka som skall komma i åtnjutande av gåvan.

c) Den som nu genom lottning fått en sådan gåva, skall, om behovet av hjälp är lika stort även ett annat år, den nionde (9) september erhålla vängåvan, i annat fall skall ny lottning äga rum, efter urgallring till förmån för de *mest* behövande.

d) Skulle någon av mina äldre bekanta, Fröken Lina Gröndal, eller Anna Ottilia Lindgren överleva mig, och möjligen på gamla dagar, eller

N:o 1.
Ang. mottagande av en donation efter fröken Augusta Berglund.

genom sjukdom bliva i behov av min "vängåva", är det min önskan att den då *före någon annan* blir dem tilldelad utan lottning.

Västerås den 4 april 1911.

AUGUSTA BERGLUND.
(sigill)

Vidimeras

Ex officio:
J. V. Ödman.

§ 27. År 1923 den 12 februari, vid Rådhusrätten i Västerås, blev denna testamentsavskrift jämte testamenet i huvudskrift för laga bevakning efter avlidne Fröken Augusta Albertina Berglund ingiven samt testamentet utställt till delgivning med den avlidnas närmaste arvingar, vilka äga tid av natt och år efter delfåendet att emot testamentet anställa klander i mån av befogenhet; betygar

På Rådhusrättens vägnar:
J V. ÖDMAN".

N:o 2.

Drätselkammarens utlåtande ang. förhöjning av sotaremästarens arvode.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed återställa den till Drätselkammaren enligt beslut av Stadsfullmäktige den 28 december nästlidet år för yttrande remitterade framställningen från Brandstyrelsen i staden angående beredande av ersättning åt en var av stadens skorstensfejaremästare med 200 kronor årligen för det med eldstadsbesiktningen förenade arbetet, och får Drätselkammaren med hänsyn mindre till arbetet med utförandet av själva eldstadsbesiktningen, vilket arbete, som Brandstyrelsen framhållit utföres vid den med avgift enligt taxa belagda sotningen, än till det efterarbete, bestående i protokollskrivning och delgivning av förelägganden, som tillkommer och som blir ett merarbete, för sin del förklara sig icke vilja motsätta sig ett beslut av Stadsfullmäktige i enlighet med Brandstyrelsens förslag.

Tillika får Drätselkammaren meddela, att Herr Jonsson reserverat sig mot detta beslut under yrkande, att Drätselkammaren måtte avstyrka framställningen

Västerås den 13 januari 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 2.

Ang. förhöjning av sotaremästarens arvode.

Efter det Brandstyrelsen uppgjort sitt förslag till budget för brandverket för nästkommande år hava skorstensfejaremästarne i stadens båda distrikt i skrivelse, som här bifogas, anhållit, att Brandstyrelsen ville hos Stadsfullmäktige göra framställning därom, att ersättning måtte beredas dem för det merarbete och de omkostnader, som föranletts av ikraftträdandet av ny brandordning för staden och har i avseende å ersättningen föreslagits, att denna skulle utgå med 400 kronor årligen till dem var.

Brandstyrelsen har ansett sig för sin del kunna förorda att ersättning beredes skorstensfejaremästarne för det merarbete, som för dem personligen är förenat med fullgörandet av skyldigheten att förrätta eldstadsbesiktning — en förrättning som förut fullgjordes i sammanhang med den årliga brandsynen — men vill i fråga om storleken av ersättningen föreslå dess bestämmande till 200 kronor årligen till en var av dem. Det bör nämligen ej vid bedömandet härav förbises, att eldstadsbesiktningen icke utföres som en i avseende å tid fullt självständig förrättning, utan såsom en undersökning samtidigt med sotningen, och att för denna senare utgår ersättning enligt taxa, som synes fullt ut uppväga arbetet.

Brandstyrelsen föreslår att Stadsfullmäktige ville från och med år 1927 tillerkänna en var av stadens skorstensfejaremästare en ersättning å 200 kronor för det med eldstadsbesiktningen förenade arbetet att upptagas årligen till uttaxering i brandverkets budget.

Västerås den 2 december 1926.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

I enlighet med bestämmelserna i 4 kap. 23 § i för Västerås stad gällande Brandordning åligger det numera skorstensfejaren att utföra all eldstadsbesiktning inom sitt distrikt. Då detta arbete jämte utskrivnin och tillställande av protokoll samt utförande av efterbesiktning är mycket tidsödande och förenat med omkostnader, ty i viss utsträckning måste hos oss anställd personal anlitas, få vi härmed vördsamt anhålla, det Brandstyrelsen ville hos Stadsfullmäktige föreslå, att ersättning för nämnda arbete måtte från den 1 januari 1927 utgå med fyrahundra kronor pr år och distrikt.

Västerås den 12 oktober 1926.

CARL W. KARLSSON. F. M. FREDRIKSSON.
Skorstensfejaremästare.

N:o 3.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av mark till K. Vattenfallsstyrelsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Frågor om försäljning av mark att tilläggas Statens Kraftstations område å Kungsängen hava vid skilda tillfällen varit föremål för Stadsfullmäktiges behandling.

Sålunda hava Stadsfullmäktige genom beslut den 28 maj 1919 och 27 maj 1926 bemyndigat Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, för nämnda ändamål försälja skilda områden av Kungsängen, nämligen

1:o) 5,540 kvm. belägna öster om kraftverkstomten;

2:o) 17,800 kvm. belägna söder därom, samt

3:o) ett område i areal förut angivet till omkring 21,400 kvm., beläget intill och öster om det förstnämnda området.

Köpeskillingen för dessa områden skulle i den ordning de nu nämnts utgöra 3 kronor 50 öre, 2 kronor 50 öre och 1 kr. pr kvm.

Sedan Kraftverksförvaltningen nu framfört önskemål att få köpet genomfört, dock med den ändring i förut härom förda underhandlingar att av det under 2:o) angivna området skulle inköpas allenast 5,000 kvm. och till området angivet under 3:o) läggas ytterligare 2,750 kvm., i följd varav hela arealen, som nu skulle till kraftverksförvaltningen försäljas, skulle utgöra 34,690 kvm., har Drätselkammaren upprättat förslag till köpekontrakt, vilket förslag godkänts av Statens kraftverks härvarande lokala förvaltning.

På grund av den ökning i arealen för sistnämnda område, som försäljningen skulle avse, har Drätselkammaren ansett ärendet ännu en gång påkalla beslut av Stadsfullmäktige, och får Drätselkammaren därför hemställa

att Stadsfullmäktige ville i anslutning till Drätselkammaren förut lämnat uppdrag bemyndiga Drätselkammaren att genomföra försäljningen i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder för densamma, som angives i det upprättade och här bilagda kontraktsförslaget.

Västerås den 13 januari 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

KÖPEKONTRAKT.

N:o 3.

Ang. försäljning av mark till K. Vattenfallsstyrelsen.

Till Kungl. Vattenfallsstyrelsen upplåter och försäljer Västerås stad genom dess Drätselkammare på grund av Stadsfullmäktiges bemyndigande ett från staden tillhöriga stadsägan n:o 2253 och sjön Mälaren avstyckat område, innehållnade i areal 34,690 kvm. Området, som avstyckats enligt en av stadsingenjören Gösta Smitt vid förrättning i januari 1927 upprättad karta är beläget öster och söder om Vattenfallsstyrelsen förut tillhöriga och från Västerås stad inköpta lägenheterna Västeråsverket n:o 1 och Västeråsverket n:o 2 och är avsett att under beteckningen lägenheten Västeråsverket n:o 3 tilläggas Vattenfallsstyrelsens förutvarande område.

Vid köpet äro fästade följande villkor:

1:o) Tillträdet räknas hava skett den 1 januari 1927.

2:o) Köpeskillingen utgör femtiosextusenfyrtio (56,040) kronor och erlägges då någon inteckning ej besvärar fastigheten, omedelbart vid detta kontrakts underskrivande emot avlämnande från Drätselkammarens sida av kvitterat köpebrev, gravationsbevis och handlingar för vinnande av lagfart å fånget.

3:o) Med bekräftande i tillämpliga delar av vad som överenskommits vid stadens försäljningar till Kungl. Vattenfallsstyrelsen av lägenheterna Västeråsverket n:ris 1 och 2, överenskommes följande

a) Staden förbinder sig:

att invid västra gränsen av Vattenfallsstyrelsens sammanlagda område, för så vitt det är fråga om område på land, på egen bekostnad utlägga väg eller gata om 12 meters bredd samt bekosta allt underhåll av densamma;

att utmed det sammanlagda områdets nordöstra och sydöstra sidor samt västra sida icke upplåta tomt på mindre än 12 meters avstånd från tomtgränserna eller tillåta att byggnad å invidliggande mark uppföres på mindre avstånd från dessa gränser än 12 meter;

att icke vidtaga åtgärder, som förhindra eller försvåra tillträdet till Vattenfallsstyrelsens område från sjösidan eller till- och avledandet av kylvatten för Vattenfallsstyrelsens anläggningar å området;

att ej i närheten av Vattenfallsstyrelsens område tillåta upplag av eldfarliga varor eller dylikt, varigenom assuransen av styrelsens anläggningar eller dess kolförråd kunna fördyras.

b) Vidare berättigas Vattenfallsstyrelsen:

att uppmuddra rännor från gränsen av styrelsens område till tillräckligt djupt vatten dels för kylvatten till anläggningarne på området och dels för vattentrafik direkt till styrelsens område;

att anordna ett provisoriskt kylvattenavlopp genom stadens mark väster om Vattenfallsstyrelsens område och nyttja detsamma tillsvidare och så länge detsamma ej är hinderligt för staden och dess anläggningar, samt att definitivt anordna dylikt avlopp i sträckningen av den i punkt a) 1:sta stycket här ovan omförmälda gata, eller om så erfordras väster om densamma men utanför den till Västerås gasverk upplåtna tomten, under förutsättning att för gatutrafiken eller eljes fullt tillfredsställande

N:o 3. Ang. försäljning av mark till K. Vattenfallsstyrelsen.

överbyggnad av avloppet sker, så att någon olägenhet för staden av anläggningen i fråga ej uppkommer;

att uppföra och använda lastbryggor och kajer i gränsen av styrelsens område för transport till och från området utan att behöva erlägga hamnavgift för gods som för styrelsens behov därutöver transporteras till styrelsens område.

4) Onera och utskylder för den försålda fastigheten erlägges i vad de belöpa å tiden efter tillträdet av köparen.

5) Köparen vidkännes ensam alla kostnader för fångets lagfarande, dock att staden kostnadsfritt tillhandahåller karta även den försålda fastigheten.

Förestående i två exemplar upprättade kontrakt godkännes ömsesidigt.

N:o 4.

Drätselkammarens skrivelse ang. beviljande av understöd åt arbetslösa.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av en till Stadsfullmäktige ställd gemensam framställning från Fattigvårdsstyrelsen och Arbetslöshetskommittén angående bemyndigande för Fattigvårdsstyrelsen att efter närmare i framställningen angivna grunder under månaderna februari t. o m. april innevarande år utlämna understöd jämlikt § 2 i fattigvårdslagen till viss kategori arbetslösa med försörjningsplikt, varför skulle anlitas tillgängliga medel, vilka sedermera skulle gäldas på sätt som efter förslag av Fattigvårdsstyrelsen bleve beslutat, får Drätselkammaren för sin del, under erinran om att liknande understödsverksamhet förut varit i staden anordnad och att den synes ofrånkomlig som nödfallsutväg i händelse ej nödhjälpsarbeten genom stadens eller statens försorg anordnas i den utsträckning att härtill kunna hänvisas de arbetslösa, varom är fråga, tillstyrka bifall till framställningen.

Västerås den 20 januari 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bland de arbetslösa i staden finnas en del äldre personer, av vilka de flesta på grund av arbetslöshetskommitténs direktiv för dess verksamhet och gällande fattigvårdslag praktiskt taget äro utestängda från all hjälp från det allmänna.

Ang. beviljande av understöd åt arbetslösa

Härmed avses arbetslösa i åldern 50 år och däröver och förhåller sig därmed sålunda.

Arbetslöshetskommittén tillämpar vid uttagning av arbetslösa till kommunala nödhjälpsarbeten behovsprincipen, d. v. s. storleken av den familj den arbetslöse försörjer är huvudsakligen avgörande vid bedömande av frågan om den ene eller den andre skall uttagas till detta slags nödhjälpsarbete. Därav följer att möjligheten att i behövlig utsträckning kunna placera ifrågavarande arbetslösa i detta arbete är beroende av den omfattning, som kan givas åt arbetet. Beträffande uttagningar av arbetslösa till statliga nödhjälpsarbeten — d. v. s. arbeten å skilda ställen inom landet — följer Arbetslöshetskommittén bl. a. den regeln, att familjeförsörjare i åldern 50 år och däröver icke uttagas. Det torde för övrigt icke vara skäligt att påfordra att personer i den åldern skola underkasta sig strapatserna å en sådan arbetsplats, helst vintertiden.

Under sådant förhållande bliva genom tillämpningen av dessa regler de arbetslösa i åldern över 50 år — då ock större delen av dessa —, som av nedanstående tablå framgår, endast försörja hustru, uteslutna från möjligheterna att erhålla varje slag av nödhjälpsarbete.

Understöd från fattigvården kan i regel ej heller erhållas, enär gällande fattigvårdslag stadgar obligatorisk fattigvård endast för meddellösa sjuka, åldringar och minderåriga. Även i detta avseende är sålunda denna kategori praktiskt taget avstängd från allmän hjälp.

Häremot kan göras den erinringen, att yngre arbetslösa med små familjer intaga enahanda ställning, men torde dock däremot kunna invändas, att dessas möjligheter att erhålla arbete är väsentligt större än de äldres.

N:o 4.

Ang. beviljande av understöd åt arbetslösa.

Arbetslösheten i staden är enligt senaste december-rapporten följande:

	Försörjningspliktiga		Icke försörjningspliktiga		Summa
	män	kvinnor	män	kvinnor	
1) Antal arbetslösa, sysselsatta vid **statliga** nödhjälpsarbeten	6	—	24	—	30
2) Antal arbetslösa, sysselsatta vid **kommunala** nödhjälpsarbeten, därav i kommunens egen regi **utan** statsbidrag	21	—	—	—	21
4) Antalet **hjälpsökande** arbetslösa, som under månaden anmält sig hos arbetslöshetsorganet genom den offentliga arbetsförmedlingen, men vilka den sista i månaden **icke** kunnat beredas statlig eller kommunal arbetslöshetshjälp och ej heller erhållit arbete i öppna marknaden ...	128	—	50	—	178
Summa	155	—	74	—	229

Den kategori som här avses är följande:

Uppgift över arbetslösa i Västerås i ålder 50 år och däröver.

Försörjningsplikt	Ålder 50—55 år	Ålder 56—60 år	Ålder över 60	Summa
hustru	6	11	21	38
hustru och 1 barn	3	6	4	13
hustru och 2 barn	3	—	3	6
hustru och 3 barn	2	—	—	2
Summa	14	17	28	59

För att råda bot på dessa förhållanden hava Fattigvårdsstyrelsen och Arbetslöshetskommittén haft gemensamma överläggningar och därvid kommit till den uppfattningen, att i den mån utvidgning av de kommunala nödhjälpsarbetena icke är möjlig, enda utvägen f. n. är att understöd beviljas enligt 2 § fattigvårdslagen.

Enligt Arbetslöshetskommitténs mening föreligga synnerligen små utsikter för denna kategori arbetslösa att nu erhålla arbete i öppna marknaden.

Då Arbetslöshetskommittén och Fattigvårdsstyrelsen nu förordar att understöd enligt 2 § fattigvårdslagen utbetalas till angivna kategori ar-

betslösa under tiden februari—april 1927, så utgår styrelsen och kommittén därifrån, att efter angivna tid genom andra kommunala myndigheters försorg arbeten finnas ordnade. N:o 4.

Ang. beviljande av understöd åt arbetslösa.

Frågan om att förena utbetalandet av dessa understöd med en viss arbetsprestation från den understödstagandes sida har varit föremål för överläggning. Styrelsen och kommittén hava icke kunnat utfinna någon lämplig anordning eller kunnat framlägga förslag i frågan, men hava intet att invända mot om vissa arbeten härför kunna anordnas.

Vad kostnaderna beträffar äro dessa svåra att fixera, men anses desamma ej komma att överstiga 10,000: — kronor. Fattigvårdsstyrelsen och Arbetslöshetskommittén föreslå, att Fattigvårdsstyrelsen bemyndigas utbetala understödet och att efter april månads utgång beslut av Sadsfullmäktige fattas om kostnadernas gäldande.

Fattigvårdsstyrelsen och Arbetslöshetskommittén hemställa, att Stadsfullmäktige ville

dels besluta att understöd enligt § 2 fattigvårdslagen kan under tiden februari, mars och april månader 1927 utbetalas till nedan angivna kategori arbetslösa,

dels fastställa följande

Allmänna grunder för utdelande av understöd till arbetslösa i Västerås enligt 2 § fattigvårdslagen.

§ 1.

Understöd kan, med undantag för lantarbetarna, tilldelas arbetslös:

1) som uppnått eller under år 1927 uppnår 50 års ålder,

2) som i Västerås förvärvat hemortsrätt i fattigvårdshänseende och till Västerås inflyttat senast år 1922 samt är för år 1923 och alltsedan dess här mantalsskriven,

3) som har försörjningsplikt,

4) som saknar försörjningspliktiga anhöriga, vilka äro i stånd att bidraga till hans försörjning,

5) som är arbetsför inom sitt yrke och vid verkställd undersökning befinnes på grund av *oförvållad* arbetslöshet vara i trängande behov av understöd samt icke är i arbetstvist invecklad,

6) som hos arbetsförmedlingen i staden sökt, men ej erhållit arbete,

7) som icke vägrat antaga erbjudet arbete.

Därest person, som i staden förvärvat hemortsrätt i fattigvårdshänseende från staden utflyttat, ånyo efter år 1923 här mantalsskrivits, bör bestämmelsen i punkt 2 här ovan angående inflyttning vara avgörande.

§ 2.

Vid ingivande av ansökan skall företes prästbetyg, intyg om yrke, med angivande av den sist innehavda anställningens art, varaktighet och orsak till arbetslösheten samt arbetsgivarens namn. Sistnämnda intyg skall vara utfärdat antingen av vederbörande arbetsgivare själv, fackförening eller därmed jämförlig organisation eller ock av två i orten välkända personer. **Ansökan.**

N:o 4.

Ang. beviljande av understöd åt arbetslösa.

§ 3.

Prövning av ansökan. Över inkommen ansökan om understöd meddelar understödsmyndigheten, efter inhämtande av de ytterligare upplysningar, som må finnas erforderliga, och efter prövning av sökandens större eller mindre behov, beslut, huruvida samt i så fall med vilket belopp, från vilken tidpunkt och på vilket sätt understöd skall utgå.

§ 4.

Understöd. Understöd utgår icke för tid, innan ansökan blivit gjord, och endast för dag, då den arbetslöse å arbetsförmedlingsanstalten efterhört om arbete kan erbjudas honom, varom anteckning göres å den arbetslöses kort med anstalten.

Understöd till levnadskostnader beviljas för högst en vecka i sänder och utbetalas veckovis emot uppvisande av ovan angivna kort.

Understöd till hyra utbetalas på sätt den understödsbeviljande myndigheten prövar lämpligt.

Understödsbeloppet rättas efter den arbetslöses individuella behov, och utgår för man och hustru med högst 2 kronor per söckendag, samt för varje av den arbetslöse underhållet hemmavarande barn under 15 år med högst 50 öre pr söckendag, dock att understöd i intet fall må överstiga 19 kronor 50 öre pr vecka,

dels ock bemyndiga Fattigvårdsstyrelsen att av tillgängliga medel bestrida kostnaderna för understödet, med uppdrag för styrelsen att sedermera föreslå Stadsfullmäktige, huru dessa skola gäldas.

Västerås den 19 januari 1927.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.
Axel Norén.

För Arbetslöshetskommittén:
JOHAN SVENSSON.
Eric Plantin.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927 Den 24 Februari II.

N:o 5.

Drätselkammarens skrivelse med förslag ang. nödhjälpsarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av den under vintermånaderna tilltagande arbetslösheten i staden har Drätselkammaren haft sin uppmärksamhet riktad på att söka bereda möjlighet att genom arbetstillfällen lindra arbetslöshetens verkningar. Trots de stora svårigheter, som härutinnan möta dels till följd av att arbetslösheten i samhället varat så många år och haft så stor omfattning och dels till följd av stadens begränsade resurser, ser sig Drätselkammaren likväl nu i tillfälle att framlägga förslag om två nödhjälpsarbeten, som jämte förut beslutade sådana syntes vara ägnade att så långt det nu är möjligt råda bot på nu rådande svårigheter i ifrågavarande avseende.

Sedan länge hava klagomål försports över de hygieniska missförhållanden, som uppstått därigenom, att orenlighet från fastigheter inom Haga- och Frejaföreningarnes områden m. fl. utsläppas i den utmed Malmabergsgatan rinnande bäcken En slutlig lösning av denna hygieniska fråga kan måhända icke ske på annat sätt än genom anläggande av fullständiga vatten- och avloppsledningar upp till och genom Hagaföreningens område. Det är emellertid ett alltför stort och dyrbart företag i förhållande till den ännu jämförelsevis obetydliga och glesa bebyggelsen, för att en sådan definitiv lösning nu kan tillrådas. Emellertid kan icke så litet vara att vinna på ett provisorium, även från hygienisk synpunkt sett, på samma gång som utförandet av detta provisorium skulle bereda en god arbetstillgång för ett avsevärt antal arbetslösa Provisoriet skulle bestå däri, att bäcken i viss del av sin sträckning, särskilt där undanfallet är ringa, rätas och fördjupas på sådant sätt, att den nya fåran i en framtid kan tjäna som ledningsgrav för avloppsledning. Samtidigt skulle den erhållna fyllnadsmassan jämte material från Malma grusgrop användas till vidgning av Malmabergsgatan. En förutsättning för arbetets utförande är uppgörelse med ägaren av angränsande mark, Aktiebolaget Svenska Metallverken, om byte och förvärv av mindre markarealer, och har Drätselkammaren under hand förvissat sig om att en sådan uppgörelse kan med markägaren träffas efter samma linjer, som följdes vid överenskommelsen för några år sedan om reglering av bolagets industriområden.

Då någon närmare utredning och kostnadsberäkning ännu icke hunnit verkställas, är Drätselkammaren icke i stånd att nu begära fixerat anslag för ifrågavarande arbete, men anser att Stadsfullmäktige likväl med

N:o 5. *Ang. nödhjälpsarbeten.*

hänsyn till angelägenheten av att arbetstillfällen så snart som möjligt beredas de arbetslösa, böra kunna lämna sitt medgivande till arbetets utförande, med anlitande tillsvidare av tillgängliga medel.

Ett annat nödhjälpsarbete, varom Drätselkammaren nu vill framlägga förslag, är sedan någon tid tillbaka förberett och kostnadsberäknat. Det gäller rätning och sänkning av ett krokigt och backigt stycke av den s. k. södra landsvägen inom stadens område. I trakten av Gränsta under Johannisberg gör vägen vid passerandet av en mindre höjd en skarp och för trafiken farlig krök. Här skulle backen genomskäras och vägen samtidigt rätas. Arbetet beräknas draga en kostnad av 7,700 kronor. Då vägförbättringen är påkallad uteslutande ur motortrafikens synpunkt, torde kostnaden för arbetet böra bestridas av automobilskattemedel i den mån sådana kunna anvisas av Kungl. Maj:t eller eljes äro för Drätselkammaren disponibla.

På grund av det anförda får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för beredande av arbetstillfällen åt arbetslösa bemyndiga Drätselkammaren dels låta omgräva den utmed Malmabergsgatan rinnande bäcken, dels ock låta sänka och räta ett stycke av södra landsvägen vid Gränsta,

att kostnaden för ifrågavarande nödhjälpsarbeten skall tillsvidare bestridas med tillgängliga medel för att slutligen täckas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren framdeles må komma att besluta, samt

att bemyndiga Drätselkammaren att med Aktiebolaget Svenska Metallverken på de villkor Drätselkammaren kan finna för staden antagliga träffa avtal om byte och förvärv av mark för den reglering av Malmabergsgatans område, som betingas av bäckens omgrävning.

Västerås den 3 februari 1927.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 6.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets utlåtanden ang. placering av en del fondmedel (Jfr. N:o 59, år 1926.)

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 28 december 1926 anmodat Drätselkammaren avgiva yttrande i anledning av Beredningsutskottets utlåtande över ett av Drätselkammaren tidigare hos Stadsfullmäktige framställt förslag rörande förvaltningen av en del till staden överlämnade donationer (Stadsfullmäktiges handlingar 1926 N:o 59).

Drätselkammaren får nu i ärendet anföra följande.

Varken det meningsskifte, som förekom vid Stadsfullmäktiges behandling av ifrågavarande ärende den 28 sistlidne december eller Beredningsutskottets nu föreliggande utlåtande har kunnat övertyga Drätselkammaren, att icke det förslag, som Drätselkammaren av omsorg i första rummet om en gynnsam förräntning av fondmedlen samt därjämte om stadens ekonomiska självständighet och möjlighet att på billigt sätt tillgodose sitt legitima behov av rörelsemedel, skulle vara grundat på sakligt sett fullt bärande skäl. Det gives icke någon förmånsrätt för en på s. k. obligationer grundad fordran hos en kommun framför varje annan fordran hos kommunen. Och då det allmänt erkännes, att kommunala obligationer och således givetvis även den egna kommunens obligationer utgöra betryggande placering för kommunens donationsfonder, kan den mera formlösa placeringen i kommunens tillfälliga och lagligen medgivna upplåning icke heller från samma synpunkt underkännas. Någon som helst sammanblandning med kommunens affärer kan det heller icke bliva fråga om, i varje fall icke vad Västerås beträffar, där såväl kassa- som övrig räkenskapsföring för donationsfonderna är helt och hållet avskild från stadens övriga bokföring.

Emellertid har i diskussionen införts ett mera psykologiskt moment, som måhända kan hava en viss betydelse med hänsyn till framtida donationer, i all synnerhet sedan saken en gång bragts på tal. Och kan det från denna synpunkt uppställas något, även det minsta tvivel om lämpligheten av att mot fullgod ränta använda ifrågavarande medel för tillgodoseende av stadens behov av tillfällig upplåning, har Drätselkammaren ingen anledning att urgera sin ståndpunkt. Drätselkammaren kan sålunda ansluta sig till Beredningsutskottets förslag. Endast i formellt avseende skulle Drätselkammaren önska en jämkning däri. Formen för den fasta av Kungl. Maj:t godkända kommunala upplåningen är icke alltid obligationslånet. Under den senare tiden har till och med obligationslåneformen alltmer börjat ersättas med upplåning mot vanliga skuldsedlar eller reverser. När det gäller fast placering har olikheten mellan dessa låneformer ur trygghetssynpunkt ingen och eljes synnerligen underordnad

N:o 6.
Ang. placering av en del fondmedel.

betydelse. Drätselkammaren finner det under sådana förhållanden mindre lämpligt om Stadsfullmäktige skulle föreskriva obligationslåneformen såsom obligatorisk.

På grund av det anförda får Drätselkammaren sålunda under uttalande av sin anslutning i sak till vad Beredningsutskottet föreslagit, hemställa

att Stadsfullmäktige måtte besluta anmoda Drätselkammaren att, så snart sådant lämplign kan ske, låta placera i Drätselkammarens föregående framställning i ämnet omförmälda, å deposition i bank förut insatta fondmedel i statliga eller efter Kungl. Maj:ts fastställelse upplagda kommunala lån.

Västerås den 10 februari 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 september innevarande år föreslagit att Stadsfullmäktige ville förklara hinder ej föreligga för Drätselkammaren att tillsvidare placera stadens på deposition insatta fondmedel i stadens egen rörelse mot den lägsta ränta, som staden får vidkännas vid upplåning av medel för löpande utgifter, hava Stadsfullmäktige den 30 i samma månad beslutat remittera denna framställning för utlåtande till Beredningsutskottet.

I anledning av remissen får Beredningsutskottet anföra följande.

Av Drätselkammarens motivering framgår, att avsikten med den föreslagna åtgärden i första hand skulle vara att bereda fonderna större ränteavkastning, än som bleve förenad med fondmedlens placering på deposition i bank, och har Drätselkammaren tillika angivit åtgärden såsom ett provisorium till dess beslut definitivt fattas angående sättet för fondmedlens förvaltning.

I avseende å valet mellan placering på deposition eller på annat sätt har Drätselkammaren förklarat förräntningen av fondmedlen genom placering hos kommunen antingen mot obligationer eller eljest genom dess insättning i kommunens egen rörelse vara att förorda.

Gäller det än vidare att välja mellan dessa båda senare former för förvaltningen anser åter Beredningsutskottet fondmedlens placering i obligationer, vrae sig statens eller enskilda kommuners, vara det riktiga. En sådan placering — fondmedlen alltså hållna åtskilda från stadens egen rörelse — kan icke giva fog till anmärkningar av något slag. En åtgärd i denna riktning synes desto mera motiverad som obligationsmarknaden nu företer möjlighet till en placering mot en ränta, som med en obe-

tydlighet understiger räntan för tillfällig upplåning samt därav, att enligt vad Beredningsutskottet har sig bekant stadens behov av rörelsekapital minskat genom inträdd möjlighet för staden att upptaga fasta lån och genom en alltmer fortgående utjämning av skatterestantiebalansen.

N:o 6. *Ang. placering av en del fondmedel*

Anlitande av utvägen att placera fondmedel i obligationer medger vidare å ena sidan en uppfyllelse av önskemålet att hålla fonderna i förvaltningshänseende åtskiljs från stadens egen rörelse — vilket önskemål, som ock framhölls under debatten i ärendet i Stadsfullmäktige, är av psykologisk natur — samtidigt som å andra sidan avsikten med omplaceringen vinnes, eller att tillföra fonderna bättre avkastning.

Under åeropande av det anförda föreslår Beredningsutskottet att Stadsfullmäktige ville avgöra frågan på sådant sätt att Drätselkammaren anmodas vidtaga snara åtgärder för fondmedlens placering i obligationer antingen statens eller enskilda kommuners.

Västerås den 9 december 1926.

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

N:o 7.

Drätselkammarens skrivelse ang. utbetalning av s. k. ortstillägg till nödhjälpsarbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I en till Stadsfullmäktige ställd här bifogad skrivelse av den 7 nästlidne januari har Arbetslöshetskommittén på anförda grunder hemställt att s. k. ortstillägg och inkvarteringsbidrag för vid statliga nödhjälpsarbeten anställda arbetare från Västerås skola från innevarande års början bestridas av stadens medel.

Då Drätselkammaren, till vilken skrivelsen ingivits, anmodats yttra sig i ärendet, får Drätselkammaren nu, med överlämnande av framställningen, anföra följande.

Sedan ifrågavarande skrivelse avlåtits har Arbetslöshetskommissionen efter ansökan av stadens Arbetslöhhetskommitté medgivit stadens dispens från erläggande av inkvarteringsbidrag.

Beträffande det s. k. ortstillägget bör detsamma givetvis fortfarande såsom hittills tillgodokomma nödhjälpsarbetarnes familjemedlemmar, och då detsamma icke vidare utbetalas av statliga medel återstår ingen annan utväg än att staden bestrider kostnaderna för ortstillägget.

N:o 7.

Ang. utbetalning av s. k. ortstillägg till nödhjälpsarbetare.

Under uttalande av, att det torde ankomma på arbetslöshetskommittén, att i den mån i årets budget anvisade medel för kommitténs verksamhet icke förslå till utgivande av ifrågavarande ortstillägg hos Stadsfullmäktige göra framställning om anslag för ändamålet, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville i så måtto bifalla arbetslöshetskommitténs hemställan, att Stadsfullmäktige besluta,

att ortstillägg för vid statliga nödhjälpsarbeten anställda arbetare från Västerås skola från 1927 års början tillsvidare bestridas av stadens medel.

Västerås den 10 februari 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bifogade skrivelse har Statens Arbetslöshetskommission lämnat vissa direktiv för den med statlig hjälp bedrivna verksamheten för lindrande av arbetslösheten under år 1927.

Därav framgår bland annat att från och med ingången av angivna år det s. k. ortstillägg som familjeförsörjare, som placerats i nödhjälpsarbete med lägre nödhjälpslön än den för hemorten gällande, hittills erhållit av statsmedel skall upphöra att utgå, och att det numera skall ankomma på kommunen själv att fatta beslut om, samt bestrida kostnaderna för ortstillägg.

Vidare kommer staden att påföras särskild avgift (inkvarteringsbidrag) med med 1 krona per man och dag för såväl familjeförsörjare som icke familjeförsörjare, som äro placerade i statligt nödhjälpsarbete.

Dispens från dessa bestämmelser torde för Västerås vidkommande icke kunna påräknas.

Kostnaderna för ortstilläggets utbetalande äro obetydliga, då för närvarande ej mer än 6 arbetslösa familjeförsörjare vistas vid statlig arbetsplats.

Däremot komma kostnaderna för inkvarteringsbidraget att, då allt som allt 30 arbetslösa äro placerade vid statlig arbetsplats, att uppgå till 30 kronor per dag.

Då detta icke var känt när arbetslöshetskommittén uppgjorde sitt budgetförslag för år 1927 måste det förutsättas, att av Stadsfullmäktige beviljat anslag för kommitténs verksamhet icke kommer att förslå för den händelse placering av arbetslösa från staden vid statliga arbetsplatser skall fortfara.

Med hänsyn till omöjligheten att placera alla arbetslösa vid de kommunala nödhjälpsarbeten, som för närvarande pågå, förordar kommittén

att hänvisning av de arbetslösa till statliga arbetsplatser fortsätter, och att Stadsfullmäktige således ville besluta att ortstillägg och inkvarteringsbidrag skola bestridas av kommunala medel, men får kommittén samtidigt uttala som sin uppfattning, att det ur många synpunkter sett vore fördelaktigare om kommunala nödhjälpsarbeten anordnas i den utsträckningen, att familjeförsörjare ej behövde hänvisas till statliga nödhjälpsarbeten.

N:o 7. *Ang. utbetalning av s. k. ortstillägg till nödhjälpsarbetare.*

Västerås den 7 januari 1927.

För Arbetslöshetskommittén:
JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

N:o 8.

Drätselkammarens skrivelse ang. upptagande av tillfälliga lån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadens behov under det närmaste året av penningemedel för bestridande av löpande utgifter i avvaktan på vid uppbörderna av kommunalutskylderna inflytande medel, för bestridande av utgifter, som slutligen skola gäldas med fasta lån, för hållande av nödiga förråd av materialier och annat, som förbrukas i den kommunala verksamheten, samt för hållande av rörelsekapital åt stadens tekniska verk föranleder fortfarande såsom hittills tillfällig upplåning.

Drätselkammaren hemställer fördenskull, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga ej mindre Drätselkammaren att i bankinrättning eller eljes för stadens räkning upptaga tillfälliga lån för ovan angivna ändamål i vad de avse Drätselkammarens förvaltning, till belopp Drätselkammaren kan finna erforderligt, än även Vatten- och Gasverksstyrelsen att ikläda staden skuld genom upptagande av tillfälliga lån till erforderligt belopp för tillgodoseende av de tekniska verkens behov av rörelsekapital för närmaste år framåt.

I samband härmed anhåller Drätselkammaren om bemyndigande att under år 1927 för ytterligare ett år framåt förnya stadens borgen för i bankinrättning eller eljes lämnad kredit för Drätselkammarens vedgård å ett från 200,000 till högst 50,000 kronor nedsatt belopp samt för Aktiebolaget Arbetarebostäder å 50,000 kronor.

Västerås den 10 februari 1927.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 9.

Hamnstyrelsens skrivelse ang. ändring av föregående beslut om ny hamnordning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 27 maj 1926 för sin del med en del mindre ändringar antagit ett av Hamnstyrelsen uppgjort förslag till ny hamnordning för staden; och har förslaget, sådant det av Stadsfullmäktige godkänts, därefter underställts Konungens befallningshavande i länet för fastställelse (se Stadsfullmäktiges handlingar N:o 10 1926 och Stadsfullmäktiges protokoll 27/5 1926, § 96).

Emellertid har, enligt vad Hamnstyrelsen erfarit vid ärendets behandling hos Länsstyrelsen ifrågasatts, huruvida en i hamnordningsförslaget förekommande bestämmelse är av den beskaffenhet att den kan vinna fastställlse. Den bestämmelse det här är fråga om återfinnes under § 21 och betecknas såsom mom. 2 samt lyder:

"Befälhavare är med hänsyn till böter och skadeersättning ansvarig för till besättningen hörande personers handlingar". Bestämmelsen är ordagrannt återgiven efter en gällande hamnordning i en annan stad. Den återfinnes dock icke vare sig till sin ordalydelse eller till innehållet i det antal övriga hamnordningar, som vid förslagets utarbetande varit för Hamnstyrelsen tillgängliga. Vid ett närmare övervägande av vad det föreslagna stadgandet kan tänkas innebära, blir också den tveksamhet som uppkommit hos Konungens befallningshavande, fullt förklarlig.

Som enligt gällande författning Stadsfullmäktiges hamnordningsförslag skall av Konungens befallningshavande antingen fastställas i oförändrat skick eller ock helt förkastas, samt då den berörda bestämmelsen synes vara av mycket underordnad praktisk betydelse, har det synts lämpligt, att bestämmelsen utgår, så att det hinder för hamnordningens fastställande i övrigt, som samma bestämmelses förekomst utgör, må bortfalla.

Med stöd av det anförda får Hamnstyrelsen sålunda hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att Stadsfullmäktiges den 27 maj 1926 fattade beslut om antagande av förslag till ny hamnordning i så måtto ändras, att mom. 2 i § 21 skall utgå ur förslaget och att mom. 3 i samma § betecknas såsom mom. 2,

samt att hemställa hos Konungens befallningshavande, att hamnordningsför-

slaget med angivna ändring måtte vinna Konungens befallningshavandes stadfästelse.

N:o 9. Ang. ändring av föregående beslut om ny hamnordning.

Västerås den 15 oktober 1927.

På Hamnstyrelsens vägnar:

PAUL ANDERSON.

Ragnar Tenow.

N:o 10.

Arbetslöshetskommitténs och Drätselkammarens utlåtanden ang. vissa i motion hos stadsfullmäktige föreslagna åtgärder för lindrande av arbetslösheten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 27 nästlidne januari för utlåtande till Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren remitterat en av Herrar Engdahl och E. W. G. Andersson hos Stadsfullmäktige väckt motion med förslag, att Stadsfullmäktige ville dels genom en deputation göra personlig framställning hos Regeringen och Arbetslöshetskommissionen i avsikt att åt staden utverka största möjliga ekonomiska bidrag för beredande av hjälp åt arbetslösa dels ock anvisa 20,000 kronor av årets förslagsanslag för utdelning av understöd enligt 2 § fattigvårdslagen åt oförvållat arbetslösa under februari, mars och april månader 1927.

Drätselkammaren får såsom infordrat yttrande i ärendet anföra följande.

Vad beträffar den första delen av motionärernas förslag, avseende en framställning hos vederbörande statliga myndigheter i uppvaktningens form, kan Drätselkammaren icke tillråda Stadsfullmäktgie att bifalla förslaget. Med den kännedom Drätseklammaren äger om stadens arbetslöshetspolitik är Drätselkammaren av den bestämda uppfattningen, att en dylik uppvaktning skulle bliva fullkomligt verkningslös, i synnerhet som en eventuell deputation skulle sakna möjlighet att framlägga förslag om åtgärder av sådan beskaffenhet, att det kan tänkas att statens arbetslöshetsorgan skulle kunna medverka till desammas utförande. Det är alldeles uteslutet att statsbidrag för närvarande skulle kunna erhållas för kontant understödsverksamhet och staden har icke något sådant arbete att föreslå, som kan lämpa sig för utförande i förening med statens arbetslöshetsorgan.

N:o 10.

Ang. vissa i motion hos stadsfullmäktige föreslagna åtgärder för lindrande av arbetslösheten.

Emellertid skulle möjligen något om också icke för ögonblicket, vara att vinna, därest statens vederbörande myndigheter på ett auktoritativt sätt gjordes uppmärksamma på, att i mera utpräglade industrikommuner, sådana som Västerås och andra liknande, arbetslöshetsproblemet synes förtjäna större uppmärksamhet och betinga andra och mera omfattande åtgärder även från statens sida än beträffande landet i allmänhet. En erinran i denna riktning synes lämpligen böra göras av städernas gemensamma organ, Svenska Stadsförbundet, därest förbundets styrelse, efter en undersökning, som nämnda styrelse är i bättre tillfälle än andra kommunala organ att verkställa, finner det påkallat att göra en dylik framställning. I anslutning till det senast sagda kan Drätselkammaren tillstyrka, att staden gör framställning hos Svenska Stadsförbundets styrelse i antydd riktning.

I fråga om den senare delen av motionärernas förslag vill Drätselkammaren hänvisa dels till det beslut om understöd enligt 2 § fattigvårdslagen åt äldre arbetslösa familjeförsörjare, som Stadsfullmäktige fattat vid senaste sammanträde och dels till det förslag om nya nödhjälpsarbeten, som Drätselkammaren i särskild skrivelse av den 3 innevarande februari framställt. Drätselkammaren, som har sig bekant, att vissa nya arbetstillfällen i den öppna marknaden under de senaste dagarne tillkommit och ytterligare väntas under närmaste tiden komma att yppa sig, hyser förhoppning om, att de redan tidigare beslutade och nu föreslagna nödhjälpsarbetena jämte eventuellt ytterligare något arbete, som det torde vara möjligt för Drätselkammaren att framskapa, skola visa sig tillräckliga för att bereda arbetslöshetshjälp åt de familjeförsörjare, som därav äro i trängande behov och icke kunna erhålla understöd enligt 2 § fattigvårdslagen eller eventuellt nödhjälpsarbete å annan ort. Vad de ogifta arbetslösa beträffar finnes grundad anledning hoppas, att ökat antal platser skola ställas till förfogande vid statliga nödhjälpsarbeten å främmande ort.

Drätselkammaren finner sig sålunda förhindrad tillstyrka någon åtgärd i anledning av motionens senare del, innan det visat sig, att förut av Stadsfullmäktige beslutade och i övrigt föreslagna eller tilltänkta åtgärder äro otillräckliga.

Med stöd av det anförda får Drätselkammaren hemställa, att den väckta motionen icke måtte för närvarande föranleda annan åtgärd, än att Stadsfullmäktige ville besluta,

att uppdraga åt Drätselkammaren att hos Svenska Stadsförbundets styrelse å Stadsfullmäktiges vägnar göra framställning, att styrelsen ville efter verkställd undersökning, därest undersökningens resultat därtill finnes giva anledning, hos vederbörande statsmyndighet påkalla uppmärksamheten å industrisamhällenas ogynnsamma särställning med hänsyn till

arbetslöshetsförhållandena och behovet av särskilda åtgärder från statsmakternas sida i anledning härav.

Västerås den 10 februari 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 10.

Ang. vissa i motion hos stadsfullmäktige föreslagna åtgärder för lindrande av arbetslösheten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 27 nästlidne januari till Drätselkammaren och Arbetslöshetskommittén remitterat en av Herrar Engdahl och E. W. G. Andersson väckt motion med förslag att Stadsfullmäktige ville dels genom en deputation göra personlig framställning hos Regeringen och Arbetslöshetskommissionen i avsikt att åt staden utverka största möjliga ekonomiska bidrag för beredande av hjälp åt arbetslösa, dels ock anvisa 20,000 kronor av årets förslagsanslag för utdelning av understöd enligt 2 § fattigvårdslagen åt oförvållat arbetslösa under februari, mars och april månader 1927.

Arbetslöshetskommittén får i ärendet anföra. Kommittén kan icke dela motionärernas uppfattning om, att en deputation från Stadsfullmäktige skulle hava utsikter till att bereda staden några fördelar vid uppvaktning hos Regeringen ach Arbetslöshetskommissionen. Vad dels beträffar anordnande av arbeten för de arbetslösa genom statens försorg skulle en sådan deputation sakna möjligheter att framlägga förslag till arbeten av sådan art, att de statliga myndigheterna därav skulle finna intresse. Möjligheter att genom en uppvaktning åstadkomma återupptagande av den numera nedlagda statliga kontanta understödsverksamheten anser kommittén ej föreligga. Vad slutligen angår placering av arbetslösa från staden vid rent statliga arbetsplatser, kan sådant medgivande för änrvarande erhållas utan någon personlig uppvaktning. Så har i dagarne erhållits rätt till hänvisning av 20 arbetslösa vid statlig arbetsplats i trakten av Kalmar, och bör utan svårighet kunna utverkas placering av ytterligare ett 20-tal arbetslösa. Vid ett gemensamt sammanträde mellan Drätselkammaren och representanter för Arbetslöshetskommittén har Drätselkammaren lämnats utfästelse att kommunala arbeten inom kort komma att anordnas i den omfattning att vid desamma kunna placeras ett hundratal arbetslösa. Detta framgår ock av Drätselkammarens yttrande i frågan av den 10 innevarande februari månad.

Med hänsyn till det anförda anser sig Arbetslöshetskommittén kunna avstyrka bifall till motionen.

Enligt vad Arbetslöshetskommittén inhämtat framhåller Drätselkammaren i dess betänkande lämpligheten av en hänvändelse till Svenska Stadsförbundet om vidtagande av vissa åtgärder i arbetslöshetsfrågan.

N:o 10.
Ang. vissa i motion hos stadsfullmäktige föreslagna åtgärder för lindrande av arbetslösheten.

Till detta förslag, som måhända kan anses ligga utanför det ärende, varöver kommittén anmodats yttra sig, tillstyrker kommittén i alla händelser bifall.

Vad angår motionens andra del — utvidgning av den genom fattigvården bedrivna understödsverksamheten för arbetslösa — anser kommittén att åtminstone för närvarande, innan verkningarne av övriga utlovade åtgärder för arbetslöshetens lindrande visat sig icke vara fullt tillfyllest, någon utvidgning ej bör ifrågasättas. Kommittén har nämligen den bestämda åsikten, att anordnande av arbeten för de arbetslösa är att föredraga framför utdelande av kontanta understöd. Kommittén avstyrker således bifall även till denna senare del av motionen.

Arbetslöshetskommittén får sålunda hemställa att den väckta motionen icke måtte för närvarande av Stadsfullmäktige bifallas.

Västerås den 17 februari 1927.

För Arbetslöshetskommittén:
JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Här i staden finnes för närvarande ett stort antal arbetslösa personer som ej ha möjlighet att erhålla nödhjälpsarbete å de statliga förläggningarna, ej heller av de kommunala nödhjälpsarbetena som staden igångsatt.

Under sådana förhållanden säger det sig självt att dessa arbetslösa, varav de flesta äro fmailjeförsörjare, ha det ytterst bekymmersamt och om många familjer kan sägas att de lida verklig nöd. Det måste därför stå som en givande plikt att samhället i en eller annan form träder hjälpande emellan för dessa arbetslösa.

Genom det förslag som av Arbetlöshetskommittén och Fattigvårdsstyrelsen framförts att arbetslösa personer som fyllt 50 år skulle kunna erhålla hjälp, blir ju en del hjälpta, men det stora flertalet arbetslösa ställas helt utanför detta förslag trots att ett verkligt behov även för dessa föreligger.

Antalet arbetslösa som anmält sig å den offentliga arbetsförmedlingen, men ej kunnat erhålla arbete, uppgick till 280 stycken onsdagen den 26 januari. Av dessa var 157 stycken familjeförsörjare och 78 av dem voro 50 år och däröver, av de övriga 123 personerna äro 18 stycken ynglingar under 17 år. De fackligt organiserade arbetslösas förening har till samma dag 180 stycken arbetslösa som fördela sig sålunda: gifta med 2 eller flera barn 79 st., gifta och med ett barn 25 st., gifta utan barn 35 st. samt ensam person (ogifta) 41 stycken. Härtill kommer dessutom de som ej tillhöra nämnda förening och vilka torde vara rätt många.

Då staden ej torde hava möjligheter att utan statsmakternas ingripande kunna hjälpa detta stora antal arbetslösa, bör det ligga i Stadsfull-

mäktiges intresse att åtgärder vidtagas för att fästa Regeringens och Arbetslöshetskommissionens uppmärksamhet på det ekonomiska nödläge som många av samhällets medborgare befinna sig uti och det betungande uti att staden ensam lämnar hjälp.

N:o 10. *Ang. vissa motion hos stadsfullmäktige föreslagna åtgärder för lindrande av arbetslösheten.*

Med hänvisning till vad vi här anfört hemställa vi,

att Stadsfullmäktige genom en deputation uppvaktar Regeringen och Arbetslöshetskommissionen för att söka erhålla största möjliga ekonomiska bidrag;

att Stadsfullmäktige beslutar anvisa 20,000 kronor av i årets stat för diverse och oförutsedda behov (förslagsanslaget) avsatta medel och att utdelas till oförvållat arbetslösa enligt § 2 i fattigvårdslagen och utgå under februari, mars, april månader 1927.

Västerås den 27 januari 1927.

Ovanstående upptages såsom vår motion.

KARL ENGDAHL. E. W. G. ANDERSSON.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927 Den 31 Mars III.

N:o 11.

Brandchefens årsberättelse för 1926.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed överlämna av stadens brandchef uppgjord berättelse över brandkårens verksamhet under år 1926.

Västerås den 28 februari 1927.

På Brandstyrelsens vägnar:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över Brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt avgiva följande berättelse:

Västerås stad.

Invånareantalet i Västerås stad (kyrkoskrivna folkmängden) uppgick den 31 december 1926 till 29,058 personer, utvisande en minskning sedan föregående år av 157. Stadens planlagda område utgjorde 180 har och det under stadens jurisdiktion hörande området cirka 5,934 har. Antalet registerförda fastigheter uppgick till 2,529, därav 670 inom coh 1,859 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å fastigheter:

för vilka bevillning erlagts	kr.	99,430,100: —
för vilka bevillning icke erlagts	„	8,538,600: —
	Kr.	107,968,700: —

vilket mot taxeringsvärdet den 31 december 1925 visar en ökning av kronor 1,204,300: —.

N:o 11.

Brandchefens årsberättelse för 1926.

Organisation och personal.

Yrkesbrandkåren har under det gångna året bestått av:

1 brandchef,
1 vice brandchef,
2 brandmästare,
1 förste brandförman,
1 andre brandförman,
1 maskinist (andre brandförman),
1 brandman (tillika verkstadsförman),
16 brandmän.

Under året har ingen avgång ägt rum.

Brandmästarna ha åtnjutit ett fridygn veckan och 21 dygns semester, manskapet fridygn vart 5:te dygn och 15 dygns semester.

Borgarbrandkåren består av:

1 chef,
3 förmän,
6 maskinister,
6 eldare,
24 man.

Borgarbrandkåren, som alarmeras medelst elektriska ringledningar till bostäder och arbetsplatser, är indelad i tre grupper. Då yrkesbrandkåren utryckt till eldsvåda, som befaras få längre varaktighet, inkallas en grupp av borgarbrandkåren till brandstationen, varigenom större trygghet vinnes för den händelse eldsvåda utbryter på annan plats eller yrkesbrandkåren blir i behov av förstärkning.

Brandredskap på 40 man av Kungl. Västmanlands regemente kan enligt medgivande av regementschefen till vidare ställas till brandkårens förfogande vid större eldsvådor.

Avlöningar.

Under året har ingen förändring inträffat i yrkesbrandkårens avlöningsförhållanden. Dyrtidstillägget har enligt Stadsfullmäktiges beslut fortfarande följt Kungl. Socialstyrelsens indextal i enlighet med förut fastställda grunder.

Borgarbrandkårens avlöning har även utgått med belopp som förut.

Övningar och arbeten.

Dagordning för yrkesbrandkåren:

7,30—8,30 fm. gymnastik.
8,30—9 fm. frkost.
9,30 fm.—2 em. arbetstjänst och exercis.
2 em. fördelning till redskapen.

Under året hava i regel dagligen 2 man varit sysselsatta med snickeriarbeten, 5 man med smidesarbete, 2 man med skomakeriabete, 2 man med skrädderiarbete och 5 man som telegrafposter, med brandtelegrafarbete, eldning och vedsågning, renhållning, putsning av redskap, automobilskötsel, ambulanskörning m. m.

N:o 11. *Brandchefens årsberättelse för 1926.*

I verkstäderna hava arbeten utförts för brandkårens, drätselkammarens och renhållningsverkets med flera räkning till ett sammanlagt värde av kr. 12,834: 54.

Fördelning av arbetssumman å de olika verkstäderna:

Smedjan	4,270: 34
Snickareverkstaden	864: 93
Skräddareverkstaden	1,465: 49
Skomakareverkstaden	1,733: 34
Brandtelegrafen	4,500: 44
Summa kr.	12,834: 54
Avgår för material	3,704: 45
Vinsten utgör således kr.	9,130: 09

I ovannämnda arbetssumma äro de för brandkårens egen räkning utförda arbeten å beklädnaden, underhåll av brandredskapen m. m. upptagna till ett värde av kr. 2,236: 41, varå en vinst av kr. 1,197: 84 uppstått.

Vakthållningen vid teater- och cirkusföreställningar, basarer m. m. har av brandkåren utförts 53 gånger.

Brandkårens hjälp har liksom under föregående år tagits i anspråk för länspumpningar av pråmar och källare, räddning av djur i fara m. m.

Hästar.

Drätselkammarens 4 hästar stå på stall vid brandstationen och kunna av brandkåren disponeras vid behov.

Brandredskap.

Å brandstationen ha följande brandfordon stått fullt utrustade:

Till första utryckningen:

1 redskapsautomobil,
1 automobil med mek. stege och motorpump,
1 manskapsautomobil (även användbar som lastbil).
1 mindre motorspruta (vid utryckning till förstäderna).

I reserv:

1 redskapsvagn,
1 mekanisk stege,
2 ångsprutor,
Redskaps-, slang- och kolkärror samt handkraftsprutor.

N:o 11. *Brandchefens årsberättelse för 1926.*

En automobilmotorspruta med centrifugalpump, avsedd även för utryckningar till kringliggande landsbygd och bekostad dels av staden, dels av länets båda brandstodsbolag, är beställd, men var vid årsskiftet ännu ej levererad.

512 m. linneslang, 2 st. mekaniska grenrör, 3 st. gasmasker m. m. har anskaffats.

Brandtelegrafen.

Brandtelegrafen (L. M. Ericssons äldre system) har under året genomgått en betydande förändring. Linjenätet omfattar nu 8 (förut 5) serier. Centralapparaten har helt ombyggts. Ett visareverk för varje serie och två Morseapparater medgiva bättre kontroll och möjlighet finnes att inkoppla ett 70-tal skåp (i st. f. 40 förut). Allt arbete med ändringen av brandtelegrafen har utförts av brandkårens personal.

Vattenledningen.

Å vattenldeningsnätet har under året endast en ny brandpost tillkommit. Hela antalet brandposter utgör nu 334, därav 53 enskilda.

Brandkårens manskapsbibliotek

omfattar 515 band och dess bokförda värde är kr. 1,783: 45.

Stadens tidningar hava godhetsfullt lämnats till befäl och manskap.

Bokföringsvärdet

av brandväsendets material och inventarier är enligt uppgjord inventarieförteckning kr. 103,449: 28.

Brandsyn

har förrättats i enlighet med de nya bestämmelsrna i stadens brandordning, varvid eldstadsbesiktning utförts av vederbörande skorstensfejare.

Ambulansväsendet.

Ambulansautomobilerna ha rekvirerats 224 gånger, därav för sjukdomsfall 179 gånger och för olycksfall 45 gånger.

Brandkårens utryckningar och eldsvådor 1926.

Antalet utryckningar under det gångna året utgör 38.

Brandkåren har varit alarmerad:

för eldsvåda	24	gånger
„ trängrök och förmodad eldfara	4	„
„ soteld	6	„
„ inspektion m. m.	4	„
Summa	38	gånger

En grupp av borgarbrandkåren har vid ett tillfälle varit inkallad till brandstationen under eldsvåda.

N:o 11. *Brandchefens årsberättelse för 1926.*

Vid släckning av eldsvådorna har i ett fall använts 4 slangledningar från brandposter och i 8 fall 1 slangledning från brandpost eller motorspruta. Övriga eldsvådor hava släckts med mindre redskap. Av brandkårens slang har vid eldsläckning använts 1,712 m.

I brandskadeersättning har utbetalts kr. 85,267: 85, därav för fast egendom kr. 67,686 och för lösegendom kr. 17,581: 85.

Alarmeringssättet har varit:

Signal från brandskåp	10 gånger
Signal från brandskåp och telefon	1 gång
Telefonmeddelande	27 gånger
Summa	38 gånger

Samtliga brandskåp hava provats en gång i veckan. Stationens elektriska belysnings- och ringledningar hava provats varje morgon och kväll och ringledningarna till borgarbrandkåren en gång dagligen.

Tabellariskt sammadrag över utryckningar under år 1926 bifogas.

Västerås den 28 februari 1927.

A. DANIELSSON.
Brandchef.

N:o 11.

Brandchefens årsberättelse för 1926.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för alarmeringen			Brandställe		Sättet för alarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
1	Jan.	12	5,23 e. m.	Återvändsgränd 5	Boningshus	Telefon
2	„	13	6,30 e. m.	Hammarbygatan 4	„	„
3	„	23	4,30 e. m.	Smedjegatan 6	„	„
4	„	23	4.31 e. m.	Utanbygatan 9	„	„
5	„	28	7,50 f. m.	Vasagatan 18	„	„
6	Febr.	17	3,35 e. m.	Skultunavägen	Ullspinneri	„
7	„	24	6,52 f. m.	A. S. E. A.	Isolationsfabrik	„
8	Mars	10	5,18 e. m.	Utanbygatan 23	Boningshus	„
9	„	28	12,27 e. m.	Kungsängen	Avstjälpningsplats	„
10	April	26	1,57 e. m.	Köpmangatan 6	Automobil	„
11	„	29	5,35 f. m.	Kungsängen		
12	Maj	17	2,24 e. m.	N. Trädgårdsgatan 4	Bilrep.-verkstad	Brandskåp
13	„	21	4,55 e. m.	Stora torget 2	Butik	Telefon
14	„	28	9,40 f. m.	Stora gatan 2 A	Boningshus	„
15	Juli	7	3,43 e. m.	Stora gatan 53	Automobil	„
16	„	14	1,57 e. m.	Hallstahammar	Snickeriverkstad och boningshus	„
17	„	23	7,02 e. m.	Knutsgatan 12	—	Brandskåp
18	Aug.	7	12,32 e. m.	Floragatan 13	Uthus	„
19	„	9	10,35 f. m.	Kv. Erland 1	Boningshus, å vinden	Telefon
20	„	15	5,29 e. m.	Mälaren	Motorbåt	„
21	„	18	1,43 f. m.	Floragatan 13		Brandskåp
22	„	18	3 e. m.	S. Esplanaden	Automobil	Telefon
23	„	21	8 f. m.	Vasagatan 13	Kontorsrum	„
24	„	27	11,26 f. m.	Hamnområdet	Spannmålsmagasin	„
25	Okt.	5	6,24 e. m.	Järnvägsverkstäderna	—	Brandskåp
26	„	9	11,20 e. m.	Blåsbogatan 2	Boningshus	Telefon och brandskåp

eldsvådetillbud och alarmeringar under år 1926.

N:o 11.

Brandchefens årsberättelse för 1926.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	Anmärkningar
Soteld			
„			
„			
Förmodad soteld ..			
Felaktig rökgång ..	Svea	65: —	Eld i garderob. Släckt med vattenpytsar.
Gnistor	Skandia	910: —	Gnistor från en spik hade antänt raffelstopp i en rivmaskin och elden spritt sig till en trätrumma. Släcktes med kolsyresprutor och en ledning från brandpost. Släckt av fabrikens folk.
Överkokning av olja			
Soteld			Eld i sopor och avfall. Släckt med en ledning från brandpost.
Obekant			Släckt med pulversläckare.
Motorfel			Förmodad eldfara.
			Eld i automobil; vid kårens ankomst släckt.
Obekant			Förmodad eldfara.
Trängrök			Hål i rökgång.
„			Släckt av tillskyndande personer.
Obekant			
Gnistor	Västmanlands läns brandstodsbolag	48,323: 50	Efter tillstånd utryckte v. brandchefen och 6 man med automobilspruta. Vid framkomsten voro snickerifabriken och två boningshus nästan nedbrunna och elden fattade på grund av den starka blåsten ideligen i flere andra fastigheter. Med en grenad ledning (660 m.) från Kolbäcksån förhindrades eldens vidare spridning. I samarbete med Surahammars m. fl. brandkårer verkställdes eftersläckning.
	Västmanlands läns nya brandstodsbolag	11,067: 75	
Kontakt			
Het aska	Svea	1,000: —	Ett uthus, innehållande sopstation coh avträden, var övertänt. Släckt med ledning från brandpost.
Obekant	Städernas allm.	1,270: —	Eld å vinden. Släckt med kolsyresprutor och en ledning från brandpost.
	Skåne	2,760: —	
„			Ombordvarande personer lyckades släcka elden.
Falsk alarm			
Obekant			Eld i motorn. Släckt med pulversläckare.
Bristande tillsyn vid eldning	Städernas allm.	300: —	Eld i golvet. Släckt med assurans- och kolsyresprutor.
	Thor	356: 60	
El. ström	Fenix	1,370: —	Eld i en elektrisk s. k. torkria på grund av felaktighet å apparaten. Släckt med kolsyresprutor.
Obekant	Städernas allm.	1,300: —	Eld i boningshus å n. b. Släckt med en ledning från brandpost.

N:o 11.

Brandchefens årsberättelse för 1926.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för alarmeringen			Brandställe		Sättet för alarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
27	Okt.	10	2,25 e. m.	Svenska Metallverken .	Tråddrageri	Brandskåp
28	„	15	6,58 e. m.	Stora gatan 11	Butik	Telefon
29	„	18	5,44 e. m.	Stora gatan 36	Uthusvind	„
30	Nov.	11	6,25 e. m.	Stora gatan 2 H	Bensinupplag	Brandskåp
31	„	30	9,11 e. m.	Utanbygatan 14	Boningshus	Telefon
32	Dec.	4	12,45 e. m.	Jakobsberg 38	„	„
33	„	9	3,48 e. m.	Svenska Metallverken .	Valsverk	Brandskåp
34	„	14	3,50 e. m.	Skultunavägen	Ullspinneri	Telefon
35	„	14	4 e. m.	Stora gatan 26	Automobil	„
36	„	21	7,43 e. m.	Knutsgatan 12	—	Brandskåp
37	„	22	3,08 e. m.	Pilgatan 4	Boningshus, å vinden .	Telefon
38	„	24	1,53 f. m.	Myggbo n:o 1	Boningshus	„

eldsvådetillbud och alarmeringar under år 1926.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	Anmärkningar
Felaktighet i retorugn	Sammanslutning av tariffbolag	15.100: —	Taket ovanför en glödugn hade antänts. Släckt med 3 av verkens egna och 1 av kårens ledningar från brandposter.
El. ström			Överslag i belysningsledning. Strömmen bröts.
Obekant			Eld i skräp å vinden. släckt med en ledning från brandpost.
„			Utspilld bensin, som fattat eld, var vid kårens ankomst släckt.
Soteld			
„			
Gnistor			Eld i sot ovanför och bränder intill en glödugn. Släckt med ledning från brandpost.
Obekant			Eld i avfall från maskiner. Släckt av fabrikens folk.
Brott å bensinrör			Vid framkomsten släckt.
Inspektion			Inspektion av brandstyrelsen.
Bortkastad tändsticka			Eld i en brädvägg och skräp å vinden. Släcktes med pytsspruta.
Felaktig eldstadsanordning	Städernas allm.	495: —	En vägg invid en kakelugn hade antänts. Släcktes med vattenhinkar och kolsyrespruta.

N:o 12.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1926.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed avgiva berättelse för år 1926 och i sådant avseende anföra.

Nykterhetsnämnden har under år 1926 bestått av: Direktören Axel Sundström, ordförande, Kriminalöverkonstapeln Emil Carlsson, vice ordförande, Kassören C. Fritz (under året avliden), andre Stadsläkaren C. Idar, Fru Ida Fröström-Johansson, Fattigvårdssysslomannen A. Norén, Marmorarbetaren Gustaf Karlsson och Rådmannen V. Åsberg. Suppleanter hava varit: Distriktsläkaren L. Bladini, Förmannen J. Andersson, Överkonstapeln C. V. Karlsson och Lindaren Gunnar Jakobsson.

Nämndens vice ordförande Kriminalöverkonstapeln Emil Carlsson har under året varit förordnad till tillsyningsman för övervakning av alkoholister och övervakare av det allmänna nykterhetstillståndet.

Nämnden har under året avhållit 11 sammanträden.

En särskild delegation, bestående av nämndens vice ordförande och två ledamöter, har under tiden mellan de ordinarie sammanträdena utrett föreliggande frågor.

Nämndens tillsyningsman har varit tillgänglig för allmänheten varje dag å detektiva polisens lokaler i polisstationen.

Nämndens vice ordförande har representerat nämnden vid Systembolagets i staden sammanträden.

Under året har nämnden avgivit 9 yttranden angående försäljning av pilsnerdricka samt 2 angående antagande av detaljhandlare av skattefri sprit.

I statsbidrag för år 1925 har nämnden under år 1926 uppburit 450 kronor.

Motboksindragningar hava i likhet med föregående år ombesörjts av Systembolaget.

Likaså har Systembolaget övervakat utskänkningsställena samt då anledning förelegat förvägrat personer rätt att utskänkningsvis erhålla rusdrycker.

Statistik över personer, behandlade enligt alkoholistlagen.

a)	Från 1925 till 1926 kvarstående under övervakning varande personer	11
b)	Nytillkomna och under övervakning varande	25
c)	Under tillsyn varande	10
	Summa	46

N:o 12. *Nykterhets-nämndens årsberättelse för 1926.*

a) De från 1925 kvarstående grupperas på följande sätt:

återförda till ett nyktert levnadssätt	4
dömda till internering	3
kvarstå	4
Summa	11

b) Nytillkomna och under övervakning varande:

återförda till ett nyktert levnadssätt	20
kvarstå	5
Summa	25

c) Under tillsyn varande:

återförda till ett nyktert levnadssätt	10
Summa	10

De under nämndens övervakning och tillsyn varande 46 personerna grupperas sålunda på följande sätt:

återförda till ett nyktert levnadssätt	34
dömda till internering (beslutet ej verkställt)	3
kvarstå under övervakning	9
Summa	46

Resultatet av nämndens övervakande verksamhet får anses såsom mcket gott. Att detsamma blivit sådant bör i första hand tillskrivas den synnerligen noggranna övervakning, som av Nämnden utövats genom dess tillsyningsman.. En rätt bedriven övervakning torde få anses vara det förnämsta medlet för att återföra alkoholister till ett nyktert levnadssätt. Detta framgår tydligast av följande övervakningsrapport:

Antal personer	Antal besök	Summa
2	82	164
1	60	60
1	59	59
1	53	53
1	47	47
1	44	44
2	42	84
1	39	39
1	38	38
1	34	34
1	25	25
1	20	20
1	19	19
Transport 15		686

N:o 12.
Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1926.

Transport	15		686
	2	18	36
	2	17	34
	1	15	15
	2	14	28
	2	10	20
	3	9	27
	1	6	6
	1	5	5
	2	4	8
	2	3	6
	3	2	6
	10	1	10
Summa	46		886

Tillsyningsmannen har dessutom i ärenden rörande allmänna nykterhetstillståndet m. m. verkställt 44 utredningar, sålunda sammanlagt 930 besök och utredningar under året.

För bedömning av det allmänna nykterhetstillståndet i staden år 1926 torde redogörelse över fylleriförseelser, begångna av inom kontrollområdet kyrkoskrivna personer, vara värdefull:

	Antal personer	Hela antalet förseelser	Förseelser inom kontrollområdet	Förseelser utom kontrollområdet	Antal förseelser begångna av motboksinnehavare
Kontrollområdet ..	192	246	152	94	22
därav Västerås stad	124	158	110	48	13

Jämföras dessa siffror med de i föregående årsberättelse angivna framgår att antalet fylleriförseelser betydligt nedgått.

Jämförelse mellan hela antalet fylleriförseelser inom kontrollområdet samt förseelser begångna av motboksinnehavare, d. v. s. 22 mot 12,208 visar att de restriktiva bestämmelserna hava varit till nytta i nykterhetshänseende.

Den totala konsumtionen av rusdrycker inom kontrollområdet har enligt Systembolagets uppgifter ökats under det gångna året. Orsaker härtill torde vara en förbättrad ekonomisk ställning bland bolagets kundkrets och en ökning av antalet motboksinnehavare.

Nämnden har genom sitt arbete under det gångna året i sin mån sökt verka för en förbättring av det allmänna nykterhetstillståndet.

Mot den kontrollerade rusdrycksförsäljningen torde befogade anmärkningar icke kunna framställas, då däremot kraftiga ansträngningar måste göras för att stoppa den illegala rusdrycksförsäljningen.

Västerås den 3 mars 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 13.

Drätselkammarens skrivelse ang. gäldande av kostnad för en del omändringsarbeten i stadens gårdar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed underställa Stadsfullmäktige fråga om beviljande av särskilt anslag för täckande av en del av de kostnader, som varit förenade med under år 1926 utförda ändringar inom stadens fastigheter.

I fråga om förbrukningen av de senaste årens anslag till underhåll av stadens fastigheter har Drätselkammaren vid avgivandet av sitt förslag till budget för innevarande år anmält, att anslagen vart för knappt tillmätta med hänsyn till det skick vari fastigheterna befunnit sig och samtidigt härmed meddelat, att stora kostnader varit förenade med särskilt tvenne under år 1926 till omfattningen större sådana ändringar, den ena i Björkstedtska fastigheten och den andra i Zimmermanska gården, båda arbetena avseende omändring av butikslägenheter.

Drätselkammaren har av byggnadschefskontoret införskaffat här bilagda förteckning å de större reparationsarbeten, som under år 1926 utförts med angivande tillika av kostnaden för desamma och den genom ändringarne utvunna högre hyresavkastningen.

Viss del av denna kostnad — sådan nämligen, som uppkommit genom större omändringsarbeten, vilka i sin tur medfört en avsevärdare ökning av hyresintäkterna, huvudsakligast omändringar i Björkstedtska och Zimmermanska fastigheterna — har Drätselkammaren ansett kunna bestridas genom ett särskilt anslag.

En uppdelning efter denna grund har resulterat uti att av angivna totalkostnaden enligt förteckningen 44,391 kronor 46 öre, ett belopp av 33,000 kronor skulle bestridas i denna ordning. Med den anmärkning, att de utförda arbetena medfört en med ej mindre än 7,525 kronor förhöjd årlig hyresavkastning och att denna ökning medgiver en årlig avsättning att därmed slutligen bestrida ett sådant anslag, föreslår Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville för gäldandet av angivna andel i byggnadskostnaden anvisa ett ansalg å 33,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen täckas genom avsättning av en fem-

N:o 13.
Ang. gäldande av kostnad för en del omändringsarbeten i stadens gårdar.

tedel därav under vartdera av åren 1928—1932 av den genom byggnadsarbetena utvunna ökningen uti hyresintäkterna.

Västerås den 10 mars 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 14.

Drätselkammarens skrivelse ang. markbyte med Västerås skeppsvarv.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För en tid sedan har nuvarande ägaren av den ursprungligen av A.-Bol. Västerås Skeppsvarv och Rederiaktiebolag anlagda varvsanläggningen vid Carlsberg med Drätselkammaren inlett underhandlingar avseende en uppgörelse med staden i och för sammanförandet av de områden, som dels ägdes dels ock genom arrendeupplåtelser av staden disponerades av varvsägaren, till ett enhetligt helt. Denna reglering skulle ske genom markbyten, och genom längre tids arrendeupplåtelser och härigenom områdenas utnyttjande för något industriellt ändamål underlättas.

Det mera detaljerade innehållet i en uppgörelse skulle innefatta ej mindre ett byte mellan staden och varsägaren sålunda att staden med äganderätt överläte tomten N:o 27 Carlsberg, den del av tomten N:o 28 Carlsberg, som är belägen söder om den nya vägen till djuphamnen, del av stadsägan N:o 265 samt ett markområde förut utgörande väg till slipen och härför erhålla i vederlag dels mark utgörande del av tomten N:o 20 Carlsberg och visst område utlagt till den nya vägen till djuphamnen, dels ock i köpeskilling ersättning för arealskillnaden varsägaren till last på de villkor Drätselkammaren kan träffa, än även upplåtelse till varvsägaren med nyttjanderätt under längre tid, räknat från 1925 års ingång av stadsägan N:o 228 i Gästgivareängen samt förra lägenheten Alviken jämte viss mark förut använd till väg. Den äganderätt, som staden skulle avhända sig, avser områden, som för närvarande äro upplåtna åt varvsägaren under nyttjanderätt.

Enär Drätselkammaren funnit en uppgörelse i huvudsak efter här antydda riktlinjer från stadens synpunkt vara lämplig och tillrådlig hemställer Drätselkammaren

N:o 14.
Ang. markbyte med Västerås skeppsvarv.

att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att på de villkor, Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, träffa uppgörelse med nuvarande ägaren av varvsanläggningen vid Carlsberg att gälla även för dennes rättsinnehavare om byte av mark i och för reglering av varvsområdet, på sätt ovan i huvudsak angivits, ävensom förklara hinder icke föreligga för Drätselkammaren att i sammanhang härmed upplåta en del markområden närmare beskrivna ovan under nyttjanderätt på längre tid.

Västerås den 10 mars 1927.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927. Den 31 Mars IV.

N:o 15.

Vatten- och Gasverksstyrelsens skrivelse ang. uppförande av ett nytt gasverk.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan länge har stadens gasverk befunnit sig i ett sådant skick, att driften i detsamma endast med svårighet kunnat upprätthållas. Redan före världskriget var förslag inom Vatten- och Gasverksstyrelsen å bane, att ett nytt verk skulle byggas, men kriget och därmed inträdande prisstegringar gjorde, att dessa planer måste så länge sådant var möjligt undanskjutas. Innan prissteringarne på allvar inträdde, medhanns dock uppförandet av en ny gasklocka å Kungsängen och nedlades samtidigt en grov matarledning mellan det nuvarande gasverket och klockan. Dessa anläggningar utfördes år 1914 och kostade 94,300 kronor. Något tidigare än ärendet om gasklockan avgjordes, förelåg uppgiften att bestämma plats för ett framtida nytt gasverk, och beslöto Stadsfullmäktige i detta hänseende den 30 oktober 1913, att erforderligt område skulle reserveras å Kungsängen, där nu klockan är belägen.

Om också den höga prisnivå, som skapades genom kriget i avsevärd grad nedgått efter kristiden, så hava dock priserna alltjämt varit och äro allt fortfarande mycket högre än före kriget. Detta har gjort att styrelsen, som ovan antytts, i avvaktan på lägre kostnader, i det längsta uppskjutit gasverkets byggnadsfråga. Nu äro emellertid förhållandena sådana, att frågan icke längre kan undanskjutas. Gasverket är i sitt nuvarande skick uttjänt, och kan icke ens med det bästa underhåll fylla sin uppgift. Härtill kommer, att det knappast torde vara att räkna med ytterligare åtminstone nämnvärda prissänkningar. Styrelsen har därför nu funnit tiden vara inne att bringa frågan till ett avgörande och får fördenskull, efter det omfattande utredningar företagits och ingående överväganden försiggått inom styrelsen, härmed för Stadsfullmäktige framlägga sitt förslag i den för staden och dess enskilda invånare betydelsefulla frågan.

Vid den tidpunkt, då Stadsfullmäktige i samband med sitt beslut om den nya gasklockans uppförande beslöto, att tomt på samma ställe skulle reserveras för ett nytt gasverk, föll det sig givetvis helt naturligt, att det nuvarande gasverket, när det icke längre kunde tillfredsställande tjäna sitt ändamål, borde helt utrangeras och ersättas med ett nytt verk, förlagt utom staden. Och någon annan och lämpligare plats, än den som valdes, kunde efter då rådande förhållanden icke tänkas. Sedan dess har emellertid

N:o 15.
Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

stadens djuphamn vid Carlsberg anlagts och Carlsbergs egendom förvärvats åt staden. Med hänsyn till transportkostnaden för gaskolen, vilka numera i regel kunna föras och även föras i samma fartyg direkt från produktionsortens utskeppningshamn och till Västerås djuphamn, har styrelsen låtit undersöka, huruvida icke ett nytt gasverk lämpligen borde förläggas till närheten av denna hamn. Det närmast hamnen belägna markområde, som möjligen kunde få disponeras och som ansågs lämpligt för ett nytt verk, syntes vara den kil, som ligger mellan järnvägen och Köpingsvägen och vars spets skjuter fram mot grindvaktstugan vid Carlsberg. Plan och förslag för ett nytt gasverk å denna plats hava upprättats, men det har befunnits, att ett gasverk vid Carlsberg ställer sig inemot 200,000 kronor dyrare än ett verk å Kungsängen, ett förhållande, som har sin orsak i behovet av ännu en gasklocka samt dyrbara ledningsanläggningar på grund av det stora avståndet från staden. Då icke heller vid en närmare undersökning den väntade besparingen i transportkostnader för gaskol syntes vara att förvänta, måste styrelsen frångå tanken på gasverkets förläggande till Carlsberg. Det i detalj utarbetade förslaget har därför avsett Kungsängen. Men samtidigt har styrelsen även, då den utvägen ansågs böra prövas, enär härvid i varje fall en begränsning av byggnadskostnaden syntes stå att vinna, låtit utarbeta fullständigt förslag dels till ombyggnad och dels till restaurering av det nuvarande gasverket.

Vid nutida gasverksbyggnader använder man sig övervägande av vertikala retort- eller kammarugnar, vilka erfarenheten visat vara de ur alla synpunkter lämpligaste. I stadens nuvarande gasverk äro ugnarne utrustade med horisontala retorter. Såsom redan framgår av dessa uttryck, äro retorterna — de långsträckta rum, i vilka gasen framställes ur stenkolen — placerade i ena fallet i lodrät, i andra i vågrät led. Det upprättade nybyggnadsförslaget för Kungsängen avser också vertikala kammarugnar. Styrelsen har vidare för erhållande av en för framtida utveckling lämplig disposition av byggnadsområdet låtit först uppgöra ett större förslag och därefter uteslutit vissa för närvarande ej behövliga delar av detsamma såsom koltransportanläggning mellan sjön och verket, bunkersanläggning i ungsbyggnaden m. m. Förslaget, här nedan benämnt Kungsängsförslaget, omfattar sålunda en första utbyggnad avsedd att nu utföras.

Av förslagen till ombyggnad av det nuvarande gasverket, tre till antalet, avser ett alternativ ugnar med vertikala kammare, ett ugnar med horisontala retorter och ett ugnar med horisontala kammare. Dessa ombyggnasdförslag kräva i motsats till vad man utan en närmare undersökning gärna skulle tro, jämförelsevis mycket stora kostnader. Detta förhållande synes bero på orsaker, vilka kunna sammanfattas sålunda:

1) Nuvarande ugnarne äro så pass bristfälliga, att desamma helt och hållet måste ersättas med nya och då samtidigt ny grundplatta läggas.

2) Ledningssystemet inom själva gasverket består som gott som uteslutande av rör av alltför små dimensioner. Detta gör, att i systemet lätt

uppstå stoppar, vilka medföra besvärliga driftstörningar. Härtill kommer, att då dubbla ledningssystem ej finnas, vid inträffande stopp i ledningssystemet retorterna måste öppnas och gasen släppas ut i fria luften. N:o 15. *Ang. uppförande av ett nytt gasverk.*

3) En del apparater äro så gott som oanvändbara, vilket i särskild grad gäller de s. k. reningskistorna.

4) Husen äro till stor del bristfälliga och framför allt för små, vilket gör att en ombyggnad medför omfattande utvidgningar av byggnaderna. Minsta ändringen vid byggnaderna behöver ifrågasättas, om vertikalugn kommer till användning. Nuvarande retorthuset kan då tagas i anspråk för reningsanläggningen, i vilket fall någon mera omfattande utvidgning av byggnaderna ej erfordras. I sammanhang härmed må dock anmärkas, att genom uppförandet av vertikalugn kolutrymmet minskas till sådan grad, att den plats, som kan beredas för kolförråd, endast motsvarar behovet för några få dagar, samt att kollagret då måste få sin plats på annat ställe, t. ex. på verkens hamnförråd, vilket medför avsevärt ökade transportkostnader. Förslagen horisontala ugnar och småkammarugnar innebära, att nuvarande retorthuset bibehålles som sådant, men delvis omändras, i sistnämnda fallet måste detsamma både breddas och höjas. Plats måste då beredas för nya reningskistor genom tillbyggnad av husen, som bäst sker genom inbyggnad av ett tvärskepp i nuvarande huslängan.

Hela det disponibla utrymmet på den nuvarande gasverkstomten motsvarar endast 3,600 kvm. Att detta är otillfredsställande i hög grad är tydligt, då en nyanläggning för det nuvarande behovet anses kräva ett tomtutrymme av 14,000 kvm. och för att kunna tillgodose framtida behov, givetvis beroende av utvecklingen, ända till 25,000 kvm. I detta sammanhang bör erinras därom, att då elektricitetsverket år 1910 förlades till gasverkets tomt, avsikten redan då var, att gasverket vid blivande ombyggnad skulle förläggas till plats utanför staden.

De ovan omförmälda ny- och ombyggnadsförslagen hava på styrelsens uppdrag granskats av sakkunnig person, nämligen Överingenjören vid Stockholms gasverk G. Hultman. Med ledning av vad som vid denna granskning förekommit hava förslagen i vissa avseenden reviderats.

Sådana desamma slutligen godkänts avse de nedan angivna anläggningskostnader:

Kungsängsförslaget	kr.	536,600: —
Ombyggnad av nuvarande verket:		
Vertikalugn	„	436,600: —
Horisontala retortugnar	„	399,600: —
Horisontala småkammarugnar	„	455,600: —

De skäl, som tidigare varit bestämmande för Stadsfullmäktige, då tomt för nytt gasverk anvisades å Kungsängen, hava fortfarande sin aktualitet. Då härtill kommer, dels att upprättande av driftkalkyler ställa sig

N:o 15. *Ang. uppförande av ett nytt gasverk.* avgjort gynnsammare för Kungsängsförslaget än för alla ombyggnadsförslagen och dels att de vidare utvecklingsmöjligheterna äro så gott som inga vid ombyggnadsförslagen men praktiskt taget obegränsade för Kungsängsförslaget, kan styrelsen i valet mellan här nämnda olika förslag icke tveka att göra Kungsängsförslaget till sitt. Detta har också obetingat förordats av Ingenjör Hultman.

Emellertid har under den senare tiden en fråga uppkommit och även gjorts aktuell i den offentliga diskussionen här i staden, som föranlett styrelsen att skärskåda gasverkets nybyggnadsproblem även från en helt annan synpunkt än dem som ligga till grund för det hittills anförda. Den fråga som här avses är spörsmålet, huruvida den värmeförsörjning, som skall tillgodoses genom att eventuellt nytt gasverk, lämpligen kan övertagas av stadens elektricitetsverk genom tillhandahållande av billig elektrisk energi för uppvärmningsändamål. För vinnande av ett svar på denna fråga hava en del undersökningar verkställts, varvid även i detta fall, utom verkets teknici anlitats främmande sakkunskap, nämligen Ingenjör Charles Hässler i Stockholm. Sålunda hava bland annat beräkningar gjorts, avseende dels ett omedelbart nedläggande av gasverksdriften och dels en succesiv avvecklnig av densamma under viss tid, förslagsvis 10 år, varunder givetvis det nuvarande gasverket skulle bibehållas. Det skulle utan tvivel föra för långt att här närmare redogöra för det siffermässiga resultatet av de gjorda undersökningarne. För dem av Stadsfullmäktige, som önska mera ingående tränga in i frågan, stå undersökningarne till buds. Utredningarne hava emellertid givit vid handen, att i båda de undersökta alternativen såväl de erforderliga engångskostnaderna som de löpande driftskostnaderna äro större än för gasverkets nybyggnadsförslag å Kungsängen. Det torde förtjäna upplysas, att vid övergång till elektrisk värmeförsörjning bl. a. avsevärda belopp åtgå för ombyggnad och förstärkning av de elektriska ledningarne, såväl stadens som de enskildas, samt att vid den succesiva övergången det är nödvändigt att räkna med en omfattande reparation eller restaurering av nuvarande gasverket, en åtgärd som beräknats draga en kostnad av ej mindre än omkring 230,000 kronor.

Ävenledes synes det böra omnämnas, att vid nedläggande eller avveckling av gasverksdriften det måste tagas i betraktande, att gasverksanläggningens ännu oamorterade eller bokförda värde, *) som då blir åtminstone i det närmaste onyttiggjort, måste belasta elektricitetsverket och att detsamma torde kunna sägas om enskilda gasanläggningar. Gasverksanläggningens nuvarande bokförda värde, som exakt motsvarar den på anläggningen vilande skuldsumman, utgör, tomten oräknad, 371,236 kronor, varav på de vid fortsatt gasdrift även vid ett nytt verk användbara delarne såsom rörnät, klockor, apparater och mätare kommer den ojämförligt största delen eller omkring 350,00 kronor. De enskildas gasanlägg-

---

I brist på uppskattning av det verkliga värdet, som givetvis ställer sig helt olika om anläggningen skall bibehållas eller nedläggas, kan det här ej räknas med annat än det bokförda värdet.

N:o 15.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

ningar hava, efter frånräknande av realisationsvärdet av vad som kan avyttras, beräknats till 423,000 kronor.

De sålunda verkställda undersökningarne hava befäst styrelsen i den uppfattningen, att, frånsett det förhållandet, att elektriciteten rent tekniskt sett icke f. n. i åtskilliga avseenden kan mäta sig med gasen, såsom för uppvärmning av badvatten m. m., tiden ännu icke är inne att låta elektriciteten helt ersätta gasen såsom värmekälla. Om och hur snart sådant tilläventyrs kan komma att ske, ligger i vida fältet. I alla händelser är det helt otillrådligt, när nu staden sedan lång tid tillbaka inriktat sig på gasverksdrift, att staden vidtager några åtgärder, som verka som tvång på allmänheten. Bäst är utan tvivel att låta utvecklingen under här rådande förhållanden hava sin fria gång, och att staden, så vitt den det kan, giver såväl gaskokningen som den elektriska kokningen samma möjlighet att under bästa yttre betingelser i fri konkurrens tävla om allmänhetens ynnest.

Emellertid vill styrelsen framhålla, att den icke är blind för de möjligheter till elektrisk värmeförsörjning, som redan finnas och som tvivelsutan med den fortgående utvecklingen torde bliva allt större. Det förslag till särskild elektrisk s. k. koktaxa, som ej så länge sedan av styelsen framlagts och godkänts av Stadsfullmäktige, visar detta. Vidare förefaller det styrelsen, så vitt läget för närvarande låter sig bedöma, att det icke är ekonomiskt fördelaktigt för staden att, därest ej särskilt gynnsamma betingelser föreligga, vidare utdraga gasledningarna till glest bebyggda områden. Dessas inbyggare kunna i så fall hänvisas att använda sig av den för dem särskilt billiga elektriska koktaxan.

Med tanke på att värmeelektriciteten i en något så när snart framtid möjligen skulle giva mer, än vad för närvarande synes vara eller kunna bliva fallet, har inom styrelsen framförts det förslaget,, att nuvarande gasverket skulle restaureras ungefär på samma sätt och för samma kostnad som enligt projektet om successiv avveckling, men icke för att avvecklas utan för att tillsvidare bibehållas. Ökad möjlighet i viss utsträckning att tillgodose en ökad efterfrågan från enskilda konsumenters sida skulle därvid beredas, utom genom själva restaureringen, genom gatubelysningens fulla elektrifiering. Emellertid har en verkställd undersökning av detta förslag givit vid handen, att detsamma ställer sig så mycket dyrare i drift än Kungsängsförslaget, att inom loppet av cirka 10 år, dess lägre engångskostnad uppväges av Kungsängsförslagets lägre sammanlagda driftkostnad för de gångna åren.

De skäl, som här i huvudsak och i mycket sammandragen form anförts, hava föranlett styrelsen att nu hos Stadsfullmäktige framlägga förslag om uppförande av ett nytt gasverk å Kungsängen i huvudsaklig överensstämmelse med härvid fogade ritningar. Styrelsens avsikt är att, därest förslaget vinner Stadsfullmäktiges bifall, framdeles inkomma med förslag till sänkning av gaspriset med 25 % eller från nuvarande 24 öre till 18 öre pr kbm. i och med det nya gasverkets tagande i drift. Driftberäkningarne för förslaget äro också grundade på en dylik sänkning samt på med korta tidsmellanrum inträdande ytterligare sänkningar till resp. 16,

N:o 15.
Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

14 och 12 öre pr kbm. Vidare har vid driftberäkningarna räknats med en amorteringstid för den nya anläggningen av endast 20 år. Den korta amorteringstiden anser styrelsen vara en styrka, även med tanke på vad som måhända kan inträffa på värmeelektrifieringens område.

Såsom en sammanfattning eller rättare ett genomsnitt av de många räntabilitetskalkyler, vilka uppgjorts för det härmed framlagda Kungsängsförslaget, må nedanstående beräkning anföras.

För såväl den nuvarande anläggningens bokföringsvärde som för det nya verket har det räknats med en amorteringstid av 20 år. Beräkningarne avse åren 1928, 1932, 1936 och 1940, sålunda med mellantider av 4 år. Gatubelysningen antages år 1932 helt och hållet vara ersatt med elektrisk belysning.

Enskilda gaskonsumtionen är beräknad öka med 5 % varje år. Följande värden äro lagda till grund för beräkningarne:

Kolpris pr ton, fritt verket	26: 50 kr.
Gasutbyte pr ton kol	350 kbm.
Koks till försäljning, pr ton kol	12.5 hl.
Kokspris pr hl.	1: 70 kr.
Tjära till försäljning, pr ton kol	45 kg.
Tjärpris pr kg.	6 öre

Sammanställning:

		1928	1932	1936	1940
Gaspris	öre	18	16	14	12
Gaspris, allmänna gatubelysningen	„	16			
Enskild gasförbukning	kbm.	1,050,000	1,275,000	1,550,000	1,890,000
Allmänna gatubelysningen	„	95,000			

Inkomster:

		1928	1932	1936	1940
Allmänna belysningen	kr.	23,700			
Gas till enskilda samt mätarhyror	„	204,600	220,600	234,600	246,600
Koks	„	78,600	87,000	106,000	129,600
Tjära	„	10,300	11,400	14,000	17,100
Hyror, gamla gasverksbyggnaderna	„	2,000	2,000	2,000	2,000
Installationsarbetena	„	1,000	1,000	1,000	1,000
Summa inkomster		320,200	322,000	357,600	396,300

N:o 15.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

Utgifter:

		1928	1932	1936	1940
Kol m. m.	kr.	114,600	122,000	147,100	177,700
Underhåll	„	19,500	21,200	22,900	24,500
Avlöningar och pensioner	„	52,500	55,100	57,900	60,600
Diverse	„	18,700	19,800	20,900	22,000
Ränta och avskrivning, inköp av nya mätare	„	78,500	78,500	87,300	87,300
Summa utgifter		283,800	296,600	336,100	372,100
Vinst		36,400	25,400	21,500	24,200

Det framlagda förslaget omfattar följande mera detaljerade kostnader:

Tomtens iordningställande, inkl. staket	38,500: —
Vertikalkammarugnsanläggning, innehållande 2 st. vertikala trekammarugnar, jämte ångpanna och skorsten	212,300: —
Apparathus inkl. apparater och ledningar	108,600: —
Tjär- och ammoniakbassänger	10,625: —
Regnereringsskjul	7,760: —
Byggnad för tjärcentrifug och cisterner, inkl. apparater och ledningar	7,200: —
Manskapsbyggnad inkl. ledningar	5,600: —
Kokstorn med bockbana och lastningsanordningar samt kokssorteringsverk	47,200: —
Kontors- och bostadshus inkl. ledningar	54,750: —
Ledningar för gasklockan och gamla ångpannehuset	280: —
Utomhusledningar och ytterbelysning	30,400: —
Kolficka och transportspår	1,000: —
Arbetsledning och oförutsett	11,785: —
Kronor	536,000: —

Beträffande en av de angivna kostnadsposterna, nämligen för kontors- och bostadshus inkl. ledningar kr. 54,750: — är det styrelsens avsikt att icke åtminstone omedelbart taga eventuellt beviljat anslag i anspråk. Det synes nämligen lämpligt att åtminstone till en början söka anskaffa erforderlig bostad för sådan personal som måste vara lätt tillgänglig på platsen i befintliga fastigheter i verkets närhet. Kan saken låta sig ordna så, erfordras till en början av denna post endast någon ringa del för anordnande av någon lokal — kontor om man så vill — för expedition och dylikt.

N:o 15. *Ang. uppförande av ett nytt gasverk.*

Under åberopande av det anförda får Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att för uppförande av ett nytt gasverk å den för ändamålet förut anvisade tomten å Kungsängen i huvudsaklig överensstämmelse med bilagda ritningar av lånemedel anvisa ett anslag å 536,000 kronor samt att uppdraga åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att föranstalta om anläggningens utförande.

Emot styrelsens beslut i frågan har reservation anförts av Herrar Borggren och Hiersemann, vilka åberopat ett särskilt här bilagt yttrande.

Västerås den 23 mars 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

RESERVATION.

Mot ovanstående beslut få undertecknade härmed anmäla sin reservation.

I det utlåtande angående förslag till utvidgning av Västerås gasverk som på Styrelsens anmodan lämnats av Överingenjör Hultman påvisas, att Västerås har de lägsta förbrukningssiffrorna för såväl gas som elektricitet bland jämförbara svenska städer. Utan att närmare ingå på orsakerna till dessa låga siffror nöja vi oss med att konstatera, att Västerås i den dag som i dag är tillfölje omständigheternas makt dessbättre är i den situationen att, ehuru staden sedan lång tid tillbaka inriktat sig på gasverksdrift, här rådande förhållanden dock äro särskilt gynnsamma för en tävlan under bästa yttre betingelser i fri konkurrens mellan den elektriska kokningen och gaskokningen.

Västerås såsom sammanbindningspunkt mellan statens stora kraftverk i Göta älv och Dalälven och såsom säte för dessa kraftverks reserv, det stora ångkraftverket på Kungsängen, torde beträffande elektricitetsförsörjningen vara en av de mest gynnade bland Sveriges städer.

Under hänvisning till härnedan lämnade motivering hava undertecknade ej ansett tillrådligt, att Västerås stad nu går in för byggande av ett gasverk, vars ekonomi och utveckling, enligt Styrelsens beräkningar, säkerligen kommer att påfordra en synnerligen kraftig propagande och oundvikligt medföra väsentliga kapitalutlägg utöver den kostnad av 536,000 kronor, som den första utbyggnaden betingar. Enligt styrelsens plan skall verket år 1933 utvidgas med en tredje ugn, vilken jämte grund drager en kostnad av 71,400 kronor. Att man efter denna tillbyggnad fortfarande

N:o 15.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk

skall kunna avvara nu uteslutna "för närvarande ej behövliga delar" såsom koltransportanläggningen mellan sjön och verket m. m. synes undertecknade mindre sannolikt. Skulle exempelvis transportanordnnigen, såsom antagligt är, då visa sig behövlig, tillkommer härför en yttreligare kostnad av 80,500 kronor. År 1933 planeras slutligen nya gasledningar för 40,000 kronor.

Dessa kostnader sammanslagna utgöra ej mindre än 191,000 kronor. Skillnaden mellan kapitalbehovet för Kungsängsförslaget och det modifierade ombyggnadsförslaget (536,000 — 317,000) utgör 219,000 kronor. Om detta belopp ökas med nyssnämnda 191,000 kronor erhålles en totalsumma av 410,000 kronor, vilken nedlagd till förmån för leverans av elektrisk värmeenergi säkerligen skulle komma att lämna staden större vinst än den som beräknas kunna erhållas vid en lika stor kapitalinvestering till fromma för gasdistributionen.

Civilingenjör Charles Hässler tillråder också i sin utredning, att Västerås stad f. n. ej vidtager någon åtgärd, som för lång tid framåt binder staden i frågan "gas kontra elektricitet". I överensstämmelse härmed ha undertecknade ansett. att man hellre bör inrikta sig på att fortsätta leverans av gas från ett moderniserat mindre gasverk, avsett huvudsakligen för de delar av staden, som redan äga gasledningar, och att jämte detta verk ordna en välskött elektricitetsdistribution, kompletterande gasdistributionen.

Vårt förslag ansluter sig närmast till det i Styrelsens skrivelse nämnda ombyggnadsförslaget med horisontala retorugnar, slutande på en anläggningssumma av kronor 399,600, men utgör en modifikation härav enligt nedanstående:

Kostnadsförslag	Kronor
Utrivning av gamla ugnarna, diverse röjningsarbeten och planering av tomten	9,500: —
4 st. horisentala, 8-ret.-ugnar, inkl. koltransportanordning, laddnings- och stötmaskin samt inv. koltransportanordning enligt anbud	112,500: —
Om- och tillbyggnad av husen enligt kostnadsförslag	50,200: —
Nya apparater inkl. montering jämte omflyttning av gamla, bland vilka ingår de inköpta, ännu ej använda reningskistorna	17,000: —
Ledningar för apparater inkl. montering, borttagning av gamla ledningar jämte anordning av provisoriska ledningar under ombyggnadstiden	15,000: —
Elektrisk installation	2,400: —
Utomhusledningar	2,000: —
Arbetsledning och oförutsett	10,400: —
Summa kronor	219,000: —

N:o 15.
Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

Posten ”Arbetsledning och oförutsett” har Överingenjör Hultman ansett böra ökas från 10,400 till 21,400 kronor, d. v. s. från 5 till 10 %, varigenom kostnadsförslagets slutsumma ökas till kronor 230,000, och ha vi här nedan räknat med denna.

Det på så sätt ombyggda verket kan med tre ugnar tillverka 4,920 kbm. och med fyra ugnar 6,560 kbm. gas pr dygn, men då den lägre siffran nästan exakt motsvarar nuvarande verks max.-produktion pr dygn, blir det, för att fullt kunna utnyttja fyra ugnar, nödvändigt att genast tillbygga en femte ugn, vilken betingar en merkostnad av 25,000: — kronor.

Ytterligare måste, enligt Överingenjör Hultman, en produktionsledning anläggas mellan det ombyggda gasverket och nya gasklockan, detta på grund av de större fordringar, som numera måste ställas på gasens jämnhet för dess användning i moderna spisar och stekugnar. En dylik produktionsledning har beräknats kräva ett belopp av 36,000: — kronor.

För att nedbringa driftkostnaderna torde dessutom vara tillrådligt anlägga transportanordningar för koks jämte kokstorn och kokskross m. m. enligt kostnadsförslag belöpande sig till 26,000: — kronor.

Totala anläggningskostnaden för förslaget blir härigenom höjd med 25,000: — + 36,000: — + 26,000: — kronor eller till 317,000: — kronor.

Det för 317,000 kronor ombyggda verket får, såsom vi ovan nämnt, omedelbart en produktionskapacitet pr dygn som är 33 % större än vad med nuvarande verk max. kan tillverkas.

År 1932, då gatubelysningen beräknas helt ha ersatts med elektrisk belysning, frigöres 10 % av nuvarande gaskonsumtion, och senast vid samma tidpunkt torde stadens storindustri genom fortsatt övergång till elektrisk värmeförsörjning hava reducerat sin gasförbrukning därhän, att ytterligare 5 à 10 % av nuvarande ”enskild gasförbrukning” blir disponibel.

På grund av dessa förhållanden förefaller det oss, att en fullt tillräcklig marginal för konsumtionsökning under de närmaste 15 à 20 åren kommer att förefinnas.

Genom sin 5:te ugn har det av oss skisserade verket en ständigt tillgänglig rseerv, vilket Kungsängsförslaget, åtminstone såsom det hittills utformats, saknar ända till år 1933.

Enligt Överingenjör Hultman kan ett gasverk, utrustat med horisontalugnar enligt Styrelsens ombyggnadsförslag och uppfört på gamla tomten, leverera gas till samma pris som Kungsängsverket, eller 18 öre pr kbm. Visserligen visar kalkylen över ett sådant verk enligt Styrelsens förslag en mindre förlust, 1.4 % å anläggningskapitalet, men är därvid att märka, dels att kapitalet är 25 % större än enligt vårt förslag, dels att vid beräkning av ränta och amortering använts en amorteringskvot, svarande mot en amorteringstid av endast 10 år med hänsyn till att verket efter denna tid skulle ha kommit till gränsen av sin produktionsförmåga. Räknar man i stället med den av oss förordade anläggningssumman samt lika lång amorteringstid, som vid Kungsängsförslaget, torde även ett moderniserat verk på gamla tomten komma att visa vinst.

N:o 15.
Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

Beträffande den elektriska kokvärmedistributionen tillåta vi oss erinra om, att den elektriska kokningen under de senaste åren blivit föremål för stort intresse även i Sverige. Tre omständigheter hava medverkat härtill:

De elektriska kokapparaterna ha nu nått en hög grad av fulländning i konstruktivt hänseende. Samtidigt är priset å detsamma i ständigt sjunkande. Elektricitetsverken ha börjat införa taxor, möjliggörande värmedistribution i stor skala.

Då elektriciteten nu tillfölje dessa förhållanden i stor utsträckning börjat användas även för värmeändamål inom hushållen, kan man redan konstatera, att samma faktorer som gjorde elektriciteten överlägsen i konkurrensen om ljuset och motordriften möjliggöra en stark konkurrens med gasen även i fråga om värmedistributionen för hushållen.

Elektriciteten är även för dessa ändamål mera hygienisk och ofarlig. Detta gör sig särskilt gällande i hem, där man bor och kanske till och med sover även i köket. Elektriciteten är lättare anpasslig och mera mångsidigt användbar. Dessa omständigheter föranleda, att elektriciteten under alla förhållanden kommer att få en stor användning jämsides med gasen. I samma mån som allmänheten vinner kännedom om dessa nya användningsmöjligheter och fördelarna därav, torde elektriciteten utan tvivel få stor användning även för sådana ändamål, vartill gasen nu användes.

Elektricitetsverkens möjligheter att komma ned till elektricitetspris, som för värmeändamål äro jämvärdiga med de gaspris, varmed man nu och för den närmaste framtiden räknar, ha genom ett flertal utredningar klarlagts och även bestyrkts av erfarenheten. Elektricitetens jämvärdighet med gasen och i vissa avseenden överlägsenhet i fråga om användningen för berörda ändamål i hushållen är styrkt genom de mest auktoritativa uttalanden baserade på erfarenheten. Tekniskt sett är elektriciteten användbar för alla de ändamål, vartill gasen nu användes i hemmen.

Användningsmöjligheterna äro för allmänheten närmast en taxefråga och en fråga om lämpligt apparatval.

I fråga om taxor äro förutsättningarna i Västerås ovanligt gynnsamma. Allmänheten har ju också redan erhållit en hushållstaxa, fördelaktig för köken. Det återstår endast att komplettera denna med en specialtaxa för de abonnenter, som få anledning använda elektriciteten även för badvattenberedning (antalet gasbadkaminer är hittills endast c:a 600 på 4,500 gasabonnenter). Förutsättningarna härför äro gynnsamma. Stora energikvantiteter av stadens grundkraftabonnemang, för vilket under alla omständigheter avgifter uppgående till tusentals kronor måst erläggas, hava hittills lämnats outnyttjade under största delen av dygnet året runt och synnerligast under sommarhalvåret (april—september). Med lämplig utformning av taxorna kunde dessa energibelopp (kilowattimmar) utnyttjas för berörda ändamål utan ökning av kostnaden för grundkraften. Detta betyder att sådan energikvantitet, för vilken staden betalar 1 1/2 öre per kilowattimme, med vinst kan försäljas till ett pris möjliggörande uppvärmning av badvatten för samma kostnad som med gas vid ett gaspris

N:o 15.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

av 15 à 16 öre pr kbm. Styrelsens farhågor för att just denna värmeförsörjning ej skulle kunna tekniskt och ekonomiskt tillgodoses genom elektriciteten synas oss därför ej berättigade.

Då man betraktar elektricitetsverkens utveckling och elektricitetens förmåga att tränga in på alla områden och vill bilda sig en uppfattning om elektricitetens och gasens utvecklingskraft, är det av intresse att iakttaga elektricitetsverkens ekonomi jämförd med gasverkens. Stadselektricitetsverken giva så gott som undantagslöst storartade vinster under det att gasverken även under normala förhållanden fått nöja sig med knappa marginaler och vanskliga ekonomiska förhållanden. Detta belyses t. ex. därav, att då härvarande 50-åriga gasverk år 1913 var färdigt för ombyggnad, större delen av dess kapital ännu var oamorterat. Inträffar under ett år kolstrejk hos verkets kolleverantörer är detta tillräckligt att byta gasverkets vinst i förlust. Styrelsen räknar i sin räntabilitetskalkyl för nya verket med att under en 10-årsperiod under gynnsamma förhållanden och ostörd drift kunna hopsamla en vinst av 2- à 300,000 kronor. Elektricitetsverket ger *årligen* en vinst av denna storleksordning, trots att dess utvecklingsmöjligheter hållas tillbaka därav, att verket för ovidkommande ändamål fått lämna från sig allt överskott även den del därav, som borde använts för ett bättre utnyttjande av dess leveransförmåga samt förbättring av dess driftförhållanden. Vi nämna dels den uppskjutna elektrifieringen av gatubelysningen som enligt verkställd utredning skulle lämnat staden såväl större vinst som fördelen av väsentligt bättre belysning, dels den ännu ej verkställda övergången från likström till växelström å stadens pereferi, där till allmänheten levereras belysningsström med så hög spänningsförlust, att ljusbytet blir oekonomiskt för abonnenterna.

Särskilt under den senast gångna 10-årsperioden har gasverket tillfogat stadskassan en förlust vida överstigande de samlade vinsterna från gynnsammare år, och vilken förlust skulle ha tett sig synnerligen kännbar för allmänheten, om icke elektricitetsverkets samtidiga vinster varit tillräckliga att icke blott bära dessa förluster av gasverket utan också giva överskott till stadskassan.

Över huvudtaget kan konstateras, att gasverket ständigt varit en kapitaltärande affär för staden, under det att elektricitetsverket varit i hög grad kapitalproducerande. Det är knappast tänkbart att detta förhållande, som synes vara allmänt inom de mindre och medelstora städerna, kommer att för Västerås vidkommande väsentligt ändras, genom Kungsängsförslagets förverkligande. Gasverkets ekonomi kommer fortfarande att i hög grad vara beroende av framtidens kolpris och arbetspris. Elektricitetsverkets ekonomi däremot är föga beroende av sådana förhållanden. Kraftpriset är genom gällande kontrakt och av kraftleverantören erbjuden option tryggat till utgången av 1954. Det bör också beaktas, att under det att kolpriset i stort sett följer och måste följa den allmänna kostnadsindexen, har priset å elektrisk kraft en fallande tendens, och är det utan vidare klart, att priset å eleketrisk kraft har samma möjligheter att förbättras efter anläggningarnas amortering som gaspriset.

Under åberopande av vad som här ovan anförts hava vi inom Styrelsen påyrkat

N:o 15. *Ang. uppförande av ett nytt gasverk*

att Styrelsen måtte hos Stadsfullmäktige hemställa om ett anslag av 317,000: — kronor för ombyggnad och modernisering av det nuvarande gasverket.

Västerås den 28 mars 1927.

LUDVIG BORGGREN. P. HIERSEMANN.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927. Den 28 April V.

N:o 16.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1926.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får över verksamheten och förvaltningen under år 1926 härmed avgiva nedanstående

Berättelse.

A. *VARMBADHUSET.*

Badhuset har under året hållits stängt alla sön- och helgdagar samt den 1 maj.

Antalet baddagar har utgjort 303 och antalet serverade bad 78,431, utgörande i medeltal pr dag 258. Motsvarande siffror föregående år utgjorde 291 baddagar med 66,655 serverade bad och 229 bad i medeltal pr dag. Antalet serverade bad har således ökat med 11,776 st.

Till förhöjande av trevnaden i simhallen har styrelsen under året gått i författning om, att vattnet i simhallen tillförts salt, vilket även den badande allmänheten synes uppskatta, då dessa bad under året ökat med icke mindre än 8,048 st.

I förestående antal bad ingå dels bad för simundervisningen 9,804 st. dels ock billigare bad för arbetslösa 266 st.

Specifikation å verksamheten i sin helhet framgår av nedanstående

N:o 16.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1926.

TABELL

med paralellsiffror för år 1925 utvisande antal serverade bad av olika slag vid badanstalten.

	Antal serverade bad					
	under år 1925			under år 1926		
	Herrar	Damer	Summa	Herrar	Damer	Summa
I kl. karbad	2,018	1,762	3,780	2,190	1,840	4,030
I „ karbad med massage	284	172	456	208	157	365
I „ halvbad	92	7	99	69	20	89
II „ karbad	2,490	3,367	5,857	2,548	3,657	6,205
II „ karbad med massage	748	611	1,359	611	628	1,239
II „ halvbad	105	24	129	74	17	91
I „ bastu utan borstning	1,838	416	2,254	1.915	483	2.398
I „ bastu med borstning	1,981	119	2,100	2,096	138	2,234
I „ bastu med massage	16	—	16	9	—	9
Simhall med värmestuga (vinter)	8.765	5,317	14.082	10,878	6,965	17,843
Simhall med värmestuga för skolungdom	1,830	1,319	3,149	1,517	1,095	2,612
Elektriskt ljusbad	116	65	181	71	37	108
Elektriskt ljusbad med borstning	54	13	67	27	13	40
Elektriskt ljusbad med massage	80	7	87	78	10	88
Bågljusbad	17	13	30	181	111	292
Syrgasbad	2	—	2	25	—	25
Fangobad	—	1	1	2	—	2
Billighetsbastu	11,504	4.630	16,134	13,280	5,368	18,648
Simhall med värmestuga (sommar)	2,539	1,740	4,279	5,301	3,802	9,103
Simsällskapet	696	8	704	517	1	518
Elementarskolan	6	18	24	Ingår i folkskolans bad		
Folkskolan	1,048	1,118	2,166	1,016	1.062	2,078
Seminariet	—	380	380	—	344	344
Arbetslösa	343	10	353	266	—	266
Bad för simundervisning	4,644	4,322	8,966	5,336	4.468	9,804
Summa	41,216	25,439	66,655	48,215	30,216	78,431

BERÄKNAD INKOMSTSTAT FÖR ÅR 1926 JÄMTE VERKLIGA INKOMSTER:

Av beräknad inkomst .... Kr. 64,000: —

har influtit i badavgifter och diverse andra poster samt ersättning för simundervisningsbad tillhopa .... „ 64,977: 94

Således kronor 977: 94 utöver den beräknade inkomsten.

Häri ingår dock kr. 407: 75 i vågavgifter för den under året inköpta automatvågen, som är uppställd i simhallen.

N:o 16. *Badhusstyrelsens årsberättelse för 1926.*

BERÄKNAD UTGIFTSSTAT FÖR ÅR 1926 JÄMTE VERKLIGA UTGIFTER:

	1926 års utgiftsstat	Verkliga utgifter
Avlöningar och pensioner	31,839: —	32,704: 55
Bränsle	12,000: —	15,371: 21
Elketrisk belysnnig och kraftström	2,200: —	2,242: 78
Underhåll av inventarier	900: —	2,147: 75
Underhåll av linne	100: —	12: 35
Underhåll av fastigheten	1,000: —	1,407: 86
Underhåll av pannor och ledningar	1,200: —	919: 07
Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	500: —	333: 90
Renhållning och städning	150: —	33: 80
Skriv- och trycksaker	500: —	462: 15
Telefon och samtalsavgifter	250: —	239: 80
Läkarearvode	100: —	184: 70
Brandförsäkringspremie	250: —	239: 57
Olycksfallsförsäkringspremie	130: —	115: 29
Förbrukningsartiklar	2,650: —	4,656: 78
Utskylder	2,000: —	1,737: 90
Oförutsedda utgifter	231: —	246: 43
Kronor	56,000: —	63,055: 89

Medelinkomsten för varje försålt bad utgör .... 82.85 öre
och utgifterna för varje serverat bad .... 80.35 öre

varför å varje bad uppstått en behållning av 2.5 öre

OMKOSTNADERNA FÖR VARJE BAD Å DE OLIKA UTGIFTSPOSTERNA UTGÖRA:

	År 1925	År 1926
Avlöningar	47.64 öre	41.6 öre
Bränsle	15.07 „	19.7 „
Elektrisk belysning och kraftström	3.06 „	2.6 „
Underhåll av fastigheten	—	1.1 „
Underhåll av pannor och ledningar	2.00 „	1.00 „
Förbrukningsartiklar	5.6 „	5.9 „
Utskylder	2.6 „	2.2 „
övriga omkostnader	6.07 „	6.25* „
Summa	82.04 öre	80.35 öre

N:o 16. *Badhusstyrelsens årsberättelse för 1926.*

Då under 1926 inkomsterna ha uppgått till	Kr.	64,977: 94
och utgifterna stannat vid	„	63,055: 89
har å årets verksamhet uppstått en behållning av	Kr.	1,922: 05

Som av förestående framgår har badfrekvensen ökat med icke mindre än 11,776 st. bad. Denna ökning anser styrelsen bero dels därpå, att simhallsbaden numera blivit särdeles begärliga, dels ock att badpriserna å dessa liksom en del andra bad blivit betydligt nedsatta. Att med denna stora ökning kunna hålla utgiftsstaten inom beräknade gränser har visat sig omöjligt. Vad då först angår "avlöningar och pensioner" beror ökningen av kronor 865: 55 på det förhållandet, att en hel del av badpersonalen under året varit sjukrapporterad. Bränsleökningen har sin grund i den osäkerhet som rådde på kolmarknaden under senare delen av året med de slutligen så uppskruvade priser. "Underhåll av inventarier" som under året överskridits med icke mindre än kronor 1,247: 75 beror på, att sytrelsen under året låtit inköpa en automatpersonvåg för kronor 550: —. På grund av det stora antal barn, som vid simövningar äro hänvisade till nedre våningen i simhallen med dess stengolv, har Styrelsen låtit förfärdiga trägaller till avklädningshytterna. Dessa galler hava dragit en kostnad av kronor 201: 50. Vidare har korkmattorna reparerats och fernissats för kronor 362: 60. De här uppräknade extra anordningar motsvara i det närmaste det överskjutande beloppet å anslaget.

Anslaget till underhåll av fastigheten som överskridits med kronor 407: 86 har uppkommit därigenom, att tvenne bostadslägenheter under året genomgått nödvändig reparation.

Med den ökade badfrekvensen måste givetvis utgifter för förbrukningsartiklar i samma mån ökas. Så har vatten- och W. C.-avgifter dragit en kostnad av kronor 1,324: 49. Tvål, 1,860 kg., kronor 1,630: 65. Således hava dessa båda artiklar redan föranlett överskridande av beräknat anslag. Härtill kommer 13,600 kg. salt för kronor 475: 75, soda 500 kg., skurpulver 190 paket, aluminiumsulfat 465 kg., tallbarrsolja, tallbarrsbalsam, tallris, klorcalium, oxegynol- och syrgasbad med flera badingredienser, som måste anskaffas.

B. *KALLBADHUSET.*

Kallbadhuset öppnades den 1 juni och stängdes den 10 september. Antalet baddagar har utgjort 102.

De badandes antal har varit:

Betalande		16,484	personer
Fribad, gossar	4,751		
Fribad, flickor	5,109	9,860	„
	Summa	26,344	personer

I medeltal har badhuset varit besökt av 258 personer dagligen. Uuder år 1925 voro de badandes antal, betalande 17,948, fribad för skolungdom 9,702, tillhopa 27,650 personer. Antalet betalande har således minskat med 1,464 personer, under det att de fritt badande ökat med 158 personer.

N:o 16. *Badhusstyrelsens årsberättelse för 1926.*

	Beräknade	Verkliga
Inkomster:		
Badavgifter	3.000: —	2,786: 20
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100: —	52: 72
Summa	3,100: —	2,838: 92

	Beräknade	Verkliga
Utgifter:		
Avlöningar	1.460: —	1.458: —
Annonser och trycksaker	150: —	108: 75
Isväckning och diverse arbeten	800: —	1.512: 23
Utskylder	160: —	148: 87
Brandförsäkringspremie	125: —	126: —
Oförutsedda utgifter	45: —	54: 67
Oljestrykning av golv och badhusbryggan	—: —	196: 85
Kronor	2,740: —	3,605: 37

Anledningen till att badfrekvensen minskat torde vara den kalla och blåsiga väderleken under juni månad, då icke mer än kr. 373: 05 inflöto i badavgifter.

Utgifter för isväckning och diverse arbeten har utgjort:

Isväckning	kr.	559: 47
Diverse arbeten	„	541: 52
Diverse materialer	„	364: 74
Renhållning och torvströ	„	46: 50
	Kronor	1,512: 23

För badhusets bestånd visade det sig nödvändigt att före badsäsongens början inolja såväl golvet i badhuset som ock den till detsamma ledande bryggan.

Västerås i april 1927.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 17.

Drätselkammarens skrivelse ang anslag till Västerås högre elementarläroverk för flickor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämna en framställning från styrelsen för härvarande högre elementarläroverk för flickor angående kommunalt anslag till läroverket för perioden 1 juli 1927—30 juni 1930 och får Drätselkammaren, under förklaring att Drätselkammaren intet har att erinra emot bifall till framställningen, och under erinran att hittills utgående årsanslag utgjorts av dels 7,447 kronor, motsvarande räntan efter en räntefot av 5 1/2 % å 135,000 kronor, fördelade med 115,000 kronor å stadens utgifter för skolhusbygget, 15,000 kronor å värdet av skolhusets tomt samt 5,000 kronor motsvarande värdet å gymnastikhustomten, dels 1,650 kronor, ugtörande den efterskänkta årsräntan efter samma räntefot å stadens fordran av läroverket, stor 30,000 kronor, dels bidrag till de vid läroverket anställda lärarinnornas åldrestillägg, utgörande hälften av det belopp staten för samma ändamål årligen anvisar, dels ock slutligen bidrag till samma lärarinnors pensionsavgifter enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1910, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

dels årligen under tiden 1 juli 1927—30 juni 1930 anslå ovannämnda belopp 7,447 och 1,650 kronor, dels bidraga för samma tid till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter med vad angår ålderstilläggen halva det belopp staten årligen härtill anslår, och vad angår pensionsavgifterna enligt Stadsfullmäktiges förenämnda beslut den 31 mars 1910 och grunderna i nådiga kungörelsen den 23 december 1910, dels ock härvid bestämma, att dessa årsanslag i första rummet skola utgå av den efterskänkta räntan, 1,650 kronor, och till återstående del av uttaxerade medel i respektive årsbudgeter.

Västerås den 7 april 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 17.

Ang. anslag till Västerås högre elementarläroverk för flickor.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 17 december 1926 angående ansökningar om statsunderstöd åt privatläroverk (Sv. Förf.-saml. n:r 501, 1926) skall vid dylik ansökan bl. a. bifogas (enl. mom. 21) "handlingar, som visa, att kommunen eller enskilda donatorer till skolans uppehållande under den tid, för vilken statsunderstöd sökes, dels lämna bidrag, vars värde för år räknat uppgår till minst samma belopp som det sökta statsunderstödet, dels bidraga till de vid skolan anställda lärarinnornas ålderstillägg med hälften av det belopp, staten för samma ändamål tillskjuter, dels ock förklarat sig villiga att bidraga till lärarinnornas pensionering enligt stadgade grunder".

Senaste anslagsperioden har omfattat kalenderåren 1925, 1926, 1927 och därunder har Västerås högre elementarläroverk för flickor, på grund av anslaget från Västmanlands läns landsting å 2,000 kr. och från Västerås stad å omkring 10,900 kr., åtnjutit ett årligt statsbidrag av 6,000 kronor från det s. k. reservationsanslaget och (i medeltal) 4,600 kr. från tilläggsanslaget eller tillsammans (i medeltal) 10,600 kr. samt dessutom statsanslag till den s. k. tillfälliga löneförbättringen och dyrtidstilläggen.

Då nu, på grund av omläggningen av räkenskapsåret till statens budgetsår, underdånig ansökan om förnyelse av statsunderstödet skall avse tiden den 1 juli 1927—den 30 juni 1930 och denna ansökan snarast bör insändas, får styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor härmed vördsamt anhålla,

att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om förnyande för tiden den 1 juli 1927—den 30 juni 1930 av stadens årsanslag till nämnda läroverk; ävensom om förnyande av förbindelsen angående bidragen till lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter, allt i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut enligt protokollet den 27 november 1924, § 179.

Västerås den 4 april 1927.

Å Styrelsens för Västerås högre elementarläroverk för flickor vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

Hjalmar Thyresson.

N:o 18.

Drätselkammarens skrivelse ang. ersättning till ledamöter i kommittén för granskning av uppgifter för bostadsräkning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bifogad skrivelse till Stadsfullmäktige har den av Stadsfullmäktige den 25 november 1926 tillsatta kommittén för granskning av de i samband med mantalsskrivningen för år 1927 avgivna bostadsuppgifterna till den av Kungl. Maj:t anbefallda bostadsräkningen hemställt om ersättning för det med granskningen förenade arbetet, och får Drätselkammaren, som yttrande i ärendet och vid det förhållande, att det åt kommittén lämnade uppdraget till sin beskaffenhet icke synes vara olikartat andra kommunala uppdrag och att ersättning icke är förenad med utförandet av sådana, för sin del föreslå, att framställningen icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Drätselkammaren får tillika meddela, att avstyrkande av framställningen icke skett utan meningsskiljaktigheter utan först efter omröstning med ordförandens utslagsröst samt att Herr Jonsson inom Drätselkammaren anmält sin reservation emot beslutet i det han för sin del tillstyrkt samma ersättning till ledamot i kommittén, som utgår till ledamot i stadens taxeringsnämnder, eller kronor 1: 40 i timmen.

Västerås den 14 april 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 25 november 1926 tillsatte Stadsfullmäktige en kommitté med uppdrag att granska de uppgifter, som enligt fastställt formulär i samband med mantalsskrivningen för år 1927 avgivits av vederbörande fastighetsägare för den bostadsräkning, som av Kungl. Maj:t anbefallts skola äga rum å en del orter, däribland Västerås.

Kommittén har nu fullgjort detta uppdrag och till Kungl. Socialstyrelsen, som har att bearbeta uppgifterna, genom Magistraten, översänt desamma.

I de yttranden, som innan kommittén tillsattes, avgivits av Beredningsutskottet och Drätselkammaren, har i avseende å frågan om ersättning för det med granskningen förenade arbetet uttalats den förmodan, att det grövre granskningsarbetet skulle kunna utföras utan kostnad för staden genom i stadens tjänst anställd person coh att härigenom övriga kommittéledamöters granskningsfunktion skulle bliva så inskränkt, att denna icke föranledde någon särskild ersättning.

För kommitténs ledamöter stod det emellertid redan vid övertagandet av granskningsmaterialet klart, att dettas omfång samt den skyndsamhet och den noggrannhet, varmed granskningen enligt direktiv av Kungl. Socialstyrelsen skulle utföras — i förbigående kan meddelas, att Kungl. Socialstyrelsen utom de anvisningar, som avgivits till ledning för granskningen, i två cirkulärskrivelser måst förtydliga dessa anvisningar — i förening nödvändiggjorde granskningens uppdelning på samtliga kommittéledamöter utom den ledamot, som fungerat som kommitténs ordförande. Denna uppdelning har skett kvartersvis, så att en av ledamöterna granskat uppgifterna från södra kvarteret, en annan uppgifterna från norra kvarteret o. s. v.

N:o 18.

Ang. ersättning till ledamöter i kommittén för granskning av uppgifter för bostadsräkning.

I fråga om granskningsarbetets omfattning vill kommittén meddela, att antalet avgivna bostadsuppgifter uppgått till i runt tal 1,700, innehållande uppgifter om beskaffenheten av omkring 8,500 lägenheter, att minst 15 % av dessa uppgifter i ett eller annat avseende varit antingen felaktiga eller ofullständiga samt därför kräfts komplettering eller omskrivning av desamma, samt att den tid som varje granskande ledamot av kommittén tillsatt för uppdraget — frånsett den tid, som åtgått vid personliga besök hos fastighetsägare för uppgifternas rättande och komplettering — varierat mellan 104 och 125 timmar, vilken tid på grund av medlemmarnes yrkesutövning måst förläggas till aftnarna och alltså givit uppdraget karaktär av övertidsarbete.

Orsaken till den stora procenten i ett eller annat avseende felaktiga uppgifter är att tillskriva såväl formulärens avfattning som ock en bland fastighetsägarne spårad benägenhet att med minsta möjliga besvär frånkomma ifyllandet av desamma ävensom icke minst det förhållandet, att uppgifterna om antalet i de olika lägenheterna boende personerna icke stämt överens med mantalsuppgifterna. I fråga om noggrannheten av granskningen har det varit kommittén angeläget att följa de härför av Kungl. Socialstyrelsen avgivna anvisningarna och tillåter sig kommittén härom hänvisa till desamma.

Utförandet av uppdraget på sätt som måst ske på grund av arbetets karaktär, gör uppdraget i ersättningsavseende likställt med det arbete, som är förenat med uppdraget att vara kommunalt vald ledamot i stadens taxeringsnämnder och ombud vid mantalsskrivningen. Uppdraget kan alltså vid bedömandet av frågan, huruvida härför skall utgå ersättning eller icke, knappast anses vara från denna utgångspunkt ett kommunalt förtroendeuppdrag med den mening, som lägges i detta uttryck.

I ersättningsfrågan har Kungl. Socialstyrelsen i den skrivelse till Magistraten härstädes, vari åtgärder påkallades för bostadsräkningens utförande gjort ett uttalande, som kommittén tillåter sig citera.

"För erhållande av så fullständiga och korrekta uppgifter som möjligt har i Kungl. kungörelsen intagits föreskrift om, att de vid bostadsräkningen avlämnade ifyllda formulären genom vederbörande kommuns, köpings eller municipalsamhälles försorg skola underkastas granskning och komplettering. Detta torde böra ske genom ett antal med ortens befolknings- och bostadsförhållanden förtrogna personer, vilka, åtminstone å

N:o 18.

Ang. ersättning till ledamöter i kommittén för granskning av uppgifter för bostadsräkning.

större orter, lämpligen böra organiseras som en särskild, av Stadsfullmäktige eller däremot svarande myndighet utsedd kommitté, och synes i denna plats böra beredas såväl för byggnadstekniskt och hygieniskt sakkunniga personer som även för representanter för arbetare och andra löntagare. I samband härmed tillåter sig Socialstyrelsen fästa uppmärksamheten på angelägenheten av att, med hänsyn till svårigheterna att under nuvarande förhållanden erhålla frivillig arbetshjälp i och för granskningsarbetet, härför anlitade personer beredas sådan ersättning, som med hänsyn till arbetets art och omfattning samt ortens särskilda förhållanden kan befinnas lämplig och skälig. De personer, åt vilka ifrågavarande granskningsuppdrag blir anförtrott, äga att av vederbörande mantalsskrivningsförrättare övertaga de till honom avgivna bostadsuppgifterna, samt efter fullbordat granskningsarbete, vilket bör bedrivas skyndsammast möjligt, översända formulären till Socialstyrelsen".

Under åberopande av detta uttalande och vad kommittén i ersättningsfrågan här ovan i övrigt anfört får kommittén, med meddelande, att av kommitténs ledamöter fyra fullgjort granskningen av bostadsuppgifterna, härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta att till kommitténs förfogande ställa ett anslag å 800 kronor att utgå med 200 kronor till en var av nämnda ledamöter, som ersättning för det med granskningen av bostadsuppgifterna för bostadsräkningen under år 1926 förenade arbetet.

Västerås den 15 februari 1927.

För Kommittén:

A. DANIELSSON.

Ragnar Tenow.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927 Den 28 April VI.

N:o 19.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna årsberättelse rörande den allmänna hälsovården under år 1926, ävensom årsberättelser från Stadsläkarne, Köttbesiktningsbyrån, Bostadsinspektrisen samt 1:ste Tillsyningsmannen.

Västerås i april 1927.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

I. *HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN OCH DESS VERKSAMHET.*

Ledamöter: Borgmästare J. Karlsson, ordf, 1:ste Stadsläkare C. Thunström, v. ordf., Veterinär M. Jonsson, Apotekare O. Oest, Regementsläkare G. Wingren, Sjukvårdare J. O. Wass, Byggmästare F. Eklund.

Suppleanter: Bankdirektör A. Sundström, Byggmästare K. J. Karlsson, Länsveterinär J. Jakobsson, Ingenjör Th. Arvidsson, Förrådsarb. A. Larsson.

Sekreterare: E. Plantin.

Tjänstemän och övrig personal: 1:ste Stadsläkare C. Thunström, 2:dre Stadsläkare C. Idar, Stadsdistriktsläkare L. Bladini.

Föreståndare för köttbesiktningsbyrån: Veterinär M. Jonsson.

Kemist: Kemiska stationen.

1:ste Tillsyningsman: E. Berggren. Tillsyningsmän: C. A. Holtz, L. E. Jansson, P. K. Forsberg.

Bostadsinspektris: Fröken Lisa Bruer.

Stadssjuksköterskor: För bemedlade: Anna Ekström, Lilly Kalén. För obemedlade: Elin Karlsson, Sigrid Sandén.

Nämndens ordinarie sammanträden:

3:dje torsdagen i varje månad. 10 sammanträden under året. Handlingarna protokollförda i 187 §§. Diarieförda ärenden 79.

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Tillsyningsmännens verksamhet:

1:ste Tillsyningsmannens årsredogörelse bifogas.

Bostadsinspektionen:

Inspektrisens årsredogörelse bifogas.

Köttbesiktningsbyrån:

Föreståndarens årsredogörelse bifogas.

II. *BEFOLKNINGSFÖRHÅLLANDEN INOM SAMHÄLLET.*

1. Antal kyrkoskrivna inv. vid redovisningsårets början: 29,215 (14,091 m. och 15,124 kv.)
2. Antal under året levande födda: 412 (210 m. och 202 kv.)
3. Antal under året döda personer: 304 (142 m. och 162 kv).
4. Antal döda barn under 1 års ålder: 25 (12 m. och 13 kv.)
5. Särskilt stor dödlighet i viss stadsdel har ej förekommit.

III. *ALLMÄN HÄLSOVÅRD:*

A. *Vattentillgång:*

1. Behovet av dricksvatten tillgodoses genom grundvatten från 3 st. sänkbrunnar av stålplåt i en grusås en halv mil utom staden.
2. Vattnets godhet utmärkt, tillgången riklig.
3. Missförhållanden under året ej iakttagna.

B. *Avledning av spill- och grundvatten:*

1. Avloppsförhållandena inom en del förstadsområden äro fortfarande otillfredsställande, men utdragning av stadens ledningar företages bitvis årligen.
2 Samhällets kloaknät:

	Allmänna ledningar	45,667
	Enskilda ledningar	8,209
	Summa	53,876

C. *Renhållning.*

a. Latrinrenhållning:

1. I centralare stadsdelar genom stadens renhållningsverk, i ytterområdena genom resp. gårdsägares försorg.
2. Missförhållanden ha föranlett till anmärkningar i 38 fall, varigenom rättelse i allmänhet åstadkommits. 2 ha föranlett till åtal.
3. Antal våningsklosetter: 2,291 (2,062 W. C i 448 fastigheter).
4. Bortforsling genom stadens renhållningsverk i 1,340 gårdar, i ytterområdena genom gårdsägarnes försorg i 404 gårdar.

5. Upplagsplats för latrin är renhållnnigsverkets pudrettfabrik, belägen å ett större obebyggt område inom staden, men medförande vid vissa vindriktningar sanitära olägenheter för de närboende. Nybyggnad å annan plats år efter år uppskjuten av ekonomiska skäl.
6. Torvpudretten användes dels för stadens eget lantbruk, dels försäljes.

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

b. Renhållning av gård och gata:
1. Tredelningssystem. Bortforsling inom stadsplanen sker genom renhållningsverket.
2. Särskilda upplagsplatser: å stadens lantegendomar.
3. Svinmaten går till stadens svingård, uppförd å en av stadens lantegendomar. Gödselsopor till stadens lantbruk. Skräpsopor till hamnutfyllningar.
4. Av tillsyningsmännen anmälda missförhållanden 91. Intet åtal.

c. Antal inom staden befintliga:
1. Svinhus, 22, alla utom stadsplan.
2. Fähus 14, alla utom stadsplan.
3. Stall 118, därav 73 inom stadsplan, 45 utom.
4. Olägenheter och bristfälligheter vid dessa ha föranlett anmärkningar i 8 fall, rättade efter anvisning.
5. Svinhållning förbjuden inom stadsplaneområdet.

D. *Begravningsplats:*

Ny begravningsplats ett stycke utom staden tagen i bruk 1925. Begravning sker dock fortfarande å de äldre begravningsplatserna inom staden i familjegravar. Anmärkningsvärda missförhållanden ha ej förekommit.

E. *Fabriker och näringar:*

1. Sanitära missförhållanden beträffande upplag, fabriker, verkstäder eller andra näringsgrenar: Osund lukt från en motorreparationsverkstad genom förbränning av gummi har föranlett till Nämndens förbud vid vite mot dyl. förbränning.
2. Anmälan om anläggande av nya fabriker enl. § 24 av hälsovårdsstadgan: Ett nytt stort, tidsenligt mejeri har anlagts och tagits i bruk, varigenom de tvenne äldre mejerierna inom staden slopats.
3. Uppgift ang. minderåriga i industriellt yrke:
1:ste tillsyningsmannen förordad såsom tillsyningsorgan. Har till yrkesinspektören insänt vederbörliga rapporter.

F. *Bostäder:*

1. Antal med boningshus bebyggda tomter vid årets slut 1,729.
2. Under året ha av enskilda uppförts

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

18 boningshus, varav	26 lägenheter	à 1	rum och kök,
	5 „	à 2	„ „ „
	1 „	à 3	„ „ „
	1 „	à 5	„ „ „
	7 „	à 6	„ „ „
	samt 5 enkelrum.		

3. Särskilda bostäder för lungsiktiga finnas ej.
4. Härbärgen och asyler ha ej tillkommit under året.
5. Bostadsinspektionen handhaves av en särskild inspektris.

Antal inspektionsbesök under året	1,957
Diverse förfrågningar och klagomål	392
Avhjälpta missförhållanden	306

Inga lägenheter utdömda.

G. *Samlingslokaler:*

Utrymme, luftväxling, uppvärmning och beskaffenhet i:
1. Skolor.
2. Nöjes och andra samlingslokaler: — Inga åtgärder.

H. *Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad:*

I stadens varmbadhus ha under året serverats 79,431 bad, varav för

skolbarn:	billighetsbad med simhall	2,612
	fribad för folkskolan	2,078
	simundervisningsbad	9,804
folkbad:	billighetsbadstu	18,914

Staden har dessutom uppfört ett större kallbadhus vid hamnen och därjämte anordnat ett s. k. friluftsbad å en holme i fjärden, dit regelbundna ångfärjeförbindelser finnas under sommaren.

I. *Födoämnen och njutningsmedel:*

1. Köttbesiktningstvång sedan flera år.
2. (Frivillig besiktning förekommer ej).
3. Offentligt slakthus finnes ej.
4. Slakterier: 5 st. Intet under offentlig kontroll.
5. Ordnad mjölkkontroll genom tillsyningsmännen.
6. Matvaruberedning och matvaruhandel:

a) Offentligt slakthus saknas.

b) Slakterier	vid årets början 4,	nedlagda 0,	tillk. 1.	Summa 5
c) Korvfabriker och charkuterier	„ 24,	„ 0,	„ 0.	„ 24
d) Bagerier och konditorier	„ 29,	„ 1,	„ 4,	„ 32
e) Mejerier	„ 2,	„ 2,	„ 1.	„ 1
f) Mjölkmagasin	„ 84,	„ 1,	„ 2.	„ 85

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

g) Kött- och charkuteributiker.... vid årets början 29, nedlagda 1, tillk. 1. Summa 29
h) Övriga matförsäljningsställen.. „ 102, „ 6, „ 3. „ 99

Missförhållanden och åtgärder beträffande dessa:

a) och b) Inga.
c) Anmärkningar 10, därav föranled. till åtal. 2.
d) „ 15, „ 0.
e) „ 0, „ 0.
f) „ 27, „ 0.
g) „ 6, „ 0.
h) „ 5, „ 0.

7. Bryggerier och läskedrycksfabriker: resp. 2 och 5.
8. Översikt av under året beslagtagna födoämnen:

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		tuberkulos	trikiner	andra sjukliga förändringar	förskämning
Kött av: nötkreatur ...	4	—	—	—	4
häst	—	—	—	—	—
svin	—	—	—	—	—
får, get	—	—	—	—	—
Inälvor	1	—	—	—	1
Korv	1	—	—	—	1
Andra födoämnen	3	—	—	—	3

9. Tillsyn av matserveringsställen:
44 inspektioner av tillsyningsmännen, därvid 5 anmälda anmärkningar.
10. Livsmedelskontrollens anordning och kostnader:
Mjölk- och andra matvaruprov undersökas å Kemiska stationen. Kostnad för året 997 kr.
11. Anmärkningsvärda missförhållanden med avseende på försäljning eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- och njutningsmedel: Ingen amälan till nämnden.

K. *Åtgärder i anledning av lag angående könssjukdomar av 20 juni 1918:*

1. Poliklinik inrättad 1:sta juli 1924.
Stadsdistriktsläkaren läkare därstädes.
2. Missförhållanden och på grund därav vidtagna åtgärder ha ej förekommit.

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

L. *Åtgärder i anledning av lag av 14 september 1914 angående vissa åtgärder mot utbredning av tuberkulos:*

1. Antal lägenheter, i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum: 31.
2. Stadens anslag till dispensärverksamheten: 4,000 kr.

M. *Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppympning av 2 juni 1916:*

1. 2:dre stadsläkaren under året förordnad såsom offentlig vaccinatör.
2. Åtgärder beträffande oympade skolbarn: Föreläggande enligt lagen.
3. Övriga åtgärder: Anslag till offentlig vaccination: 100 kr.

N. *Kommunala vårdanstalter:*

1. Försörjningsanstalter: Fattigvårdsinrättning med särskilt sjukhus.
2. Barnhem, barnasyler, barnkrubbor: Staden har en mindre barnasyl, enskild förening ett mindre barnhem och en barnkrubba.
3. Andra vårdanstalter, tillhöriga staden, finnas ej.

O. *Hälso- och sjukvårdspersonal:*

1. Tjänstebefattningar hos Nämnden:

   1 veterinär, föreståndare för köttbesiktningsbyrån,
   1 förste tillsyningsman och 3 tillsyningsmän,
   1 bostadsinspektris,
   4 stadssjuksköterskor.
2. Såsom laboratorium anlitas Västerås kemiska station.

P. *Kvacksalveri och olaga medikamentförsäljning:*

Ingen anmälan till Nämnden.

R. *Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa:*

Intet att anföra.

Bilagor:

1. Översikt över dödsorsakerna enligt dödsbevisen.
2. Översikt över några av de viktigaste dödsorsakerna.

Västerås den 1 mars 1927.

CARL THUNSTRÖM.
v. Ordf.

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

Årsberättelse rörande epidemisjukvården från hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1926.

1. I 2 § 1 mom. epdemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom kommunen under året och i anledning därav enl. 2 § 1 och 2 mom.[1]) vidtagna åtgärder (tillkallande av läkare, anmälan till tjänsteläkare eller länsstyrelse).	Skarlakansfeber .... 35 Difteri .... 35 Nervfeber .... 2 Akut barnförlamning .... 1 Summa 73 Inga särskilda åtgärder behövliga.
2. Från läkare till nämnden enl. 2 § 3 mom. inkomna anmälningar.	73.
3. Förekomst av spetälska och åtgärder däremot enl. 2 § 6 mom.	—
4. Åtgärder enl. 3 § 1 och 2 mom. för beredande av isolering och vård åt personer, som äro eller misstänkas vara behäftade med sjukdom, som i 2 § 1 mom. sägs.	Ha intagits å epidemisjukhuset härstädes.
5. Åtgärder enl. 3 § 3 mom. för anordnande av observation, isolering m. m. av personer, som utan att vara sjuka likväl av läkare misstänkas föra smitta av sjukdom, som säges i 2 § 1 mom.	Å epidemisjukhusets observationsavdelning intagna: 5 personer för misstänkt skarlakansfeber, 24 personer för misstänkt difteri.
6. Åtgärder för a) smittrening enl. 4 och 5 §§ och i samband därmed stående frågor enl. 6 och 7 §§.	Vanliga desinfektionsåtgärder i hemmen av tillsyningsmännen.
b) förgörande av ohyra (i bostäder, avlusningsanstalter).	Cyangasbehandling mot ohyra verkställd 34 gånger, omfattande 114 rum. En privat cyankammare (vid en auktionslokal) har tagits i bruk 16 gånger (möbler och kläder).

[1]) Hänvisningar till §§ och mom. avse, där icke annorlunda säges, epidemilagen den 19 juni 1919.

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

	c) utbildning av härför erforderlig personal.	1:ste tillsyningsmannen.
7.	Framställning enl. 9 § om kungörelse från predikstolen om utbruten smittsam sjukdom.	—
8.	Åtgärder enl. 10 § ang. skolor, offentliga tillställningar m. m.	—
9.	Åtgärder enl. 11 § till förekommande av onödiga folksamlingar.	—
10.	Uppgifter enl. 12 § till länsstyrelsen ang. smittsam sjukdom och ovanlig dödlighet bland råttor.	—
11.	Åtgärder enl. § 15 ang. pest och kolera.	—
12.	Ådömda straff enl. 28 § för tredskande mot hälsovårdsnämnds beslut jämlikt 3 § angående någons intagande å sjukvårdsinrättning eller isolering eller ställande under observation m. m.	—
13.	Föreläggande av vite enl. 29 §.	—
14.	Förordnande enl. 31 § 2 mom. av åklagare.	—
15.	Anförda besvär enl. 32 § över hälsovårdsnämndens beslut.	—
16.	Anmärkningsvärda förhållanden i övrigt.	—

Västerås den 1 mars 1927.

CARL THUNSTRÖM.
v. Ordf.

Årsberättelse från Förste Stadsläkaren i Västerås för år 1926.

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

I.

Befolkningsförhållandena inom samhället:

1. Antal kyrkoskrivna vid redovisningsårets början:

i Domkyrkoförsamlingen..	25,785,	därav	12,383	mk.	och	13,402	kvk.
i S:t Ilians församling....	2,004,	„	972	„	„	1,032	„
i Lundby församling......	1,426,	„	736	„	„	690	„
Summa	29,215,	därav	14,091	mk.	och	15,124	kvk.

vid årets slut:

i Domkyrkoförsamlingen..	25,662,	därav	12,303	mk.	och	13,359	kvk.
i Lundby församling......	1,390,	„	716	„	„	674	„
i S:t Ilians församling....	2,039,	„	998	„	„	1,041	„
Summa	29,091,	därav	14,017	mk.	och	15,074	kvk.

2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	345,	därav	176	mk.	och	169	kvk.
I S:t Ilians församling	43,	„	19	„	„	24	„
i Lundby församling	24,	„	15	„	„	9	„
Summa	412,	därav	210	mk.	och	202	kvk.

3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	264,	därav	121	mk.	och	143	kvk.
i S:t Ilians församling	22,	„	15	„	„	7	„
i Lundby församling	18,	„	6	„	„	12	„
Summa	304,	därav	142	mk.	och	162	kvk.

4. Antal döda barn under 1 års ålder (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	19,	därav	8	mk.	och	11	kvk.
i S:t Ilians församling	2,	„	1	„	„	1	„
i Lundby församling	4,	„	3	„	„	1	„
Summa	25,	därav	12	mk.	och	13	kvk.

5. Särskilt stor dödlighet inom viss del av samhället, och särskilt stor dödllighet bland späda barn:
Har ej förekommit.

II.

Allmänna sjukvården:

1. I § 2 mom. 1 och 6 i epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom samhället under året:
Liksom under de närmast föregående 3 åren ha de epidemiska sjukdomarna visat en fortsatt avtagande tendens inom staden, och enahanda synes förhållandet ha varit nästan över hela landet.

N:o 19.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1926.

Av *Skarlakansfeber* ha endast förekommit 35 fall, fördelade med några få fall per månad. Sjukdomen har också varit lindrig i allmänhet. Inga dödsfall.

Difteri har förekommit i 35 fall och därvid huvudsakligen inskränkt till ett par större gårdar och ett 5-tal familjer. Tydligen kontaktsmitta. Fallen förekommo i början av året, 18 st., och höstmånaderna resten. Fallen lindriga. Intet dödsfall.

Nervfeber förekom med 1 fall i februari och 1 i juli. Båda rätt lindriga. Varifrån smittan kommit kunde ej uppklaras.

Akut barnförlamning förekom med 1 fall i november. Lindrigt, med rel. snart återgående förlamningssymptom.

2. *Övriga sjukdomar* och i anledning därav vidtagna åtgärder:
Allmänna hälsotillståndet i staden har under 1926 liksom under de senaste åren i det stora hela varit ganska gott.

Av *influensa* förekommo som vanligt i början av året en hel del fall, 664 anmälda, dock utan svårare karaktär på epidemien. 5 dödsfall.

Kikhoste-fall duggade tämligen jämnt under hela året, men med avtagande tendens under december. Endast 1 dödsfall.

Akut lunginflammation anmäld med 69 fall. 22 dödsfall förekommo i denna sjukdom under året.

De vanliga *akuta åkommorna i luftrör och tarm* synas ha förekommit i måttligt antal och intensitet. Resp. 12 och 5 dödsfall.

I *tuberkulos* ha avlidit 40 personer, därav 30 i lungsot och 10 i annan tuberkulos. För tuberkulosens bekämpande har av staden i likhet med föregående åren anslagits 4,000 kr. såsom bidrag till dispensärverksamheten.

Ett anmärkningsvärt stort antal dödsfall, 50 st., ha under året förekommit i *kräftsjukdom*.

Av *könssjukdomar* ha inrapporterats 102 fall (år 1925 84 fall). Av dessa ha 76 uppgivit sig smittade i Västerås och 26 å annan ort, därav 12 i Stockholm. Av sjukdomsfallen utgjordes 2 av syphilis och 100 gonorrhé. Av 51 anmälda smittkällor ha 5 ej anträffats, 6 styrkt smittfrihet och 23 tagits i behandling, de övriga ha varit bosatta å annan ort.

III.

1. Apoteksväsendet: Intet särskilt att anföra.
2. Barnmorskeväsendet: Intet särskilt att anföra.
3. Skyddskoppympnnig: 2:dre stadsläkaren har varit förordnad såsom offentlig vaccinatör. Inalles ha enligt inkomna uppgifter 424 barn skyddsympats under året. Alla fall av försummad ympning under 1925 ha efter anmaning inställts till ympning under det gångna året.

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

IV.

Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:

1. För hälso- och sjukvård:

Med tjänsten förenade inspektioner och uppdrag från Hälsovårdsnämnden.

Anmodan från Kon. befallningshavande i Västmanlands län om yttrande angående svinuppfödning å allmänna sopkomposter.

2. För rättsmedicinskt ändamål m. m.:

Anmodan från Kung.l Medicinalstyrelsen om undersökning och yttrande angående sinnesbeskaffenhet å en person.

V.

Sinnessjuka och sinnesslöa:

Antalet i staden kyrkoskrivna sinnessjuka uppgår till 98, därav 44 män och 54 kvinnor. Av dessa vårdades 9 i enskilt hem, 24 å försörjningsanstalt, 4 å upptagningsanstalt och 61 å hospital.

Antalet sinnesslöa uppgår till 25, därav 16 män och 9 kvinnor. Av dessa vårdas 4 i enskilt hem, 17 å sinnesslöanstalt, 3 å försörjningsanstalt och 1 å hospital.

VI och VII.

Intet särskilt att anföra.

VIII.

Inom samhället bosatt personal av:

1. Läkare:

E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare,
G. Fjellander, 1:ste provinsialläkare,
O. Ohlin, provinsialläkare,
C. Thunström, 1:ste stadsläkare,
C. Idar, 2:dre stadsläkare,
L. Bladini, distriktsläkare,
G. Wingren, regementsläkare,
E. Strömberg, bataljonsläkare,
L. Norrlin, lasarettsläkare,
E. Ekholm, lasarettsunderläkare,
M. Sjögren, läkare vid tuberkulossjukhuset,
G. Holm, fängelseläkare.

2. Tandläkare:

Th. Malmström, E. Adolphson, G. Jonsson, H. Lybeck, E.Nyström, Hj. Luttrop (skoltandläkare), E. Lagerqvist, K. Edlund, inflyttad under året, V. Luthman, under året avliden.

3. Sjukgymnaster, legitimerade:

Major G. Nordencreutz, Fru Thora Wittbom, Fröken Elisabet Arved-

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

son, Löjtnant B. Personne, Fru Eva Personne, Löjtnant O. Clarholm, Löjtnant C. Lidström, Fru Ingeborg Heydl, Fröken Märta Lindhé.

4. Fätlskär:
   E. A. Strömberg.
5. Barnmorskor:
   a) Distriktsbarnmorskor: Fru Anna Berggren, Fröken Hilda Pihlgren, Fru Anna Ågren.
   b) Kommunalt anställda: Fröken Augusta Björkegren, för Badelunda socken, även enskilt praktiserande inom staden.
   c) Enskilt praktiserande:
   Fru Maria Eriksson, pensionerad f. d. distriktsbarnmorska.
6. Sjuksköterskor:
   a) Kommunalt anställda:
   Stadssköterskor (för bemedlade): Anna Ekström, Lilly Kalin. (Godkända).
   Stadssköterskor (för obemedlade): Elin Karlsson, Sigrid Sandén. (Godkända).
   Å ålderdomshemmet: Anna Forslund, Elin Ramkvist, Lisa Brolin, Ester Eriksson. (Alla godkända).
   b) Dispensärsköterskor:
   Carolina Pettersson. (Godkänd).
   c) Enskilt praktiserande:
   Ina Asner (godkänd). Dessutom följande ej godkända: Ester Bergman, Klara Sjöholm, Göta Segerstedt, Astrid Frändberg, Svea Andersson, Märta Lindgren, Elsa Andersson, Elna Nilsson, Olga Ekström, Anna Cederkvist, Karin Norrström.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Översikt av gängse sjukdomar.
2. Summarisk förteckning över skyddskoppympningen.
3. Sammandrag av summariska utdrag ur barnmorskornas dagböcker.
4. Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa.
5. Uppgifter angående medicinalpersonalen.
6. 2:dre Stadsläkarens årsberättelse med årsredogörelse från sjukhuset vid stadens ålderdomshem.
7. Distriktsläkarens årsberättelse.
8. Översikt av anmälda fall av smittosamma könssjukdomar i Västerås med hänsyn till uppgiven smittningsort.
9. Översikt över smittosamma könssjukdomar i Västerås med hänsyn till ålder och kön.

10. Dsitriktsläkarens årsredogörelse från Polikliniken för könssjuka. N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*
11. 1:ste tillsyningsmannens årsberättelse.
12. Bostadsinspektrisens årsberättelse.
13. Arbetsuppgifter från stadssjuksköterskorna.
14. Uppgifter enl. diariet för könssjuka.

Västerås den 1 mars 1927.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste Stadsläkare.

Årsberättelse från Andre Stadsläkaren i Västerås för år 1926.

I. *Distriktet.*

1. Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som föregående år, nämligen: I, II, III, IV, VIII och XII fattigvårdsdistrikten.
2. Invånareantalet i distriktet torde fortfarande överstiga hälften av stadens folkmängd, som den 31 dec. 1925 utgjorde 29,275 personer.

II. *Allmänna sjukvården.*

1. Angående de epidemiska sjukdomarnas förekomst hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.
2. Angående övriga sjukdomar hänvisas till bilagda översikt av gängse sjukdomar i Västerås under år 1926. Några särskilda åtgärder med hänsyn till dessa ha ej behövt företagas.

III. *Ämbetsförrättningar*

på grund av vederbörligt förordnande:

1. Offentlig skyddskoppympning har företagits å 357 förut ej ympade personer.
2. Ingen rättsmedicinsk undersökning.

IV. *Sinnessjuka och sinnesslöa.*

Angående dessa hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

V.

Intet av vikt att anföra.

VI.

Intet av vikt att anföra.

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:
1. Årsberättelse från sjukhuset vid stadens ålderdomshem jämte Bil. C.
2. Översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad under år 1926.

Västerås i januari 1927.

C. IDAR.
2:dre stadsläkare.

Ämbetsberättelse från distriktsläkaren i Västerås för år 1926.

I. *Distriktet.*

1. Distriktets omfattning är oförändrad sedan föregående år.
2. Invånareantalet uppgår till närmare hälften av stadens folkmängd.

II. *Allmänna sjukvården.*

1. Angående de epidemiska sjukdomarnas förekomst hänvisas till förste stadsläkarens berättelse.
2. Allmänna hälsotillståndet har under året varit gott, i synnerhet under senare halvåret. Under vintermånaderna förekom en del influensafall av lindrig beskaffenhet, spec. under februari.

III. *Ämbetsförrättningar.*

Jämlikt instruktionen har distriktsläkaren att ombesörja läkarevården vid polikliniken för könssjukdomar. Som av bifogad redogörelse framgår har frekvensen varit något större än under föregående år.

IV. *Sinnessjuka och sinnesslöa.*

Angående dessa hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

V—VI.

Intet av vikt att anföra.

Denna årsberättelse åtföljes av följande bilagor:
1. Översikt av gängse sjukdomar enligt formulär.
2. Årsberättelse från polikliniken för könssjukdomar.

Västerås i januari 1927.

LENNART BLADINI.
Distriktsläkare.

Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås ålderdomshem för år 1926.

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna [1]) och deras omgivning: Inga väsentliga åtgärder.

Mathållning: [2]) Ingen väsentlig förändring.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Komplettering:

Ordningsstadgar [2]) och bestämmelser för patienters intagning: Intet av vikt att anföra.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Intet av vikt att anföra.

Följande viktigare åtgärder hava hos direktionen blivit föreslagna: Intet av vikt att anföra.

Övriga anmärkningvsärda förhållanden: ——.

I. *Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.*

Antal patienter		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medetal vårdade pr dag[4]	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhusvistelsen[5]
intagna[3]	avlidna				antal vårdade någon dag på året		
180	52	24,728	77	68	75	64	100

II. *Inkomster.*

Anm. Då sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet, kunna inga uppgifter här lämnas.

III. *Utgifter.*

Anm. Se ovan!

[1]) i händelse nybyggnader och större förändringar blivit utförda, torde i särskild bilaga en mera omfattande redogörelse lämnas med bifogande av kartor och planritningar.

[2]) I händelse större ändringar vidtagits beträffande mathållningen eller ordningsstadgarna, torde bifogas tryckta exemplar av den nya spisordningen eller de nya ordningsstadgarna.

[3]) Från förgeående år kvarliggande medräknas ej.

[4]) Antalet underhållsdagar divideras med antalet dagar som sjukhuset varit öppet under året.

[5]) Antalet underhållsdagar divideras med antalet under året intagna.

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

IV. *Personalens storlek och löneförmåner.*

Befattningshavare	Lön kr.	Andra förmåner
1. Sjuksköterska (avd. I)	1,283: 40	(Inkl. dyrtidstillägg) + fritt vivre
2. d:o (avd. II)	1,035: —	+ „
3. d:o (avd. III)	1,035: —	+ „
4. Sköterskebiträde (avd. I)	621: —	+ „
5. d:o „	621: —	+ „
6. d:o „	621: —	+ „
7. d:o (avd. II)	621: —	+ „
8. d:o (avd. III)	621: —	+ „
9. Manlig vårdare (avd. III)	1,449: —	+ „

Övrig personal gemensam med anstalten i övrigt.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

Uppgift angående: intagna sjukdomsfall ävensom döda, bil. C. Operationer å intagna patienter, bil. D.

Västerås i januari 1927.

C. IDAR.
2:dre stadsläkare.

Årsberättelse från Västerås poliklinik för kostnadsfri behandling av könssjuka enligt lagen den 20 juni 1918, § 5.

För år 1926.

I. a) Läkare och hans vikarie för den manliga avdelningen: D:r Bladini. D:r C. Idar vikarie under augusti.
Läkare och hans vikarie för den kvinnliga avdelningen: D:r Bladini. D:r C. Idar Vikarie under augusti.

b) Sköterskor: antal en.

c) Övrig personal: städerska.

	Behäftade med eller misstänkta för könssjukdom i smittosamt skede	Lidande av könssjukdom i icke smittosamt skede, hudsjukdomar o. s. v.
II. Antal under året undersökta eller behandlade patienter: *) Summa 146 **) (18).		
a) manliga	93 (75)	1
därav nytillkomna under året	85 (66)	—
b) kvinnliga	53 (43)	—
därav nytillkomna under året	45 (28)	—
III. Antal under året vid polikliniken avlagda besök:		
a) av manliga patienter	1.294 (1.283)	16
medeltal per mottagning	4.2 (4.2)	—
b) av kvinnliga patienter	1.199 (1.026)	—
medeltal per mottagning	3.9 (3.4)	—

IV. Poliklinikmottagningarna ha under året varit förlagda till följande tider och veckodagar:
a) för manliga patienter: månd.—fred. 5—5,30, lörd. 1—1,30.
b) för kvinnliga patienter: månd.—fred. 5,30—6, lörd. 1,30—2.

V. Anmärkningar (Polikliniklokal m. m.): samma som föregående år.

Obs.! Särskild berättelse från varje poliklinik.

L. BLADINI.
Distriktläkare.
Poliklinikföreståndare.

*) Förra årets siffror inom parentes.
**) Därav på landet 16 (22).

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Redogörelse för hälsovårdstillsyningsmännens i Västerås verksamhet år 1926.

Handel och näringar.

Rörelsens art	Antal Vid årets början	Under året nedlagda	Under året inrättade	Vid årets slut
Slakterier	5	—	—	5
Korvfabriker	24	—	—	24
Charkuteributiker	29	1	1	29
Bagerier	29	1	4	32
Karamellfabriker	4	—	—	4
Brödbutiker	15	1	1	15
Mejerier	2	2	1	1
Mjölkbutiker	84	1	2	85
Smör-, ägg- & ostbutiker	3	—	—	3
Speceributiker	64	1	2	65
Fiskbutiker	6	1	—	5
Frukt- & grönsaksbutiker	14	3	—	11
Näringsställen	58	5	4	57
Rak- & frisérsalonger	12	—	—	12
Lump-, hud- & benupplag	9	—	—	9

Anmärkta missförhållanden.

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtalade
Slakterier, korvfabriker och charkuterier	16	2	2
Bagerier och konditorier	15	—	—
Mjölkbutiker	27	2	—
Näringsställen	5	—	—
Stall, fähus och svinhus	8	—	—
Gårdsrenhållning	40	1	—
Latrinrenhållning	38	4	2
Soprenhållning	51	2	—
Avstjälpningsplatser och avlopp	10	1	—
Summa	210	12	4

Undersökning av födoämnen och dryckesvaror.

Mjölk och grädde.

Av tillsyningsmännen inköpta prov å saluhållen mjölk och grädde ha med avseende å fetthalten undersökts vid Kemiska stationen i Västerås, varvid nedanstående resultat uppnåtts:

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

	Antal			Fetthalt		
	Under-sökta	Översti-gande minimifetthalten	Understi-gande minimifetthalten	Högsta %	Lägsta %	Medeltal %
Oskummad mjölk	495	468	27	5	2,3	3,51
Tunn grädde	234	233	1	43,3	14,4	24,5
Tjock grädde	187	187	—	47,4	27,8	40,0
Summa	916	888	28	—	—	—

En mjölkhandelsidkerska, som under loppet av trettio dagar vid tre olika tillfällen sålt underhaltig mjölk, har erhållit skriftlig varning av Nämnden.

En specerilokal, belägen i källarvåning, har på grund av fukt och mögel utdömst.

Av tillsyningsmännen under året oskadliggjorda födoämnen:

Varuslag	Antal beslag	Kassationsorsak
Korv	1	Förskämning
Kött	4	d:o
Inälvor	1	d:o
Andra födoämnen	3	d:o
Summa	9	

Vikten av de oskadliggjorda varorna utgör 212 kg.

Desinfektioner, som under året utförts, uppgå till 85, nämligen i anledning av:

tuberkulos	31
skarlakansfeber	28
difteri	21
nervfeber	2
övriga orsaker	3

Förutom kläder o. dyl., som behandlats i smittade hem, ha 79 rum och 25 kök desinficerats. 62,3 kg. formalin och 37 kg. övermang. kali ha därvid förbrukats.

I och för utrotande av ohyra har cyanvätegasbehandling verkställts 34 gånger, omfattande 114 rum. Cyankammaren, inrymd i n:o 49 Stora gatan, har tagits i bruk 16 gånger. 128 olika slags föremål, huvudsakligast möbler, ha därvid undergått behandling.

N:o 19.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1926.

Som *kommunalt tillsynsorgan enligt lag om arbetarskydd* har undertecknad på Nämndens uppdrag tjänstgjort.

Tillsynen omfattar 19 besök, fördelade på 14 dagar.

De inspekterade arbetsställena äro:

handel	3,	med ett sammanlagt arbetareantal av				5,
hantverk	14,	„	„	„	„	„ 49,
byggnadsverksamhet	1,	„	„	„	„	„ 40,
övrig verksamhet	1,	„	„	„	„	„ 11,

Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektör, har i intet fall iakttagits.

Tjänsteskrivelser, avlåtna under året, uppgå till 24,

därav till nämnden	8
„ åklagaren	2
„ fastighetsägare m. fl.	10
„ yrkesinspektören	4

Diariet över till nämnden inkomna handlingar upptar 79 ärenden.

Sammandrag över tillsyningsmännens arbeten under redogörelseåret bifogas.

Västerås i januari 1927.

ERNST BERGGREN.
Förste tillsyningsman.

Sammandrag av hälsovårdstillsyningsmännens arbeten år 1926.

Besökta platser i. o. f. tillsyn	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Gårdar och avträden	1,260	1,257	1.440	1,342	1,234	1,086	941	927	1.337	1,424	1,502	1,368	15 118
Stall	115	92	104	81	90	91	64	63	91	102	101	96	1,090
Fähus	16	14	17	14	10	12	9	9	14	16	13	11	155
Svinhus	13	9	16	11	13	11	9	7	13	12	14	10	138
Lump-, hud- och benupplag	19	15	19	14	22	19	10	23	15	18	20	21	215
Avstjälpningsplatser	4	2	9	10	7	5	10	5	11	9	9	6	87
Avloppstrummor och diken	3	3	7	13	9	10	13	9	14	11	10	1	103
Godsmagasin	1	2	2	2	2	1	2	2	3	2	3	1	23
Salubodar för födoämnen	245	239	261	255	239	205	193	179	241	250	235	268	2,810
Salutorg	9	7	9	9	9	9	9	8	8	9	8	12	106
Bagerier och karamellfabriker	27	28	28	27	32	26	17	30	34	27	29	27	332
Mjölkförsäljningsställen	95	115	91	80	109	86	84	137	98	91	103	101	1,190
Slakterier och korvfabriker	158	146	176	170	146	151	132	104	154	178	173	179	1,867
Näringsställen	3	3	3	4	3	—	12	8	6	2	—	—	44
Rak- och frisérsalonger	—	2	6	1	—	—	—	—	—	1	1	3	14
Arbetsställen för minderåriga	—	5	4	1	—	—	—	—	2	1	1	3	17
Övriga uppdrag:													
Biträde å köttbesiktningsbyrån	25	24	25	26	25	24	25	32	26	27	25	29	313
Utförda desinfektioner	14	6	8	8	2	9	4	12	2	7	7	6	85
Inköp av varor för undersökning	2	5	6	2	9	5	2	4	5	2	5	2	49
Anhållande av födoämnen	—	—	—	—	2	1	—	1	—	1	1	—	6
Tjänst å Nämndens expedition	24	24	26	24	25	25	27	26	26	26	26	26	305
Diverse arbeten	26	25	32	34	26	27	30	27	26	36	29	26	344

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Redogörelse för bostadsinspektionens arbete år 1926.

Div. förfrågningar	Klagomål	1:sta besök	Återbesök	Olägenheter avhjälpa	Läg. utdömda
206	186	567	1,390	306	—

Under år 1926 utfördes 2,263 inspektioner fördelade enligt ovanstående tabell.

Dessutom ha förekommit en del arbeten, som icke ingå i ovanstående uppgifter, såsom bokföringsarbeten, skriftliga och muntliga förhandlingar med hyresvärdar och hyresgäster m. m. Ävensom många fåfänga besök för att besiktiga lägenheter, vilkas innehavare vistas hemma på oregelbundna tider och därför med svårighet kunnat anträffas.

För övrigt har arbetet fortgått efter samma riktlinjer som föregående år.

Västerås i februari 1927.

LISA BRUER.

Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa den 31 dec. 1926, kyrkoskrivna inom Västerås stad av Västmanlands län.

	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdas å						
		landsbygd	stad	män	kvinnor	ogift	gift [1])	under 20 år	20—40 år	över 40 år	enskilt eller däremot svarande hem	enskild anstalt	anstalt för sinnesslöa: obildbara	anstalt för sinnesslöa: bildbara	försörjningsanstalt	upptagningsanstalt för sinnessjuka [2])	statsanstalt för sinnessjuka
A. Sinnessjuka...	98	—	98	44	54	68	30	2	42	54	9	—	—	—	24	4	61
Summa		98		98		98		98			98						
B. Sinnesslöa ...	25	—	25	16	9	25	—	20	3	2	4	—	7	10	3	—	1
Summa		25		25		25		25			25						

[1]) Hit hänföras även änklingar och frånskilda makar.

[2]) Tillhörande landsting eller kommun, som ej i landsting deltaga.

N:o 19.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1926.

Översikt av dödsorsakerna i Västerås

Dödsorsak (Enl. K. Med.-styr:s cirk. den 9 Oktober 1911)	Mankön									Summa mankön
	under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder	
Bildningsfel och sjukdom hos nyfödda	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Ålderdomsavtyning	—	—	—	—	—	—	—	14	—	14
Varfeber	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3
Ros	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kikhosta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Influensa	—	—	—	—	—	—	—	1		1
Tuberkulos: a) Lungsot	—	1	—	—	3	8	—	1	—	13
b) Annan tuberkulos	—	2	—	—	1	1	—	—	—	4
Syfilis, förvärvad	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Blodbildande organens och blodets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sockersjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra omsättnings- m. fl. sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganens sjukdomar	1	—	—	—	—	1	—	5	—	7
Sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronisk hjärtsjukdom	—	—	1	—	1	3	3	15	—	23
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	9	—	10
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	2	—	—	—	—	—	1	2	—	5
Akut lunginflammation	1	1	—	2	—	2	2	4	—	12
Andra andningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Akut mag- och tarminflammation	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Kronisk mag- och tarminflammation	—	—	-	—	—	—	—	1	—	1
Blindtarmsinflammation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmbinder och tarmbråck	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Urin- och könsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3
Kräfta	—	—	—	—	—	—	7	16	—	23
Svulster av andra slag	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Olyckshändelse eller våda	1	-	—	—	2	—	2	—	—	5
Självmord	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Summa	11	4	1	2	7	19	23	75	—	142

under år 1926 enligt dödsbevisen.

Kvinnkön										
under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder	Summa kvinnkön	Summa summarum
5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	11
—	—	—	—	—	—	—	15	—	15	29
—	—	1	—	—	1	—	1	—	3	6
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	2	—	—	—	—	—	2	—	4	5
—	—	—	—	1	6	7	3	—	17	30
1	—	1	2	—	1	1	—	—	6	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	2
1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1
—	—	—	—	—	1	—	5	—	6	9
1	1	—	—	—	—	—	3	—	5	12
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
—	—	—	—	1	2	4	14	—	21	44
—	—	—	—	—	1	1	12	—	14	24
2	2	—	—	—	—	—	3	—	7	12
—	—	—	—	—	1	1	8	—	10	22
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
3	1	—	—	—	—	—	—	—	4	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	4
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	4
—	—	—	—	—	1	7	19	—	27	50
—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	7
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3
14	6	3	3	3	16	25	92	—	162	304

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Översikt av gängse sjukdo-

Sjukdomar	Januari Insjuknade	Januari Döde	Februari Insjuknade	Februari Döde	Mars Insjuknade	Mars Döde	April Insjuknade	April Döde	Maj Insjuknade	Maj Döde
Scharlakansfeber	8	—	—	—	1	—	2	—	2	—
Difteri (och strupsjuka)	3	—	5	—	10	—	—	—	—	—
Påssjuka	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kikhosta	46	1	11	—	15	—	12	—	18	—
Influensa	259	3	270	2	66	—	32	—	19	—
Nervfeber + Paratyfus	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Akut barnförlamning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut inflam. i luftstrupe och luftrör	73	2	102	1	58	4	41	3	67	—
Akut lunginflammation	9	2	9	4	11	2	5	3	8	3
Lungsäcksinflammation	—	—	1	—	2	—	—	—	1	—
Akut mag- och tarminflammation	10	—	22	1	14	1	21	—	30	—
Summa	408	8	421	8	178	7	113	6	145	3

Sammandrag av summariska utdrag ur dagböcker

Antal barnmorskor som avlämnat summariskt utdrag	Barnaföderskor						Missfall	Födda barn												
											Levande födda				Dödfödda					
											Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna			
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor	Förstföderskor	Omföderskor		Antal	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Tvillingbörd	Trillingbörd
3	414	340	69	5	139	275	22	402	207	195	199	181	4	5	1	2	3	7	11	—

Uppgifter den 31 december 1926 angående läkare och tand-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Antal leg. läkare						Tandläkare praktiserande	
Provinsialläkaredistrikt E. provinsialläkaredistrikt Stad, Köping och Municipalsamhälle som ej tillhör provinsialläkardistrikt	Civila läkare med tjänsteårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	m.	kv.
Västerås stad	9	3	—	12	—	12	8	—

mar i Västerås år 1926.

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

Juni		Juli		Augusti		Sept.		Oktober		Nov.		Dec.		Summa	
Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
4	—	2	—	7	—	—	—	3	—	—	—	6	—	35	—
4	—	—	—	2	—	2	—	8	—	1	—	—	—	35	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
36	-	12	—	32	—	10	—	24	—	17	—	9	—	242	1
5	—	—	—	—	—	—	—	4	—	3	—	6	—	664	5
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
37	—	—	—	18	—	18	—	33	—	42	2	30	—	519	12
5	2	3	3	5	2	4	1	3	—	2	—	5	—	69	22
1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	10	—
32	—	28	2	34	—	12	1	10	—	6	—	12	—	231	5
124	2	46	5	98	2	46	2	87	—	72	2	71	—	1,809	45

förda av barnmorskor i Västerås stad under år 1926

Barnsängskvinnan var 3 veckor efter förlossningen			Vid förlossning använda operationer										Barnaföderskor förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 24, mom. 1)	Barnaföderskor, förlösta och vårdade i förlossningshem (Regl. § 24, mom. 2 och 4)
			Uttagande av efterbörden		Vändning verkställd av		Tång anlagd av		Trubbig hake anlagd av		Skarpa instrument använda av			
Frisk	Sängliggande sjuk	Död	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare		
411	2	1	—	6	—	1	—	8	—	2	—	—	—	—

läkare samt sjukgymnaster, barnmorskor och sjuksköterskor.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sjukgymnaster, legitimerade		Barnmorskor				Sjuksköterskor				Anmärkningar
		Distrikts-	Kommunalt anställda	Anställda å förlossningsanstalt	Enskilt praktiserande	Distriktssköterskor		Dispensärsköterskor	i ensk. sjukvårdstjänst	
m.	kv.					anställda av landsting	anställda av kommun			
4	5	3	1	—	1	1	4	1	1	

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

Summarisk förteckning upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympningen inom Västerås stad i Västmanlands län år 1926.

A. *Vaccination.*

Utdragets N:r	Församlingens namn	Ymparens namn	Antal personer som fullgjort ympningsplikt på grund av: framgångsrik ympning	11 § 2 mom. lagen om skyddskoppympning	Summa
1	Västerås	D:r Fjellander, Västerås ..	2	—	2
2	„	D:r Fjellander, Västerås ...	11	—	11
3	„	D:r Ohlin, Västerås	12	—	12
4	„	D:r Thunström, Västerås .	4	—	4
5	„	D:r Idar, Västerås	357	—	357
6	„	D:r Bladini, Västerås	6	1	7
7	„	D:r Wingren, Västerås ...	26	1	27
8	„	D:r Falk, Enköping	1	—	1
9	„	D:r Forssman, Nybro	1	—	1
10	„	D:r E. Nyström, Stockholm	1	—	1
11	„	D:r Nilsson, Norberg	1	—	1
		Summa	422	2	424

Bifogad årsberättelsen och insänd jämte 11 journalutdrag över förut icke ympade personer till förste provinsialläkaren i Västmanlands län den 1 mars 1927.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste stadsläkare.

Uppgifter för år 1926 från Sundhetsinspektören i Västerås stad.

Enligt diariet.

Enligt § 9: Autal inkomna anmälningar enl. § 9	Enligt § 9: Antal av dessa behandlade enl. § 13	Enligt § 9: Antal av dessa behandlade enl. § 16	Enligt § 9: Antal av dessa behandlade enl. §§ 21—22	Enligt § 9: Resultat, Antal som ej anträffats	Enligt § 9: Resultat, Antal som styrkt smittfrihet	Enligt § 9: Resultat, Antal som återgått till behandling	Enligt § 10: Antal anmälningar enl. § 10	Enligt § 10: Behandlade enl. § 17	§ 11: Anmälningar enl. § 11	Uppgifter om smittkällor: Antal anmälda smittkällor	Uppgifter om smittkällor: Antal anmälningar om smittkälla behanlade enligt § 13	Uppgifter om smittkällor: Antal anmälningar om smittkälla behanlade enligt § 14	Uppgifter om smittkällor: Antal anmälningar om smittkälla behanlade enligt §§ 21—22	Uppgifter om smittkällor: Resultat, Antal som ej anträffats i Västerås	Uppgifter om smittkällor: Resultat, Antal som styrkt smittfrihet	Uppgifter om smittkällor: Resultat, Antal som påbörjat behandling	Antal anmälningar enl. § 12	Antal intyg enligt § 14	Antal intyg enligt § 15
11	1	10	—	3	—	8	—	—	100	51	16	16	—	5	6	23	—	29	—

Övriga uppgifter eller iakttagelser av intresse meddelas i särskild bilaga.

O b s.! Paragrafhänvisningen avser lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.

Västerås den 23 januari 1927.

CARL THUNSTRÖM.
Sundhetsinspektör.

Översikt av anmälda fall av smittsam könssjukdom i Västerås år 1926 med hänsyn till uppgiven smittningsort.

Smittningsort	Syphilis congenita			Syphilis acpuisita: Primaria			Secundaria			Summa			Gonorrhoea			Ulcus moll		
	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
Stockholms län .... stad	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	10	2	12	—		—
Uppsala län .... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Värmlands län .... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
örebro län .... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Västmanlands län .... stad	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	51	24	75	—	—	—
Västmanlands län .... landsb.	—	—	—			—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—
Andra länder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—
Obekant	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Summa[4]	—	—	—	2	—	2	—		—	2	—	2	72	28	100	—	—	

Översikt av inkomna uppgifter om fall av smittsam könssjukdom i Västerås under år 1926 med hänsyn till ålder och kön.

Sjukdom	Summa	Den smittades kön	ålder: under 1 år	1—10 år	10—15 år	15—20 år	20—25 år	25—30 år	30—40 år	40—50 år	50—60 år	över 60 år	okänd
Syphilis	2	män	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
	—	kvinnor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gonorrhoea	72	män	—	—	—	3	29	17	13	8	2	—	—
	28	kvinnor	—	2	—	10	3	5	5	2	1	—	—
Ulcus molle	—	män	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	kvinnor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

N:o 19.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Tillförseln av kött har under året varit normal. 24,933 djurkroppar ha varit föremål för besiktning. Av dessa ha 629 frigivits efter kassation av förändrade organ eller delar, och 237 blivit helt beslagtagna och oskadliggjorda. 1,913 organ ha desslikes blivit beslagtagna och oskadliggjorda.

Fyra kroppar ha frigivts efter sterilisation.

Kassationsorsakerna ha växlat i hög grad. Tuberkulos och olycksfall ävensom ledaffektioner ha dock framkallat de flseta beslagen. Trikiner ha påträffats i ett fläsk.

Vikten av det beslagtagna köttet har uppgått till 16,673 kg.

Det beslagtagna köttet har oskadliggjorts genom förbränning.

Beträffande tillförseln under de olika månaderna och beslagsorsakerna hänvisas till bifogade bilagor.

Västerås den 1 mars 1927.

MARTIN JONSSON.

Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1926.

Denna rapport avser följande veterinärers verksamhet som besiktningsmän.

Julius Jakobsson och M. Jonsson.

Redogörelse för bakteriologisk köttkontroll (laboratorieverksamhet) bifogas. Därjämte redogöres för andra förhållanden, som böra komma till Medicinalstyrelsens kännedom.

Västerås den 1 mars 1927.

MARTIN JONSSON.
Veterinär.

Antal besiktigade kött.

Månad	Kött av: Stor boskap 1/1	Stor boskap 1/2	Större kalv 1/1	Större kalv 1/2	Mindre kalv 1/1	Mindre kalv 1/2	Får, get 1/1	Får, get 1/2	Svin 1/1	Svin 1/2	Spädgris 1/1	Spädgris 1/2	Häst 1/1	Häst 1/2	Föl 1/1	Föl 1/2
Januari	192	23	258	6	469	8	46	3	178	389	3	—	32	1	—	—
Februari ...	195	22	272	4	376	13	43	—	187	481	4	—	21	4	—	—
Mars	185	30	358	12	394	13	75	1	190	679	1	—	28	1	—	—
April	181	29	381	17	484	14	98	2	154	713	3	—	19	—	1	—
Maj	163	22	384	9	391	14	60	1	126	480	2	—	19	1	—	—
Juni	156	19	413	13	391	7	61	1	126	480	2	—	19	1	—	—
Juli	152	16	477	8	341	5	77	2	138	485	2	—	17	—	—	—
Augusti	166	14	410	5	296	6	83	2	122	386	7	—	16	—	—	—
September..	190	19	376	11	299	5	188	6	114	467	1	—	26	—	1	—
Oktober	221	31	382	20	420	15	277	7	104	644	4	—	38	—	—	—
November...	207	30	298	19	531	14	118	3	102	632	7	—	21	—	—	—
December...	207	35	433	22	379	18	97	7	296	591	18	—	25	—	—	—
Summa	2,215	290	4,442	146	7,771	132	1,223	35	1,835	6,492	55	—	287	8	2	—

Antal besiktigade lösa organ (enbart organbesiktning).

Månad	Enbart organbesiktning: Storboskap Lunga	Storboskap Hjärta	Storboskap Lever	Storboskap Juver	Storboskap Tunga	Storboskap Huvud	Kalv Lunga	Kalv Hjärta	Kalv Lever	Kalv Tunga	Kalv Huvud	Får, get Lunga	Får, get Hjärta	Får, get Lever	Får, get Huvud	Svin Lunga	Svin Hjärta	Svin Lever	Svin Huvud	Häst Lunga	Häst Hjärta	Häst Lever	Häst Tunga	Häst Huvud
Januari...	49	50	56	47	193	56	3	3	3	15	2	—	—	—	—	2	2	8	1	7	9	9	4	6
Februari .	23	25	35	24	196	29	—	—	2	7	—	—	—	—	—	21	21	35	1	9	9	9	1	7
Mars......	35	38	41	30	188	39	1	1	1	13	1	—	—	—	1	17	17	19	1	12	12	11	2	12
April......	27	28	34	27	189	35	—	—	1	14	—	—	—	—	—	34	34	46	2	6	7	8	—	5
Maj	36	37	44	36	171	40	2	2	2	18	2	—	—	—	—	46	46	53	1	8	8	9	1	4
Juni	47	47	54	42	145	50	1	1	4	17	—	—	—	—	—	17	17	19	1	8	8	8	3	3
Juli	41	44	53	36	139	43	2	2	8	19	—	—	—	—	—	38	38	46	1	3	3	3	—	1
Augusti..	23	24	34	22	157	25	—	—	3	21	—	—	—	—	—	59	59	62	—	1	1	1	1	2
Sept.......	29	24	39	30	193	33	1	1	2	21	1	—	—	—	—	7	7	15	—	12	12	12	—	9
Okt.	38	38	44	32	228	41	2	2	3	14	2	—	—	—	—	9	9	15	—	10	10	10	1	5
Nov.	27	27	35	23	207	30	7	7	7	13	6	—	—	—	—	12	12	14	3	9	9	9	—	4
Dec.	29	30	39	22	209	30	—	—	2	23	—	—	—	—	—	11	11	27	29	3	3	3	—	1
Summa	404	417	513	371	2,215	451	19	19	38	195	14	—	—	—	1	273	273	359	40	88	91	92	13	59

N:o 19.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1926

Beslagsrapport A från köttbesikt-

Orsak till särskild behandling eller kassation	Storboskap				Större kalv				Mindre kalv				Får, Get			
		Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd		
	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septicæmia)	1	—	—	1	3	—	—	3	86	—	—	86	2	—	—	2
Varfeber (Pyæmia)	—	—	—	—	—	—	—	—	49	—	—	49	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis)	208	184	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (Distomatosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trikinsjuka (Thrichinosis)	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus tenuicollis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—
Traum. mag-, mellangärds- och hjärtsäcksinfl.	19	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (Icterus)	2	—	—	2	—	—	—	—	7	—	—	7	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiektasia hepatis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis)	6	6	—	—	86	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (Mastitis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Infl. i leder, slemsäckar och senskidor	50	50	—		2	2	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Blödningar (Kontusioner och benbrott)	37	37	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	3	3	—	—
Abscessbildning	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning	5	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—
Andra sjukliga förändringar	63	52	—	11	1	1	—	—	1	1	—	—	—		—	—
Utmärgling	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Omogenhet	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—
Fargaltsvål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skållvatten- eller blodaspiration	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förskämning	—	—	—	—	—	—	—	—	24	1	—	23	2	2	—	—
Abnorm lukt	10	1	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förorening	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Självdöd	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	413	360	4	49	93	90	—	3	175	6	—	169	12	10	—	2
Antal besiktigade kroppar och lösa organ	2,505				4,588				7,903				1,258			

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

ningsbyrån i Västerås för 1926.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbart organbesiktning De förändrade organen förstörda				
	Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd							
Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behanling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Storboskap	Kalv	Får, Get	Svin	Häst
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	48		6													96		1		
																34				
1	—	1	—																	
1	1																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—															9				
2	2															—				
16	16															2				
32	32							2	2											
14	14			2	2			11	11											
1	1															2				
22	21		1	1			1	5	1		4					5		—	15	2
1			1																	
8	8																			
																6			1	3
2	2																			
4	4	—	—	1	—	—	1													
																2			—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
158	149	1	8	4	2	—	2	18	14	—	4	—	—	—	—	156	—	1	16	6
8,327				55				295				2				4,371	285	1	1,045	343

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

Antal helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade	Godkända efter: kassation av förändrade organ eller delar		Godkända efter: särskild behandling		Helt förstörda		Summa djur varå beslag gjorts	
		Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade
Storboskap	2,505	361	—	4	—	49	—	414	—
Större kalv	4,588	89	—	—	—	3	—	92	—
Mindre kalv	7,903	5	—	—	—	169	—	174	—
Får eller get	1,258	11	—	—	—	2	—	13	—
Svin	8,327	146	—	1	—	8	—	155	—
Spädgris	55	2	—	—	—	2	—	4	—
Häst	295	15	—	—	—	4	—	19	—
Föl	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	24,933	629	—	5	—	237	—	871	—

Antal kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna.

Djurslag	Organ: Lunga	Hjärta	Brösthinna	Lever	Bukhinna	Njure	Juver	Tunga	Huvud	Kött: Delar, Vikt i kg.	Kroppar: $^{1}/_{1}$	Kroppar: $^{1}/_{2}$	Kroppar: Vikt kg.	Summa vikt kg.
Storboskap	84	5	232	46	204	266	8	—	19	3,734	42	7	7,387	11,121
Större kalv	—	—	4	2	5	175	—	—	—	8	3	—	130	138
Mindre kalv	3	3	159	8	159	316	—	—	—	13	167	2	3,056	3,069
Får, get ...	—	—	2	3	3	4	—	—	—	15	2	—	23	38
Svin	11	8	17	2	20	24	12	—	1	399	8	—	412	811
Spädgris ...	—	—	2	—	2	4	—	—	—	9	2	—	34	43
Häst	3	2	6	1	6	12	—	—	—	220	4	—	1,233	1,453
Summa	101	18	462	62	449	801	20	—	20	4,398	228	9	12,275	16,673

N:o 19. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.*

Antal och vikt av särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art.

Djurslag	Godkända efter sterilisering				Godkända efter saltning				Summa behandlade		
	Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.
	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	(Före behandlingen)
Storboskap	3	1	631	401	—	—	—	—	3	1	631
Svin	1	—	81	69	—	—	—	—	1	—	81
Summa	4	1	712	470	—	—	—	—	4	1	712

Årsberättelse från epidemisjukhuset i Västerås för år 1926.

Sjukhuset tillhör Västerås stad, men förhyres av Västmanlands läns landsting sedan år 1920.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: Delvis ommålning i observationsavdelningen och i personalhuset.

Mathållning: Oförändrad.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Ersättning av förbrukade persedlar, upprustning av en del personalmöbler.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Oförändrade.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Ombyte av ett köksbiträde och en tvättföreståndarska.

Följande viktigare åtgärder hava blivit föreslagna: ———

Övriga anmärkningsvärda förhållanden: ———

I. *Intagna, avlidna, underhållsdagar, antal sängar, dagavgifter.*

Antal[1]) ordinarie sängar vid årets slut	Antal[2]) patienter under året		Underhållsdagar för samtliga vårdade[3])	Medeltal vårdade för dag[4])	Högsta antalet vårdade någon dag av året	Medellängd av sjukhusvistelsen dagar[5])
	intagna	avlidna				
96	250[6])	4	8.107	22	39	32

[1]) Antal, enl. vilket statsbidragets storlek beräknas.

[2]) Till patienter räknas även sådana personer, som intagits med stöd av epidemilagen, 3 § 3 mom.

[3]) Inräknas äver underhållsdagar för friska personer, som åtföljde sjuka, uppgår antalet till ....

[4]) Medeltalet erhålles om antalet underhållsdagar divideras med det antal dagar, sjukhuset varit öppet under året.

[5] Antalet underhållsdagar divideras med antalet under året intagna.

[6]) Häri inräknade 21 kvarliggande från 1925.

N:o 19.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1926.

II. *Inkomster.*

	Kronor
Anslag av landstinget	67.999: 34
Statsbidrag för sjukhusets drift	16.214: —
Summa inkomster	84.213: 34

III. *Utgifter.*

	Kronor	Kostnad per underhållsdag, öre
Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter	20,678: 65	255
Läkemedel (för inre och yttre behandling)	1.050: —	13
Förbandsartiklar (samtliga för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	39: 23	1
Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.	250: —	3
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial	2,227: 03	27
Patienters utspisning / Annat kosthåll (personalens)	11.825: 72	146
Värme och lyse jämte liknande förbrukningsartiklar	8.010: —	99
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt liknande förbrukningsartiklar	1.112: 44	14
Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	700: 95	9
(Fastigheters (inkl. gårds, parks och vägars) underhåll, (reparationer)	763: 85	9
Ny-, till- och ombyggnader samt reparationer för särsk. anslag		—
Diverse utgifter: Hyror och räntor; Onera	37.555: 47	463
Summa utgifter	84.213: 34	1.039

IV. *Personalens storlek och löneförmåner.*

Befattningshavare	Tillträtt befattningen år	Lön Kr.	Andra förmåner
1 läkare	1920	4.500	
1 syssloman	1921	675	
1 husmoder	1919	800	+ 3 ålderst. + dyrtidst. + fritt vivre
2 sköterskor	1905—1918	700	+ 3 ålderst. + dyrtidst. + fritt vivre
1 sköterska	1918	700	+ 2 ålderst. + dyrtidst. + fritt vivre
1 sköterskebiträde	1923	360	+ 1 ålderst. + dyrtidst. + fritt vivre
1 kokerska	1920	480	+ 2 ålderst + dyrtidst. + fritt vivre
2 köksbiträden	1923—1926	360	+ dyrtidst. + fritt vivre.
1 tvättföreståndarska	1926	420	+ dyrtidst. + fritt vivre.
1 tvättbiträde	1925	360	+ dyrtidst. + fritt vivre.
1 dräng	1915	600	+ 3 ålderst. + dyrtidst. + fritt vivre
1 vaktmästare	1917	1.400	+ 2 ålderst. + dyrtidst. + bostad, värme, lyse.

Extra personal vid behov mot dagsavlöning.

V. *Intagna sjukdomsfall ävensom avlidna.*

Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur.	Intagna		Avlidna		Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur.	Intagna		Avlidna	
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.
a. **I epidemilagen avsedd sjukdom.**					b. **Andra sjukdomar.**				
					Feber av obest. art	1	—	—	—
Scarlatina	70	50	—	—	Angina tons.	17	13	—	
Difteria	25	36	1	—	Pueumonia ac.	1	—	1	—
Tyfus abdonsinalis	1	1	—	—	Rubeola	3	2	—	—
Polyomyelitis ant. ac.	2	1	—	—	Meningitis tuberculosa	—	1	—	1
					Hämorrhogia cerebri	1	—	1	—

VI. *Intagna personer, som utan att vara sjuka likväl misstänkas föra smitta av i epidemilagen 2 § 1 mom. avsedd sjukdom.*

Sjukdom, varav smitta misstänkts föreligga	Intagna	
	m.	kv.
Misstänkt för difteri	13	7
Misstänkt för scarlatina	—	5

VII. *Utförda operationer.*

Operation	Patientens ålder			Operation, utgång		
	under 15 år	15–55 år	över 55 år	god	mindre god	dålig
Intubation för croup	2	–	—	2	—	—
Incision (å lymfom)	2	1	–	3	—	—
Mastoidit-operation	1	–	—	1	—	—

Västerås den 30 januari 1927.

CARL THUNSTRÖM.

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 20.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

BERÄTTELSE

för Västerås stads Fattigvård år 1926.

Jämlikt reglementet för Västerås stads fattigvård får fattigvårdsstyrelsen avgiva berättelse över sin verksamhet under år 1926.

Fattigvårdsstyrelsen har under året haft 1 extra och 12 ordinarie sammanträden, varvid sammanlagt avhandlats 1,222 ärenden. Förvaltningsutskottet, som handlägger ärenden rörande Ålderdomshemmet och ärenden av särskilt brådskande natur, har haft 15 sammanträden, varvid 272 protokollförda ärenden handlagts.

Den yttre fattigvården.

Den mera permamenta understödstilldelningen har beslutats av och verkställts genom 12 distriktsråd, som vardera för detta syfte sammanträtt en gång i månaden. Tillfälliga understöd samt understöd till främmande kommuners understödstagare hava utdelats direkt genom fattigvårdsbyrån för i regel högst en månad i sänder.

Understöden hava huvudsakligast utgått i kontanta penningar, matvaror, hyresbidrag, ved, beklädnad, läkarevård och dedicin samt begravningshjälp m. m. Vid understödstilldelning har som ledning tjänat en av fattigvårdsstyrelsen fastställd grundtaxa, som genom procentuella tillägg kan göras rörlig efter arten och omfattningen av föreliggande understödsbehov. I den mån det varit möjligt, har bistånd lämnats med anskaffande av lämpligt arbete.

Alla fattigvårdens löpande förvaltningsgöromål hava handhafts å fattigvårdsbyrån. Inalles ha under året avgivits 2,270 rapporter av fattigvårdstillsyningsmannen över verkställda undersökningar av understödstagarnas ekonomiska m. fl. förhållanden.

Under året ha 38 personer erhållit kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård för vård å vårdanstalt, 9 personer ha erhållit bidrag till yrkesutbildning, 7 personer ha vårdats vid kurort, uteslutande på fattigvårdsstyrelsens bekostnad och 4 personer erhållit kommunalt pensionstillskott.

Av Stadsfullmäktige den 29 febr. 1925 beslutad understödstilldelning enligt 2 § fattigvårdslagen till vissa arbetslösa har verkställts av fattigvårdsstyrelsen. Tiden 1 jan.—1 maj har sådant understöd utdelats. Un-

N:o 20.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1926.

der januari till 110, februari till 104, mars till 87 och april till 103 familjer med sammanlagt 23,728: 24 kronor. Arbetslösheten har i övrigt under vissa tider av året betungat fattigvården.

Arbete enligt 71 § fattigvårdslagen har ålagt 19 försumliga försörjare. Av dessa hava 9 erhållit uppskov med inställelse till arbete mot villkor att de ordentligt i fortsättningen fullgöra sin askyldigheter, 4 inställts till arbete genom handräckning, 9 hava ej anträffats med arbetsföreläggelsen. 2 voro kvarvarande å arbetshemmet från föregående år. Av de 6 män, som sålunda varit intagna under året ha 5 utskrivits.

Med berättelseårets ingång har fattigvårdsstyrelsen jämlikt bestämmelserna i nya lagen om samhällets barnavård till barnavårdsnämnden överlämnat samtliga av styrelsen tidigare utackorderade barn.

Barnavårdsnämndens expeditionella m. fl. arbetsuppgifter, utom sekretariatet, som är förlagt till stadens kansli, äro förlagda till fattigvårdsbyrån och utföras av dess tjänstemän.

Den slutna fattigvården.

Ålderdomshemmets behov av livsförnödenheter och övriga större artiklar har liksom förut tillgodosetts av leverantörer, antagna genom anbud för ett kvartal i sänder. Utspisningen har skett i huvudsaklig överensstämmelse med fastställd utspisningsstat. 18,672 dietportioner har enligt läkarens ordination utspisats under året. Extra förplägnad ha pensionärerna erhållit vid större högtidsdagar.

Radio ha under året skänkts och inmonterats å lungsjuk- och ålderdomsavdelningarna.

Gudstjänster hava hållits av hemmets predikant i regel var fjärde söndag och andaktsstunder alternerande på de olika avdelningarna 2 gånger i veckan.

Ehuru vård- och underhållsdagarna jämfört med föregående år något minskats, ha ålderdomshemmets samtliga avdelningar varit så hårt belagda att tidvis svårigheter förefunnits att i behövlig utsträckning bereda vård och försörjning åt dem, som därav varit i behov. I samband med rivnnigen av det s. k. gamla portvakthuset, ha de där intagna pensionärerna måst inlogeras i anstaltens kyrksal och maskinistens lägenhet. Maskinisten har därför måst beredas tillfälligt förhyrd bostad i närheten av anstalten.

Uppförandet av ekonomibyggnaden har under året påbörjats.

Utöver ordinarie arbeten ha erforderliga smärre reparationer utförts.

Beträffande uppgifter och förhållanden i övrigt hänvisas till efterföljande tablåer och tabeller.

Västerås i april 1927.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST.
Ordförande.

Axel Norén.

N:o 20.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

Fattigvårdsstyrelsen har under år 1926 utgjorts av:

Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, ordförande.

Guldsmeden E. Tengström, v. ordförande och distriktschef.

Ledamöter och distriktschefer: Köpmannen Emil Kumlin, Kapten P. R. Tersmeden, Förmannen J. V. Råberg, Sjukbesökaren E. Keijser, Folkskollärarinnan Unda Bohman, Pastor G. H. Kolmodin, Fru Ida Grönberg, Verkstadsarbetaren Oskar Blomkvist, Lindaren Fredrik Vetter, Svarvaren Georg Jansson samt Komministern Ernst Enochsson.

FATTIGVÅRDSSTYRELSENS BEFATTNINGSHAVARE:

Vid Fattigvårdsbyrån:

Axel Norén, syssloman, sekreterare och ombudsman sedan 1 jan. 1920.

Fröken Elin Isaksson, kontorsbiträde sedan 1 mars 1922.

Carl E. Scott, tillsyningsman, sedan 1 jan. 1922.

Lisa Larsson, kontorsbiträde, ordinarie sedan 1 jan. 1926.

Vid Ålderdomshemmet:

Gustav Severin Pihl, föreståndare sedan 1 januari 1924 (vik. sedan 1 april 1923).

Johan Viktor Eriksson, vaktmästare sedan 24 oktober 1921.

Henrik Forslund, maskinist sedan 1 mars 1920.

Olga Lundberg, hosmoder sedan 4 jan. 1917.

Anna Forslund, sjuksköterska sedan 1 mars 1910.

Elin Ramkvist, sjuksköterska sedan 1 jan. 1922.

Lisa Brolin, sjuksköterska sedan 1 jan. 1926.

Greta Pettersson, sjuksköterska sedan 1 sept. 1924 (slutade befattningen den 30/9).

Ester Vilhelmina Eriksson, sjuksköterska sedan 1 okt. 1926.

Ruben Sand, vårdare sedan 1 juli 1923.

12 köks-, tvätt- och sjukbiträden.

Predikant: Komminister E. Nyberg.

Läkare:

Doktor Carl Idar, läkare vid Ålderdomshemmet och för norra stadsdelens understödstagare.

Doktor L. Bladini, läkare för södra stadsdelen samt S:t Ilian och Lundby.

N:o 20.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

TABELL ÖVER INLAGOR I FATTIGVÅRDSMÅL:

a) *Till främmande kommuner avlåtna anmaningar och svar å anmaningsskrivelser:*

	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926
Anmaningsskrivelser ...	65	106	129	112	150	172	131
Svar å anmaningsskrivelser	80	76	104	96	98	136	111
Summa	145	182	233	208	248	308	242

b) *Till Konungens befallningshavande i länet:*

	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926
Ansökningar hos K. B.	63	44	43	50	19	46	86	95	81	118	124	82
Påminnelser	56	54	33	39	108	138	154	253	264	263	304	302
Förklaringar	54	36	50	56	129	167	174	198	211	209	261	256
Summa	173	134	126	145	256	351	414	546	556	590	689	640

I 19 mål ha länsstyrelseutslagen överklagats och svaromålen i 15 av främmande kommuner överklagade utslag avgivits i Kammarrätten.

Dessutom har från fattigvårdsvårdbsyrån under året utgått 1,800 skrivelser i olika fattigvårdsärenden.

N:o 20.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926

UPPGIFT Å ANTALET UNDERSTÖDSTAGARE samt deras fördelning rörande ålder och kön m. m. enligt utdrag av statistisk redogörelse till Statistiska Centralbyrån:

Tablå över antalet understödstagare av olika slag, fördelade efter kön, ålder och civilstånd:

	Varaktigt understödda				Tillfälligt understödda		Summa
	Kvarvarande från föreg. år		Nytillkomna under året				
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Barn, direkt understödda:							
i äktenskap	—	—	1	—	4	7	12
utom äktenskap	1	1	—	—	2	2	6
Summa	1	1	1	—	6	9	18
Ogifta, äldre personer:							
utan tillhörande barn	81	101	22	26	66	56	352
med tillhörande barn	—	26	—	12	1	24	63
Summa	81	127	22	38	67	80	415
Tillhörande barn	26	14	8	7	12	23	90
Äkta makar, som gemensamt åtnjuta understöd:							
utan tillhörande barn	63	63	16	16	17	17	192
med tillhörande barn	46	46	15	15	95	95	312
Summa	109	109	31	31	112	112	504
Tillhörande barn	63	54	19	23	130	130	419
Äkta makar, av vilka endera eller båda var för sig åtnjuta understöd:							
utan tillhörande barn	14	14	3	10	18	21	80
med tillhörande barn	6	11	1	5	4	8	35
Summa	20	25	4	15	22	29	115
Tillhörande barn	17	12	11	10	12	7	69
Änklingar, änkor och frånskilda:							
utan tillhörande barn	50	258	8	10	16	22	364
med tillhörande barn	—	82	1	9	3	11	106
Summa	50	340	9	19	19	33	470
Tillhörande barn	101	79	9	15	11	13	228
Summa direkta understödstagare	261	602	67	103	226	263	1,522
Summa tillhörande barn	207	159	47	55	165	173	806
Samtliga understödstagare	468	761	114	158	391	436	2,328
Därav tillhörande annat fattigvårdssamhälle	32	78	25	22	56	47	260

N:o 20. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.*

DIREKTA UNDERSTÖDSTAGARE, VARAKTIGT UNDERSTÖDDA:

	M.	Kv.
Under året avlidna	18	22
Under året på annat sätt avgångna	28	35
Till nästa år kvarvarande	422	704
Summa	468	761

TABLÅ ÖVER UNDERSTÖDETS BESKAFFENHET:

	Intagna på					Utackorderade	Understödda i hemmet	På annat sätt understödda	Summa
	Fattigvårdsanstalt	Arbetshem	Anstalt för sinnessjuka	Anstalt för kroniskt sjuka	Annan sjukvårdsanstalt				
Varaktigt understödda:									
Barn, direkt understödda:									
i äktenskap	1	—	—	—	1	—	—	—	2
utom äktenskap	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Vuxna män:									
Ogifta	39	—	18	3	14	1	34	4	113
Gifta	26	—	3	—	12	—	141	2	184
Änklingar eller frånskilda	26	—	1	—	—	—	37	—	64
Vuxna kvinnor:									
Ogifta	38	—	18	—	3	2	103	1	165
Gifta	21	—	5	—	15	—	164	—	205
Änkor eller frånskilda	38	—	5	—	10	1	314	1	369
Summa direkt understödda	189	—	50	3	55	4	795	8	1,104
Tillhörande barn	—	—	—	—	—	—	468	—	468
Tillfälligt understödda:									
Barn, direkt understödda	—	—	—	—	10	—	2	3	15
Vuxna personer	70	1	1	1	94	—	293	39	499
Tillhörande barn	—	—	—	—	—	—	338	—	338
Summa tillfälligt understödda	70	1	1	1	104	—	633	42	852
Samtliga understödstagare	259	1	51	4	159	4	1,896	50	2,424

N:o 20. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.*

TABLÅ ÖVER ORSAKER TILL UNDERSTÖDSBEHOVET:

Kön och civilstånd	Sjukdom	Otillräcklig arbetsförmåga	Arbetslöshet	Dryckenskap	Lättja och liknöjdhet	Talrik familj	Försörjn.-pliktiges död	Försörjn.-pliktiges avvikande	Andra orsaker	Summa understödstagare
Nytillkomna, varaktigt understödda:										
Barn, direkt understödda:										
i äktenskap	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
utom äktenskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vuxna män:										
Ogifta	18	4	—	—	—	—	—	—	—	22
Gifta	21	6	7	1	—	—	—	—	—	35
Änklingar eller frånskilda	6	3	—	—	—	—	—	—	—	9
Vuxna kvinnor:										
Ogifta	30	4	4	—	—	—	—	—	—	38
Gifta	30	10	1	—	—	4	—	—	1	46
Änkor eller frånskilda	10	7	—	—	—	2	—	—	—	19
Summa	116	34	12	1	—	6	—	—	1	170
Tillfälligt understödda:										
Barn	12	—	2	—	—	—	—	—	1	15
Vuxna män	95	9	111	—	4	—	—	—	1	220
Vuxna kvinnor	129	63	32	—	—	25	—	—	5	254
Summa	236	72	145	—	4	25	—	—	7	489

N:o 20.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

TABLÅ ÖVER UNDERSTÖDETS VÄRDE:

	Kontant Kr.	Vård å samhällets anstalt Kr.	Annat understöd Kr.	Summa Kr.	Antal understödsmånader
Endast varaktigt understödda:					
a) Direkt understödda barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt ...	—	—	—	—	—
Intagna på arbetshem	—	—	—	—	—
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	—	—	—	—
Utackorderade	—	—	—	—	—
I sina hem understödda	540	—	—	540	24
På annat sätt understödda	—	—	—	—	—
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	—	360	283	643	12
Summa	540	360	283	1,183	36
b) Äldre personer utan tillhörande barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt ...	—	127,639	—	127,389	2,960
Intagna på arbetshem	—	—	—	—	—
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	—	20,084	20,084	627
Utackorderade	933	—	—	933	45
I sina hem understödda	150,570	—	28,387	178,957	5,631
På annat sätt understödda	1,457	—	360	1,817	44
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	5,535	9,020	3,279	17,834	349
Summa	158,495	136,709	52,110	347,314	9,656
c) Äldre personer med tillhörande barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt ...	—	—	—	—	—
Intagna på arbetshem	—	—	—	—	—
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	—	—	—	—
Utackorderade	—	—	—	—	—
I sina hem understödda	98,144	—	37,999	136,143	2,659
På annat sätt understödda	157	—	—	157	18
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	570	1,340	931	2,841	40
Summa	98,871	1,340	38,930	139,141	2,717
Tillfälligt understödda					
Intagna på fattigvårdsanstalt ...	—	10,208	—	10,208	—
Intagna på arbetshem	—	—	362	362	—
Intagna på sjukvårdsanstalt	—	—	4,296	4,296	—
Utackorderade	—	—	—	—	—
I sina hem understödda	14,558	—	161.666	30,724	—
På annat sätt understödda	325	—	1,275	1.600	—
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	197	413	1,076	1,686	—
Summa	15,080	10,621	23,175	48,876	—
Både varaktigt och tillfälligt understödda:					
Summa för samtliga understödstagare	272,986	149.030	114,498	536,514	—

N:o 20.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

Understödstagarnas procenttal av Västerås stads folkmängd den 31 december 1926 utgör för hela fattigvården 8.01 %, för yttre fattigvården 7.12 % och för fattigvårdsanstalten 0.89 %.

VÅRD HAR UNDER ÅRET LÄMNATS:

	Antal personer						
	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926
Å lasarett och därmed likställda vårdanstalter	119	127	231	221	198	207	172
Å sanatorium	46	34	29	34	33	46	37
Å sinnesslöanstalter	12	14	17	18	19	23	8
Å hospital	21	23	29	33	41	39	41
Å epileptikerhem	1	1	1	1	1	1	3
Å Eugeniahemmet	1	5	4	4	1	1	—
Å andra vårdanstalter	1	6	4	5	12	15	10
Summa	201	210	315	316	305	332	271

ORDINARIE UNDERSTÖD I KONTANTER OCH IN NATURA

under åren 1923, 1924, 1925 och 1926, fördelat distriktsvis.

	År 1924			År 1925			År 1926		
	Understödskostnad distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnad pr person	Understödskostnad distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnad pr person	Understödskostnad distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnad pr person
Distrikt n:o 1	18,872: 35	440: 93	288: 61	16,589: 67	436: 57	338: 56	20,274: 75	431: 38	368: 63
„ 2	17.207: 15	573: 57	344: 14	14,752: 15	526: 86	335: 28	15,586: 95	577: 29	410: 18
„ 3	28,143: 22	611: 81	286: 01	27,048: 36	540: 97	273: 21	29,551: 77	527: 71	317: 76
„ 4	31,827: 75	548: 75	318: 28	30,181: 75	529: 50	377: 27	34,689: 75	542: 03	412: 97
„ 5	8,313: —	332: 52	259: 78	6,136: 25	332: 43	287: 10	6,454: —	403: 37	339: 63
„ 6	19,629: 75	408: 95	316: 68	16.555: 50	403: 79	318: 38	18,334: 50	447: 18	382: 07
„ 7	14,666: 95	458: 34	312: 62	15,132: 02	472: 88	336: 27	16,575: 50	517: 99	376: 72
„ 8	19,046: 75	453: 49	284: 27	17,737: 93	480: 76	342: 08	19,731: 71	636: 51	411: 08
„ 9	11,349: 50	540: 45	391: 33	10,713: 50	486: 98	334: 80	10,779: 30	468: 67	371: 70
„ 10	4,112: 75	573: 98	293: 76	3.934: 75	393: 48	357: 70	5,060: —	421: 67	389: 23
„ 11	4,169: 25	462: 99	320: 71	3,564: —	509: 14	297: —	3,585, —	512: 14	298: 75
„ 12	8.802: —	677: 07	338: 53	9,830: —	655: 33	338: 96	10,144: —	724: 57	405: 76
Genomsnittskostnad	15,266: 81	506: 90	312: 89	14,352: 16	480: 72	328: 05	15,897: 26	514: 20	375: 53

N:o 20.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

SAMMANDRAG AV UTGIFTERNA FÖR DEN YTTRE FATTIGVÅRDEN UNDER ÅREN 1915—1926.

År	Bruttoutgifter Kronor	Inkomster Kronor	Nettoutgifter Kronor	Utgifterna fördelade pr Invån.	Utgifterna fördelade pr Bev.-kr.
1915	104,901: 02	1,566: 37	103,334: 65	4: 70	0: 79
1916	111,985: 28	3,208: 34	108,766: 94	4: 68	0: 71
1917	152,733: 40	9,332: 61	143,400: 79	5: 88	0: 73
1918	237,125: 09	3,317: 56	233,807: 53	9: 20	0: 62
1919	322,480: 29	7,716: 32	315,764: 68	11: 05	0: 75
1920	372,198: 11	8,610: 23	363,587: 88	11: 90	0: 64
1921	411,528: 47	2,249: 99	409,278: 58	13: 35	0: 90
1922	430,977: 09	4,417: 27	426,559: 82	14: 06	1: 45
1923	520,382: 68	32,652: 24	487,730: 44	16: 24	2: 14
1924	487,185: 15	47,893: 19	439,291: 96	14: 68	1: 97
1925	496,233: 03	51,839: 11	444,393: 92	15: 08	1: 81
1926	467,713: 36	47,466: 69	420,246: 67	14: 47	1: 68

ÅLDERDOMSHEMMET KARLSLUND.

De intagna pensionärernas antal under år 1926:

Kvarvarande sedan år 1925	163	
Under året intagna	208	371
Under året avgångna genom döden	65	
Under året avgångna genom utskrivning	139	195
Vid årets slut kvarvarande		176

därav 72 män, 90 kvinnor och 14 barn.

Av under året intagna personer tillhöra 36 män, 32 kvinnor och 11 barn annat fattigvårdssamhälle.

DE Å HEMMET INTAGNA PESIONÄRERNA VORO TILL ÅLDER OCH CIVILSTÅND:

	Män			Kvinnor			Sm:a
	Og.	Gifta	Änkl.	Og.	Gifta	Änkl.	
Barn under 16 år	42	—	—	—	—	—	42
Pensionärer mellan 16—20 år	5	—	—	7	—	—	12
„ „ 20—30 „	18	1	—	24	3	—	46
„ „ 30—40 „	19	2	—	16	7	1	45
„ „ 40—50 „	9	2	1	7	14	2	35
„ „ 50—60 „	11	5	2	7	6	2	33
„ „ 60—70 „	12	15	3	6	7	6	49
„ „ 70—80 „	7	4	17	5	10	12	55
„ „ 80—90 „	4	7	11	6	1	18	47
„ över 90 år	—	—	—	1	1	5	7
Summa	127	36	34	79	49	46	371

N:o 20.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

Dessa 371 pensionärer hava åtnjutit vård under sammanlagt 58,035 underhållsdagar, varå 24,628 belöpa sig på 114 män, 125 kvinnor och 11 barn, som vårdats å hemmets sjukavdelningar.

Den äldste av under året vådade män var änklingen Klas Alfred Wirström, född den 17 maj 1837 och bland kvinnor änkan Johanna Sofia Öhlander, född den 29 augusti 1835.

MED AVSEENDE PÅ HÄLSOTILLSTÅND OCH ARBETSFÖRMÅGA:

	Män	Kvinnor	Summa
Icke arbetsföra:			
Sinnessjuka eller sinnesslöa	8	13	21
Blinda eller litet seende	1	2	3
Lama eller ofärdiga	2	2	4
Ständigt sängliggande	52	62	114
Lungsjuka	23	20	43
Ålderstigna och sjuka	30	36	66
Minderåriga barn (därav 6 lungsjuka)	22	20	42
Mindre arbetsföra:			
Sinnessjuka eller sinnesslöa	9	11	20
Ålderstigna och sjukliga	4	5	9
Arbetsföra	25	24	49
Summa	176	195	371

Pensionärerna ha sysselsatts dels i arbeten för hemmets behov såsom vävnad, sömnad, stickning, tvätt och skurning, skomakeri, plåtslageri, snickeri, måleri, sadelmakeri, div. trädgårdsarbeten, rivnings-, schacktnings- och byggnadsarbeten m. m., dels i arbeten för andra personer såsom fjäderspritning, vedsågning, mangling, mattpiskning, säcklagning m. m.

TABLÅ ÖVE LEVERANSPRIS Å DE FÖR FATTIGVÅRDENS BEHOV INKÖPTA STÖRRE ARTIKLARNA ÅREN 1916—1926.

Varor	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Rågmjöl	27: 16	32: 37	27: 05	51: 37	39: —	37: 25	24: 75	19: 75	20: —	26: 37	19: 63
Rågsikt	—	24: 10	—	69: 50	69: —	52: 25	34: 25	29: 75	28: 87	34: 50	29: 50
Vetemjöl	32: 75	38: —	46: —	70: 05	79: —	61: 75	39: 50	41: —	37: 50	44: —	41: 50
Korngryn	33: 85	36: —	63: 25	69: 25	44: —	47: 75	29: 50	25: 75	29: 35	30: 25	23: —
Ärter	42: 10	42: —	—	66: 15	42: 50	32: —	27: —	36: 75	32: 50	30: 12	25: 25
Fläsk	180: —	268: 50	305: —	368: 50	440: —	320: —	225: —	195: —	139: —	182: 50	176: 73
Sill	61: —	79: 75	58: —	81: —	80: —	47: 67	35: 50	32: 75	36: 75	43: —	31: 88
Havregryn	40: —	43: 25	70: 25	86: 29	84: —	60: 75	40: 75	38: 88	35: 62	37: 63	32: —
Risgryn	37: 15	41: 45	—	94: 60	150: —	77: —	52: —	51: —	56: —	55: 75	52: —
Kaffe	162: —	206: 35	390: —	368: 35	268: —	170: —	188: 75	337: 50	330: —	298: 25	269: 50
Socker	65: —	62: 75	88: 15	118: 08	165: —	160: —	132: —	98: 38	82: 50	65: 63	55: —
Br. Bönor	—	32: —	—	196: —	88: —	56: 33	65: 50	46: 50	47: 75	42: 75	35: 25
Margarin	160: —	113: 25	—	385: —	335: 50	302: —	176: 25	154: —	131: —	131: 25	128: 63
Farrin	58: 25	54: —	78: 50	118:50	160: —	137: —	131: —	88: —	79: 75	58: 50	48: 50

SAMMANDRAG AV ÅLDERDOMSHEMMETS EKONOMI UNDER ÅREN 1915—1926.

N:o 20. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.*

År	Understödstagare			Bruttokostnad för år Kronor		Inkomster Kronor		Nettokostnad för år Kronor		Undehållskostnad			
	Antal	Antal underhållsdagar	Medeltal pr dag							För understödstagare pr år Kronor		För understödstagare pr dag Kronor	
1915	161	31,389	86	26,762	84	1,352	10	25,410	74	295	47	0	80
1916	141	30,719	84	30,658	13	1,324	90	29,232	23	349	09	0	95
1917	136	32,694	90	34,359	73	1,276	19	32,083	54	367	59	1	—
1918	156	35,110	96	67,992	64	1,235	47	66,757	17	695	18	1	90
1919	188	32,418	89	83,665	77	6,383	28	77,282	49	868	33	2	38
1920	199	31,064	84	124,518	71	11,331	19	113,187	19	1,347	47	3	61
1921	181	32,900	91	99,487	23	21,072	25	78,414	98	861	70	2	37
1922	283	43,611	121	138,538	12	35,862	10	102,671	02	1,144	91	3	15
1923	325	48,057	132	116.186	03	49,707	52	66,478	51	880	19	2	42
1924	366	53,244	145	133,855	90	102,239	43	31,616	47	923	14	2	51
1925	384	59,957	164	137,817	26	97,325	55	40,491	71	880	59	2	42
1926	371	58,035	159	125,389	15	192,709	27	22,679	88	788	61	2	16

I dessa kostnader ha icke medräknats amorteringar och räntor å byggnadslån.

TABELL UTVISANDE SAMMANLAGDA KOSTNADEN AV SÅVÄL INRE SOM YTTRE FATTIGVÅRDEN ÅREN 1915—1926.

År	Bruttokostnad				Summa Kronor		Nettokostnad				Summa Kronor	
	Inre fattigvården Kronor		Yttre fattigvården Kronor				Inre fattigvården Kronor		Yttre fattigvården Kronor			
1915	26,762	84	104,901	02	131,663	86	25,410	74	102,977	—	128,388	10
1916	30,658	13	111,985	28	142,643	11	29,323	23	106,863	50	136,186	73
1917	34,359	73	152,733	40	187,093	13	33,083	54	143,400	71	186,484	25
1918	67,992	64	237,125	09	305,117	73	66,757	17	233,817	17	300,574	70
1919	83,665	77	322,480	29	406,146	06	77,282	49	314,763	97	392,046	46
1920	124,518	97	372,198	11	496,717	08	113,187	78	363,587	88	476,775	66
1921	99,487	23	411.528	47	511,015	70	78,414	98	409,278	58	487,693	56
1922	138,533	12	430,977	09	569,510	21	102,671	02	326,559	82	529,230	84
1923	116,186	03	520,382	68	636.568	71	66,478	51	487,730	44	554,208	95
1924	133,855	90	528,358	25	662,214	15	31,616	47	480.465	06	512,081	55
1925	183,139	51	496.233	03	679,372	54	85 813	96	444,393	92	530,207	88
1926	170,747	67	467,713	36	638,461	03	68,038	40	420,246	67	488,285	07

I yttre fattigvårdens kostnadssumma har medräknats 23,728: 24 kr. som utgivits i arbetslöshetsunderstöd enligt § 2 fattigvårdslagen jämlikt Stadsfullmäktiges beslut samt i ålderdomshemmets kostnadssumma räntor och amorteringar å byggnadslån.

N:o 20.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1926.

TABELL, SOM UTVISAR HURU KOSTNADSSUMMAN FÖRDELAS PÅ INVÅNARE OCH BEVILLNINGSKRONA.

	På varje kyrkoskriven invånare		På varje bevillningskrona	
	Antal invånare	Netto Kronor	Antal bevillningskronor	Netto Kronor
År 1915 enl. 1914 års taxering......	21,941	5: 85	129,804	1: 01
„ 1916 „ 1915 „ „	23,237	5: 86	145,280	1: 07
„ 1917 „ 1916 „ „	24,403	7: 66	197,761	1: 08
„ 1918 „ 1917 „ „	25,408	11: 83	379,490	1: 26
„ 1919 „ 1918 „ „	28,571	13: 71	419,136	1: 07
„ 1920 „ 1919 „ „	30,633	15: 56	565,794	0: 84
„ 1921 „ 1920 „ „	30,662	16: 66	454,494	1: 13
„ 1922 „ 1921 „ „	30,377	18: 75	294,147	1: 94
„ 1923 „ 1922 „ „	30,021	21: 20	222,748	2: 48
„ 1924 „ 1923 „ „	29,920	17: 11	222,740	2: 29
„ 1925 „ 1924 „ „	29,215	18: 15	245,128	2: 16
„ 1926 „ 1925 „ „	29,058	16: 80	277,758	1: 76

KOMMUNENS ANSLAG TILL FATTIGVÅRDEN.

A r	Mantalsskrivna invånare	Kommunens anslag Kronor	fördelad på varje	
			mantalskriven invånare Kronor	bevillningskrona Kronor
1915............	32,029	125,100: 20	5: 43	0: 96
1916............	24,307	138,685: 73	5: 74	0: 96
1917............	25,779	157,760: 49	6: 12	0: 79
1918............	28,864	245,810: 17	8: 51	0: 65
1919............	28,949	422,380: 59	14: 59	1: 01
1920............	29,346	568,675: 65	19: 38	1: 01
1921............	30,647	527,684: 63	17: 22	1: 15
1922............	30,156	556,931: 54	18: 47	1: 89
1923............	29,630	544,314: 50	18: 37	2: 44
1924............	29,688	504,068: 79	16: 98	2: 26
1925............	29,472	545,920: 06	18: 51	2: 22
1926............	29,058	488,285: 07	16: 81	1: 76

TABLÅ ÖVER FATTIGVÅRDSSTYRELSENS RÄKENSKAPER FÖR ÅR 1926:

DEBET:

Tillgångar vid årets början:

Fastigheter	892,596: 01	
Inventarier	52,681: 28	
Utlånade fondmedel	166,897: 57	
	Transport	1,112,174: 86

N:o 20. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.*

Transport		1,112,174: 86	
Fordringar av främmande kommuner ...		26,762: 05	
Fordringar av Landstinget		67,169: 71	
Innestående hos Mälarebanken		6,126: 10	
Reserverade medel för blivande ekonomibyggnad		4,219: 15	
Kontant i kassan		11,166: 91	1,227,618: 77
Inkomster under året:			
Fattigvården:			
Uttaxerade medel från Drätselkammaren		488,285: 07	
Ersättning av Landstinget		31,746: 97	
Div. inkomster och återbetalningar......		15,719: 72	
Ålderdomshemmet, inkomst av betalande pat., Landstinget, staten och främmande kommuner och div. inkomster		102,709: 27	638,461: 03
Värdeökningar under året:			
Värdeökningar, som motsv. av kapitalavbetaln. å andelar i stadens obligationslån		8,409: 73	
Värdeökning som motsv. av övertagen fastighet: fattigstugan i Lundby		400: —	8,809: 73
Skulder vid årets slut:			
Fondmedel		167,782: 37	
Obligationslån		689,524: 77	
Förskotterade medel av främmande kommuner		131: 50	
Av Drätselkammaren förskotterade medel		32,963: 77	890,402: 41
Summa Kronor			2,765,291: 94

KREDIT:

Skulder vi årets början:			
Fondmedel		167,500: 04	
Obligationslån		697,934: 50	
Förskotterade medel av främmande kommuner			76: 45
Förskotterade medel av Drätselkammaren		41,132: 36	906,643: 35
Utgifter under året:			
Yttre fattigvården:			
Löner och arvoden........	16,282: 73		
Understödskostnader	329,435: 80		
Transport	345,718: 53		

N:o 20.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1926.

Transport	345,718: 53		
Anstaltsvård	45,785: 34		
Diverse omkostnader	52,481: 25		
Understöd enligt 2 § fattigvårdslagen	23,728: 24	467,713: 36	
Ålderdomshemmet:			
Räntor och amorteringar	45,358: 25		
Löner, arvoden och dyrtidstillägg	25,441: 52		
Pensioner	3,285: 81		
Hushållet	43,977: 61		
Renhållning	6,569: 44		
Underhåll av fastigheter	5,963: 87		
Nybyggnad av fastigheter (hönshus)	493: 68		
Underhåll av trädgård och plantering	2,346: 96		
Förbrukningsartiklar	6,084: 70		
Bränsle, lyse och vatten	19,966: 29		
Diverse omkostnader	11,259: 27	170,747: 67	
Värdeminskning under året:			
Avskrivning av inventarier på Ålderdomshemmet		788: 78	
Avskrivning av inventarier på fattigvårdsbyrån (5)		337: 65	639,587: 46
Tillgångar vid årets slut:			
Fastigheter		892,996: 01	
Inventarier		54,663: 48	
Förskotterade fondmedel		92: 73	
Utlånade fondmedel		167,114: 43	
Fordringar av främmande kommuner		24,222: 18	
Fordringar av Landstinget		60,112: 08	
Fordringar av Barnavårdsnämnden		5,310: —	
Innestående hos A.-B. Jordbrukarebanken		10,114: 57	
Reserverade medel för ekonomibyggnad		4,219: 15	
Kontant i kassan		216: 50	1,219,061: 13
		Summa Kronor	2,765,291: 94

N:o 20.

Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1926.

UNDER FATTIGVÅRDENS FÖRVALTNING STÅENDE FONDER

	Behållning vid årets början Kronor	Under året		Behållning den 31 dec. 1926 Kronor
		Inkomster Kronor	Utgifter Kronor	
Malmströmska fonden	10,000: —	512: 50	500: —	10,012: 50
Beate Louise Vougts fond	10,000: —	527: 50	600: —	10,000: —
Anders Nordlövs fond	343: 37	14: 92	—	358: 29
P. Bilchiers fond	633: 98	29: 20	—	663: 18
Hedda Hoffmans fond	662: 02	33: 98	22: 66	673: 34
Sofia E. Sjöbergs fond	4,813: 99	186: 49	168: —	4,832: 48
Anna Sjöbergs fond	203: 08	9: 62	—	212: 70
Alexander Mossbergs fond	412: 93	19: 87	5: —	427: 80
Ulrika Godenii fond	1,857: 81	96: 81	75: —	1,879: 62
Johanna Hallströms fond	2,529: 05	138: 66	93: 75	2.573: 96
Anna Helena Almströms fond	4,026: 82	221: 07	220: —	4,027: 89
Regina Möllers fond	5,025: —	275 —	250: —	5,050: —
Ulrika K. Anderssons fond	616: —	23: 81	23: 81	616: —
C. G. Vretmans fond	3,157: 44	130: 59	50: —	3,238: 03
Joh. Gust. Berglunds fond	118,187: 26	6,005: 37	6,027: 75	118,185: 11

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 21.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan lång tid tillbaka har frågan om beredande av rymliga lokaler för gymnastikundervisningen vid härvarande högre allmänna läroverk för gossar stått på dagordningen och det är först efter i dagarne slutförd utredning som Drätselkammaren nu är i tillfälle att förelägga Stadsfullmäktige förslag till denna frågas slutgiltiga lösning.

Det torde då icke vara ur vägen att till en början i korthet redogöra för frågans upprinnelse och utveckling.

Densamma fördes efter att förut underhandsvis ha förebådats först på tal av Rektor Gottfrid Kallstenius i en skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 december 1919 med anhållan, att staden måtte vidtaga åtgäder för förbättring av läroverkets lokaler och kunde han redan då för behovet av bättre lokaler för gymnastikundervisningen åberopa ett av statens dåvarande gymnastikinspektör, Professor Sellén, avgivet yttrande, uti vilket de nuvarande lokalerna helt utdömdes.

Sedan denna framställning genom beslut av Stadsfullmäktige den 29 december 1919 blivit remitterad till Drätselkammaren samt Drätselkammaren likaledes fått till sig överlämnade genom särskilda beslut av Stadsfullmäktige den 28 juni och 28 oktober 1920 av respektive Kungl. Skolöverstyrelsen och Rektor Kallstenius avgivna skrivelser i ärendet blev detta av Stadsfullmäktige avgjort den 24 november 1921 utom i vad framställningen anginge anskaffning av utvidgade lokaler för gymnastikundervisningen. I denna senare fråga hava avgivits ytterligare skrivelser från skolmyndigheterna, av Rektor Kallstenius den 14 september 1924, ställd till Drätselkammaren och den 24 november samma år, ställd till Stadsfullmäktige, föranledda av anmodan av Kungl. Skolöverstyrelsen i anledning av vid inspektion anmärkta brister å gymnastiklokalen samt av nuvarande rektorn vid läroverket, Samuel Landtmanson, den 14 oktober 1925 och den 4 mars innevarande år, vari erinrats om nödvändigheten av en snar lösning av frågan. Slutligen är att erinra, att Stadsfullmäktige under år 1926 delgivits ett uttalande av Riksdagens revisorer angående gymnastikbyggnadens bristfälliga skick samt att till handlingarne i ärendet fogats uttalanden av förste stadsläkaren, doktor Thunström, i egenskap av skolläkare, angående vissa hygieniska vådor, som vore förenade med byggnadens användande i nuvarnade skick.

N:o 21.

Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.

Det har i handlingarna framhållits såsom huvudsak, att läroverket, vare sig den nuvarande gymnastikbyggnaden reparerades eller nybyggnad uppfördes, erhölle tillräckligt rymliga lokaler för gymnastikundervisningen, att dessa om möjligt bleve iordningställda före ingången av läsåret 1927—1928 samt belägna så nära läroverket som möjligt.

Drätselkammarens utredning, vilken lagts i handen på en inom Drätselkammaren utsedd kommitté, var att börja med inriktad på en undersökning av möjligheten att reparera den nuvarande byggnaden och genom dess förlängning åt väster samt tillbyggnad av en flygel anskaffa de ytterligare utrymmen, som gymnastikundervisningen krävde, eller en utökad avklädningsavdelning, en förlängd gymnastiksal och toalettavdelning.

Som kostnaden för dessa förslag enligt uppgjorda skissritningar på grund av byggnadens förfallna skick, skulle uppgå till ej mindre än omkring 130,000 kronor och ändå olägenheten av för knappt utrymme i själva gymnastiksalen bleve bestående samt tveksamhet därför uppstått att på detta sätt lösa frågan, beslöt kommittén efter anvisning av Drätselkammaren även utreda kostnaden för uppförande å gymnastikhustomten av ett nytt gymnastikhus.

Denna senare utredning har avsett två alternativ i så måtto skiljaktiga, att huvudbyggnaden enligt det ena skulle förläggas i gatulinjen mot Skolgatan med öppet utrymme å tomten åt norr, och enligt det andra å nuvarande byggnadens plats med det öppna utrymmet åt söder och med flygelbyggnad enligt bägge alternativen utefter Blåsbogatan.

Sedan skissritningar till dessa båda senare alternativ upprättats och tillställts kollegiet, har detta i avgivet yttrande bestämt uttalat sig för alternativet med nybyggnaden förlagd på nuvarande plats och såsom skäl härför anfört, att det öppna urymmet på tomten förlagt åt söder, bäst lämpade sig för utomhusövningar samt den hygieniska nackdel, som vore förenad med det andra alternativet genom att enligt detta avklädningsrummet bleve förlagt åt norr och delvis under omgivande markens nivå.

Drätselkammarens kommitté har vid sin slutbehandling av ärendet förordat uppförande å nuvarande gymnastikhustomten av ett nytt gymnastikhus av sten förlagt enligt det av läroverkskollegiet förordade alternativet för en av stadens byggnadschef Gösta Smitt beräknad kostnad av 175,000 kronor.

Den nuvarande byggnaden befinner sig i så bristfälligt skick att läroverksmyndigheternas bekymmer för att i densamma kunna upprätthålla gymnastikundervisningen är fullt befogat. Drätselkammaren anser det därför icke vara tillrådligt att än ytterligare uppskjuta frågans avgörande, även om härför skulle kunna åberopas ovissheten om vilka konsekvenser genomförandet av den ifrågasatta läroverksreformen skulle medföra. Skulle så vara, att detta genomförande skulle medföra en ansvällning av lärjungeantalet vid läroverket, är andock, enligt uttalande från sakkunnigt håll, den av Drätselkammarens kommitté föreslagna nybyggnaden fullt tillräcklig för gymnastikundervisningen.

Vid valet mellan de undersökta alternativen är en reparation av nuvarande gymnastikhuset och dess tillbyggnad med en flygel på grund av de

härmed förenade stora kostnaderna och dess dåliga lösning av utrymmesfrågan, särskilt i betraktande av förut angivna möjliga konsekvens av den nya läroverksreformen, utmönstrad. Av de återstående synes det av Drätselkammarens kommitté förordade på de skäl läroverkskollegiet anfört obetingat vara att föredraga.

N:o 21. *Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.*

I fråga om detaljerna i detta förslag kunna möjligen i besparande syfte en del ändringar vidtagas och synas dessa lämpligen avgöras av den myndighet i vars hand uppförandet av byggnaden lägges.

Vad angår stadens skyldighet att bekosta anordnandet av lokaler för undervisningen vid läroverket, erinrar Drätselkammaren därom, att Stadsfullmäktige genom beslut den 26 november 1908 förklarat stadens utfästelse enligt fullmäktiges beslut den 21 juni 1901 att anskaffa och för framtiden underhålla de för utsträckningen av undervisningen vid Västerås allmänna läroverk till och med 7:de klassen på reallinjen och för upprättandet av nödiga paralellavdelningar tillräckliga och ändamålsenliga lokaler vara fortfarande giltig med skyldighet för staden alltså, att jämväl för framtiden verkställa de ny- och tillbyggnader, som av Stadsfullmäktige prövades vara erforderliga för undervisningen i läroverket.

Under åberoande av vad ovan anförts, får Drätselkammaren alltså, med överlämnande av samtliga till ärendet hörande handlingar, däribland skissritningar och kostnadsberäkning, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att å nuvarande gymnastikhustomten skall för högre allmänna läroverket för gossar uppföras nytt gymnastikhus i huvudsak enligt de handlingarne bifogade skissritningarne,

att härför av lånemedel anslå 175,000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i vad detsamma avsåge gäldandet av anslaget genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom komme att öveskridas, finge för ändamålet upptaga efter utverkande av Kungl. Maj:ts tillstånd, samt

att giva Drätselkammaren i uppdrag att efter utarbetandet av fullständiga byggnadsritningar underställa dessa vederbö-

N:o 21.
Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.

rande myndighet för fastställelse och ombesörja uppförandet av byggnaden.

Västerås den 16 maj 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Alt. I.

KOSTNADSBERÄKNING
till gymnastikhus vid Västerås Högre Allmänna Läroverk.

Schaktning inkl. transport, 800 m³ à kr. 8: —	6,400: —
Betonggjutning inkl. järn och formar, 408 m³ à kr. 65: 28	26,634: 24
Insolering, 187 m² à 2: 50	467: 50
Sockeln, 103 m² à kr. 80: —	8,240: —
Yttertrappor, 30.3 lm. à kr. 50: —	1,515: —
Plintar, 12 m² à kr. 80: —	960: —
Tegelmurning, 115,200 st. à kr. 200: —	23,040: —
Yttertak inkl. stolar, 810 m² à kr. 14: 20	11,502: —
Golv i stora salen, 490 m² à kr. 10: 50	5,145: —
Mellanbotten i flygelbyggn., 70 m² à kr. 12: 60	882: —
Golv i flygelbyggn., 144 m² à kr. 7: 50	1,080: —
Betongolv över källaren, 104 m² à kr. 9: 02	938: 08
Tak i salen, inkl. rörning och puts, 490 m² à kr. 6: 35	3,111: 50
Tak i flygelbyggn., rörning och puts, 144 m² à kr. 6: 35	914: 40
Puts utvändigt, 1,088 m² à kr. 3: 75	4,080: —
Puts invändigt, 1,342 m² à kr. 3: 18	4,267: 56
Sncikeriarbeten	6,000: —
Portparti, 1 st. à kr. 1,200: —	1,200: —
Inredning	6,000: —
Värme, vatten, avlopp m. m.	17,000: —
Belysning	4,000: —
Målning	8,000: —
Mur och terrass	15,634: 64
Diverse och oförutsedda kostnader, c:a 10 %	17,988: 08
Summa kronor	175,000: —

All gymnastikattiralj tillkommer.

Västerås den 10 mars 1927.

GÖSTA SMITT.

Utdrag av protokoll hållet vid kollegiets vid högre allm. läroverket i Västerås

sammanträde den 24 mars 1927. Närvarande samtliga lärare.

N:o 21.

Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 3.

Förevisade rektor två alternativa förslag till ett fullständigt nytt gymnastikhus för läroverket, vilka utarbetats på Drätselkammarens föranstaltande. Enligt alternativ I skulle gymnastikbyggnaden förläggas på samma plats som den nuvarande och ha en utskjutande flygelbyggnad mot söder; enligt alternativ II skulle gymnastikbyggnaden förläggas på samma tomt men utmed Skolgatan och flygelbyggnaden läggas mot norr. Med anledning härav beslöt kollegiet enhälligt att göra följande uttalande:

1. Med hänsyn till det gamla gymnastikhusets synnerligen bristfälliga skick är det nödvändigt, att den redan länge aktuella gymnastikhusfrågan med det snaraste bringas till en lycklig lösning.

2. Nybyggnad är att föredraga framför ombyggnad med bibehållande av det gamla huset, enär, såsom läroverkets gymnastiklärare framhållit i sitt yttrande till kollegiets protokoll den 19 maj 1925, den nuvarande gymnastikbyggnaden har så ringa bredd, att utrymme ej finnes för en tillräckligt stor gymnastiksal. För övrigt är måhända numera, sedan förfallet i den nuvarande lokalen gått så långt, nybyggnad den enda möjliga lösningen av frågan.

3. Gymnastikhuset bör ligga på den nuvarande gymnastiktomten och icke på någon annan tomt, mera avlägsen från läroverket.

4. Alternativ I är utan någon tvekan att föredraga framför alternativ II. Den öppna gården är på alternativ II ej lyckligt placerad, enär den ligger mot norr och är gömd bakom gymnastikbyggnaden, under det att på alternativ I gården ligger framför gymnastikhuset, synlig från läroverket och åt solsdian, varigenom den bättre lämpar sig för utomhusövningar. Enligt alternativ II är den del av huset, som inrymmer omklädningsrum, förlagd åt norr och, såsom det vill synas, delvis nedgrävd i backsluttningen, något som ur hygienisk synpunkt måste anses betydligt sämre än om den, i enlighet med alternativ I, förlägges åt solsidan.

5. Vid detaljritningarnas utförande är det nödvändigt att taga hänsyn till den möjligheten, att kvinnliga elever kunna komma att intagas i läroverket. Detta kräver, att utrymme beredes åt särskilda omklädningsrum för flickor.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

N:o 21.

Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.

§ 7.

Till justeringsmän för dagens protokoll valdes herrar Sjöberg och Wagenius.

Västerås som ovan.

SAMUEL LANDTMANSON.

Justerat:

Einar Wagenius. *G. Ragn. Sjöberg.*

Vidimeras ex officio:

Samuel Landtmanson.

Till Västerås Stadsfullmäktige.

I skrivelse den 11 september 1924 har Kungl. Skolöverstyrelsen anmodat rektorsämbetet vid högre allmänna läroverket i Västerås att vidtaga förberedande åtgärder för att tillgodose behovet av en ny eller väsentligt förbättrad gymnastiklokal. Sedan läroverkets rektor framlagt gymnastikfrågan för Stadsfullmäktige och med anledning därav en kommitté tillsatts, närmast i syfte att ombygga det nuvarande gymnastikhuset, kom den 25 september 1925 en ny påminnelse till rektorsämbetet, denna gång från Riksdagens revisorer, som funnit sig av omständigheterna föranledda att taga gymnastikbyggnaden i närmare skärskådande. Härom underrättade rektorsämbetet omedelbart Stadsfullmäktige, under framhållande av att Riksdagens revisorer tydligen betraktade det som en angelägen sak, att läroverket måtte erhålla bättre lokaler för gymnastikundervisningen.

Vid den inspektion av läroverket, som på uppdrag av Kungl. Skolöverstyrelsen företogs under nästlidna februari månad, visade sig ock, att vidare uppskov med uppförandet av en tidsenlig gymnastikbyggnad icke längre är möjligt. Användandet av det i långt framskridet förfall stadda gymnastikhuset är numera förbundet med allvarliga faror för ungdomen. Stora delra av gesimser och rappning över ingången äro redan fallna, och även i det inre har efter regn och snösmältning förfallet satt in; golv och redskap äro i otillfredsställande skick, för att icke tala om det bedrövliga avklädningsrummet eller allt vad som saknas i fråga om utrymmen för lärare och lärjungar.

Tanken på en ombyggnad av huset synes överstyrelsen med hänsyn till det långt framskridna förfallet icke längre kunna upprätthållas, och överstyrelsen har för den skull med tillfredsställelse inhämtat, att vid den utredning av ärendet, som Stadsfullmäktige föranstaltat, Drätselkammaren jämväl låtit utföra ritningar till ett nytt gymnastikhus, beläget intill den nuvarande tomtens fasadlinje mot Skolgatan. Då det numera är en oavvislig nödvändighet, att denna fråga utan uppskov ordnas, får överstyrelsen anhålla, att nämnda ritningar måtte i så god tid underställas

vederbörande myndigheter, att arbetet med uppförandet av nytt gymnastikhus måtte om möjligt hinna avslutas före ingången av läsåret 1927—1928.

N:o 21. *Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.*

Stockholm den 11 mars 1927.

B. J:n BERGQVIST.

Gust. Rydberg. *Gustaf Brunnberg.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed får jag för kännedom överlämna avskrifter utav riksdagens revisorer gjord framställning rörande gymnastikhuset vid högre allmänna läroverket i Västerås och skolöverstyrelsens utlåtande häröver.

Stockholm den 7 januari 1926.

Enligt uppdrag:

HJ. MICHAELSSON.

Förste amanuens hos Kungl. Skolöverstyrelsen.

Avskrifter.

Ecklesiastikdepartementet.

Kungl. Maj:ts nådiga vilja är, att Skolöverstyrelsen efter vederbörandes hörande till ecklesiastikdepartementet senast den 11 januari 1926 inkommer med underdånigt utlåtande i anledning av riksdagens revisorers, på sätt bilagda transsumt av revisionsberättelsen för tiden 1 juli 1924—30 juni 1925 utvisar, gjorda framställning.

Stockholms slott den 18 december 1925.

På nådigste befallning:

OLOF OLSSON.

---

§ 64.

Revisorerna hava besökt högre allmänna läroverket i Västerås.

Själva läroverkshuset har under de senare åren genomgått en grundlig reparation.

Gymnastikhuset befinner sig däremot sedan åtskilliga år tillbaka i bristfälligt skick. Med anledning av anmärkningar, som framställts av vederbörande gymnastikinspektör åren 1919 och 1924, hava skolmyndigheterna ingått till Stadsfullmäktige i Västerås med framställning, att staden måtte vidtaga åtgärder för anordnande av en ny eller väsentligen förbättrad, med gällande normalbestämmelser överensstämmande gymnastiklokal. Ritningar, avseende fullständig reparation och utbyggnad av gymnastikhuset, hava med anledning härav genom stadens försorg upp-

N:o 21.

Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.

gjorts, och frågan härom är för närvarande föremål för vidare utredning av stadens myndigheter.

I övrigt har besöket icke föranlett någon erinran från revisorernas sida.

Rätt avskrivet betygar på tjänstens vägnar

Hj. Michaëlsson.

Stadsfullmäktige i Västerås för kännedom.

Avskrift av koncept.

Den 4 jan. 1926.

Till Konungen.

Med återställande av närslutna nåd. remiss får Sövn i anledning av riksdagens revisorers uttalande beträffande gymnastikhuset vid h. allmänna läroverket i Västerås i und. anföra följande.

I likhet med riksdagens revisorer anser Övn, att omförmälda gymnastikbyggnad sedan åtskilliga år tillbaka befinner sig i bristfälligt skick. Den 12 juni 1920 avlät Övn en skrivelse till Stadsfullmäktiges i Västerås ordförande med framhållande av angelägenheten av att vissa brister ifråga om läroverkets i Västerås lokaler utan alltför långt dröjsmål måtte avhjälpas. Härvid gjorde Övn det uttalandet, att huvudbyggnaden i första hand borde försättas i ett tillfredsställande och värdigt skick samt därefter, så snart ske kunde, frågan om en ny gymnastiklokal upptagas och bringas till lösning. Under åren 1922 och 1923 genomgick också läroverkets huvudbyggnad en grundlig och omfattande reparation. Sedan gymnastikdirektören vid inspektion av gymnastikundervisningen vid läroverket vårterminen 1924 funnit anldning till allvarliga anmärkningar mot gymnastiklokalen, anmodade Övn den 11 sept. 1924 läroverkets rektor att vidtaga sådana förberedande åtgärder, som kunde befinnas erforderliga för att tillgodose behovet av en ny eller väsentligen förbättrad gymnastiklokal. Sådana förberedande åtgärder äro också vidtagna, vadan man torde kunna hysa förhoppning om att frågan om beredande av tillfredsställande gymnastiklokal för läroverket snart må vinna sin lösning.

Då tiden ej midgivit någon remiss för inhämtande av Stadsfullmäktiges i Västerås yttrande i frågan, har Övn för avsikt att lämna nämnda Stadsfullmäktige en avskrift av riksdagens revisorers uttalande i berörda fråga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende hava deltagit general-

direktören Bergqvist, avdelningschefen överdirektören Falk samt undervisningsråden Rydberg, Johansson och Wallin, föredragande.

N:o 21.
Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.

Stockholm den 4 januari 1926.

Underdånigst

B. J:n BERGQVIST.

Harald Wallin,
föredragande.

Hj. Michaëlsson.

Rätt avskrivet; betygar på tjänstens vägnar:

Hj. Michaëlsson.

Stadsfullmäktige i Västerås för kännedom.

Utdrag av högre allm. läroverkets i Västerås Kollegii protokoll den 19 maj 1927. Närvarande: Skolläkaren och samtliga herrar lärare utom extra lärare Ringenson, bitr. teckningsläraren och slöjdläraren, hindrade av annan tjänstgöring, samt lektor Hjertén.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 3.

Demonstrerade rektor de av stadsarkitekten E. Hahr uppgjorda skissritningar till utbyggnad av läroverkets gymnastikhus, som av Drätselkammaren översänts för kollegiets yttrande, och beslöt kollegiet för sin del tillstyrka, att *alternativ II* (med utbyggnaden förlagd utefter Blåsbogatan) måtte i det väsentliga läggas till grund för en restaurering av gymnastikhuset. Dock ville kollegiet yrka, att utbygget gjordes cirka en meter bredare, än skissritningen föreslår, enär utrymmet i omklädningsrummet eljest torde bli allt för knappt. Tillika ville kollegiet framhålla det oavvisliga behovet av en toalettavdelning i gymnastikhuset, något som förslaget i fråga icke upptar någon plats för, ävensom ifrågasätta, huruvida det icke blir nödvändigt att anordna takljus i själva gymnastiksalen, eftersom utbygget skymmer för ett fönster. Vad frukostrummet beträffar, vill kollegiet framhålla, att därest det av någon anledning icke skulle komma att disponeras för sitt ändamål, bleve det välbehövligt för annat ändamål, t. ex. till omklädningsrum för kvinnliga lärjungar, om sådana vinna inträde vid läroverket, såsom man kan hava anledning att antaga.

§ 4.

Gymnastikläraren anhöll att till protokollet få anteckna, att han hyste betänklighet mot att förslaget icke upptoge någon breddning av själva

N:o 21.

Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.

gymnastiksalen, att han för sin del fann, att ett frukostrum lämpligare borde förläggas annorstädes än i gymnastikhuset, samt att han yrkade, att bygget skulle påbörjas senast den 15 april 1926.

§ 5.

Till justeringsmän för detta protokoll utsågos adjunkten Johanson och gymnastikläraren Personne.

Västerås som ovan.

GOTTFRID KALLSTENIUS.

Justeras:

Birger Personne. *Gottfrid Johanson.*

Rätt utdraget betygar ex officio:

Gottfrid Kallstenius.
Rektor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 16 december 1919 ingick jag till Stadsfullmäktgie med anhållan om vissa åtgärder för förbättring av högre allmänna läroverkets i Västerås lokaler, bl. a. av lokalen för gymnastikundervisning. De framställda önskemålen beträffande övriga av läroverkets lokaler hava i stort sett vunnit Stadsfullmäktiges bifall. Gymnastiklokalen däremot, som redan 1919 utdömts av dåvarande gymnastikinspektör, prof. Sellén, såsom av en bilaga av nämnda skrivelse framgick, har förblivit i samma skick, eller rättare sagt: har försämrats, eftersom den under fem år har varit utsatt för ytterligare nötning. Att gymnastiklokalen icke ihågkommits vid den reparation av läroverkets huvudbyggnad, som skedde 1922—1923, tillskriver jag den omständigheten, att ett inspekterande undervisningsråd, A. Åström, år 1920 i en skrivelse, i vilken det trängande behovet av huvudbyggnadens reparation framhölls, uttalade den mening, att gymnastiksalens förbättring kunde anstå någon tid. Sedan emellertid även nuvarande gymnastiknispektör, överstelöjtnant Drakenberg, och skolläkaren var för sig innevarande år förklarat gymnastiklokalen otjänstbar, har K. Skolöverstyrelsen förständigat mig att vidtaga förberedande åtgärder för att tillgodose behovet av en ny eller väsentligen förbättrad gymnastiklokal (se bil. 1 och 2). Dagen efter det att K. Skolöverstyrelsen avlåtit nämnda skrivelse, befanns det, att gymnastiklokalens omklädningsrum under natten varit utsatta för eldsolycka. Jag ingick då omedelbart till Drätselkammaren med anhållan, att Drätselkammaren, med hänsyn till K. Skolöverstyrelsens skrivelse, ville låta endast provisoriskt avhjälpa de genom branden uppkomna skadorna, i sådan mån att varken hälsa eller kläder för dem, som använde lokalen, skulle lida skada därav, men att frågan om en väsentligen ny gymnastiklokal för allmänna läroverket måtte ome-

delbart tagas under omprövning; jag hemställde därför, att Kammaren ville föranstalta en utredning av frågan och därvid lämna gymnastikläraren och mig tillfälle att framhålla våra synpunkter, samt att Kammaren sedermera ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om medel för sakens förverkligande. De genom eldsolyckan uppkomna skadorna äro numera genom Drätselkammarens försorg avhjälpta, och det i större utsträckning, än jag ifrågasatt. För att den stora frågan om en ny eller väsentligt förbättrad gymnastiklokal icke måtte på något sätt förhalas, har jag ansett mig böra härigenom göra en direkt hänvändelse till Stadsfullmäktige att välvilligt upptaga densamma. En snar och lycklig lösning av denna fråga är nämligen ett livsvillkor för läroverksungdomens sunda fysiska fostran. Jag tillåter mig därvid att hänvisa dels till min framställning av den 16 december 1919, dels till bilagda utdrag av K. Skolöverstyrelsens normalbestämmelser angående läroverksbyggnader, i den mån de speciellt röra gymnastiklokalen (bil. 3), samt uttala som min personliga åsikt, att en nöjaktig gymnastiklokal kan åstadkommas å den tomt, där den nuvarande gymnastiklokalen är belägen, under förutsättning att själva gymnastiksalen får upptaga tomtens hela längd och övriga till byggnaden hörande lokaler inrättas i mot gymnastiksalen vinkelräta flygelbyggnader.

N:o 21. *Ang. uppförande av ett nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket i Västerås.*

Under hänvisning till det ovan sagda får jag alltså vördsamt hemställa,

att Stadsfullmäktige ville gå i författning om en normalbestämmelserna fyllande, ny eller väsentligen förbättrad gymnastiklokal vid högre allmänna läroverket i Västerås.

Västerås den 24 november 1924.

GOTTFRID KALLSTENIUS,
rektor vid högre allmänna läroverket i Västerås.

N:o 22.

Drätselkammarens utlåtande ang. uppförande av ett nytt gasverk.

(Jämför Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15).

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 31 sistlidne mars förelåg till behandling en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen om ett anslag å 536,000 kronor för uppförande å förut av Stadsfullmäktige för ändamålet anvisad tomt å Kungsängen av ett nytt gasverk. Styrelsen hade samtidigt meddelat, at tinom styrelsen reservationsvis påyrkats, att för ombyggnad och modernisering av det nuvarande gasverket måtte an-

N:o 22.
Ang. uppförande av ett nytt garverk.

visas ett belopp av 317,000 kronor. (Se Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15).

Stadsfullmäktige beslöto vid sagda sammanträde remittera ifrågavarande framställning till Drätselkammaren för utlåtande.

Med anledning härav får Drätselkammaren nu anföra följande.

Denna för staden synnerligen betydelsefulla och för övrigt mycket uppmärksammade fråga har varit föremål för behandling inom Drätselkammaren vid ett flertal sammanträden och jämväl diskuterats vid ett för Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen gemensamt sammanträde.

För att så vitt möjligt få alla utvägar till frågans lösning undersökta och belysta beslöt Drätselkammaren vid sitt sammanträde den 14 nästlidne april till Vatten- och Gasverksstyrelsen rikta en förfrågan, huruvida möjlighet förelåge att använda det nuvarande gasverket utan utökning av dess kapacitet ännu några år framåt och vilka kostnader, som i så fall skulle bliva förenade med dess försättande i härför nödtorftigt skick.

Till svar härå, meddelade Vatten- och Gasverksstyrelsen i huvudsak, att fortsatt drift i gamla verket nödvändiggjorde dels ombyggnad av ugnsblocket och ugnarne samt i sammanhang därmed förstärkning av grundplattan för desamma, dels utbyte av de nuvarande renningskistorna mot nya, redan förut inköpta och för ett nytt eller ombyggt gasverk avsedda sådana, jämte en del andra apparater, dels ock omläggning av ledningssystemet mellan de olika apparaterna inom gasverket. Kostnaderna för dessa restaurerings- och reparationsarbeten angavs utgöra 204,200 kronor, och fördela sig dessa sålunda:

Planering och ordnande av tomten	9,500: —
Ombyggnad av 4 st. 8-retortugnar	94,100: —
Om och tillbyggnad av husen (retort- och reningskisthusen)..	50,200: —
Insättning av nya reningskistor m. m.	9,600: —
Nya ledningar mellan ugnarne och reningskistorna	15,000: —
Nya utomhusledningar	2,000: —
Elektriska installationsanordningar	2,400: —
Arbetsledning och oförutsedda utgifter	21,400: —
Kronor	204,200: —

Vid svarets avgivande meddelade emellertid styrelsen dessutom, att dess ledamot Herr Hellman förklarat, att han ej vore övertygad om, huruvida ombyggnad av ugnsblocket erfordrades, och att han därför ej ville binda sig vid styrelsens uttalande rörande ugnsbyggnaden. Vidare hava de förutvarande reservanterna inom Vatten- och Gasverksstyrelsen Herrar Borggren och Hiersemann, vilka icke hade tillfälle närvara vid det styrelsesammanträde, då nyssberörda svar avgavs, skriftligen hos Drätselkammaren framfört en i förevarande avseende avvikande mening. De hava däri hävdat den uppfattningen, att styrelsen bort som svar på Drätselkammarens skrivelse hava meddelat, att det nuvarande verket kunde iståndsättas i ändamål att tillfredsställa den nuvarande gaskonsumtionen

N:o 22.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

åtminstone de närmaste 5 åren för en kostnad av 55,000 kronor, sålunda fördelad:

Tillbyggnad för de nya reningskistorna	22,750: —
Insättning av de nya reningskistorna jämte en del apparater inkl. montering m. m.	14,400: —
Nya ledningar mellan ugnarne och reningskistorna	15,000: —
Motorhus av trä	950: —
Diverse	1,900: —
Kronor	55,000: —

Nämnda kostnader borde fördelas på de 5 närmaste åren och bestridas av driftinkomsterna. Vidare hava Herrar Borggren och Hiersemann förutsatt, att framdeles, förslagsvis successivt under de 5 därpå följande åren insättning av nya ugnar på förstärkt grund skulle ske för en sammanlagd kostnad av 102,500 kronor, varjämte ävenledes successivt kunde beräknas tillkomma 10,000 à 15,000 kronor för diverse utgifter, såsom elektrisk installation, arbetsledning och oförutsett, varigenom hela kostnaden för en tid av ungefär 10 år framåt skulle uppgå till omkring 170,000 kronor.

Under den hittills förda diskussionen i förevarande fråga är det huvudsakligen i två hänseenden, som olika synpunkter framförts. Å ena sidan måste hänsyn tagas till de stora kostnader, som krävas för frågans lösning, och till nödvändigheten för staden att härutinnan icke företaga annat än sådant, som är ofrånkomligt eller som eljes åtminstone icke är ägnat att försämra stadens ekonomi. Och å andra sidan har frågan om elektricitetens möjlighet att mera allmänt ersätta gasen som värmekälla inför ifrågavarande nybyggnadsprojekt vunnit i aktualitet och helt naturligt införts i diskussionen därom.

Som det sist berörda spörsmålet i viss mån måste anses vara grundläggande för den ståndpunkt, man nu nödgas intaga i huvudfrågan, synes det lämpligt att till en början någon uppmärksamhet ägnas åt detta spörsmål. Åsikterna gå härutinnan givetvis till en viss grad i sär, helt naturligt beroende på, att de huvudsakligen grunda sig på förmodanden och aningar. En var måste ju säga sig, att elektricitetens hittillsvarande utveckling pekar hän mot fortsatta och nya landvinningar även på det område, varom nu är fråga, men svaret på frågan, om, i vilken omfattning och huru snart elektriciteten tilläventyrs kall kunna komma att ersätta gasen som värmealstrare i hemmen och den mänskliga verksamheten i övrigt, besvaras av skilda orsaker på olika sätt av olika personer. Ett är dock klart och har åtminstone på senaste tiden icke av någon bestritts, nämligen att tiden icke är mogen för ett nedläggande av gasverksdriften här i staden eller ens för en avveckling av densamma. Men de som mest tro på elektricitetens konkurrensmöjligheter önska givetvis, att det blivande beslutet i gasverksfrågan så vitt möjligt motsvarar den avvaktande ståndpunkt, de anse sig böra intaga. Drätselkammarens flertal tror dock härutinnan, att elektriciteten ännu har många svårigheter att övervinna,

N:o 22.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

innan den på allvar kan upptaga konkurrensen med gasen, vilken senare även i likhet med elektriciteten kan under utvecklingens gång gynnas genom uppfinningar och tekniska förbättringar. Vad som framför allt annat gör, att elektricitetsuppvärmningen svårligen kan bliva en menige mans förmån, är den stora anskaffningskostnaden för de verkligt ändamålsenliga apparaterna. Med hänsyn därjämte till de försiktiga beräkningar och korta amorteringstider, som ligga till grund för Vatten- och Gasverksstyrelsens utredningar, har Drätselkammaren för sin del funnit, att den förevarande frågan om nybyggnad för gasverket bör kunna avgöras som en fristående gasverksfråga utan annan hänsyn till den elektriska värmeförsörjningen än den förkortning av amorteringstiden, som Vatten- och Gasverksstyrelsen ifrågasatt.

Vad sedan angår frågan, på vad sätt och i vilken omfattning gasverkets behov av förbättrade produktionsmöjligheter skall lösas, hava visserligen många förslag framkommit, men även här framställa sig två huvudlinjer. Den ena är nybyggnadslinjen och i den föreligger blott ett förslag, nämligen styrelsemajoritetens, avseende nybyggnad av ett modernt gasverk å Kungsängen, det s. k. Kungsängsförslaget. Den andra linjen, som kan anses gemensam för alla övriga förslag, avser reparation, restaurering eller ombyggnad och modernisering av det nuvarande gasverket. Samtliga förslag å denna linje härleda sig från ett projekt, som var föremål för undersökning i den Hesslerska utredningen, och avsåg restaurering av det nuvarnade gasverket för en kostnad av 230,000 kronor att amorteras under en avvecklingstid av 10 år. Detta projekt framföres visserligen icke nu såsom självständigt förslag, men däri avsedda arbeten ingå helt eller delvis i samtliga nu framlagda förslag. Så avser den reservation, som åtföljde Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning, utförande av samtliga de reparations- och omändringsarbeten, som upptagas i nämnda projekt, med tillägg av en del omkostnader, som då av förslagsställarne ansågos erforderliga, om gasverket icke skulle avvecklas utan bibehållas, och som beräknades uppgå till 87,000 kronor. Härigenom kom reservationen att avse ombyggnad för en kostnad av 317,000 kronor. I det ovan omförmälda meddelandet från styrelsen på Drätselkammarens förfrågan om den minsta kostnad, för vilken det nuvarande gasverket kunde iståndsättas för att upprätthålla driften under några få år framåt, angives denna kostnad utgöra 204,200 kronor. Summan avser samma arbeten, som dem, för vilka det nämnda beloppet 230,000 kronor var avett, allenast med undantag för en del nya apparater och förbättringar, som ehuru önskvärda, dock icke syntes oundgängligen nödvändiga blott för en kortare tids drift. Och slutligen ingå samma arbeten med ytterligare några avskäningar och inskränkningar med avseende å omfattningen av en del av arbetena, särskilt byggnadsarbetena, i det förslag till reparation, slutligen dragande en kostnad av 170,000 kronor, vartill reservanterna inom Vatten- och Gasverksstyrelsen senast givit anvisning, och som även omfattats av två av Drätselkammarens ledamöter.

Skulle Drätselkammaren hava ansett sig böra förorda reparations-

eller restaureringslinjen, hade den minsta kostnad, vartill anslaget fixerats, varit den av Vatten- och Gasverksstyrelsen angivna summan 204,200 kronor. Det vore enligt Drätselkammarens förmenande synnerligen oklokt att tro, att lösningen, om den nu skall ske efter denna linje, kan bliva billigare än sagda summa eller till någon del skjutas på framtiden. Härom äro också två av de Drätselkammarens ledamöter, som icke anse sig kunna förorda Kungsängsförslaget, ense med Drätselkammarens majoritet. Vatten- och Gasverksstyrelsens uppgift i förevarande avseende förtjänar tilltro och måste betraktas som auktoritativt, vartill kommer, att det nödvändiga förutseendet, grundat på en mångfald erfarenhetsrön, bjuder till försiktighet, i all synnerhet när det som här är fråga om omändring av gamla anläggningar.

N:o 22.
Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

Då reservanterna inom Vatten- och Gasverksstyrelsen synas hava frånfallit sitt ursprungliga förslag, har valet för Drätselkammaren stått mellan reparation av det nuvarande gasverket för 204,200 kronor och nybyggnad av ett nytt gasverk på Kungsängen för 536,000 kronor. I valet har Drätselkammarens flertal stannat för det senare alternativet.

De skäl som ligga till grund för denna Drätselkammarens ståndpunkt äro i huvudsak redan angivna av Vatten- och Gasverksstyrelsen i dess framställning till Stadsfullmäktige. Styrelsens påstående, att förhållandena nu äro sådana, att gasverkets byggnadsfråga icke längre kan undanskjutas, i det att gasverket i sitt nuvarande skick är uttjänt och icke ens med det bästa underhåll kan fylla sin uppgift, är enligt vad Drätselkammaren, bland annat vid besiktning i gasverket, övertygat sig om, icke på något sätt överdrivet. Det vore enligt Drätselkammarens mening oklokt om staden nu, då det är för alla uppenbart, att gasverksdriften måste upprätthållas under obestämd tid framåt i minst samma omfattning som hittills — sannolikt i avsevärt ökad omfattning om och så snart staden kan sänka gaspriset, vartill Drätselkammaren längre ned återkommer — lägga ned en så betydande kostnad som över 200,000 kronor, som för övrigt omedelbart måste belasta driften till hela sitt belopp, på reparation av ett så illa beläget och med så otillfredsställande utrymmesförhållanden utrustat gasverk som det nuvarande, då det finnes möjlighet att med ett tillägg av omkring 150 % erhålla ett helt nytt och modernt gasverk på en plats, där det ej vållar olägenhet för omgivningen och där utrymmesförhållandena äro idealiska. Utvecklingsmöjligheterna äro i förra fallet inga och i det senare obegränsade. Restaureringstanken är för övrigt redan inom Vatten- och Gasverksstyrelsen undersökt och även omförmäld i dess framställning till Stadsfullmäktige. Det säges där nämligen (sid. 47) bland annat, att inom styrelsen framförts förslaget, att nuvarande gasverket skulle restaureras ungefär på samma sätt och för samma kostnad, som enligt projektet om successiv avveckling (230,000 kronor), men icke för att avvecklas utan för att tillsvidare bibehållas, samt framhålles härom vidare, att en verkställd undersökning av detta förslag givit vid handen, att detsamma ställer sig så mycket dyrare i drift än Kungsängsförslaget, att inom loppet av sirka 10 år, dess lägre engångskostnad uppväges av Kungsängsförslagets lägre driftkostnader. Att restaureringskostnaden till-

N:o 22.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

äventyrs kan nedbringas med omkring 25,000 kronor, inverkar uppenbarligen icke nämnvärt på denna undersöknings betydelse för frågans bedömande. Och skall restaureringskostnaden omedelbart belasta driften under exempelvis de närmaste fem åren, vilket är det riktiga, med hänsyn till att efter denna tid i alla fall en nybyggnad kan bliva framtvingad av omständigheterna, är det uppenbart, att vad som i sådant hänseende lägges ned på det gamla gasverket måste anses som en onödig utgift. Ty det är icke alls osannolikt, att det kan gå så, och för övrigt inom ganska kort tid, att gastillverknnigen vid det gamla verket icke kan tillgodose efterfrågan. Stadens folkmängd har nu ett par år stått stilla, men det är ej sagt, att så skall fortgå. Stadens mycket livskraftiga storindustrier komma vid den förändring till det bättre av det allmänna konjunkturläget, som förr eller senare skall inträda, sannolikt att ytterligare utvidga sin verksamhet och sålunda bidraga till ökad bosättning i staden. Andra orsaker att förutse folkmängstillväxt ligga nära till hands. Byggnadsmöjligheterna inom den rayon av staden, som är genomdragen av gasrörnätet, äro icke på långt när utnyttjade. Detta allt i förening med fortgående förbättringar i levnadsvillkoren för stadens befolkning gör en stegring av gaskonsumtionen mera sannolik än motsatsen. Det nuvarande gasverket har redan uppnått sin produktionskapacitet, i det att det givits dagar, då all den gas, verket kunnat producera, under samma dag konsumerats. Det förefaller sålunda synnerligen vanskligt att med en så avsevärd kostnad som 200,000 kronor, låt vara för en jämförelsevis kort tid, binda sig vid en anläggning, som saknar utvidgningsmöjligheter. Och det är härutinnan att märka, att gaskonsumtionen är absolut utslagsgivande, ty det lärer icke vara praktiskt möjligt att ordna med någon slags gasransonering. Man har på tal härom hänvisat till åtgärden att elektrifiera gatubelysningen. Givetvis är detta ett önskemål, som förr eller senare bör tillgodoses; icke för att få billigare belysning, som mången kanske tror, men för att få bättre belysning. En sådan åtgärd kräver dock en betydande engångskostnad, enligt verkställd beräkning 160,000 kronor. För att staden skall hava möjlighet att till för staden eljes lämplig tidpunkt uppskjuta utgivandet av detta avsevärda och i olikhet med anläggningskostnaden för ett nytt gasverk helt improduktiva kapital, är det helt säkert tryggast, om stadens gasverk utan att kräva den lättnad, gatubelysningselektrifieringen medför, tillgodose en, i varje fall icke osannolig, ökning i gaskonsumtionen.

Vatten- och Gasverksstyrelsen har ifrågasatt en avsevärd sänkning av gaspriset i samband med färdigställandet av det nya gasverket å Kungsängen. Driftkalkylerna giva vid handen, att en sådan sänkning skulle kunna låta sig ekonomiskt genomföras. Sänkningen kan väl också, alldeles frånsett nybyggnaden, anses vara motiverad därav, att det nuvarande gaspriset i Västerås är om icke det allra högsta så bland de högsta i Sverige. En sänkning torde emellertid icke vara ekonomiskt genomförbar med bibehållande av det nuvarande gasverket — och under samma förutsättning knappast heller möjlig, då sänkningen med största sannolikhet skulle verka konsumtionsstimulerande i så hög grad, att det gamla verkets kapacitet icke motsvarar efterfrågan. Men genom nybyggnad å

Kungsängen synes skapas en möjlighet för staden att vidtaga sänkning av gaspriset dels på grund av de sänkta produktionskostnaderna och dels därför att någon överbelastning ej behöver befaras. Dock måste Drätselkammaren, fastän den nu anser sig böra förorda nybyggnaden, därvid göra det förbehåll, att, då även andra omständighete än de här nämnda måste beaktas vid bestämmandet av gaspriset, staden i och med Kungsängsförslagets antagande icke bör binda sig vid något uttalande rörande sänkning av gaspriset, utan låta denna fråga få sin alldeles särskilda och fristående prövning.

N:o 22.
Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

På grund av det anförda får Drätselkammaren, under tillstyrkande — utom vad angår uttalandet om gaspriset — av det av Vatten- och Gasverksstyrelsen framställda förslaget, hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta

dels för uppförande av ett nytt gasverk å den för ändamålet förut anvisade tomten å Kungsängen i huvudsaklig överensstämmelse med de vid styrelsens framställning fogade ritningarne av lånemedel bevilja ett anslag å 536,000 kronor och att uppdraga åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att föranstalta om anläggningens utförande,

dels ock att, därest angivna förslag bifalles, uppdraga åt Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut, i vad beslutet avser det bevljade anslagets täckande genom lån, samt att därjämte bemyndiga Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Emot Drätselkammarens beslut, som fattats med sex röster emot fyra, hava bifogade reservationer avgivits.

Västerås den 12 maj 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 22.

Ang. uppförande av ett nytt gasverk.

Mot Drätselkammarmajoritetens beslut i fråga om byggandet av nytt gasverk får jag anmäla min avvikande mening.

Då jag tror, att den av reservanterna i Gasverksstyrelsen gjorda utredningen för reparation av gasverket kan utföras, anser jag, att den möjligheten i första hand bör utnyttjas. Slår, som jag hoppas, denna reparation väl ut, får ugnarna succesivt ommuras.

Jag anser därför att hela det belopp, som Gasverksstyrelsen föreslår, kr. 204,200: —, måtte beviljas att gäldas av verkens vinstmedel.

Genom denna anordning skulle Gasverksfrågan lösas utan nya skuldsättningar, ty utom det belopp av kronor 536,000: —, som Gasverksstyrelsen begär för nybygget är så många nödiga saker uteslutna ur nybyggnadsberäkningen, att kompletteringar kommer att kosta lika mycket som ombyggnaden av gamla gasverket. Att gasförbrukningen skulle stiga i det tempo som Gasverksstyrelsen räknar med kan väl knappast hålla streck, om man jämför sista tidens gasförsäljning med föregående år. Dessutom hotar ju industribolagen med sin stora gasförbrukning att övergå till elektricitet.

Då jag har denna uppfattning, som jag även inom Drätselkammaren framhållit, anser jag att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att för reparation av stadens nuvarande gasverk anslå ett belopp av kronor 204,200: — att för närvarande utgå av tillgängliga medel och återgäldas genom gasverkets driftinkomster enligt plan, varom Stadsfullmäktige efter förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren sedermera må fatta beslut.

Västerås den 16 maj 1927.

AXEL SUNDSTRÖM.

Emot Drätselkammarens beslut i fråga om byggande av nytt gasverk får jag anmäla följande avvikande mening.

Stadens låneskuld är för närvarande mycket stor och bidrager i avsevärd grad till invånarnes tryckande skattebörda. Den nya upplåning, som betingas av nybyggnad för gasverket, med över 500,000 kronor medför ökade kostnader för ränta och amortering. Då det synes mig omöjligt att med full säkerhet förutse, att ett nytt gasverk skall lämna så stor avkastning, att det kan åtminstone till fullo förränta och amortera däri nedlagt kapital, har jag den uppfattningen att det är förenat med mindre risk för stadens ekonomi, om det nuvarande gasverket för ett relativt blygsamt belopp repareras, så att detsamma blir i stånd att ännu några år tillgodose stadens behov av gas.

Med en dylik lösning ernås dessutom den fördelen att, om ett nytt tidsenligt gasverk efter några år anlägges, det gamla i reparerat skick kan till någon tid tjänstgöra som reserv för det nya verket.

N:o 22. *Ang. uppförande av ett nytt gasverk.*

Skulle reparationskostnaden av det gamla gasverket kunna inskränkas till exempelvis 55,000 kronor för närvarande och ytterligare 115,000 kronor under den närmare framtiden, vore det givetvis att föredraga framför den av Vatten- och Gasverksstyrelsen angivna kostnaden å 204,000 kronor. Då reparationer företagas i dylika verk upptäckas dock i vanliga fall allteftersom reparationsarbetet fortskrider nya brister, varför den lägre kostnaden härvidlag med säkerhet är otillräcklig. Det torde därför vara säkrast räkna med det av Vatten- och Gasverksstyrelsen beräknade beloppet, för att icke alltför stora obehagliga överraskningar skola visa sig efter reparationens fullbordande.

Utom det ovan sagda har tidigare försök av staden att upphjälpa ett förut icke bärkraftigt företag genom ytterligare nybyggnad, och som icke givit nöjaktigt resultat, gjort, att jag ansett försiktigheten bjuda, att staden för närvarande avstår från nybyggnadsförslaget. Hade stadens låneskuld varit mindre än den för närvarande är, hade dock saken för mig tett sig i annan dager.

Jag har med den uppfattning, varåt jag ovan givit uttryck, inom Drätselkammarei röstat för, att Drätselkammaren bort föreslå Stadsfullmäktige att besluta:

att för reparation av stadens nuvarande gasverk anslå ett belopp av 204,200 kronor att för närvarande utgå av tillgängliga medel och återgäldas genom gasverkets driftinkomster enligt plan, varom Stadsfullmäktige efter förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren sedermera må fatta beslut.

Västerås den 16 maj 1927.

PAUL ANDERSON.

Mot det beslut majoriteten inom Drätselkammaren fattat beträffande nybyggnad av stadens gasverk få vi härmed avgiva följande reservation.

Då såväl gasverksstyrelsen, som reservanterna jakande besvarat Drätselkammarens fråga huruvida en reparation av det nuvarande gasverket vore möjlig, måste väl för det första anses obestridligt att en dylik reparation är tekniskt utförbar. Det är sålunda den ekonomiska sidan av saken som blir den avgörande.

Det viktigaste av de motiv som legat till grund för byggande av ett nytt större gasverk anse vi vara tanken på en utökad gaskonsumtion. Emellertid visa driftrapporterna från gasverket för i år i stället en minskning för de senaste 5 månaderna av i genomsnitt 3.4 % jämfört med motsvarande tid förra året. Denna minskning kan endast till hälften hänföras till den reducering av gaskonsumtionen, som industrien nyligen påbörjat. En av storindustrierna i staden förbrukade föregående år c:a 10 % av

N:o 22. *Ang. uppförande av ett nytt gasverk.*

gasverkets produktion och denna konsumtion är numera i ständigt avtagande.

De senaste åren har användning av elekerisk energi för kokändamål allmänt påbörjats och då de fördelar, som därmed vinnes, både för den enskilde och samhället äro betydande, är det stor sannolikhet för att den elektriska energien för kokändamål har stora utsikter att öka i omfattning.

Om man därtill lägger att gatubelysningen, som nu tager över 10 % av all producerad gas, så småningom kommer att överföras från gas till elektrisk, äro utsikterna för en ökning av gaskonsumtionen mycket små.

Att under dylika förhållanden nu lägga ned ett så betydande kapital, som byggandet av ett nytt gasverk medför, anse vi ej tillrådligt särskilt med hänsyn till önskvärdheten av att ej öka stadens i förväg stora låneskuld.

I stället anse vi den, av såväl gasverksstyrelsen som reservanterna, som utförbar angivna reparationen vara att föredraga. Beträffande kostnaderna härför, gasverksstyrelsens 204,000: — kronor och reservanternas slutliga 170,000:— kronor skilja sig ju dessa ej så avsevärt från varandra, utan det är endast med hänsyn till programmet för reparationens utförande, som åsikterna gå isär. För vår del ansluta vi oss till reservanternas förslag, att reningsanläggningen omedelbart utföres för en kostnad av c:a 55,000: — kronor och att omhyggnad av ugnarna företages succesivt och i mån av behov.

Då som förut sagts skillnaden i kostnaderna för reparationerna ej är nämnvärd och då försiktigheten bjuder att ej räkna för knappt vid en reparation, ansluta vi oss till det av Drätselkammarens ordförande gjorda yrkandet

att för reparation av stadens nuvarande gasverk anslå ett belopp av kronor 204,200:— att för närvarande utgå av tillgängliga medel och återgäldas genom gasverkets driftinkomster enligt plan, varom Stadsfullmäktige efter förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren sedermera må fatta beslut.

Västerås den 20 maj 1927.

OSCAR HELLMAN. MARTIN JONSSON.

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 23.

Drätselkammarens utlåtande ang. anslag till ett läraremöte i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har utan att avvakta remiss från Stadsfullmäktige till behandling upptagit en framställning till Stadsfullmäktige, upptagen såsom enskild motion av Herrar Leontein och Granér från bestyrelsen för Västmanlands läns 5:te läraremöte, som härstädes skall hållas den 22—24 augusti innevarande år, angående anvisande av ett anslag av kommunala medel å 300 kronor såsom bidrag till omkostnaderna för mötet. Drätselkammaren får nu i detta ärende anföra följande.

Drätselkammaren är av den uppfattning i avseende å befogenheten av kommunala anslag såsom bidrag till omkostnaderna vid högtidligheter eller möten, som till staden förläggas, att sådana icke böra förekomma annat än i sådana fall, då staden själv har representationsplikt, eller sådana tillställningar äro av större betydelse för allmänheten. Givetvis ställer det sig med denna utgångspunkt svårt att under stundom draga gränsen mellan de olika kategorierna av dylika tillställningar och ligger det i sakens natur, att i mån av de ekonomiska resursernas begränsning gränsen för den kategori, som kan hava anspråk på anslag, måste göras snävare.

Som Drätselkammaren för sin del anser, att det möte varom nu är fråga, icke tillhör denna kategori — mötesförhandlingarne äro enligt det i framställningne angivna programmet inriktade på pedagogiska problem av betydelse för lärareutbildningen och således av mera facklig än allmän natur — och stadens ekonomiska läge nödvändiggör en ytterlig sparsamhet med stadens medel, finner sig Drätselkammaren föranlåten hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta att den gjorda framställningen icke skall föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 5 maj 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 23.

Ang. anslag till ett lärarmöte i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Instundande sommar den 22—24 augusti kommer Västmanlands läns femte lärarmöte att hållas i Västerås. Bidrag till möteskostnaderna kommer att begäras av skolmyndigheterna i länets församlingar, och vänder sig bestyrelsen härmed till Stadsfullmäktige i Västerås med framställning om anslag till mötet.

Två av länsmötena ha förut varit förlagda till Västerås men anordnats på sådan tid, att stadens lärare svårligen kunnat deltaga. Nu har bestyrelsen tillmötesgått västeråslärarnas önskan om lämpligare tid och förlagt mötet till dagarna närmast före höstterminens början i stadens skolor, i trots av att åtskilliga skolor på landsbygden redan börjat vid denna tid. Stadens lärarkår torde sålunda kunna förväntas komma att mangrant deltaga i mötet.

Till föreläsare vid mötet äro kallade bland andra generaldirektör Bergqvist, vilken i anledning av årets jubileum skulle tala om Reformationen och skolan, vidare förre statsrådet Rydén samt folkskolinspektörerna Arvin i Köpenhamn och Garpe och Granér i Västerås. Bland ämnen, som komma att behandlas vid mötet, må nämnas kristendomsundervisningen på olika stadier och även dess samband med konfirmationsundervisningen, vidare undervisningen i modersmål, jämväl i dess förhållande till biblioteket, matematikundervisningen på olika stadier samt undervisningen i slöjd och trädgårdsskötsel. En rikhaltig och instruktiv utställning av såväl nyare undervisningsmedel som av arbetsprodukter i teckning samt manlig och kvinnlig slöjd kommer att anordnas. Det är bestyrelsens avsikt, att utställningen så väl som ock mötets förhandlingar skola vara tillgängliga för allmänheten.

Bestyrelsen har förslagsvis uppgjort följande stat för mötet:

Utgifter:

Föredragshållare	500: —
Mötes- och utställningslokaler med tillhörande omkostnader	200: —
Andra omkostnader för utställningen	100: —
Trycknings- och annonskostnader	150: —
Byråkostnader och diverse utgifter	100: —
Kronor	1,050: —

Inkomster:

Anslag av skolråd i länet	300: —
150 mötesavgifter à 3 kronor	450: —
Anslag av Västerås stad	300: —
Kronor	1,050: —

Före krigstiden kunde anslag till mötena erhållas av landstinget, till mötet i Västerås år 1911 sålunda 500 kronor. Efter krigstiden har anslag från landstinget ej ifrågasatts. Däremot hänvände sig bestyrelsen för det fjärde länsmötet, som hölls i Sala år 1924, till skolmyndigheterna i länets

församlingar med anhållan om mindre anslag, som också i allmänhet beviljades.

N:o 23. *Ang. anslag till ett lärarmöte i Västerås.*

Medan deltagarnas mötesavgift före krigstiden kunde sättas till kronor 1: 50, varvid t. o. m. erhölls en tryckt mötesberättelse, så har den nu måst fördubblas.

Mötesbestyrelsen vågar härmed vördsamt hemställa till Stadsfullmäktige om ett anslag till mötets omkostnader av 300 kronor och vågar som stöd härför ytterligare anföra, att, medan under de senaste åren ordinarie anslag av staden ej utgått till lärarkårens fortbildning, så har dock anslag välvilligt lämnats till enstaka kurser. Så anslogs ett belopp av 500 kronor till den nykterhetskurs, som hölls i Västerås år 1924.

Västerås den 28 april 1927.

Å mötesbestyrelsens vägnar:

IVAR ANDRÉN. Ordförande.

DAVID SJÖHOLM. Sekreterare.

Ovanstående skrivelse anhålla undertecknade att få upptaga som egen motion.

Västerås den 5 maj 1927.

EM. GRANÉR.

GEORG LEONTEIN.

N:o 24.

Drätselkammarens skrivelse ang. igångsättande av nödhjälpsarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 nästlidne april hava Stadsfullmäktige till Drätselkammaren överlämnat en av Herrar Karl Andersson och J. Widén avgiven motion angående vidtagande av åtgärder mot arbetslösheten i staden, och får Drätselkammaren i anledning härav nu i detta ärende anföra följande.

Beträffande de i motionen föreslagna åtgärderna är Drätselkammaren nu icke beredd att avgiva yttrande i annan mån än genom motionen avses bemyndigande för Drätselkammaren att om möjligt igångsätta arbeten för de arbetslösa, samt att genom skrivelse eller på annat sätt hos statens organ utverka bidrag i en eller annan form till kommunen som hjälp till de arbetslösa.

N:o 24.

Ang. igångsättande av nödhjälpsarbeten.

Vad då till en början angår denna senare åtgärd erinrar Drätselkammaren därom, att Stadsfullmäktige den 24 februari innevarande år beslutat giva Drätselkammaren bemyndigande att genom Svenska Stadsförbundet påkalla statsmakternas uppmärksamhet för industrisamhällenas ogynnsamma särställning med hänsyn till arbetslöshetsförhållandena och behovet av särskilda åtgärder från statsmakternas sida i anledning härav. I den mån en i denna ordning igångsatt aktion — den enda väg, som enligt Drätselkammarens mening kan ge resultat — medför statliga åtgärder, skall Drätselkammaren härom lämna Stadsfullmäktige underrättelse.

Då alltså redan åt Drätselkammaren av Stadsfullmäktige lämnats uppdrag av enahanda beskaffenhet med det som i motionen avses, anser Drätselkammaren motionen i denna del icke påkalla annat yttrande än hänvisning till detta uppdrag.

För att härefter övergå till frågan om anordnande av nödhjälpsarbeten, synas, med hänsyn till de större utkomstmöjligheter för de arbetslösa, som stundande årstid medför och ej minst till stadens ansträngda ekonomi, sådana arbeten icke böra igångsättas annat än som en yttersta nödfallsutväg. Såsom lämpliga dylika arbeten att hava att tillgå, har av Drätselkammaren ifrågasatts dels omläggning av den s. k. Tunbyvägen för möjliggörande av utläggning av idrottsplatsen å Kristiansborg i enlighet med av Stadsfullmäktige den 2 mars 1923 godkänd plan — för vilket vägarbete emellertid en fullföljd av samtidigt fattat beslut om inköp av en del av den P. O. Flodins sterbhus tillhörande jorden blir en nödvändig förutsättning — dels igenfyllning av bäcken emellan Nygård och Pilgatan, dels ock slutligen omläggning av den del av landsvägen till Tillberga förbi egendomen Kvastbruket, som av staden underhålles.

Utan att nu vilja förorda vare sig det ena eller andra arbetet, av anledning, att ännu icke slutförts en undersökning angående en del förutsättningar för arbetenas utförande samt uppgjorts beräkning av kostnaden för desamma— den en gång i sammanhang med förenämnda beslut om upplåtelse av mark av Kristiansborg till idrottsplats uppgjorda kostnadsberäkningen för omläggning av Tunbyvägen torde böra undergå revision — har Drätselkammaren emellertid ansett sig böra för att kunna möta alla eventualiteter, redan nu utverka ett bemyndigande av Stadsfullmäktige att låta anordna nödhjälpsarbeten antingen något eller några av här förut angivna eller eventuellt andra, som kunna tillgodose behovet av arbetstillfällen för de arbetslösa och i den omfattning, som vid noggrann prövning kan visa sig vara erforderlig, och får Drätselkammaren för den skull i anledning av motionen för närvarande föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta lämna Drätselkammaren bemyndigande av förut angivna innebörd.

Västerås den 12 maj 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 25.

Drätselkammarens skrivelse ang. omläggning av ledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Drätselkammaren den 27 november 1925 meddelade Vatten- och Gasverksstyrelsen, att fråga förevarit inom styrelsen angående utsträckning av stadens ledningar i en del trafikleder inom Hemdal och Solhem m. fl. områden.

Ledningarnes anläggningskostnad hade beräknats uppgå till sammanlagt 51,000 kronor. Det från enskilda fastighetsägare inkommande bidraget i form av anslutningsavgifter beräknades uppgå till 21,000 kronor, vadan alltså stadens kostnad skulle uppgå till ej mindre än 30,000 kronor. Då förbrukningsavgifterna från nytillkommande abonnenter efter frånräknande av produktionskostnaderna icke kunde beräknas förränta och amortera ett större anläggningskapital än 14,000 kronor, skulle anläggningen icke bliva för staden bärig. Vatten- och Gasverksstyrelsen kunde sålunda icke framställa förslag om ledningarnes anläggande, men ville med sin skrivelse meddela Drätselkammaren vad som förevarit, för den händelse Drätselkammaren skulle finna anledning att, oaktat den mindre tillfredsställande ekonomiska kalkylen, på grund av andra vägande skäl taga initiativ till anläggningen ifråga.

Hittills har Drätselkammaren emellertid icke ansett någon sådan anledning föreligga.

Emellertid har Vatten- och Gasverksstyrelsen nu inkommit till Drätselkammaren med en ny skrivelse i ämnet av den 12 innevarande maj, vari meddelas, att, därest ifrågavarande ledningssystem skulle utsträckas till ett under uppförande varande bostadshus i nordvästra hörnet av den nya lasarettstomten för en kostnad utöver den förut omförmälda av 4,000 kronor, ett ytterligare bidrag å 8,200 kronor skulle kunna vara att påräkna, nämligen från landstinget, som i så fall skulle till staden erlägga det belopp, som kunde besparas åt landstinget därigenom, att anslutning för bostadshuset ej behövde tagas till förut befintliga ledningar å lasarettstomten. Därjämte har styrelsen meddelat, att anslutningar i övrigt, utöver förut beräknade, numera kunna påräknas i den omfattning, att anläggningen med hänsyn härtill och till bidraget från landstinget, synes bliva ekonomiskt bärande för staden. Det anslag till ledningsanläggningen, utöver påräknade bidrag, landstingets och enskildas, som enligt senaste beräkningar skulle erfordras av stadskassan, uppgår till omkring 18,000 kronor.

Då det synes Drätselkammaren önskvärt, att ifrågavarande område, som redan är ganska tätt bebyggt, och där ytterligare byggnadsverksamhet till följd av lasarettets närhet sannolikt är att emotse inom de när-

N:o 25. *Ang. omläggning av ledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden.*

maste åren, varifrån klagomål försports rörande en del hygieniska olägenheter på grund av frånvaron av avloppsledningar, så snart sådant låter sig göra, förses med ledningar, anser Drätselkammaren, att det tillfälle, som nu synes erbjuda sig för en lösning av denna fråga, icke bör lämnas obeaktat.

Emellertid framgår det av den vid Vatten- och Gasverksstyrelsens senaste framställning fogade skrivelsen från lasarettsbyggnadskommittén, att frågan om utgivande av bidrag från landstingsmyndigheternas sida icke är definitivt avgjord. Och även i övrigt synas en del underhandlingar och utredningar vara av nöden, innan det slutliga avgörandet träffas.

Då saken emellertid på grund av fortskridnadet av bostadsbygget vid lasarettet icke tål det uppskov, som skulle vållas, om ärendet skulle komma till avgörande hos Stadsfullmäktige först vid junisammanträdet, nödgas Drätselkammaren nu framlägga ärendet i icke fullt förberett skick och anhålla, att Stadsfullmäktige ville taga principiell ståndpunkt i frågan. I sådant hänseende får därför Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

att uttala sig för utsträckning av stadens vatten-, avlopps- och gasledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden fram till den nya lasarettstomtens nordvästra hörn för en beräknad kostnad av 55,000 kronor, och förklara sig beredda att för ifrågavarande ledningar lämna ett anslag av stadens medel å omkring 18,000 kronor.

Västerås den 17 maj 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Genom skrivelse till Drätselkammaren av den 27 november 1925 överlämnade Vatten- & Gasverksstyrelsen en ansökan från gårdsägare inom Hemdal m. fl. områden om utsträckning till deras gårdar av allmänna ledningar. Som kalkylerna utvisade att denna ledningsutsträckning ej var ekonomiskt bärande för staden, kunde styrelsen ej förorda densamma till utförande, utan lämnade i sin skrivelse till Drätselkammaren endast uppgift på anläggningskostnaderna jämte räntabilitetskalkyler.

För nya lasarettet skall å nordvästra hörnet av sjukhusets område uppföras en bostad för 3 familjer. Ledningar till denna byggnad kunna dragas antingen från lasraettets ledningssystem eller också från ledningssystemet inom Hemdal, om detta system kommer till utförande. I en här

N:o 25.

Ang. omläggning av ledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden.

bifogad skrivelse har Lasarettsbyggnadskommittén erbjudit staden att till ledningar i stadens gator bidraga med den summa, 8,200 kronor. som ledningsanläggningen för berörda bostadsbyggnad med anslutning till lasarettets system skulle kosta. För anknytning av byggnaden till Hemdalssystemet tillkommer en ledningssträcka av 65 meter, vilken ökar anläggningskostnaden för detta system med 4,000 kronor.

Sedan 1925 hava ytterligare en del personer inom berörda område gjort förfrågan rörande anslunting till stadens ledningar. Detta förhållande i förening med Lasarettsbyggnadskommitténs erbjudande rörande bidrag till ledningsanläggningen gör att densamma numera torde bliva ekonomiskt bärande för staden.

Nu liksom förra gången får styrelsen, under hänvisning till närslutna räntabilitetskalkyl, överlämna ärendet till Drätselkammaren för den åtgärd Kammaren kan vilja vidtaga.

Västerås den 12 maj 1927.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Till Styrelsen för Västerås stads Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk.

Sedan kommittén för uppförande av nytt länslasarett här i staden beslutat uppföra en arbetarbostad i lasarettsområdets nordvästra hörn, har fråga uppkommit, huru ledningar för vatten, avlopp och gas lämpligast böra förläggas.

En utväg är att från byggnaden ifråga gå med ledningarna till lasarettets gravkapell och där ansluta desamma till lasarettets ledningsnät. Kostnaden härför har vid verkställd utredning beräknats uppgå till 8,200 kronor.

En andra utväg vore att vinna anslutning till stadens ledningsnät vid Hemdal. Lösandet av frågan i denna riktning förutsätter emellertid, att staden, såsom tidigare lär varit ifrågasatt, utbygger sitt ledningsnät vid Hemdal. Som, enligt uppgift, detta planerade utbyggande icke skulle sträcka sig så långt som fram till lasarettsområdet, skulle en ytterligare kostnad sålunda uppkomma för ledningsnätets framdragande till den beslutade arbetarbostaden. Huru denna kostnad ställer sig, har byggnadskommittén i saknad av matrial ingen möjlighet att bedöma, liksom kommittén saknar kännedom om huru snart ett utbyggande av ledningarna vid Hemdal kan komma att verkställas.

Innan kommittén emellertid igångsätter arbetet med ledningarnas framdragande till gravkapellet, har kommittén velat bringa spörsmålet på tal inför Eder såsom handhavare av stadens ledningsnät under uttalande av att kommittén, som för sin del icke kan finna annat än att bägge lösningarna ur nyttjandets synpunkt voro lika tillfredsställande, kunde

N:o 25. *Ang. omläggning av ledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden.*

vara villig reflektera på att till staden erlägga det belopp, som anläggning av ledningarna emellan arbetarbostaden och gravkapellet beräknats betinga, därest Gasverksstyrelsen nämligen med hänsyn till de olika ledningarnas belastning skulle finna det ändamålsenligare att utbygga ledningsnätet vid Hemdal till arbetarbostaden ifråga.

Västerås den 2 maj 1927.

För lasarettsbyggnadskommittén:

WALTER MURRAY.

Adam Hult.

Till Drätselkammaren i Västerås.

En del gårdsägare inom Hemdal och Solhem m. fl. områden hava i skrivelse till Vatten- & Gasverksstyrelsen hemställt om allmänna ledningars utsträckning till ett 20-tal gårdar omfattande cirka 38 familjer inom nämnda områden.

I skrivelsen hava de flesta antecknat sig för endast vatten- och avloppsledningar, men pläga de flesta ansluta sina fastigheter även till gasledningen, för det fall dylik utsträckes och har styrelsen med anledning härav alternativt räknat även med gasrör. Vid uteslutande av gasledning äro kostnaderna beräknade till

för arbete	32,600: —	
för material	12,400: —	45,000: —
samt med gasledning		
för arbete	34,200: —	
för material	16,800: —	51,000: —

Ledningar skulle dragas i Myggbogatan, Hemdalsvägen, Roslagsgatan och Frejagatans östra del, motsvarande en grävningssträcka av 2,180 meter. Sökandenas tomter äga en yta av 22,100 kvm., men kunna ytterligare cirka 10,000 kvm. till tomter avsatt mark anslutas.

Utgår man ifrån att 75 % av sökandena även ansluta gasledning till sina gårdar bliver stadens utlägg

utan gasledning	27,800: —
med gasledning	30,000: —

I förstnämnda fallet skulle anläggnnigen ränta och amortera 8,100, i sistnämnda 14,000 kr. Anläggningen bliver sålunda icke ekonomiskt bärande vare sig utan eller med gasledning, men i sistnämnda fallet dock gynnsammare.

På grund av de resultat, som ekonomiska beräkningarna utvisa, har

Vatten- och Gasverksstyrelsen ej funnit anledning göra någon framställning i ärendet men har velat överlämna detsamma till Drätselkammaren för den åtgärd, Drätselkammaren för sin del ev. skulle vilja vidtaga. Avskrift av sökandenas skrivelse bifogas.

N:o 25. *Ang. omläggning av ledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden.*

Västerås den 27 november 1925.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 26.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till växelströmsledningar inom Västra förstaden m. fl. områden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På framställning av Vatten- och Gasverksstyrelsen och efter sedan Drätselkammaren tillstyrkt densamma beslöto Stadsfullmäktige den 28 december 1926 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 79 1926) anvisa anslag för djuphamnens elektrifiering varibland annat inginge framdragning av en elektrisk jordkabelledning från Elektricitetsverket över Ragvaldsbacke till djuphamnsområdet för en beräknad kostnad av 31,600 kronor. Denna jordkabelledning skulle icke blott överföra elektrisk kraft till anordningarne inom djuphamnen utan även och huvudsakligast tillgodose ett framtida behov, nämligen att överföra växelström till Västra Förstaden m. fl. närliggande områden, en överföring som i och med den snabbt fortgående belastningsansökningen å stadens likströmsnät snart bleve nödvändig.

I sitt yttrande över Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning anförde Drätselkammaren, att förslaget om överföring av Västra Förstadsområdet till växelström vore en välbetänkt åtgärd såväl ur teknisk som ekonomisk synpunkt. Genom överföringen skulle nämligen bland annat inbesparas de stora kostnaderna för anskaffning av ett nytt omformareaggregat i elektricitetsverket, samtidigt varmed en omläggning icke skulle medföra några särskilda kostnader för de enskilda strömförbrukarne.

Nu har Vatten- och Gasverksstyrelsen funnit tiden vara inne att genomföra denna ändring i sättet för strömleveransen och förty i här bifogade skrivelse efter en utförligare motivering hemsätllt om anvisande av ett anslag å 39,600 kronor, varav för överföring av området Västra Förstaden från likström till växelström 24,000 kronor samt för anordningar

N:o 26.

Ang. anslag till växelströmsledningar inom Västra förstaden m. fl. områden.

för förseende av ålderdomshemmet Karlslund och Folkets parks område med växelström respektive 10,000 och 5,600 kronor.

I anslutning till Drätselkammarens förut för Stadsfullmäktige tillkännagivna åsikt i frågan om lämpligheten av utbyte av likström mot växelström och på de av Vatten- och Gasverksstyrelsen i dess framställning åberopade skälen, får Drätselkammaren för sin del alltså föreslå,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 39,000 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond, varav 24,000 kronor för överföring av Västra Förstadens område från likström till växelström, 10,000 kronor för uppförande av transformatorstation vid Karlslund jämte högspänningskabel samt 5,600 kronor för uppförande av transformatorstation vid Folkets park samt anslutning till högspänningskabel.

Västerås den 17 maj 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I stadens elektricitetsverk installerad maskineffekt är numera under den mörka årstiden tagen helt i anspråk, varför man måste tänka på förstärkning i en eller annan form. Genom maskinerna i verket framställes likström, en strömart, som av i efterföljande anförda skäl mer och mer ersättes av växelström.

Som bekant erhåller Västerås stad sin ström från statens kraftverk. Denna ström består av högspänd växelström med en spänning av 6,600 volt. Dylik ström kan utan tillhjälp av roterande maskiner nedtransformeras till den för verkets abonnenter lämpliga spänningen av 220 volt, varemot för strömmens omdaning till likström erfordras maskiner av nämnda slag. Sedan flera år tillbaka har också tendensen gått i den riktningen, att för distribution av ström till enskilda, växelström kommit mer och mer till användning. För Västerås vidkommande kan man emellertid ännu icke helt övergå till växelström, beroende på att inom egentliga staden nedlagt jordkabelnät är byggt för likström, och låter det sig ej göra att distribuera växelström genom ett likströmsjordkabelnät, men å stadens yttre områden, som äro försedda med luftledningar, äro erforderliga åtgärder för övergång till växelström vida lättare att genomföra.

Likström distribueras inom följande ytterområden och inrättningar: samtliga områden väster om Västmannagatan och Djäkneberget med

N:o 26.

Ang. anslag till växelströmsledningar inom Västra förstaden m. fl. områden.

undantag för Gustavsviksområdet och Jakobsberg, vidare inom övriga utanför Ringvägarne belägna områden med undantag för Aroslund, Övre Rosenhill, Vega samt Haga- och Frejaföreningarne jämte Sanatoriet och Regementet.

Vid övergången till växelström står Hammarbyområdet främst, dels på grund av dess klena ledningsnät, som kräver en grundlig förstärkning, dels på grund av att områdets centrum är beläget ej mindre än 1,200 m. från närmaste tryckpunkt för likström, d. v. s. från det ställe å ledningsnätet där konstant 220 volts spänning kan hållas.

De klagomål, som anförts från inom detta område bosatta personer, äro befogade, ty med nuvarande anordningar är strömspänningen långt ifrån normal, vilket förhållande ej blott medför dålig belysning, utan även i ekonomiskt hänseende så till vida drabbar abonnenterna som dessa ej utfå full valuta för sina strömavgifter.

I övrigt må följande anföras rörande förslaget att övergå till växelström. Elektricitetsverkets omformaremaskineri består av 3 aggregat à 240 kilowatt (kw) vardera och 1 aggregat à 500 kw. Belastningen är för närvarande så hög, att samtliga aggregat måst tagas i anspråk samtidigt. Om ett fel skulle uppstå på något av aggregaten, så finnes ej längre reserv att tillgripa, utan en del abonnenter finge helt avstängas från strömleverans. Genom att från likströmsnätet avlasta villasamhällena skulle erforderlig maskinreserv kunna erhållas, om avlastningen kunde ske nog fort. Avlastningen, d. v. s. överförandet till växelström bör i varje fall ske så fort, att den håller jämna steg med belastningsökningen på likströmsmaskineriet i verket, ty då undgår man att anskaffa nytt omformareaggregat och nya dyrbara matarekablar. Det är nämligen en ren besparing i anläggningskostnad att utföra de erforderliga förstärkningarne och kravet på ökad maskineffekt i form av högspänningskablar och transformatorer i stället för de vida dyrbarare likströmskablarne och omformareaggregaten. Som en jämförelse kan nämnas, att för en och samma energimängd äro matarekablar för likström c:a 5 gånger dyrbarare än för högspänd växelström samt att ett omformareaggregat för 500 kw. med instrumentering kostar mellan 35,000 och 40,000 kronor under det att 5 st. transformatorer à 100 kilovoltampere (kwa) vardera med instrumentering tillsammans kosta endast c:a 20,000: — kronor, i båda fallen exkl. grunder och husbyggnader. Detta vad angår anläggningskostnaderna. Jämför man de båda systemens strömförluster, ställa sig dessa för likströmmen så, att vid omformning förloras c:a 20 %, vartill komma magnetiserings- och batteriförluster samt förluster i utjämningsmaskineri och matarekablar. Allt som allt förloras vid likströmssystem sammanlagt c:a 25 % av energien, varemot vid växelströmssystem förloras endast 5 à 10 %. Det sagda torde vara nog att belysa varför villasamhällena böra överföras till växelström och att detta överförande bör ske snarast.

Jämte Hammarbyområdet böra även Karlslunds Ålderdomshem och Folkets Park nu växelströmselektrifieras, beroende på utvidgningar och nybyggnader därstädes i stor omfattning.

N:o 26.

Ang. anslag till växelströmsledningar inom Västra förstaden m. fl. områden.

Vid Karlslund är en ny ekonomibyggnad under uppförande. I tvättavdelningen, som skall inrymmas i densamma, erfordras 8 st. motorer å tillsammans 27 hkr. för drivande av tvättmaskiner, centrifuger, mangel etc. För att undgå utgifter och svårigheter med ett framtida utbyte av motorer och motorledningar, bör nyanslutning från början ske på växelströmssidan. Samma förhållande gäller Folkets Park där jämlikt beslut av Föreningen Folkets Hus och Park en teater för flera hundra sittplatser ävensom en ny dansbana skola uppföras, varjämte den gamla dansbanan skall flyttas och det hela illumineras rikligt. Då sammanlagda anslutningen kommer att motsvara inemot 50 kw., kunna nuvarande klena likströmsledningar ej mera fylla sitt ändamål. På grund härav och för undvikande även här av stora kostnader i framtiden för övergång till växelström, bör detta ske nu. I sistnämnda fall förekomma rätt dyrbara apparater, som senare skulle behöva utbytas, däribland en scenbelysningsregulator, som kostar cirka 3,000 kronor.

De transformatoranläggningar, som uppföras vid Karlslund och Folkets park väljas av sådan storlek, att i den mån angränsande områden överföras till växelström, dessa kunna matas från samma stationer. Av sparsamhetsskäl väljas dock transformatorerna av mindre typ än som senare erfordras, ty när dessa en gång behöva utbytas mot större, få desamma användning på andra platser inom församhällena. Från stationen vid Karlslund skall senare ström sålunda tillföras Lustigkulla, Akademivreten, Norrmalm och Blåsbo, från stationen vid Folkets Park de angränsande områdena Sommarro, Ängs- och Korsängsgärdet, Hemdal, Vargbo m. fl. Kostnaderna inbegripa alltså anläggningar av större omfång, än som enbart erfordras för Karlslund och Folkets Park.

För anläggningen vid Karlslund skall högspänningskabel dragas från ett vid Keijsers fabrik reserverat högspänningsuttag med anknytning till befintlig högspänningskabel i Norra Ringvägen, varemot anläggningen vid Folkets park kan matas direkt från den till Nya lasarettet under förra året anlagda högspänningskabeln.

Vid övergång till växelström erfordras vissa ändringar av inomhusinstallationerna. En av trådarne, nu nolledning, måste på sina ställen utbytas mot isolerad tråd, varjämte en säkring tillkommer. Motorerna måste utbytas, dock torde i regel mindre motorer för dammsugare etc. kunna bibehållas. Då i Västerås samma spänning införts för växelström som för likström, nämligen 220 volt, kunna värme- och lysalstrande kroppar, såsom element för strykjärn samt lampor bibehållas oförändrade.

Karlslund och Folkets park äro från början planerade för växelström och tillkommer därför vid dessa inrättningar i stort sett inga kostnader för övergång till växelström.

Kostnaderna äro beräknade till:

Västra Förstaden	24,000: —
Transformatorstation vid Karlslund jämte högspänningskabel mellan Keijsers fabrik och transformatorstationen	10,000: —
Transport	34,000: —

	Transport	34,000: —
Transformatorstation vid Folkets park samt anslutning till högspänningskabel		5,600: —
	Kronor	39,600: —

N:o 26. *Ang. anslag till växelströmsledningar inom Västra förstaden m. fl. områden.*

På grund av det anförda får Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställa om ett anslag å trettioniotusensexhundra (39,600) kronor att utgå ur Tekniska verkens amorteringsfond och användas för överförande av Västra Förstaden till växelström samt anordnande av transformatorstationer vid Karlslund och Folkets Park.

Västerås den 9 maj 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 27.

Drätselkammarens skrivelse ang. utförande av diverse gatuarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan byggnadschefen Smitt till Drätselkammaren överlämnat förslag till gatuarbeten att komma till utförande under innevarande år har Drätselkammaren vid sammanträde den 12 innevarande månad beslutat, att av de föreslagna arbetena utvälja följande:

1:o) Omsättning av Nedre Kungsgatan från Slottsgatan till Källgatan med smågatsten i körbanan och fältsten i trottoarerna.

2:o) Stensättning av Stora gatan i sträckningen emellan fastigheten med adressnummer 11 och Karlsgatan med körbansten och smågatsten.

3:o) Omsättning av Övre Trädgårdsgatan från Slottsgatan till Källgatan med smågatsten och fältsten i körbanan och kantsten samt sand i trottoarerna, samt

4:o) Stensättning av Engelbrektsgatan från Engelbrektsplan till Utanbygatan med smågatsten i mitten av körbanan och fältsten i övrig del samt utläggning av sandtrottoarer.

Kostnaderna för dessa arbeten är sammanlagt beräknad till 42,000 kronor, därav för arbetet under 1:o) 12,000: —, under 2:o) 12,500: —, under 3:o) 9,000: — och 4:o) 8,500: —.

För arbetet under 4:o) finnes särskilt anslag anvisat av Stadsfullmäk-

N:o 27.

Ang. utförande av diverse gatuarbeten.

tige, vilket däremot icke är förhållandet med de övriga arbetena och erfordras alltså angående dessa senare ett beslut av Stadsfullmäktige, huruledes kostnaderna för desamma skola gäldas.

I avseende härå anser Drätselkammaren vara lämpligt, att anslag som finnas reserverade för andra gatuarbeten tagas i anspråk. Enligt bokslutet för senaste räkenskapsår finnas sådana anslag tillgängliga till ett sammanlagt belopp av 70,864 kronor 18 öre, därav 27,529 kronor 49 öre för stensättning av Stora torgets västra del, 36,583 kronor 56 öre för stensättning av Kopparbergsvägen samt 6,751 kronor 63 öre för ordnandet av Lidmansvägen.

Drätselkammaren hemställer alltså att Stadsfullmäktige ville besluta

dels förklara hinder ej föreligga för Drätselkammaren att under innevarande år låta härovan angivna gatuarbeten komma till utförande,

dels ock att härför till Drätselkammarens förfogande ställa erforderligt belopp av reserverade anslag till gatuarbeten.

Västerås den 12 maj 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927. Den 30 Maj X.

N:o 28.

Nykterhetsnämndens utlåtande ang. tillstånd för vissa personer att försälja pilsnerdricka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 sistlidne mars månad hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande remitterat Grosshandlaren Frithiof Sandbergs hos Konungens befallningshavande i länet gjorda framställning om tillstånd att från och med den 1 oktober 1927 till den 1 oktober 1930 i lokaler i fastigheten N:o 5 vid Hantverkaregatan (Automaten) här i staden få utskänka pilsnerdricka klass II.

Det tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka inom Automaten som av Grosshandlaren Sandberg för närvarande innehaves är förbundet med vissa villkor.

Nämnden anser med hänsyn till det allmänna nykterhetstillståndet i staden lämpligt, att dessa villkor i fortsättningen bliva gällande och får därför föreslå

att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Grosshandlaren Frithiof Sandberg beviljas tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 5 vid Hantverkaregatan här i staden (Automaten) utskänka pilsnerdricka klass II under villkor

att utskänkningen alla dagar upphör senast kl. 9 em.,

att utskänkningen endast medgives till spisande gäst (mat utan bestämt pris);

att fredag, lördag samt dag före helgdag efter kl. 6 em. samt sön- och helgdagar hela dagarna utskänkning endast medgives till gäst, som intager verklig måltid, bestående av lagad mat till ett pris av 75 öre;

att till varje gäst ej utskänkes mer än högst 2/3 liter pr gång;

N:o 28.
Ang. tillstånd för vissa personer att försälja pilsnerdricka.

samt att gäst, till vilken utskänkts pilsnerdricka, icke måtte ånyo erhålla sådan dryck inom utskänkningsstället förrän efter 2 timmar.

Västerås den 25 april 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 sistlidne mars månad hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande remitterat Konditorn Gottfrid Johanssons hos Konungens befallningshavande i länet gjorda framställning om tillstånd att från och med den 1 oktober 1927 till den 1 oktober 1930 i lokaler i fastigheten N:o 16 vid Stora gatan här i staden (Industrihotellet) få utskänka pilsnerdricka klass II.

Det tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka inom Industrihotellet som av Konditorn Johansson för närvarande innehaves är förbundet med vissa villkor.

Nämnden anser med hänsyn till det allmänna nykterhetstillståndet i staden lämpligt, att dessa villkor i fortsättningen bliva gällande och får därför föreslå

att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka att Konditorn Gottfrid Johansson beviljas tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 16 vid Stora gatan här i staden (Industrihotellet) utskänka pilsnerdricka klass II under villkor

att utskänkningen alla dagar upphör senast kl. 9 em.,

att utskänkningen endast medgives till spisande gäst (mat utan bestämt pris);

att fredag, lördag samt dag före helgdag efter kl. 6 em. samt sön- och helgdagar hela dagarna utskänkning endast medgives till gäst, som intager verklig måltid, bestående av lagad mat till ett pris av 75 öre;

att till varje gäst ej utskänkes mer än högst 2/3 liter pr gång;

samt att gäst, till vilken utskänkts pilsnerdricka, icke måtte ånyo erhålla sådan

dryck inom utskänkningsstället förrän efter 2 timmar.

Västerås den 25 april 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 28.
Ang. tillstånd för vissa personer att försälja pilsnerdricka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 sistlidne mars månad hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande remitterat Hotellinnehavaren W. Ahlströms hos Konungens befallningshavande i länet gjorda framställning om tillstånd att från och med den 1 oktober 1927 till den 1 oktober 1930 i lokaler i fastigheten N:o 21 vid Slottsgatan här i staden (Centralhotellet) få till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Nykterhetsnämnden får efter av handlingarna tagen del föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Hotellinnehavaren W. Ahlström beviljas tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 21 vid Slottsgatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Västerås den 25 april 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 sistlidne mars månad hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande remitterat Fru Greta Schuberts hos Konungens befallningshavande i länet gjorda framställning om tillstånd att från och med den 1 oktober 1927 till den 1 oktober 1930 i lokaler i fastigheten N:o 29 vid Stora gatan här i staden få till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Nykterhetsnämnden får efter av handlingarna tagen del föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Fru Greta Schubert beviljas tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten

N:o 29 vid Stora gatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Västerås den 25 april 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 28. *Ang. tillstånd för vissa personer att försälja pilsnerdricka.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 sistlidne mars månad hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande remitterat Fru Elna Willebrands hos Konungens befallningshavande i länet gjorda framställning om tillstånd att från och med den 1 oktober 1927 till den 1 oktober 1930 i lokaler i fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden få till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Nykterhetsnämnden får efter av handlingarna tagen del föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Fru Elna Willebrand beviljas tillstånd att för tiden 1 oktober 1927—30 september 1928 i lokaler inom fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II.

Västerås den 25 april 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 sistlidne mars månad hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande remitterat Grosshandlaren Carl Wahlenius' hos Konungens befallningshavande i länet den 28 februari innevarande år gjorda framställning om tillstånd för sökanden att under tre års tid utskänka pilsnerdricka klass I och II i samband med servering av smörgåsar, eventuellt mat, och konditorivaror.

Sökanden avser med sin framställning tydligen att erhålla tillstånd till sådan utskänkning av pilsnerdricka klass II, som för närvarande bedrives inom automatrestauranten och Industrihotellet, särskilt i dess s. k. ölkneip.

Då det enligt Nykterhetsnämndens åsikt, med hänsyn till det allmänna nykterhetstillståndet i staden, icke är lämpligt att fler utsänkningsställen för pilsnerdricka kl. II tillkomma i staden, får Nykterhetsnämnden föreslå

att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka tillstånd för Grosshandlaren Carl Wahlenius att i lokaler inom fastigheten Fiskartorget N:o 1 här i staden utskänka pilsnerdricka klass II.

N:o 28. *Ang. tillstånd för vissa personer att försälja pilsnerdricka.*

Västerås den 25 april 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 sistlidne mars månad hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för förberedande yttrande remitterat en av Carl Johnson hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att försälja pilsnerdricka till avhämtning från lokal i fastigheten N:o 4 A vid Västgötegatan här i staden.

Sökanden har den 26 februari 1926 erhållit Konungens befallningshavandes i länet tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:r 26 B vid Stora gatan här i staden försälja pilsnerdricka till avhämtning, dock endast efter rekvisition och under förbehåll att det rekvirerade pilsnerdrickat hemsändes och avlämnades i rekvirantens bostad.

Den föreliggande framställningen avser endast att flytta försäljningsstället till Västgötegatan 4 A här i staden.

Nykterhetsnämnden föreslår

att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till framställningen under förbehåll, att tillståndet lämnas under samma villkor som för närvarande gälla.

Västerås den 25 april 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 29.

Drätselkammarens och Fattigvårdsstyrelsens yttrander ang. åtgärder mot arbetslösheten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På förslag av Drätselkammaren i anledning av en av Herrar Karl Andersson och Widén väckt motion angående vissa åtgärder mot arbetslösheten, beslöto Stadsfullmäktige den 27 nästlidne maj lämna Drätselkammaren bemyndigande att i den omfattning, som vid noggrann prövning kunde visa sig vara erforderlig, låta anordna nödhjälpsarbeten för tillgodoseende av behovet av arbetstillfällen för de arbetslösa i staden.

I sin skrivelse till Stadsfullmäktige i detta ärende har Drätselkammaren ifråga om de i motionen föreslagna åtgärderna yttrat sig allenast angående anordnandet av nödhjälpsarbeten och framställning till statsmakterna om lämnande av bidrag till arbetslöshetens lindrande, men lämnat frågan om kommunalt understöd härför, på sätt i motionen föreslagits, tills vidare öppen, och har härjämte omnämnt vissa arbeten såsom lämpliga kommunala nödhjälpsarbeten. Av dessa har Drätselkammaren för avsikt att i första hand igångsätta arbeten med igenfyllnad av bäcken emellan Nygård och Pilgatan. Härutöver har Drätselkammaren jämväl ansett vissa arbeten kunna igångsättas, avseende ett ordnande för försäljning av staden tillhörig mark, däribland det område av Stensborg, som är beläget mellan Stohagsvägen och järnvägen, och har såsom en första åtgärd härför beslut av Drätselkammaren fattats att anlägga en ny väg från Stohagsvägen och till infarten över järnvägen till södra delen av Stensborg.

Vad åter angår den återstående punkten uti motionärernas förslag eller anvisandet av ett anslag av kommunala medel för utdelande av kontant arbetslöshetsunderstöd jämlikt fattigvårdsförordningen utan karaktär av fattigvård, har Fattigvårdsstyrelsen i avgivet yttrande, som här bilägges, framfört så starka principiella betänkligheter emot en dylik understödsverksamhet, att Drästelkammaren i likhet med Fattigvårdsstyrelsen finner sig böra avstyrka bifall till motionen i denna del.

Västerås den 9 juni 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Som avfordrat yttrande angående hos Stadsfullmäktige genom motion den 28 april innevarande år föreslagna åtgärder till beredande av bl. a. arbetslöshetsunderstöd utan karaktär av fattigvård till oförvållat arbetslösa i staden, får fattigvårdsstyrelsen anföra.

N:o 29.
Ang. åtgärder mot arbetslösheten.

För att erhålla kännedom om arbetslöshetens omfattning och de åtgärder, som vidtagits mot densamma i andra kommuner, har fattigvårdsstyrelsen tillskrivit och erhållit svar från 15 med Västerås i arbetslöshetshänseende ungefär jämställda städer. Av dessa svar framgår, att antalet försörjningspliktiga arbetslösa vid arbetslöshetsräkningen den 5 sistlidne maj utgjorde bl. a.: i Eskilstuna 151, i Borås 91, i Örebro 204, i Uppsala 112, i Jönköping 166, i Linköping 108, i Växjö 115, i Karlstad 120, och i Landskrona 156. Beträffande de åtgärder, som vidtagits för bekämpande av arbetslösheten framgår, att av sagda 15 kommuner ha 14 under tidsperioden 1922—1926 utöver de statliga nödhjälpsarbetena anordnat statligt kommunala eller helt kommunala sådana i större och mindre omfattning; arbetslöshetsunderstöd ha utdelats under kortare och längre perioder i 4 av angivna kommuner; i de övriga 11 städerna har understöd utgått till arbetslösas familjer enligt 1 § fattigvårdslagen, i flera fall i mycket begränsad omfattning. I fråga om åtgärder, som nu planeras i sagda städer med anledning av den arbetslöshet, vilken avspeglar sig i ovan anförda siffror, framgår av de inkomna svaren att i 5 städer pågå eller planeras kommunala nödhjälpsarbeten, i 2 städer är frågan om understöd åt de arbetslösa under utredning och i 8 städer ha inga åtgärder i någon riktning nu vidtagits.

Den här i staden förekommande arbetslösheten är fortfarande rätt omfattande, varför flera arbetslösa på grund därav ännu stå utan dräglig existensmöjlighet. I betraktande härav samt arbetslöshetens långvariga karaktär, är frågan om lämpliga åtgärder för att i görligaste mån råda bot mot detta förhållande allt fort en av våra mest viktiga och aktuella frågor, som icke kan skjutas åt sidan, utan kräver en så långt möjligt för såväl samhällets som de arbetslösas bästa effektiv och tillfredsställande lösning.

Denna uppfattning torde på initierat håll vara vedertagen, men då det gäller fråga om åtgärder mot arbetslösheten, göra sig olika meningar gällande. Fattigvårdsstyrelsen har tidigare vid flera tillfällen hävdat, att understödsvägen är den minst lämpliga åtgärden härutinnan och i varje fall måste betraktas som en nödfallsutväg, vilken endast hjälper den arbetslöse att nödtorftigt draga sig fram i de förhållanden, i vilka han råkat, samt därvid i främsta rummet pekat på anordnandet av lämpliga arbeten. Skulle genom särskilt tvingande förhållanden kontant understödsverksamhet genom fattigvården behöva tillgripas, så bör detta ske under en starkt begränsad tid och till en begränsad kategori arbetslösa.

Då emellertid på grund av förut anförda förhållanden rörande arbetslöshetens långvarighet, den av arbetslöshet drabbade kommunens möjlighet, att i en eller annan form bringa hjälp åt arbetslösa, förr eller senare uttömmas, synes den på Drätselkammarens initiativ föreslagna vägen, att genom Svenska Stadsförbundet söka få till stånd ett för sagda kommuner gemensamt uppträdande i arbetslöshetsfrågan, vara en väg, som bör kunna giva mera bredd och långsiktande riktning åt detta problem samt giva uttryck åt att det i längden icke är möjligt för enskild kommun att brottas med detta problem, utan att det bör vara en statens ofrånkomliga

N:o 29. *Ang. åtgärder mot arbetslösheten.*

uppgift att på ett tillfredsställande och effektivt sätt träda till och i görligaste mån ordna frågan.

Detta är i korthet fattigvårdsstyrelsens principiella ståndpunkt. Vad bl. a. särskilt beträffar motionärernas förslag, att fattigvårdsstyrelsen skulle erhålla uppdrag att meddela understöd enligt 2 § i fattigvårdslagen utan karaktär av fattigvård till arbetslösa, så synes detta stöta på sådana principiella konsekvenser, att förslaget ifråga icke kan vinna fattigvårdsstyrelsens gillande. Fattigvårdsstyrelsen har att enligt gällande fattigvårdslag utdela fattigvård dels enligt 1 § och dels enligt 2 § i sagda lag. För båda dessa former av understöd föreligger återbetalningsskyldighet, för såvitt fattigvårdsstyrelsen enligt 62 § i anförda lag icke finner skäl till eftergift. Härav synes sålunda framgå, att understöd enligt fattigvårdslagen icke på förhand och generellt bör göras återbetalningsfritt, utan att det bör vara fattigvårdsstyrelsen obetaget att i de särskilda fallen härutinnan besluta. Det skulle förövrigt uppstå en dualism, som icke bör förekomma inom fattigvården, om understöd enligt en och samma paragraf skulle givas olika karaktär. Därest återbetalningsfritt understöd skall utdelas, bör verkställighet härav sålunda icke förläggas till fattigvårdsstyrelsen.

Fattigvårdsstyrelsen vill sålunda hävda, att snara och effektiva åtgärder böra vidtagas för att bringa de arbetslösa hjälp samt att därest i avbidan härpå, understödsvägen genom fattigvården måste tillgripas, understöd icke annat än tillfälligtvis och i särskilt begränsad omfattning med återbetalningsskyldighet bör ifrågakomma.

Med vad sålunda anförts har fattigvårdsstyrelsen ansett sig f. n. icke böra tillstyrka bifall till motionen i ärendet.

Västerås den 31 maj 1927.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Arbetslösheten och den med densamma förknippade nöden är alltjämt stor i vårt samhälle. För dagen finnes å Arbetsförmedlingsanstalten anmälda 175 st. arbetslösa, varav 109 äro familjeförsörjare med 220 personer att försörja.

Vid Stadsfullmäktiges januarisammanträde beslöts igångsättandet av kommunal understödsverksamhet för de arbetslösa som uppnått 50-årsåldern. Detta understöd som för tiden 1—27 april omfattar 27 personer upphör nu med april månads utgång. En del kommunala nödhjälpsarbeten igångsattes även i början av februari månad och på dessa befinna sig f. n. ett 50-tal man. Dessa arbeten nalkas nu också sin fullbordan i de närmaste dagarna varför de arbetslösas antal givetvis kommer att ökas. Man står sålunda inför den situationen, att understödet upphör och att

pågående nödhjälpsarbeten slutföras och de arbetslösa stå utan möjlighet till utkomst för sig och sina familjer.

N:o 29. *Ang. åtgärder mot arbetslösheten.*

Under påpekande av ovanstående vilja undertecknade fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på arbetslöshetsproblemet och som en åtgärd till lindrandet av nöden bland de arbetslösa föreslå att Stadsfullmäktige må besluta:

att uppdraga åt Drätselkammaren att snarast möjligt igångsätta arbeten som kunna ge de arbetslösa en dräglig utkomst och

att Drätselkammaren antingen genom skrivelse eller på annat sätt söker hos Statens organ utverka bidrag i en eller annan form till kommunen som hjälp till de arbetslösa,

att Stadsfullmäktige må besluta, att till Fattigvårdsstyrelsens förfogande ställa ett belopp av 10,000 kronor och giva nämnda styrelse i uppdrag att till de arbetslösa utbetala understöd tills de kunna erhålla arbete, samt att detta understöd ej gives karaktär av fattigvård med återbetalningsskyldighet.

Västerås den 28 april 1927.

KARL ANDERSSON. JOSEF WIDÉN.

N:o 30.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige, som till Drätselkammaren överlämnats för beredning, har Polisnämnden med bifogande av en av polischefen i staden gjord framställning angående anvisandet av ett anslag för bestridande av utgifter för en av polisen, med anlitande av bokföringsexperter, verkställd utredning angående ett till åtal anmält brott, förklarat sig icke böra underlåta förorda, att Stadsfullmäktige för ändamålet ville anvisa ett belopp av 1,575 kronor.

N:o 30.

Ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

De betänkligheter, som, enligt vad framgår av Polisnämndens skrivelse, vid behandling av ärendet inom nämnden förelegat emot att belasta stadskassan med ifrågavarande utgift synes vara fullt befogade.

För egen del får Drätselkammaren, under uttalande att Drätselkammaren ansett att en utgift av den beskaffenhet, varom är fråga, icke bör bestridande av stadens medel, hemställa, att Stadsfullmäktige ville förklara Polisnämndens framställning icke föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 9 juni 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bifogade skrivelse har polischefen i Västerås hemställt, att Polisnämnden ville hos Stadsfullmäktige utverka ett fyllnadsanslag stort 1,575 kronor, enär det i budgeten för oförutsedda utgifter anslagna beloppet kronor 500 visat sig otillräckligt på grund av opåräknade kostnader för en å detektivavdelningen efter angivelse verkställd utredning rörande konkursförbrytelse.

Som av polischefens skrivelse och av de vid skrivelsen fogade bilagorna närmare framgår, grundar sig anslagsbehovet därpå, att för utredningen måst anlitas särskilda bokföringsexperter. Totalkostnaden för utredningen uppgår till 1,875 kronor, av vilka dock 300 kronor redan bestritts av anslaget för oförutsedda utgifter.

Inom Polisnämnden har starkt ifrågasatts, huruvida det icke i ett sådant fall som detta är angivarens sak att gälda de kostnader, som äro förenade med den utredning, som bliver en följd av angivelsen, och att kostnaderna sålunda icke borde drabba stadskassan.

Under alla förhållanden borde dock, innan en utredning, vilken såsom i detta fall kan förutsättas komma att draga så avsevärda kostnader för det allmänna, och till vilken anslag ej finnes tillgängligt, igångsättes, anslag för ändamålet hava utverkats.

Ehuru Polisnämnden sålunda ställer sig tveksam, huruvida skyldighet föreligger för staden att gälda dylika kostnader och har den bestämda uppfattningen att för framtiden anslag före dylika utredningars igångsättande äskas av den anslagsbeviljande myndigheten, anser sig likväl nämnden icke, då angivarne nu efter utredningens verkställande väl icke kunna åläggas någon skyldighet att gälda utredningskostnaden, böra underlåta förorda

att Stadsfullmäktige ville anslå ett belopp av 1,575 kronor för gäldande av kostnader för utredning genom särskilda sak-

kunniga i anledning av angiven, misstänkt konkursförbrytelse.

N:o 30.
Ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

Västerås den 9 juni 1927.

För Polisnämnden:
A. DANIELSSON.

Eric Plantin.

Till Polisnämnden i Västerås.

Uti innevarande års stat för polisväsendet i staden för år 1927 har för oförutsedda utgifter upptagits ett belopp av endast femhundra (500) kronor.

En å detektivavdelningen i och för utredning rörande konkursförbrytelse (se Bil. 1) verkställd utredning har emellertid måst verkställas genom anlitande av särskilda bkoföringsexperter. I ersättning för deras arbete har jag ansett skäligt låta utanordna ersättning med tillhopa ettusenåttahundrasjuttiofem kronor (se Bil. 2). Något annat anslag än för oförutsedda utgifter finnes ej för sådant ändamål. Dylik utgift har tidigare icke behövt ifrågakomma, då utredning av nu ifrågavarande slag icke behövt ske. Med hänsyn till detta extra ordinarie krav blir anslaget "till oförutsedda utgifter för polisväsendet" alldeles otillräckligt och har såsom synes högst väsentligt måst överskridas. Med anmälan härom får jag hemställa, att Polisnämnden ville hos Stadsfullmäktige utverka erforderligt fyllnadsanslag.

Västerås Rådhus den 30 maj 1927.

VICTOR ÅSBERG.

Avskrift. *Bil. 1.*

I anmälan, daterad den 16 februari 1927, har Svenska Bindgarnsfabrikens Aktiebolag i Malmö samt i anmälningar, daterade den 21 februari samma år P. G. Holmbergs Eftr. i Korsnäs, firma Albert Engström i Falun, Aktiebloaget Sjuntorp och Erik Sjunberg i Runnvika hos mig till laga åtal för konkursförbrytelse enligt 23 kap. strafflagen angivit styrelsen uti Repslageriaktiebolaget P. E. Erikssons Eftr:s vid rådhusrätten i Västerås anhänggiga konkurs.

Då det med anledning av dessa angivelser var absolut nödvändigt att genomgå bolagets bokföring samt varken jag eller någon av kriminalpolismännen voro insatta i dylikt arbete, hälst som bolagets bokföring var synnerligen omfattande, överläts arbetet i fråga åt revisor A. Åstedt i Handelsbanken. Åstedt har i sin tur såsom hjälp anlitat bokföraren Axel Areskough härstädes. Revisionen av bolagets böcker är nu avslutad och resultatet därav överlämnat till mig.

N:o 30.
Ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

Åstedt har överlämnat räkning för arbetet å 1,400 kronor och Areskough räkning å 670 kronor eller tillhopa 2,070 kronor, vilket belopp jag vördsamt anhåller måtte av tillgängliga medel utanordnas.

Västerås i stadsfiskalskontoret den 28 maj 1927.

E. V. PETERSSON.

Vidimeras:
Victor Åsberg.
Polischef.

Bil. 2 a.

Till Drätselkammarens Kamrerarekontor.

Bifogade två räkningar, nämligen en från revisorn vid Aktiebolaget Svenska Handelsbanken A. Åstedt å kronor 1,400: — och en från bokföraren A. Areskough å 670: — kronor får jag härmed överlämna för utbetalning.

Beträffande Åstedts räkning får jag anföra, att det begärda beloppet får anses skäligt. Arbetet har enligt uppgift tagit en tid av 275 timmar och har enligt vad bankdirektör Fredholm vitsordat delvis utförts med ledighet från Åstedts ordinarie tjänst. Arbetet har varit synnerligen krävande och har, i den mån ledighet ej därför åtnjutits, utförts med anlitande av fritid. Arbetstiden motsvarar med 6 timmars arbetsdag en tid av c:a 40 dagar. Med hänsyn till Åstedts avlöningsförmåner och kvalifikationer får den fordrade ersättningen icke anses oskäligt hög.

Beträffande Areskougs räkning erinras, att ett belopp av 300 kronor redan utanordnats. Beträffande arbetet kan jag vitsorda, att detsamma skett sent och tidigt morgon och kvällar samt å sabbat. Arbetet har varit särdeles betungande och kräft synnerlig noggrannhet. Då det emellertid utförts efter Åstedts anvisningar och således ej varit så självständigt som det av Åstedt utförda, anser jag mig dock böra tillstyrka att den beräknade timlönen nedsättes till kr. 3: 50, och beloppet i sin helhet således beräknas till 475: — kronor.

Till styrkande av arbetets art bifogas avskrift av förvaltareberättelse i Repslageri A.-B. P. E. Erikssons konkurs.

Bolagets räkenskaper hava varit synnerligen vidlyftiga och granskningen har omfattat flera års räkenskaper.

På grund av det sagda får härmed hemställa, att å anslaget "oförutsedda utgifter" i polisväsendets stat för år 1927 utanordnas till

Revisor Åstedt	Kr.	1,400: —
Herr Areskoug	„	175: —
eller tillhopa	Kronor	1,575: —

Västerås Rådhus den 30 maj 1927.

VICTOR ÅSBERG.
Polischef.

Avskrift. *Bil. 2 b.*

N:o 30.

Ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

Till Herr Konkursdomaren i Västerås.

I egenskap av förvaltare uti Repslageriaktiebolaget P. E. Erikssons Eftr. i Västerås konkurs får jag härmed jämlikt 55 § konkurslagen avgiva följande berättelse:

Enligt förrättad bouppteckning ter sig boets ställning sålunda:

Tillgångar:

Varulager		25,005: 41	
Inventarier		28,726: 45	
Fastigheter		78,000: —	
Säkra fordringar		25,839: 53	
Osäkra fordringar	2,331: 39		
Kassabehållning		3,672: 13	161,243: 52

Skulder:

Prioriterade	80,855: 91	
Oprioriterade	216,671: 41	297,527: 32
Brist i boet alltså kronor		136,283: 80

Beträffande tillgångarna torde vara att anmärka att varulagret bör nedskrivas med 15 %, inventarierna, som vid realisation komma att betinga mycket låga värden, anses böra nedskrivas med 65 %, samt säkra fordringarna med 10 %. Fastigheterna torde däremot komma att lämna något överskott därest de realiseras under hand.

Bolaget har fört vederbörliga handelsböcker.

Bokföringen har varit ordentlig och utförlig, men på grund av sin vidlyftighet brustit i överskådlighet.

I böckerna har gjorts anteckningar om deras uppvisande för undertecknad förvaltare.

Senaste balansräkningen bifogas.

Från borgenärer har anmärkts, att balansräkningen utvisar bolagets ställning avsevärt bättre än den verkliga, vilket skulle framgår därav, att något särskilt icke inträffat sedan 1 januari 1926, av beskaffenhet att kunna åsamka bolaget några så stora förluster, att dess ställning, från att vara god kunnat bliva helt undergrävd. Såsom bifogade tablå utvisar skulle bolagets tillgångar sedan årsskiftet förminskats på oförklarligt sätt med kronor 164,546: 53.

Förklaringen härtill och till bolagets obestånd i övrigt torde kunna sökas däri, att bolagets ledning icke varit fackmässig. Såsom tillgångar hava ansetts rent imaginära värden, såsom affärsrörelsens goodwillvärde, värdet av utövade patent, värdet av maskiner m. fl. inventarier, vilka endast kunna värderas i samband med bedriven fabrikation.

N:o 30.

Ang. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

Det torde saknas anledning antaga, att bolagets ledning uppsåtligen förfarit brottsligt mot borgenärerna.

Västerås den 22 december 1926.

FRITHIOF WIKLUNH.

Vidimeras:
Victor Åsberg.

Avskrift. *Bil. 2 c.*

REPSLAGERIAKTIEBOLAGET, VÄSTERÅS.

Försök till

B R I S T F Ö R K L A R I N G.

Bristen i ackordsstaten den 19 nov. 1926	90,816: 52
Aktiekapitalet, som upptagits orubbat i 1925 års bokslut	76,200: —
Reservfonden, som upptagits orubbad	37,816: 67
Nettovinsten, för år 1925	5,612: 45
Förhöjning på fastighetsvärdet utöver bokförda	47,000: —
Summa Kronor	257,445: 64

A v g å e n d e p o s t e r:

Nedskrivning på inventarier	5,684: 17	
Osäkra fordringar	2,331: 09	
Löner	7,974: 14	
Kronoskatt	754: 69	
Hyra	229: 80	
Räntor och differenser	1,000: —	
Ackordskostnader	4,816: 77	
Avlöningar under 1926	23,917: 72	
Andra omkostnader 1926	8,062: 78	
Fastighets- och andra räntor 1926	6,174: 39	
Skatter guldna	1,807: 27	
Avskrivna fordringar	146: 29	
Beräknad förlust genom prisfall på garn, tågvirke, hampa, lin och jute	30,000: —	92,899: 11
Brist, som icke kunnat förklaras		164,546: 53
Kronor		257,445: 64

Vidimeras
Victor Åsberg.

N:o 31.

Drätselkammarens skrivelse ang. iordningställande av nya idrottsplatsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I fråga om tillämpningen av ett den 29 december 1921 fattat beslut om införande av nöjesskatt i staden hava Stadsfullmäktige den 26 januari och 23 februari 1922 beslutat, att den nöjesskatt som inflyter vid tävlingar i icke profesionell idrott med vissa undantag skall fonderas till att användas för idrottens främjande i samhället.

Angående dessa senare medels användning har än vidare genom beslut av Stadsfullmäktige den 28 mars 1923 i sammanhang med upplåtelse av mark för ny idrottsplats av Kristiansborgs område väster om den s. k. Persbobäcken bestämts, att inköp efter ett erbjudet pris av 1: 50 för m^2 av ett område av den P. O. Flodins sterbhus tillhöriga Blåsbojorden med en areal av omkring 11,000 m^2 att tilläggas idrottsplatsen skall slutligen gäldas med anlitande av dessa medel.

Enligt stadens räkenskaper uppgick den för idrottens främjande fonderade nöjesskatten den 31 december 1926 till 14,523 kronor 82 öre.

Arbetet med iordningsställandet av den nya idrottsplatsen pågår under ledning av en särskild bestyrelse, som tillkommit genom åtgärd av en av Drätselkammaren, efter bemyndigande av Stadsfullmäktige enligt beslut den 29 oktober 1925, tillsatt kommitté, med uppdrag att utreda riktlinjerna för idrottsplatsens framtida användande. De med detta iordningställande hittills förenade kostnaderna hava bestritts med medel hopbragta av de olika idrottsorganisationerna.

Som dessa medel nu börja sina, och bestyrelsen därför ställts inför utsikten att få inställa arbetet, har bestyrelsen övervägt vilka åtgärder, som skulle kunna tillgripas för ett förhindrande härav, och i avseende härå i särskild skrivelse till Drätselkammaren, som här bilägges, under erinran om ovannämnda fonderade medel, anhållit, att av dessa ett anslag å 5,000 kronor måtte ställas till förfogande för fullföljande av arbetet med idrottsplatsens färdigställande. I skrivelsen har påvisats, att ett inställande av arbetet skulle öka arbetslösheten i staden.

Då Drätselkammaren ansett, att anvisande av ett anslag med belopp som begärts ur de fonderade nöjesskattemedlen står i överensstämmelse med det beslut som fattats angående dessa medels användning och i övrigt hänsyn bör tagas till det arbete, som hittills genom egna insatser nedlagts på idrottsplatsens ordnande av de olika idrottsorganisationerna, har Drät-

N:o 31. *Ang. iordningsställande av nya idrottsplatsen.*

selkammaren bifallit framställningen, och vill Drätselkammaren härigenom bringa detta beslut till Stadsfullmäktiges kännedom.

Västerås den 2 juni 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Det krävande arbete iordningställandet av huvudplanen å Nya idrottsplatsen vid Kristiansborg visat sig bli då det omfattande schaktningsarbetet betydligt försvårats genom en avsevärd befintlighet av berg och då arbetet delvis överskrider idrottsföreningarnas egna krafter för ett något så när fortskridande av huvudplanens iordningställande, anhålla vi vördsamt om att Drätselkammaren av de medel, som fonderats av från idrottsföreningarnas idrottstillställningar utgående nöjesskatten, måtte bevilja oss ett anslag av kronor femtusen (5,000: —), i och för arbetets normala fortgång.

Vi vilja även göra Drätselkammaren underkunnig om, att å arbetsplatsen äro anställda sju (7) arbetslösa personer, som arbeta full veckotid. Då arbetet för de arbetslösa måste stoppas om någon tid i brist på underhållningsmedel, enär vi ej äga kapital för ett längre avlönande av anställd arbetskraft, vilken just nu disponeras på förmånliga villkor, vore vi mycket betjänade av Drätselkammarens beviljande av vår vördsamma framställning, på samma gång som en ökad arbetslöshet undvikes.

Arbetsstyrelsen för Nya Idrottsplatsbygget vid Kristiansborg.

RAGNAR TENOW. CARL-ANTON ANDERSSON.
v. Ordf. Sekr.

N:o 32.

Beredningsutskottets och Nykterhetsnämndens yttranden ang. besvär över ett stadsfullmäktigebeslut rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 24 februari innevarande år erhöll Beredningsutskottet av Stadsfullmäktige uppdraget att avgiva förslag till yttrande i anledning av besvär, anförda av Handlanden A. Bennitz över Stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1927 i fråga om tillstånd för klaganden att utförsälja pilsnerdrika från butik i fastigheten med adressnummer Pilgatan 1.

N:o 32.
Ang. besvär över ett stadsfullmäktigebeslut rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka

I anledning därav att Beredningsutskottet vid föredragning av besvärshandlingarne av vissa anledningar ansett desamma jämväl böra delgivas Nykterhetsnämnden, som från början handlagt ärendet, anhöll Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 mars 1927 att besvären måtte remitteras till Nykterhetsnämnden för yttrande, och fattade Stadsfullmäktige den 31 i samma månad beslut i enlighet med denna hemställan.

I avgivet yttrande, som direkt till Beredningsutskottet överlämnats och här bifogas, har Nykterhetsnämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till besvären, eller för den händelse att Stadsfullmäktige till förnyad prövning upptoge klagandens ansökan, att denna jämväl måtte avstyrkas under motivering att något behov av den begärda försäljningsrätten icke förelåge.

I likhet med Nykterhetsnämnden och på de skäl denna anfört anser Beredningsutskottet att någon grund för det överklagade beslutets hävande i besvärsväg icke är för handen, och synes icke heller anledning föreligga att ånyo upptaga ärendet till omprövning.

Denna senare åsikt grundar Beredningsutskottet därpå, att även med klagandens uppfattning att behov av en ny försäljningsrättighet inom södra utgårdarna skulle föreligga, detta behov icke på grund av läget för den begärda rättigheten inom södra rayonen av södra utgårdarna, där redan förut två rättigheter finnas, synes bliva tillgodosett. Att såsom klaganden gör stödja sin uppfattning om förefintligheten av ett dylikt behov på en jämförelse med sammanlagda antalet försäljningsställen inom södra kvarteret, således med inberäkning av de ställen där pilsnerdricka tillhandahålles i sammanhang med hotellrörelse eller matservering, är att ställa saken på huvudet. Frånräknas dessa senare rättigheter, vilka av naturliga skäl såsom sammankopplade med hotell- och matserveringsrörelse, koncentreras till stadens centralare delar, återstår såsom jämförelsematerial blott fem rättigheter av liknande natur med den varom nu är fråga.

Beredningsutskottet får alltså jämväl för sin del hemställa att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till besvären.

Västerås den 15 juni 1927.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 60 i Stadsfullmäktiges protokoll för den 31 mars innevarande år hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterat de besvär, som av Handlanden A. Bennitz, Pligatan 1, här i staden anförts över Stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1927, att avstyrka bifall till klagandens framställning hos Konungens befallningshavande i länet om tillstånd för honom att i lokaler i ovan angivna fastighet försälja pilsnerdricka klass II till avhämtning.

N:o 32.

Ang. besvär över ett stadsfullmäktigebeslut rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka

Nykterhetsnämnden får i anledning härav anföra.

Klaganden besvärar sig, enär Stadsfullmäktiges beslut vilar på fullkomligt orättvis grund och kränker klagandens enskilda rätt såsom näringsidkare".

Då i Stadsfullmäktiges beslut finnes angivet skälen för avstyrkandet, och sålunda beslutet, enligt Nämndens uppfattning, är fattat i överensstämmelse med Kungl. förordningen den 11 juni 1919 angående försäljning av pilsnerdricka, synes klaganden förmena, att Stadsfullmäktige vid fattandet av detta beslut missbrukat sin s. k. lokala vetorätt. Vad angår att klagandens enskilda rätt som näringsidkare är kränkt genom Stadsfullmäktiges beslut, torde näppeligen, sådana bestämmelserna i förordningen nu äro, dylik rätt att försälja pilsnerdricka föreligga för varje näringsidkare. Skulle dylik rätt föreligga, vore ju bestämmelserna i förordningen om den lokala vetorätten meningslösa.

Under sådana förhållanden saknas sålunda varje grund för upphävande av Stadsfullmäktigebeslutet såsom sådant i besvärsväg.

För den händelse Stadsfullmäktige emellertid med anledning av klagomålens innehåll skulle finna anledning upptaga ärendet till förnyad handläggning och avgiva nytt yttrande, får Nämnden hänvisa till, vad Nämnden förut i ärendet anfört, nämligen att behov av den begärda försäljningsrätten, enligt Nämndens uppfattning, icke föreligger.

Nykterhetsnämnden får därför beträffande själva besvärsmålet föreslå,

att Stadsfullmäktige ville avstyrka bifall till besvären, ävensom, därest Stadsfullmäktige upptaga till förnyad prövning frågan om tillstånd för A. Bennitz att i lokaler inom fastigheten Pilgatan 1 här i staden försälja pilsnerdricka, föreslå, att Stadsfullmäktige, på grund av vad Nämnden förut i ärendet anfört, ville för sin del avstyrka bifall till Bnnitz' framställning.

Västerås den 25 april 1927.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava genom beslut den 24 februari innevarande år till Beredningsutskottet för yttrande överlämnat av Handlanden A. Bennitz anförda besvär över beslut av Stadsfullmäktige den 27 föregående januari att hos Konungens befallningshavande avstyrka en av honom sökt rättighet till utförsäljning av pilsnerdricka från butik i fastigheten med adressnummer 1 Pilgatan.

I sin besvärsskrivelse har klaganden uppdragit en jämförelse mellan antalet utförsäljningssällen inom södra kvarteret och södra utgårdarne

N:o32.
Ang. besvär över ett stadsfullmäktigebeslut rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka

byggd på folktätheten inom dessa bägge områden och härav dragit slutsatser angående behovet av den av honom sökta rättigheten, som Beredningsutskottet funnit innebära en så pass stark motbevisning gentemot Nykterhetsnämndens uppfattning, att Beredningsutskottet icke kunnat undgå att härav taga ett visst intryck. Med hänsyn därtill, att i besvärsskrivelsen frågan efter vilka principer behovet av rättigheter bedömes av den kommunala myndighet, som i första hand har att bereda ärenden av förevarande art före Stadsfullmäktiges handläggning av desamma — eller Nykterhetsnämnden — bragts på tal, har Beredningsutskottet ansett ärendets principiella vikt böra föranleda, att Nykterhetsnämnden beredes tillfälle att före avgivandet av Beredningsutskottets slutliga utlåtande ånyo yttra sig i detsamma och härvid utförligen motivera sin ståndpunkt till frågan om behov eller icke av den sökta rättigheten, som helt kort och gott i det yttrande, som legat till grund för Stadsfullmäktiges överklagade beslut, formulerats sålunda: "samt behov av ytterligare ett försäljningsställe enligt nämndens uppfattning ej föreligger".

Då det utom av detta skäl för en återremiss av ärendet till Nykterhetsnämnden synes vara i sin ordning att besvär i allmänhet för bemötande delgives den myndighet, som från början handlagt ärendet, hemställer Beredningsutskottet

att Stadsfullmäktige ville besluta jämväl remittera besvärshandlingarne för yttrande till Nykterhetsnömnden.

Västerås den 16 mars 1927.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Till Konungens befallningshavande i Västmanlands län.

Den 17 innevarande februari ingav jag till Konungens befallningshavande besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 27 nästlidne januari, varigenom Stadsfullmäktige beslutat avstyrka bifall till min ansökan om rättighet att försälja pilsnerdricka till avhämtning i min affärslokal Pilgatan 1 här i staden.

Jag anhåller dock härmed vördsamt att få komplettera dessa besvär med yrkande därom, att därest Konungens befallningshavande mot förmodan icke skulle anse nödigt i ärendet vidare höra Stadsfullmäktige, Konungens befallningshavande emellertid, innan ärendet avgöres, ville anmoda Stadsfullmäktige att avgiva förklaring över huru Stadsfullmäktige i betraktande av de faktiska förhållandena rörande antalet försäljningsställen av pilsnerdricka inom respektive områden kommit till det resultat, att intet behov av en ny sådan rättighet kan anses föreligga inom södra utgårdarna, särskilt med hänsyn till att Stadsfullmäktige den 30

N:o 32

Ang. besvär över ett stadsfullmäktigebeslut rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka

september 1926 ansett en ny sådan rättighet behövlig inom södra kvarteret.

Tillika anhåller jag vördsamt att bliva satt i tillfälle att med anledning av Stadsfullmäktiges yttrande avgiva påminnelser i ärendet.

Västerås den 19 februari 1927.

A. BENNITZ.

Till Konungens befallningshavande i Västmanlands län.

Över Stadsfullmäktiges i Västerås beslut den 27 januari 1927 rörande av mig begärd rätt att till avhämtning försälja pilsnerdricka i min affärslokal i fastigheten Pilgatan 1 här i staden, vilket beslut enligt bevis å här i avskrift bifogade protokollsutdrag i ärendet blivit offentligen uppläst den 1 innevarande februari, får jag härmed vördsamt anföra besvär och därvid anföra följande.

Till en början vill jag åberopa vad jag redan anfört och visat i min till Konungens befallningshavande ställda ansökningshandling. Alla mina däri lämnade uppgifter hava lämnats obestridda. Stadsfullmäktige hava emellertid, enligt vad som kan utläsas av protokollet helt och hållet litat på Nykterhetsnämndens uttalande i ärendet och kritiklöst åberopat detsamma såsom skäl för sitt avstyrkande beslut. Den 30 september 1926 tillstyrkte Stadsfullmäktige en ny rättighet till försäljning till avhämtning av pilsnerdricka i Köpman Zeidlitz affär i fastigheten Allégatan 8. Nykterhetsnämndens avgivna yttrande rörande nämnda försäljningsrätt följdes även då utan någon som helst kritik. På så sätt fattas i regel Stadsfullmäktiges beslut så snart det gäller Nykterhetsnämndens yttrande rörande försäljning av drycker av ringa alkoholhalt.

Detta Stadsfullmäktiges vedertagna bruk att i vått och torrt följa Nykterhetsnämndens förslag sätter emellertid Stadsfullmäktiges auktoritet såsom en opartisk beslutande myndighet i icke ringa fara. Nykterhetsnämndens uppfattning om rättvisa och billighet vid ett tillstyrkande eller avstyrkande utlåtande ifråga om försäljning av pilsnerdricka grundar sig nämligen ofta på sådana skäl och omständigheter som äro lindrigt sagt svårförståeliga och som föranleda sådana konsekvenser att det ena beslutet synes tillkommet i rak strid mot grunderna för ett annat beslut.

Hos den enskilde medborgaren, vars utkomst i viss mån kan beröras av dessa beslut, kan givetvis icke under sådana förhållanden Nykterhetsnämndens utlåtande ingiva någon som helst respekt. Man har därför desto större rätt att fordra att Stadsfullmäktige vid fattandet av sina beslut icke kränka rättvisan och den enskildes rätt utan i stället följa en bestämd linje och därmed sätta en både nyttig och nödig gräns för underordnande myndigheters inkonsekvenser.

Det konkreta fall, som föranlett mig till ovanstående allmänna resonnemang, och som rör mig själv, har jag redan i början av denna skrivelse lätt berört, men vill nu närmare relatera detsamma, alldenstund de med fallet ifråga förenade omständigheterna just utgöra stöd för mina besvär. Och detta är så mycket nödvändigare, som Stadsfullmäktige, ehuru jag re-

N:o 32.

Ang. besvär över ett stadsfullmäktigebeslut rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka

dan i min ansökning åberopat Stadsfullmäktiges beslut den 30 september 1926 rörande Köpman Zeidlitz försäljningsrättighet såsom stöd för denna min ansökning, icke med ett enda ord vidrört denna omständighet, antagligen för undvikande av en obehaglig och ohållbar situation.

Som bekant utgöres södra kvarteret inom Västerås stad av det till ytinnehållet jämförelsevis lilla område, som begränsas i väster av Svartån, i norr av Kungsgatan, Stora torget, Smedjegatan och Kopparbergsvägen samt i öster av en linje följande Kopparbergsvägen, Östra Ringvägen, Stora gatan, Kungsängsgatan och Lillån med undantag för Gamla kyrkogården, som ligger inom Södra utgårdarna.

Södra utgårdarna utgöres av det vidsträckta område, som ligger öster om Kopparbergsvägen och Södra kvarterets gränslinje mot öster.

Södra kvarteret har en folkmängd om icke fullt 4,800 personer, hopträngd inom som förut sagts ett relativt litet område.

Södra utgårdarna hava en folkmängd av något över 6,000 personer, utströdd på ett mycket vidsträckt område.

Denna orientering är en nödvändig förutsättning för konstaterandet av behovet av försäljningsställen för pilsnerdricka inom stadsdelarna i fråga.

I september 1926 hade inom södra kvarteret Köpmännen Edling, Broman, Skogard och Berta Jansson rättigheter att till avhämtning försälja pilsnerdricka. Härjämte hade Västeråsautomaten, Industrihotellet, Industrikneipen och fru Schubert rättigheter till utminutering av samma dryck samt slutligen Carl Johnsson rättighet att från nederlag försända pilsnerdricka. Alltså funnos inom detta *lilla* område med en befolkning av cirka 4,800 personer *icke mindre än nio försäljningsställen för pilsnerdricka.* Icke förty ansågo Nykterhetsnämnden och därmed också Stadsfullmäktige att behovet fordrade ännu en rättighet och denna erhöll då Köpman Zeidlitz efter Stadsfullmäktiges tillstyrkan den 30 september 1926 såsom jag förut omnämnt.

Vid samma tidpunkt (och förhållandet är fortfarande detsamma) hade inom södra utgårdarna köpmännen P. A. Karlsson i Solhem, Elin Bergström och Anders Nilsson i Ängsgärdet rättigheter att till avhämtning försälja pilsnerdricka. Alltså funnos inom detta stora område med en folkmängd av cirka 6,000 personer endast tre försäljningsställen för pilsnerdricka. Det oaktat ansågo nykterhetsnämnden och givetvis även Stadsfullmäktige enligt beslut den 28 oktober 1926, då jag ansökte om en försäljningsrättighet i Pilgatan 1 att intet behov av en ny sådan rättighet förefanns och samma myndigheter hava, enligt vad det nu överklagade beslutet utvisar, forftarande samma åsikt.

Siffrorna giva emellertid sitt ofrånkomliga utslag i ärendet och visa tydligt att det överklagade beslutet vilar på orättvis grund.

Den icke initierade medborgaren i samhället må väl i sanning stå undrande och spörjande inför Nykterhetsnämndens och Stadsfullmäktiges behovsberäkningar i förevarande fall.

Någon lösning till denna gåta finnes kanhända ehuru densamma synes omsorgsfullt bevakad av nyssnämnda myndigheter.

N:o 32.

Ang. besvär över ett stadsfullmäktigebeslut rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka

Sedd från konsumentsynpunkt skulle gåtan möjligen kunna lösas sålunda att myndigheterna anse att de statsmedlemmar, som hava olyckan att bo utanför det planlagda området och till följd därav i övrigt ofta äro styvmoderligt behandlade, icke ens få hava lika stora behov på bekvämligheter som de, vilka bo inom stadsplan. Ty det är ju icke de inom södra utgårdara boende konsumenterna, som förklarat att behov av ett försäljningsställe med för dem bekvämt läge och i övrigt lätt kontrollerbart icke förefinnes, utan det är Nykterhetsnämnden som tagit sig målsmanskapet över dessa konsumenter och förklarat att något sådant behov helt visst icke föreligger, antagligen utan att ens hava hos dem det angår efterfrågat behovet.

Sedd åter från Nykterhetsnämndens synpunkt borde lösningen ligga i den omständigheten att södra utgårdarnas innevånare hava visat sådant missbruk av klass II att det icke kunde anförtros dem ännu ett försäljningsställe. Man måste då e contrario draga den slutsatsen av Nykterhetsnämndens åtgöranden i fallet Zeidlitz och i mitt föreliggande fall, att det inom södra kvarteret föreligger så ytterst ringa bruk av pilsnerdricka att bruket av denna dryck därstädes behöver stimuleras.

Denna jämförelse mellan de två beslut, fattade inom loppet av en månad, där behovsprincipen varit den avgörande, visar tydligt nog huru liten vikt Nykterhetsnämnden fäster vid ett objektivt bedömande av frågorna. För södra kvarterets del synes Nykterhetsnämnden hava den åsikten att pilsnerdricka är en mycket oskyldig dryck men däremot för södra utgårdarna en synnerligen farlig sådan.

Av vad jag sålunda härovan visat och anfört torde med all tydlighet framgå att Stadsfullmäktiges beslut, motiverat som det är på Nykterhetsnämndens utlåtande, vilar på fullkomligt orättvis grund och kränker min enskilda rätt såsom näringsidkare.

Jag erinrar slutligen därom att ingen som helst anmärkning mot min person eller min lämplighet att handhava den ifrågasatta försäljningsrätten förekommit. Min lämplighet har tvärtom styrkts av i ärendet bifogade intyg.

Med stöd av vad jag sålunda i ärendet andragit hemställer jag att Konungens befallningshavande ville upphäva Stadsfullmäktiges ifrågakomna beslut samt, därest hinder icke anses möta, medgiva mig rätt att till avhämtning försälja pilsnerdricka i min affärslokal i fastigheten Pilgatan 1 i Västerås stad.

Västerås den 15 februari 1927.

A. BENNITZ.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927 Den 30 Juni XI.

N:o 33.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed avgiva berättelse för räkenskapsåret 1926.

Efterföljande sammanställning utvisar en jämförelse mellan de enligt budgeten beräknade värdena och de i verkligheten erhållna.

	Enl. budget	Verkliga
Inkomster:		
Vattenverket	167,000: —	189,704: 04
Gasverket	344,600: —	368,218: 22
Elektricitetsverket	619,500: —	626,692: 20
Kronor	1,131,100: —	1,184,614: 46
Utgifter:		
Vattenverket	127,504: —	120,598: 12
Gasverket	296,812: —	349,931: 46
Elektricitetsverket	389,135: —	377,342: 01
Kronor	813,451: —	847,871: 59
Behållning:		
Vattenverket	39,496: —	69,105: 92
Gasverket	47,788: —	18,286: 76
Elektricitetsverket	230,365: —	249,350: 19
	317,649: —	336,742: 87
Utgifter för avloppsledningarna, avgå	43,270: —	43,067: 48
Återstår Kronor	274,379: —	293,675: 39

Diverse utgifter, beräknade till 22,200, hava uppgått till 26,988 kronor. Överskjutande belopp är huvudsakligen att hänföra till sjukhjälp med omkring 3,350 kronor.

Den långvariga kolkonflikten i England medförde ökade utgifter för gaskol. I budgeten var räknat med 114,000 kr., men uppgingo kostnaderna till 157,600 kronor.

N:o 33.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

Då gasverkets ugnar äro synnerligen bristfälliga, krävde desamma större underhållskostnader än som beräknades vid budgetens upprättande.

Jämlikt beslut av Stadsfullmäktige hava kostnaderna för en nyanskaffad tjärseparator vid gasverket samt halva kostnaden för sektioneringstransformatorer vid elektricitetsverket upptagits i resp. verks löpande utgifter under redogörelseåret.

Såsom av redogörelsen framgår avslutades under år 1926 arbetena med utbyggande av avlopps-, vatten- och gasledningar inom Västra Förstaden.

Västerås den 16 juni 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Styrelseberättelse för år 1926.

Merkantila uppgifter.

GEMENSAMMA FÖRVALTNINGEN.

	Enl. budget	Enl. bokslut
Löner	75,370: —	75,283: 76
Diverse utgifter, såsom läkarearvode, sjukhjälp, försäkringar, kontorsutensilier, telefon, renhållning, värme m. m.	22,200	26,987: 83

VATTENVERKET.

Inkomster:

Vatten och mätarehyror	165,000: —	179,492: 04
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —	1,200: —
Installationsarbeten samt bostadshyror	800: —	1,462: —
Inkomst från amorteringsfonden	—: —	7,550: —
Kronor	167,000: —	189,704: 04

Utgifter:

Driftkostnader	22,800: —	24,818: 40
Underhållskostnader	15,000: —	19,014: 25
Avlöningar och pensioner	25,494: —	25,274: 69
Diverse utgifter	10,590: —	12,246: 12
Transport	73,884: —	81,353: 46

N:o 33. *Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.*

	Enl. budget	Enl. bokslut
Transport	73,884: —	81,353: 46
Ränta och amortering	52,620: —	39,244: 66
Avskrivning av fordringar	1,000: —	—: —
	127,504: —	120,598: 12
Inkomster utöver utgifter	39,496: —	69,105: 92
Kronor	167,000: —	189,704: 04

AVLOPPSLEDNINGARNA.

Inkomster:

Avgifter för vattenklosetter	46,250: —	47,670: 34
Inkomst från amorteringsfonden	—: —	1,522: 04
Kr.	46,250: —	49,192: 38
Utgifter utöver inkomster	43,270: —	43,067: 48
Kronor	89,520: —	92,259: 86

Utgifter:

Driftkostnader	12,500: —	16,465: 69
Underhållskostnader	8,500: —	11,160: 93
Avlöningar	11,975: —	10,343: —
Diverse utgifter	2,000: —	2,413: 80
Ränta och amortering	54,545: —	51,876: 44
Kronor	89,520: —	92,259: 86

GASVERKET.

Inkomster:

Allmänna belysningen	31,900: —	31,657: 41
Gas, mätarehyror, koks och tjära	312,200: —	324,884: 55
Installationsarbeten	500: —	1,106: 26
Inkomst från amorteringsfonden	—: —	10,570: —
Kronor	344,600: —	368,218: 22

Utgifter:

Driftkostnader	133,500: —	176,821: 68
Underhållskostnader	23,000: —	32,144: 44
Avlöningar och pensioner	65,497: —	69,623: 91
Diverse utgifter	17,220: —	17,251: 98
Räntor och amortering	52,595: —	41,004: 12
Inköp av gasmätare	4,000: —	7,988: 97
Avskrivning av fordringar	1,000: —	774: 50
Transport	296,812: —	345,609: 60

N:o 33.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

	Enl. budget	Enl. bokslut
Transport	296,812: —	345,609: 60
Inköp av tjärseparator	—: —	4,321: 86
Kr.	296,812: —	349,931: 46
Inkomster utöver utgifter	47,788: —	18,286: 76
Kronor	344,600: —	368,218: 22

ELEKTRICITETSVERKET.

Inkomster:

Allmänna belysningen	28,860: —	29,693: 37
Elektrisk ström och mätarehyror	590,000: —	585,528: 83
Installationsarbeten	640: —	900: —
Inkomst från amorteringsfonden	—: —	10,570: —
Kronor	619,500: —	626,692: 20

Utgifter:

Driftkostnader	121,700: —	114,829: 71
Underhållskostnader	52,500: —	61,333: 04
Avlöningar och pensioner	59,771: —	58,695: 85
Turbinhusdriften	4,500: —	4,765: 25
Diverse utgifter	46,520: —	49,930: 64
Ränta och amortering	98,644: —	80,746: 21
Inköp av elektr. mätare	3,000: —	5,523: 25
Avskrivning av fordringar	2,500: —	1,518: 06
	389,135: —	377,342: 01
Inkomster utöver utgifter	230,365: —	249,350: 19
Kronor	619,500: —	626,692: 20

Sammanställning över verkens anläggnings- och bokförda värden år 1926 samt amortering under åren 1912—1926.

N:o 33. *Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.*

	Byggnader, maskiner och ledningsnät Kronor	Mätare Kronor	Summa Kronor
Vattenverket:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1926	733,903: 40	52,983: 32	786,886: 72
Bokfört värde 31/12 1926	459,088: 99	5,780: 06	464,869: 05
Amortering under åren 1912—1926	274,814: 41	47,203: 26	322,017: 67
Gasverket:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1926	561.987: 14	193,306: 31	755,293: 45
Bokfört värde den 31/12 1926	358,083: 50	46,535: 82	404,619: 32
Amortering under åren 1912—1926	203,903: 64	146,770: 49	350,674: 13
Elektr.-vreket och Turbinhuset:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1926	1,225,498: 52	330,520: 43	1,556,018: 95
Bokfört värde den 31/12 1926	654,630: 57	13,478: 42	668,108: 99
Amortering under åren 1912—1926	570,867: 95	317,042: 01	887,909: 96
Avloppsledningarna:			
Anläggningsvärde t. o. m. år 1926	932,776: 61	—	932,776: 61
Bokfört värde den 31/12 1926	816,522: 79	—	816,522: 79
Amortering under åren 1912—1926	116,253: 82	—	116,253: 82
Kontors- och Förrådsbyggnader samt Inventarier:	Byggnader Kronor	Inventarier Kronor	Summa Kronor
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1926	31,893: 91	87,065: 85	118,959: 76
Bokfört värde den 31/12 1926	25,850: —	23,347: 90	49,197: 90
Amortering under åren 1912—1926	6,043: 91	63,717: 95	69,761: 86

N:o 33.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

Nyanläggningar och nyanskaffningar.

	Verklig kostnad Kronor	Anslaget beviljat den	Anslagna belopp Kronor	+ överskott — brist Kronor
Lånemedel.				
Reserverat för ledn. i Hammarby enl. Stadsfullmäktiges beslut den 24 april 1924 (se nedan) kronor 4,200: —.				
Nyanläggningar fullbordade år 1926:				
Vatten-, avlopps- och gasledningar		24/4 1924	4,200: —	
i Hammarby	89,100: —	24/4 1924	84,900: —	
	89,100: —		89,100: —	

Tekniska uppgifter.

VATTENVERKET.

Fördelning av det förbrukade vattnet.

	År			Jämförelse mellan åren			
	1924	1925	1925	1924 o. 1925		1925 o. 1926	
				Ökning i			
				m³	%	m³	%
För hushållsbehov	987,886	1,026,041	1, 56,826	38,155	3,9	30,785	3,0
För industriella behov	204,926	239,246	264,040	34,320	16,7	24,794	10,4
För allmänna behov såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning av gräsmattor, gatuspolning, brandsläckning även som läckage m. m.	54,000	56,000	56,000	2,000	3,7	—	—
Summa	1,246,812	1.321,287	1,376,866	74,475	6.0	55,579	4,2

Utdrag ur driftrapporten.

Vid pumpning observerad differens i brunnarnas vattenstånd:

N:o 1 (äldsta brunnen) 0,26; användes ej under året.

N:o 2 och 3: 0,92 m.

Aggregat N:o 1 (Kolvpump): arbetade 1 tim. 30 min. och uppfordrade 114 m³ gör 21 lit. pr sek.

Aggregat N:o 2 (Kolvpump) arbetade ej under året.

Aggregat N:o 3 (Centrifugalpump) arbetade 6,620 tim. 10 min. och uppfordrade 1,191,630 m³, gör 56,0 lit. pr sek.

Aggregat N:o 4 (Centrifugalpump) arbetade 163 tim. 45 min. och uppfordrade 42,450 m³, gör 72,0 lit. pr sek.

Elektrisk strömförbrukning 389,706 kwh., motsvarande 282,4 kwh. pr 1,000 m³ uppfordrat vatten.

Vattnets temperatur lägst 3° högst 11° C.

Största vattenförbrukningen pr dygn motsvarande 6,583 m³ (27/5).

Medelvattenförbrukningen pr dygn motsvarande 3,772 m³.

Minsta vattenförbrukningen pr dygn motsvarande 1,201 m³ (6/4).

Vattenmätare.

Antal uppsatta mätare den 31 dec. 1925 .... 862 st.
Antal uppsatta mätare under året .... 72 st.
Antal uppsatta mätare den 31 dec. 1926 .... 934 st.

Vattenledningar.

		Meter	S:a meter
Stadens:			
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1925	54,844	
	Under året lagda ledningar	559	
	Sammanlagda längden den 31 dec. 1926	—	55,403
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1925	2,430	
	Under året lagda ledningar	39	
	Sammanlagda längden den 31 dec. 1926	—	2,469
Enskildas:			
Gjutjärnsledningar		—	3,035
Smidesjärnsledningar		—	6,628
Vattenledningsnätets sammanlagda längd d. 31 dec. 1926		—	67,535

N:o 33.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

År 1926 lagda vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter			Summa meter
	7″	6″	$1\frac{1}{2}$″	
Vasagatan från ändpunkten vid Einar 3, norr ut	40			40
Skultunavägen från ändpunkten vid Abraham 5, norr ut		79		79
Regementsområdet från huvudledningen till flygverkstäderna		440		440
Skogsvägen från Skultunavägen, norr ut			39	39
Summa meter	40	519	39	598

Antalet brandposter ökades från 327 st. till 328 st.
Vattenserviser: Inom planlgada området utfördes 4 st.
Utom planlagda området utfördes 16 st.
Av utom kommunen belägna gårdar utlämnas vatten till Hamre gård, ägare A. Andersson.

Avloppsledningarna.

	Meter
Stadens:	
Sammanlagda längden den 31 dec. 1925	45,452
Under året lagda ledningar	215
Sammanlagda längden den 31 dec. 1926	45,667
Enskildas:	
Sammanlagda längden den 31 dec. 1926	8,209
Avloppsledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1926	53,876

År 1926 lagda avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter		Summa meter
	18″	9″	
Vasagatan från ändpunkten vid Einar 3, norr ut	40		40
Skultunavägen från ändpunkten vid Abraham 5, norr ut		79	79
Skogsvägen från Skultunavägen norr ut		39	39
Vasaparken		57	57
Summa meter	40	175	215

Avloppsserviser: Inom planlagda området utfördes 5 st.
Utom planlagda området utfördes 17 st.

Vattenklosetter: Antal uppsatta den 31 dec. 1925 1,865 st.
Antal uppsatta under året 139 st.
Antal uppsatta den 31 dec. 1926 2,004 st.

N:o 33.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

GASVERKET.

		År		Jämförelse mellan åren 1925—1926	
		1925	1926		%
Förgasade kol	ton	3,938.4	4,647.1	708.7	17.0
Tillverkad gas	m³	1,200,280	1,239,860	39,580	3.3
Gasutbyte pr 1000 kg. kol	„	304.7	266.8	—37.9	—12.4
Koks från ugnarna	hl.	69,387	78,711	9,324	13.4
Koks till undereldning	„	17,473	23,790	6,317	36.2
Koks till ångpannorna	„	552	1,048	496	89.9
Koks till försäljning	„	51,362	53,873	2,511	4.9
Erhållen koks pr 1000 kg. kol...	„	17.6	16.9	—0.7	—4.0
Till undereldning använd koks i % av förgasade kol	%	20.9	23.0	2.1	10.0
Erhållen tjära	lit.	166,600	158,240	—8,360	—5.0
Erhållen tjära pr 1000 kg. kol...	„	42.3	34.1	—8.2	—19.4
Antal retortladdningar	st.	26,307	30,845	4,538	17.3
Kol pr laddning	kg.	149.7	150.7	1,0	0.7
Gasförbrukningen pr år och innevånare	m³	40.5	42.2	1.7	4.2

Fördelning av den förbrukade gasen.

	1925		1926		Jämförelse mellan åren 1925—1926	
	m³	%	m³	%	m³	%
		av årsförbrukningen				
Offentlig belysning	96,186	8.0	99,007	8.0	2,821	2.9
Enskild värme och lysgas	937,670	78.2	956,638	77.2	18,968	2.0
Gasverkets eget behov	3,771	0.3	3,759	0.3	— 12	0.0
Felmätningar och förluster	162,003	13.5	180,306	14.5	18,303	11.3
Summa	1,199,630	100.0	1,239,710	100.0	40,080	3.3

Största gasförbrukningen pr dygn motsvarade 4,990 m³ (26/5).
Medelgasförbrukningen pr dygn motsvarade 3,396 m³.
Minsta gasförbrukningen pr dygn motsvarade 2,380 m³ (26/12).

N:o 33.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

Gasledningar.

		Meter	S:a meter
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 december 1925		39,913
	Under året lagda ledningar	365	
	Under året kasserade ledningar ...	325	40
	Sammanlagda längden den 31 december 1926		39,953
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 december 1926		6,370
Gasledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1926 ...		—	46,323

År 1926 lagda gasledningar.

Ledningssträckor	Meter			S:a meter
	9″	6″	5″	
Slottsgatan mellan Stora gatan och Skomakaregatan	79			79
Biskopsgatan mellan Källgatan och Hållgatan		136		136
Vasagatan från ändpunkten vid Einar 3, norr ut		40		40
Källgatan mellan Västgötegatan och Stora gatan			110	110
Summa meter	79	176	110	365

År 1925 kasserade gasledningar.

Ledningssträckor	Meter		S:a meter
	3″	2″	
Slottsgatan mellan Stora gatan och Skomakaregatan	79		79
Biskopsgatan mellan Källgatan och Hållgatan...		136	136
Källgatan mellan Västgötegatan och Stora gatan		110	110
Summa meter	79	246	325

Antalet gatulyktor motsvarade 324 st. med 332 lågor, varav 267 hölls brinnande.

Antal gasmätare den 31 december 1925 .... 4,537 st.
Ökning under året .... 94 st.
Antal gasmätare den 31 december 1926 .... 4,631 st.
därav 2,712 automater.

Gasserviser: Inom planlagda området utfördes 7 st.
Utom planlagda området utfördes 13 st.
Varmvattenberedarnas antal ökades från 587 till 597 st.

ELEKTRICITETSVERKET.

	År		Jämförelse mellan åren 1925 och 1926	
	1925	1926		
	kWh.	kWh.	Ökning	%
Alstrad likström:				
Dieselmotorerna exkl. förluster	—	—	—	—
Turbinhusgeneratorerna exkl. förluster	11,527	20,385	8,858	77
Motorgeneratorerna exkl. förluster	1,698,091	1,845,439	147,348	8,7
Totalt exkl. förluster	1,709,618	1,865,824	156,206	9,1
Växelström:				
Från dieselmotorerna	—	—	—	—
Från Älvkarleby: direkt distribuerad	1,147,674	1,104,829	— 42,845	—3,7
Från Älvkarleby: till omformning	2,207,238	2,310,667	103,429	4,7
Totalt	3,354,912	3,415,496	60,584	1,8
Batteri urladdning	10,768	6,612	— 4,156	—38,6
Batteri förluster	2,692	1,653	— 1,039	—38,6
Förluster i likströmsnätet	75,416	163,781	88,365	—
Förluster i växelströmsnätet	120,288	94,420	— 25,868	—
Förluster vid omformning	442,316	446,196	3,880	0,9
Förluster vid utjämning	18,634	15,622	— 3,012	—16,2
Magnetiseringsström	35,220	36,757	1,537	4,4

Förluster i likströmsnätet och mätarna utgjorde 8.8 % av totalt utgående energi.

Förluster i växelströmsnätet och mätarna utgjorde 8,5 % av totalt utgående energi.

Levererad ström.

	År		Jämförelse mellan åren 1925 och 1926	
	1925	1926		
	kWh	kWh.	Ökning	%
Till offentlig belysning:				
80 % likström och 20 % växelström	113,701	116,651	2,950	2.6
	113,701	116,651	2,950	2.6

N:o 33.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

	År		Jämförelse mellan åren 1925 och 1926	
	1925	1926		
	kWh.	kWh.	Ökning	%
	113,701	116,651	2,950	2.6
Till enskild belysning:				
Likström	995,280	1,067,192	71,912	7.2
Växelström	168,261	162,547	— 5,714	— 3.5
Till kraft:				
Likström	508,900	445,281	— 63,619	—12.5
Växelström	782,927	767,424	— 15,503	— 2.0
Egen förbrukning:				
Belysning	8,046	10,165	2,119	26.3
Kraft och värme	19,015	30,694	11,679	61.4
—	2,596,130	2,599,954	3,824	0.1

Transformatorförluster, vilka betalas: 22,258 kwh.
Transformatorförluster i egna transformatorer: 34,850 kwh.

Total anslutning år 1926.

	Div. app.		Motorer			Glödlampor		Båglampor		Summa kW
	st.	kW	st.	HK	KW	st	kW	st.	kW	
Likström:										
Anslutning den 31 dec. 1925	1,934	1 236.15	799	1,789.69	1,560.74	62,734	1,773.93	14	35.9	4,606.72
ökning under året	734	436.07	138	72.32	53.18	1,477	44,32	—	—	533.57
Anslutning den 31 dec. 1926	2,668	1,672.22	937	1,862 01	1,613.92	64,211	1,818.25	14	35.9	5,140.29
Växelström:										
Anslutning den 31 dec. 1925	111	97.65	113	1,101.9	987.82	7,006	196.79	6	6.7	1,288.96
ökning under året	24	9.55	13	83.15	61.00	229	6.86	—	—	77.41
Anslutning den 31 dec. 1926	135	107.20	126	1,185.05	1,048.82	7,235	203.65	6	6.7	1,366.37
Totalanslutning d. 31 dec. 1926	2,803	1,779.42	1063	3,047.06	2,662.74	71,446	2,021.90	20	42.6	6,506.66

Motorerna fördelas på:

	st.	hk.	kw.
Likström 220 volt	629	453,44	421,92
Likström 440 volt	308	1408,57	1192,00
Transport	937	1862,01	1613,92

Transport	937	1862,01	1613,92
Lågspänd växelström	126	1185,05	1048,82
	1063	3047,06	2662,74

Transformatorer upp till 200 kva, 6,300 volt 62 st.
Summa kva 1992,4.

	Likström	Växelström
Antal uppsatta mätare den 31 dec. 1925	7,740	837
Ökning under året	138	46
Antal mätare den 31 dec. 1926	7,878	883
Summa	8,761	

	År 1925	År 1926
Antal kontrakt (taxa 6) den 31 dec.	790	748
Å taxa 6 anslutna glödlampor	1,263	1,046
Motsvarande i kilowatt	30,1	24,78
Antal lampor för offentlig gatubelysning	327	350
Motsvarande i kilowatt	52,6	54,6

Utförda serviser:

Med jordkabel .... 5 st.
Med luftledning .... 19 st.

Ledningsarbeten m. m.

Å Hamnområdet nedlades en högspänningskabel fram till f. d. Laurells Hyvleri och anslöts därstädes en transformator à 75 kva.

Vid Gamla Vattenverket uppsattes en transformator å 7,5 kva för därvarande kraftabonnenter.

Till Flygverkstäderna framdrogs en högspännnigskabel från Hesslölinjen och anslöts en transformator à 100 kva.

Vid Pilgatan i närheten av S. W. B:s huvudspår uppfördes en kopplingsstation för förgrening och koppling av högspänningskablar.

Mellan Statens kraftverk och Kopplingsstationen nedlades en högspänningskabel, area 3×50 m/m^2, med fortsättning till Elektricitetsverket, area 3×35 m/m^2. Från kopplingsstationen till Folkets Park nedlades en högspänningskabel, area 3×25 m/m^2, med fortsättning till Nya lasarettet, area 3×16 m/m^2, och därifrån till Tuberkulossjukhuset, area 3×10 m/m^2. Till Kopplingsstationen anslöts vidare den högspänningskabel, som tidigare avgrenat sig till Bäckgatan norr ut.

Elektriska gatubelysningen utökas med:

13 st. nya gatulampor å diverse platser i stadens utkanter.

Elektricitetsverkets entreprenörer hava anmält 272 installationsarbeten, vilka avsynats och godkänts. Av utsatta elektriska mätare hava 3,125

N:o 33.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1926.

st. ombytts och justerats samt motsvarande antal äldre installationer avsynats, å vilka anmärkningar gjorts i 81 fall.

Västerås den 10 juni 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 34.

Lönenämndens utlåtande angående tilläggspension till f. Folkskollärarinnorna Signe Hammarskiöld och Unda Bohman.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt beslut den 31 mars innevarande år hava Stadsfullmäktige för utlåtande till Lönenämnden överlämnat en framställning från folkskolestyrelsen i staden angående beviljande av kommunal tilläggspension till folkskollärarinnan Signe Hammarskiöld efter hennes avgång ur tjänsten.

Sedermera eller i skrivelse den 30 påföljande maj har samma styrelse hemställt, att folkskollärarinnan Unda Boman, vilken avginge ur tjänsten den 1 nästkommande september, måtte komma i åtnjutande av liknande pension.

Lönenämnden har, utan avvaktan på remiss av denna senare framställning, upptagit båda framställningarna såsom fullt likartade till samtidig behandling, och får nu beträffande desamma anföra följande.

Jämlikt hittills tillämpade regler för pensionering av befattningshavare vid folkskolan åtnjuter sådan utöver den pension och det dyrtidstillägg å denna, som utgår ur statens pensionsanstalt, av kommunala medel s. k. tilläggspension samt dyrtidstillägg härå.

Regeln för bestämmande av detta å kommunen fallande utlägg för pensionering av befattningshavare å folkskolans stat — och härå ifrågasättes för framtiden icke någon ändring — är att sammanlagt med pensionen från statens pensionsanstalt och härå utgående dyrtidstillägg sådan befattningshavare skulle i pension och dyrtidstillägg åtnjuta lika mycket som skulle tillkomma en stadens egen befattningshavare med samma totala avlöning.

Så länge reglerna för beräkningen av den del av pensionen och dyrtidstillägget som utgått av andra medel än kommunala bibehållits oförändrade, har det varit möjligt att till beloppet fixera den kommunala andelen i pensionen och det kommunala dyrtidstillägget. Som emellertid ändringar i dessa regler blivit av statsmakterna beslutade medförande s. k. pensionsförhöjning och lägre dyrtidstillägg och ytterligare ändringar ej äro uteslutna är det ej möjligt att till beloppet för framtiden fixera den kommunala pensionen och det härå utgående kommunala dyrtidstillägget. Den enda utvägen för beräkningen härav är att med tillämpning av reglerna för pensionering av stadens befattningshavare och för dyrtidstillägg till stadens pensionärer bestämma att de skola utgöra: tilläggspensionen skillnaden för varje tid emellan den pension, som en stadens befattnings-

N:o 34.

Ang. tilläggspension till f. Folkskollärarinnorna Signe Hammarskiöld och Unda Bohman.

havare med samma avlöning som vederbörande befattningshavare vid folkskolan skulle åtnjuta och den pension som till denne senare utgår ur statens pensionsanstalt och dyrtidstillägget skillnaden emellan det dyrtidstillägg som skulle utgå å sådan pension och det dyrtidstillägg som av statsmedel åtnjutes å den ur statens pensionsanstalt utgående pensionen.

Med meddelande att vederbörandes tjänstetid fyller villkoren för åtnjutandet av full pension får Lönenämnden alltså föreslå,

att Stadsfullmäktige ville förklara Folkskollärarinnorna Signe Hammarskiöld och Unda Bohman berättigade att efter avgången ur tjänsten åtnjuta kommunal tilläggspension och kommunalt dyrtidstillägg på sätt härovan närmare angivits.

Västerås den 27 juni 1927.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan folkskollärarinnan Signe Hammarskiöld, vilken fr. o. m. 1 juli 1894 tjänstgjort som folkskollärarinna i Västerås, i skrivelse till folkskolestyrelsen anhållit att med tjänstepension få avgå från sin befattning instundande 1 juli, får styrelsen härmed hos Stadsfullmäktige hemställa om kommunal tilläggspension till fröken Hammarskiöld enligt de grunder, som förut i dylika fall tillämpats.

Västerås den 12 mars 1927.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Folkskollärarinnan Unda Bohman, vilken den 1 instundande september uppnått pensionsåldern och av statens pensionsanstalt förklarats berättigad att erhålla pension, har i skrivelse till folkskolestyrelsen hemställt om att denna måtte hos stadsfullmäktige göra framställning om kommunalt pensionstillägg. Med anledning härav får folkskolestyrelsen anhålla, att stadsfullmäktige behagade bevilja kommunal tilläggspension till fröken Bohman att enligt förut tillämpade grunder utgå fr. o. m. den dag statlig pension av henne uppbäres.

Västerås den 30 maj 1927.

På Folkskolestyrelsens vägnar:

E. EDV. KARLSSON.

Em. Granér.

N:o 35.

Lönenämndens utlåtande angående förbättrade löneförmåner i befattningen som hamnkapten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 28 december 1926 hava Stadsfullmäktige för utlåtande till Lönenämnden överlämnat en framställning från Hamnstyrelsen i staden angående förbättrade löneförmåner i befattningen som hamnkapten i avseende varå styrelsen föreslagit antingen befattningens uppflyttande från 31 till 33 lönegruppen i gällande lönestat, eller ock att nuvarande innehavaren av befattningen måtte tilldelas ett personligt lönetillägg å 500 kronor.

På de skäl Hamnstyrelsen anfört och särskilt med hänsyn till det ökade arbetet i befattningen, som föranledes av tillkomsten av stadens djuphamn vid Carlsberg, finner Lönenämnden det vara befogat att med befattningen förenas högre löneförmåner. I avseende å sättet härför synes en ändring i lönestaten såsom innebärande en mera bestående reglering vara att föredraga framför att tilldela innehavaren ett personligt lönetillägg.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige i anledning av framställningen ville besluta

att befattningen som hamnkapten från och med år 1927 skall uppflyttas från 31 till 33 lönegruppen i nu gällande lönestat, samt att den meravlöning som för innevarande år skall i befattningen utgå måtte anvisas av tillgängliga medel i hamnstyrelsens stat.

Västerås den 26 juni 1927.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Alltsedan hamnkaptens-tjänsten genom Stadsfullmäktiges beslut den 30 december 1919 reglerats har det med tjänsten förenade arbetet oavbrutet ökats. Till belysande härav kunna anföras hamnens inkomster sedan den nuvarande hamnkaptensbefattningen inrättades.

N:o 35.

Ang. förbättrade löneförmåner i befattningen som hamnkapten.

1919		kr. 60,405: 31
1920		„ 74,779: 14
1921		„ 65,597: 16
1922		„ 73,449: 56
1923		„ 82,663: 11
1924		„ 88,709: 71
1925, gamla hamnen	109,130: 86	
1925, djuphamnen	2,563: 77	„ 111,694: 63

Från och med år 1926 har hamnstyrelsen ock övertagit de förvaltningsbestyr över hamnplanen och hamnmagasinen vilka förut tillhört Drätselkammarens förvaltningsområde. Denna åtgärd har även den bidragit till att öka hamnkaptenens arbete.

Härtill kommer ytterligare att djuphamnsförvaltningen, oaktat hamnen ännu ej av byggnadskommitterade överlämnats till stadens myndigheter, på grund av framställning från djuphamnsbyggnadskommittén den 30 augusti innevarande år, av hamnstyrelsen övertagits. Trafiken å djuphamnen är, som känt, ännu ej av något större omfång, men det fordras givetvis att hamnbefälet, och då närmast hamnkaptenen, ansvarar för och kontrollerar att hamnens dyrbara maskinerier bliva, sedan de använts, på betryggande sätt låsta.

Härigenom tillkommer, helst som djuphamnen ju är belägen på avsevärt avstånd från gamla hamnen, en ny arbetsuppgift för hamnkaptenen.

Allt detta föranleder hamnstyrelsen att avgiva förslag om löneförbättring för hamnkaptenen.

Befattningen är nu placerad i lönestatens trettioförsta lönegrupp, med en grundlön av 3,300 kronor jämte tre ålderstillägg à 189 kronor efter 3, 6 och 9 år. Den nuvarande befattningshavaren, som från och med år 1927 är placerad i 3:dje lönegraden, skall för år 1927 efter ett indextal av 175, efter vilka tal dyrtidstillägg för samma år äro beräknade i budgeten, åtnjuta en löneinkomst av 5,933: 10. Hamnstyrelsen finner, att skälig ersättning för de ökade arbetsuppgifterna erhålles, därest hamnkaptensbefattningen placeras i lönestatens 33:dje lönegrupp, då hamnkaptenen för år 1927 i gruppens tredje lönegrad, efter nyss angivet indextal erhåller en löneinkomst av 6,402 kronor 60 öre eller 469 kronor 50 öre överstigande samma inkomst i 31: III.

Måhända kunna Stadsfullmäktige finna mindre lämpligt, att innan djuphamnstrafiken kan överblickas, fastställa ny placering i lönestaten för hamnkaptenen, men torde i så fall hamnkaptenen för närvarande tilldelas ett tillfälligt personligt lönetillägg motsvarande den föreslagna löneökningen.

Hamnstyrelsen hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville besluta, antingen att hamnkaptensbefattningen från

och med år 1927 placeras i lönestatens 33:dje lönegrupp eller ock att tilldela nuvarande befattningshavaren ett tillfälligt personligt lönetillägg å 500 kronor.

N:o 35. *Ang. förbättrade löneförmåner i befattningen som hamnkapten.*

Västerås den 15 december 1926.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

N:o 36.

Lönenämndens skrivelse angående understöd åt f. d. Arbetaren vid de tekniska verken K. L. Hultberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan arbetaren vid de tekniska verken K. L. Hultberg hos Vatten- och Gasverksstyrelsen begärt att få komma i åtnjutande av pension, sedan han på grund av ålder och sjukdom varit nödsakad upphöra med arbetet, har Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Lönenämnden den 27 april 1927 överlämnat detta ärende till Lönenämnden för på Nämnden beroende åtgärd, och därvid såsom sin mening uttalat, att Hultberg, med hänsyn till anställningens art och tiden för densamma, vore berättigad till pension från den tidpunkt, då Hultbergs rätt till s. k. sjukersättning upphörde.

Lönenämnden får nu underställa detta ärende Stadsfullmäktiges avgörande och därvid anföra följande.

Handlingarna utvisa, att Hultberg är född 1862, att han alltsedan år 1899 haft anställning vid de tekniska verken, samt att hans avlöning under sista tiden varit 216 kronor i månaden.

Med tillämpning av de riktlinjer för pensionering av stadens befattningshavare, som uppdragits åt en av Stadsfullmäktige tillsatt kommitté (se Stadsfullmäktiges handlingar 1925, n:r 61) och som från fall till fall tillämpats även vid utmätande av understöd, i ersättning för pension, till ej å fast stat anställda, skulle Hultberg vara berättigad till ett årligt understöd av 28/35 av den pension en av stadens befattningshavare med samma löneförmåner som Hultberg skulle åtnjuta.

Vid uträkning enligt denna formel, därvid Hultbergs årslön efter 216 kronor pr månad utjämnats till 2,600 kronor, samt med ikattagande att den del därav som är dyrtidstillägg fråndragits, och resten ansetts utgöra grundlönen för befattningshavare, varå allenast pension beräknats, eller

N:o 36.
Ang. understöd åt f. d. arbetaren vid de tekniska verken K. L. Hultberg.

efter nuvarande indextal 100/170 av 2,600 kronor, d. v. s. 1,530 kronor erhålles ett belopp av i runt tal 820 kronor.

Lönenämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville besluta tillerkänna förre arbetaren vid tekniska verken K. L. Hultberg från den tidpunkt, han icke längre ägt åtnjuta s. k. sjukersättning ett årligt understöd å 820 kronor jämte därå utgående dyrtidstillägg enligt bestämmelserna för dyrtidstillägg å pensioner.

Västerås den 26 juni 1927.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Lönenämnden i Västerås.

Med överlämnande av närslutna skrivelse från arbetaren vid stadens tekniska verk K. L. Hultberg får Vatten- och Gasverksstyrelsen meddela, att Hultberg är född år 1862 samt att han anställdes vid stadens vattenledning år 1899.

Hultbergs göromål har bestått huvudsakligen uti ledningsarbeten samt, medan ännu gamla vattenverket var i drift, eldning vissa tider av ångpannorna därstädes. Sedan år 1918 har han skött pumpstationen för avloppsvätska i Södra Esplanaden, vilket arbete består uti renhållning av bassängerna samt tillsyn av maskinella anordningarna.

Hultberg åtnjuter f. n. en lön av 216 kr. pr månad.

Han är på grund av sjukdom nedbruten och oförmögen till arbete och har därför varit sjukskriven under senaste tiden.

Då Hultberg ej mera torde kunna användas i något arbete, anser styrelsen, att han bör komma i åtnjutande av pension fr. o. m. den dag då sjukersättning upphörde att utgå.

Västerås den 27 april 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Till Styrelsen för Västerås stads tekniska verk.

Då undertecknad, född år 1862, sedan en längre tid tillbaka, på grund av sjukdom samt hög ålder, varit urståndsatt att tjänstgöra, anhålles härmed vördsamt att styrelsen ville bevilja mig avsked med pension. Som stöd för denna begäran ber jag få framhålla att jag varit i verkets tjänst i 28 år.

Under förhoppning att styrelsen behjärtar denna min framställning, tecknar högaktningsfullt.

Västerås den 7 mars 1927.

K. L. HULTBERG.

N:o 37.

Drätselkammarens och Vatten- och Gasverksstyrelsens skrivelser angående gäldande av anslag för ledningar till Hemdal och Solhem m. fl. områden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 88 i dess vid sammanträde den 27 maj innevarande år förda protokoll hava Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren och Vatten -och Gasverksstyrelsen uttalat sig för utsträckning av stadens vatten-, avlopps- och gasledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden fram till nya lasarettstomtens nordvästra hörn för en beräknad kostnad av 55,000 kronor och förklarat sig beredda att för ifrågavarande ledningar lämna ett anslag av stadens medel å 18,000 kronor (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 25 1927).

Vatten- och Gasverksstyrelsen har nu i skrivelse till Drätselkammaren den 14 sistlidne juli månad meddelat, att lasarettsbyggnadskommitterade, efter av styrelsen verkställd revidering av kostnaderna, som skulle belöpa å lasarettsbyggnadskommitterade, förklarat sig villiga att bidraga till ifrågavarande ledningsarbeten med 10,200 kronor. Anslag av stadens medel erfordras sålunda till ett belopp av 16,000 kronor i stället för som förut i Drätselkammarens skrivelse av den 17 maj angivits 18,000 kronor.

Drätselkammaren får därför hemställa

att Stadsfullmäktige för utsträckning av stadens vatten-, avlopps- och gasledningar inom Hemdal och Solhem m. fl. områden fram till den nya lasarettstomtens nordvästra hörn ville anvisa ett anslag å 16,000 kronor att utgå av de tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 14 juli 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I skrivelse till Drätselkammaren av den 12 maj i år lämnade Vatten- och Gasverksstyrelsen en del uppgifter rörande ledningars utsträckning inom området Hemdal. Bland annat meddelade styrelsen, att lasarettsbyggnadskommittén erbjudit staden ett bidrag till ledningsarbeten inom

N:o 37. *Ang. gäldande av anslag för ledningar till Hemdal och Solhem m. fl. områden.*

Hemdal av 8,200 kr., för det fall ledningarne utsträcktes så långt mot norr, att lasarettets nya bostadshus å nordvästra hörnet av lasarettsområdet kunde anslutas. Detta bidrag skulle motsvara kostnaden för lasarettsbyggnadskommittén, om bostadshuset sattes i förbindelse med lasarettets eget system. Emellertid voro häröver upprättade kostnader ej grundade på erforderliga undersökningar rörande verkliga förekomsten av berg i den sträckning, där ledningarne skulle dragas, varför en grundligare utredning i detta fall erfordrades. Dylik utredning har numera skett och resulterat uti att kostnaden för lasarettet beräknats till 10,200 kronor. Sedan utredningen företetts lasarettsbyggnadskommittén, har denna förklarat sig villig bidraga med detta belopp. Vatten- och Gasverksstyrelsen har icke något att erinra mot den nu skedda utredningen och får på grund härav hemställa att även Drätselkammaren ville godtaga ett bidrag från Lasarettsbyggnadskommittén av 10,200 kronor. Bidraget från stadens sida till ledningar inom Hemdal skulle alltså komma att motsvara i stället för 18,000 endast 16,000 kronor.

Västerås den 14 juli 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 38.

Drätselkammarens och Hamnstyrelsens skrivelser angående tilllägg i taxan för hamnavgifter.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 29 juli innevarande år har Hamnstyrelsen i Västerås på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för sin del antaga visst tillägg till taxan å hamnavgifter i staden.

Med tillstyrkan av Hamnstyrelsens framställning får Drätselkammaren föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för sin del med giltighetstid från den 1 september 1927 antaga följande tillägg till taxan å hamnavgifter i staden.

"För varor, som enligt skriftligt intyg av vederbörande fartygs befäl eller lastmottagare här omlastas från ett fartyg till annat och därvid föras över stadens kaj eller brygga, erlägges, där omlastningen

sker inom 15 dagar, hamnavgift endast vid ankomsten". **N:o 38.** *Ang. tillägg i taxan för hamnavgifter*

Västerås den 4 augusti 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I den av Konungens befallningshavande i länet den 30 juli 1926 kungjorda taxan å hamnavgifter i Västerås gällande från och med den 1 sept. 1926 tills vidare till utgången av år 1930 finnas ej intagna några bestämmelser om lättnader i taxeavgifter för den händelse varor omlastas från ett fartyg till annat och därvid föras över stadens kaj eller brygga, utan skola enligt den nu gällande hamntaxan avgifter erläggas såväl vid ankomsten som vid varornas utskeppning.

För den händelse varor däremot omlastas *utan* att föras över hamninrättningen tillhörig kaj eller brygga erlägges endast halv avgift.

Saknad av lättnader i först angivna hänseende medför emellertid för en hel del trafikanter rätt avsevärda svårigheter, då ej alltid så kan ordnas, att omlastningen sker direkt till annat fartyg, utan måste varorna ibland uppläggas någon kortare tid, innan de härfrån expedieras å annat fartyg.

Så väl för stimulerande av trafiken å hamnen, som ock då billigheten torde fordra att trafikanterna beredas möjliga lättnader, anser Hamnstyrelsen lämpligt att ett tillägg till hamntaxan — på sätt i en hel del andra städers hamntaxor förekommer — i sådant avseende göres.

Enär sådan lindring i fastställda taxebestämmelser icke kan medgivas enskild trafikant utan tillkommer en var trafikant under lika förhållanden efter bestämd, på förhand kungjord samt K. Kommerskollegium och Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län delgiven grund, får Hamnstyrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för sin del antaga följande tillägg till taxan å hamnavgifter i Västerås, med giltighetstid från den 1 september 1927:

"För varor, som enligt skriftligt intyg av vederbörande fartygs befäl eller lastemottagare här omlastas från ett fartyg till annat och därvid föras över stadens kaj eller brygga, erlägges, där omlastningen sker inom 15 dagar, hamnavgift endast vid ankomsten".

Västerås den 29 juli 1927.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

N:o 39.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag för ordnande av Urgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Drätselkammaren den 1 juni innevarande år har föreningen Haga u. p. a. Västerås genom dess ordförande Georg Jansson och sekreterare Hugo Avelin hemställt, att Drätselkammaren måtte taga i övervägande ordnandet av infartsvägen till föreningens område genom Urgatan.

Byggnadschefen G. Smitt till vilken ärendet remitterats för utredning, har föreslagit Drätselkammaren, att Urgatan på en sträcka av cirka 80 meter, det vill säga mellan Malmabergsgatan och Hagagatan, utlägges till full bredd, nämligen 12 meter, mätt emellan dikesytterkanterna och att för vattenavledandet ett 18 tums cementrör nedläggs från den nuvarande trumman genom Malmabergsgatan och fram till backen i gatudelens västra ände. Kostnaderna för arbetet, som byggnadschefen förordar komma till utförande såsom kommunalt nödhjälpsarbete, beräknas av denne, inklusive grus, rör, grävning och av tre utförda intagsbrunnar för utvattnet, kunna utföras för en kostnad av 2,500 kronor.

Genom den föreslagna åtgärden beredes Hagaföreningen bättre infartsväg, samt uppstå fördelaktigare vattenavledningsförhållanden för det vatten, som kommer från östra utmarken, varför Drätselkammaren för sin del förordar bifall till framställningen och föreslår Stadsfullmäktige

att Stadsfullmäktige ville av innevarande års anslag för diverse och oförutsedda behov anvisa ett belopp av 2,500 kronor för utläggande av Urgatan till full bredd på en sträcka av cirka 80 meter och samtidigt ordnande av avloppsförhållandena från östra utmarken, med föreskrift att arbetet anordnas såsom kommunalt nödhjälpsarbete.

Västerås den 4 augusti 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Västerås stads Drätselkammare, Västerås.

Undertecknad styrelse får härmed å Föreningen Hagas vägnar vördsamt hemställa att Drätselkammaren måtte taga i övervägande ordnandet

av infartsvägen till föreningens område (Urngatan) en vägsträcka å cirka 100 meter. Nämnda gata som den nu befinnes är mycket för smal för sitt ändamål och dessutom förskjutes den i tjällossningen samt vid mycket regn ner i det vid sidan öppna diket, vilket därigenom igenfylles så att det vatten som kommer från Västerås skog utmed Malmavägen kan taga sig väg över Malmabergsgatan.

N:o 39. *Ang. anslag för ordnande av Urgatan.*

Västerås den 1 juni 1927.

Föreningen Haga u. p. a., Västerås:

GEORG JANSSON. HUGO AVELIN.
Ordf. Sekr.

N:o 40.

Drätselkammarens och Vatten- och Gasverksstyrelsens skrivelser angående anslag till ledningar i Enköpings-gatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 juni innevarande år har Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt om anslag för utdragning av ledningar för avlopp, vatten och gas till fem stycken tomter belägna utefter Enköpingsgatan, samt i skrivelsen meddelat, att anläggningskostnaderna uppgå till 10,000 kronor, varav vederbörande tomtägare skola gälda 5,600 kronor och återstående 4,400 kronor sålunda utgöra stadens andel.

Då anläggningen räntar och amorterar 7,200 kronor, är den ekonomiskt bärande för staden, och får Drätselkammaren, som biträder Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning, föreslå

att Stadsfullmäktige ville för utdragning av ledningar för avlopp, vatten och gas i Enköpingsgatan av tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag å 4,400 kronor.

Drätselkammaren biträder även det av Vatten- och Gasverksstyrelsen uppsatta villkoret att sökarna nu skola bebygga sina tomter.

Västerås den 4 augusti 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 40.

Ang. anslag till ledningar i Enköpingsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Vatten- och Gasverksstyrelsen har framställning gjorts om utdragning av ledningar för avlopp, vatten och gas till 5 st. tomter, belägna utefter Enköpingsgatan. En av tomterna är redan bebyggd och övriga äro avsedda att nu bebyggas.

En ledningsutsträckning i denna gata skulle anknytas till de ledningar inom Hemdal, till vilka anslag nyligen beviljades av Stadsfullmäktige. Erforderlig ledningslängd utgör 170 meter och äro anläggningskostnaderna beräknade till 10,000 kronor. Då enskilda bidraget motsvarar 5,600 kronor, skulle stadens andel utgöra kronor 4,400: —. Anläggningen räntar och amorterar 7,200 kronor och bliver sålunda ekonomiskt bärande för staden. Under villkor att sökandena nu bebygga sina tomter vill styrelsen på grund av det anförda föreslå, att anläggningen utföres i samband med redan beviljade ledningsutsträckningar inom Hemdal, och hemställer styrelsen

att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ledningsarbete i Enköpingsgatan av Tekniska verkens amorteringsfond bevilja ett anslag av 4,400 kronor.

Västerås den 16 juni 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 41.

Drätselkammarens skrivelse angående bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 29 augusti och den 28 november 1918 godkände Stadsfullmäktige under förbehåll av Kungl. Maj:ts medgivande en uppgörelse mellan staden och länets landsting av innehåll, att staden i utbyte mot ett område av den till staden donerade östra utmarken att användas för uppförande av nytt länslasarett med full äganderätt skulle få åt sig överlåten det nuvarande lasarettsområdet med därpå uppförda byggnader under villkor bland andra, att staden skulle erlägga en kontant mellanavgift å 550,000 kronor jämte eventuellt 50,000 kronor för fasta maskinella

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

anordningar i nuvarande lasarettsbyggnaden, samt att staden icke finge låta den nuvarande lasarettstomten komma till användning för lasarett eller därmed jämförlig sjukinrättning.

Efter det såväl landstinget som staden gjort underdånig framställning om Kungl. Maj:ts medgivande till det sålunda överenskomna bytets genomförande, samt ärendet varit föremål för riksdagsbehandling, har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut genom nådigt brev den 29 augusti 1919 lämnat sitt medgivande till bytets genomförande under vissa villkor, av vilka i detta sammanhang omnämnes, att det gamla lasarettsområdet skulle i stadens ägo erhålla natur av donationsjord. Samtliga de med medgivandet förenade villkoren hava Stadsfullmäktige för stadens del genom beslut den 30 oktober 1919 godkänt. Detta beslut innehåller tillika bland annat, att för gäldande av den i överenskommelsen stipulerade mellanavgiften, 550,000 alternativt 600,000 kronor, skulle anvisas motsvarande anslag att tillsvidare utgå av tillfälligt lån, att detsamma slutligen skulle gäldas dels av inflytande medel vid realisation av de nuvarande lasarettsbyggnaderna och därtill hörande fast inredning samt av inflytande medel vid försäljning av tomter inom lasarettsområdet, dels ock i den mån nämnda tillgångar ej försloge av fonderade lånemedel, samt att Drätselkammaren skulle bemyndigas att begära tillstånd för staden att utan hinder av områdets egenskap av donationsjord med äganderätt försälja tomter inom den för bebyggande avsedda delen av detsamma.

Då tidpunkten för stadens övertagande av det nuvarande lasarettsområdet nu närmar sig i och med att det nya lasarettet snart är färdigställt och det gamla skall utrymmas, har spörsmålet om det gamla lasarettsområdets och därpå uppförda byggnaders utnyttjande för framtiden trätt i förgrunden. Drätselkammaren har därför underkastat detta spörsmål en ingående prövning och framlägger härmed förslag till lösning av frågan.

Det har därvid varit Drätselkammaren angeläget att få ett praktiskt grepp på densamma med hänsyn till att de nuvarande lasarettsbyggnaderna representera ett betydande värde och för undvikande av att desamma tagas i anspråk för ett ändamål, som skulle nödvändiggöra en alltför stor omändring av desamma och härigenom staden skulle åsamkas större kostnader. Det har därför gällt att undersöka huruvida byggnadernas karaktär av sjukvårdsanläggning skulle kunna bibehållas för något ändamål liknande det, vartill de förut varit använda. I den mån medel funnes tillgängliga för sådant ändamål, besparas staden utgifter i sammanhang med byggnadernas och områdets framtida användning. Å andra sidan har Drätselkammaren härvid icke förbisett, att Stadsfullmäktige genom sitt ovannämnda beslut även avsett att bereda utväg för staden att utjämna den betungande mellanavgiften vid bytet genom markområdets exploaterande närmast genom försäljning av tomter å detsamma, vartill området på grund av sin belägenhet varit lämpligt och begärligt för de enskilda. Det torde redan här böra framhållas, att, i den mån möjligheten härtill genom det förslag, Drätselkammaren framför, kringskäres, stadens stora utgifter för inlösen av byggnaderna ökas med ytterligare en uppoffring.

Förefintligheten av såväl till landstinget som staden gjorda stora donationer för åstadkommande av ett vårdhem för obotligt sjuka och kon-

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

valescenter har föranlett en av Drätselkammaren tillsatt kommitté för frågans utredning att söka kontakt med landstingets myndigheter, och har det förslag, som föreligger, utarbetats av denna särskilda kommitté i samarbete med delegerade för landstingets förvaltningsutskott. Förslaget tar sikte på förverkligandet av det ändamål, som avses med ovan nämnda donationer. Dessa donationer äro: Tersmedenska och Ekelundska donationsfonderna, förvaltade av landstinget, och Torngrenska donationsfonden, förvaltad av staden. Ändamålet med denna senare donation, vilkens kapital vid senaste årsskifte enligt räkenskaperna uppgick till omkring 300,000 kronor, har i donationsurkunden närmare angivits sålunda: "denna fonds avkomst må användas till att i därför om möjligt, anordnat särskilt hem (asyl) bereda sådana från sjukhus utskrivna eller andra från svårare sjukdom tillfrisknade samhällsmedlemmar, som äro i behov av, men sakna medel till någon tids vila för krafters återhämtande, om och när omständigheterna eljes så medgiva, även obotligt sjuka, fattigvården ej tillhörande samhällsmedlemmar erforderlig vård och försörjning, medellösa avgiftsfritt, men andra, som därtill hava medel, mot skälig ersättning, allt efter beprövande av en nämnd eller styrelse, om vars sammansättning och befogenhet i avseende å sådan användning av fondens avkomst kommunalstyrelsen må i särskilt, efter tidsförhållanden lämpat reglemente meddela närmare bestämmelser".

Med landstinget skulle staden jämlikt föreskrifterna i lag den 13 juni 1919 sammansluta sig till ett kommunalförbund och skulle till detta förbund överlämnas: av staden Torngrenska fonden och av landstinget Tersmedenska och Ekelundska fonderna, vilka senares kapital, som nu kan disponeras, enligt senaste bokslutet uppgick till sammanlagt i runt tal 780,000 kronor. Detta förbund skulle sedan av staden för en köpeskilling av 600,000 kronor inköpa de gamla lasarettsbyggnaderna för att användas till ett vårdhem för obotligt sjuka och konvalescenter enligt bestämmelserna i donationsurkunderna, och dess förvaltning handhavas av en styrelse eller förbundsdirektion, sammansatt utav ledamöter, valda av landstinget och staden. Åt förbundet skulle av staden med tomträtt under en tid av 40 år avgiftsfritt upplåtas erforderligt tomtutrymme till byggnaderna. En närmare lösning av frågan framgår av det förslag till överenskommelse med landstinget samt det förslag till förbundsordning, som av förenämnda delegerade utarbetats och här bifogas.

Drätselkammaren anser andra kommentarer härtill knappast vara erforderliga, än att bestämmelsen angående rätt för staden att i händelse staden återlöser byggnaderna, å löseskillingen få avräkna under tiden för kommunalförbundets bestånd till dess kapital redovisade köpeskillingar för försålda tomter av det område, som ej upplåtits med tomträtt, är tillkommen i avsikt att förhindra, att staden två gånger skall få vidkännas utgifterna för markområdet, vilket, i betraktande av att vid bytet med landstinget mark byttes utan vederlag, bleve förhållandet, om staden för försåld mark av det tillbytta området under angivna förutsättning skulle uteslutas från rätt till vederlag i form av avräkning å löseskillingen. Att landstinget skall drabbas av eventuell utdebitering för förbundets verksam-

het är naturligt på grund av den rätt till bestämmande av vårdavgifter, som enligt förslag till förbundsordnnigen är inrymd åt landstinget och med hänsyn till de förmåner lika för staden och landstinget, som äro förenade med förverkligandet utan alltför stora kostnader av ändamålet med ovannämnda donationer.

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

Förutom att gamla lasarettets byggnader utan alltför stora omändringar äro lämpade för en sådan vårdanstalt varom fråga är, och att de nu kunna härför tagas i anspråk, är tidpunkten för anstaltens upprättande även så till vida lämpligt vald, att statsmakterna numera gått in för att söka få frågan om vården av de obotligt sjuka ordnad. Vården av dessa sjuka, vilken hittills varit lastad på den enskilda och, när det gällt vården av fattig person, på fattigvårdsanstalterna, och som på grund av sin beskaffenhet varit förenad med möda och svårigheter, har hittills icke åtnjutit något statliga understöd. Häri har emellertid inträtt en ändring, ity att innevarande års riksdag beslutat lämna statsunderstöd att utgå för vård av obotligt sjuka vare sig denna lämnas av kommun eller enskild. Bestämmelserna härom återfinnas i Svensk Författningssamling 1927 N:o 245.

Sålunda har kunnat utläsas av vad Drätselkammaren här förut anfört, har Drätselkammaren ansett sig kunna förorda en lösning av frågan om användningen av de nuvarande lasarettsbyggnaderna samt därtill hörande mark i enlighet med de riktlinjer, som av Drätselkammaren och Landstingets förvaltningsutskotts delegerade uppdragits, oaktat att härmed uppoffringar äro förenade i och med att staden icke kan exploatera lasarettsområdet genom dess utstyckning till tomter och dessas försäljning och härigenom få täckning för löseskillingen för byggnaderna. Icke minst har varit avgörande för Drätselkammarens ståndpunktstagande — som skäl härför har Drätselkammaren förut anfört förefintligheten av vissa donationer och byggnadernas lämplighet för det med dessa donationer avsedda ändamålet — att frågan om vården av konvalescenter och obotligt sjuka genom förslagets realiserande vinner en ej minst för Västerås stad lycklig lösning. Drätselkammaren antager, att antalet dylika sjuka inom staden är så pass avsevärt, att genom tillkomsten av en hit förlagd dylik vårdanstalt en lättnad beredes såväl den enskilda som samhället i vården av dessa sjuka, som icke kan underskattas, samtidigt som ej heller bör förbises, att dessa kunna hava krav på att bli vårdade i enlighet med nutidens fordringar, som näppeligen kunna uppfyllas om vården icke förlägges till en särskild anstalt. Den ekonomiska synpunkten bör enligt Drätselkammarens mening få vika för denna rent sociala synpunkt.

Då förslaget till förbundsordning synes tillgodose stadens berättigade intresse av att få medinflytande i förvaltningen av anstalten, har Drätselkammaren intet att erinra emot detta förslag.

Drätselkammaren får alltså, med överlämnande av delegerades utlåtande, deras förslag till överenskommelse med landstinget och till förbundsordning, hemställa, att Stadsfullmäktige ville, under förutsättning att motsvarande beslut fattas av Västmanlands läns landsting, besluta

att godkänna härvid fogade förslag till överenskommelse med landstinget och för

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

i överenskommelsen omförmält ändamål, under förutsättning av vederbörligt godkännande, med landstinget ingå ett kommunalförbund benämnt Västmanlands Vårdanstaltförbund och till förbundet i enlighet med överenskommelsen för anordnande av en vårdanstalt *dels* överlåta de gamla lasarettsbyggnaderna, *dels* upplåta erforderligt tomtutrymme, med bemyndigande för Drätselkammaren att härom träffa särskilt avtal, samt vid bifall härtill *dels* medgiva överflyttande till kommunalförbundet av den under stadens förvaltning stående Torngrenska fonden, *dels* godkänna jämväl bilagt förslag till förbundsordning, *dels ock* bemyndiga Drätselkammaren ej mindre att vidtaga alla för kommunalförbundets bildande och vad därmed äger samband erforderliga åtgärder, än även i övriga avseenden företräda staden och om så blir erforderligt, i samverkan med landstinget och dess organ påbörja den verksamhet, som skall tillkomma kommunalförbundet.

Västerås den 11 augusti 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

UTLÅTANDE.

Sedan Västmanlands läns landstings förvaltningsutskott och Västerås stads drätselkammare var för sig utsett särskilda delegerade med uppdrag att gemensamt överlägga om och så vitt möjligt till landstingets och stadens myndigheter framlägga förslag till ordnande av de angelägenheter, som kunde hava samband med verkställigheten av de beslut landstinget och stadsfullmäktige i Västerås samt Kungl. Maj:t enligt brev den 29 augusti 1919 fattat rörande utbyte av mark för nytt länslasarett m. m., få delegerade nu i ärendet anföra följande.

Delegerades arbete har givit till resultat, att delegerade enats om att hos landstingets och stadens myndigheter till antagande förorda här bilagda förslag till överenskommelse. Såsom av detta förslag utan vidare utläggning torde framgå, avser detsamma å ena sidan att vinna en praktisk lösning av frågan, på vad sätt det gamla lasarettets byggnader, vilka, även om de befunnits vara olämpliga för ett modernt lasarett, dock representera ett betydande värde, som måste skattas högre, ju lämpligare byggna-

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

derna äro för det ändamål, till vilket de hädanefter skola användas. Å andra sidan hava delegerade avsett att med det framlagda förslaget tillgodose ett ändamål, som måste ligga vederbörande såväl inom landstinget som inom staden varmt om hjärtat, och för vars förverkligande betydande donationsmedel finnas för vardera kontrahenten tillgängliga, nämligen skapandet av ett hem för kroniskt och obotligt sjuka samt konvalescenter.

Delegreade hava därjämte vid utarbetandet av sitt förslag haft till ögonsikte, att överenskommelsen, om den kommer till stånd, skall bliva till båtnad för båda kontrahenterna, och det är delegerades övertygelse, att de härutinnan kommit till ett lyckligt resultat.

På dessa i korthet angivna grunder få delegerade hemställa om förslagets godkännande.

Västerås den 30 juli 1927.

L. J. EKSTRÖM. J. O. RYDIN. AXEL SUNDSTRÖM
E. EDV. KARLSSON. ADAM HULT. THEOFIL ÖBERG.

FÖRSLAG TILL ÖVERENSKOMMELSE.

Emellan Västmanlands läns landsting, å ena, och Västerås stad, å andra sidan, är i anledning av tidigare av landstinget och stadens fullmäktige samt Kungl. Maj:t enligt brev den 29 augusti 1919 fattade beslut rörande utbyte av mark för nytt länslasarett m. m. följande överenskommelse ingången:

1) I enlighet med tidigare överensstämmande beslut, och då landstinget icke önskar till någon del behålla i nuvarande lasarettsbyggnader befintliga fasta maskinella anordningar, omförmälda punkt 2 av förut antaget förslag till överenskommelse, inlöser staden de gamla lasarettsbyggnaderna med ifrågavarande inredning för en summa av sexhundratusen (600,000) kronor;

2) Landstinget och staden överenskomma vidare, att det gamla lasarettets byggnader skola användas till en vårdanstalt för kroniskt eller obotligt sjuka och konvalescenter. Härutinnan överenskommes vidare:

a) Landstinget och staden upprätta en förbundsordning och göra gemensam ansökan hos Konungens befallningshavande om bildande av ett kommunalförbund, med Tersmedens och Ekelundska donationsmedlen hos landstinget och Torngrenska donationsmedlen hos staden såsom förbundskapital, i och för anordnande och drivande av ifrågavarande vårdanstalt.

b) Det sålunda nybildade kommunalförbundet inköper av Västerås stad ifrågavarande gamla lasarettsbyggnader för ovan angivna löseskilling 600,000 kronor samt får åt sig av Västerås stad upplåtet mot tomträtt utan avgift under en tid av 40 år erforderligt tomtutrymme för ifrågavarande byggnader. I tomträttsavtalet och i förbundsordningen stadgas skyldighet för staden att vid upplåtelsetidens utgång, därest icke nytt avtal kan överenskommas, tillösa sig förbundets byggnader efter deras dåvarande värde, ett värde som i brist av åsämjande skall bestämmas en-

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

ligt då gällande lag om skiljemän, dock för den händelse byggnaderna finnas kvar ej understigande 600,000 kronor. Vidare åtager sig staden att, så länge denna överenskommelse består, till kommunalförbundet redovisa såväl den avkomst som eventuella köpeskillingar för försålda tomter, som kunna härflyta från den del av gamla lasarettsområdet, vilket icke upplåtes mot tomträtt, allt med avdrag för omkostnader. Vad som av sålunda redovisade medel utgör avkomst av fastigheten skall ingå bland förbundets årsinkomster, köpeskillingar däremot tillföras förbundets *kapital.*

Kapitalbeloppet av dessa köpeskillingar skola emellertid avgå å den lösensumma, som staden har att erlägga för förbundets byggnader om och när bestämmelsen i punkt 2 b härovan om lösningsskyldighet träder i tillämpning.

c) Förbundet upplåter mot en hyra av 5,000 kronor om året och underhållsskyldighet till landstinget tillsvidare och så länge landstinget därav är för ändamålet i behov den nuvarande byggnaden för vård av sinnessjuka (upptagningsanstalten) att fortfarande användas för samma ändamål.

d) I förbundsordningen för det blivande kommunalförbundet skall stadgas bland annat:

att förbundsdelägarnes andelar i förbundet skall bestämmas efter vardera delägarens insatta kapital dock så att insatskapitalet i detta hänseende skall anses hava utgjort det 1000-tal kronor, som närmast överstiger det i verkligheten insatta kapitalet,

att förbundsdirektionen skall utgöras av fem personer, därav tre utses av landstinget, och två av staden,

att förbundsdirektionen har att vid handhavandet av förbundets angelägenheter tillse, att bestämmelserna i respektive donationsurkunder bliva vederbörligen iakttagna, så att syftet med donationerna tillgodoses,

att landstinget ensamt skall bestämma legosängsavgifterna å förfundets sjukhem, samt

att därest utdebitering för förbundets verksamhet skulle mot förmodan bliva erforderlig sådan endast skall drabba landstinget.

FÖRSLAG TILL FÖRBUNDSORDNING FÖR VÄSTMANLANDS VÅRDANSTALTSFÖRBUND.

§ 1.

Västmanlands läns landsting och Västerås stad äro från och med den 1 januari år 1928 sammanslutna till ett kommunalförbund, benämnt Västmanlands vårdanstaltförbund, vars ändamål är att anordna och upprätthålla en vårdanstalt för kroniskt eller obotligt sjuka och konvalescenter.

§ 2.

Förbundet har sitt säte i Västerås.

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

derna äro för det ändamål, till vilket de hädanefter skola användas. Å andra sidan hava delegerade avsett att med det framlagda förslaget tillgodose ett ändamål, som måste ligga vederbörande såväl inom landstinget som inom staden varmt om hjärtat, och för vars förverkligande betydande donationsmedel finnas för vardera kontrahenten tillgängliga, nämligen skapandet av ett hem för kroniskt och obotligt sjuka samt konvalescenter.

Delegreade hava därjämte vid utarbetandet av sitt förslag haft till ögonsikte, att överenskommelsen, om den kommer till stånd, skall bliva till båtnad för båda kontrahenterna, och det är delegerades övertygelse, att de härutinnan kommit till ett lyckligt resultat.

På dessa i korthet angivna grunder få delegerade hemställa om förslagets godkännande.

Västerås den 30 juli 1927.

L. J. EKSTRÖM. J. O. RYDIN. AXEL SUNDSTRÖM
E. EDV. KARLSSON. ADAM HULT. THEOFIL ÖBERG.

FÖRSLAG TILL ÖVERENSKOMMELSE.

Emellan Västmanlands läns landsting, å ena, och Västerås stad, å andra sidan, är i anledning av tidigare av landstinget och stadens fullmäktige samt Kungl. Maj:t enligt brev den 29 augusti 1919 fattade beslut rörande utbyte av mark för nytt länslasarett m. m. följande överenskommelse ingången:

1) I enlighet med tidigare överensstämmande beslut, och då landstinget icke önskar till någon del behålla i nuvarande lasarettsbyggnader befintliga fasta maskinella anordningar, omförmälda punkt 2 av förut antaget förslag till överenskommelse, inlöser staden de gamla lasarettsbyggnaderna med ifrågavarande inredning för en summa av sexhundratusen (600,000) kronor;

2) Landstinget och staden överenskomma vidare, att det gamla lasarettets byggnader skola användas till en vårdanstalt för kroniskt eller obotligt sjuka och konvalescenter. Härutinnan överenskommes vidare:

a) Landstinget och staden upprätta en förbundsordning och göra gemensam ansökan hos Konungens befallningshavande om bildande av ett kommunalförbund, med Tersmedens och Ekelundska donationsmedlen hos landstinget och Torngrenska donationsmedlen hos staden såsom förbundskapital, i och för anordnande och drivande av ifrågavarande vårdanstalt.

b) Det sålunda nybildade kommunalförbundet inköper av Västerås stad ifrågavarande gamla lasarettsbyggnader för ovan angivna löseskilling 600,000 kronor samt får åt sig av Västerås stad upplåtet mot tomträtt utan avgift under en tid av 40 år erforderligt tomtutrymme för ifrågavarande byggnader. I tomträttsavtalet och i förbundsordningen stadgas skyldighet för staden att vid upplåtelsetidens utgång, därest icke nytt avtal kan överenskommas, tillösa sig förbundets byggnader efter deras dåvarande värde, ett värde som i brist av åsämjande skall bestämmas en-

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

ligt då gällande lag om skiljemän, dock för den händelse byggnaderna finnas kvar ej understigande 600,000 kronor. Vidare åtager sig staden att, så länge denna överenskommelse består, till kommunalförbundet redovisa såväl den avkomst som eventuella köpeskillingar för försålda tomter, som kunna härflyta från den del av gamla lasarettsområdet, vilket icke upplåtes mot tomträtt, allt med avdrag för omkostnader. Vad som av sålunda redovisade medel utgör avkomst av fastigheten skall ingå bland förbundets årsinkomster, köpeskillingar däremot tillföras förbundets *kapital.*

Kapitalbeloppet av dessa köpeskillingar skola emellertid avgå å den lösensumma, som staden har att erlägga för förbundets byggnader om och när bestämmelsen i punkt 2 b härovan om lösningsskyldighet träder i tillämpning.

c) Förbundet upplåter mot en hyra av 5,000 kronor om året och underhållsskyldighet till landstinget tillsvidare och så länge landstinget därav är för ändamålet i behov den nuvarande byggnaden för vård av sinnessjuka (upptagningsanstalten) att fortfarande användas för samma ändamål.

d) I förbundsordningen för det blivande kommunalförbundet skall stadgas bland annat:

att förbundsdelägarnes andelar i förbundet skall bestämmas efter vardera delägarens insatta kapital dock så att insatskapitalet i detta hänseende skall anses hava utgjort det 1000-tal kronor, som närmast överstiger det i verkligheten insatta kapitalet,

att förbundsdirektionen skall utgöras av fem personer, därav tre utses av landstinget, och två av staden,

att förbundsdirektionen har att vid handhavandet av förbundets angelägenheter tillse, att bestämmelserna i respektive donationsurkunder bliva vederbörligen iakttagna, så att syftet med donationerna tillgodoses,

att landstinget ensamt skall bestämma legosängsavgifterna å förfundets sjukhem, samt

att därest utdebitering för förbundets verksamhet skulle mot förmodan bliva erforderlig sådan endast skall drabba landstinget.

FÖRSLAG TILL FÖRBUNDSORDNING FÖR VÄSTMANLANDS VÅRDANSTALTSFÖRBUND.

§ 1.

Västmanlands läns landsting och Västerås stad äro från och med den 1 januari år 1928 sammanslutna till ett kommunalförbund, benämnt Västmanlands vårdanstaltförbund, vars ändamål är att anordna och upprätthålla en vårdanstalt för kroniskt eller obotligt sjuka och konvalescenter.

§ 2.

Förbundet har sitt säte i Västerås.

§ 3.

N:o 41.

Ang. bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.

Förbundets angelägenheter handhavas av en direktion, bestående av fem ledamöter jämte lika många suppleanter. Av dessa, som väljas för två år i sänder, utses tre ledamöter med tre suppleanter för dem av landstinget och två ledamöter med två suppleanter för dem av Stadsfullmäktige i Västerås.

Direktionen väljer årligen inom sig ordförande och vice ordförande.

§ 4.

Utgifts- och inkomststat för förbundets verksamhet fastställes av direktionen för löpande året då förbundet träder i verksamhet samt därefter årligen vid ordinarie sammanträde under juni månad för nästföljande kalenderår.

Om tiden för direktionens sammanträden och ärenden, som därvid skola företagas, så och om sätt för kallelse till sammanträde äger direktionen att bestämma. Ordföranden äger kalla direktionen till extra sammanträde.

§ 5.

Direktionen må för verkställighet och förvaltning av förbundets angelägenheter utse syssloman eller annan befattningshavare samt förordna om dennes åligganden och befogenheter. I övrigt träffar direktionen avgöranden om de befattningshavare i övrigt, som må hos förbundet anställas.

§ 6.

Förbundets förvaltning och räkenskaper, vilka senare avslutas inom mars månads utgång för föregående kalenderår, granskas av två revisorer av vilka vardera förbundsmedlemmen utser en jämte en suppleant för denne.

Det åligger revisorerna att sist före den 15 maj till direktionen avlämna sin berättelse över granskningen, vilken berättelse direktionen har att jämte eget yttrande över eventuell anmärkning före den 1 juli överlämna till förbundsmedlemmarne.

§ 7.

Direktionens ledamöter och förbundets revisorer äga — därest de icke äro bosatta i Västerås — att av förbundets medel uppbära dagtraktamente och reseersättning i enlighet med vad som vid varje tidpunkt gäller för landstingsmän bosatta utom sammanträdesorten.

§ 8.

Det för förbundets verksamhet erforderliga kapitalet åstadkommes på så sätt, att till förbundet överlämnas samtliga tillgångar i de av landstinget förvaltade donationerna för ändamålet av friherre Adolf Tersmeden och fru Lotten Ekelund samt den av staden förvaltade donationen av bankkassören Torngren. I den mån dessa tillgångar icke åtgå för inköp av nuvarande lasarettsbyggnaderna från staden för en köpesumma av

N:o 41. *Ang' bildandet av ett kommunalförbund för utnyttjande av gamla lasarettet med därtill hörande område.*

sexhundratusen (600,000) kronor samt anordnande av vårdanstalt därstädes vartill jämväl statsbidrag, i den mån sådant kan erhållas, bör tagas i anspråk, skall avkomsten av förbundets kapital, med iakttagande av förekommande bestämmelser i de särskilda donationsurkunderna, användas jämte inflytande vårdavgifter, vilka till beloppet bestämmas av landstinget ensamt, och statsbidrag till vårdkostnaderna samt andra löpande inkomster till upprätthållande av anstaltens verksamhet. Skulle medel dessutom erfordras för bedrivande av förbundets verksamhet, tillskjutas dessa av Västmanlands läns landsting. I övrigt skall den av landstinget och staden träffade överenskommelsen om förbundets stiftande och vad därmed ägt sammanhang, i vad densamma inverkar på förbundets angelägenheter, lända till efterrättelse.

§ 9.

Förbundet äger icke utan sammanstämmande beslut av förbundsmedlemmarna upptaga lån annat än för tillfälliga behov, som falla inom ramen av förbundets årsomkostnader eller i större omfattning än att de upplånade medlen kunna återbetalas med löpande årsinkomster. Dylikt lån må icke utan förbundsmedlemmarnes godkännande överstiga femtontusen kronor.

§ 10.

Förbundsdelägarnes andelar i förbundet skall motsvara det av vardera delägaren insatta kapitalet, dock så att insatskapitalet i nu förevarande hänseende skall anses utgöra det 1000-tal kronor, som närmast överstiger det i verkligheten insatta kapitalet.

§ 11.

Skulle överskott av förbundets verksamhet uppstå, skall detta, därest det icke blir erforderligt till täckande av underskott under närmast påföljande åren eller av direktionen anses böra användas till avskrivning, läggas till förbundets kapital.

§ 12.

Om upplösning av förbundet och om medlems utträde ur detsamma, vilket utträde alltid skall föranleda förbundets upplösning, gälle vad lagen om kommunalförbund i ty fall stadgar.

Vid förbundets upplösning skall Västerås stad, i enlighet med vad i tomträttsavtalet med staden är bestämt, återlösa av förbundet från staden enligt § 8 härovan inköpta byggnader efter deras dåvarande värde, ett värde som i brist av åsämjande skall bestämmas enligt då gällande lag om skiljemän dock för den händelse byggnaderna finnas kvar ej understigande sexhundratusen (600,000 kronor).

I övrigt förfares vid förbundets upplösning i enlighet med bestämmelserna i förenämnda lag om kommunalförbund.

N:o 42.

Drätselkammarens skrivelse angående inköp av P. O. Flodins sterbhus tillhöriga områden å Blåsbo, Kyrkobacksgärdet och Papegojvreten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Drätselkammaren den 1 juni innevarande år har registratorn N. Flodin för P. O. Flodins sterbhus erbjudit staden att inköpa de sterbhuset tillhöriga jordägorna å Blåsbo, Kyrkobacksgärdet och Papegojvreten, sammanlagt uppgående till cirka 239,000 kvm. med därå befintliga byggnader för ett pris av 140,000 kronor.

Stadsfullmäktige hava den 2 mars 1923, på förslag av Drätselkammaren bemyndigat kammaren att från P. O. Flodins sterbhus åt staden inköpa ett i och för idrottsplatsens vid Kristiansborg fullständiga ordnande såsom erforderligt ansett markområde väster om det å stadens mark liggande området till en areal av omkring 11,000 kvm. för ett pris av 1 krona 50 öre pr kvm. Detta område ingår i den areal, som nu erbjudits staden.

Med hänsyn härtill och att priset enligt det nu gjorda erbjudandet uppgår till allenast omkring 60 öre pr kvm. finner Drätselkammaren det vara lämpligt att staden antager detta erbjudande. Härför kan även åberopas, att staden genom förvärvandet av den Flodinska jorden och därigenom att staden förut är ägare av egendomen Kristiansborg blir satt i tillfälle att själv reglera praktiskt taget all för ett bebyggande lämpad mark norr om stadens planlagda områden.

För täckande av kostnaderna för köpet anser Drätselkammaren reserverade köpeskillingsmedel böra anlitas.

Drätselkammaren får alltså föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

dels bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling av 140,000 kronor och på villkor i övrigt, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, inköpa all den P. O. Flodins sterbhus tillhöriga och staden tillbjudna mark å Blåsbo, Kyrkobacksgärdet och Papegojvreten,

dels och för inköpet anvisa ett köpeskillingen motsvarande belopp att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 4 augusti 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 42.

Ang. inköp av P. O. Flodins sterbhus tillhöriga områden å Blåsbo, Kyrkobacksgärdet och Papegojvreten.

Västerås Stads Drätselkammare, Västerås.

Refererande till föregående skrivelse av den 12/10 1926 beträffande försäljning av P. O. Flodins sterbhus tillhöriga jordägor å Blåsbo, Kyrkobacksgärdet och Papegojvreten, få vi härmed meddela, att vi för den händelse snar uppgörelse kan träffas äro villiga att till staden försälja all resterande jord uppgående till cirka 239,000 kvadratmeter (excl. Apalbyvägen) med därå befintliga byggnader till ett pris av kronor 140,000: — i ett för allt.

Västerås den 1 juni 1927.

För P. O. Flodins sterbhus:
N. FLODIN.

N:o 43.

Drätselkammarens och Polisnämndens skrivelser angående anvisandet av ett tilläggsanslag för utgifter hos polisväsendet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Polisnämnden i Västerås har polischefen i staden anmält att anslaget å 500 kronor för oförutsedda utgifter till polisväsendet i staden hittills överskridits med 181 kronor 43 öre, att dessutom räkningar för särskilda anordningar vid högtidlighållandet av 400-årsminnet av reformationsriksdagen föreligga å ett belopp av 215 kronor 35 öre samt att för nödvändiga utgifter under året ytterligare erfordras medel och för den skull hemställt om ett fyllnadsanslag å förslagsvis 1,000 kronor.

Polisnämnden har i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 juli innevarande år för sin del förordat ett fyllnadsanslag å 800 kronor.

Drätselkammaren anser, att ett särskilt anslag nu bör ställas till Polisnämndens förfogande för täckande av de utgifter, som varit förenade med de säkerhetsåtgärder, som vidtagits under reformationsjubiléet men att täckandet i övrigt av redan uppkomna och tilläventyrs under året ytterligare ökad brist i det ordinarie anslaget för oförutsedda utgifter må bero på prövning och beslut av Stadsfullmäktige i samband med fastställelse av Polisväsendets budget för år 1928 och får därför Drätselkammaren i enlighet med denna sin uppfattning föreslå,

att de gjorda framställningarne för närvarande icke måtte föranleda annan åtgärd än att Stadsfullmäktige ville besluta

av innevarande års anslag för diverse och oförutsedda behov ställa till Polisnämndens förfogande ett anslag å 215 kronor 35 öre för täckandet av ovannämnda särskilda utgifter för polisväsendet i staden.

N:o 43. *Ang. anvisande av ett tilläggsanslag för utgifter hos polisväsendet*

Västerås den 4 augusti 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Polisnämnden den 7 innevarande juli månad har polischefen i staden anmält, att anslaget å 500 kronor för oförutsedda utgifter hittills överskridits med 181 kronor 43 öre, och att räkningar för särskilda anordningar vid högtidlighållandet av 400 års minnet av reformationsriksdagen föreligga å ett belopp av 215 kronor 35 öre.

Polischefen anhåller till följd härav att för dessa och under återstående del av året nödvändiga utgifter ett fyllnadsanslag å förslagsvis 1,000 kronor måtte beviljas.

Efter granskning av årets löpande utgifter under denna titel finner Nämnden likväl, att ett fyllnadsanslag å 800 kronor torde vara ungefär tillräckligt, varför Nämnden hemställer

att Stadsfullmäktige ville anslå ett belopp av 800 kronor såsom fyllnadsanslag till årets anslag för oförutsedda utgifter å polisväsendets stat.

Västerås den 15 juli 1927.

För Polisnämnden:
A. DANIELSSON.

Eric Plantin.

Till Polisnämnden i Västerås.

Enligt uppgift från Drätselkammarens kontor har intill den 1 innevarande juli å anslaget för oförutsedda utgifter för polisväsendet i staden utanordnats 681 kronor 43 öre. Då anslaget endast är å 500 kronor, har detsamma redan överskridits. I och för särskilda anordningar för ordningens upprätthållande den 21 nästlidne juni (ersättning till särskilda parkeringsvakter, bespisning av polismännen, vilka på grund av den korta ledighet, som erbjöds icke kunde uppsöka resp. bostäder, m. m.) och genom vilka anordningar möjliggjordes att ej behöva påkalla förstärkning av

N:o 43.

Ang. anvisande av ett tilläggsanslag för utgifter hos polisväsendet

poliskåren utifrån staden föreligger nu räkningar å 215 kronor 55 öre. För bestridande av erforderliga utgifter under återstående del av året behövdes fyllnadsanslag, beräknat oavsett nämnda utgifter till förslagsvis samma belopp, som hittills under året åtgått. Jag får därför hemställa,

att Polisnämnden ville hos Stadsfullmäktige utverka att anslaget för oförutsedda utgifter höjes från 500 kronor till 1,500 kronor eller att således ett fyllnadsanslag för innevarande år med förslagsvis ettusen (1,000 kronor beviljas).

Västerås Rådhus den 7 juli 1927.

VICTOR ÅSBERG.
Polischef.

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 44.

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Till Magistraten i Västerås.

R E S.

Överlämnas med inkomna förklaringar till Stadsfullmäktige för den åtgärder handlingarna kunna föranleda.

Västerås rådhus den 19 setember 1927.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Den 28 april 1927 överlämnade Ni till oss, av Sadsfullmäktige i Västerås utsedda revisorer, drätselkammarens, hamnens, fondernas, folkskolans, fattigvårdens och barnavårdsnämndens, renhållningsverkets och lantegendomarnas samt Västerås stads vatten-, gas- och elektricitetsverks räkenskaper för år 1926. Räkenskaperna för Strömsholms våg hava ännu icke ställts till vårt förfogande.

Efter fullbordad revision få vi återställa revisionshandlingarna och därvid avgiva följande

R E V I S I O N S B E R Ä T T E L S E.

Siffergranskningen har utförts av herrar V. Ohlson och M. A. Hedberg.

I revisionen hava samtliga revisorer deltagit utom direktören C. Tour, som varit förhindrad. I hans ställe har kamrern Rich. Landstätt inkallats.

Sedan vi granskat räkenskaperna och tagit del av förvaltningens protokoll, få vi för vederbörande i stadens egen förvaltning tillstyrka ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattar. Vad åter beträffar förvaltningen av Strömsholms våg kunna vi ej, då varken räkenskaper eller förvaltningsberättelse därifrån ställts till vårt förfogande för granskning, f. n. tillstyrka ansvarsfrihet för denna styrelse. Vi hänvisa för övrigt även till vad 1925 års revisorer hade att anföra i denna punkt.

I övrigt vilja vi fästa vederbörandes uppmärksamhet på några förhållanden.

N:o 44
Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Vid revisionen har framgått, att vid såväl inköp som arbetens utförande anbud ej infordrats i den utsträckning, som bort ske. Vi anse, att anbud böra, såvitt möjligt, infordras med tydligt angivande av vad saken gäller, och att anbudens behandling kommer till synes i protokoll.

Vid granskningen av protokollen hava vi funnit, att dessa i en del fall ej blivit justerade. Vi vilja uttala den meningen att förutom i nämnder och styrelser böra åtminstone de kommittéer, som handhava ekonomiska angelägenheter, föra protokoll och i vederbörlig ordning justera desamma.

I arkitektarvode och ritningskostnader för den nya ekonomibyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund har hittills, förutom vissa kostnader för granskning av ritningsförslag, utbetalats 23,096 kronor. Dessa kostnader synas oss väl höga, och vi ifrågasätta, huruvida de ej skulle kunna nedbringas.

Till revisionens kännedom har kommit, att stadens byggnadschef åtagit sig kontrollantskapet vid Flygvapnets anläggningar i Västerås liksom även andra sådana uppdrag. Vi hava vid granskningen av drätselkammarens och byggnadsnämndens protokoll ej kunnat finna att och på vilka grunder drätselkammaren och byggnadsnämnden givit ifrågvaarande tjänsteman tillstånd att åtaga sig dylika uppdrag. — I detta sammanhang vilja vi erinra om, att Stadsfullmäktige vid behandlingen av revisionsberättelsen för år 1923 uttalade sitt klander mot vatten-, gas- och elektricitetsverkets styrelse, då denna givit chefen för dessa verk rättighet att åtaga sig kontrollantskapet för ledningsanläggningarna vid nya lasarettsbygget.

Då slutredovisning över dödsboet efter fröken Augusta Berglund, som avled den 1 februari 1923, ännu icke vid tiden för revisionsberättelsens avfattande ingivits till drätselkammaren, har någon granskning av detta ärende ej kunnat verkställas.

Under senare delen av år 1925 ingavs till drätselkammaren av enskild person framställning med begäran att få arrendera ett till Åshagen hörande markområde, beläget mitt emot ingången till nya kyrkogården vid Hovdestalund, för att å detsamma uppföra en paviljong för servering av kaffe m. m. Drätselkammaren begärde yttrande av planteringsnämnden. Denna vitsordade behovet av en serveringspaviljong, men efter syn av platsen avstyrkte nämnden av särskilda orsaker framställningen. Drätselkammaren avslog även densamma. Detta oaktat uppfördes dock paviljongen under juni och juli månader och då på Hovdestalunds ägor i omedelbar närhet av kyrkogården å plats, som anvisats av lantegendomsnämnden. Detta framgår emellertid av lantegendomsnämndens protokoll först den 22 september. Under byggnadstiden tillskrevs lantegendomsnämnden av kyrkorådet, som därvid uttalade sina farhågor för paviljongens uppförande och sitt beklagande av att rådet ej fått yttra sig om lämpligheten att uppföra byggnad å denna plats. — På framställning av arkitekten E. Hahr i egenskap av byggnadsfiskal beslöt byggnadsnämnden den 7 juli 1926 ålägga innehavaren av paviljongen att bortföra densamma. — Då behandlingen av detta ärende synes oss rätt anmärkningsvärd, hava vi här velat omnämna detsamma.

Med anledning av att vissa nöjesskattemedel ej inlevererats till stads-

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

kassan inom laga tid, ävensom att vid granskningen av säkerhetshandlingarna en del brandförsäkringsbevis företedde vissa defekter och att gravationsbevis i en del fall saknades, samt att i stadens tillgångar upptagits en fordran, som numera är värdelös, hava vi därom särskilt tillskrivit drätselkammaren.

Kassor och banktillgodohavanden hava granskats flera gånger under årens lopp av de båda sifferrevisorerna.

Drätselkammarens redogörelse över stadens inkomster och utgifter under året samt över stadens ekonomiska ställning vid årets slut bifogas. Vi vitsorda denna redogörelses överensstämmelse med räkenskaperna.

I beslutet rörande brandstyrelsens och vatten-, gas- och elektricitetsverkets styrelses förvaltningar hava icke herrar G. Robsahm och Karl Johansson deltagit, enär de äro ledamöter av respektive styrelser.

Västerås den 5 juli 1927.

GEORG ROBSAHM.

Karl Johansson.	*M. A. Hedberg.*	*Georg Leontein.*
Rich. Landstätt.	*Bror Lindberg.*	*E. Willebrand.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom resolution den 11 nästlidne juli månad har Magistraten till Drätselkammaren för avgivande av det yttrande, som därav kan föranledas, överlämnat berättelse över revisionen av stadens räkenskaper för år 1926, och får Drätselkammaren i anledning härav och för så vitt berättelsen berör Drätselkammarens förvaltning och påkallar särskilt yttrande, nu anföra följande.

Erinringen om önskvärdheten av att vid inköp av förnödenheter och utförandet av arbeten för stadens räkning i större utsträckning än som skett genom infordrande av anbud få konkurrens till stånd och härigenom konstnaderna minskade, har av revisorerna icke närmare belysts genom anförande av exempel där detta underlåtits. Drätselkammaren kan, för så vitt erinringen är föranledd av någon Drätselkammarens åtgärd under revisionsåret, alltså endast göra det uttalandet, att Drätselkammaren är fullt ense med revisorerna angående lämpligheten av den förordade åtgärden.

Vad angår revisorernas anmärkning rörande de arvoden, som utbetalats för ritningar m. m. till den nya ekonomibyggnaden vid ålderdomshemmet i Karlslund, har Drätselkammaren ansett lämpligast, att yttrande i fråga avgives av den kommitté, som lett nybyggnadernas uppförande.

Beträffande uppdraget för byggnadschefen Smitt att vara kontrollant vid uppförandet av verkstäderna för den del av flygvapnet, som kommer att hit förläggas, har Drätselkammaren icke varit i ovetskap härom. Därest Drätselkammaren haft något att erinra emot detta uppdrag, hade Drätselkammaren givetvis vidtagit åtgärder för en prövning av frågan om lämpligheten av att förena detta uppdrag med byggnadschefsbefattningen, oavsett huruvida ansökan från byggnadschefen om medgivande härtill

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

förelegat eller icke, och det beslut Drätselkammaren i ärendet fattat fått sitt uttryck i protokollet. De skäl som talat och allt fortfarande tala för byggnadschefens befattning med detta bygge, är det grepp, som staden indirekt härgenom haft och har på de statliga myndigheterna i avseende å igångsättandet av arbeten och möjligheten att kunna till detta hänvisa arbetslösa. Orsaken till att något protokollfört medgivande icke lämnats byggnadschefen är alltså, att frågan om hans skiljande från uppdraget icke varit aktuell, att ett medgivande för honom att inneha uppdraget de fakto alltså förelegat, och att han härom varit medveten.

Såsom av särskild av Drätselkammaren till Stadsfullmäktige avlåten skrivelse framgår har numera slutredovisning avgivits av utredningsmännen i dödsboet efter fröken Augusta Berglund.

Drätselkammaren bifogar till detta yttrande berättelse över Västerås stads räkenskaper för år 1926.

Västerås den 11 augusti 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren anmodat särskilda kommitterade för uppförande av nybyggnaden för Åldersdomshemmet Karlslund att yttra sig i anledning av den erinran, som i berättelsen över verkställd revision av stadens räkenskaper för år 1926 förekomma rörande de arvoden, som utbetalts för ritningar m. m. till den nya ekonomibyggnaden, få kommitterade anföra följande:

Den angivna kostnadssumman kr. 23,096: — fördelar sig sålunda:

Till Arkitekt Hahr	
år 1924 i avräkning på det första byggnadsförslaget	5,000: —
år 1926 i avräkning på det första byggnadsförslaget	5,000: —
år 1927 slutlikvid för det första byggnadsförslaget	325: —
år 1927 ersättning för det andra byggnadsförslaget, efter vilket byggnaden utförts, rådgivning under byggnadstiden samt blåkopior, allt efter med kommitterade överenskommen jämkning vid slutuppgörelsen	7,795: —
	18,120: —
Till värmelednings A.-B. Calor	
år 1926	4,976: —
Kr.	23,096: —

Det är uppenbart, att så som här varit fallet fullständiga ritningar till två byggnadsprojekt visserligen för samma ändamål men med väsentligt olika omfattning och i många hänseenden av olikartad beskaffenhet måste

kräva kostnader, som avsevärt överstiga de för ett enda förslag och som sammanställda te sig höga i förhållande till den slutliga byggnadskostnaden. Beträffande särskilt ersättningen till firman Calor så föreligger även här två särskilda förslag, varav det ena ersatts helt och det andra till den del, firman icke erhållit entreprenad å den anläggning, förslaget avser. Kommitterade äro övertygade att de icke genom sina åtgöranden härutinnan föranlett staden större kostnader än som nödvändigt betingats av föreliggande omständigheter.

N:o 44 *Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar, samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.*

Västerås den 12 september 1927.

För Kommitterade:

ALB. LUNDKVIST.

Ordförande.

Axel Norén.

Utdrag av protokoll hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 3 augusti 1927.

§ 152.

Genom resolution den 11 nästlidne juli hade Magistraten till Byggnadsnämnden för den förklaring, densamma från Nämndens sida kunde föranleda, överlämnat i avskrift berättelse över revisionen av stadens räkenskaper för år 1926.

Det antecknades till protokollet att i berättelsen anmärkts därpå, att byggnadschefen åtagit sig kontrollantskap vid anläggningarna för den del av flygvapnet, som till staden skulle förläggas, utan att så vitt av Byggnadsnämndens protokoll för samma år framginge, medgivande härtill lämnats av Byggnadsnämnden.

Byggnadschefen meddelade, att han av förbiseende underlåtit att rådfråga Byggnadsnämnden om detta kontrollantskap och att detta vore så mycket förklarligare, som han ansett att fullgörandet av uppdraget mera berörde hans anställning som byggnadschef, och han förvissat sig om, att han hade Drätselkammarens medgivande att åtaga sig uppdraget.

Byggnadsnämnden beslöt såsom yttrande över anmärkningen hänvisa till den förklaring byggnadschefen i ärendet avgivit.

Som ovan

In fidem:

Ragnar Tenow.

Till Magistraten i Västerås.

Genom resolution den 11 juli innevarande år har Magistraten till Lantegendomsnämnden remitterat den av stadens revisorer avgivna berättelsen över 1926 års förvaltning för yttrande.

Den däri förekommande erinringen mot den handläggning, som ett ärende angående uthyrning av mark för uppförande av en serveringskiosk

N:o 44 *Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.*

i trakten av Hovdestalund varit föremål för, får Nämnden besvara med den upplysningen, att Nämnden bibringats den uppfattningen, att kyrkorådet i staden icke hade något att erinra mot kioskens uppförande å den mark, där den nu är placerad.

Nämnden hyser visserligen den uppfattningen, att varken kioskens utförande eller handhavandet av serveringsrörelsen inverkar störande på friden å kyrkogården men är likvisst beredd att, därest olägenheter av rörelsen kunna påvisas, medverka till densammas bortförande.

Västerås den 13 september 1927.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Magistraten i Västerås.

Härmed har jag äran överlämna till mig översänd revisionsberättelse för Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper och förvaltning för åren 1924, 1925 och 1926. Revisionsberättelsen är upprättad av Köpings stads revisorer.

Västerås den 23 juli 1927.

GEORG ROBSAHM.
Ordförande i revisionen av Västerås stads räkenskaper.

Undertecknade, som utsetts att i egenskap av revisorer granska Strömsholms Våg och Lastageplats samt Hamnstyrelsens för Strömsholms Vågs räkenskaper och förvaltningar för åren 1924, 1925 och 1926, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande

R E V I S I O N S B E R Ä T T E L S E.

År 1924.

Tillgångarna utgjorde den 31 december 1824	41,125: 08
samt dess skulder samma dag	96: 21
Kapitalbehållning	41,028: 87

Utgående Balans-Konto.

Debet.

Insatt å bank	21,903: 99	
Obligationer	12,153: 79	
Inventarier	741: 44	
Fastigheter	5,256: 64	
Vågmästare O. Möller i avräkning	1,069: 22	41,125: 08

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Kredit.

Kassören till godo	96: 21	
Västerås och Köpings städers expropriationsfond	2,196: 43	
Strömsholms Våg och Lastageplats	5,324: 88	
Västerås och Köpings städers särskilda fond	33,507: 56	41,125: 08

År 1925.

Tillgångarna utgjorde den 31 december 1925 ... 42,283: 69
mot kr. 41,028: 87 den 31 december 1924, alltså en ökning av kapitalbehållningen med kr. 1,254: 82.

Utgående Balans-Konto.

Debet.

Kassabehållning	729: 86	
Insatt å bank	26,651: 41	
Obligationer	8,153: 78	
Inventarier	741: 44	
Fastigheter	5,361: 59	
Vågmästare O. Möller i avräkning	645: 60	42,283: 69

Kredit.

Västerås och Köpings städers expropriationsfond	2,196: 43	
Strömsholms Våg och Lastageplats	4,955: 83	
Västerås och Köpings städers särskilda fond	35,131: 43	42,283: 69

År 1926.

Tillgångarna utgjorde den 31 december 1926 ... 41,567: 79
mot kr. 42,283: 69 den 31 december 1925, alltså en minskning av kapitalbehållningen med kr. 715: 90.

Utgående Balans-Konto.

Debet.

Kassabehållning	987: 89	
Insatt i bank	25,858: 98	
Obligationer	8,153: 79	
Inventarier	741: 44	
Fastigheter	4,943: 74	
f. Vågmästare O. Möller i avräkning	645: 60	
Vågmästare A. J. N. Lidbom i avräkning	236: 35	41,567: 79

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926. vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Kredit.

Västerås och Köpings städers expropriationsfond	2,196: 43	
Strömsholms Våg och Lastageplats	4,353: 38	
Västerås och Köpings städers särskilda fond	35,017: 98	41,567: 79

På grund av dröjsmål med räkenskapernas inlämnande från förre Vågmästaren ha alla 3 årens förvaltningar reviderats nu på en gång.

Vi hava tagit del av styrelsens protokoll och ha intet att därom anmärka.

Siffergranskningen av räkenskaperna har utförts av oss, utan anledning till anmärkning.

Värdehandlingarna hava inventerats och äro, så vitt vi kunnat bedöma, betryggande.

Som räkenskaperna äro med ordning förda och verificerade, få vi härmed tillstyrka full ansvarsfrihet för Hamnstyrelsen för den tid revisionen omfattar.

Köping den 2 juli 1927.

CARL STÅHLKRANTZ. G. PERSSON. ERNST ENSTRÖM.

Berättelse

över Västerås stads räkenskaper för år 1926.

HUVUDRÄKNING:

DEBET:

Tillgångar vid årets början:

Fastigheter	14,892,088: 48	
Inventarier	901,889: 62	
Materialier	139,650: 85	
Aktier, värdepapper och fordringar tillhörande kapitaltillgångarna	4,397,605: 30	
Förråd och andra naturapersedlar	223,210: 77	
I bank innestående	19,249: 40	
Fordringar	7,344,841: 86	
Förskotterade medel	2,341,679: 97	
Kontant	39,216: 93	
Brist i stater:		
År 1924—1925	281,293: 58	30,580,726: 76
	Transport	30,580,726: 76

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		30,580,726: 76
Inkomster under året:		
Inkomster	5,148,953: 52	
Köttbesiktningsbyrån	26,797: 34	
Hamnen	106.661: 30	
Reserverade köpeskillingsmedel	130,190: 89	
Vedgården enligt redogörelse	103,506: 15	5,516,109: 20
Brist i 1926 års stat:		
Brist att uttaxeras år 1928		137.104: 07
Värdeökningar under året:		
På grund av utgifter	52,606: 82	
På grund av amorteringar	277,218: 86	
På grund av uppskrivningar	156,334: 80	486,160: 48
Skulder vid årets slut:		
Fonderade skulder	13,789,387: 13	
Tillfällig upplåning	1,786,807: 89	
Reserverade anslag	340,355: 97	
Diverse	5,027,371: 71	
Fonderade medel	2,593,965: 73	23,537,888: 43
	Kronor	60,257,988: 94

HUVUDRÄKNING:

KREDIT:

Skulder vid årets början:		
Fonderade skulder	13,828,539: 69	
Tillfällig upplåning	2,019,704: 88	
Reserverade anslag	365,725: 85	
Diverse	5,179,444: 92	
Fonderade medel	2,664,442: 42	24,057,857: 76
Utgifter under året:		
Utgifter	5,286,057: 59	
Köttbesiktningsbyrån	26,797: 34	
Hamnen	106,661: 30	
Reserverade köpeskillingsmedel	130,190: 89	
Vedgården enligt redogörelse	103,506: 15	5,653,213: 27
	Transport	29,711,071: 03

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		29,711,071: 03
Värdeminskningar under året:		
Avskrivningar	207,725: 03	
Nedskrivningar å bostadslån	17,214: —	
Avbetalningar å andelar i fonderade skulder	107,762: 86	
Försålda fastigheter	87,025: 30	
Försålda inventarier	30,387: 23	450.114: 42
Tillgångar vid årets slut:		
Fastigheter	14,713,083: 65	
Inventarier	826,855: 75	
Materialier	82.758: 89	
Aktier, värdepapper och fordringar tillhörande kapitaltillgångarna	4.402,704: 74	
Förråd och andra naturapersedlar	218,829: 73	
I bank innestående	23,445: 59	
Fordringar	7,083,529: 77	
Förskotterade medel	2,420,363: 81	
Kontant	11,054: 77	
Brist i 1925 och 1926 års stater	314,176: 79	30,096,803: 49
Kronor		60,257,988: 94

INKOMSTER:

Räntor och aktier:		
Obligationslån	259,843: 61	
Andra amorteringslån	34,258: 70	
Andra lån och skulder	20,977: 26	
Aktier	6,235: —	321,314: 57
Kapitalavbetalningar:		
Obligationslån	100,103: 69	
Andra amorteringslån	7,659: 17	107,762: 86
Fattigvården:		
Enligt fattigvårdens räkenskaper:		
Allmänna fattigvården	47,466: 69	
Ålderdomshemmet	102,709: 27	150,175: 96
Barnavård:		
Enligt barnavårdsnämndens räkenskaper		8,104: 87
Transport		587,358: 26

Transport			587,358:26

Folkskolan:

Statsbidrag		341,951:12	
Anslag från Vahlbäckska fonden		2,000:—	
Arrendemedel		37:—	
Hyresmedel		6,464:05	
övriga inkomster:			
Skomakerislöjd	1,971:60		
Återbetalningar	132:92		
Telefonavgifter	41:50		
Försåld mjölk m. m.	283:43		
Slöjdmaterial för flickor	2,406:72		
Återlämnat material	7:—		
Terminsavgifter	50:—	4,893:17	355,345:34

Högre folkskolan:

Statsbidrag m. m.			14,820:14

Andra undervisnings- och bildningsanstalter:

Lärlings- och yrkesskolan:

Statsbidrag	21,544:37	
Landstingsbidrag	4,000:—	
Lärjungeavgifter	5,565:—	
Säljbar produktion	883:19	
Ersättning från yrkesskolan för uppvärmning m. m.	6,861:—	38,853:56

Hälso- och sjukvård:

Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	385:—	
Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	835:22	
Protokollslösen m. m.	288:—	
Vågavgifter från Köttbesiktningsbyrån	2,353:45	
Statsbidrag till avlöning åt Sundhetsinspektören	1,100:—	4,961:67

Gator, vägar, planteringar o. d.:

Gatuläggningen:

Försäljningsmedel	40:57	

Planteringar:

Försäljningsmedel och växtdekorationer m. m.	9,795:12	
Transport	9,835:69	1,001,338:97

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		9,835: 69	1,001,338: 97
Gaturenhållning:			
Ersättning för renhållning från skolan och hamnen		2,800: —	12,635: 69
Renhållningsverket:			
Försäljning av:			
Stallströ och sopor		2,829: —	
Torvmullspudrett		10,853: 75	
Torvmull		555: 50	
Hämtningsavgifter		44,928: 75	
Försäljning av kärl och diverse		6,240: 48	65,407: 48
Svingården:			
Försäljning av fläsk			47,532: 08
Avloppsledningarna:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			49,192: 38
Vattenledningsverket:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			189,704: 04
Gasverket:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			368,218: 22
Elektricitetsverket:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			626,692: 20
Andra kommunens affärsföretag:			
Kallbadhuset:			
Badavgifter		2,838: 92	
Varmbadhuset:			
Badavgifter m. m.		64,974: 68	
Båttrafiken:			
Persontrafik	17,568: 15		
Godstrafik och hyror m. m.	144: 75	17,712: 90	85,526: 50
Transport			2,446,247: 56

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

	Transport	2,446,247: 56	
Brandväsendet:			
För utförda arbeten i verkstäderna	5,878: 09		
Ersättning för:			
Skötsel, drift och underhåll av ambulansautomobilen	3,602: —		
övriga inkomster	274: 95	9,755: 04	
Fastighetsförvaltningen:			
Egendomar inom stadsplanen:			
Stadshotellet	58,897: 64		
Sundinska huset	10,612: 50		
Paviljongen i Stadsparken	1,269: 50		
Gårds- och tomtfastigheter	166,329: 36		
Hamnmagasinen	21,711: 75		
Hamnplanen och materialgården	26,139: 19		
Hamnpaviljongen	2,375: —		
Kabinettet	1,729: 60		
Epidemisjukhuset	36,000: —	325,064: 54	
Lantegendomar under eget bruk:			
Jordbruksprodukter	95,059: 14		
Ladugården	16,171: 19		
Körningar	13,436: 03		
övriga inkomster	7,988: 95	132,655: 31	
Jordar och andra fastigheter:			
Egendomen Carlsberg	1,400: —		
Hästholmarna	6,500: —		
Diverse jordägor	18.740: 75		
Viksäng	385: —		
Diverse arrenden	2,031: 17		
Arrende för fiskvatten	300: —		
Hyresmedel	17,629: 75		
övriga inkomster	109: 74	47,096: 41	
Skogar:			
Skogsavverkning	12.803: 54		
Realisationsvinst å försåld ved	597: 05	13.400: 59	518,216: 85
Polisväsen och fångvård:			
Bidrag av staten för reservpolis och 2 st. kriminalkonstaplar		10,517: 18	
Transport		10.517: 18	2,974,219: 45

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport	10,517: 18	2,974,219: 45	
Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning	2,903: 62		
Diverse	36: 50	13,457: 30	

Allmänna pensionsförsäkringen:

Återbetalda förskotterade grundavgifter m. m.		1,692: —	

Övriga förvaltningskostnader:

Byggnadsnämnden:

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	3,167: 12		

Automobiler:

Inkomster av körningar	10,340: —	13,507: 12	

Allmänna bidrag av staten:

Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enl. K. F. den 18 juni 1913	47,082: —		
Källarfrihetsmedel	349: 89	47,431: 89	

Diverse inkomster:

Bötesmedel	326: 25		
Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	153: 57		
Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —		
Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	7: 75		
Avgift för tillstånd att försälja musikinstrument	250: —		
Veterinär tullbesiktning	152: 40	4,889: 97	

Skatter:

Hundskatt	9,035: —		
Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar	1,707: 99		
Skogsaccis	48: 38		
Kommunalutskylder inkl. progressivskatt och tomtören	2,045,400: 22		
Nöjesskatt	37,564: 20	2,093,755: 79	5,148,953: 52
		Transport	5,148,953: 52

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		5,148,953: 52
Brist i 1926 års stat:		
Brist i årets stat att uttaxeras år 1928		137,104: 07
Kronor		5,286,057: 59

UTGIFTER:

Brist i 1924 års stat		104,220: 86
Räntor och lånekostnader:		
Obligationslån	602,985: —	
Andra amorteringslån	77,356: 43	
Andra lån och skulder	106,097: 35	
Provisioner	1,228: 38	787,667: 16
Kapitalavbetalningar å lån:		
Obligationslån	260,000: —	
Andra amorteringslån	17,218: 86	277,218: 86
Fattigvård:		
Enligt Fattigvårdens räkenskaper:		
Allmänna fattigvården	457,713: 36	
Ålderdomshemmet	170,747: 67	628,461: 03
Barnavård:		
Enligt barnavårdsnämndens räkenskaper		76,404: 34
Folkskolan:		
Underhåll och reparationer av fastigheter	13,676: 95	
Underhåll och reparationer av inventarier	3,924: 91	
Löner och arvoden	574,429: 64	
Pensioner	9,449: 90	
Premie för olycksfallsförsäkring	375: 90	
Skolträdgårdarna	8,308: 97	
Fri undervisningsmaterial till skolbarn	31,511: 65	
Undervisningsmaterial för skolornas förråd	2,718: 80	
Tandklinik	12,319: 22	
Trycknings- och annonskostnader	1,207: 88	
Lärare- och lärjungebiblioteken	928: 74	
Stipendier och skolresor	500: —	
Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn	5,636: 34	
Vatten, värme och belysning	33,452: 50	
Transport	698,441: 40	1,873,972: 25

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning ar stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		698,441: 40	1,873,972: 25
Skolbad		4,247: 54	
Renhållning		8,450: 53	
Diverse utgifter		18,063: 41	
Räntor		36,668: 69	
Kapitalavbetalningar		21,071: 63	786,943: 20
Högre folkskola:			
Undervisningsmaterial		514: 53	
Löner och arvoden		23,233: 42	
Trycknings- och annonskostnader		323: 25	
Skoldistriktets bidrag till pensionering åt lärare		607: 50	
Biblioteket		304: 30	24,983: —
Allmänt läroverk:			
Underhåll av fastighet		453: 06	
Löner och arvoden		3,725: 86	
övriga utgifter		450: —	4,628: 92
Andra undervisnings- och bildningsanstalter:			
Högre flickskolan		3,572: 31	
Arbetareinstitutet		16,000: —	
Tekniska skolan		71,128: 36	90,700: 67
Hälso- och sjukvård:			
Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden:			
Löner och arvoden	39,398: 02		
Pensioner	1,335: 04		
övriga utgifter	14,472: 08	55,205: 14	
Bostadsinspektionen:			
Löner och arvoden	3,558: 87		
övriga utgifter	30: 85	3,589: 72	
Poliklinken för könssjuka:			
Värme, lyse och städning	589: 59		
Lokalhyra	600: —		
Telefonavgifter	112: —		
Diverse	260: 08	1,561: 67	60,356: 53
		Transport	2,841,584: 57

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

			Transport	2,841,584:57
Gator, vägar, planteringar o. d.:				
Gatuläggningen:				
Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator			16,248:41	
Vägar:				
Grusning av vägar samt erforderliga vägförbättringar			36,642:08	
Planteringar:				
Löner och arvoden		15,963:01		
Skötsel och underhåll		47,683:24		
övriga utgifter		1,632:32	65,278:57	
Gatubelysning:				
Gasbelysning		31,657:41		
Elektrisk belysning	29,624:94			
Anskaffning av lampor	1,930:—			
Kostnad för belysning i Pilgatan	5,333:25			
	36,888:19			
med avdrag för belysning vid hamnen	840:—	36,048:19	67,705:60	
Gaturenhållning:				
Renhållning och sopning			37,587:99	223,462:65
Avloppsledningar:				
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse				92,259:86
Renhållningsverket:				
Anskaffning och underhåll av inventarier			6,371:61	
Löner och arvoden			77,160:73	
Inköp av torvmull			7,694:55	
Stallet			6,346:38	
övriga utgifter			10,745:46	108,318:73
Svingården:				
Kraftfoder			17,253:22	
Inköp av grisar			3,482:55	
Avlöningar			3,444:49	
Transport av svinmat och övriga körningar			3,000:—	
Ved, lyse och diverse			4,066:40	31,246:66
			Transport	3,296,872:47

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		3,296,872: 47	
Vattenledningsverk:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			120,598: 12
Gasverk:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			349,931: 46
Elektricitetsverk:			
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse			377,342: 01
Andra kommunens affärsföretag:			
Kallbadhuset:			
Löner och arvoden	1,458: —		
övriga utgifter	1,218: 27	2,676: 27	
Varmbadhuset:			
Löner och arvoden	32,704: 25		
Underhåll av fastighet	1,406: 90		
Underhåll av pannor och ledningar	919: 07		
Underhåll av inventarier	2,145: 75		
Bränsle	15,371: 21		
Belysning	2,242: 78		
övriga utgifter	8,262: 67	63,052: 63	
Klapphuset:			
Underhåll och reparationer		238: 30	
Båttrafiken:			
Underhåll och reparation	6,388: 23		
Löner och arvoden	10,423: 69		
Anskaffning och underhåll av inventarier	127: 10		
Driftkostnader	2,651: 28		
Hyra för reservbåt	1,095: 39		
övriga utgifter	136: 33	20,822: 02	86,789: 22
Brandväsendet:			
Pensioner		2,222: 75	
Löner och arvoden		77,640: 05	
Hyra för bostäder åt brandmanskapet		5,718: 75	
Kol, ved lyse		2,640: 05	
Beklädnad		1,545: 70	
Transport		89,767: 30	4,231,533: 28

N:o 44 Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		89,767: 30	4,231,533: 28
Diverse utgifter för verkstäderna		2,624: 48	
Borgarbrandkåren		4,821: 05	
Nyanskaffningar		5,889: 31	
Brandsynekostnader		170: 60	
Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposter		1,200: —	
övriga utgifter		5,739: 75	110,242: 49

Fastighetsförvaltningen:

Egendomar inom stadsplanen:

Rådhuset	5,562: 42		
Polis- och brandstation	2,893: 45		
Stadshotellet	29,419: 87		
Sundinska huset	10,847: 61		
Tullhuset	2,112: 78		
Paviljongen i Stadsparken	1,395: 06		
Gårds- och tomtfastigheter	82,729: 42		
Hamnmagasinen	2,925: 13		
Hamnplanen och materialgården	9,071: 38		
Hamnpaviljongen	385: 29		
Kabinettet	2,118: 43		
Epidemisjukhuset	4,416: 45	153,877: 29	

Lantegendomar under eget bruk:

Anskaffning av inventarier och ränta å förskotterade medel	857: 25		
Driftkostnad	61,122: 03		
Produkter av egen skörd	33,699: 72		
Underhåll och reparationer	4,566: 53		
övriga utgifter	20,035: —		
Jordförbättringar	740: 58		
Avskrivningar å fordringar och lager	6,614: 51		
	127,635: 62		
Av årets inkomster utöver utgifterna har tillgodoförts Nybyggnaden vid Nordanby enligt Stadsfullmäktiges beslut	5,019: 69	132,655: 31	

Jordar och andra fastigheter:

Egendomen Carlsberg	1,149: 20		
Hästholmarna	5,868: 33		
Diverse jordägor	16,123: 50		
övriga utgifter	2,141: 57	25,282: 60	
Transport		311,815: 20	4,341,745: 77

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		311,815: 20	4,341,745: 77
Skogar:			
Löner och arvoden	3,861: 40		
övriga utgifter	2,197: 66	6,059: 06	317,874: 26
Magistrat och Rådhusrätt:			
Anskaffning och underhåll av inventarier		1,085: 06	
Löner och arvoden		58,017: 41	
Kostnader för val		2,005: 63	
Renhållning		1,545: 38	
Belysning		161: 21	
Uppvärmning		914: 45	
Tryck och annonskostnader		2,189: 20	
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,742: —	
Telefonavgifter		1,176: 15	
övriga utgifter		233: 40	69,069: 89
Kronouppbörds- och exekutionsväsen:			
Anskaffning och underhåll av inventarier		634: —	
Löner och arvoden		40,141: 13	
Hyra för tjänstelokaler		1,050: —	
Renhållning		1,111: 06	
Belysning		167: 39	
Uppvärmning		538: 50	
Tryck- och annonskostnader		1,028: 65	
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		870: 30	
Telefonavgifter		653: —	
övriga utgifter		285: 61	46,479: 64
Polisväsen och fångvård:			
Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		2,456: 51	
Löner och avroden		186,908: 77	
Pensioner		3,140: 21	
Renhållning		1,354: 91	
Uppvärmning		2,025: 50	
Belysning		410: 86	
Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,444: 40	
Läkarearvode för polispersonalen		1,438: 50	
Telefonavgifter		1,402: 20	
Premie för olycksfallsförsäkring		436: 60	
Fångars vård och förplägnad		679: 82	
övriga utgifter		738: 45	202,436: 73
		Transport	4,977,606: 29

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport			4,977,606: 29

Allmänna pensionsförsäkringen:

Diverse utgifter för:			
Pensionsnämnden i Västerås	3,238: 66		
Pensionsnämnden i S:t Ilian	94: —		
Pensionsnämnden i Lundby	70: —	3,402: 66	
Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter som icke kunnat indrivas		10,980: —	
Bidrag till pensionstillägg och understöd		18,833: 55	33,216: 21

Övriga förvaltningskostnader:

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren:

Anskaffning och underhåll av inventarier	690: 65		
Löner och arvoden	126,939: 80		
Renhållning	2,191: 49		
Belysning	283: 40		
Uppvärmning	1,164: 20		
Tryck- och annonskostnader	7,884: 92		
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	2,422: 27		
Telefonavgifter	1,909: 95		
Hyra för tjänstelokaler	1,200: —		
Stallet	3,766: 62		
övriga utgifter	1,416: 44	149,869: 74	

Byggnadsnämnden:

Anskaffning och underhåll av inventarier	582: 60		
Löner och arvoden	23,721: 86		
Pensioner	4,256: 67		
övriga utgifter	2,083: 08	30,644: 21	

Automobiler:

Underhåll och reparationer	1,219: 78		
Löner och arvoden	3,120: —		
Driftkostnader	2,566: 60		
övriga utgifter	482: 67	7,389: 06	187,903: 01

Anslag och bidrag till diverse ändamål:

Sociala ändamål		39,243: 70	
Taxeringsnämnden		2,538: 17	
Diverse utgifter		15,380: 08	
Arbetslösheten		16,311: 43	73,473: 38
Transport			5,272,198: 89

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

		Transport	5,272,198: 89

Övriga oförutsedda utgifter:

Anslaget till oförutsedda utgifter har disponerats sålunda:

Anslag till arbetslöshet	10,000: —			
Tilläggsanslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet	1,000: —			
Avlöning till polischef och vik. poliskonstaplar	3,035: —			
Bostadsförmedling	298: 70	14,333: 70		
Med avdrag av inkomster under året		475: —	13,858: 70
		Kronor	5,286,057: 59

KÖTTBESIKTNINGSBYRÅNS KONTO:

DEBET:

Ingående Balans Konto:

Skuld till Drätselkammaren			240: 41

Utgifter:

Löner och arvoden		21,105: 37	
övriga utgifter:			
Värme, belysning och vatten	1,014: 19		
Telefon	286: 40		
Tvätt	148: 05		
Underhåll av byggnader	1,163: 79		
Hyra	3,000: —		
Premie för olycksfallsförsäkring	46: 83		
Diverse	600: 02	6,259: 28	27,364: 65
		Kronor	27,605: 06

KREDIT:

Inkomster:

Besiktningsavgifter			26,797: 34

Utgående Balans Konto:

Skuld till Drätselkammaren			807: 72
		Kronor	27,605: 06

RESERVERADE KÖPESKILLINGSMEDEL:

DEBET:

Ingående Balans Konto:

Saldo från år 1925			171,930: 06
		Transport	171,930: 06

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

	Transport		171,930: 06
Utgifter:			
Lagfartskostnader		851: 75	
Köpeskilling för inköpta fastigheter		2,081: 01	
Lösen av protokoll		13: —	
Avskrivning å fordringar		4,316: 26	7,262: 02
	Kronor		179,192: 08

KREDIT:

Inkomster:			
Räntor å tomtlån		6,180: 41	
Köpeskilling för försålda fastigheter		124,010: 48	130,190: 89
Utgående Balans Konto:			
Saldo till år 1927			49,001: 19
	Kronor		179,192: 08

HAMNRÖRELSENS DRIFT KONTO:

DEBET:

Den egentliga hamnen:			
Nyanläggningar:			
1925 års utgifter	2,249: 95		
1926 års utgifter	11,402: 18	13,652: 13	
Underhåll och reparationer:			
Underhåll av:			
Kajer, dykdalber och båtbryggor	5.969: 95		
Hamnskjul	251: 91		
Stensättning vid hamnskjulen	2,168: 65		
Inventarier	196: 59	8,587: 10	
Löner och arvoden		15,502: 18	
övriga utgifter:			
Hamnkontoret	1,839: 24		
Belysning	1,068: —		
Renhållning	1,884: 24		
Årsavgift till Svenska Hamnförbundet	100: —		
Premie för olycksfallsförsäkring	303: 57		
Diverse	545: 75		
Brandförsäkringspremier	17: 90	5,758: 70	
Räntor		41.097: 04	
Kapitalavbetalningar		11,673: —	96,270: 15
		Transport	96,270: 15

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport			96,270: 15
Hamnmaskiner:			
Löner och arvoden		6,758: 97	
Driftkostnader:			
Förbrukning av elektrisk ström	1,110: 42		
Underhåll och reparationer	2,343: 31		
Diverse utgifter	90: 95	3,544: 68	10,303: 65
Hamnens underhålls- och reparationsfond:			
överskott å rörelsen			87: 50
Kronor			106,661: 30

KREDIT:

Den egentliga hamnen:			
Hamnavgifter för varor av:			
Ångfartyg i regelbunden trafik	39,749: 05		
Andra fartyg	30,238: 99	69,988: 04	
Hamnavgifter för fartyg:			
Ångfartyg	7,403: 50		
Segelfartyg	974: 72		
Pråmfartyg	2,597: 99	10,976: 21	
Hyror för:			
Båtplatser	4,795: —		
Upplagsplatser	1,571: 08		
Varuskjul	1.300: —	7.666: 08	
Markhyra för fotogenmagasin		3,150: —	
Diverse		186: —	91,966: 33
Hamnmaskiner:			
Kranhyror		14,246: 17	
Markhyra för kran III		150: —	
Diverse		298: 80	14,694: 97
Kronor			106,661: 30

HAMNBYGGNADENS AMORTERINGS KONTO:

DEBET:

Ingående Balans Konto:	
Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1926 års början för hamnbyggnaden	311,517: —
Kronor	311,517: —

N:o 44
Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

KREDIT:

Kapital Konto:

Kapitalavbetalning å andel i stadens obligationslån	11,673: —

Utgående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1926 års slut för hamnbyggnaden	299,844: —
Kronor	311,517: —

HAMNMASKINERS AMORTERINGS KONTO:

DEBET:

Ingående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1926 års början för hamnmaskiner	19,800: —
Kronor	19,800: —

KREDIT:

Kapital Konto:

Kapitalavbetalningar under året enligt amorteringsplan	900: —

Utgående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1926 års slut för hamnmaskiner	18,900: —
Kronor	19,800: —

HAMNENS UNDERHÅLLS- OCH REPARATIONSFOND:

DEBET:

Ingående Balans Konto:

Lån av Drätselkammaren	188,221: 29
Kronor	188,221: 29

KREDIT:

Hamnrörelsens Drift Konto:

överskott å årets rörelse	87: 50

Utgående Balans Konto:

Lån av Drätselkammaren	188,133: 79
Kronor	188,221: 29

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Sammandrag av inkomster och utgifter, vilka

	Enligt 1926 års budget — Uttaxeringssammandrag — Netto inkomst	Enligt 1926 års budget — Uttaxeringssammandrag — Netto utgift
Brist i 1924 års stat	—	104,220: 86
Räntor och aktier:		
Obligationslån	—	333,219: 39
Amorteringslån	—	41,333: 06
Andra lån och skulder	—	40,564: 10
Lånekostnader: Provisioner	—	1,200: —
Utdelning å aktier	4,985: —	—
Kapitalavbetalningar å lån:		
Obligationslån	—	154,701: 15
Amorteringslån	—	9,220: 56
Fattigvård:		
Yttre fattigvården	—	389,252: 97
Ålderdomshemmet	—	66,110: 27
Barnavård	—	67,867: —
Folkskola	—	444,828: 56
Högre folkskola	—	10,422: 50
Allmänt läroverk	—	4,317: 50
Andra undervisnings- och bildningsanstalter:		
Högre flickskola	—	3,495: —
Arbetareinstitutet	—	16,000: —
Tekniska skolan	—	26,800: —
Hälso- och sjukvård:		
Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden	—	49,160: 75
Bostadsinspektionen	—	3,659: 75
Polikliniken för könssjuka	—	1,760: —
Gator, vägar, planteringar o. d.:		
Gatuläggning	—	9,650: —
Vägar	—	27,100: —
Planteringar	—	45,541: 35
Gatubelysning	—	66,650: —
Gaturenhållning	—	17,412: —
Avloppsledningar	—	43,270: —
Renhållningsverk	—	47,884: 13
Svingård	15,500: —	—
Vattenledningsverk	39,496: —	—
Gasverk	47,788: —	—
Elektricitetsverk	230,365: —	—
Transport	338,134: —	2,025,640: 90

påverkat uttaxeringen, enligt budget och bokslut.

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Enligt 1926 års bokslut		Bokslutets förhållande till budgeten	
Uttaxeringssammandrag		Överskott Ökad inkomst	Brist Minskad inkomst
Netto inkomst	Netto utgift	Minskad utgift	Ökad utgift
—	104,220: 86	—	—
—	343,141: 39	—	9,922: —
—	43,097: 73	—	1,764: 67
—	85,120: 09	—	44,555: 99
—	1,228: 38	—	28: 38
6,235: —	—	1,250: —	—
—	159,896: 31	—	5,195: 16
—	9,559: 69	—	339: 13
—	410,246: 67	—	20,993: 70
—	68,038: 40	—	1,928: 13
—	68,299: 47	—	432: 47
—	431,597: 86	13,230: 70	—
—	10,162: 86	259: 64	—
—	4,628: 92	—	311: 42
—	3,572: 31	—	77: 31
—	16,000: —	—	—
—	32,274: 80	—	5,474: 80
—	50,243: 47	—	1,082: 72
—	3,589: 72	70: 03	—
—	1,561: 67	198: 33	—
—	16,207: 84	—	6,557: 84
—	36,642: 08	—	9,542: 08
—	55,483: 45	—	9,942: 10
—	67,705: 60	—	1,055: 60
—	34,787: 99	—	17,375: 99
—	43,067: 48	202: 52	—
—	42,911: 25	4,972: 88	—
16,285: 42	—	785: 42	—
69,105: 92	—	29,609: 92	—
18,286: 76	—	—	29,501: 24
249,350: 19	—	18,985: 19	—
2,159,263: 29	2,143,286: 29	69,564: 63	166,080: 73

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

	Enligt 1926 års budget	
	Uttaxeringssammandrag	
	Netto inkomst	Netto utgift
Transport	338,134: —	2,025,640: 90
Andra kommunens affärsföretag:		
Kallbadhus	300: —	—
Varmbadhus	8,000: —	—
Klapphus	—	150: —
Båttrafik	—	—
Brandväsen:	—	99,924: 89
Fastighetsförvaltning:		
Egendomar inom stadsplan	207,852: 49	—
Jordar och andra fastigheter	28,276: 70	—
Skogar	—	—
Magistrat och Rådhusrätt	—	66,880: 20
Kronouppbörds- och exekutionsväsen	—	45,725: 50
Polisväsen och fångvård	—	187,077: 35
Auktionsväsen	500: —	—
Allmänna pensionsförsäkringen	—	29,870: 40
Övriga förvaltningskostnader:		
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	—	150,102: 35
Byggnadsnämnden	—	26,795: 50
Automobiler	4,200: —	—
Anslag och bidrag till div. ändamål	—	64,338: 75
Övriga oförutsedda utgifter:		
Årets förslagsanslag	—	36,289: 46
Allmänna bidrag av staten	47,431: 89	—
Diverse inkomster	6,000: —	—
Skatter	2,092,100: 22	—
Brist i 1926 års stat	—	—
Kronor	2,732,795: 30	2,732,795: 30

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Enligt 1926 års bokslut		Bokslutets förhållande till budgeten	
Uttaxeringssammandrag		Överskott Ökad inkomst	Brist Minskad inkomst
Netto inkomst	Netto utgift	Minskad utgift	Ökad utgift
2,159,263: 29	2,143,286: 29	69,564: 63	166,080: 73
162: 65	—	—	137: 35
1,922: 05	—	—	6,077: 95
—	238: 30	—	88: 30
—	3,109: 12	—	3,109: 12
—	100,457: 45	—	532: 56
171,187: 25	—	—	36,665: 24
21,813: 81	—	—	6,462: 89
7,341: 53	—	7,341: 53	—
—	69,069: 89	—	2,189: 69
—	46,479: 64	—	754: 14
—	188,979: 43	—	1,902: 08
—	—	—	500: —
—	31,524: 21	—	1,653: 81
—	149,869: 74	232: 61	—
—	27,477: 09	—	681: 59
2,950: 94	—	—	1,249: 06
—	73,473: 38	—	9,134: 63
—	13,858: 70	22,430: 76	—
47,431: 89	—	—	—
4,889: 97	—	—	1,110: 03
2,093,755: 79	—	1,655: 57	—
137,104: 07	—	137,104: 07	—
2,847,823: 24	2,847,823: 24	238,329: 17	238,329: 17

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

KAPITAL KONTO:

DEBET:

1926 Dec. 31. An *Värdeminskningar:*				
Avskrivningar å inventarier		207,725: 03		
Nedskrivningar å bostadslån		17,214: —		
Avbetalning å andel i fonderade skulder pr den 31/12 1926:				
Gasverket	58,383: 46			
Folkskolan	19,257: 50			
Hamnbyggnader	11,673: —			
Hamnmaskiner	900: —			
Fattigvården	8,409: 73			
Kyrkan	1,480: —			
Diverse personer	7,659: 17	107,762: 86		
Under året försålda:				
Fastigheter	87,025: 30			
Inventarier	30,387: 23	117,412: 53	450,114: 42	
Utgående Balans Konto:				
Kapitalbehållning vid årets slut			6,558,915: 06	
			Kronor	7,009,029: 48

KREDIT:

1926 Jan. 1. Per *Ingående Balans Konto:*			
Kapitalbehållning vid årets början		6,522,869: —	
Värdeökningar:			
Uppskrivningar	156,334: 80		
Avbetalning å fonderade skulder	277,218: 86		
Inventarier inköpta under året	52,606: 82	486,160: 48	
		Kronor	7,009,029: 48

UTGÅENDE BALANS KONTO:

1926 Dec. 31. An *Tillgångar:*		
Fastigheter:		
Offentliga byggnader		2,702,000: —
Gårdar och tomter i stadens:		
Västra kvarter	962,800: —	
Södra kvarter	943,712: 50	
Norra kvarter	907,000: —	2,813,512: 50
	Transport	5,515,512: 50

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar, samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport			5,515,512: 50	
Jordar och andra fastigheter i stadens:				
Västra kvarter		314,500: —		
Södra kvarter		794,100: —		
Norra kvarter		197,700: —	1,306,300: —	
Fastigheter, som disponeras av särskilda av Stadsfullmäktige tillsatta styrelser och nämnder:				
Köttbesiktningsbyrån		50,000: —		
Polis- o. brandstation i Norra kv.	160,000: —			
Ångspruthus och redskapsskjul	7,500: —	167,500: —		
Lantegendomar och renhållningsverk		645,000: —		
Tekniska skolan		550,000: —		
Varmbadhuset		300,000: —		
Kallbadhuset		80,000: —		
Hamnbyggnader		766,599: 29		
Vatten-, Gas- och El.-verk		2,314,175: 85		
Fattigvården		892,996: 01		
Folkskolan		2,125,000: —	7,891,271: 15	14,713,083: 65
Inventarier:				
Inventarier enl. förteckning			481,888: 76	
Hamnen			35,121: 25	
Köttbesiktningsbyrån			2,338: —	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken			89,142: 20	
Fattigvården			54,663: 48	
Vedgården			11,575: 84	
Lärlings- och yrkesskolan			43,281: 31	
Barnavårdsnämnden			3,245: 25	
Folkskolan			105,599: 66	826,855: 75
Materialier:				
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket				82,758: 89
Aktier, värdepapper och fordringar, tillhörande kapitaltillgångarna:				
Aktier i:				
Byggn. A.-B. Mimer		340,000: —		
S. V. B:s Nya Järnvägs A.-B.		99,700: —		
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägs A.-B.		19,100: —		
Transport		458,800: —		15,622,698: 29

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport	458,800: —		15,622,698: 29
Västerås Teater A.-B.	40,001: —		
A.-B. Arbetare Bostäder	300,000: —	798,801: —	
Vallövska inteckningen		20,000: —	
Järnvägsmedelsfonden		1,612,787: 58	
Utlånade medel mot säkerhet av inteckningar ur lånefonden för understödjande av byggnadsverksamheten	776,304: 55		
Utlånade medel mot inteckningar	299,365: 42	1,075,669: 97	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkets fonderade medel		694,536: 16	
Fattigvårdens fonder		167,207: 16	
Folkskolans fonder		33,702: 87	4,402,704: 74
Förråd och andra naturapersedlar:			
Lantegendomar	72,871: 74		
Renhållningsverket	1,400: 60	74,272: 34	
Byggnadsmaterialier		19,044: 77	
Skogsprodukter		11,572: 06	
Makadam vid förrådet	31,648: 59		
Makadam vid Djuphamnen	43,189: 14	74,837: 73	
Grus		1,569: 62	
Skol (makadam)		8,657: 10	
Vedgården, vedlager		27,219: 11	
Lärlings- och yrkesskolan, virke och bränsle		1,657: —	218,829: 73
I bank innestående:			
Insatta medel å kapitalräkning i Svenska Handelsbanken för Västerås donationsjordsfond		4,233: 53	
Fattigvården		10,114: 57	
Lärlings- och yrkesskolan		9,097: 49	23,445: 59
Fordringar:			
För andelar i stadens obligationslån vid 1926 års slut:			
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket	3,109,675: 60		
Folkskolestyrelsen	690,487: 50		
Fattigvårdsstyrelsen	689,524: 77		
Kyrkorådet	48,640: —		
Transport	4,538,327: 87		20,267,678: 35

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport	4,538,327: 87		20,267,678: 35
Hamnbyggnaden	299,844: —		
Hamnmaskiner	18,900: —		
Djuphamnen	200,000: —	5,057,071: 87	
Restantier å stadsutskylder för år 1918 och äldre samt senare år enligt specifikation		820,968: 74	
Restantier å progressivskattens utjämningsandel för:			
år 1921	117: 60		
år 1922	145: 52		
år 1923	32: 27		
år 1924	53: 07		
år 1925	94: 17	442: 63	
Restantier å pensionsavgifter, grundavgifter till allmänna pensionsförsäkringen för:			
år 1922—1923		7,574: 04	
Diverse fordringar:			
Västerås Fattigvård	32,963: 77		
Västerås Kyrkokassa	53,966: 63		
Västerås Trädgårdskoloniförening	3,140: —		
Västerås Läroverksförening	2,500: —		
Västerås Hotell A.-B.	13,898: 75		
Västerås Teater A.-B.	15,508: 20		
Diverse personer	1,002: —		
Köttbesiktningsbyrån	807: 72		
Hamnen	6,243: 02		
Hamnen för reparation av kajer	12,559: 28		
Lärlings- och Yrkesskolan	74: 29		
Hamnens underhålls- och reparationsfond	188,133: 79		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket	347,813: 07		
Renhållningsverkets utestående fordringar	4,038: 56		
Drätselkammaren utestående fordringar	64,215: 19	746,864: 27	
Fordringar m. m. enligt särskilda redogörelser vid:			
Vatten-, Gas- o. Elektricitetsverket	314,250: 94		
Fattigvården	93,863: 41		
Vedgården	4,725: 25		
Barnavårdsnämnden	4,768: 62		
Lärlings- och Yrkesskolan	33,000: —	450,608: 22	7,083,529: 77
		Transport	27,351,208: 12

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport			27,351,208: 12
Förskotterade medel att gäldas genom uttaxering, lån eller på annat sätt:			
Malma grustag		14,865: 46	
Gården Kungsängen n:r 7		9,000: —	
Nybyggnaden i kvarteret Arvid		12,240: 75	
Arbeten å Skultunavägen vid Karlslund		88,867: 04	
Västerås Högre Allmänna Läroverk		14,377: 85	
Arbeten å Malmavägen		13,342: 90	
Kostnader för ekonomibyggnaden vid Karlslund		71,326: 54	
Gator, vägar, planteringar o. d.:			
Diverse vägarbeten		690: 38	
Fastighetsförvaltningen:			
Reparationsarbeten å gårdar m. m.		54,198: 06	
Underhåll av inkorporerade vägar		213,942: 06	
Konto pro diverse		88,748: 88	
Reserverade köpeskillingsmedel		49,001: 19	
Vedgårdens avskrivning:			
år 1925	23,563: 86		
år 1926	4,547: 54	28,111: 40	
Nordanby gårds nybyggnad		55,938: 77	
Arbeten vid flygfältet		24: 60	
Ordnande av tomten omkring Tekniska skolan		9,009: 79	
Reglering av Persbobäcken och Krutkällarvägen		7,743: 48	
Möbler till Tullkammaren		1,554: 30	
Automobilskattemedel:			
Diverse vägarbeten		53,065: 71	
Kostnader för reparation och omändringsarbeten i fastigheten Sommarro 8		2,801: 36	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk:			
Div. arbeten ej hänförliga till lån		15,172: 61	804,023: 13
Förskotterade medel att gäldas genom lån:			
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket		9,194: 12	
Div. utgifter enl. Stadsfullmäktiges beslut		1,395,080: 50	
Djuphamnsbyggnaden		212,066: 06	1,616,340: 68
Kontant:			
Drätselkammaren		370: 69	
Renhållningsverket		7,680: 54	
Transport		8,051: 23	29,771,571: 93

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport	8,051: 23	29,771,571: 93
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket	1,035: 76	
Fattigvården	216: 50	
Vedgården	1,751: 28	11,054: 77

Brist i stater:

år 1925	177,072: 72	
år 1926	137,104: 07	314,176: 79
	Kronor	30,096,803: 49

1926
Dec. 31. Per *Skulder:*

Fonderade skulder:

Utelöpande obligationer:

1892 års 4 % obl.-lån..................		105,000: —	
1896 års 3.6 % obl.-lån	164,000: —		
1896 års 3.6 % obl.-lån	16,000: —	180,000: —	
1902 års 4 % obl.-lån	1,064,000: —		
1902 års 4 % obl.-lån	114,000: —	1,178,000: —	
1907 års 4.5 % obl.-lån..................		1,455,000: —	
1910 års 4.5 % obl.-lån..................		2,373,000: —	
1916 års 5 % obl.-lån..................		966,000: —	
1919 års 6 % obl.-lån..................		2,837,000: —	
1922 års 5 % obl.-lån..................		1,929,000: —	
1924 års 5 % obl.-lån..................		969,000: —	11,992,000: —

Amorteringslån, upptagna från pensionsförsäkringsfonden:

1916 års 4 3/4 % lån	222,659: 48	
1917 års 4 3/4 % lån	225,998: 73	
1918 års 4 3/4 % lån	320,861: 22	
1918 års 5 1/4 % lån	323,742: 66	
1920 års 6 % lån	200,535: 04	1,293,797: 13

Amorteringslån, upptagna från statens bostadslånefond:

1920 års 4 % lån	162,000: —	
1921 års 4 % lån	74,240: —	
1925 års 5 % lån	29,550: —	
1926 års 5 % lån	37,800: —	303,590: —
	Transport	13,589,387: 13

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport			13.589,387: 13
Amorteringslån, upptagna från Svenska Arbetarnas Allm. sjuk- och begravningskassa:			
1926 års 5 % lån			200,000: —
Tillfällig upplåning:			
A.-B. Jordbrukarebanken		339,380: 31	
Upplånta medel från fonder	208,500: —		
Diverse fonder enl. konto	504,132: 24		
Diverse fonder enl. konto	30,023: 69		
Sundinska fonden för pauvres honteux m. m.	45,000: —		
Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —	792,655: 93	
Västerås Sportklubb, Västerås		26,826: —	
Upplånta medel från Västerås stads Sparbank		253,402: 78	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket:			
Löpande räkning i A.-B. Jordbrukarebanken		500: —	
Vedgården			
Löpande räkning i A.-B Jordbrukarebanken		180,523: 80	
Lån mot inteckningar		193,519: 07	1,786,807: 89
Reserverade medel av anslag till:			
Skogsodling och skogsdikning	10,737: 93		
Uppförande av lärarebostad vid Rosenlunds skola	232: 65	10,970: 58	
Gator, vägar, planteringar o. d:			
Reserverat av lånemedel:			
Av anslaget till stensättning av Stora torgets västra del	27,529: 49		
Transport	27,529: 49	10,970: 58	15,576,195: 02

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport	27,529: 49	10,970: 58	15,576,195: 02
Av anslaget till utökning av det stensatta området vid hamnplanen	9,580: 97		
Av anslaget till stensättning av Engelbrektsgat. mellan Engelbrektsplan och Utanbygatan	15,000: —		
Av anslaget till Kopparbergsvägen	46,583: 56		
Av anslaget till Lidmansvägen	6,751: 63	105,445: 65	
Reserverat av uttaxerade medel till:			
Vägkostnader reservationsvis	130,000: —		
Uppsättning av gatuskyltar	2,431: 11	132,431: 11	
Andra kommunens affärsföretag:			
Av inkomster för försålda pråmar ...	14,777: 71		
Av anslaget till arbeten å vågbrytaren vid kallbadhuset...	3,406: 50	18,184: 21	
Anslag för uppsättning av urinkurar å Djäkneberget		1,000: —	
Överskott å anslag för annexbyggnader vid Allm. läroverket		226: 94	268,258: 49

Reserverade medel att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål:

Brandskadeersättning för fastigheten vid Hovdestalund	17,294: 61	
Hyror för år 1926, influtna den 31/12 1925	9,404: 65	
Oredovisad progressivskatt	443: 76	
Transport	27,143: 02	15,844,453: 51

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Transport		27,143: 02	15,844,453: 51	
För järnvägsövergång till nya hamnen		36,843: 33		
Tingshusavgifter		131: —		
Överskott å anslag till Mälareborg		32: 40		
Av anslaget till stadens trafikkommitté		7,947: 73	72,097: 48	
Fonderade medel:				
Kapitalet för Vallöfska livräntan		20,000: —		
Västerås stads Donationsjordsfond		4,733: 53		
Lundby sockens magasinsfond		1,000: —		
Hamnmaskiners fonderade medel		12,645: 45		
Fonderad nöjesskatt för idrottens främjande		14,523: 82		
Järnvägsmedelsfonden		1,612,787: 58		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkets fonderade medel		694,536: 16		
Folkskolans fonder		34,900: 56		
Lärlings- och Yrkesskolans fonder m. m.		31,056: 26		
Fattigvårdens fonder		167,782: 37	2,593,965: 73	
Diverse:				
Folkskolan:				
Fonderade lån	690,487: 50			
Andra amorteringslån	61,974: 46	752,461: 96		
Fattigvården:				
Fonderade lån	689,524: 77			
Förskotterade medel av främmande kommuner	1,156: 50			
Drätselkammaren	32,963: 77	723,645: 04		
Barnavårdsnämnden m. m.	5,757: 47			
Diverse skulder	150: —	5,907: 47		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket:				
Fonderade skulder	3,109,675: 60			
Drätselkammaren	347,813: 07			
Diverse personer	87,868: 57	3,545,357: 24	5,027,371: 71	23,537,888: 43
			Transport	23,537,888: 43

Transport 23,537,888: 43

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Kapital Konto:

Kapitalbehållning vid årets slut 6,558,915: 06

Kronor 30,096,803: 49

Västerås den 31 mars 1927.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Oscar Andersson.

FONDER OCH DONERADE MEDEL SOM STÅ UNDER DRÄTSELKAMMARENS FÖRVALTNING

	Behållning 1/1 1926	Inkomster	Utgifter	Behållning 31/12 1926
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux	45,741: 12	2,289: 13	2,272: 50	45,757: 75
Sundinska beklädnadsfonden ...	5,000: —	250: —	250: —	5,000: —
Curry Treffenbergs fond	2,000: —	79: 73	79: 73	2,000: —
Gustav Vahlbäcks gåva	3,056: 35	125: 80	112: 50	3,069: 65
Västerås Gilles donationsfond...	1,000: —	39: 87	39: 87	1,000: —
Magistratens Ämbets- & Tjänstemäns reservfond	62,477: 28	2,583: 81	1,741: 67	63,319: 42
Engvallska donationsfonden	32,044: 78	1,414: 11	1,332: —	32,126: 89
Altinska fonden	4,001: 73	165: 47	193: —	3,974: 20
Sundinska donationsfonden för Barnhemmet	10,200: —	400: —	400: —	10,200: —
Ol. Norelii testamentsfond	31,561: 65	1,264: 41	1,264: 41	31,561: 65
A. Engströms donationsfond	10,000: —	401: 73	401: 73	10,000: —
Zimmermanska donationsfonden	67,591: 63	4,376: 66	1,043: 64	70,924: 65
Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	177,771: 32	13,061: 35	15,706: 40	175,126: 27
Sundinska donationsfonden för skarpskytteföreningen i Västerås	500: —	19: 92	19: 92	500: —
Bilscherska testamentsfonden...	630: 30	27: 05	—: —	657: 35
Natalia Anderssons stipendiefond	1,000: —	39: 88	39: 88	1,000: —
Wahlbeckska välgörenhetsfonden	177,847: 91	8,563: 98	6,400: —	180,011: 89
Bergmanska donationsfonden för Arbetareföreningen	11,000: —	485: —	485: —	11,000: —
Bergmanska donationsfonden för Natthärberget	3,000: —	119: 40	119: 40	3,000: —
Torngrenska fonden	339,186: 26	13,680: 67	1,477: 15	351,389: 78
Transport	985,610: 33	49,387: 97	33,378: 80	1,001,619: 50

N:o 44

Stadens revisorers berättelse över granskning av stadens räkenskaper för år 1926, vederbörandes förklaringar samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

	Behållning 1/1 1926	Inkomster	Utgifter	Behållning 31/12 1926
Transport	985,610: 33	49,387: 97	33,378: 80	1,001,619: 50
Ålderdomshemmets Kapitalmedel	25,900: —	3,551: 41	3,551: 41	25,900: —
Fru Carolina Hygrells donationsfond	28,948: 66	1,240: 57	—: —	30,189: 23
Mark Modins minne	500: —	19: 92	19: 92	500: —
Doktor P. O. Linds fond	10,000: —	500: —	500: —	10,000: —
Katarina Molls fond	2,234: 43	96: 72	—: —	2,331: 15
Mobergska guldbröllopsfonden	33,633: 69	1,631: 96	1,350: —	33,915: 65
Johanna Fryklunds donationsfond	10,327: 34	411: 51	432: —	10,306: 85
Orströms donationsfond	6,863: 35	303: 20	200: —	6,966: 55
P. G. Berglunds testamentsfond	15,000: —	626: 49	626: 49	15,000: —
Systrarna Sundvalls pensionsfond	27,709: 22	1,137: 65	1,010: —	27,836: 87
Abraham Hülphers testamentfond	2,867: 94	124: 02	—: —	2,991: 96
Vretmanska donationsfonden	1,163: 43	48: 55	102: 22	1,109: 76
Anna Norbergs stipendiefond	1,567: 12	78: 53	67: 50	1,578: 15
Ekelundska sjukvårdsfonden	20,000: —	835: 22	835: 22	20,000: —
Fru Lotten Ekelunds donationsfond	50,000: —	2,088: 10	2,088: 10	50,000: —
G. R. Lagerquists donationsfond	29,450: 24	1,302: 73	1,302: 50	29,450: 47
Västerås Planteringssällskaps donationsfond	2,308: 76	80: —	—: —	2,388: 76
Major Meurlings fond	4,762: 50	199: 03	244: 78	4,716: 75
Riksdagsman G. Sällings donationsfond	3,000: —	125: 41	125: 41	3,000: —
Fru Karin Möllers donationsfond	4,914: 17	205: 29	205: 29	4,914: 17
Fröken Emelie Bergströms donationsfond	18,009: —	1,080: 67	1,086: 50	18,003: 17
Stadskamrer Bernh. Carlssons donationsfond	47,514: 69	2,637: 18	2,579: 43	47,572: 44
Upplånta medel från diverse fonder	1,534: 37	—: —	1,534: 37	—: —
Fru Teresia Möllers donationsfond	—: —	4,771: 56	146: 56	4,625: —
Hanna & P W. Werkelins donationsfond	—: —	12,300: —	300: —	12,000: —
Augusta Berglunds vängåva	—: —	23,071: 62	200: —	22,871: 62
Kronor	1,333,819: 24	107,855: 31	51,886: 50	1,389,788: 05

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 15 mars 1927.

OSCAR ANDERSSON.

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 45.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffning av inventarier till ålderdomshemmets nybyggnad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 september innevarande år har Fattigvårdsstyrelsen i staden, med anmälan att ekonomibyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund inom närmaste tiden komme att bliva färdig att tagas i bruk, och att erforderliga inventarier till denna byggnad i samband med dess färdigblivande måste inköpas, hemställt om ett förslagsanslag för inköp av ifrågavarande inventarier å 9,500 kronor, närmare angivet i en särskild specifikation.

Drätselkammaren, som tillstyrker bifall hos Stadsfullmäktige till Fattigvårdsstyrelsens framställning, anser lämpligast, att kostnaderna för närvarande gäldas av tillgängliga medel, och att i samband med budgetens för år 1928 uppgörande slutligt beslut fattas, huru kostnaderna skola bestridas.

Drätselkammaren får alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för inköp av inventarier för nya ekonomibyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund till Fattigstyrelsens förfogande ställa ett anslag av 9,500 kronor att för närvarande gäldas av tillgängliga medel, för att sedermera vid uppgörande av budget för år 1928 gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunna komma att besluta.

Västerås den 8 september 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då ekonomibyggnaden vid Ålderdomshemmet inom närmaste tiden blir färdig att tagas i bruk och erforderliga inventarier för denna byggnad i samband med dess färdigblivande måste inköpas, har fattigvårdsstyrelsen genom sitt förvaltningsutskott låtit utreda det oundgängliga be-

N:o 45. *Ang. anskaffning av inventarier till ålderdomshemmets nybyggnad.*

hov som härutinnan förelåge, och får med stöd härav hos Stadsfullmäktige hemställa om ett förslagsanslag för sagda ändamål på 9,500: — kr., som fördelar sig enligt nedanstående specifikation:

1)	Till möblering av personalens matsal, 2 rum för kokerskan och tvätterskan, 2 rum för köks- och tvättbiträden, 5 rum för understödstagare, ett dagrum samt ett rum för eldaren	4,500: —
2)	Sängkläder: filtar, madrasser, dynor och kuddar för 20 bäddar	1,500: —
3)	Gardiner och gardinstänger	490: —
4)	Diverse utrustning för köket	1,260: —
5)	Elektrisk armatur: 80 st. el. armaturer, 4 st. ytterlyktor, 115 st. lampor och 4 st. strykjärn	1,750: —
	Summa Kronor	9,500: —

Västerås den 7 sept. 1927.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

N:o 46.

Drätselkammarens skrivelse ang. överklagande av Kon. Befhdes resolution den 28 juli 1927 i fråga om vägdelningen inom staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till Drätselkammaren har från Konungens befallningshavande i Västmanlands län överlämnats Konungens befallningshavandes resolution på de besvär K. E. Jäderlund, Uppåker n:r 1 i Västerås stad m. fl. personer i en gemensam skrivelse av den 17 april 1926 anfört över en den 1 april 1927 avslutad vägdelning för utgörande av underhållet av de allmänna vägarna inom Västerås stads område. I resolutionen prövar Konungens befallningshavande, som lämnat utan avseende i målet gjorda invändningar mot klagandenas behörighet att i målet föra tala för den jord de som arrendatorer innehava, skäligt med bifall till besvären undanröja överklagade vägdelningsförrättningen till den del genom densamma vägunderhåll ålagts ecklesiastikstaten på lön anslagen jord.

Då Drätselkammaren finner denna sak vara av sådan vikt, att densamma bör prövas av regeringsrätten får Drätselkammaren anhålla om

Stadsfullmäktiges uppdrag att å stadens vägnar överklaga Konungens befallningshavandes beslut i frågan.

N:o 46.

Ang. överklagande av Kon. Befhdes resolution den 25 juli 1927 i fråga om vägdelningen inom staden.

Västerås den 8 september 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Konungens befallningshavandes i Västmanlands län resolution på de besvär K. E. Jäderlund, Uppåker n:r 1 i Västerås stad med flera personer i en gemensam skrivelse av den 17 april 1926 anfört över en den 1 april 1927 avslutad vägdelning för utgörande av underhållet av de allmänna vägarna inom Västerås stads området.

Given Västerås slott i landskansliet den 28 juli 1927.

Handlingarna i ärendet utmärka följande.

I anledning av Lundby och S:t Ilians socknars inkorporering med Västerås stad har på därom av stadens myndigheter gjord framställning ny vägdelning förrättats för utgörande av underhållet av de allmänna vägarna inom stadens område.

Över vägdelningsförrättningen, om vars avslutande Konungens befallningshavande jämlikt 44 § lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet utfärdat allmän kungörelse, vilken upplästs i stadens kyrkor den 11 april 1927, hava besvär anförts, bland andra, av K. E. Jäderlund, Uppåker n:r 1, B. Hellman, Lundby prästgård, J. O. Lindberborg, Kanik, Lundby, A. Gustavsson, Krista n:r 3, Hj. Wahlström, Rönnby n:r 1, A. Larsson, Rocklunda, och C. A. Blomkvist, Tunby n:r 1, uti en gemensam skrivelse av den 17 april 1926, vilken skrivelse inkommit till Konungens befallningshavande samma den 17 april. I besvärsskrivelsen hade klagandena anhållit, att enär vid ifrågavarande vägdelning av vägstycken tilldelats samtliga ecklesiastikstaten på lön anslagna gårdar ehuru dessa måste anses vara från vägunderhåll fria, Knungens befallningshavande ville i den delen upphäva vägdelningsförrättningen samt förklara den ecklesiastikstaten på lön anslagna jord vara från vägunderhåll fri.

Över besvären hava yttranden infordrats förutom från vägdelningsförrättarna, distriktslantmätaren R. Grebius samt gode männen Albin Blom och Carl Joh. Melin, jämväl från Domkapitlet i Västerås stift, magistraten i Västerås och Drätselkammaren därstädes.

Vägfördelningsförrättarna hava bland annat förklarat sig anse det vara tvivelaktigt, huruvida de klagande, vilka samtliga voro arrendatorer

N:o 46.

Ang. överklagande av Kon. Befhdes resolution den 25 juli 1926 i fråga om vägdelningen inom staden.

och genom sina resp. arrendeavtal torde hava åtagit sig väghållning, kunde anses utan uppdrag från jordägaren äga befogenhet att anföra besvär i själva principfrågan rörande deltagandet i vägunderhållet.

Jämväl Drätselkammaren i Västerås har gjort gällande, att klagandena i förevarande mål icke ägde någon besvärsrätt.

Klagandena hava därefter inkommit med påminnelser, varefter Drätselkammaren avgivit förnyat yttrande i ärendet.

Vad handlingarna innehålla har Konungens befallningshavande tagit i övervägande; och enär Konungens befallningshavande genom utslag den 30 juni 1919, uti vilket utslag Kungl. Maj:t enligt nådigt beslut den 20 december 1921 ej funnit skäl att göra ändring, funnit, att samtliga vägar å Västerås stads område efter inkorporering av Lundby och S:t Ilians socknar böra till allmänt underhåll indelas på stadens samtliga fastighetsägare efter de för den ursprungliga staden gällande grunder, samt att, enligt dessa grunder, skyldigheten att underhålla stadens allmänna vägar ålegat stadens fastighetsägare efter deras innehav i åker och äng med undantag av allenast för den ecklesiastikstaten på lön anslagna jord,

ty och som, enligt vad handlingarna utmärka, av den ecklesiastikstaten på lön anslagna jord allenast den inom den ursprungliga staden belägna ecklesiastika lönejorden av förrättningsmännen ansetts vid förevarande vägdelningsförrättning ej kunnat åläggas underhållsskyldighet av väg,

men ett dylikt förfarande måste anses stå i strid med de i Konungens befallningshavandes ovan åberopade utslag i förevarande hänseende stadgade grunder.

alltså prövar Konungens befallningshavande, som lämnar utan avseende i målet gjorda invändningar mot klagandenas behörighet att i målet föra talan för den jord de som arrendatorer innehava, skäligt, med bifall till besvären, undanröja överklagade vägdelningsförrättningen till den del genom densamma vägunderhåll ålagts ecklesiastikstaten på lön anslagen jord.

Den med denna resolution missöjde äger att däröver hos Kungl. Maj:t i dess kommunikationsdepartement anföra underdåniga besvär sist innan kl. tolv å trettionde dagen efter det denna resolution blivit genom magistratens i Västerås försorg i Västerås domkyrka och Lundby församlings kyrka uppläst, den dagen, då sådant sker, oräknad; dock att menighet, som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid än här ovan sägs.

Ort och tid som ovan.

På Länsstyrelsens vägnar:

C. G. IHRFORS. AXEL RUDBERG.

N:o 47.

Meddelande från Drätselkammaren ang. Augusta Berglunds vängåva.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed bringa till Stadsfullmäktiges kännedom, att Drätselkammaren enligt bestämmelserna i det av framlidna fröken Augusta Berglund den 4 april 1911 upprättade och för Stadsfullmäktige den 27 januari innevarande år föredragna testamente genom kungörelser i de i staden utkommande tidningarna givit tillkänna, att ansökningar om gåvor ur den av fröken Augusta Berglund instiftade fonden, benämnd "Augusta Berglunds Vängåva" få ingivas till Drätselkammaren.

Västerås den 8 september 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 48.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag för uppförande av nytt gymnastikhus för högre allm. läroverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 27 maj innevarande år beslutade Stadsfullmäktige att å den nuvarande gymnastikhustomten här i staden låta för Högre allmänna läroverket uppföra nytt gymnastikhus för en kostnad av 175,000 kronor.

Under den diskussion, som fördes vid ärendets behandling inom Stadsfullmäktige, framhölls bland annat, att den blivande läroverksreformen väntades komma att medföra krav på utökade utrymmen för undervisningen vid läroverket. Om emellertid slöjdundervisningslokaler inordnades inom den nya gymnastikhusbyggnaden, skulle sannolikt tillräckligt med egentliga undervisningslokaler kunna inrymmas i de befintliga läroverkshusen.

Den av Drätselkammaren tillsatta byggnadskommittén har därför föranstaltat om en undersökning, huruvida slöjdsalar skulle kunna inrymmas i gymnastikhuset. Det visade sig, att för ändamålet en omarbetning av byggnadsplanen måste ske, varför ock nya skissritningar utförts.

N:o 48.

Ang. tilläggsanslag för uppförande av nytt gymnastikhus för h. allm. läroverket.

Dessa avse sålunda ett helt nytt förslag, om än i huvudsak enligt det ursprungliga programmet, vilket förslag dessutom upptager två lokaler för slöjdundervisningen. Bredden på gymnastiksalen har emellertid å skisserna nedbringats från 14 meter enligt det förra förslaget till 12 meter, varjämte en del andra utrymmen också något avknappats. Nämnda ringare bredd för gymnastiksalen är visserligen för ett annat nyligen uppfört gymnastikhus å annan ort godkänd av vederbörande myndigheter, men hava såväl den förutvarande som den nuvarande gymnastikläraren vid härvarande läroverk bestämt framhållit svårigheterna att handhava gymnastikavdelningar inom en gymnastkilokal med den nuvarandes bredd som dock är något över 12 meter.

En kostnadsberäkning av de nya skisserna utvisar en byggnadssumma av 172,000 kronor. En breddning av huset med en meter medför en ökning av kostnaderna av 12,000 à 13,000 kronor, varför det nya byggnadsförslaget med den ökade bredden skulle draga en kostnad av 185,000 kronor i stället för förut anslagna 175,000 kronor.

Drätselkammaren finner det lämpligt, att då ny gymnastikbyggnad uppföres, de så bestämt uttalade önskemålen om en lämplig bredd av gymnastiksalen tillgodoses. Då Drätselkammaren dessutom anser det nya förslaget, som inrymmer även slöjdsalar och som i estetiskt avseende mycket fördelaktigt skiljer sig från det förra, vara att föredraga framför detta, vill Drätselkammaren i likhet med kommittén tillstyrka det nya förslaget med den större bredden på huset.

Drätselkammaren får därför hemställa,

att Stadsfullmäktige ville godkänna de nu upprättade ritningarna samt anslå ytterligare 10,000 kronor för uppförande av nytt gymnastikhus för högre allmänna läroverket att utgå av lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att begöra Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, i vad detsamma avser gäldandet av anslaget genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom komme att överskridas, finge för ändamådet upptaga efter utverkande av Kungl. Maj:ts tillstånd.

Västerås den 15 september 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 49.

Beredningsutskottets skrivelse ang. val av ledamöter i fastighetstaxeringsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt nådig förordning den 27 juni 1927 skall allmän fastighetstaxering äga rum 1928. Konungens befallningshavande har indelat länet i berednings- och taxeringsdistrikt samt till ordförande i Västerås stads taxeringsdistrikt förordnat rådmannen W. Åsberg.

Enligt gällande förordning skola i fastighetstaxeringsnämnd för stad av Stadsfullmäktige utses tre ledamöter ävensom suppleanter för dessa, och skall valet förrättas under september 1927.

Beredningsutskottet har upptagit denna fråga till handläggning, och får till ledamäter i stadens taxeringsnämnd föreslå kassören M. A. Hedberg, byggnadsarbetaren Joh. Em. Willebrand och byggmästaren A. Hammer samt till suppleanter förmannen E. A. Westholm, posttjänstemannen J. E. Wirén samt brandchefen A. Danielsson.

Västerås den 19 september 1927.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Eric Plantin.

N:o 50.

Beredningsutskottets och Nykterhetsnämndens yttranden ang. ny oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 28 april innevarande år hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet för förberedande utlåtande överlämnat en av delägarne i härvarande systembolag hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om fortsatt oktroj för systembolaget under åren 1928—1930, och får beredningsutskottet nu, efter att hava tagit del av Nykterhetsnämndens i ärendet avgivna yttrande, hemställa, att Stadsfullmäktige däri ville fatta beslut i enlighet med vad Nykterhetsnämnden föreslagit och alltså även godkänna de av Nykterhetsnämnden föreslagna detaljbestämmelserna beträffande utminuteringen och utskänkningen.

N:o 50. *Ang. ny oktroj för systembolaget.*

Tillika får Beredningsutskottet anmäla, att Herrar Westholm och Leontein anmält avvikande mening emot detta Beredningsutskottets beslut i det de för sin del beträffande utminuteringen ansett de hittills gällande bestämmelserna härför böra bliva gällande även under den nya oktrojtiden, eller att alltså utminuteringen av spritdrycker inskränkes till två liter i kalendermånaden, dock med rätt för systembolaget att under juni och december månader, efter särskild prövning, till motboksinnehavare utlämna fyra liter för var och en av dessa månader, och hava de som skäl för denna sin mening åberopat, att de icke kunnat finna att någon praktisk nytta skulle bliva förenad med tillämpningen av de av Nykterhetsnämnden föreslagna nya bestämmelserna.

Västerås den 22 september 1927.

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Systembolaget i Västerås den 1 mars 1927 med bifogande av behörighetsintyg för delägarne, bolagets stadgar, samt redogörelse för hur bolaget ämnar bedriva sin verksamhet, hos Konungens befallningshavande i Västmanlands län anhållit om rättighet att inom Västerås stad utöva detaljhandel med de i § 1 av Kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker under åren 1928—1930, har Konungens befallningshavande genom Magistraten remitterat framställningen till Stadsfullmäktige i Västerås för yttrande och hava Stadsfullmäktige vid sammanträde den 28 april innevarande år remitterat handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet för förberedande utlåtande.

Nykterhetsnämnden får i anledning härav anföra.

De nuvarande oktrojbestämmelserna, som Stadsfullmäktige för sin del tillstyrkte den 25 augusti 1924 § 122 återfinnas under Stadsfullmäktiges tryckta handlingar n:r 33 för den 25 augusti 1924.

I systembolagets redogörelse hur detsamma ämnar bedriva sin verksamhet för detaljhandel med rusdrycker i Västerås under den ifrågasatta oktrojtiden, framhåller bolaget till att börja med fördelarna av att oktrojen beviljas för en tid av tre år.

Då några olägenheter icke visat sig av oktrojtiden 1925—1927, utan tvärt om fördelar därav tillstyrker Nykterhetsnämnden beviljande av treårig oktrojtid.

I redogörelsen beskrives härefter, huru bolaget önskar ordna för detaljhandeln med rusdrycker, *dels* genom två utminuteringsrättigheter för spritdrycker och vin, *dels* genom åtta utskänkningsställen för spritdrycker och vin. Häribland märkes att bolaget begär utvidgning av utskänkningsställenas antal. Dessa äro nämligen för närvarande endast sju. Till denna utvidgning kan Nykterhetsnämnden, oaktat de motiv som anföras

N:o 50.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

i redogörelsen, icke tillstyrka bifall, utan förordar Nämnden bibehållande av det nuvarande antalet.

Systembolagets förnyade framställning om rätt för systembolaget, att därest förhållandena skulle påfordra, efter förnyad framställning hos Stadsfullmäktige under oktrojtiden förflytta andra klassens utskänkningsställe till södra kvarteret (Vasarestauranten) tillstyrkes även nu av Nykterhetsnämnden.

Efter en längre motivering hemställer härefter bolaget, att den lagliga maximitilldelningen av fyra liter rusdrycker per månad måtte införas under den nya oktrojtiden.

Bolaget framhåller därvidlag att bolagets hela kontrollorganisation är anordnad på grundvalen av den lagligen medgivna maximikvantiteten av fyra liter pr månad, och att en övergång härtill således icke bereder bolaget några svårigheter. Bolaget upplyser vidare, att en eventuell övergång till fyra literstilldelningen icke tillnärmelsevis betyder, att alla motboksinnehavare skola erhålla fyra liters tilldelning. Den individuella maximikvantiteten är redan nu efter omsorgsfull prövning av varje motboksinnehavare av bolaget bestämd och inskriven i bolagets motboksregister, och skulle enligt av systembolaget verkställd undersökning endast omkring 12.5 % av hela motboksstocken kunna påräkna att erhålla maximikvantiteten.

Nykterhetsnämnden, som visserligen inser att bolagets kontrollbestämmelser äro omsorgsfulla, och att rusdryckshandeln av bolaget handhaves med största varsamhet, är dock icke beredd att utan vidare tillstyrka införandet av fyra liters tilldelning.

Emellertid finnas exempel på, att städer som icke velat taga steget fullt ut och införa fyra liters kvantiteten, vidtagit vissa åtgärder i kompromissyfte mellan fyra liters och två liters anhängarne. Så finnes i systembolagets i Gävle tillståndsbevis av den 6 augusti följande bestämmelse: ”Den kvantitet spritdrycker, som av systembolaget må utminuteras, inskränkes till i regel högst två liter pr motbok i månaden, dock med rätt för bolaget att medgiva högre utminutering intill i gällande rusdrycksförordning tillåtna maximikvantitet till motboksinnehavare, som på grund av särskilda omständigheter prövas hava behov därav”.

I systembolagets i Falun tillståndsbevis är intagen en ungefär liknande bestämmelse nämligen: ”Till en och samma person må i regel utminuteras högst 2 liter spritdrycker i kalendermånaden, dock att efter prövning för varje särskilt fall må utminuteras intill fyra liter under samma tid”.

Nykterhetsnämnden finner emellertid den formulering, som finnes för systembolaget i Gävle vara att föredraga, och tillstyrker bifall till utsträckning till maximikvantiteten i den mån, som förenämnda formulering angiver.

Mot detta Nämndens beslut har reservation anförts av ledamoten marmorarbetaren Gustaf Karlsson.

I övrigt förordar Nämnden bibehållande av hittillsvarande olika ransoneringsbestämmelser och erinrar samtidigt om, att bestämmelsen om fyra liters tilldelning till midsommar och julhelg bortfaller i och med det av Nämnden nu framlagda förslaget.

N:o 50.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Nykterhetsnämnden får därför föreslå, att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta, att systembolaget i staden medgives rätt att under åren 1928—1930 utöva detaljhandel med spritdrycker och vin under följande förbehåll:

I. att nämnda rätt skall avse:

1:o) två utminuteringsställen för utminutering av spritdrycker och vin, belägna:

ett vid eller i närheten av Stora torget och

ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster:

2:o) sju utskänkningsställen för spritdrycker och vin belägna:

a) tre inom norra och södra kvarteren;

b) två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde;

c) ett å ett utvärdshus och

d) en s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov.

II. att i fråga om berörda detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och på utskänkningsstället förtära rusdrycker skall gälla följande bestämmelser:

A. *Beträffande utminuteringen:* Den kvantitet spritdrycker, som av systembolaget må utminuteras, inskränkes till i regel högst 2 liter pr motbok i månaden dock med rätt för bolaget att medgiva högre utminutering intill i gällande rusdrycksförordning tillåtna maximikvantitet till motboksinnehavare, som på grund av särskilda omständigheter prövas hava behov därav.

Därest motboksinnehavare underlåter att under en månad uttaga den honom tillkommande kvantitet spritdrycker äger dock bolaget efter prövning i varje särskilt fall rätt att en följande månad tilldela sådan motboksinnehavare fyra liter.

Utminutering må till den som ej fyllt 25 år och icke har eget hushåll endast ske med högst en liter pr månad, och bör utminutering över huvudtaget icke ske till

N:o 50.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

annna än den som fullgjort skatteplikt mot stat och kmomun, ej åtnjuter understöd av allmänna medel och ej brister i fullgörandet av honom åliggande försörjningsplikt innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållsskyldighet för barn utom äktenskapet.

B. *Beträffande utskänkningen:* till gäst som å utskänkningsstället bekommit honom tillkommande kvantitet av rusdrycker må icke ånyo utskänkas sådana drycker på samma ställe förrän efter fyra timmar.

I fråga om utskänkning av spritdrycker och vin skall i övrigt gälla vad Kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker föreskriver samt de bestämmelser som av Kungl. Kontrollstyrelsen kunnna utfärdas.

Härjämte föreslår Nykterhetsnämnden, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för, att systembolaget tillhåller föreståndare för bolagets egna utskänkningsställen ävensom innehavare av överlåtna rättigheter att tillse, att till personer, som ej fyllt 21 år, i regel ej utskänka spritdrycker.

Västerås den 19 september 1927.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.
Ordf.

AXEL NORÉN.
v. Ordf.

Eric Plantin.

RESOLUTION.

Remitteras till magistraten i Västerås, som anmodas att över bifogade framställning infordra yttrande från stadsfullmäktige därstädes samt att med deras och eget yttrande hit inkomma och remisshandlingarna då tilllika återställa.

Västerås slott i landskansliet den 1 april 1927.

WALTER MURRAY.

C. G. Ihrfors.

N:o 50.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Till Konungens Befallningshavande i Västmanlands län.

Härmed får Systembolaget i Västerås, som bildats och består av undertecknade bolagsmän och som har till uteslutande ändamål att efter därtill i behörig ordning erhållen rättighet i Västerås stad idka handel med rusdrycker i enlighet med gällande rusdrycksförsäljningsförordning och i övrigt meddelade föreskrifter, vördsamt anhålla om rättighet att inom Västerås stads kommun utöva detaljhandel med de i § 1 av Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker under åren 1928—1930.

Intyg om delägarnes behörighet att idka rörelsen, bolagets stadgar samt redogörelse för, hur bolaget ämnar bedriva sin verksamhet bifogas.

Västerås den 1 mars 1927.

OTTO OEST. JOHN HYGRELL. MARTIN JONSSON.
J. R. KEIJSER. GUSTAV HOLM. G. A. PALMÉN.
THOR RICHTER. JOHAN SVENSSON. THEOFIL ÖBERG.

REDOGÖRELSE

för hur Systemboaget i Västerås ämnar bedriva sin verksamhet för detaljhandel med rusdrycker i Västerås under den ifrågasatta oktrojtiden åren 1928—1930.

Verksamheten skall avse försäljning — utminutering och utskänkning av spritdrycker och vin.

Beträffande den begärda oktrojtiden, är det naturligt, att bolaget för att mera rationellt kunna ordna sin affärsverksamhet, nu såsom tidigare i ansökningen upptagit den längsta oktrojtid, som lagen medgiver. Det är också lättare och ändamålsenligare för bolagets styrelse att ordna med i nykterhetens intresse erforderliga restriktiva bestämmelser och en ändamålsenlig tillämpning av ransoneringssystemet, därest bolagets verksamhet kan organiseras för en längre tid och om det ej behöver inrikta sitt arbete på endast ett eller två verksamhetsår. Jämväl med hänsyn till nödvändiga uppgörelser om överlåtande av rättigheter och organisation av den egna utskänkningsrörelsen är den längre oktrojtiden av naturliga skäl att föredraga. Tillräcklig erfarenhet synes även under de senaste åren hava vunnits över nu rådande förhållanden å ifrågavarande område, för att betänkligheterna emot en längre oktrojtid kunna bortfalla. Det må i detta hänseende erinras, att Systembolaget nu senast åtnjutit en oktrojtid av tre år.

Bolaget innehar för närvarande för detaljhandeln med rusdrycker i Väserås dels två utminuteringsrättigheter för spritdrycker och vin, dels sju utskänkningsrättigheter för spritdrycker och vin, nämligen tre, som utövas i stadshotellsbyggnaden och av vilka två äro sammanslagna till den av bolaget själv bedrivna II och III klass serveringen, en å restaurant Klippan eller Möllers salong, en i Stadsparken, en å ön Elba och en s. k. rörlig rättighet.

N:o 50.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

För alla eventualiteter torde det, såsom för närvarande är medgivet, vara lämpligt förutse två utminuteringsställen för spritdrycker och vin.

Vad utskänkningsställenas antal beträffar och då först de för spritdrycker, varmed även utan vidare följer rättighet att utskänka vin, innehar bolaget som ovan nämnts för närvarande sju, av vilka en av dem, som utövas i stadshotellsfastigheten (II kl.), får överflyttas till södra kvarteret (Vasarestauranten). Detta medgivande torde, av skäl, som tidigare anförts böra kvarstå även för nästa oktrojperiod. Men då härtill kommer, att någon ny rättighet ej får medgivas under oktrojtiden och nära fyra år komma att förflyta till dess utgång, torde det, med hänsyn till att nya förhållanden inom denna tid kunna tänkas uppkomma, som betinga inrättandet av ytterligare en restaurant eller värdshus, vara lämpligt att förutse ytterligare därutöver en rättighet.

Bolaget avser sålunda för bedrivande av sin verksamhet två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt åtta utskänkningsställen för spritdrycker och vin.

I sammanhang härmed vill bolaget nämna, att den ifrågasatta nya utskänkningsrättigheten icke är ämnad att tagas i anspråk, innan omständigheterna sådant påfordra, samt att bolagets förfarande att sålunda icke genast för allmänheten öppna alla de försäljningsställen, å vilka bolaget förklarat sig önska bedriva sin rörelse, enligt bolagets förmenande överensstämmer med författningens mening, samt för övrigt jämväl förestavas av nödvändigheten att, i händelse tillfälliga eller oförutsedda legitima behov av utskänkning av något slag av rusdrycker skulle yppa sig under den tid, för vilken bolaget erhåller rättighet till detaljhandel med dylika drycker, kunna tillmötesgå sådana behov.

Vidkommande grunderna för försäljningsställenas förläggning synes, utöver vad ovan nämnts, sannolikt icke någon förändring i de nuvarande förhållandena vara av behovet påkallad beträffande nu utövade ärttigheterna. Därför synes det dock icke vare sig nödvändigt eller lämpligt att utan vidare fastslå de nuvarande lokalerna såsom givna, enär det icke är uteslutet, att förhållanden kunna komma att inträffa, vilka göra en eller annan förändring nödvändig.

Försäljningsställenas belägenhet angivas fördenskull sålunda:

1:o) *Utminuteringsställena för spritdrycker och vin:*
ett vid eller i närheten av Stora torget och *ett* vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster;

2:o) *Utskänkningsställena för spritdrycker och vin:*
tre inom norra och södra kvarteren, *två* inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde, *ett* å ett utvärdshus, *ett* eventuellt i någon å central plats nytillkommande restaurantlokal samt *en* s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga eller oförutsedda behov.

Ifråga om alla utskänkningsställena skall gälla, att de ej förläggas inom eller invid kasernområde eller lägerplats och att de ej heller förläggas så nära eller anordnas så, att de kunna verka störande för förut befintliga gudstjänst- eller andaktslokaler.

N:o 50.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Att grunderna för förläggningen av vissa försäljningsställen icke kunnat av bolaget angivas närmare än som skett har sin orsak däri, att bolaget anser det olämpligt att i förväg binda sig för vissa lokaler eller fastigheter eller ifråga om förhyrning vara beroende av vissa fastighetsägare.

Å utskänkningsställena för spritdrycker och vin avser bolaget utskänkning i den omfattning som Kungl. Förordningen den 14 juni 1927 angående försäljning av rusdrycker medgiver samt med iakttagande av de föreskrifter Kungl. Kontrollstyrelsen kan finna nödigt meddela.

Beträffande ransoneringen för utminuteringen och restriktionsbestämmelserna för utskänkningen få vi framhålla såsom vår bestämda uppfattning, att dessa förhållanden böra vara lika överallt i landet och anordnas efter Kungl. Kontrollstyrelsens för hela riket gällande föreskrifter, framför allt i de fall, där inskränkningar utöver de i lagen stadgade befinnas erforderliga. Även om den formella befogenheten därtill icke kan förmenas Stadsfullmäktige synes det föga tilltalande att den kommunala myndigheten inom det samhälle, där bolaget har sitt säte, begagnar sig av denna formella rätt så vitt det gäller att införa särskilda bestämmelser för hela bolagets kontrollområde, som ingripa på den individuella ransoneringen. Det finnes, enligt vår mening, icke heller något skäl, varför personer inom detta bolags försäljningsområde, såsom under de senare åren varit fallet, skulle medgivas inköpa mindre kvantitet spirituosa än vad som medgives i övriga orter i landet och framförallt i angränsande städer med deras inköpsområden. På sätt det hittills varit ordnat har exempelvis en person i en socken inom Västerås kontrollområde fått inköpa endast hälften mot vad en hans granne i angränsande socken inom annat område kunnat få köpa under eljest fullkomligt lika betingelser. Lika litet synes det oss finnas något bärande skäl för att frångå, vad de lagstiftande myndigheterna efter omsorgsfullt övervägande funnit vara en lämplig maximikvantitet. Systembolaget har haft en del mindre goda erfarenheter om de svårigheter beträffande övervakning och kontroll av den enskilda konsumtionen, vartill olikheten mellan närliggande kontrollområden givit direkt anledning.

Härtill kommer att bolagets hela kontrollorganisation är anordnad på grundvalen av den lagligen medgivna maximikvantiteten av fyra liter pr månad. En övergång härtill bereder således icke bolaget några svårigheter. Det förtjänar måhända upplysas att en eventuell övergång till 4-literssystemet icke tillnärmelsevis betyder, att alla motboksinnehavare skola kunna erhålla 4 liters tilldelning. Den individuella maximikvantiteten är redan nu efter omsorgsfull prövning för varje motboksinnehavare av bolaget bestämd och inskriven i bolagets motboksregister och den utgör icke ens i flertalet fall 4 liter utan en större eller mindre kvantitet därunder, beroende på olika förhållanden. En given fördel med införandet av 4-litersgränsen är, att de s. k. extra tilldelningarna skulle komma att begränsas till normala proportioner.

I tillämpliga delar bör det ovan sagda gälla om ransoneringen vid utskänkningen en sak, som i detalj ordnas för hela landet av Kungl. Kon-

trollstyrelsen, för närvarande i nära överensstämmelse med de önskemål, Stadsfullmäktige härom på senare tiden uttalat. N:o 50.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Utom två eller eventuellt tre utskänkningsrättigheter för spritdrycker och vin vilka bolaget har för avsikt att självt utöva, ämnar bolaget överlåta övriga utskänkningsrättigheter till enskilda personer, men vill bolaget förbehålla sig rätt, att, om så av dess styrelse prövas lämpligt, själv utöva ytterligare någon eller några rättigheter.

GUSTAF HOLM. JOHN HYGRELL. MARTIN JONSSON.
J. R. KEIJSER. OTTO OEST. G. A. PALMÉN.
THOR RICHTER. JOHAN SVENSSON. THEOFIL ÖBERG.

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 51.

Konungens Befallningshavandes resolutioner ang. avlöning för poliskommissarien och övrig polispersonal i Västerås.

Konungens befallningshavandes i Västmanlands län resolution rörande ifrågasatt förhöjning av avlöningsförmånerna för poliskommissarien i Västerås stad;
Given Västerås slott i landskansliet den 1 oktober 1927.

Enligt den av stadsfullmäktige i Västerås den 27 juni 1921 antagna lönestaten för befattningshavarne i Västerås stad har för poliskommissarien därstädes bestämts följande löneförmåner enligt lönestatens grupp 29, nämligen: lön 3,000 kronor jämte 3 ålderstillägg å vartdera 177 kronor efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring, vartill komme dyrtidstillägg enligt följande grunder:

För avlöning eller del av avlöning, som icke överstiger 2,000 kronor om året, efter ett procenttal, som motsvarar den levnadskostnadsökning, vilken angives av Kungl. Socialstyrelsens indextal över de allmänna levnadskostnadernas stegring från juli månad 1924.

För den del av avlöning, som överstiger 2,000 kronor men icke 4,000 kronor om året efter ett procenttal, som motsvarar 60/100 av nämnda levnadskostnadsökning.

För den del av avlöning, som överstiger 4,000 kronor om året efter ett procenttal, som motsvarar 40/100 av levnadskostnadsökningen.

Uti skrivelse till stadsfullmäktige den 20 oktober 1925 har poliskommissarien C. A. Linder anhållit att bliva uppflyttad från lönegrupp 29 till lönegrupp 33 med en begynnelselön av 3,600 kronor jämte 3 ålderstillägg å vartdera 201 kronor efter resp. 3, 6 och 9 års tjänst, vartill skulle komma dyrtidstillägg enligt ovan angivna grunder, och har såsom skäl för framställningen anförts, att enligt inhämtade och ansökningen bilagda uppgifter löneförmånerna för motsvarande befattningshavare i en del andra med Västerås jämförliga städer vore betydligt högre, samt att poliskommissariens i Västerås löneförmåner, som före 1921 års lönereglering utgått med 3,200 kronor i grundlön, 2 ålderstillägg å vartdera 300 kronor och 200 kronor i beklädnadsersättning jämte fri läkarvård och medicin, vid löneregleringen sistnämnda år nedsatts med 200 kronor å grundlönen och 69 kronor å sammanlagda ålderstilläggen, varförutom såväl beklädnadsersättningen som förmånen av fri läkarvård och medicin helt indragits.

N:o 51.

Ang. avlöning för poliskommissarien och övrig polispersonal i Västerås.

Uti avgivna yttranden har såväl stadens polisnämnd som magistraten tillstyrkt bifall till framställningen, polisnämnden dock utan att ingå på frågan, i vilken lönegrupp poliskommissarietjänsten borde placeras.

Vid sammanträde den 29 april 1926 hava emellertid stadsfullmäktige på förslag av stadens lönenämnd avslagit framställningen, enär densamma ansåges icke böra påkalla ett beslut av fullmäktige annat än i sammanhang med en allmän revision av lönestaten för samtliga stadens befattningshavare.

Över detta beslut hava besvär anförts av poliskommissarien C. A. Linder under yrkande att Konungens befallningshavande med undanröjande av överklagade beslutet måtte *dels* visa ärendet åter till stadsfullmäktige för förnyad behandling *dels* jämlikt bestämmelserna i 14 § 2 mom. i lagen om polisväsendet i riket hos stadsfullmäktige göra framställning avseende förbättring av klagandens löneförmåner.

Uti avgiven förklaring över dessa besvär hava stadsfullmäktige på anförda skäl hemställt, att desamma icke måtte till någon Konungens befallningshavandes vidare åtgärd föranleda, varemot magistraten efter polischefens hörande uti infordrat yttrande hemställt, att Konungens befallningshavande med stöd av bestämmelserna i ovan åberopade lagrum ville hos stadsfullmäktige göra framställning på sätt klaganden yrkat.

Klaganden har sedermera avgivit påminnelser i ärendet och därvid vidhållit tidigare framställda yrkanden.

Vad handlingarna i ärendet innehålla har Konungens befallningshavande tagit under omprövning.

Konungens befallningshavande finner uppenbart, att till poliskommissarien i Västerås enligt gällande lönestat utgående löneförmåner, vilka enligt vad handlingarna utvisa väsentligt understiga motsvarande befattningshavares löneförmåner i med Västerås jämförliga städer, äro så knappt tillmätta, att den i lagen om polisväsendet i riket den 6 juni 1925 stadgade skyldigheten för polisdistrikt att skäligen avlöna polismän inom distriktet i förevarande fall icke kan anses vara fullgjord, alltså och då stadsfullmäktiges beslut den 29 april 1926 att icke bifalla poliskommissariens framställning om uppflyttning i högre lönegrupp måste anses strida mot nämnda lags föreskrift om skälig avlöning och kränka klagandens enskilda rätt, prövar Konungens befallningshavande lagligt undanrödja stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut.

Med stöd av 14 § i förberörda lag prövar Konungens befallningshavande vidare skäligt visa ärendet åter till stadsfullmäktige med anmodan att ofördröjligen taga frågan om poliskommissariens avlöning under förnyad omprövning. Enligt Konungens befallningshavandes förmenande bör skälig avlöning beredas poliskommissarien för tiden från och med den 1 juli 1927 antingen genom bifall till hans framställning om uppflyttning i 33 lönegruppen eller ock genom beviljande av ett motsvarande personligt lönetillägg att utgå intill dess ny lönestat för honom blivit i vederbörlig ordning antagen och fastställd.

Den med denna resolution missnöjde äger att däröver hos Kungl. Maj:t i dess socialdepartement anföra underdåniga besvär sist innan kloc-

kan tolv å trettionde dagen efter av resolutionen erhållen del, den dagen, då sådant sker, oräknad; dock att menighet som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid än här ovan sägs.

N:o 51. *Ang. avlöning för poliskommissarien och övrig polispersonal i Västerås.*

Ort och tid som ovan.

WALTER MURRAY.

Alb. Norberg.

Konungens befallningshavandes i Västmanlands län resolution rörande ifrågasatta förhöjda avlöningsförmåner för polispersonalen i Västerås stad;
Given Västerås slott i landskansliet den 1 oktober 1927.

Enligt den av stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna lönestaten för befattningshavarne i Västerås stad har för polispersonalen där i staden bestämts följande löneförmåner, nämligen:

för detektivöverkonstapel, lönegrupp 24, lön 2,370 kronor jämte 3 ålderstillägg å vartdera 153 kronor efter resp. 3, 6 och 9 års tjänst;

för överkonstapel vid ordningspolisen, lönegrupp 22, lön 2,190 kronor jämte 3 ålderstillägg å vartdera 147 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst;

för detektivkonstapel och inspektionskonstapel vid ordningspolisen, lönegrupp 18, lön 1,830 kronor jämte 3 ålderstillägg å vardera 129 kronor efter resp. 3, 6 och 9 års tjänst, vartill komme för detektivkonstapel beklädnadsförmån utom lönen i form av slitningsersättning och för inspektionskonstapel beklädnadsförmån utom lönen;

för poliskonstapel, lönegrupp 17, lön 1,740 kronor jämte 3 ålderstillägg å vartdera 123 kronor efter resp. 3, 6 och 9 års tjänst, vartill komme beklädnadsförmån utom lönen;

för extra poliskonstapel, lönegrupp 16, lön 1,650 kronor, vartill komme beklädnadsförmån utom lönen.

Förutom dessa grundlöner utgå dyrtidstillägg å desamma enligt följande grunder:

För avlöning eller del av avlöning, som icke överstiger 2,000 kronor om året, efter ett procenttal, som motsvarar den levnadskostnadsökning, vilken angives av Kungl. Sovialstyrelsens indextal över de allmänna levnadskostnadernas stegring från juli månad 1924.

För den del av avlöningen, som överstiger 2,000 kronor men icke 4,000 kronor om året efter ett procenttal, som motsvarar 60/100 av nämnda levnadskostnadsökning.

För del av avlöning, som överstiger 4,000 kronor om året efter ett procenttal, som motsvarar 40/100 av levnadskostnadsökningen.

Uti skrivelse till Konungens befallningshavande den 11 januari 1926 hava representanter för polisföreningarna i städerna inom Västmanlands

N:o 51.

Ang. avlöning för poliskommissarien och övrig polispersonal i Västerås.

län vädjat till Konungens befallningshavande att jämlikt bestämmelserna i gällande polislag ålägga respektive polisdistrikt, att ej avlöna eller pensionera sina polismän med lägre belopp än dem, varmed staten avlönade och pensionerade sina polismän, samt att tillhandahålla tjänstebeklädnad och beväpning. Såsom utgångspunkt för skälig avlöning åberopades de löner, som tillerkänts polismän i statens tjänst. (Sv. F. n:r 388 år 1921).

Vid skrivelsens överlämnande till Konungens befallningshavande framhöllo polisföreningarnas representanter, förutom vad skrivelsen innehöll i fråga om befogenheten av lönereglering, att polismännen åliggande nattjänstgöring borde beaktas vid jämförelse i lönehänseende med andra i stadstjänst anställda i övrigt jämförliga tjänstemän.

Med föranledande av polismännens sålunda gjorda vädjan om löneförbättring har Konungens befallningshavande med bifogande av polismännens berörda framställning i avskrift genom skrivelse till magistraten i Västerås den 16 januari 1926 anmodat vederbörande myndigheter därstädes att taga polismännens framställning under ingående omprövning, därvid Konungens befallningshavande förutsatte, att lämplig hänsyn komme att tagas till de löner, som i andra jämförliga städer uti här ifrågavarande avseende utgåvos.

Därförinnan hade styrelsen för polisföreningen "Kamraterna" i Västerås uti skrivelse till stadsfullmäktige den 20 oktober 1925 framhållit, att de enligt gällande stat utgående, här ovan angivna lönebeloppen vid jämförelse med lönerna i med Västerås jämställda städer voro oskäligt låga samt på den grund och under åberopande av 8 och 14 §§ i lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket anhållit, att befattningshavarne i poliskåren från och med 1926 års ingång måtte bliva placerade i högre lönegrupp, vilken uppflyttning genomgående föreslagits till tre lönegrupper över då gällande placering, ävensom att det då utgående dyrtidstillägget från samma tidpunkt enligt då gällande indextal måtte förenas med den fasta lönen.

Uti avgivna yttranden har såväl polisnämnden som magistraten tillstyrkt löneförhöjning för polispersonalen.

Vid sammanträde den 29 april 1926 hava stadsfullmäktige emellertid på förslag av stadens lönenämnd avslagit framställningarna, enär desamma ansåges icke böra påkalla ett beslut av fullmäktige annat än i sammanhang med en allmän revision av lönestaten för samtliga stadens befattningshavare.

Över detta beslut hava besvär hos Konungens befallningshavande anförts av Viktor Karlsson, Ernst Wass, S. E. Johansson, Emil Persson och L. Gustafsson i egenskap av ledamöter i styrelsen för polisföreningen "Kamraterna" under yrkande att beslutet måtte undanrödjas samt att Konungens befallningshavande jämlikt 14 § i polislagen måtte vidtaga åtgärder för rättelse i enlighet med av polispersonalen tidigare gjorda framställningar i ärendet.

Uti avgiven förklaring över dessa besvär hava stadsfullmäktige hemställt, att desamma icke måtte till någon Konungens befallningshavandes vidare utgärd föranleda, varemot magistraten i Västerås uti infordrat ytt-

rande hemställt, att Konungens befallningshavande med stöd av bestämmelserna i 14 § 2 stycket i ovanberörda lag ville hos stadsfullmäktige göra framställning om den rättelse i vad anginge avlönings- och beklädnadsförmåner för polispersonalen i staden, som i anledning av de gjorda framställningarna kunde finnas skälig och erforderlig.

N:o 51. *Ang. avlöning för poliskommissarien och övrig polispersonal i Västerås.*

Klagandena jämte övriga medlemmar av Västerås poliskår hava sedermera avgivit påminnelser i ärendet, varjämte framställningar i enahanda syfte inkommit från Västmanlands läns polisförening och Svenska polisförbundet.

Detta med vad mera handlingarna i ärendet innehålla har Konungens befallningshavande tagit under omprövning.

Konungens befallningshavande har därvid funnit utrett, att de till polispersonalen i Västerås, med undantag av extra poliskonstaplarna därstädes, jämlikt nuvarande lönestat utgående avlöningarna äro lägre än de löneförmåner, som åtnjutas av polispersonal i med Västerås jämförliga städer. Med hänsyn härtill och då ifrågavarnade befattningar måste anses vara synnerligen krävande samt på deras innehavare måste ställas stora fordringar, finner Konungens befallningshavande, då stadsfullmäktiga icke beaktat Konungens befallningshavandes ovan omförmälda, genom magistraten befordrade anmodan att vid prövning av polispersonalens framställning om höjda avlöningar taga lämplig hänsyn till de löner, som i andra jämförliga städer utgivas till polispersonalen, med stöd av 8 och 14 §§ i lagen om polisväsendet i riket den 6 juni 1925 skäligt förordna, att, på sätt understundom förekommer inom statsförvaltningen, när fråga är om särskilt krävande tjänst, till var och en av de polismän i Västerås stad, om vilka här är fråga, med undantag för extra poliskonstaplar, vilkas nuvarande avlöning kan anses förhållandevis tillfredsställande, skall från och med den 1 juli 1927, och intill dess ny lönereglering för polispersonalen blivit i vederbörlig ordning beslutad och fastställd, utgå ett personligt lönetillägg av 200 kronor för år räknat utan dyrtidstillägg därå.

Genom vad Konungens befallningshavande sålunda förordnat i avseende å polispersonalens avlöning, få de av Victor Karlsson med flere polismän anförda besvären över stadsfullmäktiges beslut den 29 april 1926 rörande den till polispersonalen i Västerås utgående avlöningen anses av Konungens befallningshavande avgjorda.

Den med denna resolution missnöjde äger att däröver hos Kungl. Maj:t i dess socialdepartement anföra underdåniga besvär sist innan klockan tolv å trettionde dagen efter av resolutionen erhållen del, den dagen, då sådant sker, oberäknad; dock att menighet, som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid än här ovan sägs.

Ort och dag som ovan.

WALTER MURRAY.

Alb. Norberg.

N:o 52.

Fattigvårdsstyrelsens skrivelse med förslag ang. ny indelning av staden i fattigvårdsdistrikt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under hänvisning till bilagt utdrag av fattigvårdens förvaltningsutskotts protokoll, får fattigvårdsstyrelsen föreslå och hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med i sagda protokollsutdrag avgivet förslag till ny indelning av fattigvårdsdistrikt.

Västerås den 12 oktober 1927.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

Utdrag ur protokoll, fört vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträde den 27/9 1927.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 163.

Föredrogs förvaltningsutskottets protokoll av den 23 sept. innevarande år.

Till särskild behandling upptogs:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

2) Förvaltningsutskottets under § 98 avgivna förslag till ny indelning av fattigvårdsdistrikt i staden, och beslöt fattigvårdsstyrelsen att hos Stadsfullmäktige föreslå och hemställa om beslut i enlighet med utskottets i ärendet avgivna förslag. — — — — — — — — Bil. § 163 b.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

In fidem:
AXEL NORÉN.

Ex officio:
Axel Norén.

Bil. § 163 b.

Utdrag ur protokoll, fört vid Fattigvårdens Förvaltningsutskotts sammanträde den 23 sept. 1927.

N:o 52. *Ang. ny indelning av staden i fattigvårdsdistrikt.*

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 98.

Sedan fattigvårdsstyrelsen i anledning av uppkommen fråga om uppdelning av 4:de fattigvårdsdistriktet lämnat förvaltningsutskottet uppdrag att utreda ärendet och avgiva förslag beträffande dels detta ärende samt dels de ytterligare förändringar beträffande distriktsindelningen, som kunde anses påkallade, har förvaltningsutskottet tagit ärendet under övervägande.

Vid överläggning härom har fråga om särskiljande av ledamotskap i fattigvårdsstyrelsen och distriktschefsbefattning, som nu förenas i samma person, varit under övervägande, varigenom vunnes att antalet ledamöter i fattigvårdsstyrelsen kunde betydligt minskas.

Då emellertid en sådan genomgripande omorganisation skulle medföra åtskilliga förändringar i reglementet för Västerås stads fattigvård samt inga särskilda olägenheter förefunnits med nuvarande anordning, att ledamot av fattigvårdsstyrelsen tillika är distriktschef, har förvaltningsutskottet icke ansett sig f. n. böra avgiva förslag i antydd riktning.

Utskottet har därför stannat inför förslag till en mera genomgripande omreglernig av fattigvårdssdistrikten och härvid låtit principen om en mera likformig uppdelning än hittills av understödstagarnas antal pr distrikt vara vägledande och normerande framför geografiska synpunkter.

Med utgångspunkt härifrån har förvaltningsutskottet funnit att distriktens antal med fördel kan nedskäras till 11 st. och föreslår sålunda att distriktsindelning verkställes i huvudsak efter följande förslag.

— — — — — — — — — — — — — — — Bil. § 98.

In fidem:
AXEL NORÉN.

Ex officio:
Axel Norén.

FÖRSLAG N:o II. (11 distrikt)

till ny indelning av staden i fattigvårdsdistrikt.

1:sta Distriktet: Området begränsas av: Rocklundaskogen, Apalbyvägen, Vasagatan, Domkyrkoesplanaden över Domkyrkoplanen, Biskopsbron, Svartån till en linje Biskopsängen—Rocklundaskogen.
Understödstagare c:a 50.

N:o 52.

Ang. ny indelning av staden i fattigvårdsdistrikt.

2: dra Distriktet: Området begränsas av: Norra Ringvägen, Vasagatan, Nedre Trädgårdsgatan, Karlsgatan, St. gatan, Allégatan, Kopparbergsvägen till Norra Ringvägen.
Understödstagare c:a 55.

3: dje Distriktet: Området begränsas av: Malmabergsgatan, Tegnérgatan, Emausgatan, Korsängsgatan, Svenska Metallverkens Järnvägsspår, Stora gatan, Karlsgatan samt kvarteren söder om järnvägen från Hamngatan t. o. m. Kungsängen.
Understödstagare c:a 45.

4: de Distriktet: Området begränsas av: Pilgatan, Myggbogatan, Tegnérgatan och Malmabergsgatan.
Understödstagare c:a 50.

5: te Distriktet: Området begränsas av: Järnvägslinjen, Stallhagen, Hållgatan, Biskopsgatan över Domkyrkoesplanaden, Vasagatan, Nedre Trädgårdsgatan, Karlsgatan till järnvägslinjen.
Understödstagare c:a 40.

6: te Distriktet: Området begränsas av: Allégatan, Kopparbergsvägen, Tegnérgatan, Emausgatan, Korsängsgatan, Svenska Metallverkens Järnvägsspår, Stora gatan till Allégatan.
Understödstagare c:a 45.

7: de Distriktet: Området begränsas av: Hållgatan, Kristinagatan, Västmannagatan, Hammarbygatan, Lantvärnsgatan, Köpingsvägen, Särlagatan, Ragvaldsbacke över järnvägslinjen till Mälaren väster om Hyttan, Mälaren till vägen genom Stallhagen till Hållgatan.
Understödstagare c:a 45.

8: de Distriktet: Området begränsas av: Kopparbergsvägen, Norra Ringvägen, Apalbyvägen norröver.
Understödstagare c:a 40.

9: de Distriktet: Lundby socken med gräns i Västra förstaden i Hammarbygatan, Lantvärnsgatan, Köpingsvägen, Särlagatan, Ragvaldsbacke väster om Hyttan.
Understödstagare c:a 25.

10: de Distriktet: S:t Ilians socken med gräns i Hammarby, Västmannagatan, Kristinagatan, Hållgatan, Biskopsgatan, Svartån till Ullspinneriet varefter gränsen går i södra kanten av Rocklundaskogen och fortsätter med en linje väster och norr om Vegaföreningen.
Understödstagare c:a 20.

11: te Distriktet: Området begränsas av Badelunda sockengräns, Mälaren, vägen över Kraftverket till Pilgatan, Pilgatan, Myggbogatan, Tegnérgatan och vägen till Tillberga.
Understödstagare c:a 25.

Västerås den 23 september 1927.

N:o 53.

Drätselkammarens skrivelse ang. förmedling av byggnadslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I cirkulärskrivelse från statens byggnadsbyrå, vilken tillställts Drätselkammaren, har meddelande lämnats angående de villkor, som äro förenade med utbekommande av lån av det anslag, som för år 1928 ur statens bostadslånefond anvisats av innevarande års riksdag.

Kungl. kungörelsen den 18 juni 1927 — Sv. författningssamling N:o 231 — innehåller de bestämmelser, som skola gälla i hithörande ämnen, delvis avvikande från hittills gällande föreskrifter för utbekommande av dylika lån.

Sålunda har den i föregående kungörelser givna allmänna föreskriften, att den statliga bostadssubventionen icke skall utgöra hinder för byggnadsföretagaren att upptaga prismärlån, nu kompletterats med föreskrift att inteckningar, som lämnas som säkerhet för lånet skola ligga inom 75 %, eller där fråga är om stenhus inom stadsplanelagt område, inom 80 % av den belånade egendomens värde, vilket värde skall bestämmas av kommun, där kommun själv är låneförmedlare, varjämte den tidigare medgivna räntefriheten under det år, lånet eller del därav först lyftats, numera bortfallit, i följd varav räntan av låneförmedlaren skall erläggas för tiden från lånets lyftande hos statskontoret, och av byggnadsföretagaren för tiden från dess lyftande hos låneförmedlaren.

Vidare är föreskrivet, att lån av 1928 års medel ej må lämnas för byggnadsföretag, som påbörjats tidigare än den 1 januari 1928, att lån skall lyftas före utgången av nämnda år, att liksom hittills amorteringsfrihet åtnjutes till utgången av första kalenderåret — d. v. s. till utgången av det år, varunder lånet eller del därav först lyftats — samt att ansökan om lån skall göras senast den 1 november 1927.

Vid det förbehållande, att bostadstocken i förhållande till befolkningsmängden i staden fortfarande är i knappaste laget och en ändring till det sämre för framtiden icke är utesluten, synes det icke vara ur vägen, att staden i fortsättningen stimulerar bostadsproduktionen genom förmedling av sådana lån, varom nu är fråga. Fördelen av dylikt lån för företagaren består däruti, att han å dessa icke behöver betala högre ränta än som löper å lån med säkerhet i botteninteckningar — räntan är 5 % och amorteringen 1 1/2 %, eller annuiteten sålunda 6 1/2 %.

Genom bestämmelsen i förenämnda kungörelse om inteckningssäkerhetens läge inom viss bestämt värde av egendomen, är risken av förmedlingen till synes borteliminerad, varför invändningar mot förmedlingen ur denna synpunkt numera icke med fog torde kunna göras.

Dessa synpunkter hava för Drätselkammaren varit avgörande för dess beslut att hos Stadsfullmäktige förorda återupptagandet av stadens bostadslåneförmedlande verksamhet.

N:o 53.

Ang. förmedling av byggnadslån.

I fråga om lånets storlek har Drätselkammaren ansett staden böra begränsa sin ansökan till att avse ett lån å intill 75,000 kronor att i första hand komma mindre byggnadsföretag till goda.

Under hänvisning till det nu sagda hemställer alltså Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta giva Drätselkammaren bemyndigande att

dels upptaga ett lån å intill 75,000 kronor ur statens bostadslånefond att utlämnas till enskilda byggnadsföretagare i den ordning, Kungl. kungörelsen den 18 juni 1927 stadgar,

dels handlägga på de kommunala myndigheterna ankommande frågor, som omförmälas i sagda kungörelse, dels vidtaga de för lånets erhållande erforderliga ytterligare åtgärder och å stadens vägnar utfärda erforderliga förbindelser samt underteckna vederbörliga lånehandlingar,

dels ock begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut om ifrågavarande låns upptagande.

Västerås den 13 oktober 1927.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 54.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomten N:o 1 i kvarteret Jonas.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Förfrågningar hava hos Drätselkammaren gjorts angående villkoren för försäljning av den staden tillhöriga fastigheten tomten N:o 1 inom byggnadskvarteret Jonas belägen i hörnet emellan Domkyrkoesplanaden och Nygatan, och hava de preliminära förhandlingar, som dessa föranlett ställt i utsikt möjligheten för staden att till antagligt pris försälja denna fastighet.

Läget av tomten uppställer fordringar på, att den i köparens hand blir bebyggd på ett monumentalare och med omgivningen samhörigt sätt, varför Drätselkammaren övervägt den garanti härför, som bör uppställas utan

att detta föranlett annat, än att Drätselkammaren ansett Byggnadsnämndens befogenhet att vid beviljandet av byggnadslov bevaka detta allmänna intresse, samt köparens kvalifikationer i övrigt utgöra sådan garanti.

N:o 54. *Ang. försäljning av tomten N:o 1 i kvarteret Jonas.*

Emot denna Drätselkammarens uppfattning hava Herrar Sundström, Westholm och Keijser anmält avvikande mening under förklaring, att de för sin del ansåge att vid en försäljning av staden tillhöriga tomter, som regel borde förbehållas rätt för Drätselkammaren att granska och godkänna ritningarne för dessa tomters bebyggande, och i all synnerhet vid denna försäljning, till vilken mening även byggnadschefen Smitt anslutit sig.

Drätselkammaren hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, försälja staden tillhöriga fastigheten tomten N:o 1 inom byggnadskvarteret Jonas.

Västerås den 13 oktober 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 55.

Beredningsutskottets förberedande yttrande ang. ordnande av tillsynen över fastighetsregistret för stad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 29 nästlidne september till Beredningsutskottet för avgivande av yttrande överlämnat en skrivelse från fastighetsregisterkommissionen med förslag till ett framtida ordnande av tillsynen över fastighetsregistret för städerna och med dem i avseende å fastighetsregistreringen likställda samhällen, får beredningsutskottet nu, efter att hava tagit del av förslaget, Byggnadsnämndens däröver avgivna yttrande samt de handlingar, som legat till grund för Stadsfullmäktiges i detta ärende förut gjorda uttalande, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta i enlighet med Byggnadsnämndens hemställan.

Västerås den 19 oktober 1927.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

N:o 55.

Ang. ordnande av tillsynen över fastighetsregistret för stad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten genom resolution den 14 april innevarande år anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en skrivelse från fastighetsregisterkommissionen innefattande förslag till ordnande av tillsynen över fastighetsregister för stad samt Stdsfullmäktige genom beslut den 28 i samma månad överlämnat sagda förslag till Byggnadsnämnden för avgivande av förberedande utlåtande, får Byggnadsnämnden nu i detta ärende anföra följande.

Kommissionens ifrågavarande förslag har föranletts av bestämmelser uti lag om fastighetsbildning i stad därom, att sedan uppläggandet av fastighetsregister för städerna i huvudsak slutförts överinseendet av registret skulle avlyftas från fastighetsregisterkommissionen och övertagas av den myndighet, som i allmän lag bestämmes.

Redan förut eller i slutet av år 1923 (jämför Stadsfullmäktiges protokoll den 25 oktober 1923 § 181) hava Stadsfullmäktige varit i tillfälle avgiva yttrande i frågan om ordnandet av denna tillsyn i anledning av en av fastighetsregisterkommissionen till statsmyndigheterna avlåten skrivelse i ämnet. Det i denna skrivelse framlagda förslaget avsåge emellertid ett tillfälligt ordnande av sådan tillsyn under den tid, som då återstode innan registret bleve så pass färdigt, att förutsättningen för den slutliga ordningen av tillsynen inträtt.

Uti nu avgivna skrivelse förordar fastighetsregisterkommissionen, att tillsynen förlägges till Kammarkollegium med ett kammarråd såsom föredragande, och skulle förslagets realiserande i kostnadsväg icke medföra andra utgifter än de som bliva förenade med inrättande av en kammarrådsbefattning.

Med hänsyn till att detta förslag bygger på den erfarenhet, som vunnits under mellantiden och i övrigt ansluter sig till de riktlinjer varefter tillsynen hittills ordnats i så måtto, att denna även i fortsättningen förbliver ett enmansuppdrag förlagt under en central myndighet, och att Kammarkollegium på grund av sina förutvarande uppgifter synes vara lämpad såsom dylik myndighet, hemställer Byggnadsnämnden,

att Stadsfullmäktige måtte förklara sig för stadens del icke hava något att erinra mot tillsynens slutliga ordnande på sätt fastighetsregisterkommissionen i sitt nu avgivna yttrande föreslagit.

Västerås den 7 september 1927.

För Byggnadsnämnden:
CARL HENNING.

Ragnar Tenow.

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 56.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av en väghyvel.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det vidsträckta vägnät, som staden har att underhålla, de med allt intensivare trafik på vägarne skärpta fordringarne på vägunderhållet och önskvärdheten av att kunna fullt utnyttja den lämpligaste tiden för dess ombesörjande — en tid, som är beroende av viss väderlek — har klargjort att stadens nuvarande maskinella utrustning för vägunderhållet icke är tillräcklig för att hålla vägarne i fullgott skick.

Av denna anledning har Drätselkammaren ansett nödvändigt att åt staden anskaffas ytterligare en väghyvel av samma fabrikat — Munktells — som stadens i bruk varande, och har åtgärder härför av Drätselkammaren redan vidtagits genom att avtal träffats med leverantören att för leverans till staden reservera en i lager befintlig väghyvel.

Drätselkammarens åtgärd att innan anslag för ändamålet anvisades binda staden för ett köp i angiven form har föranletts därav, att leverantören allenast hade en väghyvel färdig för leverans och att Drätselkammaren icke ville låta nuvarande för vägunderhållets utförande lämpliga årstid försittas, vilket inträffat om beställningen uppskjutits. Priset å väghyveln är 9,000 kronor.

Drätselkammaren har tänkt sig möjligheten av att det för inköpet erforderliga anslaget slutligen skulle kunna täckas av ett kommande års utjämningsandel av automobilskattemedel och att härom göres ansökan samt att i avbidan på dennas avgörande köpet gäldas förskottsvis av tillgängliga, ordinarie automobilskattemedel.

Drätselkammaren föreslår alltså

att Stadsfullmäktige ville med godkännande av Drätselkammarens åtgärd att beställa en väghyvel av Munktells fabrikat, för inköpet anvisa ett anslag å 9,000 kronor att förskotteras av tillgängliga, ordinarie automobilskattemedel för att slutligen eventuellt gäldas av utjämningsandel av sådana medel med uppdrag för Drätselkammaren att härom göra erforderlig framställning.

Västerås den 3 november 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 57.

Drätselkammarens skrivelse ang. utvidgat tillämpningsområde för vissa bestämmelser i renhållningsstadgan (separationstvång).

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige avlåten av Lantegendomsnämnden och av denna direkt överlämnad till Drätselkammaren för beredning, har Nämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del antaga sådan ändring i bestämmelserna för tillämpning av gällande renhållningsstadga, att separationstvång skulle införas inom hela det område av staden, som i vederbörlig ordning redan förklarats skola i hälsovårdshänseende betraktas såsom planlagt område, dock med förbehållen rätt för Stadsfullmäktige, att efter framställning av Hälsovårdsnämnden göra undantag för glest bebyggda och mera avlägset belägna områden.

Vid behandling av denna framställning har Drätselkammaren funnit önskvärt, att Lantegendomsnämnden närmare ville angiva, vilka områden som nämnden omedelbart ville ha lagda under separationstvång för att med ledning härav de med ändringen förenade kostnaderna skulle närmare kunna bedömas, varför Drätselkammaren för utredning härutinnan återställt handlingarna i ärendet till Lantegendomsnämnden.

Sådan utredning har numera av Lantegendomsnämnden verkställts och bilagts framställningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet får Drätselkammaren för sin del på de skäl Lantegendomsnämnden anfört för ändringen ifråga, och enär de med ändringen förenade kostnaderna med hänsyn till de fördelar densamma medför, icke äro mera avsevärda, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i ärendet i enlighet med Lantegendomsnämndens hemställan, och att det av Lantegendomsnämnden beräknade anslaget för inköp av plåtkärl 4,000 kronor skall bestridas av vinstmedel från den kommunala svingården.

Herr Keijser har för egen del, utan att framställa något bestämt yrkande, reserverat sig mot detta Drätselkammarens beslut.

Västerås den 10 november 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 57.

Ang. utvidgat tillämpningsområde för vissa bestämmelser i renhållningsstadgan (separationstvång).

I skrivelse till Stadsfullmäktige i Västerås den 17 mars innevarande år har Lantegendomsnämnden hemställt, att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta om sådan ändring i gällande föreskrifter angående renhållning inom staden att separationstvång bleve gällande för hela det område, som i vederbörlig ordning förklarats skola i hälsovårdshänseende betraktas som planlagt område, dock med Stadsfullmäktige förbehållen rätt att efter framställning av Hälsovårdsnämnden göra undantag för glest bebyggda och mera avlägset belägna områden.

Ärendet har beretts av Drätselkammaren, som den 14 april innevarande år återremitterat detsamma till Lantegendomsnämnden för att få utrett inom vilka områden de ändrade bestämmelserna omedelbart skulle träda i tillämpning ävensom för bedömning av kostnaderna härför.

De områden, inom vilka Nämnden tänkt sig att det utsträckta separationstvånget först skulle tillämpas äro:

1) Ett område begränsat av Köpingsvägen från Västmannagatan, Lantvärnsgatan och Hammarbygatan fram till Västmannagatan.

2) Fastigheterna Jakobsberg N:o 1 och 2.

3) Ett område begränsat av Östra Ringvägen, Norra Ringvägen, Skultunavägen fram till Skerikesvägen, linje fram till Fredsgatan, Fågelvägen, Kullavägen, Persbovägen till tomtgränsen för fastigheten Engelbrekt N:o 4, tänkt linje till Bomans gata, Bomans gata fram till Gideonsbergs ägogräns och följande denna gräns fram till Kopparbergsvägen, tänkt linje därifrån fram till Malmabergsgatan i höjd med Frejaföreningen N:o 1, Malmabergsgatan till Montörgatan, Montörgatan fram till Borraregatan, därefter gränslinjer innefattande Centrallasarettet och Sanatoriet fram till Stockholmsvägen, Stockholmsvägen fram till Sommarogränsen, därefter detta och de väster därom liggande områdenas gränslinjer fram ånyo till Stockholmsvägen, Pilgatan fram till Östra Ringvägen.

Områdena framgå tydligast av här bilagda karta.

För separationstvångets införande inom angivna områden erfordras inköp av omkring 450 st. plåtkärl, medförande en utgift på cirka 4,000 kronor. Denna kostnad torde lämpligen böra bestridas av svingårdens vinstmedel under år 1928.

Ett bifall till Nämndens förslag kommer sålunda att inverka på det av Nämnden ingivna budgetsförslaget för år 1928.

Västerås den 10 november 1927.

För Lantegendomsnämnden:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt renhållningsstadgan för Västerås stad, fastställd av Konungens befallningshavande i länet den 4 juni 1920, gälla bestämmelserna angående separationstvång (Renhållningsstadgan § 6) tillsvidare allenast inom

N:o 57.

Ang. utvidgat tillämpningsområde för vissa bestämmelser i renhållningsstadgan (separationstvång).

stadsplanen, för tillämpningsområdet i övrigt, fastställt genom resolution av Konungens befallningshavande i länet den 30 augusti 1922 gälla i motsvarande avseende stadgandena i renhållningsstadgan § 7.

Dessa bägge paragrafer hava följande lydelse:

"§ 6.

1:o) Svinmat, vartill räknas matrester, köksavskräde och dylikt, skall uppsamlas i täta och lätt flyttbara, på täta underlag stående kärl av stålplåt enligt av Hälsovårdsnämnden fastställd modell.

Vid sådan påföljd för överträdelse, som i § 16 stadgas, är det förbjudet att sammanblanda svinmat med eller inlägga sådan i samma kärl som sopor eller annan orenlighet; åliggande det gårdsägaren att hålla noggrann tillsyn över efterlevnaden av denna bestämmelse.

2:o) Gödselsopor, vartill räknas sopor från gata och gård och andra liknande ämnen, vilka äro lämpliga till gödningsämnen, ävensom kreatursspillning, skola uppsamlas i täta och lätt flyttbara samt på täta underlag stående kärl av den form och storlek, Hälsovårdsnämnden bestämmer; dock må i gård, där häst- eller fäkreatur hållas, efter Hälsovårdsnämndens på särskild framställning meddelade tillstånd fast gödselkammare för gödselsopornas uppsamlande få användas.

3:o) Skräp, varmed förstås avfall, som ej kan användas till svinmat eller gödningsämne, såsom förstörda husgeråd, förbrukade klädespersedlar, papper, blecksaker, glas och porslin och dylikt, uppsamlas och förvaras i särskilda behållare.

4:o) Fabriks- och butiksavfall, vartill hänföres avfall från fabriker, hantverkerier, andra näringar och butiker, samt aska från större värmeledningar, sedan den svalnat, hopsamlas och förvaras särskilt för sig.

5:o) Samtliga kärl, vari avfall uppsamlats, skola vara försedda med lock. Locken till de i punkt 1:o, 2:o och 3:o omförmälta kärl få ej vara fästade vid själva kärlen, utan skola vara angjorda vid väggen eller vid en bakom kärlen löpande slå eller dylikt.

6:o) Gårdsägare är skyldig att inom fastigheten anordna en tillräckligt stor sopplats för uppställande av omförmälda kärl för uppsamling av svinmat, gödselsopor och skräp samt eventuellt fabriks- och butiksavfall.

Sopplatsen, som helst bör vara försedd med avlopp, skall vara anordnad med vattentätt golv av cement eller asfalt samt lämpligt tak.

Sopplatsen skall förläggas på lämpligt, lätt åtkomligt ställe och får ej utan Hälsovårdsnämndens särskilda tillstånd vara inbyggd. Så kallade slaskhus äro ej tillåtna.

7:o) Gårdsägare är skyldig att invid varje av ovan uppräknade uppsamlingskärl anbringa av renhållningsverket kostnadsfritt tillhandahållna skyltar, angivande vilka slag av avfallsämnen, som skola i de olika kärlen utslås.

För odlingsändamål lämpligt avfall, varom i denna paragraf omförmäles, må dock i undantagsfall efter tillstånd av Hälsovårdsnämnden och med iakttagande av dess föreskrifter uppläggas i s. k. kompost och för fastighetens uppodling användas.

§ 7.

N:o 57.

Ang. utvidgat tillämpningsområde för vissa bestämmelser i renhållningsstadgan (separationstvång).

Sopor, köksavfall, avskräden och andra i § 15 av Hälsovårdsstadgan omförmälda ämnen, ävensom ur gårdsbrunnarna upptagen orenlighet, skola uppsamlas i täta och för avhämtning lätt åtkomliga tunnor efter av Hälsovårdsnämnden godkänd modell, ställda ovan jord på tätt underlag och under tak eller försedda med lock.

Tunnornas innehåll skall uppblandas med torvmull eller annat lämpligt ämne i sådan myckenhet och så ofta, att stanken förtages.

Finnes sådan gödselkista, som i § 6 mom. 2 omförmäles, må ovannämnda orenlighetsämne däruti uppsamlas, dock skall i sådant fall innehållet behandlas i enahanda ordning, som nyss nämnts.

Med avseende å användningen av för odlingsändamål lämpligt avfall, varom i denna paragraf omförmäles, skall bestämmelsen under § 6 **mom. 7 här förut** vara tillämplig". (Tillägg av Konungens befallningshavande i länet den 30 augusti 1922).

Tillämpningsområdet framgår av bilagda karta.

Sedan den tid då renhållningsstadgan fastställdes hava en del utanför stadsplanen liggande områden blivit så tätt bebyggda att de i hälsovårdshänseende äro fullt jämnställda med områdena inom stadsplanen. Tiden torde därför nu vara inne att utsträcka tredelningen att gälla jämväl för dessa utanför stadsplanen belägna områden. Därigenom skulle — utom det att mera svinmat tillföres svingården vid Malma — en del sanitära olägenheter undanröjas.

Genom att soporna uppblandas med allehanda animaliska ämnen, uppstå på avstjälpningsplatserna förruttnelseprocesser, som framkalla sanitära missförhållanden.

Att förlägga avstjälpningsplatserna långt utanför staden låter sig väl göra, men är å andra sidan förenat med rätt så stora ekonomiska uppoffringar. Stora områden finnes dessutom, som behöva utfyllas och vartill soporna väl lämpa sig, därest de befrias från animaliska ämnen.

På grund av vad ovan anförts får Lantegendomsnämnden föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta om sådan ändring av nu gällande renhållningsstadga, att separationstvång skall gälla för hela det område, som i vederbörlig ordning förklarats skola i hälsovårdshänseende betraktas som planlagt område, dock med Stadsfullmäktige förbehållen rätt, att efter framställning av Hälsovårdsnämnden göra undantag för glest bebyggda och mera avlägset belägna områden.

Västerås den 17 mars 1927.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 58.

Drätselkammarens skrivelse ang. omläggning av Tunbyvägen vid nya idrottsplatsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I det förslag till lösandet av frågan om upplåtelse av staden tillhörig mark till ny idrottsplats som genom Drätselkammarens skrivelse den 19 mars 1923 förelades Stadsfullmäktige — vilket förslag ock vann Stadsfullmäktiges gillande vid sammanträde den 28 samma månad, och som innebar att härför skulle upplåtas mark av stadens egendom Kristiansborg närmare bestämt området norr om Persbobäcken och mellan vägen till Övre Rosenhill och Persbobäcken — ingick bland annat, att området skulle utökas med ett för idrottsplatsens fullständiga ordnande erforderligt område av P. O. Flodins sterbhus då tillhöriga mark väster om förenämnda område samt en genom dessa båda områdens sammanslagning nödvändig omläggning av vägen till Övre Rosenhill.

Härutöver och i detta sammanhang av intresse bestämde Stadsfullmäktige att för inköpet av sistnämnda markområde i areal 11000 m² och erbjudet staden för 1: 50 pr m² skulle tagas i anspråk inflytande nöjesskattemedel för idrottstillställningar, dock ej sådana tillhörande simidrotten.

I avseende å vägomläggningen anförde Drätselkammaren i sin förenämnda skrivelse, att det då icke vore erforderligt att fatta beslut om densamma, utan att härmed kunde anstå, då sådant beslut först betingades av det slutliga iordningsställandet av idrottsplatsen.

Som emellertid arbetet vid idrottsplatsen nu fortskridit så långt, att snart även ovannämnda del av Flodinska jorden härför skall tagas i anspråk, och frågan om vägens omläggning alltså blivit aktuell, har Drätselkammaren ansett, att ett formligt beslut härom ej längre bör uppskjutas.

Då staden numera genom köp, som skall likvideras av andra medel än fonderade nöjesskattemedel, enligt beslut av Stadsfullmäktige, blivit ägare till all P. O. Flodins sterbhus tillhörig mark och alltså Stadsfullmäktiges förenämnda beslut, att taga fonderade nöjesskattemedel i anspråk för inköp av viss del härav att användas till idrottsplats, förfallit, synes det vara fullt försvarligt att använda dessa medel — väl icke direkt för idrottsplatsens tillblivelse — så dock för ett arbete, som så direkt härav föranledes som vägomläggningen ifråga.

Kostnaden för omläggningen av vägen, enligt det förslag härtill som angives å härvid fogad karta, uppgår till 6,400 kronor.

Drätselkammaren hemställer alltså,

> att Stadsfullmäktige i anslutning till den plan för upplåtelse av mark för ny idrottsplats å Kristiansborg, som legat till

grund för Stadsfullmäktiges beslut den 28 mars 1923, ville anvisa ett anslag å förslagsvis 6,400 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen täckas av inflytande nöjesskatt från idrottstillställningar dock ej i simidrott och ställas till Drätselkammarens förfogande för omläggning av den s. k. Tunbyvägen förbi nya idrottsplatsen å Kristiansborg enligt å bilagda karta angivet förslag.

N:o 58. *Ang. omläggav Tunbyvägen vid nya idrottsplatsen.*

Västerås den 10 november 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 59.

Drätselkammarens skrivelse ang. upptagande av ett nytt amorteringslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under åren 1926 och nu löpande eller närmare angivet från och med den 26 mars 1926 och till och med den 29 september 1927 hava Stadsfullmäktige för olika ändamål anvisat anslag att gäldas av lånemedel till ett sammanlagt belopp av 1,332,753 kronor 20 öre enligt följande förteckning.

1926	26/3.	Ny ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet Karlslund	310,000: —
„	28/6.	Utdragning av vatten-, avlopps- och gasledningar till byggnadsområdet Nedre Rosenhill	14,000: —
„	„	Nedläggning av nya elektriska jordkablar m. m.	55,000: —
„	28/12.	Fullbordandet av hamnbyggnaden österut	183,553: 20
„	„	Ny jordkabel till djuphamnen vid Karlsberg	31,600: —
„	„	Transformator och lågspänningsledningar till maskinerierna vid djuphamnen	17,600: —
1927	27/5.	Anläggning av nytt gasverk å Kungsängen	536,000: —
„	„	Uppförande av byggnad för gymnastikundervisningen vid högre allmänna läroverket	175,000: —
„	29/9.	Uppförande av byggnad för gymnastikundervisningen vid högre allmänna läroverket, tillläggsanslag	10,000: —
		Summa Kronor	1,332,753: 20

N:o 59. *Ang. upptagande av ett nytt amorteringslån.*

Genom beslut av Stadsfullmäktige den 28 oktober 1926 har Drätselkammaren bemyndigats att upplägga ett amorteringslån för gäldandet av ovanupptagna den 26 mars och 28 juni 1926 beslutade anslag, varemot liknande beslut beträffande övriga anslag icke ännu föreligger.

Som emellertid nuvarande räntesatser äro förmånliga för uppläggandet och placering av lån vill Drätselkammaren föreslå Stadsfullmäktige fatta ett dylikt beslut med Drätselkammaren förbehållen rätt att avgöra, huruvida förskrivningarna för lånet skola bestå i obligationer eller andra förbindelser. Avgörandet i denna detaljfråga bör bero på huruvida placeringen av lånet underlättas genom anlitandet av ena eller andra formen, något som Drätselkammaren förhandsvis kan undersöka.

Lämpligen synes lånet böra till beloppet bestämmas till 1,500,000 kronor.

Med sammanförande av det förut av Stadsfullmäktige Drätselkammaren lämnade bemyndigandet till ett beslut hemställer alltså Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren

att efter därtill av Kungl. Maj:t lämnat medgivande upplägga ett nytt stadens amorteringslån mot utgivande av obligationer eller andra förbindelser å 1,500,000 kronor med den längsta amorteringstid, som kan medgivas och den räntefot, Drätselkammaren kan finna fördelaktig, ävensom att utverka nådigt tillstånd att härav för täckande av ovan förtecknade redan beslutade utgifter försälja obligationer eller utgiva förbindelser till ett belopp av 1,332,753 kronor 20 öre.

Västerås den 10 november 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 60.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Riksdagens under år 1925 fattade beslut om ny försvarsorganisation och dess förestående genomförande har på dagordningen framfört frågan i vilken omfattning de kommuner, som drabbas av indragning av regementen eller av förtunning av förut befintliga truppförband, skola av

N:o 60.

Ang. uppgörelse med kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

staten ersättning för de uppoffringar de gjort för förläggning av sådan och de minskade inkomster, som för dem skulle genom de beslutade förändringarne inträda.

Statsmakterna själva hava erkänt det berättigade i de krav härpå, som från olika kommuner framförts såväl under försvarsfrågans utredning som ock efter det beslutet häri fattats, och har detta fått sitt uttryck uti vissa av Riksdagen givna direktiv. I anledning av dessa har Kungl. Maj:t givit en kommitté i uppdrag att verkställa undersökning och avgiva förslag rörande den ersättning, som det i följd av träffade avtal eller eljest av billighetsskäl må vara nödvändigt att bereda de kommuner, vilka beröras av förändringarne i följd av försvarets nyorganisation.

Denna kommitté är statens kasernkommitté.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 29 september innevarande år förelåg en skrivelse från denna kommitté, däri anhölls att förhandlingar måtte upptagas mellan kommittén och staden ifråga om den ersättning som staden kunde befinnas berättigad utfå i anledning av indragning av Kungl. Västmanlands regemente, och beslöto Stadsfullmäktige giva Drätselkammaren i uppdrag att själv eller genom av Drätselkammaren utsedda delegerade fullfölja redan då inledda underhandlingar för att sedermera underställa Stadsfullmäktige det förslag till överenskommelse, vartill dessa kunde leda.

Förhandlingarne, som förts i Västerås och Stockholm, äro nu slutförda, och föreligger som ett resultat av desamma en preliminär uppgörelse, som Drätselkammaren härmed för godkännande underställer Stadsfullmäktige.

Innan Drätselkammaren emellertid närmare ingår härpå, torde böra erinras om de åtgärder, som från stadens sida förut vidtagits för ett beaktande av stadens önskemål i ersättningsfrågan.

I skrivelse den 14 april 1924 till Svenska Stadsförbundet, vilken skrivelse sedermera överlämnats till Kungl. Maj:t, framlade Drätselkamaren en del synpunkter med avseende å frågan om indragning av Kungl. Västmanlands regemente. I denna skrivelse lämnade Drätselkammaren en närmare redogörelse för de uppoffringar, staden gjort för hitförläggning av regementet och de ofördelaktiga verkningar, bland annat i skattehänseende, som en indragning av regementet skulle föranleda, och förbehöll sig med hänsyn härtill, att framdeles, för den händelse beslut fattades om regementets indragning, göra gällande ersättningsanspråk gent emot kronan i avseende varå Drätselkammaren redan då framhöll såsom sin mening, att till staden av Kronan skulle återlämnas de områden, staden upplåtit för regementet.

Sedermera eller i skrivelse den 29 juni 1925 och föranledd av det då fattade beslutet i försvarsfrågan, vari inbegreps indragning av Kungl. Västmanlands regemente, riktade Stadsfullmäktige en vädjan till Kungl. Maj:t att ännu en gång till omprövning måtte upptagas frågan om förläggning till staden av ett infanteriregemente, vilken fråga då ännu icke kunde anses definitivt vara avförd från dagordningen på grund av regeringen lämnad valfrihet ifråga om vissa regementsindragningar och underströko Stadsfullmäktige härvid ytterligare de krav

N:o 60.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

på återlämning av markområden, som Drätselkammaren framfört i sin förut omnämnda skrivelse. Vidare uttalade Stadsfullmäktige häri den förhoppningen, att då staden komme att framlägga sina eventuella ersättningsanspråk, vilka icke finge anses uttömmande angivna i Drätselkammarens skrivelse, dessa måtte mötas med förståelse från statsmakternas sida, och att staden ansåge sig berättigad till gottgörelse icke blott för gjorda uppoffringar för regementets hitförläggning, utan även för den direkta och indirekta förlust en indragning av regementet kunde medföra för samhället. Än vidare och av intresse i detta sammanhang framhöllo Stadsfullmäktige, att en förläggning hit av flygvapnet i större förband, varigenom regementsområdet jämte Kronans därå uppförda byggnader blevo bättre utnyttjade, givetvis komme att medföra en reducering av stadens ersättningsanspråk. Denna skrivelse, vilken jämte Drätselkammarens förut omnämnda finnes intagen under N:o 58 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1925 utmynnad ei hemställan dels att Kungl. Maj:t ville så vitt möjligt taga under förnyad omprövning, huruvida icke inom den beslutade försvarsorganisationens ram det i Västerås förlagda Kungl. Västmanlands regemente kunde bibehållas, eller huruvida icke även den beslutade första flygkåren kunde förläggas till Västerås, dels ock att ersättning måtte beredas staden i den omfattning här förut angivits.

De delegerade, som Drätselkammaren utsett för förhandlingar med kasernkommittén, hava i de föregående skrivelserna i ärendet alltså haft vissa riktlinjer angivna för de anspråk som från stadens sida gent emot staten skulle resas, och kunna dessa i korthet angivas med att indragningen skulle kompenseras genom återlämnande av mark och ersättning för minskade skatteintäkter.

Kasernkommittén å sin sida har för statens del upplagt ersättningsspörsmålet sålunda, att staden icke kan grunda sina krav på ersättning för indragning av regementet på någon juridisk rätt alldenstund motprestationen från statens sida gent emot stadens uppoffringar uppfyllts i och med hitförläggning av regementet, men å andra sidan, att staden bör få sina krav härpå bedömda och av staten avgjorda ur billighetssynpunkt med hänsyn tagen till storleken av de uppoffringar som gjorts och av de förluster, som skulle göras genom regementets indragning — en ståndpunkt, som kommittén i allmänhet intagit till kommunernas anspråk. I den mån staten ersatte indragningen eller uttunningen av förefintliga truppförband med andra statliga inrättningar och härigenom kunde framvisas att kommunernas skatteförhållanden icke underginge någon väsentligare försämring, kunde staten icke anses moraliskt vara förpliktigad att lämna annan ersättning. I enlighet härmed och med tanke på den till staden ifrågasatta förflyttningen av en del av flygvapnet, har från kommitténs sida hävdats, att under förutsättning att hit bleve förlagda två flygkårer, organiserade enligt den nya försvarsreformen, staden icke av Kronan kunde påräkna någon ersättning vare sig i mark eller annorledes. Det förhåller sig nämligen så att i jämförelse med 1901 års härordning och de kadrer som enligt denna skulle tillhöra Kungl. Västmanlands regemente samt de skatteunderlag detta för staden medförde — i relation härtill skulle stadens upp-

offringar bedömas — en hitförläggning av två flygkårer samt flygverkstäderna i skattehänseende icke komme att medföra någon försämrad ställning för staden. Därest allenast en flygkår bleve hit förlagd kunde staden så till vida påräkna det beaktande av sina krav, att den mark, av regementsområdet, som av staden upplåtits och som icke vore behövlig för flygvapnet skulle av Kronan till staden återlämnas.

N:o 60.
Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

Utgångsläget vid förhandlingarnes inledande har alltså varit för stadens delegerade de direktiv som givits i förut omförmälda skrivelser och denna av kasernkommittén intagna ståndpunkt. I den mån dessa direktiv och denna ståndpunkt stått i strid med varandra har det varit de förhandlande parterna angeläget att genom jämkningar från båda sidor söka komma fram till en antaglig uppgörelse. Den uppgörelse som träffats är byggd på två alternativ alltefter som hit skulle komma att förläggas två flygkårer — alternativ I — eller allenast en flygkår — alternativ II.

Drätselkammaren anser uppgörelsen i enlighet med dessa alternativ antaglig för staden.

Vad angår stadens avstående enligt alternativ I från alla ersättningsanspråk gent emot Kronan, har Drätselkammaren fått sina önskemål beträffande formuleringen av den punkt i uppgörelsen, som handlar härom, beaktade efter ingående förhandlingar, och är detta avstående i övrigt baserat på en jämförande utredning ang. det skatteunderlag Kungl. Västmanlands regemente berett staden och det som skulle följa med en förläggning hit av flygvapnet, en utredning, som ställts till förfogande av kasernkommittén och som här bilägges. Vidare har Drätselkammaren ansett tillfället vara lämpligt att få den nyttjanderätt, som staden för närvarande under betungande villkor har till den mark å Hesslö egendom, varå stadens vattenverk är beläget, utbytt mot äganderätt och har bestämmelse härom intagits i båda alternativen. Av anledning att frågan om anläggning av spårväg inom staden förfallit och alltså den upplåtelse härför av en markremsa av Kungsängen utefter Pilgatan, som skett enligt ett den 8 oktober 1921 mellan Drätselkammaren och Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement upprättat arrendekontrakt icke mer är av avsedd betydelse, har kasernkommittén medgivit dess annulerande, en punkt, vari båda alternativen överensstämma. Skulle utefter Pilgatan framdeles för annat kommunalt ändamål en motsvarande markremsa behövas, torde en begäran av staden om tillämpning av bestämmelsen om rätt för staden att tillösa sig område av Kungsängen från statens sida icke behöva mötas med någon invändning.

Vidare äro alternativen lika därutinnan, att bestämmelsen angående utfartsväg m. m. för vattenverket vid Hesslö över Hesslö egendom till sjön m. m. i oförändrad form överflyttats från nuvarande kontrakt rörande arrendet av mark för vattenverket.

Såsom förut angivits har kasernkommittén i fråga om stadens krav på återfående av mark, som av staden upplåtits för Kungl. Västmanlands regemente, ansett staden ur billighetssynpunkt härtill vara berättigad, för så vitt genomförandet av den nya försvarsorganisationen skulle medföra att allenast en och då närmast den andra flygkåren bleve hit förlagd. Upp-

N:o 60.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

görelsen enligt alternativ II är byggd på denna förutsättning och skulle enligt denna tre markområden nämligen ett av kronolägenheten Kungsängen om cirka 17.2 har, ett utefter Stockholmsvägen bortom Sommarroområdet om cirka 10.7 har och slutligen ett invid stadens lägenhet Viksäng, varöver utfartsvägen från lägenheten framgår i areal cirka 0.92 har och samtliga utmärkta å bifogade karta, överlämnats till staden. Överlämnandet av det förstnämnda området har förbundits med vissa i kontraktet angivna rättigheter och skyldigheter för staden i avseende å den väg, som från kasernerna framgår över området.

Formuleringen av de olika alternativa förslagen till uppgörelse är i övrigt så fullständig att den icke synes påkalla någon mera ingående motivering.

Såsom en allmän uppfattning angående resultatet av förhandlingar vill Drätselkammaren göra gällande att statens och stadens synpunkter på ett lyckligt sätt kunnat enas i den föreslagna uppgörelsen och att ringa utsikter synes föreligga att stadens anspråk på ersättning från statens sida skall kunna beaktas i större utsträckning än som däri skett.

Med överlämnande av samtliga handlingar i ärendet och under hänvisning till det anförda hemställer Drätselkammaren

att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att för stadens del träffa uppgörelse med Kungl. Maj:t och Kronan i frågan om ersättning till staden i anledning av indragning av Kungl. Västmanlands Regemente i huvudsaklig överensstämmelse med de alternativa förslag till uppgörelse som bifogats handlingarne.

Västerås den 21 november 1927.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Alternativ I.

FÖRSLAG TILL ÖVERENSKOMMELSE MELLAN KUNGL. MAJ:T OCH KRONAN SAMT VÄSTERÅS STAD.

§ 1.

Med anledning av 1925 års riksdags beslut i försvarsfrågan, enligt vilket bland annat bestämts, att det till Västerås förlagda Västmanlands regemente skall helt indragas, träffas härmed mellan Kungl. Maj:t och Kronan genom Kasernkommittén, under förbehåll av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, å ena sidan, samt Västerås stad, å andra sidan, följande överenskommelse:

N:o 60.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

§ 2.

De prestationer, som Västerås stad i förhållande till Kronan fullgjort för ordnande av Västmanlands regementes förläggning till staden, skola under enahanda villkor som angivits i det den 24 september och den 21 oktober 1903 mellan kronan och staden upprättade avtalet, anses verkställda för flygvapnets räkning.

§ 3.

Under förutsättning att definitivt beslut kommer att bliva fattat därom att, förutom andra flygkåren och flygverkstäder, till Västerås skall förläggas jämväl första flygkåren — nämnda två flygkårer organiserade på det sätt 1925 års försvarsorganisation förutsätter — förklarar härmed Västerås stad, att staden icke har några ersättningsanspråk att framställa gentemot kronan på grund av den förändring i försvarsorganisationen, som inträtt i följd av Västmanlands regementes indragning.

Därest efter omorganisationen inskränkning av personalstyrkan vid de till Västerås förlagda delarna av flygvapnet skulle komma till stånd av sådan omfattning, att avlöningssumman till de å stat uppförda befattningshavarne skulle komma att nedgå med mer än en tredjedel av de enligt 1925 års försvarsorganisation fastställda beloppen, skall staden vara berättigad att i mark eller annorledes erhålla den ersättning härför, som efter överenskommelse mellan kronan och staden kan bliva bstämd.

§ 4.

Det mellan Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement samt Västerås stad den 8 och 15 oktober 1921 upprättade kontrakt om upplåtelse av Västmanlands regemente tillhörig mark för en spårvägsanläggning skall från den 1 juli 1929 anses vara förfallet.

§ 5.

För den händelse den del av lägenheten Kungsängen, som å en av Stadsingenjören Gösta Smitt år 1920 upprättad karta över Västerås stad med omgivning betecknats med bokstaven A, i areal innehållande cirka 17.2 hektar, till större eller mindre omfattning icke skulle bliva behövlig för militära ändamål, skall staden vara berättigad att inlösa detta markområde eller delar av detsamma efter det pris, varom särskild överenskommelse må träffas. Kan ej uppgörelse angående priset komma till stånd, skall marken värderas av en nämnd, bestående av tre personer, utsedda en av kronan, en av staden och den tredje av de sålunda valda, eller, därest dessa ej kunna förena sig om valet, av länsstyrelsen i Västmanlands län; och skall staden i dylikt fall vara skyldig att inlösa området till det av värderingsmännen åsatta priset, därest detta icke understiger vad staden tidigare bjudit.

§ 6.

Kronan skall med äganderätt till staden för en köpeskilling av femtusen (5.000) kronor försälja det å en av Överlantmätaren N. Th. Schön-

N:o 60.
Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

ström verkställd kopia av Distriktslantmätaren W. Raquettes karta av år 1919 över kronoegendomen 4 mantal Hesslö n:r 1, 2, 3 och 4 i Badelunda socken med ägofigurerna n:r 57—64 betecknade område, varå finnes ett staden tillhörigt vattenuppfordringsverk, och som i areal innehåller $1{,}_{267}$ hektar.

§ 7.

Som den i § 3 omförmälda fastighet enligt ett den 30 augusti 1922 och den 7 februari 1923 upprättat arrendekontrakt av länsstyrelsen i Västmanlands län upplåtits till Västerås stad på arrende för en tid av sju år, räknat från den 14 mars 1923 till den 14 mars 1930, skall detta arrendekontrakt från den 1 juli 1929 anses vara förfallet och staden från sistnämnda dag med äganderätt besitta fastigheten. För tiden 14 mars—30 juni 1929 skall staden icke vara skyldig utgiva någon arrendeavgift för fastigheten.

§ 8.

Sedan förrättning för avstyckning av den till staden enligt § 3 överlåtna marken ägt rum, skall särskild avhandling upprättas mellan kronan och staden angående fastighetens överlåtande till staden. I denna avhandling skola intagas föreskrifter om att staden skall äga rätt att vid Hesslö brygga vid sjön avlasta och för kortare tider upplägga för vattenuppfordringsverkets behov nödiga bygnadsmaterialier, kol eller andra förnödenheter samt nyttja till vattenuppfordringsverket ledande vägar ävensom den mark, som tagits i anspråk av den utav staden anlagda vattenledningen från försålda området fram till Hamre ägor, allt mot den ersättning för innehavaren av kronoegendomen Hesslö i anledning härav förorsakat intrång varom överenskommelse kan träffas mellan denne och staden. Staden skall vidare i avhandlingen förbinda sig att deltaga i underhållet av den från vattenverket ledande, såsom Hesslö utfartsväg gagnade enskilda väg ävensom att underhålla den omkring försålda området uppförda hägnad.

§ 9.

Staden skall bestrida alla kostnader såväl för avstyckning som för lagfart å försålda området.

§ 10.

Den i § 3 omförmälda köpeskilling å 5,000 kronor skall staden den 1 juli 1929 utan anfordran inbetala till Kungl. Domänstyrelsen.

Av denna överenskommelse äro två exemplar upprättade, av vilka Kungl. Maj:t och Kronan erhållit det ena samt Västerås stad det andra exemplaret.

Alternativ II.

N:o 60.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

FÖRSLAG TILL ÖVERENSKOMMELSE MELLAN KUNGL. MAJ:T OCH KRONAN SAMT VÄSTERÅS STAD.

Med anledning av 1925 års riksdags beslut i försvarsfrågan, enligt vilket bland annat bestämts, att det till Västerås förlagda Västmanlands regemente skall helt indragas, träffas härmed mellan Kungl. Maj:t och Kronan genom Kasernkommittén, under förbehåll av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, å ena sidan, samt Västerås stad, å andra sidan, följande överenskommelse:

§ 1.

De prestationer, som Västerås stad i förhållande till kronan fullgjort för ordnande av Västmanlands regementes förläggning till staden, skola, under enahanda villkor som angivits i det den 24 september och den 21 oktober 1903 mellan kronan och staden upprättade avtalet, anses verkställda för flygvapnets räkning.

§ 2.

Därest till Västerås kommer att förläggas allenast andra flygkåren, organiserad på sätt 1925 års försvarsorganisation förutsätter, jämte flygverkstäder, skall kronan till staden överlämna en del av de markområden, som hittills disponerats av Västmanlands regemente.

Kronan skall sålunda till staden med äganderätt överlåta följande å en av Stadsingenjören Gösta Smitt år 1920 upprättad karta över Västerås stad med omgivning med grön färgbeteckning utmärkta markområden, nämligen

a) ett med bokstaben A betecknat område, i areal innehållande cirka 17.2 hektar och utgörande en del av kronolägenheten Kungsängen;

b) ett med bokstaven B betecknat område, i areal innehållande cirka 10.7 hektar och i nordlig riktning gränsande intill Stockholmsvägen; samt

c) ett med bokstaven C betecknat område, i areal innehållande 0.92 hektar och i västlig riktning gränsande intill staden tillhörig andel av lägenheten Viksäng.

§ 3.

Sedan förrättningar för avstyckning av de till staden enligt § 2 överlåtna markområdena ägt rum, skall särskild avhandling upprättas mellan kronan och staden angående fastigheternas överlåtande till staden. Staden skall bestrida alla kostnader, som bliva förenade med fastigheternas avstyckning ävensom för erhållande av lagfart å densamma.

§ 4.

Staden skall äga tillträda de i § 2 angivna markområdena i befintligt skick den 1 juli 1929.

N:o 60.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

§ 5.

Den väg, som i sydostlig riktning från Pilgatan framgår över det med bokstaven A betecknade markområdet och som å kartan utmärkts med bokstaven a, skall kronan, med den inskränkning, som kan föranledas av övriga punkter i denna paragraf, städse äga begagna såsom utfartsväg.

Därest markområdet A skulle komma att tagas i anspråk för framdragande av järnvägsspår och i följd härav vägen skulle komma att korsas av dylikt spår, förbinder sig staden, att utan kostnad för kronan låta anlägga annan till läge och beskaffenhet lika lämplig väg väster om markområdet, och skall denna väg genom anordnande av viadukter eller eljest så framdragas, att korsning av järnvägsspår i markplanet icke behöver ifrågakomma.

Skulle staden finna området böra utnyttjas för något annat ändamål, som icke medgiver ett bibehållande av här omförmälda utfartsväg, skall staden vara berättigad att efter samråd med vederbörande statliga myndigheter på sin bekostnad anordna annan likvärdig väg antingen över området eller väster om detsamma.

§ 6.

Över det å kartan med B betecknade markområdet skall kronan vara berättigad att erhålla tillgång till lämpliga utfartsvägar.

§ 7.

Samtliga kostnader för inhägnande av de i § 2 omförmälda markområden skola bestridas av staden.

§ 8.

Det mellan Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement samt Västerås stad den 8 och den 15 oktober 1921 upprättade kontrakt om upplåtelse av Västmanlands regemente tillhörig mark för spårvägsanläggning skall från den 1 juli 1929 anses vara förfallet.

§ 9.

Kronan skall med äganderätt till staden för en köpeskilling av femtusen (5,000) kronor försälja det å en av Överlantmätaren N. Th. Schönström verkställd kopia av Distriktslantmätaren W. Raquettes karta av år 1919 över kronoegendomen 4 mantal Hesslö n:r 1, 2, 3 och 4 i Badelunda socken med ägofigurerna n:r 57—64 betecknade områden, varå finnes ett staden tillhörigt vattenuppfordringsverk, och som i areal innehållande $1._{267}$ hektar.

§ 10.

Som den i § 9 omförmälda fastighet enligt ett den 30 augusti 1922 och den 7 februari 1923 upprättat arrendekontrakt av länsstyrelsen i

Västmanlands län upplåtits till Västerås stad på arrende för en tid av sju år, räknat från den 14 mars 1923 till den 14 mars 1930, skall detta arrendekontrakt från den 1 juli 1929 anses vara förfallet och staden från sistnämnda dag med äganderätt besitta fastigheten. För tiden 14 mars—30 juni 1929 skall staden icke vara skyldig utgiva någon arrendeavgift för fastigheten.

N:o 60. *Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.*

§ 11.

Sedan förrättning för avstyckning av den till staden enligt § 9 överlåtna marken ägt rum, skall särskild avhandling upprättas mellan kronan och staden angående fastighetens överlåtande till staden. I denna avhandling skola intagas föreskrifter om att staden skall äga att vid Hesslö brygga vid sjön avlasta och för kortare tider upplägga för vattenuppfordringsverkets behov nödiga byggnadsmaterialier, kol eller andra förnödenheter samt nyttja till vattenuppfordringsverket ledande vägar även som den mark, som tagits i anspråk av den utav staden anlagda vattenledningen från försålda området fram till Hamre ägor, allt mot den ersättning för innehavaren av kronoegendomen Hesslö i anledning härav förorsakat intrång, varom överenskommelse kan träffas mellan denne och staden. Staden skall vidare i avhandlingen förbinda sig att deltaga i underhållet av den från vattenverket ledande såsom Hesslö utfartsväg gagnade enskilda väg ävensom att underhålla den omkring försålda området uppförda hägnad.

§ 12.

Staden skall bestrida alla kostnader såväl för avstyckning som för lagfart å det enligt § 9 överlåtna markområdet.

§ 13.

Den i § 9 omförmälda köpeskillingen å 5,000 kronor skall staden den 1 juli 1929 utan anfordran inbetala till Kungl. Domänstyrelsens kassa.

Av denna överenskommelse äro två exemplar upprättade, av vilka Kungl. Maj:t och Kronan erhållit det ena samt Västerås stad det andra exemplaret.

N:o 60.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

P. M.

överlämnad från kasernkommittén till Drätselkammarens delegerade vid förhandling i anledning av Västmanlands regementes indragning.

Västmanlands regemente.

Härordning av år	Antal: Officerare	Underofficerare	Manskap	Musikpersonal	Civilmilitärpersonal	Pensionerad personal	Summa	Summa beräknade avlöningsförmåner	Årskontingent värnpliktiga	Utbildningstid för värnpliktiga
1901	47	38	267	33	4	–	389	598.000	630	240
1914	53	39	204	33	4	–	333	806,000	630	{340 {165*)

*) Under det s. k. provisoriet från och med 1920 års klass.

Därest Västmanlands regemente organiserats såsom ett normalregemente enligt 1925 års härordning skulle antalet befattningshavare m. m. blivit följande:

1925	40	26	135	21	4	4	230	585,000	760	140

Första flygkåren.

Härordning av år	Antal: Officerare	Underofficerare	Manskap	Musikpersonal	Civilmilitärpersonal	Pensionerad personal	Summa	Summa beräknade avlöningsförmåner	Årskontingent värnpliktiga	Utbildningstid för värnpliktiga
1925	12	11	49	—	6	—	78	224.000	200	200

Andra flygkåren (jämte personal vid flygverkstaden i Västerås).

1925	13	11	60	—	10	4	98	291,000	200	200

Första och Andra flygkåren tillhopa.

1925	25	22	109	—	16	4	176	515,000	400	200

Anm.: Enligt muntligt meddelande från kasernkommittén vid förhandlingarne tillkommer avlöning för verkstadspersonalen vid flygverkstäderna, motsvarande ett årligt belopp av 180,000 kronor.

N:o 60.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

P. M.

angående Västerås stads vattenledningsverk och Hesslö egendom.

Vid samma tidpunkt som beslut fattades om anläggande av det nuvarande vattenverket vid Hesslö, beslöto Stadsfullmäktige (den $^{12}/_{12}$ 1904) att hos Kungl. Maj:t göra framställning om att få köpa Hesslö egendom eller alternativt viss del därav (samma del varom enligt nedan uppgörelse träffades med arrendatorn). Se Bil. 1.

Dessförinnan hade emellertid, enligt vad mycket trovärdiga och initierade kommunalmän berättat, representanter för staden under hand vid samtal med dåvarande civilministern erhållit så betryggande försäkringar, att staden skulle få förvärva åtminstone ovan omförmälda del av egendomen, att Stadsfullmäktige ansågo sig kunna utan risk fatta beslut om vattenverkets anläggning och anläggningens påbörjande i avbidan på den vidlyftiga behandlingen av inköpsärendet.

Staden hade nämligen därjämte förskaffat sig behövligt medgivande av arrendatorn att disponera erforderligt område, detsamma som alternativt omnämndes i framställningen om köp och vars areal enligt Bil. VI angives utgöra 16 har 34 ar, mot ett årligt ersättningsbelopp av 500 kronor. (Bil. I).

Propositionen om hela egendomens försäljning till staden avläts till 1906 års riksdag, men förslaget vann icke riksdagens bifall av skäl som i korthet finnas återgivna i Bil. II. Staden förnyade i mars 1907 sin framställning. Om en del av denna framställnings förberedande behandling lämnar Bil. II (en del yttranden) och III (saluvärdering) upplysning. På sätt av Bil. IV framgår blev emellertid ansökningen av Kungl. Maj:t avslagen den 17 februari 1911.

Efter anmärkning från Konungens befallningshavande att arrendatorn utan behörigt tillstånd lämnat medgivande till vattenverksanläggningen, beslöto Stadsfullmäktige i juni 1911 förnya ansökningen om köp, denna gång dock inskränkt till viss del av egendomen. Samtidigt anhöll Drätselkammaren hos Domänstyrelsen om godkännande av arrendatorns upplåtelse. Se Bil. V.

I anledning av sistberörda framställning beslöt Domänstyrelsen den 20 oktober 1911 medgiva den begärda upplåtelsen, som avsåg det stora området om 16.34 har, men mot särskild avgift av 500 kronor till Kronan samt under ett överraskande och hårt förbehåll, som äventyrade anläggningens fortbestånd. Se Bil. VI.

Staden anförde besvär över Domänstyrelsens beslut och vann därigenom så mycket att sagda förbehåll genom Kungl. Maj:ts resolution den 5 juli 1912 betydligt mildrades. Se Bil. VII.

Även stadens senaste framställning om köp blev av Kungl. Maj:t genom beslut den 31 december 1912 lämnad utan avseende. (Bil. VIII).

Slutligen har vid senaste utarrendering av egendomen år 1923 trots stadens protester ersättning till kronan för upplåtelsen höjts till 1,600 kr. årli-

N:o 60.

Ang. uppgörelse med Kronan i anledning av Västmanlands regementes indragning.

gen och samtidigt området inskränkts till själva tomten för vattenverksanläggningen (jfr avskrift av kontrakt och kartekopia, som förut översänts). Höjningen motiverades dels med den stora nytta platsen beredde staden genom förekomsten av vatten och dels därmed, att även arrendatorn fick sitt arrende höjt.

Västerås den 1 november 1927.

THEOFIL ÖBERG.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927 Den 29 November VXII.

N:o 61.

Lönenämndens yttranden ang. förbättrade löneförmåner för poliskommissarien och polispersonalen i övrigt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 27 nästlidne oktober anmodat Lönenämnden att avgiva yttrande och förslag i anledning av Länsstyrelsens resolution den 1 i samma månad i fråga om löneförbättring för poliskommissarien i staden, får Lönenämnden nu, med återställande av remisshandlingen, i ärendet anföra följande.

Genom resolution — intagen under N:o 51 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för i år — har på besvär av Poliskommissarien C. A. Linder Stadsfullmäktiges beslut den 29 april 1926 att avslå en av honom gjord framställning om förbättrade löneförmåner såsom varande i strid med bestämmelsen uti § 8 i lag om polisväsendet i riket om skyldighet för polisdistrikt att skäligen avlöna sin polispersonal upphävts och framställningen med stöd av 14 § i samma lag återförvisats för att ofördröjligen undergå förnyad omprövning, därvid Länsstyrelsen tillika såsom sin mening uttalat, att skälig avlöning borde beredas poliskommissarien antingen genom bifall till hans framställning om uppflyttning i 33:dje lönegruppen i gällande lönestat eller ock genom beviljandet av ett personligt lönetillägg att utgå intill dess ny lönestat för honom blivit antagen och fastställd.

Enär ärendet genom resolutionen blivit till Stadsfullmäktige återförvisat skulle ett överklagande av resolutionen allenast innebära, att den formella behandlingen av ärendet bleve föremål för högre myndighets avgörande och icke att frågan om poliskommissariens löneförmåner bleve i sak slutligen prövad och avgjord. Med hänsyn härtill synes icke något realiter vara att vinna genom ett överklagande av resolutionen, varför Lönenämnden avstyrker en åtgärd i denna riktning.

Vad som Stadsfullmäktige närmast nu synes hava att avgöra är, huruvida den jämlikt § 14 mom. 2 i lagen om polisväsendet i riket till Stadsfullmäktige ställda anmaningen av Länsstyrelsen att bereda poliskommissarien ökade löneförmåner, skall av Stadsfullmäktige beaktas eller icke och i förra fallet vilket av de av Länsstyrelsen ifrågasatta alternativen härför, som skall föredragas. Ett beslut att icke beakta denna anmaning skulle föra med sig ett förordnande av Länsstyrelsen jämlikt 2 mom. 2 stycket i nyss anfört lagrum angående ökade löneförmåner för poliskommissarien i den ena eller andra formen och frågan om överklagande av ett dylikt beslut i sak sedermera uppstå.

N:o 61.

Ang. förbättrade löneförmåner för poliskommisarien och polispersonalen i övrigt.

Lönenämnden har förut i skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag yttrat sig i frågan, huruvida beslut skall fattas att överkaga en resolution av Länsstyrelsen, innefattande beslut om bestämmande av viss löneförbättring till polispersonalen och däri på anförda skäl avstyrkt ett dylikt överklagande. Samma uppfattning som Lönenämnden där gör gällande i fråga om möjligheten för staden att i besvärsväg vinna något gör Lönenämnden gällande i fråga om utsikterna att få en ändring till stånd i ett beslut i sak av Länsstyrelsen angående poliskommissariens löneförmåner. Nu föreliggande ärende synes alltså böra vara begränsat till att ett beslut fattas, i vilken form och i vilken omfattning löneförbättring åt poliskommissarien skall beredas.

Vad då angår formen finner Lönenämnden för sin del ett personligt lönetillägg vara att föredraga framför en ändring i befattningens placering i gällande lönestat. Härigenom vinnes likformighet med den löneförbättring, som enligt förenämnda resolution av Länsstyrelsen kommit övrig personal till del samtidigt som anlitandet av denna utväg icke föregriper den reglering av tjänsten i lönehänseende, som i samband med en allmännare lönereglering kan komma att ske.

Lönenämnden anser sig kunna förorda att det personliga lönetillägget i överensstämmelse med Länsstyrelsens direktiv utgår med ett årligt belopp å 1,000 kronor räknat från den 1 juli 1927 och intill dess ny lönereglering varder genomförd. Detta belopp motsvarar ungefärligen meravlöningen med inberäkning av dyrtidstillägg vid befattningens inplacering i 33:dje lönegruppen i lönestaten. Å beloppet skulle då icke utgå något dyrtidstillägg.

Åberopande det nu anförda föreslår alltså Lönenämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta

att icke överklaga Konungens befallningshavandes förenämnda resolution samt att Poliskommissarien C. A. Linder från och med den 1 juli 1927 och tills vidare intill dess ny lönestat för honom varder fastställd skall för år räknat åtnjuta ett personligt lönetillägg å 1,000 kronor utan dyrtidstillägg därå samt att till den del detta lönetillägg belöper å innevarande år detsamma skall utgå av det i årets budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 11 november 1927.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Konungens befallningshavande i länet genom resolution den 1 nästlidne oktober avgjort av härvarande polispersonal anförda besvär över

Stadsfullmäktiges beslut den 29 april innevarande år att en begäran av polispersonalen att från och med 1926 års ingång bliva placerade i högre lönegrupp icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd samt nämnda resolution delgivits Stadsfullmäktige, hava Stadsfullmäktige genom beslut den 27 samma oktober anmodat Lönenämnden att avgiva det yttrande och förslag vartill resolutionen kunde föranleda, och får Lönenämnden i anledning härav anföra följande.

N:o 61. *Ang. förbättrade löneförmåner för poliskommisarien och polispersonalen i övrigt.*

Enligt förenämnda resolution intagen under N:o 51 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för detta år har, med stöd av 8 och 14 §§ i lagen om polisväsendet i riket den 6 juni 1925, förordnats att till en var av de polismän varom är fråga — detektivöverkonstapel, överkonstapel vid ordningspolisen, detektivkonstapel och inspektionskonstapel vid ordningspolisen och poliskonstapel — skall från och med den 1 juli 1927 och intill dess ny lönereglring för polispersonalen blivit i vederbörlig ordning beslutad och fastställd utgå ett personligt lönetillägg å 200 kronor för år räknat utan dyrtidstillägg därå. De åberopade lagrummen innehålla bestämmelser om att polisdistrikt skall skäligen avlöna sina polismän samt att, därest Konungens befallningshavande funne att avlöningen härutinnan bruste och ej på anmodan rättelse vidtages — sådan anser Länsstyrelsen föreligga i dess skrivelse till Magistraten den 16 januari 1926, varigenom riktats en anmaning till vederbörande myndigheter att taga polispersonalens framställning under ingående prövning, därvid förutsatts att lämplig hänsyn komme att tagas till de löner, som i andra jämförliga städer utbetalades — det skall ankomma på Länsstyrelsen att härom närmare förordna.

Frågan, som nu kräver ett avgörande är, huruvida staden skall överklaga den givna resolutionen eller icke och bör avgörandet härom bero på, om staden har något att vinna genom ett dylikt överklagande. Lönenämnden håller före att så knappast torde kunna bliva fallet. Visserligen kan staden göra gällande, att skäligheten av avlöningen för en grupp befattningshavare bör bedömas även i relation till den lönestandard, varå olika befattningshavaregrupper inom samma samhälle befinna sig och att med hänsyn till förhållandena härstädes i detta avseende de åt polispersonalen enligt gällande lönestat utmätta lönerna skulle vara skäliga, men då avgörandet av frågan hos de myndigheter, som i fråga om polispersonalens löner ha slutlig bestämmanderätt sannolikt kommer att baseras mera på en jämförelse med i andra samhällen utgående löner, och då den utredning, som legat till grund för Stadsfullmäktiges beslut (jmfr Stadsfullmäktiges handlingar N:o 20 1926) giver visst stöd för uppfattningen, att polispersonalen härstädes vid en sådan jämförelse åtminstone då jämförelsen sker med personal med intjänade ålderstillägg varit lågt avlönad, synes det vara ringa utsikt till att i besvärsväg få en invändning som den förut angivna beaktad.

Med den anmärkning, att Lönenämnden har sig bekant, att polispersonalen inom för densamma fastställd klagotid icke anfört besvär över Länsstyrelsens resolution och på de grunder, som ovan anförts, föreslår Lönenämnden för sin del att Stadsfullmäktige ville besluta,

N:o 61.
Ang. förbättrade löneförmåner för poliskommisarien och polispersonalen i övrigt.

att Länsstyrelsens resolution i ärendet icke skall av staden överklagas.

Västerås ren 11 november 1927.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 62.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av en förman vid renhållningsverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Lantegendomsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 nästlidne oktober, med överlämnande av en anhållan från Förmannen vid Renhållningsverket Karl Johan Jansson om erhållande av pension, hemställt om dennes pensionering från den 1 januari 1928 enligt den grunder, som hittills tillämpats vid pensionering av stadens befattningshavare, samt Stadsfullmäktige genom beslut den 27 i samma månad remitterat framställningen för utlåtande till Lönenämnden, får Lönenämnden härmed med återställande av remisshandlingen i ärendet anföra följande.

Förmannen Jansson har enligt bestämmelserna uti det förslag till pensionering av stadens befattningshavare (förslaget intaget under N:o 59 i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1916) som av Stadsfullmäktige från fall till fall tillämpats, uppnått den för rätt till full pension stadgade åldern såväl beträffande levnads- som tjänsteår. Sådan pension skall i enlighet med förslaget utgöra 65 % å pensionsunderlaget, som i 18:de lönegruppens högsta lönegrad, därefter befattningen avlönats, är 2,217 kronor eller alltså med 1,450 kronor. Härtill kommer dyrtidstillägg enligt nu gällande bestämmelser för sådant tillägg å pensioner och efter nuvarande index 172 till ett belopp av 696 kronor.

Lönenämnden hemställer

att Stadsfullmäktige ville besluta bevilja Förmannen vid stadens renhållningsverk Karl Johan Jansson från den 1 januari 1928 en årlig pension av 1,450 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg enligt av Stadsfullmäktige för varje år fastställda grunder.

Västerås den 11 november 1927.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 62.

Ang. pensionering av en förman vid renhållningsverket.

Förmannen vid stadens renhållningsverk, Karl Johan Jansson, har hos Lantegendomsnämnden anhållit om pension från och med den 1 januari 1928.

Med meddelande om att Förmannen Jansson är född den 9 juli 1857 och anställdes som förman vid renhållningsverket den 2 oktober 1892, samt med vitsordande av hans långvariga och nitiska tjänst hos Västerås stad, får Lantegendomsnämnden hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bevilja Förmannen Karl Johan Jansson pension från den 1 januari 1928 enligt de grunder, som gälla för pensionering av stadens befattningshavare.

Västerås den 25 oktober 1927.

För Lantegendomsnämnden:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Lantegendomsnämnden, Västerås.

Undertecknad får härmed vördsamt på grund av närslutna läkareintyg anhålla om pension från den 1 januari 1928. Jag anställdes som förman vid Renhållningsverket den 2 oktober 1892. Jag är född den 9 juli 1857.

Västerås den 20 oktober 1927.

KARL JOHAN JANSSON.

Västerås Central-Tryckeri 1927

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1927 Den 29 December XVIII.

N:o 63.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås Stad år 1928.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår		137,104:07
	Summa kronor	137,104:07

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a. Obligationslån:			
1. Upptaget år 1892 à 4 %	89,000:—	3,220:—	
2. ,, ,, 1896 à 3,6 %	156,000:—	5,184:—	
3. ,, ,, 1902 à 4 %	1,124,000:—	44,960:—	
4. ,, ,, 1907 à 4,5 %	1,412,000:—	63,540:—	
5. ,, ,, 1910 à 4,5 %	2,317,000:—	102,937:50	
6. ,, ,, 1916 à 5 %	951,000:—	47,550:—	
7. ,, ,, 1919 à 6 %	2,808,000:—	168,480:—	
8. ,, ,, 1922 à 5 %	1,909,000:—	94,925:—	
9. ,, ,, 1924 à 5 %	952,000:—	47,600:—	578,396:50
b. Andra amorteringslån:			
Upptagna från pensionsförsäkringsfonden:			
1. År 1916 à 4 ¾ %	219,161:62	10,410:18	
2. ,, ,, à 4 ¾ %	222,659:48	10,576:33	
	Transport	20,986:51	578,396:50

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Utgifter.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
Transport		20,986: 51	578,396: 50
3. „ 1918 à 4 ¾ %	316,398: 27	15,028: 92	
4. „ „ à 5 ¼ %	319,638: 92	16,781: 04	
5. „ 1920 à 6 %	198,610: 22	11,916: 61	64,713: 08
Upptagna från Kungl. Statskontoret:			
(Bostadslån):			
6. År 1920 à 4 %	158,760: —	6,350: 40	
7. „ 1921 à 4 %	74,240: —	2,969: 50	
8. „ 1925 à 5 %	29,077: 50	1,453: 88	
9. „ 1927 à 5 %	91,150: —	4,557: 50	15,331: 28
Upptagna lån från:			
Svenska Arbetarnes Allm. Sjuk- och Begravningskassa:			
10. År 1926 à 5 %	196,989: 78	9,849: 48	
Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond:			
11. År 1926 à 5 %	196,989: 78	9,849: 48	
Städernas Allmänna Brandstodsbolag:			
12. År 1926 à 5 %	314,852: 06	15,742: 20	35,441: 56
c. Andra lån och skulder:			
Upplånta medel:			
1. Från fonder (ränta)	750,000: —	33,750: —	
2. Från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3. Från Järnvägsmedelsfonden à 5 %	1.612,787: 58	80,639: 38	
5. Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	16,000: —	64: —	
6. Vallövska donationsfonden à 5 ½ %	20,000: —	1,100: —	
7. Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500: —	
9. Ränta å tillfälliga lån		50,000: —	168,553: 38
d. Lånekostnader: provisioner			1,200: —
Summa kronor			863,635: 80

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Utgifter.

	Ursprungligt lånebelopp	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
a. Obligationslån:				
1. Upptaget år 1892 à 4 %...	400,000: —	89,000: —	17,000: —	
2. .. .. 1896 à 3,6 %...	1,000,000: —	156,000: —	24,000: —	
3. .. .. 1902 à 4 %...	2,000,000: —	1,124,000: —	56,000: —	
4. .. .. 1907 à 4,5 %...	2,000,000: —	1,412,000: —	45,000: —	
5. .. .. 1910 à 4,5 %...	3,000,000: —	2,317,000: —	59,000: —	
6. .. .. 1916 à 5 %...	1,095,000: —	951,000: —	16,000: —	
7. .. ., 1919 à 6 %...	3,000,000: —	2,808,000: —	31,000: —	
8. .. ., 1922 à 5 %...	2,000,000: —	1,909,000: —	21,000: —	
9. .. ., 1924 à 5 %...	1,000,000: —	952,000: —	17,000: —	286,000: —
b. Andra amorteringslån:				
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
1. År 1916 à 4 ¾ %	250,000: —	219,161: 62	3,664: 01	
2. .. 1917 à 4 ¾ %	250,000: —	222,659: 48	3,497: 86	
3. .. 1918 à 4 ¾ %	350,000: —	316,398: 27	4,674: 94	
4. .. 1918 à 5 ¼ %	350,000: —	319,638: 92	4,319: 19	
5. .. 1920 à 6 %	210,000: —	198,610: 22	2,040: 31	18,196: 31
Upptagna från Kungl. Statskontoret: (Bostadslån)				
6. 1920 års lån à 4 %	162,000: —	158,760: —	3,369: 60	
7. 1921 .. .. à 4 %	74,240: —	74,240: —	1,484: 80	
8. 1925 .. .. à 5 %	30,000: —	29,077: 50	496: 12	
9. 1926 .. ., à 5 %	91,150: —	91,150: —	1,367: 25	6,717: 77
Upptagna lån från:				
Svenska Arbetarnes Allm. Sjuk- och Begravningskassa:				
10. År 1926 à 5 %	200,000: —	196,989: 78	3,160: 74	
Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond:				
11. År 1926 à 5 %	200,000: —	196,989: 78	3,160: 74	
Städernas Allmänna Brandstodsbolag:				
12. År 1926 à 5 %	319,663: 33	314,852: 06	5,051: 85	11,373: 33
			Summa kronor	322,287: 41

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Utgifter.

2. Fattigvård.

(Bil. Litt. A).

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag			574,157: 43
Enligt Drätselkammarens förslag:			
T i l l k o m m e r:			
Ränta å lån kronor 310,000: — à 5 % för ekonomibyggnaden vid Ålderdomshemmet	15,500: —		
Anslaget för inköp av inventarier för ekonomibyggnaden (29/9 1927)	9,500: —		
Å anslaget till revisionsarvoden	200: —	25,200: —	
A v g å r:			
Å anslaget till oförutsedda utgifter å yttre fattigvården	500: —		
Å anslaget till lön och dyrtidstillägg åt Föreståndaren vid Ålderdomshemmet	307: 40	807: 40	24,392: 60
		Summa kronor	598,550: 03

3. Barnavård.

(Bil. Litt. B).

Enligt Barnavårdsnämndens förslag	79,227: —
Summa kronor	79,227: —

4 A. Folkskola.

(Bil. Litt. C 1 och 2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag			811,313: 18
Enligt Drätselkammarens förslag:			
A v g å r:			
Å anslaget till förändring av belysningsanordningen och belysning	3,950: —		
Anslaget till städning å folkskoleexpeditionen i Herrgärdsskolan	75: —		
Å anslaget till fri undervisningsmaterial i läs- och skrivämnen	1,000: —		
Å anslaget till skomakerislöjden	1,500: —		
Å anslaget till pension och dyrtidstillägg på grund av att f. Folkskolläraren Verkelin avlidit	1,375: —	7,900: —	
		Summa kronor	803,413: 18

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Utgifter.*

4 C. Fortsättningsskola.

(Bil. Litt. C 1 och 3).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		18,200: —
	Summa kronor	18,200: —

4 B. Högre folkskola.

(Bil. Litt. D 1 och 2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag	26,768: 50	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Arvodet till skolläkaren	160: —	26,608: 50
Summa kronor		26,608: 50

4 D. Allmänt läroverk.

a. Underhåll av fastighet		200: —
b. Löner och arvoden:		
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920)	2,000: —	
2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)	430: —	
3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)	900: —	3,330: —
c. övriga utgifter:		
Ersättning till Varmbadhuset för skolbad		450: —
Summa kronor		3,980: —

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

(Bil. Litt. E 1—4).

a. Högre flickskolan:		
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/8 1908 efterskänkta ränta å läroverkets lån från stadskassan, 5 ½ % å kr. 30,000: — eller kr. 1,650: — förslagsvis 31/3 1919, 29/9 1921, 27/11 1924	1,850: —	
2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345: —	
3. Fyllnadspension åt Fröken Hildur Hwasser (28/12 1920) förslagsvis	950: —	
4. Ersättning för skolbad till Varmbadhuset	450: —	3,595: —
b. Arbetareinstitutet:		
1. Anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet 27/5 1926)	3,000: —	
2. Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek	16,500: —	19,500: —
Transport		23,095: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Utgifter.

		Transport	23,095: —
c. Tekniska skolan:			
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1927 ...		22,800: —	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan		1,000: —	23,800: —
		Summa kronor	46,895: —

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. Litt. F 1 och 2).

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		57,491: 05	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Anslaget till lön och dyrtidstillägg för en tillsyningsman, som överflyttas till Köttbesiktningsbyrån	3,814: 65		
Anslaget för cykel och telefon	100: —	3,914: 65	53,576: 40

5 B. Bostadsinspektion.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	3,855: 50

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag			23,785: 45	
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
Avlöning för en tillsyningsman	3,814: 65			
Ersättning för hållande av cykel	30: —	3,844: 65		
Avgår:				
Avlöning för extra personal		1,500: —	2,344: 65	26,130: 10

5 D. Polikliniken för könssjuka.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	1,510: —
Summa kronor	85,072: —

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator	7,000: —	
Avgäld för nubbstensbrott	150: —	7,150: —

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar	30,000: —
Transport	37,150: —

	Transport		37,150: —

6 C. Planteringar.

(Bil. Litt. G 1 och 2).

Enligt Planteringsnämndens förslag		59,290: 80	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Anslaget till plantering i Malmabergsgatan		400: —	58,890: 80

6 D. Gatubelysning.

(Bil. Litt. H 1 och 2).

a. Gasbelysning		31,100: —	
b. Elektrisk belysning	31,140: —		
Avgår belysning vid hamnen	840: —	30,300: —	
c. Anskaffning av gas- och el. lampor		160: —	61,560: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		25,000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser: 13 kvinnor à 336: — kr.		4,368: —	29,368: —
		Summa kronor	186,968: 80

7. Avloppsledningar.

(Bil. Litt. H 1 och 2).

Enligt Gasverksstyrelsens förslag	41,553: —
Summa kronor	41,553: —

8 A. Hamn.

(Bil. Litt. I 1 och 2).

Enligt Hamnstyrelsens förslag	94,802: 40

8 B. Hamnmaskiner.

(Bil. Litt. I 1 och 2).

Enligt Hamnstyrelsens förslag	10,497: 60
Summa kronor	105,300: —

10 A. Renhållningsverk.

(Bil. Litt. K 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	105,803: 03
Transport	105,803: 03

N:o 63.
Budget-förslag 1928. Utgifter.

Transport	105,803: 03	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
T i l l k o m m e r:		
Å anslaget till revisionskostnader	175: —	105,978: 03

10 B. Svingård.

(Bil. Litt. K 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	26,000: —
Summa kronor	131,978: 03

11. Vattenledningsverk.

(Bil. Litt. H 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	135,420: —
Enligt Drätselkammarens förslag:	
A v g å r:	
Å anslaget till elektrisk ström för vattenpumpning	400: —
Summa kronor	135,020: —

12. Gasverk.

(Bil. Litt. H 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		317,566: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
A v g å r:		
Å anslaget till underhåll av fastigheter, ugnar m. m.	3,000: —	
Anslaget för slutamortering av Gasverket	5,834: —	8,834: —
Summa kronor		308,732: —

13. Elektricitetsverk.

(Bil. Litt. H 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag			411,485: —
Enligt Drätselkammarens förslag:			
A v g å r:			
Å anslaget till skjutsar	600: —		
Å anslaget till underhåll av fastigheter m. m.	5,000: —	5,600: —	
T i l l k o m m e r:			
Å anslaget till revisionsarvoden		800: —	4,800: —
Summa kronor			406,685: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Utgifter.

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

(Bil. Litt. L).

Enligt Badhusstyrelsens förslag		3,000:—

17 B. Varmbadhus.

(Bil. Litt. L).

Enligt Badhusstyrelsens förslag		59,000:—

17 C. Klapphus.

a. Underhåll och reparationer:		
Underhåll av fastigheten	100:—	
b. Löner och arvoden:		
Arvode för tillsyningsmannen	50:—	150:—

17 D. Båttrafik.

Enligt bilaga Litt. M	13,900:—

17 E. Vedgård.

Enligt bilaga Litt N	40,900:—
Summa kronor	116,950:—

18. Brandväsen.

(Bil. Litt. O 1 och 2).

Enligt Brandstyrelsens förslag	121,131:—
Summa kronor	121,131:—

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplan.

a. Rådhuset:		
1. Underhåll av fastighet	500:—	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier	200:—	
3. övriga utgifter:		
Brandförsäkringspremier	100:—	
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75:—	875:—
b. Polis- och brandstationen:		
1. Underhåll av fastigheten	1,000:—	
övriga utgifter:		
2. Brandstodspremier och vattenavgift	450:—	
Transport	1,450:—	875:—

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Utgifter.

	Transport	1,450: —	875: —
3. Skatter		300: —	
4. Gaturenhållning		150: —	
5. Sotning		100: —	
6. Avgift för 5 st. vattenklosetter à 25: — kr.		125: —	
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning		150: —	2,275: —
c. Stadshotellet:			
1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslån:			
1 års ränta	17,644: 42		
1 års amortering	20,713: 33		
	38,357: 75		
2. Underhåll av fastigheten och inventarier		8,000: —	
3. Kostnad för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		12,000: —	
4. Skatter		4,600: —	
5. Brandstodspremier		650: —	
6. Renhållning		1,200: —	
7. Sotning		350: —	
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25: — kr.		1,400: —	28,200: —
d. Sundinska huset:			
1. Underhåll av fastigheten		800: —	
2. Skatter		180: —	
3. Brandstodspremier		140: —	
4. Renhållning		400: —	
5. Sotning		40: —	
6. Vattenavgift		100: —	
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden (30/9 1920)		8,000: —	9,660: —
e. Tullhuset:			
1. Underhåll av fastigheten		100: —	
2. Vattenavgift och sotning		30: —	
3. Brandstodspremier och utskylder		90: —	220: —
f. Paviljongen i Stadsparken:			
1. Underhåll av fastigheten		300: —	
2. Skatter		300: —	
3 Brandstodspremier		240: —	
4. Sotning		50: —	890: —
		Transport	42,120: —

Transport		42,120: —	
g. Gårds- och tomtfastigheter:			
1. Underhåll av fastigheter	30,000: —		
2. Skatter	15,000: —		
3. Brandförsäkringspremier	4,500: —		
4. Renhållning	10,000: —		
5. Sotning	2,600: —		
6. Vattenavgifter m. m.	5,000: —		
7. Amortering å kostnaden 33,000: — kr. för omändring av stadens gårdar (första året 31/3 1927)	6,600: —	73,700: —	
h. Hamnmagasinen:			
1. Underhåll av fastigheterna	1,200: —		
2. Skatter	1,350: —		
3. Brandstodspremier	400: —	2,950: —	
i. Hamnplanen och materialgården:			
1. Underhåll av förrådsbyggnader och grusning av magasinsgatorna m. m.	4,000: —		
2. Justering av spår m. m.	2,500: —	6,500: —	
j. Hamnpaviljongen:			
1. Underhåll av fastigheter	200: —		
2. Skatter	150: —		
3. Brandförsäkringspremier	95: —		
4. Vatten och sotning	25: —	470: —	
k. Kabinettet:			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Löner och arvoden	1,350: —		
4. Brandförsäkringspremier	45: —		
5. Vatten- och klosettavgift	200: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	400: —	2,095: —	
l. Epidemisjukhuset:			
1. Underhåll av fastigheten	2,500: —		
2. Brandförsäkringspremier	158: 26	2,658: 26	130,493: 26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

(Bil. Litt. K 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag .... 121,047: —

Transport 251,540: 26

N:o 63.

Budget-förslag 1928. Utgifter.

				Transport 251,540: 26

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplanen.

a. Egendomen Carlsberg:				
1. Underhåll av fastigheten		50: —		
2. Skatter		1,100: —	1,150: —	
b. Hästholmarna:				
1. Underhåll av fastigheter och bryggor		1,500: —		
2. Underhåll av inventarier		50: —		
3. Skatter		800: —		
4. Brandförsäkringspremier		356: 80		
5. Diverse utgifter		1,200: —		
Ordningsman, arvode, förslagsvis		1,100: —		
6. Ombyggnad av bryggorna vid Elba enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/2 1926 kr. 16,597: 98 att fördelas på 5 år: (3:dje året)		3,300: —	8,306: 80	
c. Diverse jordägor:				
1. Skatter		4,100: —		
2. Arrende och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	45: —			
S. k. Falkenbergska tomten	200: —	245: —		
3. Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt K. brevet den 28/11 1873	45: —			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt K. brevet den 21/11 1873	25: —			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt K. brevet den 21/11 1873	100: —			
Vasaparken utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 15: 51	828: 23			
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 av: 1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet ut-				
Transport	998: 24	4,345: —	9,465: 80	251,540: 26

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Utgifter.*

Transport	998: 24	4.345: —	9.465: 80	251.540: 26
görande lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång à 15.51	324: 31			
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 15.51	15: 08	1.337: 62		
4. Mark av Lustigkulla och Skenvretarna (Koloniträdgårdar)		203: 87		
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdarna)		450: —		
6. Arrende för domkyrkysysslomannens lönejord i Norra kv. 119		20: —		
7. Arrende för tomten n:r 68 i Norra kv. (till domprosten)		40: —	6.396: 49	
c. övriga utgifter:				
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreatursforget			1,500: —	17.353: 29

20 D. Skogar.

(Bil. Litt. K 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag .... 5,400: —

Summa kronor 274,293: 55

21. Magistrat och Rådhusrätt.

(Bil. Litt. P).

a. Anskaffning och underhåll av inventarier .... 1,000: —

b. 1. Löner och arvoden:			
Borgmästaren	6,000: —		
Civilrådmannen, 44: IV	6,900: —		
Brottmålsrådmannen, 44:IV ...	6,900: —		
3:dje Rådmannen, 42: III	5,946: —		
Stadsnotarien, 40: IV	5,547: —		
Stadsfiskalen, 31: IV	3,867: —		
Stadsvaktmästaren, 17: IV	2,109: —	37,269: —	
Transport		37.269: —	1.000: —

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Utgifter.

Transport	37,269: —		1,000: —
b. 2. Dyrtidstillägg:			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175	18,167: 10	55,436: 10	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, högst		2,200: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1928 förslagsvis	500: —		
Anslag till omkostnader för val	500: —	1,000: —	
Bidrag till vikariatsarvode under Borgmästarens tjänstledighet		2,000: —	60,636: 10
c. Renhållning			1,500: —
d. Belysning			200: —
e. Uppvärmning			800: —
f. övriga utgifter:			
1. Tryck- och annonskostnader		2,000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,500: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremier		15: —	
4. Läkarearvode för stadsvaktmästaren		20: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad......	230: —		
Civilrådmannen	110: —		
Brottmålsrådmannen	110: —		
Stadsnotarien	180: —		
3:dje Rådmannen	110: —		
Rådhusets tambur	290: —		
Stadsvaktmästaren	70: —		
Samtalsavgifter	25: —	1,125: —	4,660: —
g. Oförutsedda utgifter			200: —
		Summa kronor	68,996: 10

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

(Bil. Litt. P).

a. Anskaffning och underhåll av inventarier		300: —
b. 1. Löner och arvoden:		
Kronokassören	2,600: —	
Stadsfogden	3,500: —	
1:sta skrivbiträdet, 14: IV	1,785: —	
2:dra skrivbiträdet, 12: IV	1,569: —	
6 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundkvist, Nordmark) 16: IV à 2,001: —	12,006: —	
Transport	21,460: —	300: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Utgifter.

Transport	21,460: —			300: —
Bidrag till registrering av mantalslängden	150: —			
Arvode till ett biträde å Kronouppbördskontoret för debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden	1,800: —			
Bidrag till extra biträden för samma ändamål	300: —	23,710: —		
b. 2. Dyrtidstillägg:				
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal à 175		14,350: 50	38,060: 50	
b 3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören, reservationsvis		210: —		
5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden		750: —		
6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		210: —		
7. Arvode till mantalsskrivningsombud		700: —		
8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för år 1928		300: —	2,170: —	40,230: 50
c. Kronouppbördskontoret:				
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex			750: —	
2. Renhållning: Rådhusets annex			700: —	
3. Belysning: Rådhusets annex			150: —	
4. Uppvärmning: Rådhusets annex			400: —	2,000: —
d. Exekutionsbetjänternas tjänsterum:				
1. Hyra			1,200: —	
2. Renhållning			530: —	
3. Belysning			100: —	
4. Uppvärmning			200: —	2,030: —
e. övriga utgifter:				
1. Tryck- och annonskostnader		800: —		
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		500: —		
3. Olycksfallsförsäkringspremie		40: —		
4. Läkarearvode för exekutionsbetjänter och skrivbiträden		50: —		
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder		180: —	1,570: —	
Transport			1,570: —	44,560: 50

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Utgifter.

Transport		1.570: —	44.560: 50
6. Telefonavgifter för ledningar till			
Stadsfogden	180: —		
Kronokassören	230: —		
Exekutionsbetjänterna	280: —		
Samtalsavgifter	25: —	715: —	2.285: —
f. Oförutsedda utgifter			100: —
Summa kronor			46,945: 50

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. Litt. R 1 och 2)

Enligt Polisnämndens förslag		220.513: 63
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslaget till inköp av inventarier	284: 13	
Å anslaget till anskaffning av velocipeder	50: —	
Å anslaget till beklädnad	1,012: 50	
Anslaget till vikariat under utbildningstid för en polisman	750: —	
Anslaget till telefon åt länskriminalkonstaplarna	220: —	
Å anslaget till oförutsedda utgifter	250: —	2.566: 63
Summa kronor		217,947: —

26. Allmän pensionsförsäkring.

(Bil. Litt. S).

a. Pensionsnämnden för Västerås stad:		
1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis	350: —	
2. Arvode åt ordförande	600: —	
2. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	1.800: —	
3. För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis	400: —	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis	100: —	
5. Papper, blanketter och div. utgifter, förslagsvis	300: —	3.550: —
b. Pensionsnämnden för S:t Ilian:		
Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50: —
c. Pensionsnämnden för Lundby:		
Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50: —
Transport		3.650: —

Transport	3,650:—
d. Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter som icke kunnat indrivas	8,500:—
e. Bidrag till pensionstillägg och understöd	20,500:—
Summa kronor	32,650:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier				1,000:—
b. 1. Löner och arvoden:				
Drätseldirektören, 56: IV		11,040:—		
Byggnadschefen, 51: IV		9,315:—		
Stadsombudsmannen, 44: IV		6,900:—		
Drätselnotarien, 36: IV		4,707:—		
Stadskamreraren, 42: IV		6,219:—		
Stadsbokhållaren, 22: I		2,190:—		
Stadskassörskan, 19: III		2,190:—		
1 kvinnligt kontorsbiträde av 1. klass å drätseldirektörskontoret, 14: IV	1,785:—			
Personligt lönetillägg	300:—	2,085:—		
1 kvinnligt kontorsbiträde av 1. klass å stadskamrerarekontoret, 14: I		1,470:—		
1 manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret, 13: IV		1,677:—		
Stadsinspektoren, 29: IV		3,531:—		
1 arbetsförman (Pettersson), 18: IV		2,217:—		
3 arbetsförmän (Råberg, Westholm, Johansson) 18: III		6,264:—		
1 förrådsförman (Barklund), 18: IV		2,217:—		
Rådhusvaktmästaren, 17: IV		2,109:—		
2 körkarlar (Eriksson, Persson), 15: IV à kr. 1,893		3,786:—		
1 körkarl (Andersson), 15: III		1,782:—	69,699:—	
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och				
Transport			69,699:—	1,000:—

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Utgifter.

Transport		69,699: —	1,000: —
stadskamrerarekontoret, förslagsvis	5,000: —		
Arvode för en byggmästare (29/12 1920)	6,800: —		
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode	1,200: —		
Anslag till stadsrevisionen	2,300: —		
Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, körkarlar och skrivbiträden	100: —	15,400: —	
b. 2. Dyrtidstillägg:			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		40,251: 90	125,350: 90
b. 3. Pensioner:			
f. Stadsbokhållaren Hj. Södergren, pension	1,230: —		
Dyrtidstillägg efter indextal 175	615: —	1,845: —	
Pensionsersättning till:			
f. Revisorn H. Tersmeden		1,200: —	
f. Skrivbiträdet Amelie Presto-Ström		400: —	3,445: —
d. Renhållning: Rådhuset och annexet			2,000: —
e. Belysning: Rådhuset och annexet			300: —
f. Uppvärmning: Rådhuset och annexet			1,000: —
g. övriga utgifter:			
1. Tryck- och annonskostnader		8,500: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,000: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie		120: —	
4. Premie för inbrotts- och garantiförsäkring		203: 75	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfullmäktiges ordförande	70: —		
Drätselkammarens ordförande	70: —		
Drätseldirektörens exp. och bostad	180: —		
Stadsombudsmannens exp. och bostad	180: —		
Drätselnotariens exp. och bostad	180: —		
Byggnadschefens exp. och bostad	180: —		
Transport	860: —	10,823: 75	133,095: 90

N:o 63. *Budgetförslag 1928 Utgifter.*

Transport	860: —	10,823: 75	133,095: 90	
Stadskamrerarekontoret	230: —			
Stadskamrerarens bostad	70: —			
Stadsinspektorens exp.	110: —			
Byggmästaren Alb. Anderssons bostad	70: —			
Arbetsförman Råberg	70: —			
Arbetsförman Westholm	70: —			
Arbetsförman Johansson	70: —			
Arbetsförman Pettersson	70: —			
Rådhusvaktmästaren	70: —			
Förrådet	180: —			
Samtalsavgifter	250: —	2,120: —		
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		1,200: —		
7. Diverse och oförutsedda utgifter		1,000: —	15,143: 75	
h. Stallet:				
1. Utfodring och skötsel av 5 hästar		3,500: —		
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m. ...		300: —		
3. Underhåll av körredskap		300: —	4,100: —	152,339: 65

27 B. Byggnadsnämnd.

(Bil. Litt. T 1 och 2).

Enligt Byggnadsnämndens förslag 29,945: 50

27 C. Automobiler.

a. Underhåll och reparationer	500: —	
b. Löner och arvoden:		
1 bilförare, förslagsvis	3,120: —	
c. Driftkostnader:		
Bensin, smörjoljor m. m.	2,500: —	
d Diverse utgifter:		
Diverse	500: —	6,620: —
Summa kronor		188,905: 15

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

(Bil. Litt. U 1—6).

a. Sociala ändamål:

1. Arbetsstugan (29/12 1910) .... 5,000: —

Transport 5,000: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Utgifter.

	Transport	5,000: —	
med avdrag av anslag från Sundinska fonden	2,500: —	2,500: —	
2. Barnkrubban (28/12 1918)		2,500: —	
3. Barnhemmet (28/12 1918)		500: —	
4. Natthärbärget		300: —	
5. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedling (30/9 1927 och 29/12 1920		3,200: —	
6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909), förslagsvis		3,000: —	
7. Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (23/12 1918), förslagsvis		15,000: —	
8. Anslag till barnhemmet "Sparvboet" 21/12 1911 och 28/12 1918)		600: —	
9. Anslag till barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiden (23/2 och 21/12 1917)		800: —	
10. Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)		500: —	
11. Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)		1,500: —	
15. Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)		3,000: —	
16. Anslag till Nykterhetsnämnden		1,550: —	
17. Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)		1,500: —	
18. Anslag till skollovskolonier		7,000: —	
19. Anslag till Västerås gymnastikförening		600: —	44,050: —

b. Taxeringsnämnderna:

1. Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimma, högst 7 kr. pr dag	1,700: —	
2. Biträde åt ordförandena	700: —	
3. Lyse och städning i byrålokal	50: —	
4. Annonsering m. m.	50: —	
5. Skrivmaterial och diverse	100: —	2,600: —

c. Diverse utgifter:

2. Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	500: —	
3. Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	5,000: —	
4. Årsavgift till svenska stadsförbundet à kr. 7: 50 för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	1,740: —	
6. Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 ex. à kr. 12: — (26/10 1911)	720: —	
7. Representationsanslag (19/12 1912)	1,000: —	
Transport	8,690: —	46,650: —

Budgetförslag 1828. Utgifter.

	Transport	8,690: —	46,650: —
8.	Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	1,500: —	
11.	Anslag till utsättning av smörbord	250: —	
13.	Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnads A.-B. Mimer (6:te året)	40,000: —	
14.	Anslag till rivning och nybyggnad i kvarteret Arvid, kronor 27,000: —, att amorteras på 5 år (5:te året) ...	6,840: 75	
16.	Anslag till arbetslöshetsverksamhet	3,000: —	
18.	Avskrivning å tidigare års förlust å Vedgårdsrörelsen	30,000: —	90,550: 75
	Summa kronor		137,200: 75

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Årets förslagsanslag	51,500: 53
Summa kronor	51,500: 53

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Inkomster.

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a. Obligationslån:

1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:	Resterande lånebelopp	Ränta	
1892 års lån à 4 %	10,665: —	384: 70	
1896 „ „ à 3.6 %	40,630: —	1,388: 34	
1902 „ „ à 4 %	40,610: —	1,624: 40	
1907 „ „ à 4 ½ %	487,430: —	21,934: 35	
1910 „ „ à 4 ½ %	856,420: —	38,048: 40	
1916 „ „ à 5 %	374,173: —	18,708: 65	
1919 „ „ à 6 %	629,110: 87	37,746: 65	
1922 „ „ à 5 %	430,479: 50	21,405: 59	
1924 „ „ à 5 %	176,120: —	8,806: —	
1926 „ „ à 5 %	83,622: 25	4,181: 11	154,228: 19
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	22,250: —	805: —	
1902 „ „ à 4 %	120,830: —	4,833: 20	
1907 „ „ à 4 ½ %	28,300: —	1,273: 50	
1910 „ „ à 4 ½ %	256,980: —	11,412: 68	
1916 „ „ à 5 %	20,560: —	1,028: —	
1919 „ „ à 6 %	140,400: —	8,424: —	
1922 „ „ à 5 %	62,042: 50	3,085: 06	
1924 „ „ à 5 %	19,040: —	952: —	31,813: 44
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	4,450: —	161: —	
1902 „ „ à 4 %	14,218: 60	568: 74	
1919 „ „ à 6 %	233,916: 67	14,035: —	
1922 „ „ à 5 %	368,437: —	18,320: 53	
1924 „ „ à 5 %	59,595: 20	2,979: 76	
Å lån kronor 310,000: — à 5 % för ekonomibyggnaden	310,000: —	15,500: —	51,565: 03
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3,6 %	5,160: —	177: 12	
1910 „ „ à 4.5 %	42,000: —	1,890: —	2,067: 12
		Transport	239,691: 78

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Inkomster.*

	Resterande lånebelopp	Ränta	Transport 239.691:78
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	7,905:—	395:25	
För Nya hamnbyggnaden à 4 ½ %	120,225:—	5,410:13	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	98,137:—	4,906:85	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1 à 5 %	7,150:—	357:50	
För malmlossningskran n:r 2 à 5 %	16,250:—	812:50	
För östra hamnbyggnadens vidare fortsättning, 6 % à kronor	140.400:—	8,424:—	20,306:23
6. Djuphamnen:			
Vad som kan beräknas inflyta i behållna hamnavgifter och kranhyror			40,000:—

b. Andra amorteringslån.

Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond: Räntor å av staden utlämnade lån 37,897:16

c. Andra lån och skulder.

1. Ränta å beräknad brist i hamnkassan, kronor 188.133:79 à 5 %	9,406:69	
2. Ränta å kostnaden för östra hamnbyggnadens fortsättning, kronor 183,599:29 à 5 %	9.179:96	
3. Ränta å kronor 1,000:—, lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4 ½ %	45:—	18.631:65

d. Aktier.

1. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, kr. 99,700:— à 5 %	4.985:—	
2. Ersättning för upphörd utdelning i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg från järnvägsmedelsfonden	50.000:—	
3. Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier, kronor 300,000:— à 4.75 %	—:—	54,985:—
	Summa kronor	411,493:82

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

a. Obligationslån:

	Resterande lånebelopp	Årets amortering
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:		
Upptaget år 1892 à 4 %	10,665:—	2,095:—
„ „ 1896 à 3.6 %	40,630:—	4,130:—
Transport		6.225:—

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Inkomster.

	Transport	6.225: —	
„ „ 1902 à 4 %	40,600: —	2,390: —	
„ „ 1907 à 4 ½ %	487,430: —	15,410: —	
„ „ 1910 à 4 ½ %	856,420: —	21,800: —	
„ „ 1916 à 5 %	374,173: —	6,300: —	
„ „ 1919 à 6 %	629,110: 87	6,945: 31	
„ „ 1922 à 5 %	430,479: 50	4,735: 50	
„ „ 1924 à 5 %	176,120: —	3,145: —	
„ „ 1926 à 5 %	83.622: 25	1,341: 64	68.292: 45
2. Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	22,250: —	4,250: —	
„ „ 1902 à 4 %	120,830: —	6,020: —	
„ „ 1907 à 4 ½ %	28,300: —	1,100: —	
„ „ 1910 à 4 ½ %	256,980: —	6,730: —	
„ „ 1916 à 5 %	20,560: —	350: —	
„ „ 1919 à 6 %	140,400: —	1,550: —	
„ „ 1922 à 5 %	62,042: 50	682: 50	
„ „ 1924 à 5 %	19,040: —	340: —	21.022: 50
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	4,450: —	850: —	
„ „ 1902 à 4 %	14,218: 60	708: 40	
„ „ 1919 à 6 %	233,916: 67	2,583: 33	
„ „ 1922 à 5 %	368,437: —	4,053: —	
„ „ 1924 à 5 %	59.595: 20	1,064: 20	9.258: 93
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3,6 %	5,160: —	480: —	
„ „ 1910 à 4 ½ %	42.000: —	1,000: —	1.480: —
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden	7.905: —	3.000: —	
För nya hamnbyggnaden:			
1910 års lån à 4 ½ %	120,225: —	5,725: —	
1916 „ „ à 5 %	98,137: —	1,652: —	
1919 „ „ à 6 %	140.400: —	1.550: —	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1, kapitalåterstod	7,150: —	275: —	
För malmlossningskran, kapitalåterstod...	16.250: —	625: —	12,827: —

b. Andra amorteringslån:
Kapitalavbetalningar å lån från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:
årets amortering 12,955: 35

Summa kronor 125,836: 23

N:o 63.
Budget-förslag 1928. Inkomster.

2. Fattigvård.

(Bil. Litt. A).

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag		101,965: —
	Summa kronor	101,965: —

3. Barnavård.

(Bil. Litt. B).

Enligt Barnavårdsnämndens förslag		9,800: —
	Summa kronor	9,800: —

4 A. Folkskola.

(Bil. Litt. C 1 och 2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag	351,554: 92	
Tillkommer:		
För uthyrning av skollokaler	400: —	351,954: 92
	Summa kronor	351,954: 21

4 C. Fortsättningsskola.

(Bil. Litt. C 1 och 3).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		9,200: —
	Summa kronor	9,200: —

4 B. Högre folkskola.

(Bil. Litt. D 1 och 2)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		16,287: —
	Summa kronor	16,287: —

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. Litt. F 1 och 2).

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag			2,600: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag:			
Besiktningsavgifter	23,785: 45		
Vågavgifter	2,200: —	25,985: 45	
	Transport	25,985: 45	2,600: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Inkomster.

	Transport	25,985: 45	2,600: —
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Å beräknade inkomster för besiktningar		2,344: 65	28,330: 10
	Summa kronor		30,930: 10

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

Fölsäljningsmedel		500: —

6 C. Planteringar.

(Bil. Litt. G 1 och 2).

Enligt Planteringsnämndens förslag	7,600: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Å beräknade inkomster	1,000: —	8,600: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	1,000: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,800: —
Summa kronor		11,900: —

8. Hamn.

(Bil. Litt. I 1 och 2).

8 A. Den egentliga hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag	92,150: —

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Hamnstyrelsens förslag	13,150: —
Summa kronor	105,300: —

10 A. Renhållningsverk.

(Bil. Litt. K 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	57,500: —

10 B. Svingård.

(Bil. Litt. K 1 och 2)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	35,000: —
Summa kronor	92,500: —

11. Vattenledningsverk.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Inkomster.*

(Bil. Litt. H 1 och 2)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	189,000: —
Summa kronor	189,000: —

12. Gasverk.

(Bil. Litt. H 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	363,900: —
Summa kronor	363,900: —

13. Elektricitetsverk.

(Bil. Litt. H 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	650,000: —
Enligt Drätselkammarens förslag:	
Avgår på grund av taxeändring	38,000: —
Summa kronor	612,000: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

(Bil. Litt. L).

Enligt Badhusstyrelsens förslag		3,000: —

17 B. Varmbadhus.

(Bil. Litt. L).

Enligt Badhusstyrelsens förslag	65,000: —	
Enligt Drätselkammaren förslag tillkommer	3,000: —	68,000: —

17 D. Båttrafik.

(Bil. Litt. M).

1. Persontrafik	15,000: —	
2 Godstrafik	200: —	15,200: —

17 E. Vedgård.

(Bil. Litt. N).

Inkomster av vedförsäljning		40,900: —
Summa kronor		127,100: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Inkomster.

18. Brandväsen.

(Bil. Litt. O 1 och 2).

Enligt Brandstyrelsens förslag		20,640: —
	Summa kronor	20,640: —

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplanen.

c. Stadshotellet:		
1. Hyror:		
Västerås Hotell A.-B.	21,250: —	
Västerås Systembolag	18,500: —	
Sällskapet	2,250: —	
Upplands Enskilda Bank	5,000: —	
Barberare Gösta Ståhl	1,400: —	
2. Avgifter för festvåningens användande	2,000: —	
Hyresgästernas andel i kostnaden för vattenavgifter	400: —	
Hyresgästernas andel i kostnaden för uppvärmning	11,000: —	61,800: —
d. Sundinska huset:		
Hyresinkomster		10,350: —
e. Tullhuset:		
Hyra för bostadslägenhet		500: —
f. Paviljongen i Stadsparken:		
Hyresinkomster		1,250 : —
g. Gårds- och tomtfastigheter: (Bil. Litt. V).		
Hyror och arrende för staden tillhöriga gårdar och tomter		163,000: —
h. Hamnmagasinen:		
A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1	6,600: —	
Axel Eriksson & C:o, magasin n:r 3	2,574: —	
A.-B. John A. Fors, magasin n:r 2	6,000: —	
A.-B. John A. Fors, magasin n:r 3	2,200: —	
A.-B. Hakon Swenson, magasin n:r 3	2,025: —	
A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3	1,800: —	21,199: —
i. Hamnplanen:		
Platshyror av:		
Hygrell & C:o	1,087: 50	
Transport	1,087: 50	258,099: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Inkomster.

Transport		1,087 : 50	258,099 : —	
Tegel- och Murbruks A.-B.		2,128 : —		
Kafferosteriet Pyramiden		650 : —		
Järnhandl. Axel Sundström		812 : 50		
Tekniska Byggnadsbyrån		367 : 50		
Ingenjör Paul Andersson		200 : —		
Grosshandl. G. Nordenhaag	495 : —			
Grosshandl. G. Nordenhaag	1,930 : —	2,425 : —		
Vatten- och Gasverksstyrelsen		1,050 : —		
Myggbo Sågbolag		562 : 50		
Järnhandl. Eric Sundström		562 : 50		
Järnhandl. Bröderna Larsson		735 : —		
Västerås Automobil A.-B.		900 : —		
Allm. Sv. El. A.-B.	207 : —			
Allm. Sv. El. A.-B.	525 : —			
Allm. Sv. El. A.-B. för magasinstomt	7,556 : —	8,288 : —		
A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o		180 : —		
Stadens vedgård		2,000 : —		
J. Aug. Andersson & C:o		1,063 : —		
Arvid Enström		478 : —		
Arrenden för 6 tomter å Sjöhatten		1,599 : 80		
Krooks Petroleums- & Olje A.-B.		150 : —		
A.-B. Västerås Spedition		25 : —	25,264 : 30	
j. Hamnpaviljongen:				
Hyresinkomster:				
Spedition		1,500 : —		
Fackf. kafé		750 : —		
Hamnkontor		500 : —	2,750 : —	
k Kabinettet:				
Inkomster			1,700 : —	
l. Epidemisjukhuset:				
Hyra			36,000 : —	323,813 : 30

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

(Bil. Litt. K 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	121,047 : —

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a. Egendomen Carlsberg	1,000 : —		
Del av Carlsberg (Stadens lantbruk)	200 : —		
Del av Carlsbergs (Skogsvårdsstyrelsen)	200 : —	1,400 : —	
Transport		1,400 : —	444,860 : 30

N:o 63.

Budget-förslag 1928. Inkomster.

		Transport	1,400: —	444,860: 30
b. Hästholmarna:				
1. Hyra för serveringspaviljong och villa-byggnader å Elba		4.500: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å östra holmen		2,000: —	6.500: —	
c. Diverse jordägor:				
1. östra utmarken:				
Arrenden:				
För följande lägenheter:				
Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)		3.500: —		
Gustavsslätt (K E. Eklund), utgår 14/3 1936		275: —		
Andersborg (G. Andersson)		500: —		
Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)		430: —		
Kristiansborg (stadens lantbruk)		3,000: —		
Hovdestalund (F. Johansson)		500: —		
Ett område av Myggbo (Folkets park)	50: —			
Ett område (Folkets park)	70: —	120: —		
Malma gård (stadens lantbruk		3.500: —		
Arrende för jaktmark å Malma och östra utmarken		25: —	11,850: —	
2. Västra utmarken:				
Arrenden:				
Stensborg, växthus och en del jord		2,000: —		
Stensborg, övrig mark och hus		1.700: —		
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år				
G. Andersson	35: —			
Doktor Holm	50: —			
Förman Hedkvist	20: —			
Rich. Blom	30: —			
Gustaf Jansson	25: —			
Fru Eriksson, Ekeby	10: —	170: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Tihlén	5: —			
Matilda Eriksson	5: —			
C. G. Lundkvist	15: —			
Rob. Pettersson	5: —	30: —		
Transport		3.900: —	19.750: —	444.860: 30

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Inkomster.

Transport	3.900: —	19.750: —	444.860: 30
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget) t. o. m. år 1949	25: —		
Område av Gästgivareyreten i gamla Stohagsjorden:			
Västerås Skeppsvarv	570: —		
Ett område intill Solgården (Axel Eklund)	10: —		
Ett område intill Mälardalen (H. Mörk)	25: —	4.530: —	
d. Viksäng:			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944	310: —		
Kapten Slettengrens sterbhus	75: —	385: —	
e. Diverse arrenden:			
F. d. Sadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
D:o. jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman, utgår 14/3 1931)	60: —		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100: —		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Sv. Metallverken)	45: —		
Koloniträdgårdarna vid Lustigkulla	283: 87		
Koloniträdgårdarna vid Biskopsängen	450: —		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200: —		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272: 60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72: 40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (Arrendator K. Karlsson)	50: —		
Diverse mindre områden	700: —	2.268: 87	
f. Arrende för fiskvatten:			
Västeråsfjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50: —		
Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskarrenden	50: —	250: —	
Transport		27.183: 87	444.860: 30

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Inkomster.

Transport		27,183: 87	444,860: 30
g. Hyresmedel:			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget (Söderlund & Nitroglycerin A.-B.)	20: —		
Slaktarvagnar å tomten n:r 6, Norra kv.	350: —		
Upplag å Munk- och Kungsängen, förslagsvis	500: —		
Myggbo Sågbolag (1,080 kvm. à 60 öre)	648: —		
Serveringspaviljong å Djäkneberget	300: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	300: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	50: —		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan (Pressbyrån)	200: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —		
Karuseller och skjutbanor m. m.	5,000: —		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	700: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000: —		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	3,000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,800: —		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus (Karlsson)	300: —		
Försäljningskiosk vid kreaturstorget (Hedman)	200: —		
Svensk-Engelska Mineralolje A.-B., Bensinkiosk i Stora gatan vid kvarteret Melker	100: —		
A.-B. Yngve Swenson, Bensinupplag i Kopparbergsvägen vid kvarteret Hubert	125: —	18,193: —	45,376: 87

20 D. Skogar.

(Bil. Litt. K 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag .... 6,500: —

Summa kronor 496,737: 17

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. Litt. R).

a. Statsbidrag för reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden .... 3,470: —

Transport 3,470: —

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Inkomster.*

Transport	3,470: —
Statsbidrag för avlönande av 2 kriminalkonstaplar, förslagsvis	8,755: —
b. Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	3,000: —
Summa kronor	15,225: —

24. Auktionsväsen.

Auktionsprovision, förslagsvis	100: —
Summa kronor	100: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 B. Byggnadsnämnd.

(Bil. Litt. T 1 och 2).

Enligt Byggnadsnämndens förslag	3,500: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar	10,000: —
Summa kronor	13,500: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enlikt K. F. den 18 juni 1913	37,170: —
b. Källarfrihetsmedel	349: 89
Summa kronor	37.519: 89

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel	500: —
b. Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	100: —
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	100: —
överskott å förrådsrörelsen	1,000: —
Statsbidrag till nykterhetsnämnden	300: —
Summa kronor	6,000: —

32. Skatter och liknande avgifter.

a. Hundskatt à 25: — kr. pr hund	9,000: —
b. Bevillningsavgifter från offentliga föreställningar, artistskatt	1,300: —
Transport	10,300: —

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Inkomster.

		Transport	10,300: —
c. Skogsaccis			100: —
d. Utdebitering av kr. 9: — för varje fulla 100 kr. av kronor 28,185,846, utgörande under år 1927 inom kommunen beräknad inkomst, för vilken bevillning skall erläggas	2,536,726: 14		
varifrån avgår beräknad avkortning och restitution	253,672: 61	2,283,053: 53	
e. 1. Progressivskatt, kommunandel		77,000: —	
f. Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid		86: 74	2,360,140: 27
g. Nöjesskatt			38,000: —
h. Automobilskatt för 1926, förslagsvis 50,000: —.			
		Summa kronor	2,408,540: 27

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Sammandrag av utgifts- och inkomststaten.*

Sammandrag av Utgifts- och Inkomststaten för år 1928.

	Utgifter	Inkomster	Överskott	Brist
Brist från sist avslutade räkenskapsår	137,104: 07			137,104: 07
1. a. Räntor m. m.	863,635: 80	411,493: 82		452,141: 98
1. b. Kapitalavbetalningar å lån	322,287: 41	125,836: 23		196,451: 18
2. Fattigvård	598,550: 03	101,965: —		496,585: 03
3. Barnavård	79,227: —	9,800: —		69,427: —
4. a. Folkskola	803,413: 18	351,954: 92		451,458: 26
4. b. Högre folkskola	26,608: 50	16,287: —		10,321: 50
4. c. Fortsättningsskola	18,200: —	9,200: —		9,000: —
4 d. Allmänt läroverk	3,980: —			3,980: —
4. e. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	46,895: —			46,895: —
5. Hälso- och sjukvård	85,072: —	30,930: 10		54,141: 90
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	186,968: 80	11,900: —		175,068: 80
7. Avloppsledningar	41,553: —			41,553: —
8. Hamn	105,300: —	105,300: —		
10. Renhållningsverk och svingård	131,978: 03	92,500: —		39,478: 03
11. Vattenledningsverk	135,020: —	189,000: —	53,980: —	
12. Gasverk	308,732: —	363,900: —	55,168: —	
13. Elektricitetsverk	406,685: —	612,000: —	205,315: —	
17. Andra kommunens affärsföretag	116,950: —	127,100: —	10,150: —	
18. Brandväsen	121,131: —	20,640: —		100,491: —
20. Fastighetsförvaltning	274,293: 55	496,737: 17	222,443: 62	
21. Magistrat och Rådhusrätt	68,996: 10			68,996: 10
22 Kronouppbörds- och exekutionsväsen	46,945: 50			46,945: 50
23. Polisväsen och fångvård	217,947: —	15,225: —		202,722: —
24. Auktionsväsen		100: —	100: —	
26. Allm. pensionsförsäkring	32,650: —			32,650: —
27. Övriga förvaltningskostnader	188,905: 15	13,500: —		175,405: 15
28. Anslag och bidrag till diverse ändamål	137,200: 75			137,200: 75
29. Oförutsedda utgifter	51,200: 53			51,200: 53
30. Allmänna bidrag av staten		37,519: 89	37,519: 89	
31. Diverse inkomster		6,000: —	6,000: —	
32. Skatter och liknande avgifter		2,408,540: 27	2,408,540: 27	
Summa kronor	5,557,429: 40	5,557,429: 40	2,999,216: 78	2,999,216: 78

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Fattigvården.

Bil. Litt. A.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads fattigvård för år 1928.

UTGIFTER:

A. Yttre fattigvården.

a) **Löner och arvoden:**			
1) Sysslomannen, lön (39: III)	4,974: —		
2) Tillsyningsmannen, lön (20: II)	2,151: —		
3) Kvinnligt kontorsbiträde av I klass (14:II)	1,575: —		
Arvode som kassörska	500: —		
4) Kontorsbiträde, lön (12: I)	1,290: —		
5) Anslag till stadsrevisionen	600: —		
	11,090: —		
b) **Dyrtidstillägg:**			
Dyrtidstillägg för sysslomannen, tillsyningsmannen och biträden (index 175) förslagsvis	6,408: 90		17,498: 90
c) **Räntor och amorteringar:**			
1892 års lån: (kvarv. skuld 4,450: —).			
Ränta 4 %		161: —	
Amortering		850: —	1,011: —
1902 års lån (kvarv. skuld 14,218: 60)			
Ränta 4 %		568: 74	
Amortering		708: 40	1,277: 14
1919 års lån: (kvarv. skuld 233,916: 67)			
Ränta 6 %		14,035: —	
Amortering		2,583: 33	16,618: 33
1922 års lån: (kvarv. skuld 368,437: —)			
Ränta 5 %		18,320: 53	
Amortering		4,053: —	22,373: 53
1924 års lån: (kvarv. skuld 59,595: 20)			
Ränta 5 %		2,979: 76	
Amortering		1,064: 20	4,043: 96	45,323: 96
		Transport	62,822: 86

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Fattigvården.

	Transport	62,822: 86	
d) **Understödskostnader:**			
1) Ordinarie understöd	200,000: —		
2) Tillfälliga understöd med penningar	55,000: —		
3) Understöd in natura	45,000: —	300,000: —	
e) **Anstaltsvård:**			
1) Hospitalsvård	15,000: —		
2) Lasarettsvård	5,000: —		
3) Sanatorievård	6,000: —		
4) Andra sjukvårdsomkostnader	7,000: —		
5) Kommunalt bidrag för sjukvård och yrkesutbildning samt kommunalt pensionstillskott utan karaktär av fattigvård	10,500: —	43,500: —	
f) **Diverse utgifter:**			
1) Återbetalning till främmande kommuner	27,000: —		
2) Medikamenter	5,000: —		
3) Trycksaker och skrivmaterial	700: —		
4) Hyra för fattigvårdsbyrån	2,500: —		
5) Städning, bränsle och lyse	1,500: —		
6) Telefoner till:			
Fattigvårdsbyrån ... 250: —			
Fattigv.-sysslomannens bostad 110: —			
Fattigv.-styrelsens ordf. bostad 70: —			
Fattigv.-tills.-mannens bostad 70: —			
Diakonissan ... 70: —			
Samtalsavgifter (förslagsvis) ... 75: —	645: —		
7) Anslag till diakonissornas verksamhet	10,000: —		
8) Begravningskostnader	1,000: —	48,345: —	
g) **Oförutsedda utgifter**		1,000: —	455,667: 86

B. Ålderdomshemmet.

h) **Löner och arvoden:**			
1) Föreståndaren, lön (31: II) 3,489: — med avdrag för naturaförmåner 1,136: —	2,353: —		
2) Vaktmästaren, lön (17: III) 1,986: — med avdrag för naturaförmåner 644: —	1,342: —		
3) Maskinisten, lön (17: III) 1,986:— med avdrag för naturaförmåner förslagsvis 535:—	1,451: —		
4) Husmodern, lön (4: IV)	744: —		
5) 1 sköterska, lön (4: IV)	744: —		
6) 1 sköterska, lön (4: III)	696: —		
7) 2 sköterskor, lön (4: I) à 600: —	1,200: —		
Transport	8,530: —		455,667: 86

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Fattigvården.

Transport		8,530: —		455,667: 86
8) 1 vårdare (lön 7: II)		903: —		
9) 6 sköterskebiträden, lön 360: —		2,160: —		
10) 1 kokerska, lön		450: —		
11) 2 köksbiträden, lön 360: —		720: —		
12) 1 tvätterska, lön		450: —		
13) 2 tvättbiträden (1 extra) lön à 360: —		720: —		
14) Predikanten, arvode		500: —		
15) Semesterpengar till personalen		760: —		
16) 1 vik. biträde under semestern		120: —		
17) Eldare, lön (14: I)	1,470: —			
avgår fritt vivre	900: —	570: —		
i) **Dyrtidstillägg:**				
Dyrtidstillägg för förestående personal (index förslagsvis 175)		12,931: 80	28,814: 80	
j) **Pensioner:**				
1) Pension till f. d. Syssloman Larsson	1,710: 15			
Dyrtidstillägg	843: 62	2,553: 77		
2) Pensionsersättning till f. d. vaktmästare Lundbergs änka	500: —			
Dyrtidstillägg	250: —	750: —	3,303: 77	
k) **Hushållet:**				
Mathållning för pensionärer och tjänstepersonal, beräknad å 64,000 underhållsdagar efter en genomsnittskostnad av 70 öre pr dag och person			44,800: —	
l) **Renhållning:**				
1) Såpa tvål och tvättpulver m. m.		2,000: —		
2) Torvmull		180: —	2,180: —	
m) **Underhåll och anskaffning av inventarier:**				
1) Linne och sängkläder		2,000: —		
2) Underhåll och anskaffning av möbler och husgeråd		1,000: —		
3) Anskaffning av glas, porslin och köksattiralj		1,000: —	4,000: —	
n) **Bränsle, lyse och vatten:**				
1) 3,000 hl. ångkol à 2: 50		7,500: —		
2) 200 kbm. ved à 11: —		2,200: —		
3) Gas		1,900: —		
Transport		11,600: —	83,098: 57	455,667: 86

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Fattigvården.

Transport	11,600: —	83,098: 57	455,667: 86
4) Vattenavgifter	2,500: —		
5) Belysning	2,700: —	16,800: —	
o) **Förbrukningsartiklar:**			
1) Skrivmaterial och tryckning	100: —		
2) Sänghalm	200: —		
3) Snus	1,000: —	1,300: —	
p) **Beklädnad:**			
Beklädnad och skodon		3,000: —	
q) **Diverse omkostnader:**			
1) Flitpengar	1,100: —		
2) Telefoner till:			
Föreståndarens exp. 236: —			
Sjukhuset 230: —			
Samtalsavgifter 25: —	491: —		
3) Begravningskostnader	1,500: —		
4) Diverse utgifter för stallet	150: —	4,041: —	
r) **Sjukvård:**			
1) Sjukvårdsartiklar och medicin	5,800: —		
2) Sjuktransporter m. m.	125: —	5,925: —	
s) **Underhåll av fastigheter:**			
1) Reparation av hemmets fastigheter	2,000: —		
2) Brandförsäkringspremier	600: —	2,600: —	
t) **Underhåll av trädgård och planteringar:**			
1) Plantor och verktyg m. m.	500: —		
2) Inköp av kalk	225: —	725: —	
u) **Oförutsedda utgifter**		1,000: —	118,489: 57
		Summa kronor	574,157: 43

INKOMSTER:

A. Yttre fattigvården.

e) **Vårdavgifter:**		
1) Ersättning av landstinget för lämnad vård å lasarett, sanatorium, hospital m. fl. inrättningar enl. 40—42 §§i lagen om fattigvården	32,000: —	
Transport	32,000: —	

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Fattigvården.

	Transport	32,000: —		
	2) Återbetalningar av enskilda	3,000: —		
	3) Ersättning av staten	2,500: —	37,500: —	
f)	**Diverse inkomster:**			
	1) Diverse inkomster	2,000: —		
	2) Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av kostnaden för hyra, städning, bränsle och telefon	1,065: —		
	3) Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av lönerna för kassörskan och biträdet jämte diverse utgifter	1,400: —	4,465: —	41,965: —

B. Ålderdomshemmet.

k)	**Vårdavgifter:**			
	1) Ersättning från främmande kommuner	16,000: —		
	2) Inkomst av betalande pensionärer	9,000: —		
	3) Ersättning av Landstinget för vård enligt 41 § fattigvårdslagen	3,000: —		
	4) Ersättning av landstinget för tuberkulosavdelningen	4,000: —		
	5) Ersättning av staten för tuberkulosavdelningen	6,600: —		
	6) Ersättning av statsmedel för vissa personer	2,500: —	41,100: —	
r)	**Diverse inkomster:**			
	1) Inkomst av arbete	2,000: —		
	2) Inkomst av trädgården	2,000: —		
	3) Inkomst av pensioner	14,000: —		
	4) Inkomst av försålda bohag	900: —	18,900: —	60,000: —
			Kronor	101,965: —
	Uttaxerade medel			472,192: 43
			Summa kronor	574,157: 43

Såsom motivering till förestående förslag till inkomst- och utgiftsstat får fattigvårdsstyrelsen under uti förslaget angivna rubriker i den mån förhöjda anslag begärts eller annan ändring inträtt anföra följande.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Fattigvården.*

A. *Yttre fattigvården:*

a) Löner och arvoden:

Härunder upptagna poster kvarstå oförändrade utom beträffande fattigvårdstillsyningsmannen, som står i tur att uppflyttas i högre lönegrad, varför hans löneförmåner föreslagits i enlighet med löneförmåner, som enligt lönestaten skola utgå i denna högre lönegrad.

d) Understödskostnader:

Oaktat förhöjda anslag för innevarande år för tillfälliga understöd med penningar och understöd in natura, synes dock dessa anslag, som mer än andra måste få karaktär av förslagsanslag, bliva otillräckliga. Styrelsens i samband med anslagsäskande för år 1927 uttalade förhoppning om förbättring av allmänna arbets- och ekonomiska förhållanden ha visserligen i någon mån infriats, men icke i beräknad grad. Då nu styrelsen stannat vid samma anslagsäskande härutinnan för år 1928 är det i hopp om fortgående förbättring av förhållandena.

e) Anstaltsvård:

Anslaget för lasarettsvård har något sänkts. Beträffande övriga härunder upptagna anslag, utom för hospitalsvård, ha förhöjningar måst begäras, enär anslagen för innevarande år visat sig otillräckliga. Vad beträffar "andra sjukvårdskostnader" innefattas här bl. a. utgifter för sinnesslövård och poliklinikvård för understödsberättigade personer å lasarett såväl härstädes som i Stockholm och Uppsala. Denna vårdform synes bliva mer och mer anlitad. I den polikliniska vården ingår även i större utsträckning än förut röntgen- och kvartsljusbehandling.

Beträffande särskilt anslaget för kommunalt sjukvårdsbidrag m. m. avses att härigenom lämna bidrag, som tillsammans med bidrag från Kungl. Pensionsstyrelsen har till syfte att bereda medellösa personer vård till hävande av sjukdom, som kan förorsaka framtida arbetsoförmåga och fattigvårdsbehov, samt att utbilda i lämpligt yrke och därigenom möjliggöra självförsörjning för personer, som på grund av vanförhet, annat lyte eller sjukdom komme att falla fattigvården till last. En konsekvent tilllämpning av denna fattigvårdens s. k. förebyggande verksamhet måste sålunda vara av den allra största betydelse.

I äskade anslagssumman ingår även anslag till kommunalt pensionstillskott, som, enligt av Stadsfullmäktige givna direktiv, avser sådana kommunalarbetare, vilka icke av staden kunna direkt pensioneras men, som arbetat i stadens arbeten under sådan tid, minst 10 år, att denna "pensionering" bör ifrågakomma. Den summa, som för detta ändamål åtgår, uppgår f. n. till omkring 2.100 kr.

N:o 63.

Budget-förslag 1928.

Fattigvården.

f) Diverse utgifter:

Anslaget för "återbetalning till främmande kommuner" höjdes i föregående års stat; det oaktat är anslaget otillräckligt, varför förhöjning är erforderlig. Anslaget avser personer, tillhörande Västerås fattigvårdssamhälle, som av annan kommunal fattigvårdsstyrelse beredas fattigvård eller sjukvård. De utgifter, som härav föranledas äro sålunda icke beroende av härvarande fattigvårdsstyrelses åtgöranden.

Anslaget till medikamenter har begärts förhöjt, enär anslaget under föregående år visat sig otillräckligt för att styrelsen skall kunna i den utsträckning, som åligger fattigvården, lämna fri medicin.

Telefonen till fattigvårdsbyrån drager numera högre kostnad, enär anknytningsapparat måst införas.

Anslagsäskandena i övrigt under denna rubrik äro upptagna till samma belopp som föregående år.

B. *Ålderdomshemmet.*

Föreståndarens lön har upptagits i enlighet med styrelsens tidigare i anledning av föreståndarens framställning om löneförhöjning avgivna förslag.

Vaktmästaren och en sjuksköterska stå i tur att uppflyttas i högre lönegrad, och har resp. löner upptagits i enlighet härmed.

I och med ekonomibyggnadens färdigblivande måste för eldning och biträde med skötsel av ångpannorna, särskild eldare anställas fr. o. m. nästa år. Ehuru tjänsten kommer att få mera trägen karaktär än vissa andra liknande tjänster i staden har ändock anslag upptagits till avlöning åt sådan befattningshavare, med belopp motsvarande avlöning för eldaren vid stadens varmbadhus.

l) Renhållning:

Härunder upptagen anslagspost har förhöjts med 500: — kronor och motiveras denna höjning därmed, att innevarande års anslag, liksom förhållandet närmast föregående år varit, visar sig för lågt.

m) Underhåll och anskaffning av inventarier:

Sammanlagda anslaget för detta ändamål har sänkts med 1,000: — kronor mot innevarande års anslag.

n) Bränsle, lyse och vatten:

Härunder upptagna anslagsäskandet har jämfört med innevarande års anslag sänkts med 2,325: — kronor.

p) Beklädnad:

Anslaget härför har föreslagits sänkt med 1,500: — kronor.

q) Diverse omkostnader: N:o 63.

Anslaget till flitpengar har förhöjts med 400 kronor mot innevarande års anslag, och motiveras förhöjningen dels därmed att med en konsekvent tillämpning av flitpenningesystemet, årets anslag blir otillräckligt och dels därmed att flitpengar åstadkomma stegrad arbetsvilja och bättre arbetsresultat av hemmets pensionärer. *Budgetförslag 1928. Fattigvården.*

Särskilt anslag till bestridande av stallets utgifter har upptagits, enär denna post vore av omfattning, att den borde särskilt angivas.

r) Sjukvård:

Anslaget för sjukvårdsartiklar och medicin har begärts förhöjt, enär härför under närmast föregående år upptaget anslag visat sig vara för lågt och möjlighet att nedbringa kostnaderna icke f. n. synes möjlig.

Till sjuktransporter m. m. har upptagits ett särskilt anslag på 125: — kronor.

s) Underhåll av fastigheter:

Särskilt anslagsäskande har upptagits för brandförsäkringspremier för Ålderdomshemmets byggnader, enär denna utgift är av omfattning att böra särskilt upptagas.

t) Underhåll av trädgård och planteringar:

För inköp av kalk till erforderlig överkalkning av trädgården har upptagits särskilt anslag på 225: — kronor.

Inkomster:

Beräknade sammanlagda inkomsten för yttre fattigvården har höjts med 4,000: — kronor och för Ålderdomshemmet med 6,500: — kronor.

N:o 63.

Budget-förslag 1928.

Barnavårdsnämnden.

Bil. Litt. B

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Barnavårdsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1928 och i anledning därav anföra.

De i Nämndens stat för år 1927 beräknade inkomsterna och utgifterna synas vara rätt väl avvägda, varför Nämnden ej finner anledning föreslå någon förändring av dem.

Nämnden upprepar dock det i sitt budgetförslag för år 1927 gjorda äskande om anslag till bostadstelefon åt barnavårdsinspektrisen.

Det provisoriska ordnandet av tjänstemannainstitutionen synes Nämnden tillsvidare böra fortsättas.

Nämnden hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville fastställa följande förslag till utgifts- och inkomststat för Barnavårdsnämnden för år 1928.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås barnavårdsnämnd för år 1928.

UTGIFTER:

a. Utackorderade barn:		
1. Barns omhändertagande för samhällsvård	31,000: —	
2. För skyddsuppfostran i enskilt hem	3,000: —	
3. För barn, intagna i skyddshem	7,000: —	41,000: —
b. Anstalt- och sjukvård:		
1. Lasarettsvård	1,000: —	
2. Sanatorievård	500: —	
3. Vanföre- och sinnesslövård m. m.	2,250: —	
4. Medikamenter	500: —	
5. Begravningskostnader	200: —	4,450: —
c. Återbetalning till främmande kommuner		6.500: —
	Transport	51,950: —

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Barnavårdsnämnden.*

	Transport		51,950: —
d. Arvoden:			
1. Del i löner, utgående på fattigvårdens stat		1,400: —	
2. Diverse arvoden och inspektionskostnader (förslagsvis)		2,000: —	
3. Barnavårdsmannaarvoden		9,500: —	12,900: —
e. Diverse utgifter:			
1. Hyra för städning, bränsle, lyse och telefon		1,065: —	
2. Tryck och annonsering		500: —	
3. Telefon till bostadsinspektrisens bostad		70: —	1,635: —
f. Barnhemmet Fridsborg:			
1. Hushållet		4,500: —	
2. Löner:			
Föreståndarinnan (4: IV)	744: —		
Två biträden à 30 kr. i månaden	720: —		
3. Dyrtidstillägg till föreståndarinnan och biträden	1,098: —	2,562: —	
4. Beklädnad		1,000: —	
5. Bränsle, lyse och vatten		1,200: —	
6. Hyra för fastigheten		2,500: —	
7. Underhåll av inventarier		470: —	
8. Telefon		110: —	
9. Förbrukningsartiklar och diverse utgifter		400: —	12,742: —
		Summa kronor	79,227: —

INKOMSTER:

a. Återbetalning av landstinget för utgivna vårdkostnader enligt § 63 i barnavårdslagen	3,500: —
b. Ersättning av enskilda för utgivet uppfostringsbidrag	1,000: —
c. Statsbidrag enligt § 67 i barnavårdslagen samt bidrag för barns intagande å skyddshem	5,300: —
Brist att genom uttaxering fyllas	69,427: —
Summa kronor	79,227: —

Västerås den 10 oktober 1927.

För Barnavårdsnämnden:
FREDR. FÅHRÆUS.

Eric Plantin.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Folkskolan.

Bil. Litt. C 1.

Utdrag av protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 7 oktober 1927.

§ 123.

Upptogs till behandling förslag till 1928 års utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor, vilket förslag uppgjordes i överensstämmelse med bifogade bilaga för att i vederbörlig ordning ingivas till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering till viktigare förändringar rörande anslagskraven anföra följande:

1. Efter prövning av inkomna ansökningar om uppflyttning i högre lönegrad fr. o. m. $^{1}/_{1}$ 1928, fann styrelsen följande befattningshavare därtill berättigade:

folkskolläraren	D. Sjöholm	i 4:e	lönegraden
„	F. E. Söderholm	i 4:e	„
„	O. Fahlén	i 4:e	„
„	O. Jäderlund	i 3:e	„
„	G. Eriksson	i 2:a	„
„	D. Silén	i 2:a	„
„	P. Runsten	i 2:a	„
folkskollärarinnan	Edla Andersson	i 4:e	„
„	Elsa Eriksson	i 3:e	„
„	Signe Scherlin	i 2:a	„
„	Karin Lindström	i 2:a	„
småskollärarinnan	Anna v. Essen	i 3:e	„
„	Astrid Söderholm	i 3:e	„
slöjdläraren	A. Hammarsten	i 4:e	„

2. Beträffande användningen av det äskade anslaget till underhåll och reparationer av fastigheter får styrelsen hänvisa till bifogade av reparationsnämnden uppgjorda förslag. Största posterna å detta avser reparation och ommålning av trappuppgångar och översta våningen i Herrgärdsskolan ävensom uppsättande av dricksfontäner därstädes samt reparation och ommålning av lärosalar och korridorer i Hammarby skola. För ovannämnda arbeten i Herrgärdsskolan hade Folkskolestyrelsen redan föregående år begärt anslag, men Stadsfullmäktige ansåg då lämpligt att fördela de erforderliga utgifterna på tvenne år.

Hammarby skola, som förut icke någon gång ommålats, är vad det inre beträffar i synnerligt stort behov därav. I samband därmed äro åt-

N:o 63. Budgetförslag 1928. Folkskolan.

skilliga reparationer erforderliga, av vilka den viktigaste och dyrbaraste blir att söka åstadkomma ljuddämpning i lärosalarna. Då några åtgärder i den vägen ej vidtogos vid husets uppförande, äro förhållandena i nämnda hänseende synnerligen besvärande och för undervisningen direkt skadliga. För att i någon mån råda bot på denna olägenhet har man tänkt sig att belägga golven med linoleummattor på pappunderlag, en anordning, som även ur hygienisk synpunkt är välmotiverad.

De övriga föreslagna reparationerna äro även ledes i hög grad behövliga och torde ej utan allvarliga olägenheter tåla ytterligare uppskov.

3. Vid nyligen verkställd undersökning har det visat sig, att belysningsförhållandena i folkskolans lärosalar lämna åtskilligt övrigt att önska. Sålunda uppgår ljusstyrkan ej ens till hälften av den, som för skollokaler betecknas som den normala. De äldre skolorna ha ävenledes en för sitt ändamål mycket olämplig armatur, bestående av låga lampskärmar, vilka lämna själva lampan direkt synlig. Då såväl lärare som barn utsättas för en påtaglig risk genom ohygieniska belysningsförhållanden, anser styrelsen det vara ett trängande behov att få de här nämnda bristerna avhjälpta. De gjorda undersökningarna ha ådagalagt, att medelst 60 watt-lampor erhålles en god belysning. Antalet lampor och skärmar som erfordras utgör resp. 585 och 355. Som en följd av förslaget om förbättrad belysning har även anslaget till densamma måst höjas, då strömförbrukningen beräknas bliva fördubblad.

4. Genom riksdagens beslut i skolfrågan innevarande år kommer hädanefter övergången från folkskolan till läroverket att framflyttas minst ett år. Nämnda övergång, som hittills normalt ägt rum efter genomgång av folkskolans 3:e klass, kommer framdeles att ske efter dess 4:e resp. 6:e klass. Den klassavdelning, som tidigare kunnat indragas efter det tredje skolårets slut till följd av inträdd minskning i barnantalet genom den nämnda övergången till läroverket, måste följaktligen ytterligare ett år knytas till folkskolan. Detta förhållande nödvändiggör en ny lärare-tjänst på folkskolestadiet. Folkskolestyrelsen föreslår därför, att en ny e. o. folkskollärarinnetjänst inrättas fr. o. m. nästa läsår.

5. Som framgår av bifogade skrivelse från skolans vaktmästare hade dessa hemställt om att bliva placerade i samma lönegrupp som stadens förmän. Styrelsen, som ansåg deras framställning behjärtansvärd med hänsyn till det krävande arbete, som påvilar dem, beslöt att överlämna sagda skrivelse till Stadsfullmäktige med begäran, att den måtte remitteras till lönenämnden för att av denna tagas under närmare omprövning.

I detta sammanhang önskade styrelsen erinra om att vaktmästaren å folkskoleexpeditionen har att utföra ett mera kvalificerat arbete än det, som plägar åligga vaktmästare. Då hans huvudsakliga arbete består i skrivgöromål samt i att sköta förteckningen över stadens skolpliktiga barn, ett arbete, som kräver noggrannhet och omtanke, motsvarade det mera hans arbete att ge honom titeln expeditionsbiträde. Styrelsen, som ville förorda att han i avlöningshänseende inordnas i samma grupp som stadens bokhållare, beslöt att hemställa om att lönenämnden måtte ta denna styrelsens framställning under omprövning.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Folkskolan.*

6. Arvodet för undervisning i slöjd för gossar har kunnat nedbringas, varemot motsvarande arvode för flickornas slöjdundervisning måst höjas på grund av den föreslagna nya folkskoleklassen.

7. För städning av folkskolans expeditionslokal med tillhörande väntrum har särskilt anslag äskats. Anledningen härtill är, att expeditionsvaktmästaren, som hittills dock utan att därtill vara skyldig ombesörjt nämnda arbete utan ersättning, nu begärt att bli befriad därifrån.

8. Läkarevården för skolans vaktmästare och städerskor har hittills ombesörjts av skolläkaren mot ett arvode av 8 kr. för befattningshavare och år. Styrelsen anser emellertid av flera skäl lämpligare, att de allmänna bestämmelserna rörande fri läkarevård tillämpas även på de nämnda tjänsteinnehavarna. Någon ändring av anslaget för ändamålet ifråga har ej ansetts påkallad, men självfallet måste detta få karaktären av förslagsanslag.

9. Anslaget till trädgård och skolgård vid Jakobsbergs skola har måst höjas för att kunna möjliggöra en välbehövlig dränering av trädgården därstädes. Kostnaderna härför ha beräknats till 350 kronor.

10. Under de senare åren har det tillgängliga anslaget till skolornas förråd visat sig otillräckligt för att underhålla och komplettera skolans förråd av läseböcker, biblar, kartor, planscher ävensom apparater för fysik, kemi m. m. En höjning av denna post har därför blivit oundviklig.

En ny utgiftspost är det begärda anslaget till en ny slöjdserie. Planscherna, som innehålla den hittills följda modellserien i träslöjd, äro nämligen utslitna, och folkskolestyrelsen har därför uppdragit åt särskilda kommitterade att utarbeta en ny modellserie. Kostnaderna för framställning av denna har beräknats till 675 kronor.

11. De smärre höjningar av anslagen till premier för olycksfallsförsäkring ävensom till sotning motiveras av vunna erfarenheter om utgifterna för dessa ändamål.

12. Budgeten för fortsättningsskolan har uppgjorts med hänsyn tagen till de erfarenheter, som under innevarande år vunnits beträffande storleken av såväl utgifterna som statsbidragen till undervisningen ifråga.

13. Beslöt styrelsen godkänna av styrelsen för högre folkskolan uppgjort statförslag för nämnda skola, vilket förslag med tillhörande motivering skulle som särskild bilaga närslutas.

Västerås som ovan.

EM. GRANÉR.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

Bil. Litt. C 2.

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Folkskolan.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås folkskolor år 1928.

4 A. Folkskolan.

UTGIFTER:

a. 1. Underhåll och reparationer av fastigheter	21,000: —		
Anslutningsavgift samt inledning av vatten och gas m. m. vid Hammarby folkskola, 4,770: — kr., att fördelas på 5 år; 4:de året	954: —	21,954 : —	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier		3,500: —	
3. Lampor och lampskärmar		1,450: —	26,904: —
b. Löner och arvoden:			
Folkskoleinspektören, 44: IV	6,900: —		
Folkskollärare:			
11 ord. lärare (Dahlberg, Näslund, Vasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein, Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén (lön i 4:de lönegraden à kr. 4,679: —	51,469: —		
2 ord. lärare (Wallander, Söderholm), lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3,418: —	6,836: —		
9 ord. lärare (Pihlsjö, Vallström, Carlvik, Hedberg, Stenvall, Magnusson, Sigroth, S. Granér, Jäderlund) lön i 3:dje lönegraden à kr. 4,357: —	39,213: —		
2 ord. lärare (Karlsson, Segerström) lön i 3:dje lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3,096: —	6,192: —		
11 ord. lärare (Lindgren, Engmark, Skoglund, Elovsson, Nordlund, Greijer, B. Gustavsson, H. Gustavsson, Eriksson, Silén, Runstén), lön i 2:dra lönegraden à kr. 4,035: —	44,385: —		
1 ord. lärare (Sandahl) lön i 1:sta lönegraden à kr.	3,714: —		
Transport	158,709: —		26,904: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Folkskolan.

Transport	158,709: —	26,904: —
Folkskollärarinnor:		
13 ord. lärarinnor (Svanholm, Fröman, Fernqvist, Svanbom, Kolmodin, Köhlberg, Persson, Hellman, Maunsbach, Bolin, F. Bostrand, E. Bostrand, Andersson) lön i 4:de lönegraden à kr. 3,705: —	48,165: —	
8 ord. lärarinnor (Ahlstedt, Isacsson, Sigroth, Karlsson, Pettersson, A, V. Eriksson, Engström, E. Eriksson) lön i 3:dje lönegraden à kr. 3,490: —	27,920: —	
1 ord. lärarinna (Verner) lön i 3:dje lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,567: —	
9 ord. lärarinnor (Emanuelsson, Råström, Frend, Kraft, Vickman, L. Sjöfält, A. Granér, Schelin, Lindström) lön i 2:dra lönegraden à kr. 3,276: —	29,484: —	
3 ord. lärarinnor (Nordkvist), (2 ej tillsatta) lön i 1:sta lönegraden à kr. 3,061: —	9,183: —	
2 e. o. lärarinnor, lön à kr. 2,303: —	4,606: —	
1 e. o. lärarinna, lön för höstterminen à kr.	1,027: —	
Småskollärarinnor:		
25 ord. lärarinnor (O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A, S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, T. Söderholm, Boije-Carlvik, Lundeberg, S. Söderholm, M. Carlsson, Sjölund, S. Eriksson, H. Leandersson, Ringdahl) lön i 4:de lönegraden à kr. 2,464: —	61,600: —	
4 ord. lärarinnor (Nilsson, Larsson, Billby, E. Pettersson) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 1,870: —	7,480: —	
9 ord. lärarinnor (Svedin, Källbäck, H. Eriksson, G. Olsson, G. Persson, Bergström, Norman, v. Essen, A. Söderholm) lön i 3:dje lönegraden à kr. 2,303: — ...	20,727: —	
3 ord. lärarinnor (L. Pettersson, M. Werner, Thunell), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2,142: —	6,426: —	
Transport	377,894: —	26,904: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Folkskolan.

Transport	377.894:—		26.904:—
1 ord. lärarinna (ej tillsatt), lön i 1:sta lönegraden à kr.	1,981:—		
2 e. o. lärarinnor, lön à kr. 1,767:—	3,534:—		
b. 2. Lärare i slöjd och huslig ekonomi:			
2 lärare i slöjd (Ljung, Hammarsten) lön i 4:de lönegraden à kr. 3,705:—	7.410:—		
1 lärare i slöjd (Karlsson), lön i 2:dra lönegraden	3,276:—		
1 lärare i slöjd (Ljungberg), lön i 1:sta lönegraden	3,061:—		
4 lärarinnor i slöjd (Vahlbäck, Lindkvist, Vahlström, Hahr), lön i 4:de lönegraden à kr. 2,564:—	10,256:—		
3 lärarinnor i slöjd (Morberg, Palmén, Footmeijer), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2,242:—	6.726:—		
3 lärarinnor i slöjd (Gudmundson, Eriksson, Svedin), lön i 1:sta lönegraden à kr. 2,081:—	6,243:—		
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Thunell, Granér), lön i 4:de lönegraden à kr. 2,764:—	5,528:—		
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson), lön i 2:dra lönegraden	2,442:—	428,351:—	
Dyrtidstillägg, förslagsvis		108,000:—	
b. 3. Diverse undervisningsarvoden:			
För undervisning i slöjd för gossar	9,520:—		
För undervisning i slöjd för flickor	1,950:—		
Vikariearvode (förslagsvis)	6,000:—		
Privatläsning	600:—	18,070:—	
b. 4. Vaktmästare och städerskor:			
Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist, Ekström, 17: IV à kr. 1,286:—	5,144:—		
Ersättning för ett rum till vaktmäst. Ekström vid Herrgårdsskolan	300:—		
(Bostad och bränsle in natura).			
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Hilda Johansson), arvode	695:—		
(Bostad och bränsle in natura).			
Transport	6.139:—	554.421:—	26.904:—

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Folkskolan.

Transport	6,139: —	554,421: —	26,904: —
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund), arvode	965: —		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johan), arvode	630: —		
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura).			
Städerskan vid Herrgärdsskolan (Elida Johansson), arvode	570: —		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (Linnéa Looström), arvode	570: —		
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg), arvode	700: —		
Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson), arvode	700: —		
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell), arvode	1,085: —		
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson), arvode	525: —		
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson), arvode	570: —		
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson), arvode	570: —		
Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund), arvode	570: —		
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson), arvode	220: —		
Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura.			
Städerskan i Hwasserska gården (Söderkvist), arvode	280: —		
(Bostad å 1 rum och kök, bränsle och lyse in natura).			
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström), arvode	450: —		
Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson), arvode	450: —		
Städning av folkskoleexp. och väntrum, arvode	75: —		
Läkarearvode för vaktmästare och städerskor	160: —	15,229: —	
Dyrtidstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström		6,192: —	
b. 5. Diverse arvoden:			
Till skolläkaren	1,400: —		
Transport	1,400: —	575,842: —	26,904: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Folkskolan.

Transport	1,400:—	575,842:—	26,904:—
Till sjukgymnastik	1,000:—		
„ simläraren	1,708:—		
„ simlärarinnan	1,386:—		
„ 3 tillsyningslärare à 350:—, 1 à 280:— samt 2 à 70:— kr.	1,470:—		
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	350:—		
„ tillsyningslärare i slöjd för flickor	350:—		
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850:—		
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	250:—	8,764:—	584,606:—
g. Pensioner:			
Till f. folkskollär. P. V. Verkelin	800:—		
„ f. folkskollär. G. Alm	800:—		
„ f. småskollär:a M. Holm	500:—		
„ f. småskollär:a J. Kjellin	600:—		
„ f. småskollär:a H. Törngren	390:—		
„ f. slöjdlär:a E. Hellström	910:—		
„ f. slöjdlär. J. F. Brandt	535:—		
„ f. folkskollär:a S. Hammarskiöld	535:—		
„ f. folkskollär:a U. Bohman	535:—		
„ f. vaktm. K. G. Lönborgs änka	200:—		
„ f. städerskan L. Pettersson	200:—		
„ f. städerskan C. Svedin	300:—		
„ f. vaktm. Blomkvist, förslagsvis	400:—	6,705:—	
Dyrtidstillägg till pensionärer		3,500:—	10,205:—
h. Premier för olycksfallsförsäkring			500:—
i. Skolträdgårdarna:			
1. Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader	550:—		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000:—	1,550:—	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren, 50:— kr.)		650:—	
2. Herrgärdsskolan:			
Omkostnader	750:—		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000:—	1,750:—	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren, 50:— kr.)		550:—	
Transport		4,500:—	622,215:—

N:o 63.
Budget-förslag 1928. Folkskolan.

Transport		4,500: —	622,215: —
3. Korsängsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren, 50: — kronor)		850: —	
4. Hammarby m. fl. skolor:			
Hammarby skola:			
Omkostnader	400: —		
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	650: —	
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		550: —	
Omkostnader vid Lundby skola		200: —	
Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	8,700: —
j. Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:			
1. Materiel i läs- och skrivämnen		21,000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar		2,000: —	
3. Slöjdmateriel för flickor		4,000: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken		3,000: —	30,000: —
k. Undervisningsmateriel till skolornas förråd		3,000: —	
Ny modellserie för träslöjden		675: —	3,675: —
m. Tandklinik:			
1. Lokalhyra		500: —	
2. Tandläkare, arvode (29/11 1923)		6,000: —	
3. Tandläkare, dyrtidstillägg (förslagsvis)		3,000: —	
4. Arvode till biträde		1,400: —	
5. Förbrukningsartiklar		1,100: —	
Eldning och renhållning		450: —	12,450: —
n. Trycknings- och annonskostnader			1,500: —
o. Lärare- och lärjungebiblioteken:			
Lärarepersonalens bibliotek		400: —	
Lärjungebiblioteket		500: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek		50: —	950: —
p. Skolresor:			
Bidrag till skolresor för lärjungarna			500: —
		Transport	679,990: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Folkskolan.

		Transport	679,990: —
r. Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn (förslagsvis)		5,500: —	
Lokalhyra		600: —	
Eldning och städning		400: —	6,500: —
s. Vatten-, värme- och belysning:			
1. Vattenavgifter		2,500: —	
2. Uppvärmning		27,000: —	
3. Belysning		5,000: —	34,500: —
t. Skolbad:			
Avlöning till baderskor		700: —	
Handdukstvätt och tvål		800: —	
Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad		3,150: —	4,650: —
u. Renhållning:			
1. Skurning och rengöring		7,500: —	
2. Renhållning av gårdar		1,400: —	
3. Renhållning av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna		1,000: —	
4. Sotning		500: —	10,400: —
v. Diverse utgifter:			
1. Brandstodsavgifter		1,400: —	
2. Telefoner till:			
Djäknebergsskolan	162: —		
Skepparbacksskolan	110: —		
Herrgårdsskolan	110: —		
Folkskoleinspektörens expedition	168: —		
Folkskoleinspektörens bostad	70: —		
Korsängsskolan	238: —		
Lundby skola	137: 32		
Hammarby skola	114: —		
Jakobsbergs skola	110: —		
Tandkliniken	110: —		
Slöjdlärare Brandts bostad	70: —		
Samtalsavgifter (förslagsvis)	120: 68	1,520: —	
3. Postavgifter (förslagsvis)		240: —	
4. Smärre reparationer av materiel och inventarier		2,500: —	
5. Barnbespisning (förslagsvis)		9,000: —	
6. Hyra för lokaler i Hwasserska gården		2,000: —	
7. Oförutsedda utgifter		750: —	17,410: —
		Transport	753,450: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Folkskolan.

			Transport	753,450: —
Utgifter för ränta och amortering:				
y. 1. Obligationslån:		Resterande lånebelopp	Räntor	
1892 års lån		22,250: —	805: —	
1902 „ „		120,830: —	4,833: 20	
1907 „ „		28,300: —	1,273: 50	
1910 „ „		256,980: —	11,412: 68	
1916 „ „		20,560: —	1,028: —	
1919 „ „		140,400: —	8,424: —	
1922 „ „		62,042: 50	3,085: 06	
1924 „ „		19,040: —	952: —	
2. Amorteringslån:				
Prästerskapets änke- och pupillkassa à 4,5 %	14,703: 91	654: 51		
Västmanlands läns sparbank à 5 %	12,213: 28	610: 66		
Västmanlands läns sparbank à 5 %	32,929: 98	1,646: 50	2,911: 67	34,725: 11
z. Lån. Kapitalavbetalningar.				
1. Obligationslån:				
1892 års lån à 4 %	22,250: —	4,250: —		
1902 „ „ à 4 %	120,830: —	6,020: —		
1907 „ „ à 4,5 %	28,300: —	1,100: —		
1910 „ „ à 4,5 %	256,980: —	6,730: —		
1916 „ „ à 5 %	20,560: —	350: —		
1919 „ „ à 6 %	140,400: —	1,550: —		
1922 „ „ à 5 %	62,042: 50	682: 50		
1924 „ „ à 5 %	19,040: —	340: —	21,022: 50	
2. Amorteringslån:				
Prästerskapets änke- och pupillkassa	14,703: 91	644: 55		
Västmanlands läns sparbank	12,213: 28	365: 34		
Västmanlands läns sparbank	32,929: 98	1,105: 68	2,115: 57	23,138: 07
			Summa kronor	811,313: 18

INKOMSTER:

4 A. Folkskolan.

a. Statsbidrag:		
1. Till folkskolan:		
För 13 ord. lärare à kr. 2,810: —	36,530: —	
Transport	36,530: —	

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Folkskolan.

Transport	36,530: —	
För 12 ord. lärare à kr. 2,510: —	30,120: —	
„ 11 ord. lärare à kr. 2,210: —	24,310: —	
„ 1 ord. lärare à kr. 1,910: —	1,910: —	92,870: —
För 13 ord. lärarinnor à kr. 2,310: —	30,030: —	
„ 9 ord. lärarinnor à kr. 2,110: —	18,990: —	
„ 9 ord. lärarinnor à kr. 1,910: —	17,190: —	
„ 3 ord. lärarinnor à kr. 1,710: —	5,130: —	
„ 2 e. o. lärarinnor à kr. 1,350: —	2,700: —	
„ 1 e. o. lärarinna (höstterminen 1928) à kr.	645: —	74,685: —
2. Till småskolan:		
För 29 ord. lärarinnor à kr. 1,530: —	44,370: —	
„ 7 ord. lärarinnor à kr. 1,380: —	9,660: —	
„ 5 ord. lärarinnor à kr. 1,230: —	6,150: —	
„ 1 ord. lärarinna à kr.	1,080: —	
„ 2 e. o. lärarinnor à kr. 900: —	1,800: —	63,060: —
3. Till slöjdundervisningen:		
För gossar:		
52 grupper à kr. 146: 88	7,637: 76	
För flickor:		
82 grupper à kr. 146: 88	12,044: 16	19,681: 92
4. Till undervisning i huslig ekonomi:		
18 kurser à kr. 229: 50		4,131: —
Dyrtidstillägg:		
5. Till lärare i läs- och skrivämnen	80,500: —	
6. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi	8,440: —	88,940: —
7. Till lärjungebiblioteket		150: —
b. Barnbespisningen, anslag från Vahlbäckska fonden		2,000: —
c. Arrendemedel:		
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön. Staubska fonden		37: —
d. Hyresmedel:		
För bostäder till lärare		5,600: —
För uthyrning av skollokaler		400: —
	Kronor	351,554: 92
e. Anslag från staden till folkskoleväsendet		459,758: 26
	Summa kronor	811,313: 18

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Folkskolan.

Bil. Litt. C 3.

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Västerås fortsättningsskolor för år 1928.

UTGIFTER:

Lärarearvoden	14,000: —	
Föreståndarearvode	600: —	14,600: —
Fri undervisningsmateriel till skolans lärjungar		1,000: —
Tryck- och annonskostnader		200: —
Städning och renhållning		400: —
Materiel till förråden samt diverse utgifter		2,000: —
	Summa kronor	18,200: —

INKOMSTER:

Statsbidrag till lärarearvoden		9,200: —
Anslag från staden till fortsättningsskolan		9,000: —
	Summa kronor	18,200: —

Bil. Litt. D 1.

N:o 63.
Budget-förslag 1928. Högre folkskolan.

Utdrag ur protokoll vid styrelsens för högre folkskolan i Västerås sammanträde den 7 oktober 1927.

§ 2.

Upptogs till behandling förslag till 1928 års utgifts- och inkomststat för Västerås högre folkskola, vilket förslag sedermera skulle genom Folkskolestyrelsen överlämnas till Stadsfullmäktige.

Någon förändring av budgeten för innevarande år har ej ansetts påkallad i annan mån, än att styrelsen ånyo förnyar sin hemställan om anslag till arvode för skolläkare.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan.

EM. GRANÉR.

Rätt ur protokollet, betygar:

Em. Granér.

Bil. Litt. D 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Högre folkskolan år 1928.

4 B. Högre folkskolan.

UTGIFTER:

a. Undervisningsmaterial		700: —
b. Löner och arvoden:		
Arvode till skolans rektor	900: —	
1 ord. lärare (Fröier), lön i 4:de lönegraden	6,185: —	
1 ord. lärare (Karlfors), lön i 3:dje lönegraden	5,773: —	
1 ord. lärarinna (Gerland) lön i 2:dra lönegraden	4,393: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarie	2,100: —	
Arvode till slöjdlärare	400: —	
Arvode till skolläkare	160: —	
Dyrtidstillägg	5,000: —	24,911: —
c. Trycknings- och annonskostnader		250: —
Transport		25,861: —

N:o 63.

Budget-förslag 1928.

Högre folkskolan.

	Transport	25,861: —
d.	Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare	607: 50
e.	Biblioteket	300: —
	Summa kronor	26,768: 50

INKOMSTER:

a.	Statsbidrag till avlöningar	11,822: —
	Statsbidrag till dyrtidstillägg	4,315: —
	Statsbidrag till bibliotek	150: —
b.	Stadens anslag till högre folkskolan	10,481: 50
	Summa kronor	26,768: 50

Bil. Litt. E 1.

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Undervisningsändamål.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås Arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för år 1928 bevilja institutet ett anslag av 18,300 kronor för uppehållande av institutets biblioteksverksamhet.

Den stegring av bibliotekets användning, som styrelsen med tillfredsställelse kunnat påvisa sedan åtskilliga år tillbaka, fortsätter alltjämt. År 1925 utlämnades 83,725 boklån och förlidet år 91,622. Under innevarande års tio första månader utvisar utlåningen en ökning av 1,988 boklån jämfört med motsvarande tid 1926.

Denna starkt ökade frekvens medför givetvis ökade krav för bibliotekets bokinköp och underhåll i övrigt. Dock ha de under senare åren starkt reducerade anslagen gjort det omöjligt för styrelsen att på ett tillfredsställande sätt vare sig förse biblioteket med ny litteratur eller att komplettera detsamma. Nödvändiga reparationer och inbindningar ha även fått anstå. Att dessa förhållanden mycket snart kunna medföra synnerligen ledsamma följder för såväl bibliotekets bokbestånd som dess användning är ju påtagligt.

Det är särskilt för bokinköp samt för reparationer och inbindning som förhöjt anslag nu begäres. Därjämte har dock styrelsen på grund av det allmänt ökade arbetet i bilioteket sett sig nödsakad att begära medel till förhöjning av biblioteksbiträdets avlöning med 300 kronor. Då nämnda biträde tjänstgjort i biblioteket under 11 år och städse fullgjort sitt arbete på ett synnerligen förtjänstfullt sätt, måste denna förhöjning anses både väl motiverad och blygsam.

På grund av det anförde framför styrelsen nu en enträgen vädjan till Stadsfullmäktige att bevilja det begärda anslaget obeskuret, så att biblioteksverksamheten må kunna upprätthållas och, om möjligt, i någon mån vidare utvecklas.

Västerås den 2 november 1927.

På Västerås Arbetarinstituts styrelses vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Georg Leontein.

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Undervisningsändamål.

Bil. Litt. E 2.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde med Västerås Arbetarinstituts styrelse den 2 november 1927.

§ 1.

Upprättades följande

INKOMSTER:

Beräknat anslag från Västerås stad	18,300: —
Statsbidrag	400: —
Kronor	18,700: —

UTGIFTER:

Avlöningar	7,880: —
Inköp av litteratur	4,000: —
Inbindning och reparationer av böcker	2,500: —
Hyra	2,400: —
Bränsle och lyse	800: —
Rengöring, eldning och extra vakthållning	600: —
Extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse	520: —
Kronor	18,700: —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Västerås som ovan.

GEORG LEONTEIN.

Rätt ur protokollet, betygar:

Georg Leontein.

Bil. Litt. E 3.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning får härmed överlämna förslag till stat för arbetsåret 1928—1929. Slutsumman är densamma som för 1927—1928, liksom även även det äskade kommunalanslaget. De mindre ändringar, som vissa poster upptaga, äro betingade av den sannolika utvecklingen.

Att nu, vid en tid då lärlings- och yrkesskoleväsendet i hela riket tydligen står inför en nödvändig förändring till följd av att lärlingsskolans yrkesavdelningar för hantverk och industri på de flesta platser antingen är ytterst svagt besatta eller helt saknas, komma med förslag om slutgiltig organisatino av yrkesundervisningen här i staden synes styrelsen ogörligt. De åtta f. n. pågående klasserna här i Västerås äro emellertid nästan alla synnerligen väl besatta.

N:o 63. *Budget-förslag 1928. Undervisningsändamål.*

Västerås den 17 november 1927.

FREDR. FÅHRÆUS.
Ordförande i styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Sven Elvius.

Bil. E 4.

Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Inkomst- och utgiftsförslag för anslagsåret 1928—1929.

INKOMSTER:

1. Beräknade statsunderstöd:		
A. i förevarande ansökning:		
a. till avlöning åt rektor och övriga lärare	21,500: —	
b. till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	750: —	
c. till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	750: —	23,000: —
B. till bibliotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		350: —
2. Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000: —
3. Av hushållningssällskap anvisade eller påräknade understöd		—: —
4. Av föreningar eller enskilda anvisade eller påräknade understöd		2.750: —
5. Avkastning av donationer och fonder		300: —
6. Lärjungeavgifter		6,200: —
7. Säljbar produktion		1,000: —
8. Att av kommunen tillskjutas		22,800: —
Summa inkomster		60,400: —

UTGIFTER:

1. Rektorsarvode	2,500: —	
2. övriga lärarearvoden	41,000: —	43,500: —
Transport		43.500: —

N:o 63.

Budgetförslag 1828.

Undervisningsändamål.

	Transport		43,500: —
3.	Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	1,500: —	
4.	Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,500: —	3,000: —
5.	Bibliotekskostnader		700: —
6.	Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen	1,000: —	
7.	Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	—: —	1,000: —
8.	Stipendier och premier		300: —
9.	Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		7,500: —
10.	Administrationskostnader (utom rektorsarvode)		2,000: —
11.	Övriga utgifter		2,400: —
	Summa utgifter		60,400: —

Bil. Litt. F 1.

N:o 63.
Budget-förslag 1928. Hälsovårds-nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1928 och i anledning därav anföra.

Under rubriken löner och arvoden märkes, att till den allmänna hälsovården från köttbesiktningsbyråns stat överförts en hälsovårdstillsyningsman. Åtgärden har sin förklaring däri, att Nämnden, sedan en tillsyningsmannabefattning indragits, icke kan med hänsyn till handhavandet av den allmänna hälsovården i staden, vidare medge att en tillsyningsman tjänstgör å köttbesiktningsbyrån.

En stadssjuksköterska för mindre bemedlade är berättigad till uppflyttning i 4:de lönegruppens 3:dje lönegrad.

Dyrtidstillägg hava genomgående beräknats efter indextalet 175.

Genom att en hälsovårdstillsyningsman överförts till allmänna hälsovården måste anslaget för velocipedhållning höjas med 30 kronor.

Nämnden hemställer om anslag för telefon till en tillsyningsmans bostad. Genom den verkställda indragningen av en tillsyningsman, är det för tillsyningsmännens förmän angeläget att lätt kunna komma i förbindelse med de återstående.

Bostadsinspektrisen är från och med ingången av år 1928 berättigad till uppflyttning i högre lönegrad.

Hälsovårdsnämnden hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1928.

Västerås den 12 oktober 1927.

För Hälsovårdsnämnden:
VICTOR ÅSBERG.

Eric Plantin.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Hälsovårdsnämnden.

Bil. Litt. F 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Hälsovårdsnämnd för år 1928.

UTGIFTER:

5. Hälso- och sjukvård.

A. **Allmänna hälso- och sjukvården:**

b. 1. Löner och arvoden:			
1:ste stadsläkaren, 32: IV		4.035: —	
2:dre stadsläkaren, 28: IV	3,363: —		
extra arvode (25/3 1923)	1,600: —	4,963: —	
Distriktsläkaren, 21: III		2,388: —	
Arvode till sundhetsinspektören (Statsanslag)		1,100: —	
1:ste tillsyningsmannen, 24: IV		2,829: —	
Två tillsyningsmän, 18: IV à 2,217: —		4,434: —	
En stadssjuksköterska, 6: IV		921: —	
En stadssjuksköterska, 6: I		750: —	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade, 4: III		696: —	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade, 4: I		600: —	
(Avgifter till stadens pensionskassa avdrages för varje sköterska med 48 kr. för år).			
Kost å epidemisjukhuset		1,340: —	
Kostpenningar under semester, 60 dagar à 2 kr.		120: —	
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	850: —		
Ersättning för bostad	350: —		
Ersättning för bränsle	150: —		
	1,350: —	4.050: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående personal efter index 175		13.492: 05	
Ersättning till 3 tillsyningsmän och 2 stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped		150: —	41,868: 05
		Transport	41.868: 05

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Hälsovårdsnämnden.

		Transport	41,868: 05	
b. 2. Pensioner:				
Till f. stadsbarnmorskan L. Närström	400: —			
Till f. sjuksköterskan K. Thunell	500: —			
Till f. hälsovårdstillsyningsmannen C. A. Holtz	1,450: —	2,350: —		
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,175: —	3,525: —	
c. Diverse utgifter:				
1. Barnmorskorna:				
Tre telefoner à 70: — kr. ...	210: —			
Förbrukningsartiklar	100: —	310: —		
2. Kostnader för skyddskoppympning		100: —		
3. Telefoner till:				
1:ste stadsläkarens bostad	70: —			
2:dre stadsläkarens bostad	70: —			
Distriktsläkarens bostad	70: —			
Stadssjuksköterskornas bostad	240: —			
Hälsovårdsnämndens byrå	110: —			
1:ste tillsyningsmannens bostad	70: —			
En tillsyningsmans bostad ...	70: —			
Samtalsavgifter, förslagsvis ...	10: —	710: —		
4. Desinfektionskostnader		400: —		
5. Tryck- och annonskostnader		200: —		
6. Diverse: häri ihräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1,200: —		
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)		4,000: —		
Lokalhyra till d:o		600: —		
9. Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader	700: —			
Skötsel och underhåll å brandstationen	3,000: —	3,700: —		
10. Premier för olycksfallsförsäkringar		78: —		
11. Hälsovårdsnämdens byrå:				
Hyra för år 1928	300: —			
Städning, eldning och belysning för år 1928	500: —	800: —	12,098: —	57,491: 05
			Transport	57,491: 05

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Hälsovårdsnämnden.

			Transport	57,491: 05
B. **Bostadsinspektion:**				
b. Löner och arvoden:				
Bostadsinspektrisen, 19: III ...	2,190: —			
Dyrtidstillägg	1,585: 50	3,775: 50		
Ersättnnig för hållande av velociped		30: —	3,805: 50	
c. övriga utgifter:				
Tryck, annonser och diverse			50: —	3,855: 50
C. **Köttbesiktningsbyrån:**				
b. Löner och arvoden:				
Föreståndaren, 29: IV	3,531: —			
Extra arvode	2,000: —	5,531: —		
En andre besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1,300: —		
Vaktmästaren, 11: III	1,374: —			
Extra arvode	600: —			
	1,974: —			
Avgår för 1 rum och kök med värme	519: —	1,455: —		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800: —		
Två mikroskopister och ett biträde		2,700: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		3,219: 45		
Arvode till extra personal		1,500: —	18,505: 45	
c. Diverse utgifter:				
1. Värme, belysning och vatten		700: —		
2. Telefoner till:				
Byråns expedition	212: —			
Tillsyningsman Forsbergs bostad	70: —	282: —		
3. Tvätt		150: —		
4. Underhåll av byggnader		500: —		
5. Hyra		3,000: —		
6. Premie för olycksfallsförsäkring		48: —		
7. Diverse		600: —	5,280: —	23,785: 45
D. **Polikliniken för könssjuka:**				
Värme, lyse och städning			600: —	
Lokalhyra			600: —	
Telefon			110: —	
Diverse			200: —	1,510: —
			Summa kronor	86,642: —

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Hälsovårds-nämnden.

INKOMSTER:

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården:

1. Statsanslag åt sundhetsinspektören	1,100: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	400: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	800: —	
4. Protokollslösen	300: —	2,600: —

C. Köttbesiktningsbyrån:

Besiktningsavgifter	23,785: 45	
Vågavgifter	2,200: —	25,985: 45
		28,585: 45
Brist att genom uttaxering fyllas		58,056: 55
	Summa kronor	86,642: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Planteringsnämnden.

Bil. Litt. G 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Planteringsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1928 och i anledning därav anföra.

Trädgårdsmästaren är berättigad till ytterligare ett ålderstillägg, varför Nämnden hemställer, att han uppflyttas i 18: III.

Flerstädes inom staden och vid infartsvägarna till denna förete en del platser under sommaren en mindre tilltalande anblick. Särskilt inom staden finnas en del öppna och oanvända platser, som, förutom att de äro vanvårdade, utgöra svåra härdar för ogräsens spridning. Genom planering och ordnande samt gräsbesåning och därefter upprepade avslagningar av gräset under sommaren skulle denna fröspridning hindras, och platserna komme därjämte att giva ett mera vårdat intryck.

Som exempel härpå vill Planeringsnämnden nämna: ett triangulärt område vid järnvägsövergången vid Lillån mitt emot Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets gjuteri, planen öster om kvarteren Julius och Jörgen, en trekant vid Norra Ringvägen där Kaplansgatan utmynnar i Karlsgatan, och infarten väster ifrån vid Oxbacken. Denna senare plats är redan avjämnad och gräsgången med gott resultat. Den skulle emellertid vinna mycket på, om där närmast husen på ömse sidor om gatan anlades ett växtparti av perenna växter.

För anläggning och skötsel av en del sådana platser anhålles om ett anslag å 1,000 kronor, som årligen bör utgå. Anslaget är intaget under rubriken "Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader m. m.".

I samband härmed vill Planteringsnämnden framföra den tanken, att Drätselkammaren vid avslutande av gatu- och vägarbeten eller eljest försatte platsen för dessa i ett tilltalande skick genom avröjning och utjämning, beläggning av slänterna med grästorv.

Så t ex. anser Planteringsnämnden, att slänten i skärningen vid Klockarbacken vid Folkets Park bort beläggas med grästorv, samt att slänterna i skärningarna vid Nya Skultunavägen bort förses med samma material, då infarterna därigenom erhållit ett vårdat utseende.

Rudbecksparken tarvar noggrannare skötsel, sedan dess södra begränsning blivit bebyggd. Grätmattornas omsorgsfullare vård i form av oftare företagen klippning kräver ett något förhöjt anslag till denna park, som nu börjar växa till och vars centrala läge nödvändiggör en mera ingående tillsyn. Anslaget begäres höjt med 250 kronor.

Ävenledes begäres ökat anslag för skötseln av Botaniska trädgården, enär det nuvarande anslaget ej synes förslå, ej ens för nödvändigt underhåll.

Anslaget till gräsfrö- och lökväxter föreslås höjt till 1,500 kronor. En del gräsmattor i parkerna äro i behov av omläggning, och detta med-

för ökade kostnader för inköp av gräsfrö. På senaste året hava därjämte blomsterlökarna från Holland stigit i pris, vadan den föreslagna höjningen är väl motiverad. N:o 63. *Budgetförslag 1298. Planteringsnämnden.*

Svanornas och ändernas antal har stigit, vilket medför ökade kostnader för utfodring, särskilt under den kallare årstiden. Fågellivet i Svartån torde vara ett så värdefullt inslag i fågelfaunan i staden, att allt bör göras för fåglarnas trevnad.

Ökad sjuklighet ibland arbetarne, av vilka en del börja bliva rätt till åren komna, har förorsakat att anslaget till läkare, medicin och sjukhjälp överskridits. För att förekomma ett upprepande härav hemställes om en höjning av anslaget av 100 kronor.

Malmabergsgatans sträckning från Tegnérgatan förbi Korsängsskolan till avtagsvägen mot Haga skulle vinna betydligt i utseende, om där utefter västra sidan planterades alléträd. Åtgärden är särskidt önskvärd, sedan rätning av bäcken därstädes nu skett.

Stadens växthus tarva en grundlig reparation och målning. Även om husen äro gamla och dåliga, måste de dock nödtorftigt underhållas.

Frågan om ny plats för stadens växthus och plantskolor torde i längden icke kunna skjutas åt sidan. Sedan staden nu inköpt den s. k. Flodinska jorden, finnas möjligheter att på ett tillfredsställande sätt lösa denna fråga. En lämplig plats synes Nämnden vara området öster om Vasagatans förlängning strax söder om Övre Rosenhill, utefter Tunbyvägen och mitt emot den blivande idrottsplatsen. Avståndet härifrån till stadens parker blir jämförelsevis kort, ävensom till domkyrkan och Östra kyrkogården, där dekorationer vanligast förekomma. Denna fråga har i skrivelse till Drätselkammaren redan berörts, och har Planteringsnämnden därjämte fäst Drätselkammarens uppmärksamhet på nödvändigheten att undantaga bergsryggen norr om Blåsbopaviljongen och Fågelsången utefter Apalbyvägen från all bebyggelse och ställa densamma, liksom Åshagen, såsom naturpark och under Nämndens förvaltning.

Ordnandet av lekplatser börjar vinna allt större omfattning i våra större och medelstora städer. Genom ordnandet av ordentliga sådana med lekattiralj såsom gungor, sandlådor, balansbommar m. m. torde mycket ofog kunna stävjas. Planteringen mellan Utanbygatan och Östra kyrkogården lämpar sig för ordnande av ännu en sådan i staden. Då lekplatser förut finnas i Vasaparken och Rudbecksparken och Nämnden, som ovan anförts, även önskar få en dylik i planteringen vid Utanbygatan, vore det enligt Nämndens mening synnerligen välbetänkt, om någon av stadens äldre arbetare anställdes såsom parkvakt. För detta ändamål begär Nämnden ett anslag av 1,400 kronor. Någon verklig utgiftsökning — om än budgetsteknisk — inträder ej genom denna åtgärd, då redan nu en av de timavlönade arbetarne öppnar och stänger gungor och dylikt på de befintliga lekplatserna, och även i övrigt i mån av tid under dagens lopp ägnar lekplatserna och där befintlig lekattiralj nödig tillsyn.

Planteringsnämnden hemställer alltså,

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Planterings-nämnden.

att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1928.

Västerås den 14 oktober 1927.

För Planteringsnämnden:
AND PERS.

Eric Plantin.

Bil. Litt. G 2.

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads planteringar år 1928.
6 C. Planteringar.
UTGIFTER:

b. Löner och arvoden:		
Stadsträdgårdsmästaren, 30: III	3,516: —	
Trädgårdsmästaren, 18: III	2,088: —	
Elever, förslagsvis	5,000: —	
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1928	1,050: —	
Pensionsersättning till Änkefru Forsberg	500: —	
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshahavare	3,721: 80	
Dyrtidstillägg å Fru Forsbergs pensionsersättning	250: -	16,125: 80
c. Skötsel och underhåll:		
1. Vasaparken inklusive parken vid Aseas kontor	4,500: —	
2. Stadsparken	1,500: —	
3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,100: —	
Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte och Stadshusplanteringen m. m.	7,000: —	
Transport	17,100: —	16,125: 80

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Planteringsnämnden.

Transport	17,100: —	16,125: 80	
4. Rudbecksparken	750: —		
5. Djäkneberget	3,000: —		
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1,500: —		
7. Elba och östra holmen	1,500: —		
8. Botaniska trädgården vid högre allmänna läroverket	800: —		
9. Slottsparken	1,000: —		
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	1,500: —		
12. Körslor till alla planteringar	2,500: —		
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	3,000: —		
13. Reparation av redskap	1,000: —		
14. Grus till alla planteringar	2,000: —		
15. Tillsyn av fåglar i Svartån	600: —		
16. Brandstods- och telefonavgifter	250: —		
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medecin och sjukhjälp	500: —		
18. Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —		
19. Oförutsedda utgifter	750: —		
20. Ersättning till timavlönade arbetare under semester	700: —		
21. Målning av soffor	500: —	39,015: —	
d. Extra utgifter:			
1. Plantering av träd i Malmabergsgatan fr. Tegnérgatan förbi Korsängsskolan, 20 träd à 20: — kr.	400: —		
2. Målning av växthusen	1,500: —		
3. Anordning av lekattrialj i parken vid Utanbygatan, gungor, balansbommar, sandlådor m. m.	850: —		
4. Anslag till parkvakt	1,400: —	4,150: —	59,290: 80
		Summa kronor	59,290: 80

INKOMSTER:

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,100: —	
2. Anslag för vård av Slottsparken	1,000: —	
3. Försäljningsmedel och dekorationer	2,000: —	
5. Ersättning från Asea för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	7,600: —
Brist att genom uttaxering fyllas		51,690: 80
	Summa kronor	59,290: 80

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. H 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed avgiva förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1928.

Dyrtidstilläggen äro beräknade efter ett indextal av 175.

I nedanstående visas en jämförelse mellan staten för innevarande år och för nästkommande år beräknade.

		Inkomster	Utgifter	Behållning	
Vattenverket	1927 ...	187,000: —	127,020: —	59,980: —	
	1928 ...	189,000: —	135,420: —		51,580: —
Gasverket	1927 ...	351,000: —	316,762: —	34,238: —	
	1928 ...	363,900: —	317,566: —		46,334: —
Elektr.-verk.	1927 ...	633,000: —	387,287: —	245,713: —	
	1928 ...	650,000: —	411,485: —		238,515: —
			Summa behållning	339,931: —	336,429: —
Avloppsledn.	1927 ..	50,000: —	91,505: —	rest 41,505: —	
	1928 ..	55,000: —	96,553: — „		41,553: —
			Överskott	298,426: —	294,876: —

Som det visat sig att räntorna böra beräknas efter en högre räntesats än som hittills jämlikt beslut av Stadsfullmäktige tillämpats, äro för nästkommande år räntorna å verkens lån beräknade efter 5.1 % i stället för såsom hittills 4.5 %, vilket medfört ökade utgifter för verken med omkring 9,500 kronor.

Utöver enligt amorteringsplanen fastställda amorteringar å ugnar och sådana apparater vid gamla gasverket, som ej kunna komma till användning i det nya, skulle kvarstå ett oamorterat belopp av kr. 5,834. Då det nya gasverket skall sättas i drift nästa år har styrelsen i förslaget upptagit en extra amortering vid gasverket av nämnda belopp.

Elektricitetsverkets stat har beräknats efter nu gällande taxor för ditsribution av elektrisk ström. Då emellertid dessa taxor i vissa avseenden måste anses vara för höga, vilket även och med rätta från olika håll framhållits, har styrelsen företagit en revision av desamma och får härmed framlägga ett förslag till sänkning. Styrelsen har därvid även tagit hänsyn till vad som tillämpas i andra jämförbara städer i landet, såsom Uppsala, Eskilstuna, Örebro etc. Vid förslagets upprättande har styrelsen utgått ifrån att belysningspriset 40 öre pr kilowattimme (taxa 4) skall sänkas till 35 öre och att övriga taxor, som stå i sammanhang med nämnda taxa, sänkas i ungefär samma omfattning.

N:o 63. *Budgetförslag 1928 Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Taxa 1.

Oförändrad.

Taxa 2.

Tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström. (För mindre abonnenter med intermittent drift). Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

nu:

de första	3000 kilowatt-timmarna med	22	öre	per	kw.-tim.
de följande 5000	„ „	18	„	„	„
och all ström därutöver	„	15	„	„	„

Årliga avgiften beräknas i varje fall till 25 kronor, även om förbrukningen icke skulle motsvara denna summa. Abonnent äger dock att utfå kraftström efter samma pris som för belysningsström, i vilket fall han ej är skyldig att erlägga nämnda minimiavgift.

Styrelsens förslag:

de första	3000 kilowatt-timmarna med	20	öre	per	kw.-tim.
de följande 5000	„ „	16	„	„	„
och all ström därutöver	„	13	„	„	„

I övrigt lika.

Taxa 3.

Kombinerad tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström. (För mindre och större abonnenter med kontinuerlig drift).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av kr. 100: — pr maximal kilowatt och år samt
b) en förbrukningsavgift av 6 öre kilowattimmen.

Minsta effekt, varom avtal kan träffas, är 0.5 kilowatt. Kraftbeloppet må dock, om styrelsen därtill finner anledning, sättas lägre.

Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets 4 högsta månadsavläsningar.

Här föreslås att förbrukningsavgiften sänkes till 5 öre kilowatt-timmen men att grundavgiften behålles oförändrad.

Taxa 4.

Belysningstariff. Likström och lågspänd växelström. (För belysningsabonnenter).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

de första	1000 kilowatt-timmarna med	40	öre	per	kw.-tim.
de följande 4000	„ „	38	„	„	„
och allt därutöver	„	34	„	„	„

N:o 63.

Budget-förslag 1928.

Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Styrelsen föreslår:

de första	1000 kilowatt-timmarna	med	35	öre	per kw.-tim.
de följande 4000	„	„	33	„	„ „
och allt därutöver		„	30	„	„ „

Dessutom föreslår styrelsen sådant tillägg till denna taxa, att för skyltbelysning i affärer skall från kl. 7 em. tillämpas ett belysningspris av 20 öre per kilowattimme. Detta pris skall emellertid ej få tillämpas i sådana fall, då affären hålles öppen efter kl. 7 e. m. Då abonnent önskar använda sig av sistnämnda pris, uppsättes särskild mätare, som automatiskt inkopplas medelst omkopplingsur. Efter 20 öre uttagen ström får ej tillgodoräknas med avseende på den fallande skalan för övrig ström enligt taxa 4.

Taxorna 5, 6 och 7.

Oförändrade.

Taxa 8.

Kombinerad utrymmes- och mätartariff. Likström och lågspänd växelström.

(För belysnings- och andra hushållsändamål, såsom kokning, uppvärmning, strykning etc.)

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris för år av 27 öre per kvadratmeter golvyta av bostadslägenheten, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas, samt

b) en förbrukningsavgift av 16 öre kilowattimmen.

Högsta effekt, abonnent samtidigt får tillgodogöra sig såväl för belysnings- som andra ändamål, är 1,000 watt eller eventuellt därutöver intill den myckenhet, som svarar mot den för hela hans belysningsinstallation erforderliga strömmängden. Om så anses erforderligt, må s. k. strömbegränsare anbringas.

Minsta grundavgift för abonnent skall utgöra 10 kr. pr år.

Det förutsättes att abonnent, som använder sig av denna taxa, under vintermånaderna undviker användning av hushållsapparater under tiden från solnedgången till kl. 7 e. m., men att abonnent edjest använder sig av elektrisk ström även för andra än belysningsändamål.

Styrelsen föreslår ett grundpris av 25 öre per kvadratmeter golvyta samt ett förbrukningspris av 15 öre kilowattimmen.

Taxa 8 a.

(Antagen den 29 april 1926).

Kombinerad utrymmes-, effekt- och mätartariff. Likström och lågspänd växelström, 220 volt.

(För kokning, belysning, uppvärmning, strykning, motordrift och andra hushållsbehov).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av 50 öre per kvadratmeter golvyta av bostadslägenheten, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas.

N:o 63. Budgetförslag 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

b) en anslutningsavgift av 100 kr. per eventuellt abonnerad kilowatt och år,

c) en förbrukningsavgift av 3 öre per kilowattimme intill och 8 öre per kilowattimme över effektgränsen resp. i sistnämnda avseende 7 öre inom områden, där gasledning ej finnes framdragen.

Styrelsen föreslår att grundavgiften per kvadratmeter golvyta sänkes till 45 öre.

Taxa 9.

Kombinerad tariff för kraft och lyse. Växelström, normalspänning 6,000 volt.

(För lantbrukare).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris av 5 kr. pr andel och år, därvid en andel motsvarar 1 hektar åkerjord eller 1 st. ljuspunkt, samt

b) en förbrukningsavgift av 7 öre kilowattimmen, mätt på högspänningssidan. Sker uppmätning på lågspänningssidan, skall abonnent ersätta tomgångsförlusterna i transformatorn.

Styrelsen föreslår att avgiften per andel sänkes från 5 till 4 kr. Under antagande att prissänkningarna ej medföra ökad användning av ström, skulle desamma innebära följande minskning i stadens inkomster:

Taxa 2	Kr.	4,800: —
„ 3	„	1,900: —
„ 4	„	38,700: —
„ 8	„	1,900: —
„ 8 a	„	200: —
„ 9	„	1,400: —
	Kronor	48,900: —

Dels emedan taxan för skyltbelysning säkerligen kommer att öka inkomsterna vid verket och dels på grund av att prissänkningen bör animera till ökad strömförbrukning i allmänhet torde man kunna antaga att de minskade inkomsterna år 1928 stanna vid 40,000: — kronor.

I fråga om gatubelysningen föreslår styrelsen följande:

Vegaföreningen äger endast gatubelysning med 3 st. lampor utefter Tunbyvägen och har därför gjort framställning om 2 st. lampor i gatukorsningarne inom föreningens område. Enär belysning saknas inom detta numera rätt tätt bebyggda område, förordar styrelsen bifall till berörda framställning. Anläggningskostnaden uppgår till 160 kr. och årliga kostnaden för 2 st. elektriska nattbrinnare till 200 kr.

I Karlsgatan och däromkring liggande gator uppgå avstånden mellan lyktorna till omkring 100 meter och då gatutrafiken därstädes numera är

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

gnaska betydande, böra 3 st. av Karlsgatans gaslyktor, vilka äro aftonbrinnare och sålunda släckas klockan halv 12, omändras till morgonbrinnare. Enär ifrågavarande lyktor äro placerade i korsningarne mellan Karlsgatan och mot denna gående tvärgator, nämligen Timmermans-, Östermalms- och Nygatan, upplysa de även dessa tvärgator. Omändringen till morgonbrinnare medför en årlig kostnad av 225 **kronor.**

För anskaffande av inventarier, instrument och apparater plägar anvisas ett visst anslag, för innevarande år 1,000 kr., att utgå ur verkens amorteringsfond, men anser styrelsen att i förevarande fall ev. kostnader böra bestridas genom verkens driftmedel, varför styrelsen ej upptagit något extra anslag för ifrågavarande ändamål.

För år 1928 föreslår styrelsen samma belopp som för innevarande år, nämligen 10,000 kronor till bestridande av kostnaden för diverse mindre utsrtäckningar av ledningsnäten jämte serviser.

Under åberopande av det här anförda hemställer styrelsen att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att godkänna förestående förslag angående pris å elektrisk ström enligt taxorna 2, 3, 4, 8, 8 a och 9, och skulle taxorna i de delar ändring föreslås få följande lydelse:

Taxa 2:

de första 3000 kw.-tim betalas med 20 öre pr kw.-tim.,

de följande 5000 kw.-tim. betalas med 16 öre pr kw.-tim.

och all ström därutöver med 13 öre pr kw.-tim.

Taxa 3:

b) en förbrukningsavgift av 5 öre pr kwt.

Taxa 4:

de första 1000 kw.-tim. med 35 öre pr kw.-tim.,

de följande 4000 kw.-tim. med 33 öre pr kw.-tim

och allt däröver med 30 öre pr kw.-tim.

Skyltbelysning för affärer från kl. 7 e. m. 20 öre pr kw.-tim. Taxan får dock ej användas för det fall affären hålles öppen efter kl. 7 e. m.

Då abonnent önskar använda sig av sistnämnda pris, uppsättes omkopplingsur och särskild mätare.

Efter 20 öre uttagen ström får ej tillgodoräknas med avseende på den fallande skalan för övrig ström enligt taxa 4.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Taxa 8:

a) ett grundpris för år av 25 öre pr kwm. golvyta av bostadslägenheten, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas.

b) en förbrukningsavgift av 15 öre pr kw.-tim.

Taxa 8 a:

a) en grundavgift av 45 öre pr kwm. golvyta av bostadslägenheten, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas.

Taxa 9:

a) ett grundpris av 4 kr. pr andel och år, därvid en andel motsvarar 1 hektar åkerjord eller 1 st. ljuspunkt.

2:o) att av uttaxerade medel anvisa ett anslag av 160 kr. för utökning av gatubelysningen inom Vegaföreningens område,

3:o) att ur tekniska verkens amorteringsfond bevilja ett förslagsanslag av 10,000 kr. till täckande av kostnaderna för diverse mindre ledningsutsträckningar jämte serviser,

4:o) att i övrigt godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1928.

Västerås den 9 november 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. H 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Vatten- och avloppsledningssamt Gas- och Elektricitetsverken för år 1928.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:	
Föreståndaren, 49: IV	8,625: —
Assistenten vid vatten-, avloppslednings- och gasverken, 36: IV	4,707: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 36: IV	4,707: —
Kamreraren, 36: IV	4,707: —
Bokhållaren, 19: IV	2,325: —
Kassörskan, 19: IV	2,325: —
Förrådsförmannen, 19: IV	2,325: —
Manligt kontorsbiträde 1:a kl., 15: IV, 2 st. à 1,893: —	3,786: —
Kvinnligt kontorsbiträde 1:a kl., 14: I	1,470: —
Manligt kontorsbiträda 2:a kl., 13: IV	1,677: —
Avläsareförmannen, 17: IV	2,109: —
Avläsare, 16: IV, 3 st. à 2,001: —	6,003: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal	27,814: —
Ritbiträde, förslagsvis	1,920: —
Revisionskostnader	1,200: —
Springpojkar	1,000: —
Extra kontorshjälp	1,000: —
Kronor	77,700: —
Därav påföres:	
Vattenverket	10,900: —
Avloppsledningarna	7,000: —
Gasverket	17,000: —
Elektricitetsverket	38,000: —
Installationsarbeten	4,800: —
Kronor	77,700: —
Diverse utgifter:	
Läkarearvode, avlöning och medicin	7,900: —
Olycksfallsförsäkring och -ersättning	2,500: —
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.	5,000: —
Transport	15,400: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

	Transport		15,400:—
Telefonavgifter för ledningar till:			
Föreståndarens exp. och bostad	250:—		
Kamrerarens exp.	110:—		
Assistenternas exp. och bostäder	250:—		
Förrådet	110:—		
Förmännens exp.	186:—		
Elektricitetsverket	160:—		
Vattenverket	210:—		
Vattenborgen	110:—		
Gasverket, Kungsängen	110:—		
Montörförmannens bostad med ankn.	160:—		
Gasmästarens bostad	70:—		
Rörnätsförmannens bostad	70:—		
Samtalsavgifter, förslagsvis	504:—		2,300:—
Renhållning, eldning, städning och belysning av kontor och förråd			4,000:—
Brandförsäkringar för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg			4,300:—
Diverse såsom resor, föreningsavgifter m. m.			1,000:—
		Kronor	27,000:—

Därav påföres:	
Vattenverket	3,700:—
Avloppsledningarna	2,400:—
Gasverket	5,900:—
Elektricitetsverket	13,300:—
Installationsarbeten	1,700:—
Kronor	27,000:—

Vattenverket.

INKOMSTER:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	187,000:—
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200:—
Installationsarbeten	800:—
Kronor	189,000:—

UTGIFTER:

Driftkostnader:	
Elektrisk ström, tillsyn av ledningsnät m. m.	25,400:—
Underhållskostnader:	
Fastigheter, maskiner, ledningsnät	17,700:—
Transport	43,100:—

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Transport				43,100: —
Avlöningar och pensioner:				
Förvaltningen enligt ovan			10,900: —	
Maskinmästaren, 20: IV		2,433: —		
Maskinisten, 16: IV		2,001: —		
Rörnätsförmannen, 18: IV		2,217: —		
Vårdaren av Vattenborgen, 14: IV		1,785: —		
Pensionären Sofia Risberg (25/11 1920)		500: —		
Pensionären Augusta Lönnqvist (28/3 1923)		600: —		
Understödstagare J. G. Johansson (25/1 1929)		600: —		
Pensionär C. J. Pettersson (26/3 1925) (hälften)		315: —		
		10,451: —		
Dyrtidstillägg		7,139: —		
		17,590: —		
Avgår:				
Värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1,646: —			
Andel i avlöning till förmän: Avloppsledning och gasverk, vardera 1,275: —	2,550: —	4,196: —	13,394: —	24,294: —
Diverse ugifter:				
Förvaltningen enligt ovan			3,700: —	
Brandförsäkringar och utskylder			7,865: —	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö		1,600: —		
Avgift till Hamre gård		150: —	1,750: —	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö			400: —	
Analyser och skjutsar m. m.			400: —	
Avskrivning av fordringar			500: —	14,615: —
Räntor och amortering:				
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):				
Räntor			25,791: —	
Amortering			26,420: —	52,211: —
Inköp av vattenmätare, förslagsvis				1,200: —
Summa utgifter				135,420: —
Inkomst utöver utgifter				51,580: —
Kronor				187,000: —

Avloppsledningarna.

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	3,100: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	13,700: —	16,800: —
Transport		16,800: —

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Transport			16,800: —
Underhållskostnader:			
Pumpstation och ledningsnät			9,000: —
Avlöningar:			
Förvaltningen enligt ovan		7,000: —	
Andel i avlöning till rörnätsförman		1,275: —	
Avlöning för driften i pumpstationen		3,900: —	
Pensionären K. Hultberg (25/8 1927)	820: —		
Dyrtidstillägg till K. Hultberg	410: —	1,230: —	13,405: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan			2,400: —
Räntor och amortering:			
Enligt planen för obligationslånen:			
Räntor		39,951: —	
Amortering		14,997: —	54,948: —
Summa utgifter			96,553: —
Avgår inkomster för c:a 2,200 vattenklosetter à 25: — kr.			55,000: —
Utgifter utöver inkomster			41,553: —

Gasverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	31,400: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	252,000: —
Koks och tjära	80,000: —
Installationsarbeten	800: —
Kronor	363,900: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:			
Gaskol		124,700: —	
Övriga omkostnader		20,600: —	145,300: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare			23,300: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		17,000: —	
Gasmästaren, 22: IV	2,631: —		
Justeraräreförmannen, 18: IV	2,217: —		
Transport	4,848: —	17,000: —	168,600: —

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Transport	4,848: —	17,000: —	168,600: —
Pensionären A. H. Eriksson (30/10 1919) ...	1,170: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905) hälften	500: —		
Pensionären C. J. Pettersson (26/3 1925) ..	315: —		
Pensionären C. G. Gustavsson (22/6 1925) ...	1,170: —	8,003: —	
Dyrtidstillägg		4,959: —	
Andel i avlöning till rörnätsförman		1,275: —	
Eldare		35,000: —	
		66,237: —	
Avgår värdet av gasmästarens naturaförmåner		823: —	65,414: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		5,900: —	
Brandförsäkringar och utskylder		7,000: —	
Bränsle åt gasmästaren		200: —	
Hyra för bostad åt gasmästaren		950: —	
Analyser, skjutsar m. m.		700: —	
Avskrivning av fordringar		1,000: —	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/5 1917)		2,800: —	18,550: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor		24,076: —	
Amortering		24,578: —	48,654: —
Nionde årets amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—18 (15 år)			5,514: —
Inköp av gasmätare år 1928, förslagsvis			5,000: —
Slutamortering av gamla gasverkets ugnar och äldre apparater			5,834: —
		Summa utgifter	317,566: —
Inkomster utöver utgifter			46,334: —
		Kronor	363,900: —

Elektricitetsverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	31,140: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	618,100: —
Installationsarbeten	760: —
Kronor	650,000: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Elektrisk energi	108,000: —	
övriga driftkostnader	19,400: —	127,400: —
Transport		127,400: —

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

			Transport	127,400: —
Underhållskostnader:				
Fastigheter, maskiner, batterier, lednnigsnät och mätare				63,700: —
Avlöningar och pensioner:				
Förvaltningen enligt ovan		38,000: —		
Maskinmästaren, 26: IV	3,027: —			
Maskinisterna, 17: IV, 3 st. à 2,109: —	6,327: —			
Montörförmannen, 19: IV	2,325: —			
Justerareförmannen, 18: III	2,088: —			
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905) hälften	500: —			
Pensionären Hilma Boholm	598: —	14,865: —		
Dyrtidstillägg		10,344: —		
Extramaskinist, förslagsvis		3,500: —		
		66,709: —		
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		823: —		65,886: —
Turbinhusdriften:				
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000: —		
Tillsyn av maskinerna samt reglering av dammluckor		500: —		
övriga kostnader för drift och underhåll		1,000: —		4,500: —
Diverse utgifter:				
Förvaltningen enligt ovan		13,300: —		
Brandförsäkringar och utskylder		32,950: —		
Bränsle åt maskinmästaren		200: —		
Skjutsar och diverse		1,500: —		
Avskrivning av fordringar		2,500: —		50,450: —
Räntor och amortering:				
Enligt särskild plan (31/11 1911):				
Räntor:				
Elektricitetsverket	39,960: —			
Turbinhuset	1,651: —	41,611: —		
Amortering:				
Elektricitetsverket	51,174: —			
Turbinhuset	1,764: —	52,938: —		94,549: —
Inköp av elektriska mätare år 1928, förslagsvis				5,000: —
			Summa utgifter	411,485: —
Inkomster utöver utgifter				238,515: —
			Kronor	650,000: —

Västerås den 9 november 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 63.

Budget-förslag 1928.

Hamnen.

Bil. Litt. I 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för hamnen för år 1928 och dävid anföra.

För vinnande av större överskådlighet har styrelsen uppställt det föreliggande förslaget på enahanda sätt, som stadens övriga förvaltande nämnder och styrelser bruka redigera sina budgetförslag.

Hamnmaskinernas budget har sålunda influtit i huvudbudgeten och ej som hittills uppförts såsom specialbudget.

Under den senare tiden har gamla hamnen börjat trafikeras av större ångfartyg, vilka hava sin tilläggsplats vid östra kajen. Rännan där är så smal, att grundstötningar vid fartygens förhalning förekommit. Genom ett uppförande av en dukdalb utanför kajen kunna dessa olägenheter undanröjas. För täckande av kostnaderna härför begäres under "nyanläggningar" ett anslag å 1,000 kronor.

En del reparationer å hamnens material skulle kunna utföras av hamnpersonalen, därest en lämplig lokal härför stode till buds. Inom hamnskjulet, omedelbart söder om hamnpaviljongen, finnes utrmymme för en mindre verkstad. För dess inredning, omboning av väggar m. m. erfordras ett anslag å 640 kronor, vilket anslag är upptaget under rubriken "nyanläggningar".

Innevarande års anslag å 6,000 kronor för underhåll och reparationer av kajer, dukdalber och båtbryggor begäres förhöjt till 10,000 kronor. Därav beräknar styrelsen för kajer och dukdalber — varav särskilt kajerna behöva undergå en del nödvändiga reparationer — 7,000 kronor, samt för reparationer av båtbryggor, vilka ganska genomgående befinna sig i synnerligen dåligt skick, 3,000 kr. På en del sträckor äro bryggorna nära nog obrukbara och kunna ej utan risker användas.

I sitt förslag till budget för innevarande år gjorde hamnstyrelsen, under påpekande av det dåliga skick vari träkajerna till östra hamnbyggnaden voro, framställning om ett reparationsanslag av 5,000 kronor, vilket anslag dock ej av Stadsfullmäktige beviljades. Sedan dess hava kajerna varit i bruk ännu ett år, och äro nu reparationer oundvikliga. För påbörjande av dessa begär Hamnstyrelsen ett anslag å 8,500 kronor.

Anslaget för underhåll av inventarier torde kunna sänkas till 100 kr.

Under rubriken "löner och arvoden" märkes, att lön för hamnkaptenen är upptagen i 33 lönegruppens 3:dje lönegrad enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1927. Efter med befälet å fartyg i regelbunden trafik förda underhandlingar har ersättning för av dem förrättad uppbörd kunnat nedbringas från 10 till 7 % å uppbördsbeloppet. Då detta senare upptagits till 40,000 kronor beräknas ersättningen till 2,800 kronor.

Det balanserade underskottet — skulden till Drätselkammaren — har förslagsvis minskats med det belopp 5,000 kronor, som i 1927 års stat beräknats som avbetalning. Det verkliga beloppet framkommer sedermera vid blivande bokslut.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Hamnen.*

I hamnmaskinernas utgiftsbudget förekommer jämfört med innevarande års stat ingen annan förändring än att maskinistförmannen, såsom berättigad till ännu ett ålderstillägg, uppflyttats i 18: III.

Dyrtidstillägg äro beräknade efter indextal 175.

Inkomsterna av hamnavgifter för varor och fartyg äro genomgående högre beräknade än i innevarande års stat, vilken åtgärd styrelsen har välgrundad anledning företaga med hänsyn till den alltmer växande trafiken i hamnen.

Även inkomsterna av uthyrning av båt- och upplagsplatser torde kunna höjas.

De skäl, som i fjolårets budgetsförslag angåvos för den alltmer sjunkande inkomsten av kranhyror, synes tyvärr fortfarande äga giltighet och hava därför inkomsterna av angivna hyror måst sänkas något.

Hamnstyrelsen hemställer,

att Stadsfullmäktige ville fastställa bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för styrelsen för år 1928.

Västerås den 26 oktober 1927.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. I 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads hamn år 1928.

UTGIFTER:

A. Den egentliga hamnen.

A. Nyanläggningar:		
3:dje, 1928 års, avbetalning å reparationsanslaget å kr. 20,932: 12 (16/12 1924—29/1 1925)	4,186: 42	
Uppförande av dukdalb vid östra kajen	1,000: —	
Inredande av verkstad för hamnens behov	640: —	5,826: 42
Transport		5,826: 42

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Hamnen.

Transport				5,826: 42
a. 1. Underhåll och reparationer:				
1a. Kajer, dukdalber och båtbryggor		10,000: —		
1b. Särskilt anslag för påbörjande av reparationer av östra kajen		8,500: —	18,500: —	
2. Grusning å hamnen			500: —	
3. Hamnskjulen			200: —	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar			100: —	
Drift och underhåll av motorbåten			200: —	19,500: —
b. Löner och arvoden:				
Hamnkaptenen, 33: III (25/8 1927)			4,002: —	
Dyrtidstillägg			2,400: 60	
Biträde å hamnkontoret			1,800: —	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)			4,000: —	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 7 % å uppbörden, kr. 40,000: —			2,800: —	15,002: 60
c. övriga utgifter:				
1. Hamnkontoret:				
Hyra av lokal		500: —		
Skrivmaterial och tryck		300: —		
Telefonavgifter för ledningar till:				
Hamnkontoret	110: —			
Hamnkaptenens bostad	70: —			
Kranmaskinistförmannens bostad	70: —			
Samtalsavgifter, förslagsvis	75: —	325: —		
Städning och eldning		250: —	1,375: —	
2. Belysning å hamnen			1,200: —	
3. Renhållning å hamnen			1,800: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet			100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström			48: —	
6. Premie för olycksfallsförsäkring			250: —	
7. Diverse och oförutsedda utgifter			229: 79	5,002: 79
Transport				45,331: 81

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Hamnen.*

Transport 45,331:81

d. 1. Räntor:
Hamnbyggnaden:
(Enl. av Stadsfullm. den 22 dec. 1920 godkänd plan)

Andel i obligationslån:	Resterande lånebelopp	Ränta	
1896 års lån à 5 %	7,905:—	395:25	
1907 „ „ à 4,5 %	120,225:—	5,410:13	
1916 „ „ à 5 %	98,137:—	4,984:25	
1919 „ „ à 6 %	140,400:—	8,424:—	
Förskotterat av Drätselkammaren för den nya hamnbyggnaden, kr. 183,599:29, ränta härå efter 5 %		9,179:96	
Ränta å beräknat balanserat underskott i hamnkassan, kr. 183,000:— à 5 %		9,150:—	37,543:59

d. 2. Kapitalavbetalningar å lån:

Andel i obligationslån:	Ursprungl. lånebelopp	Resterande lånebelopp	Årets amortering		
1896 års lån à 5 %	91,905:01	7,905:—	3,000:—		
1907 „ „ à 4,5 % (beslut år 1907)	229,000:—	120,225:—	5,725:—		
1916 års lån à 5 % (beslut år 1914)	113,000:—	98,137:—	1,652:—		
1919 års lån à 6 % (beslut år 1917)	150,000:—	140,400:—	1,550:—	11,927:—	94,802:40

B. Hamnmaskiner:

b. Löner och arvoden:				
En maskinistförman, 18: III...	2,088:—			
Dyrtidstillägg	1,539:60	3,627:60		
Kranskötare, förslagsvis		4,000:—	7,627:60	
c. Driftkostnader:				
Strömförbrukning för kranar		1,200:—		
d. Underhåll och reparationer		1,500:—		
e. Diverse utgifter, förslagsvis		170:—	2,870:—	10,497:60

Summa kronor 105,300:—

INKOMSTER:

A. Den egentliga hamnen.

f. Hamnavgifter för varor:

1. Ångfartyg i regelbunden trafik	40,000:—	
2. Andra fartyg	30,000:—	70,000:—

Transport 70,000:—

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Hamnen.

		Transport	70,000: —	
g. Hamnavgifter för fartyg:				
1. Ångfartyg	9,000: —			
2. Segelfartyg	900: —			
3. Pråmar	2,100: —	12,000: —		
i. Uthyrning av båtplatser	5,200: —			
k. Uthyrning av upplagsplatser i hamnen	1,000: —			
l. Uthyrning av varuskjul	950: —			
m. Uthyrning av mark för fotogenmagasin	3,000: —	10,150: —	92,150: —	
B. Hamnmaskiner:				
f. Kranhyror för kran:				
1. N:r I	3,500: —			
2. „ II	3,200: —			
3. „ IV	800: —			
4. „ V	300: —			
5. „ VI	5,000: —			
7. „ VIII	200: —	13,000: —		
g. Markhyra för kran n:r III		150: —	13,150: —	
		Summa kronor	105,300: —	

Bil. Litt. K 1.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Lantegendomsnämnden.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för renhållningsverket, svingården, lantbruket och skogarna för år 1928 och i anledning därav anföra.

Jämfört med innevarande års stat företer det föreliggande budgetsförslaget mycket små avvikelser.

Renhållningsverket.

Renhållningsarbetarne Johansson och Karlsson äro berättigade till uppflyttning i 4:de lönegraden. Posterna "utfodring och hästskoning" å "Stallet" ävensom "drivkraft för blandningsmaskin" äro obetydligt sänkta. Ökade utgifter för premier för olycksfallsförsäkring och brandstod föranleda en mindre höjning av anslaget härför. Nödvändig målning av bostadshuset för renhållningsarbetarne har förorsakat en höjning av underhållsanslaget för byggnader från 700 till 1,500 kronor.

På inkomstsidan märktes att försäljningen av stallströ och sopor beräknas giva något större inkomst, då däremot mindre åtgång av torvmull är orsak till sänkt inkomstpost.

Svingården.

En del mindre reparationer vid svingården påfordra höjning av anslaget härför.

Sjunkande priser å fläsk föranleder Nämnden att beräkna inkomsten från svingården 1,000 kronor mindre än innevarande år.

Lantbruket.

Utgiftsposterna för utsäde till Nordanby och Malma äro något höjda, beroende på att större areal skall besås. Vid Kristiansborg är förhållandet omvänt.

Däremot äro utgiftsposterna, som avse utfodring i stallen och ladugården, sänkta till följd av beräknade lägre kraftfoderpriser och något mindre hästantal.

Inkomsten av diverse jordbruksprodukter har för år 1928 beräknats något lägre än innevarande år.

Skogarna.

Beträffande skogarna torde endast behöva anmärkas, att såväl utgifter för som inkomster därav äro något lägre beräknade i detta förslag jämfört med årets budget.

N:o 63. *Budgetsförslag 1928. Lantegendomsnämnden.*

Nämnden hemställer,

att Stadsfullmäktige ville fastställa bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1928.

Västerås den 25 oktober 1927.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. K 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Lantegendomsnämnd för år 1928.

Renhållningsverket.

UTGIFTER:

a. Anskaffning och underhåll av inventarier:

1. Inköp och underhåll av kärl			800:—	
2. Inköp och underhåll av inventarier			2,000:—	
3. Beklädnadspersedlar			1,200:—	4,000:—

b. Löner och arvoden:

1 o. 2. Förvaltaren, lön 41: IV	5,883:—			
Dyrtidstillägg	2,964: 90			
Bokhållarens lön	4,335:—			
Revisionskostnader	225:—			
	13,407: 90			
Av ovanstående påföres renhållningsverket hälften		6,703: 95		
Kontorsbiträde av 2:dra klass, lön 12: IV	1,569:—			
Personligt lönetillägg	175:—	1,744:—		
En förman, lön 18: IV	2,217:—			
En fodermarsk, lön 17: IV	2,109:—			
Tolv renhållningsarb. (Mallmén, E. Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin,				
Transport	4,326:—	8,447: 95		4,000:—

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Lantegendomsnämnden.*

Transport	4,326: —	8,447: 95		4,000: —
Kihlgren, A. Andersson, Sunesson, Persson, Johansson och Karlsson, lön 16: IV à 2,001: —	24,012: —			
En renhållningsarb. (Dahl) lön 16: III	1,884: —	30,222: —		
Dyrtidstillägg till ovanstående		23,873: 10		
Pension till f. d. renhållningsarbetaren G. Karlsson	1,300: 65			
Dyrtidstillägg härå	650: 33	1,950: 98		
		64,494: 03		
Avgår bostadsförmåner, värderade till (2 st. à 550: —, 4 st. à 337: 50 och 5 st à 375: — kr.		4,325: —	60,169: 03	
3. Hyra för bostäder till 5 st. arbetare à 375: — kr. pr st.			1,875: —	
4. Extra kontorsbiträde			1,000: —	
5. Extra arbetare			13,000: —	
6. Kostnader för arbetarnas semester			2,500: —	78,544: 03
c. Inköp av torvmull				9,000: —
d. Stallet:				
1. Utfodring			5,310: —	
2. Hästskoning			700: —	
3. Underhåll av seldon, täcken och presenning			600: —	
4. Försäkring av hästar			200: —	6,810: —
e. Övriga utgifter:				
1. Hyra för kontor			1,000: —	
2. Olycksfallsförsäkring			400: —	
3. Kontorsböcker och skrivmaterial			400: —	
4. Vattenavgifter			150: —	
5. Sotning			65: —	
7. Brandstodsavgifter			400: —	
8. Belysning och värme i fabriken och kontoret samt städning			800: —	
9. Underhåll av byggnader			1,500: —	
10. Telefonavgifter för ledningar till:				
Kristiansborgs gårdskontor		250: —		
Renhållningsverkets kontor:		190: —		
Renhållningsfabriken		114: —		
Förman Janssons bostad (extra kl.)		80: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis		50: —	684: —	
11. Läkare, veterinär, medicin och sjukvårdsavgifter			350: —	
Transport			5,749: —	98,354: 03

N:o 63. Budgetsförslag 1928. Lantegendomsnämnden.

	Transport	5,749: —	98,354: 03
12. Drivkraft för blandningsmaskin		1,000: —	
13. Div. utgifter samt skatter		700: —	7,449: —
	Summa kronor		105,803: 03

INKOMSTER:

Försäljning av stallströ och sopor	3,000: —
Försäljning av torvmullspudrett	11,000: —
Försäljning av torvmull	500: —
Hämtningsavgifter	43,000: —
Summa kronor	57,500: —

Svingården.

UTGIFTER:

a. Kraftfoder, förslagsvis	14,000: —
b. Inköp av grisar, förslagsvis	3,000: —
c. Avlöningar	3,000: —
d. Transport av svinmat och övriga körningar	3,000: —
e. Ved, lyse, reparationer och diverse	3,000: —
Summa kronor	26,000: —

INKOMSTER:

Försäljning av fläsk	35,000: —
Summa kronor	35,000: —

Lantbruket.

UTGIFTER:

a. Anskaffning av inventarier			2,000: —
b. Driftkostnad:			
1. Arrende för Nordanby	1,500: —		
2. Arrende för Kungsängen	200: —		
3. Arrende för del av Ö. Utmarken	2,000: —		
4. Arrende för Malma	3,500: —		
5. Arrende för Kristiansborg	3,037: —		
6. Arrende för del av Carlsberg	200: —	10,437: —	
7. Avlöningar till arbetare, bokhållare och förvaltare	54,300: —		
Avgår naturaförmåner till bokhållare och förvaltare	2,200: —	52,100: —	62,537: —
Transport			64,537: —

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Lantegendomsnämnden.*

Transport			64.537: —
c. Produkter av egen skörd samt inköpt:			
1. Till utsäde:			
Nordanby	3,800: —		
Malma	3,600: —		
Kristiansborg	1,750: —	9.150: —	
2. Till stallet:			
Nordanby	3,950: —		
Malma	5,000: —		
Kristiansborg	3,160: —	12,110: —	
Till ladugården		11,850: —	33,110: —
d. Underhåll och reparationer:			
1. Underhåll av seldon		900: —	
2. Underhåll av fordon och redskap		3,000: —	
3. Underhåll av hus		2,000: —	5.900: —
e. övriga utgifter:			
1. Hästskoning		600: —	
2. Häst- och brandförsäkring		1,000: —	
3. Driftkostnad för motorplog		1,200: —	
4. Komposter och pudrett från Renhållningsverket		4,000: —	
5. Läkare, veterinär och medicin		500: —	
6. Krono-, kommunal-prästutskylder		3.100: —	
7. Avverkningskostnad för ved		750: —	
8. Elektrisk ström		1,200: —	
9. Hägnadskostnader		500: —	
10. Telefonavgifter för ledningar till:			
Nordanby och Malma	198: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis	27: —	225: —	
11. Diverse utgifter (skördegarn, pressträd m. m.)		2,500: —	
12. Olycksfallsförsäkringar		425: —	16.000: —
f. Grundförbättringar:			
1. Dikning, stensprängning och kalkning			1,500: —
Summa kronor			121.047: —

INKOMSTER:

1. Diverse jordbruksprodukter:		
Nordanby	37,697: —	
Malma	34,570: —	
Kristiansborg	19,680: —	91,947: —
2. Från ladugården		16,000: —
Transport		107.947: —

N:o 63.
Budgetsförslag 1928. Lantegendomsnämnden.

Transport	107,947: —
3. Körningar	10,000: —
4. Trädgården vid Malma	800: —
5. Hyror	1,500: —
6. Hyra för potatislotter	800: —
Summa kronor	121,047: —

Skogarna.

UTGIFTER:

a. Löner och arvoden:			
Skogvaktaren, lön 18: IV	2,217: —		
Dyrtidstillägg	1,598: —	3,815: —	
Avgår för bostad och vedbrand		600: —	
		3,215: —	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		350: —	3,565: —
b. övriga utgifter:			
1. Skogvaktaren för hållande av cykel		30: —	
2. Telefonavgift med extra klocka		80: —	
3. Hägnadskostnader		200: —	
4. Utskylder		425: —	
5. Rensning av skogsdiken		675: —	
6. Skogskultur och röjning i plantskolor		300: —	
7. Diverse utgifter		125: —	1,835: —
Summa kronor			5,400: —

INKOMSTER:

Rotvärde å div. virke	6,500: —
Summa kronor	6,500: —

SAMMANDRAG:

	Utgifter:	Inkomster:	överskott:	Brist:
Renhållningsverket	105,803: 03	57,500: —	—: —	48,303: 03
Svingården	26,000: —	35,000: —	9,000: —	—: —
Lantbruket	121,047: —	121,047: —	—: —	—: —
Skogarna	5,400: —	6,500: —	1,100: —	—: —
Summa kronor	258,250: 03	220,047: —	10,100: —	48,303: —

Brist att genom uttaxering fyllas	38,203: 03
Summa kronor	258,250: 03

Bil. Litt. L.

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Badhusstyrelsen.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads badhus år 1928.

17 A. Kallbadhuset.

UTGIFTER:

a. Avlöningar:			
En biljettförsäljerska	420: —		
En biträdande simlärarinna	420: —		
En biträdande simlärare	420: —		
Arvode till kontrollanten	200: —	1,460: —	
b. övriga utgifter:			
Annonser och trycksaker	150: —		
Isväckning och diverse arbeten	1,000: —		
Utskylder	160: —		
Brandförsäkringspremier	126: —		
Oförutsedda utgifter	104: —	1,540: —	3,000: —
		Summa kronor	3,000: —

INKOMSTER:

Badavgifter	2,900: —	
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100: —	3,000: —
	Summa kronor	3,000: —

17 B. Varmbadhuset.

UTGIFTER:

Andel i obligationslån:				
Ränta	8,661: 23			
Amortering	4,946: 17	13,607: 40		
a. Avlöningar och pensioner:				
Badmästaren, 16: IV			2,001: —	
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle			823: —	1,178: —
Maskinisten, 16: IV				2,001: —
Eldaren, 14: IV			1,785: —	
Transport			1,785: —	3,179: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Badhusstyrelsen.

Transport	1.785:—	3.179:—		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	519:—	1,266:—		
Biljettförsäljerska, 9: IV		1,245:—		
Badaren, 13: III (anst. 1/11 1919)		1.578:—		
En baderska, lön	750:—			
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	519:—	231:—		
3 baderskor, lön à 750 kr.		2,250:—		
1 vakt i simhall, lön		1,020:—		
1 vakt i folkbadet, lön		930:—		
2 tvätterskor, lön à 1,020:— kr.		2.040:—		
Provisioner, förslagsvis		4,000:—		
Ersättning för vikarie under semester vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500:—		
Dyrtidstillägg, förslagsvis		11,700:—		
Arvode till kontrollanten		600:—		
Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön		300:—	31,839:—	
b. Övriga utgifter:				
1. Bränsle		12,000:—		
2. Elektrisk belysning och kraftström		2,200:—		
3. Anskaffning och underhåll av inventarier		900:—		
4. Anskaffning och underhåll av linne		1,200:—		
5. Underhåll av fastigheten		1,500:—		
6. Underhåll av pannor och ledningar		1,200:—		
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel		500:—		
8. Renhållning och städning		150:—		
9. Skriv- och trycksaker		500:—		
10. Telefon till badhuset	230:—			
Samtalsavgifter	20:—	250:—		
11. Läkarearvode		100:—		
12. Brandförsäkringspremier		250:—		
13. Olycksfallsförsäkringspremier		170:—		
14. Förbrukningsartiklar		4,000:—		
15. Utskylder		2,000:—		
16. Oförutsedda utgifter		241:—	27,161:—	59,000:—
			Summa kronor	59,000:—

INKOMSTER:

Badavgifter:	
1. Karbad	18,500:—
2. 1:a klass bastu	9,500:—
3. Simhall med värmestuga (vinter)	9,000:—
4. Simhall med värmestuga (sommar)	8,000:—
Transport	45,000:—

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Badhusstyrelsen.

	Transport	45,000: —	
5.	Medicinska bad	3,700: —	
6.	Billighetsbastu	10,000: —	
7.	Skolbad	2,250: —	
8.	Ersättning för simundervisningsbad	4,050: —	65,000: —
		Summa kronor	65,000: —

Västerås den 22 oktober 1927.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Ångbåtstrafiken.

Bil. Litt. M.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Ångbåtstrafik år 1928.

UTGIFTER:

Underhåll och reparationer		1,200: —	
Löner och arvoden:			
Befälhavare	4,200: —		
Maskinist	3,300: —		
Besättningsmän	1,500: —		
Polettförsäljare	500: —		
Extra betjäning sön- och helgdagar	200: —	9,700: —	
Anskaffning och underhåll av inventarier		300: —	
Driftkostnader:			
Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.	200: —		
Bränsle	2,000: —	2,200: —	
övriga utgifter:			
Diverse		500: —	13,900: —
		Summa kronor	13,900: —

INKOMSTER:

Persontrafik		15,000: —
Godstrafik, frakt för dricka		200: —
	Summa kronor	15,200: —

Västerås den 11 november 1927.

CARL BÄCKMAN.

Bil. Litt. N.

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Vedgården.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Drätselkammares Vedgård 1928.

17 E. Vedgården.

UTGIFTER:

a. Nyanskaffning och underhåll:		
1. Underhåll av maskiner och material, omläggning av ledningar	1,000: —	
Reparation av ett vedsågerihus	500: —	1,500: —
b. Löner och arvoden:		
1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	10,500: —	
2. Avlöning till arbetare	9,500: —	20,000: —
c. Hyror:		
1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård	2,000: —	
2. För kontor	200: —	
3. För upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	100: —	2,300: —
d. Räntor:		
1. Ränta å rörelsekapital		4,000: —
e. övriga utgifter och förbrukningsartiklar:		
1. Lyse, värme och städning	700: —	
2. Skrivmaterial, tryck och annonskostnader	950: —	
3. Försäkringspremier	600: —	
4. Läkarearvode och medicin	50: —	
5. Elektrisk kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	800: —	
6. Utkörning av ved	10,000: —	13,100: —
	Summa kronor	40,900: —

INKOMSTER:

Inkomster av vedförsäljning		40,900: —
	Summa kronor	40,900: —

Västerås den 9 november 1927.

Västerås Drätselkammares Vedgård:

A. G. ERIKSSON.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Brandverket.

Bil. Litt. O 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen överlämnar härmed för fastställelse sitt förslag till utgifts- och inkomststat för brandverket under år 1928, och vill i anledning därav anföra följande.

Löner äro upptagna med de ålderstillägg, som jämlikt gällande lönestat tillkomma de olika befattningshavarne och dyrtdistillägg härå, beräknade efter ett för 1928 antaget medelindextal av 175.

Jämlikt bemyndigande av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 vid antagandet av nu gällande lönestat, beslöt Brandstyrelsen den 10 januari 1922, att arvodet åt den brandman, som tjänstgjorde såsom förman i smidesverkstaden, skulle tills vidare utgå med 500 kronor årligen, i vilket beslut hittills icke gjorts någon ändring. Som emellertid omsättningen i smidesverkstaden mer och mer nedgått och därmed göromålen som verkstadsförman i motsvarande grad minskat — till belysande av detta förhållande kan anföras, att inkomsterna å samtliga verkstäder i 1922 års stat upptogos till 15,000 kronor och i föreliggande förslag till 6,000 kronor, en nedgång, som huvudsakligen berör smidesverkstaden — har Brandstyrelsen funnit ett bibehållande av det förut utgående arvodet innebära en alltför stor utgift i förhållande till inkomsten, varför arvodet i förslaget nedsatts till 200 kronor.

De övriga posterna föranleda icke annan anmärkning, än att de beräknats med ledning av anslagsförbrukningen, samt att underhållet av brandredskapen under nästa år kräver bibehållandet av ett anslag å 1,000 kronor av den anledning, att anslaget i årets stat till största delen förbrukats för reparation av piketbilen och därigenom underhållet av övrig brandredskap blivit eftersatt.

Vidare anser sig Brandstyrelsen böra, utan att detta inverkar på förslaget, meddela, att den motorspruta, för vars inköp Stadsfullmäktige den 26 augusti 1926 anvisat ett anslag å 4,500 kronor, ännu icke levererats — i avbidan på leveransen har brandverket av den svenska representanten för leverantören, firman Renault i Paris, fått avgiftsfritt ställt till sitt förfogande en annan motorspruta — samt att därför anslaget för inköpet bör reserveras för framtiden.

Västerås den 29 oktober 1927.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. Litt. O 2.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Brandverket.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads brandväsende år 1928.

18. Brandväsendet.

UTGIFTER:

a. Pensioner:		
f. Brandchefen C. G. Sjökvist	2,000: —	
f. Tornväktaren E. G. Eriksson (30/3 1922)	150: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson, förslagsvis	75: —	2,225: —
b. Löner och arvoden:		
Brandchefen, 36: IV	4,707: —	
Vice brandchefen, 31: IV	3,867: —	
1:ste brandmästaren, 22: IV	2,631: —	
2:dre brandmästaren, 20: IV	2,433: —	
1:ste brandförman, 18: IV	2,217: —	
2:dre brandförman, 17: IV	2,109: —	
Maskinist, 17: IV	2,109: —	
11 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask.-Junggren, Karlsson, E. Johansson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand) 16: IV à 2,001: —	22,011: —	
4 brandmän (Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning) 16: III à kr. 1,884: —	7,536: —	
1 brandman (K. S. Johansson) 16: II	1,767: —	
1 brandman (Hjort) 16: I	1,650: —	
Arvode till verkstadsförman	200: —	53,237: —
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 175		37,846: 50
c. Hyra för bostäder åt brandmanskapet		6,562: 50
d. Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna		2,500: —
f. Diverse utgifter:		
1. Olycksfallsförsäkring för personalen	500: —	
2. Anslag för reserv vid sjukdomsfall	200: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial	300: —	
4. Tvätt, skurning och städning	200: —	
Transport	1,200: —	102,371: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Brandverket.

	Transport	1,200:—	102,371:—
5.	Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	300:—	
6.	Underhåll av brandredskapen	1,000:—	
7.	Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	400:—	
8.	Telefon och telefonsamtal	700:—	
9.	Brandstodsavgifter för inventarier	250:—	
10.	Läkararvode och sjukvård	300:—	
11.	Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	500:—	
12.	Löner till skorstensfejaremästarne	50:—	
13.	Oförutsedda utgifter	400:—	
14.	Beklädnad à 180 kronor för 20 man, förslagsvis	3,600:—	
15.	Anslag till semestervikarier	700:—	
16.	Anslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarie, förstörda kläder m. m.	300:—	9,700:—

g. Borgarbrandkåren:

1 chef	300:—	
3 förmän à 200 kronor	600:—	
1:ste maskinist	300:—	
5 maskinister à 150 kronor	750:—	
6 eldare à 100 kronor	600:—	
24 man à 75 kronor	1,800:—	
övningar och eldsvådor	800:—	
Telefon till chefen	70:—	
Kol och underhåll av sprutor	100:—	5,320:—

i. Nyanskaffningar:

10 st. eldrockar à 30:— kr.	300:—	
500 m. tryckslang	1,500:—	
20 par slangkopplingar à 12:— kr.	240:—	2,040:—

k. Fastigheter:

8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen, 100,000 ..... 8,000:—

l. Brandsynekostnader	100:—	
Arvode till skorstensfejaremästarne för eldstadsbesiktning (Stadsfullmäktiges beslut den 27/1 1927)	400:—	500:—
m. Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna		1,200:—
Summa kronor		121,131:—

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Brandverket.

INKOMSTER:

m. Verkstäderna:			
1. Smidesverkstaden 2. Snickareverkstaden 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden		6,000: —	
n. Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen		3,000: —	
Ersättning för körningar åt myndigheter och nämnder		300: —	
o. Ersättning för eldning åt polisen		100: —	
p. Ersättning för tillsyn och skötsel av enskilda brandskåp		150: —	
Hyresmedel för befäl och manskap vid brandkåren		11,090: —	20,640: —
Brist att genom uttaxering fyllas			100,491: —
		Summa kronor	121,131: —

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Magistratens förslag

Bil. Litt. P.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Magistraten får härmed överlämna till magistraten inkomna förslag till stater för år 1928 från stadens särskilda nämnder och styrelser med undantag av Vatten- & Gasverksstyrelsen, vilken styrelse torde komma att direkt till Drätselkammaren ingiva sitt statförslag. I likhet med vad som under ett flertal föregående år ägt rum får Magistraten härmed anhålla, att Drätselkammaren ville med ledning av de nu ingivna statförslagen och eljes föreliggande omständigheter uppgöra förslag till nästkommande års inkomst- och utgiftsstat för staden och motser Magistraten detta förslag för att till Stadsfullmäktige överlämnas i och för fastställande.

Beträffande staterna för Rådhusrätten och Magistraten samt för kronouppbörds- och exekutionsväsendet för år 1928 får Magistraten anhålla, att Drätselkammaren vid statförslagets upprättande ville iakttaga följande:

A) *Angående Magistraten och Rådhusrätten:*

Anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier, för innevarande år sänkt från 700 till 500 kronor, bör höjas. Redan nu (30/9) har å anslaget utgått 961 kronor 55 öre. Anledningen till överskridandet framgår av Magistratens skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 december nästlidet år, i vilken Magistraten erinrar om nödvändigheten av inköp av skrivbord för Civilrådmannens expedition, vilket skulle ske och skedde i början av detta år.

Enligt avtal kommer att under nästa år inköpas för Magistratens och Drätselkammarens gemensamma behov en räknemaskin (Dalton) för pris av 650 kronor. En tredjedel av detta belopp bör påföras Magistraten och återstoden Drätselkammaren.

Så länge icke någon finnes här i staden som nöjaktigt kan åtaga sig rengöring och justering av skrivmaskiner anser sig Magistraten böra förnya det avtal härom som under flera år gällt beträffande de i Magistratens och Rådhusrättens expeditioner använda skrivmaskiner. Magistraten vill i detta hänseende föreslå att exempelvis den yngre av Drätselkammarens vaktmästare eller annan lämplig i stadens tjänst anställd person finge på stadens bekostnad genomgå kurs i dylika maskiners rengöring och justering mot skyldighet att såsom ett av sina tjänsteåligganden utföra dylikt arbete beträffande samtliga skrivmaskiner som finnas å stadens expeditioner. Genom dylik åtgärd skulle årskostnader för dylikt arbete försvinna och besparing således kunna ske.

Under åberopande av vad sålunda anförts, hemställer Magistraten,

att anslaget för anskaffning och underhåll av inventarier höjes till 1,000 kronor.

Löner och arvoden för borgmästare, civil- och brottmålsrådmännen, tredje rådmannen, stadsnotarien och stadsvaktmästaren böra upptagas till de belopp gällande lönestat bestämmer med dyrtidstillägg i likhet med övriga befattningshavare inom staden. I detta sammanhang vill Magistraten erinra om att frågan om beredande av skälig pension åt Borgmästaren John Karlsson bör upptagas till förnyad prövning, men då Magistraten håller före, att Stadsfullmäktige icke äro beredda att fastställa dylikt pensionsbelopp annat än i samband med frågan om pensionsrätt för stadens samtliga befattningshavare, har något särskilt belopp icke för närvarande ansetts böra upptagas i staten. Skulle emellertid Drätselkammaren anse sig kunna redan nu hos Stadsfullmäktige väcka förslag om pension för Borgmästaren Karlsson har Magistraten icke något att däremot erinra, men bör pensionsbeloppet bestämmas efter samma underlag som gäller rörande avdelningschefer vid länsstyrelser och rådsbefattningar men med dyrtidstillägg enligt gällande grunder för stadens befattningshavare.

N:o 63. Budgetförslag 1928. Magistratens förslag.

För beredande av möjlighet för ett tillfredsställande ordnande av vikariatsfrågan under Borgmästaren Karlssons fortsatta ledighet, hemställes att under nästkommande år i staten upptages ett belopp av förslagsvis 5,000 kronor att utgå för tiden intill pensionsfrågan bliver ordnad.

Frågan om löneförhöjning åt stadsfiskalen hänsköts i samband med uppförande av årets stat till Lönenämnden, men har enligt vad Magistraten inhämtat, hittills från Nämndens sida icke något i ärendet åtgjorts. Magistraten finner denna underlåtenhet anmärkningsvärd. Stadsfiskalens nuvarande löneförmåner i förhållande till med tjänsten förenat ansvar äro oskäligt låga och stå icke i rimligt förhållande till de löneförmåner, som åtnjutas av liknande befattningshavare å andra orter. Magistraten anser sig på grund av det anförda och under åberopande av den skrivelse från stadsfiskalen som åtföljde Magistratens betänkande över innevarande års stat böra vidhålla sitt år 1926 väckta förslag att stadsfiskalen bör uppflyttas i högre lönegrupp, lägst 36, och får vidare hemställa

att intill dess frågan härom varder slutligen avgjord, stadsfiskalen från och med den 1 juli 1927 måtte tillerkännas ett årligt fyllnadsbelopp av 1,200 kronor utöver till honom nu enligt lönegrupp 31: IV utgående lön med dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg bör beräknas i likhet med för stadens övriga befattningshavare.

Anslaget för beredande av semester till Magistratens och Rådhusrättens ledamöter skall upptagas till samma belopp som enligt gällande lönestat eller med 2,200 kronor.

Anslag bör av skäl som Magistraten förra året anförde beviljas för semesterledighet åt stadsfiskalen med 210 kronor.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Magistratens förslag.

Reservationsanslaget för tillfälliga biträden bör för nästkommande år i anledning av då inträffande riksdagsmannaval höjas från 500 till 1,000 kronor.

Av samma skäl bör anslaget till tryck- och annonskostnader, som för året visat sig väl knappt, höjas till förslagsvis 2,000 kronor.

Övriga anslag hava visat sig tillräckliga men kunna ej heller sänkas, varför de böra upptagas till enahanda belopp som för detta år.

B) *Angående Kronouppbörds- och exekutionsväsendet:*

Magistraten överlämnar bilagda yttrande från t. f. stadsfogden rörande 1928 års stat. I likhet med t. f. stadsfogden anhåller Magistraten, att särskilda stater böra uppställas för kronouppbördskontoret och exekutionsväsendet. Kronouppbördskassören har ansett sig icke hava något att erinra mot fastställande för år 1928 av samma anslagsposter som för innevarande år.

Å kronouppbördskontorets stat skulle således upptagas de belopp som hittills utgått efter avdrag beträffande gemensamma anslag för de belopp, som, frånsett begärda höjningar upptagits uti det av t. f. stadsfogden upprättade statförslaget.

Mot detta förslag har Magistraten icke något att erinra och finner de av t. f. stadsfogden begärda anslagshöjningar rörande vissa poster befogade likasom hans begäran att för exekutionsväsendets behov fortfarande få disponera det genomgångsrum till exekutionsbetjänternas nuvarande kontor som tidigare av dem använts.

I avseende å löner och dyrtidstillägg för befattningshavare å kronouppbörds- och stadsfogdekontoren åberopas vad som redan anförts beträffande befattningshavare inom Magistraten.

Magistraten saknar för närvarande anledning yttra sig över de av särskilda nämnderna och styrelserna upprättade statförslagen, men vill förbehålla sig att, sedan Drätselkammaren inkommit med sitt förslag till stat, göra de påpekanden och erinringar som kunna ansse påkallade.

Redan nu vill emellertid Magistraten fästa uppmärksamheten på följande frågor vilka äro av beskaffenhet att inverka på samtliga specialstater och således i sista hand å den samfällda staten för staden, nämligen:

1:o) frågan om bibehållande av det nu sedan flera år använda lönesystemet för stadens befattningshavare eller om övergång till lönesystem med fasta löner, includerande nu utgående dyrtidstillägg; samt

2:o) fastställande av pensionsstat för stadens befattningshavare.

Båda dessa frågor äro visserligen av den beskaffenhet att de tarva vidlyftiga utredningar och således icke kunna avgöras i sammanhang med uppgörande av 1928 års budget, men synes det dock som om Drätselkammaren redan nu bör fatta ståndpunkt till frågorna och således bör i samband med framläggande av nästa års statförslag framlägga förslag för Stadsfullmäktige rörande erforderlig utredning rörande desamma.

Rörande frågan om det nuvarande lönesystemets bibehållande eller icke får Magistraten såsom sin åsikt framhålla att en övergång till fasta löner med inräknande av nu utgående dyrtidstillägg av flera orsaker synes

fördelaktig såväl för staden som för befattningshavarna. Många tecken tyda på att prisindex numera stabiliserats och hava däri under de senaste åren förekommande växlingar varit så obetydliga att de icke från stadens eller befattnnigshavarnas sida spela avgörande roll. Krav på lönereglering föreligga redan nu från särskilda befattningshavaregrupper och även med hänsyn härtill måste det anses lämpligt att en övergång till annat lönesystem sker, då samtidigt härmed frågan om lönereglering för vissa befattningshavare eller grupper av befattningshavare lämpligen kan upptagas till behandling. Det förtjänar i detta sammanhang anmärkas, att Västmanlands läns landsting vid sitt möte innevarande år beslöt låta verkställa utredning i samma syfte och att förslag härutinnan torde komma att föreligga till prövning vid 1928 års lagtima landsting.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Magistratens förslag*

I samband med frågan om ändrat lönesystem för befattningshavarne bör också till prövning upptagas ordnandet av befattningshavarnas pensionsfråga. Sedan Stadsfullmäktige den 28 januari 1915 remitterat till olika stadens myndigheter ett av lönereglerings- och pensionskommittén avgivet betänkande angående pensionering av stadens befattningshavare, har någon åtgärd i pensionsfrågan icke vidtagits. Vid behandling av särskilda pensionsfall har emellertid detta betänkande lagts till grund för pensionsärendets avgörande. Med hänsyn till att pensionsfrågan för en viss tjänstegrupp i staden (poliskåren) tarvar snar lösning och då det måste anses även av andra orsaker av behovet påkallat, att sagda betänkande underkastas omarbetning och ytterligare utredning innan pensionsfrågan för stadens befattningshavare slutligt kan lösas, synes lämpligast att jämväl denna fråga företages till omprövning i samband med frågan om ändrat lönesystem.

Den 28 december 1926 beslöto Stadsfullmäktige visserligen lämna Lönenämnden i uppdrag att snarast möjligt och helst under nästkommande år (1927) utarbeta och för antagande till Stadsfullmäktige överlämna förslag till pensionsreglemente för stadens befattningshavare, men har, enligt vad Magistraten inhämtat, Lönenämnden icke ännu upptagit frågan till behandling.

Magistraten får därför hemställa,

att Drätselkammaren ville i samband med avgivande av förslag till stat för år 1928 hos Stadsfullmäktige hemställa om bemyndigande att efter utredning inkomma med förslag till lösande av nu ifrågavarande frågor i ett sammanhang.

Västerås Rådhus den 3 november 1927.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Polisen.

Bil. Litt. R 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed till Stadsfullmäktige överlämna sitt förslag till budget för år 1928 för Nämnden och i anledning därav anföra.

Polischefen i staden har till Nämnden inkommit med ett förslag till stat för polisväsendet under år 1928, vilket förslag är åtföljt av en utförligare motivering.

Då polischefen icke påyrkat detta förslags tryckande, intager Polisnämnden i denna sin motivering, där så är erforderligt och i synnerhet, då Polisnämnden haft avvikande mening mot polischefens förslag, de motiv, som av polischefen anförts.

Beträffande anslaget för anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar får Polisnämnden i likhet med polischefen, då årets anslag redan den 30 september detta år överskridits, och någon minskning av utgifterna på denna anslagspost icke synes kunna vidtagas, hemställa om anslagets höjande till 1,800 kronor.

Under rubriken nyanskaffningar begär polischefen för kontroll av den starka motorfordonstrafiken å stadens vägar samt för utryckning till platser för timade trafikolyckor m. m. dylikt ett anslag å 2,104 kronor för inköp av en motorcykel med sidovagn och hastighetsmätare.

Då Polisnämnden emellertid har sig bekant, att i en del med Västerås i storlek jämförliga städer för polisverkets behov anskaffade motorcyklar icke fått den användning, som från början avsetts, och visat sig bliva synnerligen dyrbara i underhåll, kan Nämnden, med hänsyn till behovet av sparsamhet, ej tillstyrka bifall till detta anslag. Däremot förordar Nämnden inköp av tvenne velocipeder, och bör anslag härför, till dess behovet av velocipeder för polisverkets behov är fyllt, årligen anvisas.

Under hänvisning till bestämmelserna i beklädnadsreglementet för polispersonalen, äskar polischefen ett anslag av 420 kronor för inköp av 15 st. polishjälmar samt 134 kronor 13 öre för anskaffande av 50 st. polisbrickor. Då det efter vad Nämnden har sig bekant icke är uteslutet, att de nuvarande polishjälmarna kunna omändras till den nya reglementsenliga typen, tillstyrker Nämnden ett anslag härför å 150 kronor, samt förordar bifall till de andra anslagsposten, då anskaffning icke synes kunna undvikas.

För inköp av två nya skrivmaskiner begäres ett anslag å 960 kronor, vilket anslag dock minskas genom återlämnande av två gamla maskiner till 710 kronor. Då anskaffandet av nya skrivmaskiner synes Nämnden vara av behovet synnerligen påkallat, förordar Nämnden bifall härtill.

Polischefen har vidare inlämnat ett omfattande förslag till nyorganisation av poliskåren, och anför polischefen i detta fall bland annat följande.

"1) *Angående organisation av poliskåren.*

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Polisen.*

Denna fråga har under de senare åren varit under övervägande, men hava förslag icke tidigare ansetts av mig böra väckas av skäl, som anförts uti min skrivelse till Polisnämnden vid uppgörandet av innevarande års stat. Frågan är också av den stora betydelse, att sättet för dess lösande bör noga övervägas och detta icke minst i anledning av de ekonomiska konsekvenser, densamma måste för staden medföra. Emellertid kan ett vidare undanskjutande av densamma icke ske. Allmänheten har rätt att påfordra, att behövlig polishjälp skall alltid finns tillgänglig. Motorfordonstrafikens utveckling påkallar också vissa anordningar för dess övervakande och för trafikens lämpliga ordnande. Stora områden av staden hava hittills varit så gott som utan bevakning. Allt detta medför, att skall en verklig organisation av polisväsendet ske, medför detta ökade utgifter för staden. Den nu tillgängliga polisstyrkan är otillräcklig för effektivt anordnande av den bevakning, som med rätta kan av allmänheten påfordras. En omläggning bör vidare ske av bevakningen, så att densamma blir mera effektiv. En åtgärd, som i detta hänseende synes mig böra medföra gott resultat, är att beträffande den egentliga staden bevakningen omlägges från linjepatrullering till distriktspatrullering eller att åtminstone linjepatrulleringssystemet göres smidigare än nu genom att tillåta de i viss linje tjänstgörande polismännen rätt och skyldighet att utsträcka bevakningen utom linjen till angränsande gator och områden utan särskild order efter eget bedömande av föreliggande behov d. v. s. ett modifierat linje- och distriktssystem. Såväl detta som än mera ett distriktssystem ställer visserligen större krav å den enskilde polismannens pålitlighet och omdömesförmåga än linjepatrulleringen, men bör å andra sidan sporra honom till större intresse för tjänstens rätta skötande och ett noggrant iakttagande av vad som under tjänstgöringen förekommer än då han har att avpatrullera visst område efter vissa angivna gator. Frågan om anordnande av sammanhängande tjänstgöring för den patrullerande polisen d. v. s., att polispersonalen har att med omväxlande patrullerings- och vakttjänst fullgöra fulla tjänstetiden pr dygn i ett streck, är ej av så avgörande betydelse för organisatinosfrågan som frågan om stadens indelning i bevakningsdistrikt, utan torde kunna lösas, där så anses lämpligt, oberoende av den senare frågan. Bevakningen måste jämväl utsträckas till områdena utom det planlagda området och rörande dessa anordnas på ett effektivare sätt. Densamma bör lämpligast ske med användande av motorfordon eller velociped, då man icke kan ifrågasätta, att desamma avpatrulleras gående, och än mindre böra, såsom hittills skett, stora områden av staden helt eller delvis lämnas obevakade".

Härefter lämnas en redogörelse över nuvarande patrullinjer samt förslag till stadens indelning i bevakningsdistrikt, ävensom polispersonalens kommendering å dessa linjer och bevakningsdistrikt.

Polischefen hemställer därefter om omorganisation med följande motivering:

"Enligt gällande instruktion för polispersonalen i Västerås stad skall finnas vakthavande överkonstapel (med åliggande enligt § 54 i instruk-

N:o 63. *Budget-förslag 1928. Polisen.*

tionen) och inspekterande överkonstapel (med åliggande enligt 55:te och 56:te §§ instruktionen). Då denna tjänstgöring måste fullföljas såväl dag som natt följer därav att 4 överkonstapelsbefattningar måste finnas vid kåren. I ordningspolisens stat finnes för närvarnade uppförda 3 överkonstaplar, men har en av dem tjänstgjort såsom systembolagets tillsyningsman. Sedan oktober 1922 hava därför 2 inspektionskonstaplar tjänstgjort såsom överkonstaplar, men utan att åtnjuta med dylik tjänst förenade löneförmåner.

Skall Systembolaget fortfarande anlita en polisman såsom tillsyningsman, måste därför Systembolaget lämna samma ersättning, som utgår till denne i polisväsendets stat, så att nödig vikarie i samma grad må kunna under sagda tjänstgöring för honom anställas.

Då behovet av 4 överkonstapelsbefattningar är oavvisligt, anser jag mig därför skyldig meddela, att jag från 1928 års början icke kan medgiva, att den överkonstapel, som nu tjänstgör såsom tillsyningsman, fortsätter därmed, om ej full ersättning lämnas, utan nödgas jag, därest ej avlöningsförmånen i överkonstapelsgraden på sådant sätt kan erhållas för vikarie åt honom, återkalla medgivandet för honom att vidare tjänstgöra såsom tillsyningsman. Anslag bör vidare upptagas för en ytterligare överkonstapelstjänst. Man kan ej begära att överkonstapelstjänster år från år skola uppehållas på förordnande.

Erhålles anslag till avlönande av 4 överkonstaplar, erfordras icke anslag till mer än tre inspektionskonstaplar. Deras tjänstgöringsskyldighet framgår av 57 och 58 §§ instruktionen. Inspektionskonstapelsgraden kan ej avskaffas, och detta av följande skäl. Inspektionskonstapel har bland annat att vid förfall för inspekterande överkonstapeln, exempelvis genom att denne blir upptagen genom särskild utredning, inträda i dennes övriga tjänstgöringsskyldighet, samt skall dessutom ofta tjänstgöra mellan kl. 11 e. m.—9 f. m. då något yttre befäl icke finnes för yttre tjänstgöring.

Ordningspolisen skulle enligt detta förslag bestå av
1 poliskommissarie,
4 överkonstaplar,
3 inspektionskonstaplar och
39 poliskonstaplar, därav 3 extra.

Ökade anslag skulle med bifall till detta förslag erfordras för inrättande av
(en) 1 överkonstapelstjänst och
4 nya poliskonstapelstjänster, därav 2 ordinarie och 2 extra.

I detta sammanhang erinras, att anslag till ytterligare en inspektionskonstapelstjänst finnes i staten, samt att de tre nuvarande extra poliskonstaplarna, N:r 4 Persson, N:r 17 Rosdal och N:r 27 Fransson på grund av sin anställningstid (de äro anställda i kåren resp. fr. o. m. 1/1 1927, 1/4 1926 och 11/11 1926) enligt gällande lönestat redan äro uppflyttade eller böra uppflyttas i ordinarie poliskonstapels lönegrad (17: I). Den verkliga kostnadsökningen vid bifall till förslaget blir således ej så betungande.

Enligt 1926 års stat fanns också anslag beviljat för 37 befattningshavare å ordningspolisens stat i poliskonstapels grad. Genom beslut den 25 februari 1926 beslöts i sammanhang med att 2 ordinarie befattningshavare vid ordningspolisen vunno anställning såsom kriminalkonstaplar för länet — för dessas avlönande erhålles kompensation av statsmedel — att från och med den 1/4 1926 vakansbesätta två av de dåvarande extra poliskonstapelsbefattningarna vid ordningspolisen. Denna åtgärd angavs av Polisnämnden såsom ett provisorium och kunde av mig såsom polischef endast under samma motivering tillstyrkas. Erfarenheten under tiden sedan dess har visat, att minskningen av kriminalpolisen ej kan ske motsvarande den personalökning, som då skedde, samt att upprätthållandet av ordningspolisens verksamhet ej tillbörligen kan ske med bibehållande av nuvarande personalantalet. Utöver vad till motivering härav förut anförts, förtjänar erinras, att en utökning av polispersonalens rätt till semesterledighet, som åtminstone beträffande den till levnadsåren äldre personalen synes vara befogad, icke hittills kunnat äga rum på grund av personalens knapphet.

Trots den kostnadsökning som det nu föreliggande förslaget medför, anser jag det vara min plikt att påyrka dess genomförande, och får jag därför hos Polisnämnden vördsamt hemställa

att Polisnämnden ville hos Stadsfullmäktige utverka erforderliga anslag för detsammas genomförande".

Polisnämnden kan emellertid, såväl med hänsyn till frågans omfattande natur som ock därtill, att stadens ekonomiska ställning för närvarande icke torde böra vidare pressas med den en omorganisation åtföljande utgiftsökning på polisväsendets stat, för sin del icke förorda bifall till polischefens förslag.

Under hänvisning till Konungens befallningshavandes i länet vid detta budgetsförslags uppgörande icke ännu laga kraftvunna resolutioner av den 1 oktober 1927 angående förhöjda avlöningsförmåner för poliskommissarien och polispersonalen i Västerås stad, över vilka resolutioners innehåll Nämnden anser sig icke här behöva redogöra, då desamma väl komma att inflyta i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar, upptager Nämnden lön för poliskommissarien i 33:dje lönegruppens 4:de lönegrad, samt personligt lönetillägg till 47 befattningshavare med 200 kronor för varje eller sammanlagt 9,400 kronor.

Bland polispersonalen märkes i övrigt, att poliskonstaplarna 5 Fält, 6 Jonsson, 23 Qviberg, och 29 Bertilsson äro berättigade till uppflyttning i 4:de lönegraden, samt att poliskonstaplarna n:r 13 Deander, 33 Gustavsson, 34 Johansson och 35 Pettersson äga rätt till placering i 3:dje lönegraden. Då samtliga de tre extra poliskonstaplarna hava tjänstgjort såsom sådana i ett års tid, förordas deras placering i 17:de lönegruppens 1:sta lönegrad.

Under hänvisning till 8 § lagen om polisväsendet i riket den 6 juni 1925 enligt vilken det för polisdistrikt stadgas skyldighet att draga för-

N:o 63
Budgetförslag 1928.
Polisen.

sorg om föreskriven uniformering av distriktets polispersonal, föreslår polischefen, att poliskommissarien och överkonstaplarna vid ordningspolisen tillerkännas beklädnadsbidrag med 225 kronor för var och en, ävensom att överkonstapeln vid kriminalpolisen i likhet med kriminalkonstaplarna beredes slitningsersättning med 112 kronor 50 öre.

Med hänsyn till att rättvisligen beklädnad bör tillkomma även detta befäl tillstyrker Nämnden bifall härtill.

I anledning av att polischefen gjort framställning om utredning av poliskårens pensioneringsfråga får Polisnämnden erinra om nödvändigheten av att denna fråga inom den snaraste framtiden erhåller sin lösning.

Den 25 november 1926 beviljade Stadsfullmäktige under vissa förutsättningar ett anslag av förslagsvis 750 kronor för avlönande av vikarie för en polisman under tiden för densammes bevistande av en kurs vid högre polisskolan i Stockholm. I likhet med polischefen, anser Polisnämnden att en utbildning, sådan som den vid högre polisskolan genom den vidgade blick och syn på polistjänstgöringen och den ytterligare utbildning, som därigenom vinnes utöver vad som kan erhållas vid ortspolisen, medför så avsevärda förmåner för poliskåren i sin helhet, att det är fullt försvarligt, att staden ikläder sig någon andel i de kostnader, som medfölja kursens genomgående. Nämnden föreslår därför, att i 1928 års stat för detta ändamål upptages ett anslag à 750 kronor, men att Stadsfullmäktige ville i likhet med som förut skett, tillförbinda utbetalandet av fulla löneförmåner vid genomgående av denna kurs med skyldighet för polismannen att efter genomgången kurs under minst tre år kvarstå i tjänst vid stadens poliskår eller, därest han tidigare vill ur stadens tjänst avgå, återbetala det belopp, staden utlagt för vikarie under den tid polismannen bevistat kursen.

Inkommen framställning om förhöjd pension för förra poliskonstapeln E. F. Kindblom kan av Nämnden icke tillstyrkas med hänsyn till, att Kindblom vid relativt låg ålder pensionerades.

Förre patrullkarlen Lövblad är avliden och bör för honom beräknat pensionsbelopp ur staten utgå.

Ett av änkefru Vretlöfs barn har under år 1927 uppnått 18 års ålder. I staten har därför upptagits 800 kronor i pensionsersättning, men bör iakttagas att ytterligare ett barn den 24/10 1928 ingår i samma ålder.

Då belysningsanslaget icke synes förslå, förordar Nämnden, i likhet med polischefen, att detsamma höjes till 500 kronor.

Även synes anslaget till premier för olycksfallsförsäkring vara för lågt tilltaget, och torde detta anslag böra höjas till 600 kronor.

Anslaget till trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten, hittills 800 kronor, har till den 1/10 överskridits med 358 kronor 92 öre. Då ökningen synes föranledd av det alltmer ökade utrednings- och expeditionsarbetet, torde anslaget icke rimligen böra hållas vid sitt nuvarande belopp utan höjas till 1,200 kronor.

Polisnämnden biträder polischefens äskande om ett anslag à 700 kronor för anskaffande av registerkort med skåp, samt upptager som egen dennes motivering så lydande:

"Gällande instruktion för polispersonalen i Västerås innehåller bestämmelser i 21 § och 74 § om de diarier, rapporter, register och böcker m. m.,

som skola föras å ordningspolisen och å kriminalavdelningen. Beträffande arbetet med dessa register blir arbetet väsentligt underlättat, om desamma så långt sig göra låter föras å kortregister. Så har skett bland annat i Eskilstuna och Örebro. Nu är det förenat med avsevärd svårighet att snabbt och utan särskilt besvär återfinna en person, varom upplysningar av ena eller andra slaget erfordras. Särskilt gäller detta å kriminalavdelningen. Där har sedan 1901 registraturen över misstänkta, anhållna och för brott hörda förts i fortlöpande följd och samlats i akter. Efterspaningsregistret (se instruktionen 21 § 13) har hittills antecknats i minnesbok. Dessa båda register tillhopa omfattande cirka 8,000 personer bör sammanföras i ett centralregister, från vilket erforderliga upplysningar, vilka ofta i telefonen från andra orter påfordras, snabbt kan lämnas. Samma är förhållandet beträffande en stor del av de diarier och liggare, som föras å ordningspolisen (se instruktionen 1, a. 2, 3 och 14). Även dessa böra sammanföras i ett kortregister med hänvisnnigar till de olika diarier eller liggare, vari personerna förekomma. Enligt inhämtade upplysningar betingar registerkort (200 m/m × 130 m/m ett pris av 36 kronor för tusen samt ett kortfackskåp om 9 fack med jalousi och låsanordning 165 kronor. Under beräkning av ett dylikt å vardera avdelningen samt cirka 10,000 registerkort, erfordras för ändamålet ett anslag av c:a 700 kronor".

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Polisen.*

Nämnden upprepar den i förslaget till innevarande års stat gjorda framställningen om telefoner till två länskriminalpolismäns bostäder samt hemställer ävenledes, att anslag för ordnande av flyttbar telefonapparat i polischefens bostad anvisas. Det torde föreligga ett ofrånkomligt behov för polischefen att även nattetid kunna komma i telefonförbindelse med dessa polismän i och för deras beordrande till andra platser i länet.

Polischefen hemställer om ett anslag å 1,500 kronor för oförutsedda utgifter, för vilka i innevarande års stat upptages ett anslag å endast 500 kronor. Utgifterna belöpa sig redan den 1 oktober på i runt tal 1,200 kronor. Då emellertid under denna anslagspost beräknats underhåll och driftmedel för den förut omnämnda motorcykeln, vars anskaffande Nämnden ej ansett sig kunna biträda, torde anslaget kunna sänkas, och förordar Nämnden, då i alla händelser anslaget synes vara för lågt beräknat i innevarande års stat, att detsamma i 1928 års stat häjes till 1,000 kronor.

Beträffande inkomstsidan märkes, att Nämnden såsom bidrag från Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning upptagit full överkonstapelslön. Då tillsyningsmannen har sin verksamhet helt förlagd till Systembolaget, anser Nämnden billigheten fordra, att Systembolaget bidrager med en överkonstapelslön, och har Nämnden i denna fråga avlåtit skrivelse till bolaget. Då å utgiftssidan upptagits de åberopade personliga lönetilläggen till polispersonalen, hava i konsekvens härmed dylika för länskriminalpolismännen även uppförts å inkomstsidan.

Nämnden hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville, med iakttagande av att Nämnden *reservationsvis* upptagit lön för poliskommissarien och

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Polisen.

personliga lönetillägg till övrig polispersonal enligt Konungens befallningshavandes ovan angivna resolutioner, fastställa bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Polisnämnden för år 1928.

Västerås den 21 oktober 1927.

För Polisnämnden:

A. DANIELSSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. R 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Polisväsen och fångvård år 1928.

UTGIFTER:

(8 % av 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen à 50,000 kr. = 4,000 kr).

a. 1. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		1,800:—		
Ändring av polishjälmar förslagsvis		150:—		
Inköp av 50 st. polisbrickor		134:13	2,084:13	
a. 2. Nyanskaffning av utrustnings- och beväpningspersedlar.				
Inköp av 2 velocipeder		350:—		
Inköp av 2 skrivmaskiner, en för ordnings- och 1 för kriminalpolisen	960:—			
Avgår för två gamla i utbyte	250:—	710:—	1,060:—	3,144:13
b. Löner och arvoden:				
Poliskommissarien, 33: IV		4,203:—		
Kriminalöverkonstapeln, 24: IV		2,829:—		
2 överkonstaplar, 22: IV à kr. 2,631:— (Andersson, Winroth)	5,262:—			
Tillsyningsmannen (Karlsson)	2,631:—	7,893:—		
Transport		14,925:—		3,144:13

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Polisen.

Transport	14,925: —		3,144: 13
4 inspektionskonstaplar, 18: IV à kr. 2,217: — (Eriksson, Haake, Carlsson och Kling) ...	8,868: —		
6 kriminalkonstaplar, 18: IV, à kr. 2,217: —) (Veimer, Forslund, Söder, Sporre, Svensson och Ström) ...	13,302: —		
16 poliskonstaplar, 17:IV à kr. 2,109:— (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 5 Fält, 6 Jonsson, 8 Johansson, 9 Wass, 10 Kraft, 14 Persson, 16 Karlsson, 19 Morlin, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 28 Svalberg, 29 Bertilsson) ...	31,635: —		
12 poliskonstaplar, 17: III, à kr. 1,986:— (11 Gustavsson, 12 Bromé, 13 Deander, 15 Fältendahl, 20 Björkman, 22 Marthon, 25 Hissing, 31 Dahlin, 32 Mortensson, 33 Gustavsson, 34 Johansson, 35 Pettersson) ...	23,832: —		
4 poliskonstaplar, 17: II, à kr. 1,863: — (7 Grip, 30 Lundkvist, 36 Ullberg, 37 Eriksson) ...	7,452: —		
1 poliskonstapel, 17: I (18 Lundgren) ...	1,740: —		
3 extra poliskonstaplar enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/4 1921 mom. 30, 17: I, à kr. 1,740: — (4 Persson, 17 Rosdal, 27 Fransson) ...	5,220: —	106,974: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter indextal 175 ...		77,208: —	
Personligt lönetillägg till 47 befattningshavare enligt Konungens befallningshavandes i länet resolution den 1/10 1927 à 200: — kr. ...		9,400: —	
Beklädnad till 1 poliskommissarien, 3 överkonstaplar, 4 inspektionskonstaplar, 33 ordinarie och 3 extra konstaplar à 225: — kr. ...		9,650: —	
Slitningsersättning åt 1 kriminalöverkonstapel och 6 kriminalkonstaplar à 112: 50 ...		787: 50	
Anslag till vikarie för en poliskonstapel vid genomgående av polisskolans högre kurs ...		750: —	204,769: 50
c. Pensioner:			
f. Poliskonstapeln E. F. Kindblom ...		500: —	
Överkonstapel Vretlöfs änka och 2 minderåriga barn (26/6 1919) pensionsersättning ...		800: —	
f. Poliskonstapeln Asplunds änka ...		500: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående ...		900: —	2,700: —
d. Renhållning:			
Städning av tjänstelokalerna à 102 kr. pr månad ...			1,500: —
Transport			212,113: 63

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Polisen.

Transport			212,113: 63
e. Belysning			500: —
f. Uppvärmning: Bränsle inkl. ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna			1,500: —
g. övriga utgifter:			
1. Premie för olycksfallsförsäkring		600: —	
2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1,200: —		
Nyanskaffning av kortregister med skåp	700: —	1,900: —	
3. Läkarearvoden för poliskåren		800: —	
4. Telefonavgifter för ledningar till:			
Polisstationen	220: —		
Poliskommissariens tjänsterum	110: —		
Poliskommissariens bostad	70: —		
Kriminalpolisstationen, 2 ledningar	400: —		
Stadsfiskalens tjänsterum	110: —		
Stadsfiskalens bostad	70: —		
Kriminalöverkonstapelns bostad	70: —		
Kriminalkonstapel Forslunds bostad	70: —		
2 länskriminalkonstaplars bostäder à 70 kr.	140: —		
Flyttbar apparat i polischefens bostad	15: —		
Anläggning av tvenne sistnämnda ledningar och apparat	105: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis	320: —	1,700: —	
6. Oförutsedda utgifter		1,000: —	
7. Fångars vård och förplägning å straffängelset		400: —	6,400: —
Summa kronor			220,513: 63

INKOMSTER:

a. Statsbidrag för reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden		3,045: —	
b. Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, en överkonstapelslön med dyrtidstillägg	4,414: 95		
Personligt lönetillägg	200: —	4,614: 95	
c. Stasbidrag för avlönande av två kriminalpolismän, förslagsvis	8,130: —		
Personliga lönetillägg à 200: — kr.	400: —	8,530: —	16,189: 95
Brist att genom uttaxering fyllas			204,323: 68
Summa kronor			220,513: 63

Bil. Litt. S.

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Pensionsnämnden.

Utdrag av protokoll vid Pensionsnämndens i Västerås stads pensionsdistrikt av Västmanlands län sammanträde den 11 oktober 1927.

Närvarande: Ordföranden Victor Åsberg, ledamöterna Reinhold Pettersson, Anton Åberg, Agnes Söderquist, Eric Östlund, Ida Olsson och Einar Keijser samt Pensionsstyrelsens ortsombud Henning Ericson.

§ 25.

Företogs till behandling frågan om upprättande av utgiftsstat för pensionsnämnden i Västerås stads distrikt för år 1928.

I likhet med föregående år får Nämnden erinra, att uti stadsdistriktets stat upptages samtliga kostnader för det för de tre pensionsnämnderna i staden gemensamma kansliet.

Arvode till ordföranden beräknas lika med förra året till 600 kronor.

För år 1927 har anslag till skrivbiträde åt ordföranden utgått med 1,800 kronor. Detta har möjliggjort en avlöning till detta biträde efter 150 kronor i månaden. Emellertid synes en dylik avlöning väl låg i förhållande till med arbetet förenat ansvar. Biträdet är såsom redan förut vid avgivande av förslag till innevarande års stat anfördes uteslutande sysselsatt med pensionsnämndsärenden. Den dagliga tjänstgöringstiden å nämndens expedition är från 9 fm. till 3 em. Eftermiddagar och aftnar måste dessutom ofta användas för undersökningar och utredningar i pensionssökandes eller pensions- och understödstagares hem. Dylika undersökningar ske visserligen beträffande den egentliga staden av pensionsnämndsledamöterna för resp. distrikt, men endast första gången ärendet förekommer hos Pensionsnämnden. Beträffande S:t Ilian och Lundby ske dylika undersökningar i regel genom biträdet och ej genom pensionsnämndsledamöterna. Efter det ett ärende inkommit från Pensionsnämnden till Pensionsstyrelsen förekommer ofta, att Pensionsstyrelsen önskar erhålla mera detaljerade upplysningar än vad handlingarna innehålla, och påkallas därav ytterligare utredning. I sjukvårds- och yrkesutbildningsärenden måste ofta utredningar och kontroll ske genom besök. Sedan pension eller understöd en gång beviljats, föreligger anledning till undersökning huruvida förhållandena fortfarande äro likartade som vid tiden för pensionens eller understödets beviljande. Är så icke förhållandet, måste åtgärder vidtagas för minskning eller indragning av pensions- eller understödsbeloppet. Fall hava förekommit då trots noggrann undersökning vid ärendets behandling, oriktiga uppgifter lämnats, särskilt beträffande kapitaltillgång. Detta har särskilt iakttagits vid granskning av

N:o 63. *Budgetförslag 1928 Pensionsnämnden.*

bouppteckningar efter avlidna pensionstagare, och har föranlett pensionsstyrelsen att av sterbhusdelägare återkräva oriktigt uppburna pensionsbelopp. Med här i staden rådande arbetslöshet har fall inträffat då äldre personer, rörnade vilkas arbetsoförmåga tveksamhet kunnat råda, och vilka ofta endast på grund av svårigheten för dem att erhålla lämpligt arbete, förklarats arbetsoförmögna, sedermera befunnits hava förskaffat sig arbetsinkomst till belopp, som ej berättigade dem att uppbära pension eller understöd. Pensionslagen förutsätter, att dylika undersökningar böra ske allt emellanåt beträffande pensions- och understödstagare, men har svårighet förelegat att verkställa dylika undersökningar i tillräcklig utsträckning. Då staden bidrager jämte staten i beviljade pensions- och understödsbelopp, är det givetvis ett stadens intresse att fortlöpande dylik kontroll utövas. Dessa undersökningar tarva särskild takt och omsorg. En avlöning för biträdet, som i huvudsak har att utföra dessa undersökningar, efter 175 kronor i månaden, kan ej anses oskälig. I detta sammanhang förtjänar nämnas, att under året tills dato inkomna pensionsärendenas antal utgöra: i stadsdistriktet 276, i f. d. S:t Ilians sockens distrikt 16 och i f. d. Lundby sockens distrikt 13. Motsvarande siffror för samma tid i fjol voro resp. 245, 21 och 10.

På grund härav får Pensionsnämnden hemställa om ett anslag till skrivbiträde åt ordföranden efter 175 kronor i månaden med 2,100 kronor.

Som antalet sammanträden inom stadsdistriktet torde uppgå till omkring 15 om året, är tidigare beviljat belopp i dagtraktamenten tillräckligt. Likadant är förhållandet med övriga i innevarande års stat upptagna anslagsposter.

Med ledning av det ovan sagda, hemställer Pensionsnämnden i Västerås stads distrikt,

att Stadsfullmäktige behagade godkänna följande

Förslag till utgiftsstat för år 1928.

Kostnader för gemensamt kansli:		
Arvode till ordföranden	600:—	
Arvode till skrivbiträde	2,100:—	
För läkarebetyg och läkareutlåtanden i ömmande fall, förslagsvis	400:—	
Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis	300:—	3,400:—
Särskilda kostnader:		
Dagtraktamenten till vice ordföranden och nämndens övriga ledamöter efter 4 kronor för dag och med ett beräknat antal av 15 sammanträden, förslagsvis	350:—	
Transport	350:—	3,400:—

	Transport	350: —	3,400: —	**N:o 63.**
Annonser och kungörelser	....	100: —	450: —	*Budget-*
		Kronor	3,850: —	*förslag 1928.*
				Pensions-nämnden.

Som ovan.

In fidem
VICTOR ÅSBERG.

Justeret:
Agnes Söderquist. *Erik Östlund.*

Rätt utdraget betygar:
Victor Åsberg.

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Byggnadsnämnden.

Bil. Litt. T 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden överlämnar härmed för fastställelse sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1928 och föranleder detta förslag icke vidare yttrande, än att lönerna äro upptagna efter gällande lönestat och dyrtidstillägget beräknat efter ett indextal av 175, att under övriga utgifter tillkommit ett nytt anslag, kallat lösen för resolutioner hos myndigheter samt andra diverse utgifter, varför beräknats 100 kronor, i samband varmed anslaget till hantlangning minskats med motsvarande belopp, samt att Nämnden på grund av ökad livaktighet inom byggnadsverksamheten ansett inkomsterna kunna beräknas till ett belopp, som är 500 kronor högre än det i innevarande års budget upptagna.

Västerås den 2 november 1927.

För Byggnadsnämnden:
CARL HENNING.

Ragnar Tenow.

Bil. Litt. T 2.

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Byggnadsnämnden år 1928.
27 B. Byggnadsnämnden.

UTGIFTER:

a. Anskaffning och underhåll av inventarier			100:—
b. Löner och arvoden:			
Stadsarkitekten, arvode	3,000:—		
Stadsarkitektens reseersättning	750:—	3,750:—	
Biträdande Stadsingenjören, 32: IV	4,035:—		
Personligt lönetillägg	1,000:—	5,035:—	
Dyrtidstillägg för stadsarkitekten och biträdande stadsingenjören efter indextal 175		4,660:50	13,445:50
Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren			10,500:—
		Transport	24,045:50

N:o 63.
Budgetförslag 1928. Byggnadsnämnden.

	Transport		24,045: 50
c. Pension:			
f. Stadsingenjören F. Gewalt	3,000: —		
Dyrtidstillägg efter index 175	1,300: —		4,300: —
d. övriga utgifter:			
1. Kostnader för besiktningar	100: —		
2. Hantlangning	900: —		
3. Telefon och postavgifter	150: —		
4. Annonskostnader	50: —		
5. Rit- och skrivmaterial	300: —		
6. Lösen för resolutioner hos myndigheter samt andra diverse utgifter	100: —		1,600: —
	Summa kronor		29,945: 50

INKOMSTER:

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	3,500: —
Brist att genom uttaxering fyllas	26,445: 50
Summa kronor	29,945: 50

N:o 63.
Budget-förslag 1928-Arbetsstugan

Bil. Litt. U 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås arbetsstuga får härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige i överensstämmelse med nedanstående förslag till utgifts- och inkomststat för år 1928 behagade bevilja Arbetsstugan ett anslag av 5,200 kronor.

Då denna summa för innevarande år synes komma att erfordras för arbetsstugans verksamhet utom de medel, som inflyta av försålda arbeten, har styrelsen ej vågat stanna med sitt äskande vid mindre belopp.

Förslag till Inkomst och utgiftsstat för Västerås arbetsstuga år 1928.

INKOMSTER:

Försäljning av barnens arbeten		1,570:—
Anslag från staden		5,200:—
Kronor		6,770:—

UTGIFTER:

Omkostnader:		
Ved, lyse, rengöring m. m.		950:—
Materialier för slöjden		900:—
Hushållet: Matvaror		1,650:—
Avlöningar:		
Fröken Hanna Andersson	1,450:—	
Fröken Gerda Blomgren	600:—	
Herr S. Magnusson	800:—	
Fru Signe Sundqvist	420:—	3,270:—
Kronor		6,770:—

Västerås den 18 november 1927.

För Arbetsstugans styrelse:
GEORG ROBSAHM.

Em. Granér.

Bil. Litt. U 2.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Arbetsförmedlingen.*

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling den 5 mars 1927.

§ 4.

Upprättades följande

Inkomst- och utgiftsstat för år 1928.

INKOMSTER:

Anslag av Västmanlands läns landsting		14,000: —
Anslag av Västerås stad		3,200: —
Anslag av Arboga stad		400: —
Anslag av Köpings stad		600: —
Anslag av Sala stad		800: —
Beräknat anslag från staten för särskilda anordningar, som vidtagits för arbetsförmedling för landsbygden		1,500: —
Kronor		20,500: —

UTGIFTER:

Löner:		
Föreståndaren	3,600: —	
1:ste assistenten	2,880: —	
2:dre assistenten	2,160: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Arboga	1,152: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Köping	1,152: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Sala	1,440: —	12,384: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		3,568: —
Hyra		2,400: —
Bränsle, lyse, städning		1,100: —
Annonsering		150: —
Reseunderstöd		200: —
Tillfälliga biträden		450: —
Diverse utgifter		248: —
Kronor		20,500: —

Anm. Utgifter för telefon, postporton, formulär och blanketter hava icke upptagits i staten, enär dessa utgifter helt täckas av statsmedel.

Rätt ur protokollet, betygar:
KARL JOHANSSON.

N:o 63.
Budgetförslag 1828.
Frälsningsarméns slumstation.

Bil. Litt. U 3.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed anhålles vördsamt att för nästkommande år få vårt anslag höjt till åttahundra (800) kronor.

Vi ha ju att genom kollektering och insamling på listor söka anskaffa de medel till vår verksamhet som kräves förutom det anslag som vi hittills tacksamt mottagit från staden. Genom den rådande penningeknappheten, är detta sätt att uppbringa medel numera svårare än någonsin. Dessutom är denna insamling för oss slumsystrar mycket tidsödande och spännande i mera än ett avseende.

Därför vore vi mycket tacksamma om Stadsfullmäktige godhetsfullt ville bringa oss denna lättnad i våra alltjämt återkommande penningebekymmer.

Vårt arbete fortgår såsom under alla de föregående åren, och vi äro alltjämt efterfråga här av alla slags fattiga och lidande människor.

Årsredogörelse bifogas.

Västerås den 30 september 1927.

För Frälsningsarméns slumstation:
AMANDA ELANDER.
Föreståndarinna.
Adr.: Vasagatan 35, n. b. Tel. 1158.

Bil. Litt. U 4.

Årsredogörelse för Frälsningsarméns slumstation i Västerås år 1926.

Familjer besökta	226
Sjukbesök	241
Personer erhållit hjälp	1,188
Besöks- och arbetstimmar	4,463

Till julen beklädde 50 barn fullständigt och 25 delvis.

INKOMSTER:

An.	Kassa vid årets början	170:33
	Kollekter och fester	350:27
	Gåvor	**4,449:89**
	Anslag från staden	450:—
	Litteratur	112:74
	Kronor	5,533:23

UTGIFTER:

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Frälsningsarméns slumstation.*

Per.	Hushållet	896: 23
	Löner	1,152: 98
	Hyra	700: —
	Ved och lyse	339: 80
	Post, frakt, telefon och resor	143: 85
	Kongressfond	100: —
	Understödsfond	60: —
	Kontant understöd till fattiga	1,715: 08
	Diverse utgifter	165: 31
	Kassa vid årets slut	259: 98
	Kronor	5,533: 23

Västerås den 30 september 1927.

För Frälsningsarméns slumstation:
AMANDA ELANDER.
Föreståndarinna.

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Nykterhetsnämnden.

Bil. Litt. U 5.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Nykterhetsnämnden hemställer, att Drätselkammaren vid dess upprättande av förslag till budget för år 1928 behagade beräkna för Nykterhetsnämndens verksamhet följande anslag, nämligen:

Arvode till tillsyningsman	500: —
Diverse förvaltningskostnader	50: —
Alkoholistvården	1,000: —
Summa kronor	1,550: —

I inkomster kunna troligen förväntas statsbidrag för år 1927 med 300 kronor.

Västerås den 24 oktober 1927.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL NORÉN.
Vice ordförande.

Eric Plantin.

Bil. Litt. U 6.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Västerås Gymnastik-förening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Åberopande våra vördsamma ansökningar under en följd av år med anhållan om bidrag till vår verksamhet för den frivilliga gymnastikens utbredning i Västerås, vilka ansökningar av Stadsfullmäktige välvilligt beviljats med ett belopp, som under de senare åren varit 600: — kronor, få vi meddela att detta belopp varit oss en god hjälp i vår strävan att i vida kretsar vinna förståelse för gymnastikens nytta. Sålunda hava under vårterminen 1927 deltagit närmare 350 gymnaster och synes antalet under innevarande hösttermin komma att överskrida 400.

Procentuellt största antalet deltagare räkna vi från fabriks-, kontors- och affärsanställda samt bland ungdomen i uppväxtåren.

Föreningen har emellertid även under detta år arbetat under mycket svåra ekonomiska förhållanden och har det därför icke varit möjligt att i behövlig utsträckning uppsätta nya avdelningar och genom föredrag, uppvisningar o. d. öva propaganda.

För att föreningens gagnande verksamhet skall kunna fortgå och än mera utvecklas är föreningen för år 1928 i behov av ett ekonomiskt bidrag av kronor 1,500: —.

Det anslag som föreningen under år 1927 erhållit motsvarar för vårterminen ett belopp av kronor 0: 88 och för höstterminen endast kr. 0: 70 pr deltagare. Motsvarande siffror för några andra städer äro, enligt Svenska Gymnastikförbundets officiella statistik:

Stockholm	kommunalt anslag kr.	22,500: —	= kr.	2: —	pr delt.
Örebro	„ „ „	4,000: —	= „	2: 20	„ „
Eskilstuna	„ „ „	2,000: —	= „	1: 50	„ „
Hudiksvall	„ „ „	1,200: —	= „	4: 40	„ „

Ovan begärda anslag skulle, därest det beviljas, komma att motsvara cirka kronor 2: 20 pr deltagare. Sannolikt blir beloppet i verkligheten mindre, då anslutningen till föreningens övningar innevarande termin är synnerligen livligt; i en del avdelningar har sålunda antalet deltagare ökat med inemot 100 %.

Ett beviljande av det begärda anslaget skulle sätta föreningen i stånd att vidtaga en allmän sänkning av övningsavgifterna, en åtgärd som sedan länge varit ett framträdande önskemål. En gymnast måste nämligen vid sitt inträde i en avdening räkna med en viss kostnad för lämplig utrustning, en kostnad, som, tagen samman med övningsavgiften, kanske avhållit mången från deltagande.

Vi våga uttrycka en vördsam förhoppning, att Stadsfullmäktige, med full förståelse för gymnastikens gagn och hänsyn tagen till ovan anförda

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Västerås Gymnastikförening.*

synpunkter, måtte anslå det begärda beloppet, kronor 1,500: —, till stödjande av föreningens verksamhet.

Västerås den 1 oktober 1927.

VÄSTERÅS GYMNASTIKFÖRENING.

Dess styrelse:

J. O. WASS.

Elisabeth Arvedson. *John Jonsson.* *A. Wåhlin.*

Wilhelm Lindskog. *B. Kjelldahl.* *Torsten Bodlund.*

Bil. Litt. V.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Gårdar och tomter.

Förslagsvis beräknade inkomster för stadens gårdar och tomter år 1928.

Taxerings-värde		Bokf. värde kronor	Inkomster kronor
18,600: —	Gården n:r 65 b. Västra kvarteret	30,000: —	1,805: —
34,800: —	,, ,, 85 ,, ,, ...	42,000: —	3,675: —
25,400: —	,, ,, 86 ,, ,, ...	20,000: —	2,095: —
36,000: —	,, ,, 93 ,, ,, ...	25,000: —	3,050: —
15,400: —	,, ,, 94 ,, ,, ...	8,000: —	1,000: —
28,400: —	,, ,, 98 ,, ,, ...	15,500: —	950: —
8,200: —	,, ,, 99 ,, ,, ...	4,500: —	300: —
74,000: —	,, ,, 109 ,, ,, ...	42,000: —	3,875: —
40,100: —	,, ,, 112 ,, ,, ...	42,000: —	2,650: —
31,600: —	,, ,, 116 ,, ,, ...	17,000: —	1,975: —
14,200: —	,, ,, 119 ,, ,, ...	4,500: —	775: —
62,800: —	,, ,, 133 ,, ,, ...	60,000: —	4,975: —
143,000: —	,, ,, 147 ,, ,, ...	180,000: —	14,325: —
20,000: —	,, Graneborg	21,000: —	1,380: —
23,600: —	,, Adolfsberg	15,000: —	1,600: —
5,400: —	,, Nedre Backa	3,400: —	400: —
12,000: —	,, Backa n:r 1	13,000: —	500: —
10,000: —	,, Loviselund n:r 1	6,000: —	1,300: —
7,000: —	,, Kristineberg	7,000: —	850: —
10,400: —	,, n:r 35 Västermalm	7,000: —	500: —
40,000: —	,, Fridsborg	20,000: —	1,995: —
21,200: —	,, Lustigkulla 4—5	30,000: —	1,775: —
6,300: —	,, Stenbo (skänkt)	—: —	250: —
5,300: —	,, Rosenberg n:r 2	7,000: —	600: —
4,000: —	,, Manneborg	—: —	700: —
86,000: —	,, n:r 1 Norra kvarteret	44,750: —	11,260: —
72,000: —	,, ,, 2 ,, ,, ...	50,000: —	4,950: —
65,600: —	,, ,, 3—4 ,, ,, ...	55,000: —	5,835: —
17,200: —	,, ,, 5 ,, ,, ...	12,000: —	705: —
21,000: —	,, ,, 6 ,, ,, ...	7,475: —	1,550: —
9,000: —	,, ,, 7a ,, ,, ...	11,000: —	860: —
52,000: —	,, ,, 21 ,, ,, ...	30,000: —	4,812: 50
1,020,500: —	Transport	830,125: —	83,272: 50

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Gårdar och tomter.

Taxeringsvärde		Bokf. värde kronor	Inkomster kronor
1,020,500: —	Transport	830,125: —	83,272: 50
117,000: —	Gården n:r 38 Norra kvarteret	235,000: —	16,320: —
190,000: —	„ „ 39 „ „	200,000: —	10,000: —
14,800: —	„ „ 43 „ „	14,400: —	1,500: —
23,600: —	„ „ 119 z „ „	28,000: —	1,800: —
10,100: —	„ Kristinedal	12,000: —	830: —
107,200: —	„ n:r 5 Gude	120,000: —	10,100: —
8,800: —	„ Nyby	6,000: —	400: —
23,300: —	„ Katrinelund 14—15—16	14,000: —	2,500: —
20,000: —	„ Arvid n:r 3	27,000: —	1,125: —
21,400: —	„ n:r 72 & 73 Södra kvarteret	37,000: —	600: —
7,400: —	„ „ 73 b „ „	5,400: —	500: —
26,800: —	„ „ 74 „ „	32,000: —	1,450: —
9,300: —	„ „ 75 (Arbetsstugan)	1,800: —	—: —
3,600: —	„ „ 76 Södra kvarteret	—: —	300: —
23,200: —	„ „ 78 „ „	35,000: —	4,550: —
18,400: —	„ „ 83 „ „	21,000: —	3,160: —
92,000: —	„ „ 110 „ „	130,000: —	9,800: —
43,000: —	„ „ 111 „ „	33,750: —	3,250: —
68,000: —	„ 112 a „ „	65,000: —	4,395: —
22,000: —	„ Gamla Varmbadhuset	7,000: —	200: —
22,100: —	„ Kungsdal	45,000: —	4,245: —
43,600: —	„ Kungsängen n:r 7	125,000: —	3,855: —
65,000: —	„ Myggbo 1. 10 a. 10 b och 12	68,000: —	4,250: —
10,900: —	„ Vargbolund litt. D	22,500: —	460: —
50,100: —	„ Sommarro n:r 8	46,025: 30	2,500: —
—: —	Tomt å Västra kv. 84 b (Fru Lindrtoh)	—: —	10: —
—: —	Mark inlagd till tomten n:r 5 Klara (Fru L. Ström)	—: —	10: —
—: —	Del av tomterna n:ris 98—99 i Västra kv. (J. Aug. Larsson)	—: —	25: —
—: —	Ett område av Svantegatan (Dir. Widén) för köksgård 10: — för gatumark 10: —	—: —	20: —
—: —	Ett område av Svantegatan (Dir. E. Falk)	—: —	20: —
—: —	Ett område av Mariaberget (Borgm. Karlsson)	—: —	10: —
—: —	Mark av lägenheten Nyro (Fru Wedholm)	—: —	25: —
—: —	Mark av Smedjegatan utanför tomt Inge n:r 3 (Alb. Brosché)	—: —	300: —
2,062,100: —	Transport	2,161,000: 30	171,782: 50

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Gårdar och tomter.

Taxerings-värde		Bokf. värde kronor	Inkomster kronor
2,062,100: —	Transport	2,161,000: 30	171,782: 50
—: —	Ett område av Snickaregatan (Västmanlands Allehandas A.-B.)	—: —	250: —
—: —	Ett område vid Skolgatan (L. G. Andersson)	—: —	25: —
—: —	Ett område utmed Munkgatan (Levin Johansson	—: —	215: 46
—: —	Mark för bensinpump i Munkgatan (K. E Eriksson)	—: —	10: —
—: —	Mark för bensinpump i Sturegatan (Svensk Engelska Mineralolje A.-B.)	—: —	10: —
	Hyra för skylttavlor:		
—: —	Selma K. Karlström	—: —	15: —
—: —	Odéon Biografen	—: —	40: —
—: —	Skandiabiografen	—: —	10: —
—: —	Singer & C:o	—: —	10: —
—: —	Melin & C:o Annonsbyrå, Södertälje	—: —	75: —
2,062,100: —	Kronor	2,161,000: 30	172,442: 96

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 9 november 1927.
OSCAR ANDERSSON.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.

Bil. Litt. X 1.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med överlämnande av bifogade skrivelse från sifferrevisorerna med anhållan om åtgärder för erhållande av ökat arvode för siffergranskningen få revisorerna för sin del härmed vördsamt anföra följande:

Redan föregående år gjordes av sifferrevisorerna enahanda anhållan. Revisorerna undersökte då det berättigade i framställningen. Vid undersökningen framgick otvetydigt, att arvodet för siffergranskningen var för lågt, och att således en ökning enligt den gjorda framställningen var fullt berättigad. Revisorerna beslöto emellertid då att låta anstå ett år med begäran om ökning av arvodet samt att under detta år på försök uppdela siffergranskningen på tre personer. Då nu framställningen förnyats och revisorerna alltjämt äro fullt övertygade om det berättigade i densamma, anhålla vi vördsamt, att Drätselkammaren måtte hos Stadsfullmäktige begära och förorda ökat anslag för ändamålet ifråga.

Det kan i detta sammanhang påpekas, att arvodet för siffergranskningen före omläggningen av revisionen var 4,200 kronor. Det nu utgående arvodet för hela revisionen utgör 4,050 kronor, därav för siffergranskningen 3,000 kronor.

Västerås den 15 november 1927.

På revisorernas vägnar:
GEORG ROBSAHM.
Ordförande.

Georg Leontein.

Bil. Litt. X 2.

Till Västerås stads Herrar Revisorer.

Härmed få undertecknade — Ohlson, Hedberg och Landstätt — av stadens revisorer utsedda sifferrevisorer, hemställa att Hrr Revisorer måtte vidtaga erforderliga åtgärder i syfte att det för sifferrevisionen utgående anslaget kronor 3,000: — från och med år 1928 höjes till kronor 4,500: — pr år, ävensom att ett tilläggsanslag av kronor 1,500: — för 1927 års sifferrevision finge utgå.

Som motivering för denna vår hemställan vilja vi anföra, att det år 1924 av Herrar Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag beslutade beloppet kr. 3,000: —, enligt den erfarenhet vi efter hand vunnit, är för

lågt i förhållande till *dels* det arbete som av sifferrevisorerna måste presteras och *dels* det ansvar som åligger sifferrevisorerna. N:o 63. *Budgetförslag 1928.*

Om en jämförelse göres mellan det före omorganisationen till sifferrevisorerna utgående ersättningsbeloppet och nu utgående ersättning. och då vårt arbete i och med att verksamheten sväller ut å resp. avdelningar, blir allt mer krävande, synes det oss icke vara annat än skäligt att denna vår hemställan vinner beaktande.

Västerås den 20 oktober 1927.

Högaktningsfullt

VIKTOR OHLSON. M. A. HEDBERG. RICH. LANDSTÄTT.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Drätsel-kammarens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan till Drätselkammaren överlämnats av olika kommunala institutioner avgivna förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år, får Drätselkammaren härmed överlämna sitt med ledning av dessa och Drätselkammarens räkenskaper uppgjorda förslag till budget för staden för år 1928, och till detta förslag foga följande betänkande.

Redan vid beredningen av innevarande års budget kunde iakttagas en viss förbättring i stadens ekonomiska läge. En fortsättning av denna förbättring kan antecknas, och har detta haft ett fördelaktigt inflytande vid beredningen av 1928 års budget. Den beskattningsbara inkomsten för år 1927 visar någon ökning, ehuru mindre än vid närmast föregående årsskifte. Under det att den beskattningsbara inkomsten för år 1926 uppgick till 27,689,016 kronor är motsvarande siffra för år 1927, 28,185,846. Något ökade inkomster av progressiv kommunalskatt och nöjesskatt äro även att anteckna.

Utan höjning av den nuvarande uttaxeringen kan, om noggrann prövning av föreliggande behov iakttages, den i 1927 års budget påbörjade avskrivningen av under kristiden uppkomna förluster å en del kommunala företag fullföljas; och kan därjämte den förräntning av den s. k. järnvägsmedelsfonden som måst avbrytas år 1924, åter upptagas. Härjämte har Drätselkammaren ansett sig kunna i huvudsak förorda Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag om sänkning av vissa taxor å elektrisk ström. De av Drätselkammaren uttalade förhoppningarna om en inträdande möjlighet att bringa samhällets ekonomi i bättre jämnvikt synas sålunda vara på väg att förverkligas. Under erkännande av den återhållsamhet inom de olika förvaltningsgrenarna, som i stort sett kan sägas hava präglat de sista årens verksamhet och som även i allmänhet kan spåras i anslagsframställningarna till den föreliggande budgeten, anser sig Drätselkammaren likväl böra framhålla, att den inträdda ekonomiska lättnaden icke må tagas till intäkt för ett eftergivande av den noggranna kontroll över anslagsförbrukningen, som varit en biträdande orsak till det ljusnande ekonomiska läget.

UTGIFTERNA.

Drätselkammaren har vid beredning av stadens budget och även eljes erfarit olägenhet av, att vid vissa förvaltningar bokföringen icke, såsom vid de övriga är fallet, med avseende å fördelning i titlar och anslagsposter är uppställd i överensstämmelse med den för dessa förvaltningar fastställda staten. Denna erinran gäller tekniska verken och fattigvårdsväsendet. Den berörda olägenheten består huvudsakligen däri, att det endast efter tidsödande utdrag ur bokföringen är möjligt att under året följa anslagsförbrukningen, vilket däremot, på sätt som bokföringen inom övriga förvaltningar är ordnad, med största lätthet kan ske när som helst.

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag

Vad vidare beträffar det av Vatten- och Gasverksstyrelsen avgivna utgiftsförslaget för de tekniska verken, anser Drätselkammaren, att det för bedömandet av utgiftsposternas omfattning vore fördelaktigt, om statförslaget framdeles specificerades i större utsträckning och mera i överensstämmelse med vad som sker inom andra förvaltningar. Drätselkammaren har genom det anförda velat uttala önskvärdheten av, att ändring verkställes i angivna hänseenden.

Räntor.

Som ovan omnämnts, föreslår Drätselkammaren, att den efter år 1923 inställda förräntningen av järnvägsmedelsfonden åter påbörjas. En erinran om fondens bildande torde här måhända böra göras. Fonden, som nu uppgår till 1,612,787 kronor 58 öre, är bildad genom försäljning år 1916 av nominellt 1,000,000 kronor aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag och uppgick år 1917, då den för första gången omnämndes i stadens budget, till i runt tal 1,400,000 kronor. I sagda budget beräknades bland utgifterna 5 % ränta å fonden, till den del dess kapital fanns nedlagt i stadens rörelse — då omkring 300,000 kronor — samt upptogs å inkomstsidan i stälet för utdelning å de försålda aktierna 50,000 kronor. Vid uppgörandet av 1918 års budget upptogs utgift för ränta å fondens hela kapital, och bibehölls samma post som förut å inkomstsidan. Efter dessa grunder upptages nu bland utgifterna ränta à 5 % å fondens av stadskassan upplånta kapitalbelopp, 1,612,787 kronor 58 öre, eller kronor 80,639: 38 samt å inkomstsidan 50,000 kronor i ersättning för den förutvarande utdelningen å järnvägsaktierna. Skillnaden skall givetvis läggas till fondens kapital.

Dyrtidstillägg.

I sitt betänkande till innevarande års budget omnämnda Drätselkammaren att inom Lönenämnden vore under övervägande fråga om ändring i lönesystemet. Då något förslag härom icke avgivits har Drätselkammaren icke gjort någon ändring uti dyrtidstilläggsberäkningen, som är baserad på ett medelindextal för år 1928 av 175. Drätselkammaren vill dock meddela, att sekreteraren i Kungl. Socialstyrelsen H. Heyman, i en av honom på uppdrag av Svenska Stadsförbundet verkställd utredning angående läget av socialstyrelsens levnadskostnadsindex år 1928, angiver ett medelindextal av ungefär 172 som sannolikt. Skulle denna sista beräkning komma att visa sig riktig, kan för stadens vidkommande räknas med en besparing av omkring 27,000 kronor eller 9,000 kronor för varje enhet av indextalet, varmed detta understiger 175.

Revisionskostnader.

Stadens revisorer hava, med bifogande av en framställning från siffergranskarne om höjning av deras arvoden med tillsammans 1,500 kronor och med den upplysningen, att det för revisionen nu utgående anslaget å sammanlagt 4,050 kronor för sifferrevisionen är beräknat 3,000 kronor, förordat ökat anslag för ändamålet ifråga. (Se bil. Litt. X 1 och 2). Enär enligt Drätselkammarens uppfattning den nuvarande ersättningen till sifferrevisorerna är väl knappt tilltagen, tillstyrker Drätselkammaren, att anslaget till revisionskostnader för år 1928 höjes till jämt 5,500 kronor. I förhållande till det arbete, som revisionen för de olika förvaltningsgre-

N:o 63. narnas vidkommande påkallar, har Drätselkammaren i sitt budgetförslag fördelat det ökade anslaget på följande sätt:

Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.

Drätselkammaren, Folkskolorna, Hamnen, Västerås stads anstalter för yrkesundervisning, Fonderna och Vedgården, under titeln Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner	2,300: —
Fattigvårdsväsendet	800: —
Tekniska verken (därav höjning, 800 kr., å elektricitetsverket)	2,000: —
Renhållningsverket, svingården och lantegendomarna	400: —
Summa kronor	5,500: —

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville för år 1928 till revisionskostnader anslå ett belopp av 5,500 kronor att fördelas inom olika titlar på sätt som ovan angivits. Revisorernas framställning om tilläggsanslag för år 1927, kan Drätselkammaren däremot ej förorda.

Fattigvården. I Fattigvårdsstyrelsens förslag till utgiftsstat förordas en del ändringar, övervägande av formell natur.

Drätselkammaren har sålunda upptagit ett belopp av 15,500 kronor, utgörande 5 % ränta å det av Stadsfullmäktige den 26 juni 1926 beviljade anslaget å 310,000 kronor för uppförande av ny ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet Karlslund. Denna åtgärd inverkar icke något på uttaxeringen, då beloppet jämväl återfinnes såsom inkomst i Drätselkammarens budget under rubriken "räntor". Någon amortering är däremot ej beräknad, enär något amorteringslån, i vilket byggnadsanslaget i fråga ingår, ännu ej är upplagt.

Anslaget för oförutsedda utgifter för yttre fattigvården, av styrelsen begärt höjt till 1,000 kronor, har av Drätselkammaren nedsatts till samma belopp som innevarande år eller 500 kronor. Med den av styrelsen verkställda noggranna specificeringen av staten, upptagande även nya poster för utgifter, som förut räknats till de oförutsedda, förmodar Drätselkammaren, att detta mindre anslag skall förslå.

Styrelsen upptager, under hänvisning till förut gjord framställning, lön för föreståndaren vid ålderdomshemmet i 31:sta lönegruppen. I avvaktan på att denna fråga erhåller sin slutliga lösning bör, enligt den praxis som här i allmänhet tillämpas, lönen tillsvidare uppföras enligt gällande lönestat med placreing i 29:de gruppen.

Styrelsens framställning om uppförande av en eldare på stat vid ålderdomshemmet tillstyrkes. Frågan om den nya befattningshavarens inplacering i lönestaten torde dock böra beredas av Lönenämnden. I avvaktan på beslut härutinnan har Drätselkammaren ej vidtagit någon ändring i Fattigvårdsstyrelsens förslag, vilket likväl ej i förevarande punkt bör betraktas som godkänt, innan särskilt beslut i denna lönefråga fattats.

Stadsfullmäktige hava den 29 september 1927 anslagit 9,500 kronor för inköp av inventarier till den nya ekonomibyggnaden vid ålderdomshemmet, med uppdrag för Drätselkammaren att vid uppgörande av 1928

års stat föreslå, huru detta belopp må slutligen gäldas. Drätselkammaren hemställer nu, att Stadsfullmäktige ville besluta, att angivna anslag, 9,500 kronor, skall införas på ålderdomshemmets utgiftsstat för år 1928 och gäldas av uttaxerade medel.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.*

Barnavården.

Barnavårdsnämndens förslag till stat för år 1928 tillstyrkes oförändrat, och hemställer Drätselkammaren särskilt, att Stadsfullmäktige ville bevilja det däri begärda anslaget å 70 kronor för telefon till barnavårdsinspektrisens bostad.

Folkskolan.

Folkskolestyrelsen hemställer till en början om ett anslag å 21,000 kronor för reparationer av folkskolebyggnaderna, vari ingår fortsättning av den innevarande år påbörjade reparationen av Herrgärdsskolan. Ehuru anslagsposten är avsevärd, torde densamma, med hänsyn till det stora behovet av reparationer, icke böra beskäras.

Enligt skolstyrelsens särskilda reparationsnämnds förslag erfordras reparationer eller omsättning av kakelugnar i Skepparbacksskolan. Drätselkammaren ifrågasätter, om det icke vore ekonomiskt att i denna skola anordna centralvärmeledning och förordar, att skolstyrelsen utreder lämpligheten härav.

Skolstyrelsen anhåller vidare om ett anslag å 1,450 kronor för vidtagande av åtgärder för förbättring av belysningsförhållandena i stadens folkskolor, samt att, då därigenom strömförbrukningen beräknas bliva fördubblad, anslaget för belysning må höjas från 2,500 till 5,000 kronor. Då Drätselkammaren anser, att med åtgärdens vidtagande, även om den vid närmare övervägande kommer att visa sig behövlig, bör för närvarande kunna anstå, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta, *dels* nu avslå skolstyrelsens framställning om angivna anslag å 1,450 kronor, *dels ock* att nuvarande anslag å 2,500 kronor för belysning skall bibehållas i 1928 års stat.

Under hänvisning till, att den av årets riksdag beslutade läroverksreformen för Västerås folkskolors vidkommande medför behov av ökad undervisningskraft, hemställer styrelsen om inrättande av en ny e. o. folkskollärarinnetjänst. Då behovet synes vara oavvisligt, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta att från och med nästa läsår anslå medel för inrättande av en ny e. o. folkskollärarinnetjänst.

Drätselkammaren föreslår, att genom skolstyrelsen överlämnade framställningar från vaktmästarne vid folkskolorna angående löneförhöjning, i enlighet med styrelsens begäran, remitteras till Lönenämnden. Detsamma gäller ock beträffande styrelsens förslag angånde expeditionsvaktmästarens lön och tjänsteanställning. Styrelsen har i sitt förslag till stat upptagit löner enligt nu gällande lönestat.

I anldening av f. Folkskolläraren P. V. Verkelins nyligen timade frånfälle har Drätselkammaren i sitt förslag frånräknat dennes tilläggspension jämte dyrtidstillägg.

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.

Det begärda anslaget å 75 kronor för städning av folkskolornas expeditionslokaler kan Drätselkammaren, i anseende till de med ett bifall härtill eventuellt följande konsekvenserna inom andra förvaltningsgrenar, icke tillstyrka, utan föreslår, att Stadsfullmäktige ville avslå denna hemställan.

Mot skolstyrelsens förslag, att lönestatens allmänna bestämmelser angående läkarevård skola tillämpas även beträffande skolans vaktmästare och städerskor, har Drätselkammaren för sin del ingen erinran att göra, utan hemställer om Stadsfullmäktiges bifall härtill.

I sitt förslag upptager Folkskolestyrelsen anslaget för material i läs- och skrivämnen till samma belopp som innevarande års anslag, eller 21,000 kronor. Utan att vilja utöva kritik över styrelsens sätt att handhava detta anslag eller åstadkomma begränsning av hittills varande förbrukning av sådan material, anser Drätselkammaren, efter tagen kännedom om anslagsförbrukningen under år 1926 och innevarande år, att ett anslag å 20,000 kronor bör kunna förslå, och hemställer att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa detta belopp.

Drätselkammaren tillstyrker, att Stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 675 kronor för anskaffande av ny modellserie för träslöjden.

Anslaget för skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn föreslås av skolstyrelsen till 5,500 kronor. Då emellertid kostnaderna för denna verksamhet under år 1926, efter det inkomsterna av densamma fråndragits, endast uppgå till cirka 3,700 kronor, anser Drätselkammaren emellertid, att anslaget, utan att verksamhetens omfattning på något sätt äventyras, kan sänkas till 4,000 kronor och hemställer förty om bifall till detta förslag.

Högre folkskolan.

Styrelsen för högre folkskolan upprepar i sitt statförslag den redan förut och senast vid uppgörandet av budget för innevarande år gjorda, men hittills av Stadsfullmäktige avslagna framställningen om anslag till avlönande av skolläkare. Under hänvisning till vad som i denna fråga tidigare och sist i betänkandet till 1927 års budget av Drätselkammaren anförts och då något nytt skäl ej från styrelsens sida åberopats, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta, att för år 1928 icke upptaga något anslag för ändamålet.

Allmänt läroverk.

Enligt den utredning, som föregick den nu genomförda läroverksreformen, vill det synas som om kostnader för lärjunges vid högre allmänt läroverk befrielse från avgift till läroverkets ljus- och vedkassa efter reformens genomförande skola bestridas av staten. Denna omständighet kommer måhända att inverka på användningen av stadens sedvanliga anslag till befrielse från sådana avgifter i så måtto, att detsamma ej bliver taget i anspråk för höstterminen 1928. Rådande ovisshet härom föranleder emellertid Drätselkammaren att upptaga anslaget oförändrat, men har Drätselkammaren härigenom endast velat påpeka förhållandet. Drätselkammaren föreslår alltså, att jämväl i budgeten för 1928 måtte uttaxeras 900 kronor såsom särskilt anslag till högre allmänna läroverket i Västerås för bestridande av terminsavgifterna helt eller delvis till ljus- och vedkassan för obemedlade och mindre bemedlade välartade lärjungar från staden.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.

Högre flickskolan.

Anslagen till högre flickskolan äro beräknade efter av Stadsfullmäktige förut fastställda grunder, dock synes anslaget till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering icke förslå, utan bör detsamma i 1928 års budget höjas med 100 kronor till 1,850 kronor.

Arbetareinstitutet.

Drätselkammaren har i sitt budgetförslag upptagit det anslag å 3,000 kronor, som av Stadsfullmäktige den 28 april 1927 anvisats för Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet för år 1928.

Styrelsen för Arbetareinstitutet hemställer om ett från 15,000 kronor i budgeten för innevarande år till 18,300 kronor förhöjt anslag till biblioteksverksamheten för år 1928. Styrelsen anför härutinnan, att de under senare åren starkt reducerade anslagen för verksamheten föranleda, att det särskilt för bokinköp samt för reparationer och inbindning erfordras förhöjt anslag, ävensom att ökat anslag betingas av en verkställd löneförhöjning å 300 kronor. Drätselkammaren anser sig dock icke kunna tillstyrka en så stor utvidgning av anslaget, utan föreslår, att Stadsfullmäktige ville i så måtto tillmötesgå framställningen, att till Arbetareinstitutets biblioteksverksamhet för år 1928 anvisas 16,500 kronor.

Herrar Edv. Karlsson och Keijser hava reservationsvis påyrkat ett anslag för ändamålet å 17,000 kronor.

Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Under erinran att Stadsfullmäktige den 29 november 1922 beslutat tillförbinda staden skyldighet att tillsvidare åtaga sig det ansvar för en del kostnader för verksamheten vid Västerås stads anstalter för yrkesundervisning, som utgör förutsättning för erhållande av statsbidrag, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville fastställa det av styrelsen för dessa anstalter uppgjorda förslaget till stat för läsåret 1928—1929 med ett totalt utgiftsbelopp av 60,400 kronor och ett anslag av staden å 22,800 kronor samt sålunda för skolverksamheten under senare hälften av läsåret 1/7 1927—30/6 1928 och förra hälften av läsåret 1/7 1928—30/6 1929 i 1928 års budget anvisa ett anslag av uttaxerade medel å 22,800 kronor, motsvarande hälften av stadens tillskott i båda nämnda läsårs stater.

Hälsovården.

Stadsfullmäktige hava den 28 december 1926 i fråga rörande indragning av en tillsyningsmannabefattning vid allmänna hälsovården — utan att göra ändring i Drätselkammarens åtgärd att avföra lön och dyrtidstillägg för en tillsyningsman å allmänna hälsovårdens stat — beslutat att uppskjuta avgörandet av Drätselkammarens förslag om indragning av tjänsten och samtidigt föreskrivit, att under tiden den lediga tillsyningsmannabefattningen skulle lämnas obesatt. Hälsovårdsnämnden har i sitt utgiftsförslag överfört en tillsyningsmannabefattning från köttbesiktningsbyråns stat till allmänna hälsovården under motiv att Nämnden efter indragning av en tillsyningsmannabefattning icke kan med hänsyn till hand-

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.*

havandet av den allmänna hälsovården medge, att en tillsyningsman tjänstgör å köttbesiktningsbyrån. Då denna åtgärd icke synes Drätselkammaren vara i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges uttalande i ärendet, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige, med upprepande av sitt föregående år gjorda uttalande, ville besluta, att lön och dyrtidstillägg för en tillsyningsman skall fortfarande uppföras å köttbesiktningsbyråns stat. I anslutning härtill bör ock ersättning till en tillsyningsman för hållande av velociped avgå från allmänna hälsovårdens stat och upptagas å köttbesiktningsbyråns stat.

Mot detta Drätselkammarens förslag har reservation anförts av Herrar Jonsson och Eklund, vilka för sin del påyrkat bifall till Hälsovårdsnämndens förslag.

Drätselkammaren avstyrker bifall till det begärda nya anslaget för telefon till en tillsyningsmans bostad. Då telefon finnes såväl till Hälsovårdsnämndens byrå som ock till 1:ste tillsyningsmannens bostad, synes det Drätselkammaren, som om utan olägenheter för hälsovårdens handhavande denna utgiftspost kan undvikas.

Drätselkammaren tillstyrker, att av uttaxerade medel i 1928 års budget anvisas ett anslag å 4,000 kronor till Västerås stads förening mot tuberkulos.

Å köttbesiktningsbyråns stat finnes upptaget ett nytt anslag å 1,500 kronor för arvode till extra personal. Drätselkammaren har sig bekant, att Hälsovårdsnämnden avser att med detta anslag avlöna den personal, som skall ersätta den å byråns stat förut upptagna tillsyningsmannen. I överensstämmelse med Drätselkammarens förenämnda åtgärd att i sitt förslag fortfarande upptaga en tillsyningsmannabefattning å byråns stat, avstyrker Drätselkammaren beviljandet av nu berörda anslag. Jämväl i denna punkt hava Herrar Jonsson och Eklund yrkat bifall till Hälsovårdsnämndens förslag.

Gatuläggningen.

Förbrukningen av innevarande års anslag å 12,000 kronor för mindre gatuarbeten synes giva vid handen, att anslaget härför för år 1928 kan sänkas med 5,000 kronor till 7,000 kronor.

Till större gatuarbeten finnas anslag reserverade i den omfattning, att nytt anslag för sådana arbeten icke av Drätselkammaren begäres. Ett disponerande av de reserverade anslagen på annat sätt, än som bestämts, vid deras beviljande, torde böra bero på beslut av Stadsfullmäktige efter särskild framställning från Drätselkammaren.

Vägarne.

Anslaget å 25,000 kronor till grusning av vägar synes, i motsats till vad som ovan angivits ifråga om anslag till mindre gatuarbeten, icke förslå. Drätselkammaren begär därför anslaget för år 1928 förhöjt med 5,000 kronor till 30,000 kronor.

Planteringarne.

Drätselkammaren har beräknat utgfiterna för planteringar i överensstämmelse med Planteringsnämndens förslag med undantag endast för den begärda anslagsposten å 400 kronor för plantering av träd i Malmabergsgatan. Då arbetena här ej äro fullständigt avslutade, anser Drät-

selkammaren lämpligare, att med trädplanteringen får anstå till ett kommande år, varför Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville för närvarande avslå framställningen om anslag härtill.

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Drätselkammarens förslag.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige med godkännande av Planteringsnämndens förslag till ugiftsstat i övrigt, ville särskilt besluta att för år 1928 anvisa följande belopp: för iordningställande och uppsnyggning av vissa öppna och oanvända platser i staden 1,000 kronor att ingå i det från 6,000 till 7,000 kronor förhöjda anslaget för planteringar utmed Hamngatan, Esplanader m. m., för målning av växthusen 1,500 kronor, för anordnande av lekattiralj i parken vid Utanbygatan 850 kronor, samt för avlönande av parkvakt 1,400 kronor.

Gatubelysningen.

Av Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagen utökning av belysningen genom uppsättande av elektriska lampor inom Vegaföreningens område tillstyrkes, och hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ändamål anvisa 160 kronor i 1928 års stat, ävensom medgiva, att de i styrelsens framställning angivna 3 gaslyktorna i Karlsgatan omändras till morgonbrinnare.

Gaturenhållningen.

Oaktat den för innevarande år gjorda förhöjningen av anslaget för renhållningen å gator och allmänna platser, synes detta anslag icke kunna täcka utgifterna för ändamålet. I anledning härav föreslår Drätselkammaren, att anslaget höjes med 5,000 kronor till 25,000 kronor.

Sedan Magistraten i juni innevarande år utfärdat nya föreskrifter angående gaturenhållningen i staden, har ny överenskommelse träffats med de s. k. kapitelhjonen angående sopning, vilken överenskommelse åstadkommer, att anslaget för sopning måste något höjas eller från 4,212 till 4,368 kronor.

Avloppsledningarna.

Drätselkammaren tillstyrker Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens avloppsledningar.

Hamnen.

Mot Hamnstyrelsens förslag till utgiftsstat för hamnen har Drätselkammaren ingen erinran att göra, utan föreslår, att Stadsfullmäktige ville godkänna detsamma och särskilt bevilja följande anslag att gäldas av hamnens inkomster för år 1928, nämligen: för uppförande av en dukdalb utanför östra kajen 1,000 kronor, för inredande av en verkstad för hamnens behov 640 kronor, samt för påbörjande av reparationer å östra kajen 8,500 kronor.

Renhållningsverket och svingården.

De av Lantegendomsnämnden föreslagna utgifterna för stadens renhållningsverk och svingård föranleda icke någon erinran från Drätselkammarens sida, utan föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville godkänna Nämndens förslag härutinnan.

Vattenledningsverket.

Vad utgifterna för Vattenledningsverket beträffar, har styrelsen i sitt förslag höjt kostnaderna för elektrisk ström m. m. med 800 kronor eller

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.*

från 24,600 till 25,400 kronor. Denna utgiftsökning motsvaras av en förhöjd inkomst av vattenförbrukningen å 2,000 kronor. Då Drätselkammaren icke kan finna utgiftsökningen stå i rimligt förhållande härtill, föreslår Drätselkammaren, att anslaget till elektrisk ström m. m. upptages till 25,000 kronor.

Gasverket.

Utgifterna för underhållskostnaderna vid Gasverket äro upptagna till 23,300 kronor. Drätselkammaren föreslår, att detta anslag sänkes till 20,300 kronor.

Emot de i övrigt för gasverket beräknade utgifterna har Drätselkammaren ingen annan erinran att göra, än att Därtselkammaren avstyrker beviljandet av det av styrelsen upptagna beloppet, 5,834 kronor för slutamortering av gamla gasverkets ugnar och äldre apparater. Kostnaderna för slutamorteringen böra, enligt Drätselkammarens uppfattning, kunna bestridas av de inkomster, som inflyta vid blivande realisering av det gamla gasverkets ugnar och apparater, och vilka synas böra fullt motsvara ovan angivna ej amorterade belopp.

Elektricitetsverket.

Bland verkets utgifter äro upptagna underhållskostnader till ett belopp av 63,700 kronor. Drätselkammaren har sig bekant, att av styrelsen häri inräknats ett belopp av 5,000 kronor, som skulle avsättas för reparation av elektricitetsverkets ackumulatorbatteri.

Enligt vad Drätselkammaren erfarit har från sakkunnigt håll framhållits, att batteriet, som endast har en kapacitet av 150 kw., och sålunda ej är någon energireserv att räkna med, borde på grund av de ständigt återkommande mycket dryga reparationskostnaderna avyttras. Drätselkammaren har vidare försport, att styrelsen i anledning därav beslutat införskaffa anbud å batteriet, samt att i avvaktan härpå inga reparationer skola vidtagas. Drätselkammaren anser, att frågan om batteriets försäljning är värd allt beaktande, och föreslår i anledning härav, att i varje fall någon avsättning till batteriets reparation ej göres i 1928 års stat, och att därför underhållsanslaget för elektricitetsverket upptages med 58,700 kronor.

Den av styrelsen begärda förhöjningen av anslaget till skjutsar och diverse synes enligt Drätselkammarens mening icke vara oundgängligen påkallad, varför kammaren tillstyrker beviljandet av nuvarande anslag eller 900 kronor.

Drätselkammaren hemställer slutligen i fråga om de tekniska verken, med tillstyrkande av styrelsens förslag, att Stadsfullmäktige ville besluta att till täckande av kostnader under år 1928 för anläggning av diverse mindre ledningsutsträckningar och serviser anslå förslagsvis 10,000 kronor att gäldas av de tekniska verkens amorteringsfond.

Kall- och varmbadhusen.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till Badhusstyrelsens förslag till utgifter för stadens kall- och varmbadhus.

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Drätselkammarens förslag.

Båttrafiken.

Under meddelande att ångbåten Arosia under året försålts, hemställer Drätselkammaren om godkännande av det uppgjorda förslaget till utgiftsstat för båttrafiken.

Vedgården.

Drätselkammaren är i avvaktan på årets driftresultat ej nu beredd att framlägga förslag angående vedgårdsrörelsens nedläggande eller fortbestånd. Vedgårdens utgiftsstat är uppställd efter av Stadsfullmäktige föregående år godkända grunder.

Anslaget för underhåll av maskiner och material måste på grund av en nödvändig omläggning av de elektriska ledningarna, vilka uppsattes under kristiden, höjas från 350 till 1,000 kronor. Även tarvas anslag å 500 kronor för reparation av ett vedsågerihus.

Brandväsendet.

Drätselkammaren har ingen erinran att göra emot Brandstyrelsens förslag till utgiftsstat för brandväsendet utan tillstyrker detsammas fastställande.

Egendomarne inom stadsplanen.

Drätselkammaren har nödgats upptaga utgifterna under denna titel till högre belopp än föregående år. Ökningen uppgår till i runt tal 15,000 kronor.

I denna ökning ingår bland annat första årets amortering, 6,600 kronor av det av Stadsfullmäktige den 31 mars 1927 beviljade anslaget å 33,000 kronor för gäldande av uppkomna kostnader för omändringsarbeten i stadens gårdar, vilket anslag enligt Stadsfullmäktiges beslut skall täckas med 1/5 under vart och ett av åren 1928—1932.

Underhållet av stadshotellsfastigheten och festvåningens inventarier har till stor del med anledning av jubileumsfestligheterna förliden sommar under innevarande år avsevärt överstigit härför beviljat anslag.

Då det är nödvändigt för byggnadens bestånd att under det kommande året låta utföra en hel del yttre underhållsarbeten, har anslaget för stadshotellets och dess inventariers underhåll i budgetförslaget höjts med 6,000 kronor.

Utgiftsökningen i övrigt å förevarande titel har sin grund i en del höjda kostnader för underhåll och renhållning särskilt för stadens gårdar.

Lantegendomarne.

Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstat för lantegendomarna tillsyrkes utan förändring.

Jordarne och andra fastigheter inom stadsplanen.

Utgifterna för jordar och andra fastigheter utom stadsplanen äro höjda med i runt tal 1,300 kronor, bland annat beroende på ökat anslagsbehov för Hästholmarna och remontmarknadsplatsen.

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Drätselkammarens förslag.

Skogarne. Av Lantegendomsnämnden uppgjort utgiftsförslag för stadens skogar tillstyrkes oförändrat.

Magistraten och Rådhusrätten. Magistratens anhållan om höjning av anslaget för anskaffning och underhåll av inventarier från 500 till 1,000 kronor tillstyrkes.

Den av Magistraten föreslagna åtgärden, att staden tillhöriga skrivmaskiner skola genom någon stadens befattningshavare rengöras och justeras, synes Drätselkammaren värd allt beaktande, och ämnar Drätselkammaren i samråd med Magistraten söka ordna denna angelägenhet.

För beredande av möjlighet för Magistraten att tillfredsställande ordna vikariatsfrågan under borgmästaren J. Karlssons fortsatta ledighet, begär Magistraten ett anslag i 1928 års stat å förslagsvis 5,000 kronor att utgå för tiden intill dess frågan om pension åt borgmäsaren blivit löst. Framställningen synes Drätselkammaren böra beaktas i viss grad, men finner Drätselkammaren det begärda beloppet vara alltför högt, varför Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet i 1928 års stat anvisa ett belopp av 2,000 kronor för året räknat.

Då Drätselkammaren icke bereder frågan om ökad avlöning till stadsfiskalen, föreslår Drätselkammaren, att i avvaktan på yttrande i ärendet från Lönenämnden och beslut av Stadsfullmäktige, stadsfiskalens löneförmåner uppföras oförändrade i 1928 års stat.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren anförde i sitt betänkande till innevarande års budget rörande anslag för avlönande av vikarie under stadsfiskalens semesterledighet, kan Drätselkammaren icke heller nu tillstyrka, att särskilt anslag för ifrågavarande ändamål beviljas.

Enär den av Magistraten äskade förhöjningen av anslaget för tillfälliga biträden är av rent tillfällig natur, föreslår Drätselkammaren att i 1928 åsr stat uppföres ett särskilt anslag å 500 kronor för tillfällig förstärkning av reservationsanslaget för tillfälliga biträden i anledning av det förestående riksdagsmannavalet.

Anslaget till tryck och annonskostnader torde i enlighet med Magistratens begäran höjas till 2,000 kronor.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet. Magistraten föreslår i anledning av ett av t. f. stadsfogden uppgjort och av kronouppbördskassören biträtt förslag, att staten för kronouppbörds- och exekutionsväsendet uppdelas i två särskilda stater. De få och jämförelsevis obetydliga anslagsposter i den nuvarande staten, som äro gemensamma för de båda institutionerna, och olägenheten i bokföringshänseende av statens uppdelning, föranleder Drätselkammaren att förorda bibehållande av den nuvarande budgetsuppställningen.

Med hänsyn till anslagsförbrukningen äro en del poster något höjda. **N:o 63.**

Beträffande anslag till arvoden åt mantalsskrivningsombud hemställer Drätselkammaren, att arvode utgår efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme och beräknas till samma belopp, som i innevarande års stat upptagits, eller 700 kronor. *Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.*

Det förhållandet att nytt tjänsterum anordnats för exekutionsbetjänterna förorsakar en genomgående förhöjning av anslagen härtill.

Bidraget till telefon till stadsfogden begäres höjt från 180 till 290 kronor. Något motiv härtill anser Drätselkammaren icke föreligga, utan hemställer, att det nuvarande anslaget bibehålles.

Beträffande Magistratens slutliga hemställan, att Drätselkammaren måtte vidtaga åtgärder för lösande av vissa löne- och pensionsfrågor, får Drätselkammaren meddela, att Drätselkammaren, i anseende till att Lönenämnden har till uppgift att efter uppdrag av Stadsfullmäktige eller eljes taga befattning med sådana ärenden, icke upptagit dessa frågor till behandling.

Polisväsendet och fångvården.

Polisnämnden hemställer i sitt utgiftsförslag om höjning av anslaget för nyanskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar från 1,500 till 1,800 kronor samt om anslag å förslagsvis 150 kronor för ändring av polishjälmar och å 134 kronor 13 öre för inköp av 50 st. polisbrickor. Även om anslaget för nyanskaffning m. m., som Polisnämnden anför, under året överskridits, synes det därmed Drätselkammaren icke utan vidare självklart, att anslaget även under år 1928 icke skall förslå. Då Drätselkammaren emellertid tillstyrker bifall till anslagets höjande till 1,800 kronor, avser Drätselkammaren därigenom, att av detta anslag skola bestridas kostnaderna för ändring av hjälmar och inköp av polisbrickor, för vilka sist angivna kostnader Drätselkammaren sålunda avstyrker, att särskilda anslag anvisas.

Då två stycken velocipeder torde kunna inköpas för sammanlagt 300 kronor, föreslår Drätselkammaren, att det av Polisnämnden härför beräknade anslaget å 350 kronor sänkes till först angivna belopp.

Polisnämndens begäran om ett anslag å 710 kronor för inköp av två skrivmaskiner vill Drätselkammaren tillstyrka.

Lönetillägg till poliskommissarien och övrig personal, med undantag för extra poliskonstaplar, äro upptagna enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 november 1927.

Beklädnadsanslaget har av Polisnämnden förhöjts med 900 kronor, motsvarande anslag till uniformsbeklädnad åt poliskommissarien och överkonstaplarna vid ordningspolisen à 225 kronor samt till slitningsersättning med kronor 112: 50 åt kriminalöverkonstapeln. Då Stadsfullmäktige den 20 april innevarande år beslutat, att framställningar om sådan beklädnadsförmån åt omförmälda polispersonal icke skulle föranleda någon ändring i nu gällande lönestats bestämmelser, kan Drätselkammaren ej tillstyrka Polisnämndens nu i detta hänseende framställda förslag, utan beräknar beklädnads- och slitningsersättningsanslagen enligt de av Stadsfullmäktige i förevarande avseende fastställda och hittills tillämpade grunderna.

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Drätselkammarens förslag

Av polisnämnden gjord erinran om behovet av lösning av polispersonalens pensionsfråga torde från Drätselkammarens sida föranleda endast en erinran, att Lönenämnden har frågan om pensionering av alla stadens befattningshavare under utredning.

Nämndens framställning om ett anslag å 750 kronor för avlönande av vikarie för en poliskonstapel under dennes tjänstledighet för genomgående av polisskolans högre kurs, kan av Drätselkammaren icke tillstyrkas, då enligt Drätselkammarens mening staden för närvarande icke bör påtaga sig vidare ekonomiska uppoffringar för polisutbildningen än som redan hittills skett.

Drätselkammaren tillstyrker Polisnämndens begäran om anslag för uppläggande av kortregister m. m. och föreslår sålunda, att Stadsfullmäktige härför ville i 1928 års stat anvisa 700 kronor.

Under erinran om vad Drätselkammaren anförde i sitt betänkande till innevarande års budget angående ansalg för telefoner till länskriminalpolisernas bostäder — att denna angelägenhet torde mera vara statens än stadens — avstyrker Drätselkammaren även nu anslag härtill, varemot beviljande av det av Nämnden upptagna anslaget för anskaffande av flyttbar telefonapparat i polischefens bostad tillstyrkes.

Det begärda anslaget till oförutsedda utgifter å 1,000 kronor, motsvarande 500 kronor i årets stat, synes Drätselkammaren vara något för högt tilltaget såväl i jämförelse med utgiftsstatens omfattning som ock med hänsyn till, att utgiftsposterna i densamma i övrigt äro noggrannt specificerade, varför Drätselkammaren tillstyrker beviljandet av ett, enligt Drätselkammarens uppfattning, för behovet tillräckligt belopp, nämligen 750 kronor.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Då Stadsfullmäktige så sent som den 28 december 1926 vid fastställande av stat för år 1927 biföllo Pensionsnämndens då begärda ökning i anslaget till skrivbiträde anser Drätselkammaren att med ytterligare ökning kan tillsvidare anstå, varför Drätselkammaren ej kan biträda Pensionsnämndens framställning om ökning av förberörda anslag, utan föreslår, att anslaget bibehålles vid 1,800 kronor.

Nämndens förslag i övrigt föranleder ingen erinran från Drätselkammarens sida.

En av Pensionsnämnden i särskild skrivelse till Drätselkammaren gjord framställning om ett anslag å förslagsvis 500 kronor för inköp och utdelning av E. Ch. Genbergs ”anteckningslista över erlagda pensionsavgitter”, har Drätselkammaren icke ansett sig böra tillmötesgå, då Drätselkammaren icke finner utgiften nödvändig, vilket Drätselkammaren velat i detta sammanhang meddela. Beträffande de av Drätselkammaren själv beräknade utgifterna under denna huvudtitel vill Drätselkammaren framhålla, att anslaget för inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunnat indrivas, på grund av bättre uppbörds- och indrivningsförhållanden och till synes större förmåga och villighet att betala avgifterna från de avgiftspliktigas sida, kan sänkas från 10,000 till 8,500 kronor, men att å andra sidan anslaget till bidrag till pensionstillägg och understöd måste höjas från 19,000 till 20,500 kronor.

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Drätelkammarens förslag.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Utgifterna för Stadsfullmäktige och Drätselkammaren visa i jämförelse med budgeten för innevarande år en ökning av 1,721 kronor 45 öre, vilken ökning, då verkställda mindre höjningar och sänkningar av förbrukningsanslagen, ungefär utjämna varandra, har sin huvudsakliga orsak uti en del befattningshavares rätt till flera ålderstillägg.

Byggnadsnämnden.

Byggnadsnämndens utgiftsstat, som visar samma slutsumma som innevarande år, tillstyrkes i oförändrat skick.

Automobiler m. m.

Anslaget för automobiler är beräknat till samma belopp som innevarande år.

Sociala ändamål.

För *Västerås Arbetsstugas* verksamhet under år 1928 har styrelsen för densamma begärt ett anslag å 5,200 kronor eller 200 kronor mer än anslaget för innevarande år. Drätselkammaren kan icke tillstyrka högre anslag än som hittills utgått och hemställer, att Stadsfullmäktige ville besluta att för år 1928 bevilja ett anslag å 5,000 kronor för uppehållande av arbetsstugans verksamhet att ugtå enligt samma grunder som innevarande år eller med 2,500 kronor ur Sundinska fondens räntemedel och med 2,500 kronor av uttaxerade medel.

I anledning därav att hos Drätselkammaren anmälts, att nedannämnda institutioners anslagsbehov för år 1928 kunna täckas med bidrag till enahanda belopp, som för deras verksamhet anvisats i budgeten för innevarande år, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för år 1928 bevilja anslag till *Västerås barnkrubba* med 2,500 kronor, till *Västerås barnhem* med 500 kronor, till *Västerås natthärberge* med 300 kronor och till *Västmanlands läns arbetsförmedling* med 3,200 kronor, därav som extra anslag 300 kronor.

Drätselkammaren föreslår i anledning av föreliggande framställning, att Stadsfullmäktige ville för år 1928 av uttaxerade medel bevilja, *dels Västerås sjukkassors fortsättningskassa* ett förslagsanslag å 3,000 kronor att åtnjutas enligt bestämmelserna i Stadsfullmäktiges beslut den 23 december 1909 eller med en krona för varje inom staden året före det, varunder anslaget utbetalas, mantalsskriven medlem samt under det ytterligare villkor, att bidraget icke må utgöra en kassans tillgång under annan förutsättning, än att det tillgodokommer i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, *dels ock Västerås sjukkassor och fortsättningskassa* ett anslag å förslagsvis 15,000 kronor att åtnjutas på de villkor, som innefattas i Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918 och 29 december 1924 med 25 öre pr sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.*

Styrelsen för barnhemmet Sparvboet har med redogörelse över kostnaderna för en under året verkställd ombyggnad av Sparvboets fastighet och under hänvisning till de härigenom för verksamheten ökade kostnaderna, hemställt om ett från 600 till 800 kronor förhöjt anslag.

Vidare har styrelsen för Hvita bandet i Västerås anhållit om det sedvanliga anslaget till hyra å 600 kronor, vilket belopp oavkortat tillfaller Sparvboet.

Enär hyresbeloppet 600 kronor för den lägenhet Hvita bandet förhyr i en av stadens fastigheter är synnerligen lågt beräknat, anser Drätselkammaren lämpligast, att den begärda anslagsförhöjningen beviljas i den formen, att efter verkställd hyresförhöjning till 800 kronor, anslaget till hyra ökas med 200 kronor, vilken ökning således i själva verket tillföres Sparvboet.

Drätselkammaren hemställer därför, att Stadsfullmäktige ville för år 1928 bevilja, dels barnhemmet Sparvboet samma kontanta anslag som innevarande år eller 600 kronor, dels ock föreningen Hvita bandet ett anslag å 800 kronor att gå i kvittning emot hyran för föreningens i en stadens fastighet förhyrda butik, under villkor att föreningen oavkortat överlämnar samma belopp till barnhemmet Sparvboet.

Frälsningsarméns slumstation i Västerås anhåller om ett anslag för år 1928 å 800 kronor. Drätselkammaren, som oaktat företagets synnerligen gagnande verksamhet icke kan förorda så stort anslag, föreslår, att Stadsfullmäktige ville för slumstationens verksamhet för år 1928 anvisa ett från 450 till 500 kronor förhöjt anslag.

Drätselkammaren föreslår i anledning av indragningen av Västmanlands regemente, att anslaget till *frilufts- och folkkonserter,* som de senare åren utgjort 2,000 kronor, minskas med det belopp, som regementets musikkår innevarande år åtnjutit i bidrag från detta anslag eller 500 kronor, samt hemställer, att det sålunda till 1,500 kronor nedsatta anslaget ställes till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas.

Någon ändring uti anslaget för *Arosgårdens* verksamhet under nästkommande år synes icke böra ifrågasättas, varför Drätselkammaren föreslår, att för denna verksamhet beviljas samma anslag, som anvisats i innevarande års stat, eller 3,000 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker *Nykterhetsnämndens* framställning om anvisande av ett anslag å 1,550 kronor för Nämndens verksamhet under år 1928.

Drätselkammaren hemställer i anledning av därom gjord framställning, att *Arbetarnes bildningsförbund* beviljas samma anlag, som förbundet åtnjutit innevarande år eller 1,500 kronor.

I fråga om behovet av anslag för skollovskoloniverksamheten under år 1928 föreligger väl icke någon framställning från styrelsen för *Västerås skollovskolonier,* men är det Drätselkammaren bekant, att verksamheten för att kunna upprätthållas har behov av ett kommunalt anslag för nästkommande år till samma belopp, som varit anvisat i budgeten för innevarande år eller 7,000 kronor.

Drätselkammaren hemställer därför, att för ändamålet sagda belopp anvisas för år 1928.

N:o 63. *Budgetförslag 1828. Drätselkammarens förslag.*

Styrelsen för *Västerås Gymnasitkförening* hemställer om anvisande för år 1928 av ett anslag å 1,500 kronor, vilket innebär en ökning av 900 kronor i jämförelse med anslaget för innevarande år. Drätselkammaren kan icke tillstyrka den ifrågasatta förhöjningen, utan hemställer, att Stadsfullmäktige ville för stödjande av den frivilliga gymnastiken under år 1928 anvisa åt föreningen ett anslag lika det hittills utgående eller 600 kronor.

Taxeringsnämnderna.

Utgifterna för taxeringsnämndernas verksamhet äro, med undantag av att kostnader för lokalhyra kunna avföras, enär lokal anordnats inom exekutionsbetjänternas byrå, beräknade till samma belopp, som innevarande år.

Drätselkammaren föreslår i detta sammanhang, att Stadsfullmäktige ville besluta, att till av Stadsfullmäktige vald ledamot i taxeringsnämnd skall utgå ersättning med 1 krona 40 öre för sammanträdestimme, dock högst 7 kronor pr sammanträdesdag.

Diverse utgifter

Beträffande anslagen under denna rubrik må nämnas, att anslaget till premier för olycksfallsförsäkring av arbetare är sänkt med 1,000 kronor, då däremot anslaget för sjukvård och sjukavlöning måst höjas med 500 kronor. Omkostnaderna för resor och mindre utredningar torde kunna beräknas 1,500 kronor lägre än innevarande år. Slutamorteringsbeloppet av anslaget till rivning och nybyggnad i kv. Arvid uppgår till kronor 6,840: 75. För arbetslöshetsverksamheten beräknas samma belopp som innevarande år eller 3,000 kronor.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 juni 1919 beslutat för stadens räkning anslå 500,000 kronor av tillgängliga medel för teckning av stamaktier till samma belopp i det då under bildning varande halvkommunala Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås, hava Stadsfullmäktige vidare den 28 december 1920 på förslag av Drätselkammaren beslutat, att ifrågavarande belopp skulle gäldas med 300,000 kronor av lånemedel och återstående belopp, 200,000 kronor, i den mån det ej kunde täckas av köpeskillingar för till bolaget försålda fastigheter, av uttaxerade medel, därav 40,000 kronor i 1921 års budget, med vilket sistnämnda belopp aktiernas värde i stadens räkenskaper skulle avskrivas.

Enahanda belopp uttaxeras därefter i 1922, 1923 och 1924 års stater, men inställdes på grund av det finansiella läget 5:te årets avskrivning i 1925 års budget. Den sista avskrivningen uppsköts jämväl vid fastställandet av 1926 och 1927 års stater.

På grund av vad Drätselkammaren ovan anfört om det förbättrade ekonomiska läget, föreslår Drätselkammaren nu, att i 1928 års stat av uttaxerade medel anvisas ett anslag å 40,000 kronor till slutligt gäldande av den del av aktieteckningen i Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås, som skall bestridas av uttaxerade medel samt att värdet av stadens aktieinnehav i bolaget skall nedskrivas med samma belopp.

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.

Drätselkammaren föreslår ävenledes, att den i budgeten för innevarande år påbörjade avskrivningen av vedgårdsverksamhetens kristidsförlust fortsättes och hemställer i detta hänseende, att i 1928 års budget härför anvisas samma anslag som för innevarande år eller 30,000 kronor.

Täckande av diverse balanserade utgifter.

Av 1927 års förslagsanslag, i runt tal 41,000 kronor, har genom beslut av Stadsfullmäktige hittills icke tagits i anspråk mer än omkring 4,000 kronor. För diverse utgifter i övrigt, däribland för bestridande av det personliga lönetillägget till polispersonalen för senare halvåret 1927, torde böra beräknas omkring 15,000 kronor. Härigenom skulle å förslagsanslaget komma att återstå i runt tal 22,00 kronor. Då det föreligger en hel del balanserade utgifter, tillkomna dels genom överskridande av beviljade anslag, dels ock genom kostnader för arbeten, vilka Stadsfullmäktige bemyndigat Drätselkammaren låta utföra, med uppdrag för Drätselkammaren att sedermera föreslå Stadsfullmäktige, huru kostnaderna skola gäldas, är det enligt Drätselkammarens uppfattning lämpligt, att en del av detta överskott användes till bestridande av sådana kostnader. Utöver nämnda överskott finnes emellertid till förfogande för täckande av dylika kostnader en del i räkenskapen balanserade medel, som icke behövt tagas i anspråk för sina ändamål eller eljes blivit tillgängliga. Då anledning att längre balansera dylika tillgångar ej synes föreligga, är det lämpligt att med dem reglera utgifter av ovan angivet slag.

De balanserade utgifter, som nu böra gäldas äro följande:

1) Stadsfullmäktige hava den 29 december 1920 och den 24 november 1921 anvisat sammanlagt 100,000 kr. för restaurering och omändring av högre allmänna läroverkets huvudbyggnad, detta anslag är överskridet med kr.	14,150: 91
2) Stadsfullmäktige hava den 26 juni och den 30 december 1919 anvisat 125,000 kronor för inköp av fastigheten Kungsängen 7, därav av uttaxerade medel 45,000 kronor att fördelas med 1/5 eller 9,000 kronor på vart och ett av åren 1920—1924. Genom förbiseende har 5:te årets amortering icke upptagits i 1924 års stat, återstår till täckande kronor	9,000: —
3) Stadsfullmäktige hava vid skilda tillfällen under åren 1919—1921 anvisat medel för anläggande av väg Malmaberg—Malma. Dessa anslag äro överskridna med kronor	12,116: 59
4) Stadsfullmäktige hava den 28 december 1926 anvisat 3,000 kronor för utförande av ändringsarbeten inom tullhuset att förskotteras av tillgängliga medel för att sedermera gäldas på sätt Stadsfullmäktige, efter förslag av Drätselkammaren, kunde komma att besluta. Detta anslag har överskridits med 1,000 kronor. För gäldande av dessa kostnader erfordras sålunda kronor	4,000: —
Transport	39,267: 50

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Drätselkammarnns förslag.

Transport	39,267: 50
5) Stdsfullmäktige hava den 24 februari 1927 bemyndigat Drätselkammaren, *dels* att låta omgräva den utmed Malmabergsgatan rinnande bäcken, *dels ock* låta sänka och räta ett stycke av södra landsvägen vid Gränsta, samt beslutat att kostnaderna för ifrågavarande arbeten, som skulle utföras som nödhjälpsarbeten, skulle tillsvidare bestridas av tillgänliga medel för att slutligen täckas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren framdeles kunde komma att besluta.	
Omgrävningen av bäcken utmed Malmabergsgatan jämte därmed sammanhängande gatuplanering är ej fullbordad, men däremot en i anslutning till samma arbete verkställd brobyggnad över bäcken vid Sandgärdsgatan; kostnaderna för brobyggnaden böra nu gäldas och uppgå de till kronor	2,076: 55
Kostnaderna för sänkningen och rätningen av södra landsvägen vid Gränsta uppgå till kronor	11,976: 62
6) Stadsfullmäktige hava den 27 maj 1927 bemyndigat Drätselkammaren att låta anordna nödhjälpsarbeten i den omfattning, som vid noggrann prövning kunde visa sig vara erforderlig.	
I anledning härav hava en del sådana arbeten anordnats av Drätselkammaren, nämligen vägarbeten vid kvarteret Ofelia och i Nedre Hyttvägen; till gäldande av kostnaderna härför upptagas kronor	869: 20
samt vägarbeten å Eriksgatan och Backgatan; till gäldande av kostnaderna härför upptagas kronor	1,795: 35
Summa kronor	55,985: 22

De reserverade anslag, som böra användas till täckande så långt de förslå av förberörda utgifter äro:	
1) Stadsfullmäktige hava den 28 juni 1923 och den 26 mars 1925 anvisat sammanlagt 36,883 kronor 64 öre för ombyggnad av skolhuset vid Rosenlund och uppförande av lärarebostad därstädes. Å anslaget har uppstått ett överskott å kronor	232: 65
2) Stadsfullmäktige hava den 30/12 1921 anvisat 29,000 kronor till odlingsarbeten å östra utmarken och Malma. Därav hava ej åtgått kronor	10,737: 93
3) Stadsfullmäktige hava den 29 december 1921 anvisat sammanlagt 140,000 kronor för uppförande av nytt kallbadhus. Överskott å anslaget har uppstått med kronor	3,406: 50
4) Stadsfullmäktige hava den 27/12 1918 anvisat 7,000 kronor till järnvägskommitterade för utrednnigar, samt den 27	
Transport	14,377: 08

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Drätselkammarens förslag.

Transport	14,377: 08
mars 1919 2,000 kronor till spårvägskommittérade för samma ändamål.	
På begäran av den sedermera av Stadsfullmäktige tillsatta gemensamma trafikkommittén har Drätselkammaren den 6 mars 1924 beslutat reservera det då återstående belopp kr. 8,081 för kommitterades räkning. Då emellertid någon utredning av så omfattande art, att densamma kan kräva det reserverade beloppet, inom den närmaste tiden knappast torde vara att förvänta, samt då i budgeten finnes avsatt belopp för diverse mindre utredningar, föreslår Drätselkammaren, att nu reserverade belopp, 7,947 kronor 73 öre användes för ovanberörda ändamål kronor	7,947: 73
Genom försäljning av stadens pråmar och ångbåten Arosia hava influtit kronor 17,477: 71, vilket belopp Drätselkammaren ävenledes anser böra anvisas för ovan angivna ändamål kronor	17,477: 71
Summa kronor	39,802: 52

Resultatet av föregående redogörelse blir sålunda i sammandrag:

UTGIFTER:

Diverse balanserade utgifter	55,985: 22
Summa kronor	55,985: 22

INKOMSTER:

Diverse reserverade anslag	22,324: 81
Köpeskilling för pråmar och ångf. Arosia	17,477: 71
Anslag av 1927 års förslagsanslag	16,182: 70
Summa kronor	55,985: 22

Drätselkammaren föreslår alltså, att Stadsfullmäktige ville för gäldande av ovan angivna balanserade utgifter till ett belopp av 55,985 kronor 22 öre anvisa, *dels* ovan förtecknade reserverade anslag till ett belopp av kronor 22,324: 81, *dels* köpeskillingar för stadens pråmar och ångbåten Arosia 17,477 kronor 71 öre, *dels ock* av det i 1927 års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov kronor 16,182: 70 eller sammanlagt 55,985 kronor 22 öre.

Drätselkammaren har vidare behandlat frågan om gäldandet av ännu en utgift, nämligen kostnaderna för omläggning av allmänna vägen genom Malma egendom. Stadsfullmäktige beslöto, som bekant, den 28 december 1926 att i och för omläggning av en del av den allmänna landsvägen genom staden tillhörande egendomen Malma anslå ett belopp av 32,000 kronor att tillsvidare utgå av tillgängliga medel med uppdrag för Drätselkammaren att framdeles inkomma till Stadsfullmäktige med förslag, på vad sätt

anslaget slutligen skulle gäldas. På grund av att Drätslkammarn tillmötesgått en önskan från vederbörande vägstyrelse om vägens breddande en halv meter utöver första förslaget samt i följd av en något förändrad sträckning av densamma, varigenom bland annat tillkommit större schaktningsarbeten, hava kostnaderna för vägomläggningen uppgått till mer än de beräknade eller 44,892 kronor. Vägomläggningen har, som framgår av Drätselkammarens motivering till förslaget härom (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 80/1927), tillkommit enbart för beredande av möjligheter för staden att effektivt utnyttja grustaget vid Malma. Drätselkammaren anser därför, att kostnaderna för vägomläggningen böra påföras grustaget och amorteras av inkomsterna därifrån. Då därjämte frågan, om att för detta vägarbete möjligen skall kunna erhållas bidrag av automobilskattemedel, är oavgjord, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta, att kostnaderna för omläggningen av allmänna vägen vid Malma, kronor 44,892, skola påföras grustaget såsom omkostnad, med avdrag för det bidrag, som tilläventyrs kan erhållas av automobilskattemedel.

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.*

Beträffande användande för övrigt av såväl de automobilskattemedel, vilka utan vidare skola tillkomma staden, som ock vad som efter särskild ansökan kan erhållas av städernas utjämningsandel av sådana skattemedel, får Drätselkammaren meddela, att Drätselkammaren har för avsikt att framdeles till Stadsfullmäktige inkomma med förslag.

Förslagsanslaget.

Drätselkammaren har som ovan angivits vid beredningen av budgeten utgått från, att den nuvarande uttaxeringen skulle bibehållas. Det något förbättrade läget har medgivit Drätselkammaren möjlighet, att nu liksom förra året i något större utsträckning än vad förr varit fallet, tillgodose gjorda anslagsäskanden, varför Drätselkammaren har förhoppning, att budgeten skall visa sig motsvara anslagsbehoven. En uttaxering för den borgerliga kommunens behov av 9 kronor pr inkomsthundra samt en såsom förut till 10 % beräknad avkortning å det debiterade totala skattebeloppet medgiver avsättande av ett förslagsanslag i 1928 års budget å omkring 50,000 kronor.

INKOMSTERNA.

Djuphamnen.

Någon särskild stat för djuphamnen har icke heller för nästkommande år uppgjorts, enär anläggningen knappast ännu kan sägas vara fullt färdig och då i varje fall icke någon erfarenhet, som kan grunda en tillförlitlig beräkning över blivande utgifter och inkomster, föreligger, utan upptages endast under rubriken ”Räntor och aktier”, vad som kan beräknas inflyta i hamnavgifter och behållna kranhyror. Inkomsterna för innevarande år i dessa hänseenden, vilka äro beräknade i årets budget till 5,000 kronor, torde icke komma att understiga 25,000 kronor. Med hänsyn till att detta belopp influtit, oaktat djuphamnen under större delen av året icke varit försedd med avsett antal kranar, har Drätselkammaren ansett sig ej räkna alltför oriktigt, om den antager, att under år 1928 icke obetydligt större inkomster kunna förväntas, och har Drätselkammaren i detta hänseende därför upptagit ett belopp av 40,000 kronor.

N:o 63.
Budgetförslag 1928.
Drätselkammarens förslag.

Inkomst från järnvägsmedelsfonden motsvarande tidigare utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg är i enlighet med ovan angivna grunder upptagen till 50,000 kronor.

Någon utdelning å Aktiebolaget Arbetarebostäders aktier bör icke beräknas inkomma under år 1928.

De av olika nämnder och styrelser avgivna inkomstförslagen hava granskats, och tillstyrker Drätselkammaren, då ej särskilt angives, bifall till desamma i oförändrat skick.

Folkskolorna.

Med hänsyn till de under året influtna inkomsterna för uthyrning av skollokaler torde den av skolstyrelsen i 1928 års stat beräknade inkomsten härav kunna höjas från 400 till 800 kronor.

Hälsovården. Köttbesiktningsbyrån.

Drätselkammarens förslag att lön, dyrtidstillägg och bidrag till velocipedhållning för en tillsyningsman fortfarande skola bestridas å köttbesiktningsbyråns stat, föranleder, att inkomsterna från byrån av besiktningsavgifter, vilka skola beräknas till enahanda belopp som utgifterna, höjas med 2,344 kronor 65 öre.

Planteringarna.

Innevarande års inkomster av försäljningsmedel och dekorationer, vilka inkomster avsevärt överstiga det beräknade beloppet av 2,000 kronor, föranleder Drätselkammaren, att beräkna dessa inkomster i 1928 års stat till 3,000 kronor.

Elektricitetsverket.

Som ovan omnämnts har Drätselkammaren beslutat att i huvudsak förorda bifall till ett av Vatten- och Gasverksstyrelsen avgivet förslag till sänkning av vissa elektriska taxor. Styrelsen föreslår sänkning av taxorna 2, 3, 4, 8, 8 a och 9. Enligt Drätselkammarens mening äro avgifterna i taxorna 8 och 8 a, de s. k. hushållstaxorna, redan nu för konsumenterna så fördelaktiga, även i förhållande till de sänkningar, som föreslås för övriga taxor, särskilt den vanliga belysningstaxan, att tillräckligt skäl för ytterligare sänkning av dessa icke enligt Drätselkammarens mening föreligger, varför Drätselkammaren avstyrker bifall till styrelsens förslag angående sänkning av taxorna 8 och 8 a.

Herr Jonsson har härutinnan reservationsvis påyrkat bifall till Vatten och Gasverksstyrelsens förslag jämväl beträffande taxorna 8 och 8 a.

Med tillstyrkande av Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag i övrigt, får Drätselkammaren sålunda föreslå, att Stadsfullmäktige ville för tillämpning efter avläsningen för 1927 års 4:de kvartal beträffande nedan angivna elektriska taxor fastställa följande ändrade taxebestämmelser, nämligen:

Taxa 2.

Tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.
(För mindrt abonnenter med intermittent drift).

Av för brukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

De första 3,000 kw.-timmarna med 20 öre pr kw.-timme, de följande 5,000 kw.-timmarna med 16 öre pr kw.-timme samt all ström därutöver med 13 öre pr kw.-timme.

N:o 63. Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.

Årliga avgiften beräknas i varje fall till 25 kronor, även om förbrukningen icke skulle motsvara denna summa. Abonnent äger dock att utfå kraftström efter samma pris som för belysningsström, i vilket fall han ej är skyldig att erlägga nämnda minimiavgift.

Taxa 3.

Kombinerad tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.
(För mindre och större abonnenter med kontinuerlig drift).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av kronor 100: — pr maximalt ansluten kilowatt och år samt

b) en förbrukningsavgift av 5 öre pr kw.-timme.

Minsta effekt varom avtal kan träffas är 0,5 kilowatt. Kraftbeloppet må dock, om styrelsen därtill finner anledning, sättas lägre.

Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

Taxa 4.

Belysningstariff. Likström och lågspänd växelström.
(För belysningsabonnenter).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

De första 1,000 kw.-timmarna med 35 öre pr kw.-timme, de följande 4,000 kw.-timmarna med 33 öre pr kw.-timme och all ström därutöver med 30 öre pr kw.-timme.

För belysning i och för fönsterskyltning må, sedan affären stängts för allmänheten och tidigast från kl. 7 em., tillämpas ett belysningspris av 20 öre pr kw.-timme.

Då abonnent önskar använda sig av denna extra taxa uppsättes särskild mätare, som automatiskt inkopplas medelst omkopplingsur.

Den strömmängd, som sålunda uttages för skyltbelysning, må icke medtagas vid ovan omförmälda rabattberäkning.

Taxa 9.

Kombinerad tariff för kraft och lyse. Växelström, normalspänning
6,000 volt.
(För lantbrukare).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris av 4 kronor pr andel och år, därvid en andel motsvarar en hektar åkerjord eller en st. ljuspunkt samt

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Drätselkammarens förslag.

b) en förbrukningsavgift av 7 öre pr kilowattimme, mätt på högspänningssidan. Sker uppmätning på lågspänningssidan, skall abonnent ersätta tomgångsförlusterna i transformatorn.

Styrelsen beräknar, att ett bifall till dess förslag om taxesänkning medför en inkomstminskning å elektricitetsverkets stat av 40,000 kronor, därav belöpande å taxa 8 och 8 a i runt tal 2,000 kronor.

Då Drästelkammaren avstyrkt bifall till sänkning av sist angivna taxor, har Drätselkammaren minskat inkomsterna från verket med 38,000 kronor.

Varmbadhuset.

På grund av erfarenheterna från årets driftsresultat har Drätselkammaren i sitt förslag höjt varmbadhusets inkmoster med 3,000 kronor utöver vad Badhusstyrelsen beräknat.

Polisväsendet.

Polisnämnden har vid beräkning av statsbidrag för reservpolis och länskriminalpolis icke medräknat bidrag för beklädnad samt beträffande reservpolis ej heller ersättning för det personliga lönetillägget å 200 kronor pr år.

Efter av Drätselkammaren gjord ändring uppgår statsbidraget för reservpolis till 3,470 kronor och för länskriminalpolis till 8,755 kronor.

Då Systembolaget icke biträtt Polisnämndens förslag, att lönen för tillsyningsmannen skulle av bolaget till fullo gäldas, av de skäl, dels att tillsyningsmannen icke är fullt sysselsatt å bolaget, dels ock att tillsyningsmannen är tillsatt av staden och instruktion för honom utfärdad av Stadsfullmäktige, har ersättning från bolaget endast upptagits enligt förut tillämpad grund med 3,000 kronor.

Allmänna bidrag av staten.

Den ersättning, som staden har att för år 1928 uppbära för upphörda brännvinsförsäljningsmedel uppgår till 37,170 kronor, eller omkring 5,000 kronor mindre än i innevarande års budget.

Skatter.

Den kommunala progressivskattens kommunandel har beräknats till 77,000 kronor eller 7,000 kronor mer än i årets budget.

Nöjesskatten har även beräknats till något förhöjt belopp eller 38,000 kronor mot 36,000 kronor för innevarande år.

Drätselkammaren föreslår, att till bestridande av stadens utgifter för år 1928 i den mån de icke kunna täckas av andra beräknade inkomster i budgeten, för samma år bestämmes en uttaxering å den till utgörande av bevillning år 1927 taxerade, beskattningsbara inkomsten i staden av 9 %, motsvarande enligt äldre beräkning 9 kronor pr bevillningskrona.

Slutligen hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville i allt övrigt, i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och i de delar ändringar i de av vederbörande nämnder och styrelser avgivna budgetförslagen icke av Drätselkammaren verkställts, godkänna den föreliggande utgifts- och inkomststaten i dess helhet.

Västerås den 1 december 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 63.

Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.

Magistraten får härmed jämlikt 60 § Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad överlämna bilagda av Drätselkammaren efter Magistratens anmodan upprättade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1928.

Magistraten får i anledning av förslaget göra följande erinringar, till en början beträffande vissa speciella punkter i förslaget för att senare yttra sig mera allmänt rörande förslaget och då särskilt rörande stadens allmänna budgetpolitik.

Beträffande hälsovården.

Hälsovårdsnämnden har i sitt statförslag överflyttat en tillsyningsmannatjänst från köttbesiktningsbyråns stat till hälsovårdsnämndens stat. Drätselkammaren åberopar för avslag å detta förslag, att Stadsfullmäktige den 28 december 1926 föreskrivit, att en då ledig tillsyningsmanstjänst skulle lämnas obesatt. Bifall till Hälsovårdsnämndens förslag gör ej någon ändring behövlig i detta fullmäktiges beslut, då därigenom icke följer någon ökning uti de nuvarande tillsyningsmännens antal. Enligt gällande författningar skall köttbesiktningsbyrån icke lämna någon vinst, utan böra taxorna avvägas så, att den inkomst, som därav följer, täcker utgifterna. Härav torde då jämväl kunna förutsättas, att staden icke genom att påföra köttbesiktningsbyråns stat en utgift, som rätteligen bör betunga annat förvaltningsområde, skall göra förenämnda bestämmelse illusorisk. Den å köttbesiktningsbyråns stat uppförde tillsyningsmannen utför icke fullt arbete åt byrån, utan har sitt huvudsakligaste arbete för hälsovårdsnämnden. Han kan å besiktningsbyrån ersättas med ett tillfälligt biträde, för vilket beräknats ersättning med 1,500 kronor. Då bibehållandet av avlöningsbeloppet för 1 tillsyningsman å köttbesiktningsbyrån icke kan anses överensstämmande med gällande författningar hemställer Magistraten

att Stadsfullmäktige ville i denna del bifalla Hälsovårdsnämndens förslag.

Vedgården.

Av statförslaget framgår att särskilda anslag äro behövliga för omläggning av elektriska ledningar och för reparation, på grund av att ledningarna uppsattes under kristiden.

Magistraten vill hemställa, huruvida icke tidpunkten nu kan vara inne att helt avveckla denna rörelse, vilken, tillkommen under kristiden och då behövlig, numera synes sakna berättigande. Eventuellt kan tänkas, att vedgården övertages av enskild förening och drives i samband med t. ex. ordnande av natthärbärgesfrågan.

Angående stadsfiskalens avlöning och semester.

Beträffande Stadsfiskalens avlöning är visserligen sannt, att denna fråga redan vid förra årets statbehandling hänsköts till Lönenämnden, men då på ett helt år icke något i frågan avhörts och det väl varit meningen att frågan skulle avgjorts så tidigt att lönen kunnat upptagas i nästa års stat, ansåg sig Magistraten i sin skrivelse till Drätselkammaren böra ånyo erinra att frågan tarvade skyndsamt lösning. Skrivelse till Lönenämnden i frågan avlåtes samtidigt härmed.

N:o 63.

Budgetförslag 1928.

Drätselkammarens förslag.

Magistraten vidhåller, att Stadsfiskalen i likhet med alla andra tjänstemän i staden erhåller semesterbidrag och hemställer förty,

att Stadsfullmäktige ville i 1928 års stat upptaga därför begärt belopp 210 kronor.

Magistraten och Rådhusrätten.

Magistraten vidhåller sin begäran om ett anslag med 5,000 kronor för tillfredsställande ordnande av vikariatsfrågan under borgmästaren J. Karlssons fortsatta ledighet, då det av Drätselkammaren tillstyrkta beloppet 2,000 kronor är för lågt att bereda skälig lönefyllnad åt den person, som i anledning av ledigheten måste förordnas uppehålla en tjänst vid Rådhusrätten och Magistraten samt övriga utgifter som uppstå på grund av borgmästarens ledighet.

Angående stadsfogden.

Höjning av anslaget till telefon från 180 kronor till 290 kronor motiveras därav att samtalens antal betinga den högre avgiften. Skulle enkel abonnemangsavgift avräknas för Stadsfogden Kumlins ev. privata samtal, bör i varje fall abonnemangsbidraget från staden höjas till 220 kronor. Magistraten hemställer således

att beloppet i staten åtminstone upptages med sistnämnda belopp 220 kronor.

Angående polisväsendet.

Anslaget till nyanskaffning och underhåll av inventarier, av Drätselkammaren beräknat till 1,800 kronor, därvid av anslaget jämväl skulle utgå kostnader för ändring av polishjälmar 150 kronor och för anskaffande av polisbrickor 134 kronor 13 öre synes väl knappt. Motiveringen till begärda höjning framgår av polischefens och polisnämndens särskilda statförslag. Särskilt torde kunna ifrågasättas om ändringskostnaderna för polishjälmarna kunna bibehållas vid beräknade beloppet och erinras, att anslaget för 1927 överskridits. Det torde dock kunna förutsättas, att, även om högre anslag beviljas, därav icke skall utgå mer än vad som är behövligt och är det i så fall bättre om någon behållning å ett anslag kan uppstå, än att anslagen skola behöva till följd av oundvikliga utgifter överskridas. Magistraten får därför hemställa,

att anslaget beräknas enligt Polisnämndens statförslag.

Beträffande begärda anslaget för inköp av velocipeder är detta i Polisnämndens statförslag beräknat efter inhämtade prisuppgifter. Att märka är att en vanlig velociped för att användas i polistjänst behöver förstärkas och därför betingar något högre pris.

Magistraten hemställer,

att anslaget i enlighet med Polisnämndens förslag beräknas till 350 kronor.

Enligt gällande författningar är staden skyldig förse polispersonalen med nödig uniformsutrustning.

Stadsfullmäktiges beslut den 20 april 1927 att förvägra beklädnadsförmån åt poliskommissarien, överkonstaplarne vid ordningspolisen samt slitningsersättning åt kriminalöverkonstaplarne torde beträffande de förra stå i strid med sa^rda författningar och beträffande den senare befattningshavaren verka orättvist, då kriminalkonstaplarna hava dylik slitningsersättning. Magistraten hemställer förty,

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.*

att anslaget beräknas i enlighet med Polisnämndens förslag.

I polispersonalens pensionsfråga avlåter Magistraten samtidigt härmed särskild skrivelse till Stadsfullmäktige.

Beträffande anslag för avlönande av vikarie för en poliskonstapel under dennes tjänstledighet för genomgående av polisskolans högre kurs föreligger enligt Magistratens förmenande ej anledning frångå tidigare tillämpad praxis. Behovet av utbildad personal föreligger och måste det vara rättvist att åtminstone den äldre personalen förhjälpes att erhålla en dylik utbildning. Polismannen, som genomgår dylik kurs, får i varje fall personligen vidkännas rätt så avsevärda utgifter under vistelsen vid skolan att det måste anses obilligt, att han jämväl skall få betala den vikarie, som då poliskårens personantal är så lågt, som här i staden, betingas av hans bortovaro. Vad beträffar yngre polismän, som skola genomgå polisskolans lägre kurs, är förhållandet annorlunda, då det i dylika fall icke synes böra ifrågasättas bidrag från staden. Med de villkor, som förut förbundits med dylikt anslag, bindes också polismannen att kvarstanna vid härvarande poliskår, som således får åtnjuta fördelen av hans ökade utbildning. Magistraten hemställer förty

om bifall till Polisnämndens förslag i denna fråga.

Beträffande anslaget till telefoner till länskriminalpolisernas bostäder måste Magistraten med skärpa framhålla att något anslag för sådant ändamål icke kan erhållas av statsmedel och att staden i likhet med vad som gäller beträffande uniformering och dylikt är författningsenligt skyldig bestrida dylika utgifter. Anslaget till flyttbar telefonapparat i polischefens bostad är ju huvudsakligen betingat av att anslag erhålles till länskriminalpolisernas bostad, då polischefen är den, som efter framställning av landsfogden har att befordra länskriminalpolismännen till omedelbar tjänstgöring, oftast nattetid efter inbrott å olika orter i länet, därvid skyndsamhet särskilt är av nöden och onödig tidsspillan såsom nu genom budskickning bör undvikas. Drätselkammaren synes också icke ifrågasätta behovet av telefon åt dessa polismän. Magistraten får därför hemställa,

att Stadsfullmäktige i enlighet med Polisnämndens tillstyrkan måtte bifalla framställningen jämväl i denna del.

Angående pensionsnämnden.

Då Pensionsnämndens framställning om höjning av anslaget till skrivbiträde är synnerligen motiverad, hemställer Magistraten,

att densamma bifalles.

N:o 63.
Budget-förslag 1928.
Drätsel-kammarens förslag.

Beträffande anslaget till inköp av E. Ch. Genbergs "anteckningslista över erlagda pensionsavgifter" bör framhållas, att därmed avses att sprida kännedom hos det uppväxande släktet om pensionsförsäkringen samt på samma gång förminska restantiebelopp av dylika avgifter. Härigenom måste staden hava en direkt fördel, då i den mån grundavgifterna ej betalas staden har att erlägga desamma. Dylikt anslag har enligt vad Magistraten inhämtat beviljats i flera städer och fråga om anslag föreligger på andra orter. Genom sänkt pris å boken kan anslaget begränsas till 300 kronor och synes det Magistraten skäligt

att detta belopp ställes till förfogande.

Angående taxerings-nämnden.

Utgifterna för taxeringsnämndernas verksamhet bör höjas. Drätselkammaren synes hava förbisett att under nästa år särskild fastighetstaxering kommer att ske. Beloppet av ersättning till denna nämnds ledamöter är fastställt till högst 7 kronor för dag. Under beräkning att antalet sammanträden blir 30 och att ersättning utgår till 3 ledamöter erfordras härför ett anslag med minst 600 kronor. Härtill kommer kostnad för kuvert och annonsering förslagsvis 100 kronor. Magistraten hemställer på grund härav

att anslaget till taxeringsnämndernas verksamhet höjes med 700 kronor till 3,300 kronor.

Ett bifall till förenämnda anslagsäskanden är icke av beskaffenhet att inverka på statförslaget i vidare mån än att nu enligt Drätselkammarens förslag beräknade belopp för oförutsedda utgifter minskas i motsvarande mån.

Beträffande statförslaget i övrigt.

Det får väl anses vara överensstämmande med sund budgetpolitik, att, på samma gång som anslag för olika behov beviljas med tillräckliga belopp, men inom ramen av dessa beviljade anslag vederbörande nämnder och styrelser iakttaga största sparsamhet, ett års utgifter, i den mån för bestridande av desamma upplåning att återbetalas under flera år ej sker, täckas såvitt möjligt av i staten under året beräknade inkomster samt att utgifter, som sålunda icke kunnat täckas, icke skjutas ett eller flera år framåt.

En av Magistraten upprättad tablå över senare årens statförslag visar att så icke kunnat ske beroende på för alla kända orsaker.

Särskilt torde förtjäna anmärkas att brist i staten för nästföregående år icke blivit täckt i nästa år utan endast den brist som uppkommit för sist avslutade räkenskapsår

Uti innevarande års stat har visserligen åtgärder vidtagits för täckande av en del tidigare beslutade utgifter eller för förluster, men förefinnas enligt vad Magistraten har sig bekant ett flertal förlust- eller utgiftsposter, vilka icke ännu kunnat täckas. Återstående dylika förluster äro bland annat under kristiden uppkommen förlust å vedgårdsrörelsen samt en under innevarande år uppkommen förlust genom bokföringsfel i

N:o 63. *Budgetförslag 1928. Drätselkammarens förslag.*

Vatten-, gas- och elektricitetsverkets bokslut. Ifrågasättas kan vidare, huruvida icke hela ränteinkomsten av järnvägsmedelsfonden bort oavkortad tillföras fonden. Åtgärden att såsom inkomst därav beräkna 50,000 kronor är tydligen vidtagen huvudsakligen för att få budgeten att gå ihop. Uppmärksamhet bör också ägnas det förhållandet att äldre oguldna utskylder icke blivit avskrivna i vidare mån än genom i staterna beräknade 10 % för avkortning och restitutioner, utan lära avsevärda belopp sedan flera år tillbaka kvarstå oavskrivna.

Enligt vad Magistraten inhämtat synes anledning föreligga antaga att, utöver förut anmärkta brist i Vatten-, gas-, och elektricitetsverkets stat, större brist ej skall uppkomma å innevarande års räkenskaper.

Att nu föreliggande statförslag är bättre beräknat än tidigare synes obestridligt. Att nu helt avskriva dylika förluster synes icke heller möjligt, då en höjning av uttaxeringen därav skulle bliva följden och uttaxeringen då icke skulle kunna hållas inom rimliga gränser. Magistraten är visserligen övertygad, att Drätselkammaren har sin uppmärksamhet riktal på anmärkta förhållanden. Väl synes det uppenbart att stadens allmänna ekonomiska ställning under senaste året avsevärt förbättrats. Detta förhållande gör det kanske möjligt att inom ej alltför långt tid avskrivning skall kunna ske. Det synes dock önskvärt att en utredning rörande sättet för avvecklingen av dessa förluster snarast vidtages samt att Drätselkammaren av Stadsfullmäktige erhåller uttryckligt bemyndigande att verkställa densamma.

Då en höjning av uttaxeringen för stadens behov icke av andra skäl synes Magistraten böra ske, får Magistraten med nu ovan gjorda erinringar, i likhet med vad Drätselkammaren föreslagit hemställa, att densamma måtte fastställas till 9 % å taxerade, beskattningsbara inkomster i staden, eller enligt äldre beräkningsgrund 9 kronor för bevillningskrona.

Västerås rådhus den 14 december 1927.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Tablå

över statsförslag för Västerås stad 1921—1928.

Enligt fastställd inkomst- och utgiftsstat.	I staten beräknat förslagsanslag (oförutsedda utgifter).	Statens omslutningssumma för borgerliga kommunen	Behållning för nästföregående avslutade räkenskapsår (1919, 1920 o. f. år).	Brist för nästföregående avslutade räkenskapsår (1919, 1920 o. f. år).	Bevillningspliktig inkomst	Uttaxering för borgl. kommunen	Uttaxering för kyrkl. kommunen	S:ma
För år 1921.....	310,834: 80	8,518,083: 06	—: —	373,250: 81	56,579,480: —	8: —	0: 40	8: 40
„ „ 1922.....	443,021: 94	7,261,101: 59	—: —	275,456: 07	45,449,480: —	10: —	0: 42	10: 42
„ „ 1923.....	175,248: 20	5,718,519: 09	142,182: 95	—: —	29,414,710: —	9: —	0: 50	9: 50
„ „ 1924.....	85,596: 96	5,250,752: 72	168,949: 92	—: —	22,274,080: —	9: —	0: 72	9: 72
„ „ 1925.....	27,450: 38	5,105,239: 15	—: —	41,621: 89	22,835,120: —	9: —	0: 80	9: 80
„ „ 1926.....	36,289: 46	5,313,309: 27	—: —	104,220: 86	24,512,850: —	9: 02	0: 78	9: 80
„ „ 1927.....	41,565: 14	5,414,819: 54	—: —	177,072: 72	27,689,016: —	9: —	0: 75	9: 75
„ „ 1928.....	51,200: 53	5,557,429: 40	—: —	137,104: 07	28,185,846: —	9: —	0: 75	9: 75

N:o 64.

Drätselkammarens skrivelse ang. omayggnad och reparation av norra bryggan vid Östra holmen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den närmast serveringspaviljongen belägna s. k. norra bryggan vid Östra holmen är i behov av reparation eller ombyggnad. Då en fullständig ombyggnad skulle ställa sig alltför dyr och icke heller synes vara oundgängligen behövlig, har Drätselkammaren tänkt, att denna angelägenhet nu bäst ordnas på det sätt, att den del av bryggan, som är närmast land, ombygges enligt bifogade av byggnadschefen uppgjorda förslag och den yttre delen repareras. Nästa gång reparation blir nödvändig kan lämpligen även den återstående delen av bryggan ombyggas.

Det arbete som nu föreslås till utförande beräknas kosta 9,000 kronor.

På grund av det anförda hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige måtte besluta,

> att för delvis ombyggnad samt reparation av den norra bryggan vid Östra holmen anvisa ett anslag å 9,000 kronor att utgå med halva beloppet av 1927 års förslagsanslag och andra hälften av det anslag till diverse och oförutsedda behov, som torde komma att avsättas i 1928 års budget.

Västerås den 8 december 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

KOSTNADSBERÄKNING

över ombyggnad av Norra bryggan vid Östra holmen.

4 st. no 26 B balkar à 14 m. = 5080 kg. à 0.20	1,016: —
3 lådor 6″ presspik	96: —
2 lådor 8″ presspik	65: —
Transport	1,177: —

N:o 64.

Ang. ombyggnad och reparation av norra bryggan vid Östra holmen.

Transport	1,177: —
600 kg. 1" rundjärn à 0.20	120: —
150 st. 3/4" bult à 0.20	300: —
Virke till kistor, tvåskuret, 1100 m., à 0.80	880: —
Anläggning av balkfästen	120: —
Borrning och inläggning av balkar	200: —
Arbete med upptimring av kistor	800: —
Uppdragning av c:a 80 st. gamla pålar	240: —
Körning av sten till barlast, 50 m^3 à 12.00	600: —
Utbottning, 50 m^3 à 6.00	300: —
C:a 50 st. pålar incl. nedslagning à 20.00	1,000: —
Slag och bjälkar till bryggan incl. inläggning	480: —
Däck av 2 1/2 plank incl. tjärning och inläggning	1,380: —
160 meter räck, 3.00	480: —
Oförutsett	923: —
Kronor	9,000: —

Förestående kostnadsförslag avse bryggans ombyggnad och reparerande på så sätt att två timrade kistor om måtten 4×6 m. inläggas närmast land med 13 m. långa spann emellan desamma, varjämte resterande del av bryggan genomgående repareras. — Avsikten är att ej sätta upp räck vid kistorna, utan begagna dessa som tilläggsplatser för småbåtar.

Västerås den 25 november 1927.

GÖSTA SMITT.

N:o 65.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffande av en lastautomobil för renhållningsverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda framställning från Lantegendomsnämnden angående anskaffande av en lastautomobil för hämtning av sopor och latrin får Drätselkammaren, som för sin del ej har något att erinra emot denna framställning, föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för inköp av en lastautomobil för renhållningsverkets behov till Lantegendomsnämndens förfogande ställa ett anslag å 7,200 kronor att gäldas av uttaxe-

rade medel med hälften under vartdera av åren 1928 och 1929.

N:o 65.
Ang. anskaffande av en lastautomobil för renhållningsverket.

Västerås den 8 december 1927.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under innevarande år har Lantegendomsnämnden behandlat frågan om att på ett för staden fördelaktigt sätt lösa frågan om sop- och latrinhämtningen. De praktiska försök, som genom förhyrning av lastautomobiler gjorts, synas giva vid handen, att en automobilisering är att förorda.

Lantegendomsnämnden anser dock, att denna fråga icke kan annat än efter ganska långvariga försök definitivt ordnas, men, då de redan gjorda försöken av allt att döma tyda på fördelaktigheten av en automobilisering, får Nämnden förorda, att en lastautomobil inköpes för detta ändamål. Nämnden anser sig icke kunna förorda inköp av en lastautomobil av något i handeln gående billigare märke, på grund av deras relativt korta hållbarhet, utan tänker sig att för ett belopp av omkring 7,200 kronor inköpa en mot ändamålet fullt svarande lastautomobil. På grund av det anförda hemställer Lantegendomsnämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att för inköp av en lastautomobil i och för hämtning av sopor och latrin, ställa till Lantegendomsnämndens förfogande ett belopp av förslagsvis 7,200 kronor.

Västerås den 1 december 1927.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 66.

Drätselkammarens utlåtande ang. tekniska verkens vinst för år 1926.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 29 nästlidne november remitterades till Drätselkammaren för utlåtande dels en skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen med anmälan, att efter avslutandet av bokföringen för de tekniska verken för år 1926 upptäckts, att ett fel i densamma före-

N:o 66.

Ang. tekniska verkens vinst för år 1926.

legat, vilket fel vid närmare undersökning i i samråd med stadens revisorer befunnits innebära, att de tekniska verkens sammanlagda vinstresultat med 59,201 kronor 97 öre understigit vad som i bokslutet angivits samt med hemställan, att Drätselkammarens bokföring för stadens hela förvaltning, vilken bokföring påverkats av den felaktiga uppgiften om vinsten för de tekniska verken, måtte bringas i överensstämmelse med det rättade bokslutet för verken och att i övrigt åtgärder måtte vidtagas, som betingades av den nu verkställda rättelsen i uppgiften om verkens vinstresultat för år 1926, dels ock en anmälan från stadens revisorer om samma förhållande.

Drätselkammaren får i anledning härav, med bifogande av ett yttrande i ärendet av stadskamreraren anföra följande.

Det är genom den verkställda undersökningen uppenbart, att de tekniska verkens vinst för år 1926 rätteligen utgjort 59,201 kronor 97 öre mindre belopp, än som upptagits i stadens bokslut för detta år och som Vatten- och Gasverksstyrelsen redovisat som vinst till Drätselkammaren.

Drätselkammarens bokföring för 1926 är avslutad och kan lämpligen ej rättas eller göras om, utan skall på sätt stadskamreraren angiver nödig rättelse ske i 1927 års räkenskap.

Vad saken i övrigt beträffar är det uppenbart, att den skuld, vari Drätselkammaren häftar till Vatten- och Gasverksstyrelsen för de för mycket redovisade vinstmedlen skall återgäldas. Detta kan icke ske annat än genom täckning till motsvarande belopp av uttaxerade medel. Som emellertid förslaget till budget för 1928 redan är upprättat och ett utjämnande av hela beloppet på en gång i 1928 års stat skulle medföra större ändringar i förslaget än vad som synes lämpligt, torde utjämningen böra ske på det sätt, att i 1928 års budget för ändamålet uppföres ett mindre belopp och återstoden regleras i sammanhang med fastställandet av budgeten för år 1929.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

dels att i 1928 års stat av uttaxerade medel anvisa ett belopp av 10,000 kronor för utjämnande av för mycket redovisad vinst från stadens tekniska verk för år 1926,

dels ock att uppdraga åt Drätselkammaren att i samband med upprättande av förslag till budget för år 1929 framlägga förslag i vilken ordning återstoden av de tekniska verkens fordran i förevarande avsende skall återgäldas.

Västerås den 8 december 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 66.

Ang. tekniska verkens vinst för år 1926.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen vidtagit vederbörliga ändringar i 1926 års bokslut, för rättelse av under nämnda år uppkomna bokföringsfel, får jag härmed efter att därav erhållit del, meddela,

att av den redovisade vinsten	Kr.	293,675: 39
skall efter vidtagna ändringar på grund av bokföringsfel, avgå	„	59,201: 97
och återstår alltså	Kronor	234,473: 42

Bokföringsfelen äro följande:

1926 års ränta å Verkens amorteringsfond			28,989: 93
har bokförts som driftsinkomst i stället för inkomst till avsättning och likaledes skillnadsbeloppet mellan dels använda fondmedel till nyanläggningar kronor	59,836: 16		
och dels det skillnadsbelopp, som på grund av olika amorteringsplaner mellan staden och verken, skulle av fondmedel kronor	2,026:81	61,862: 97	
med avdrag av ränta å fonden kr.	28,989:93		
och amortering å av i anspråk tagna medel från fonden	2,661:—	31,650:93	30,212: 04
		Krnoor	59,201: 97

Drätselkammarens tillgodohavande av Verken bör sålunda minskas med ovan angivna belopp och detsamma i 1927 års bokföring hos Drätselkammaren debiteras på Kontot "Brist i 1926 års stat" för att gäldas år 1928 eller senare på sätt Drätselkammaren kan finna lämpligt.

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 8 december 1927.

OSCAR ANDERSSON.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

En tid efter det såväl Vatten- och Gasverksstyrelsens bokslut för år 1926 verkställts som även Drätselkammarens bokföring för all stadens räkenskap, vari resultatet av det tekniska verkens bokslut ingår, blivit avslutad, uppmärksammades vid ett sammanträde inom Vatten- och Gasverksstyrelsen en del omständigheter av stor betydelse för det vid bokslutet framkomna vinstresultatet, vilka syntes tyda på att detta resultat vore felaktigt.

Styrelsen har därför i samråd med stadens revisorer företagit en ingående undersökning och har denna givit vid handen, att det av bokslutet framkomna sammanlagda vinstresultatet för stadens tekniska verk med kronor 59,201: 97 överstiger, vad som rätteligen bort vara fallet.

N:o 66.
Ang. tekniska verkens vinst för år 1926.

På grund av felets jämförelsevis betydande storlek har det ansetts nödigt, att ett nytt riktigt bokslut upprättades, och har så även skett.

Styrelsen har härmed velat anmäla nu omförmälda sak för Stadsfullmäktige i ändamål att Drätselkammarens bokföring för stadens hela förvaltning, vilken bokföring givetvis influerats av den felaktiga uppgiften från de tekniska verken, må bringas i överensstämmelse med det rättade bokslutet för verken och för att i övrigt må vidtagas de åtgärder, som betingas av den nu verkställda rättelsen i uppgiften om verkens vinstresultat för år 1926.

Västerås den 26 november 1927.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Till Magistraten i Västerås.

RES.

Överlämnas till Stadsfullmäktige för fattande av beslut.
Västerås rådhus den 26 november 1927.

På Magistratens vägnar:
GUNNAR HEDENSTRÖM.

H. Cronholm.

Då revisionsberättelsen över stadens räkenskaper för år 1926 behandlades vid Stadsfullmäktigesammanträdet den 27 sistlidne oktober framhöllo revisorerna, att en felaktighet uppstått i Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkets bokslut. Till vilken omfattning kunde då ej överskådas, men upplystes att undersökning pågick. Vi vilja i detta sammanhang meddela, att Gasverksstyrelsen gått i författning om att ett nytt bokslu upprättats.

Revisorerna hava verkställt undersökningen av detta bokslut, varvid det visat sig, att på grund av felaktig bokföring en för hög vinst å kronor 59,201: 97 tidigare redovisats.

Enligt förra bokslutet uppvisades en oriktig vinst å kronor . .	293,675: 39
Enligt nuvarande bokslut uppvisas en rätt vinst å kronor	234,473: 42
Skillnaden kronor	59,201: 97

Västerås den 25 november 1927.

GEORG ROBSAHM.

Georg Leontein. *Bror Lindberg.* *M. A. Hedberg.*
E. Willebrand. *Rich. Landstätt.*

N:o 67.

Beredningsutskottet förslag ang. val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av utgången mandatstid, avsägelser och andra orsaker hava ledigheter uppkommit i åtskilliga kommunala uppdrag, och får Beredningsutskottet, efter beredning av detta ärende, föreslå Stadsfullmäktige fatta beslut om att fylla dessa ledigheter enligt följande valförslag.

Drätselkammaren.

I tur att avgå äro: Direktören Axel Sundström, Förmannen E. A. Westholm, Ingenjören Paul Anderson, Sjukbesökaren Einar Keijser och Byggmästaren Fritz Eklundh. Samtliga föreslås till omval för perioden 1928—1931.

Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Med innevarande år utgår mandatstiden för ledamöterna: Baningenjören C. Henning, Ingenjören L. Borggren och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson och för suppleanten Ingenjören P. Hiersemann. Avsägelse av fortsatt uppdrag föreligger från Ingenjören L. Borggren.

Beredningsutskottet föreslår till ny ledamot efter Herr Borggren Ingenjören P. Hiersemann, omval av Ingenjören C. Henning och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson samt till suppleant efter Herr Hiersemann Ingenjören Ernst Löf med giltighetstid för uppdraget intill utgången av år 1931.

Hamnstyrelsen.

Beredningsutskottet föreslår återval för femårsperioden 1928—1932 av i tur avgående ledamoten Tapetseraren Carl Bäckman och suppleanten Verktygsarbetaren Karl Andersson.

Hamnstyrel- för Strömsholms våg.

I stället för avgående ledamoten f. Statsrådet Victor Larsson, vilken anhållit att icke ifrågakomma till återval, föreslår Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige ville till ledamot utse Tapetseraren Carl Bäckman, samt att suppleanten Ingenjören Paul Anderson måtte återväljas, gällande valet åren 1928—1930.

Lönenämnden.

I tur att avgå äro ledamöterna Baningenjören C. Henning och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson samt suppleanten Målaren A. Westling.

Beredningsutskottet föreslår återval av de avgående för fyraårsperioden 1928—1931.

Hälsovårdsnämnden.

Avgående ledamöterna Veterinären Martin Jonsson, Fältläkaren G. Wingren och Sjukvårdaren J. O. Wass samt suppleanterna Ingenjören Th. Arvidsson och Gjutaren Axel Larsson föreslås till återval.

N:o 67. *Ang. val av kommunalförtroendemän.*

Till suppleant efter Byggmästaren K. J. Karlsson föreslår Beredningsutskottet måtte utses Förste Postiljonen Erik Östlund, gällande valet för samtliga för åren 1928—1931.

Barnavårdsnämnden.

I tur att avgå i Barnavårdsnämnden äro ledamoten Tapetseraren Carl Bäckman samt suppleanten Sjukbesökaren Einar Keijser och Lindaren Fredrik Wetter.

Med den anmärkning att förnyat uppdrag för Sjukbesökaren E. Keijser skall till tiden sammanfalla med hans ledamotskap i stadens Fattigvårdsstyrelse föreslår Beredningsutskottet omval av de avgående i hittillsvarande uppdrag för åren 1928—1931.

Sakkunniga vid brandsyn.

Såsom sakkunniga vid brandsyn under år 1928 föreslår Beredningsutskottet omval av ledamöterna J. Alb. Fredriksson och Muraren G. Dahlfors med Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Kakelugnsmakaren Jonas Johansson som suppleanter, den senare efter Kakelugnsmakaren Hilmer Lundgren, som under året avlidit.

Fattigvårdsstyrelsen.

I anslutning till Stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1927 angående ny indelning av stadens fattigvårdsdistrikt föreslår Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige med godkännande av ett av Fattigvårdsstyrelsen avgivet förslag ville utse

till ledamöter:

Byggmästaren E. A. Eriksson med placering som distriktschef i 3:dje distriktet efter Kaptenen P. Tersmeden, som på grund av avflyttning från orten undanbett sig återval, Fru Helga Jakobsson med placering som distriktschef i 4:de distriktet efter Förmannen J. V. Råberg, som avböjt återval, Pastorn G. H. Kolmodin, omvald, med placering som distriktschef i 6:te distriktet, Fru Ida Grönberg, omvald, med placering som distriktschef i 7:de distriktet efter Folkskollärarinnan Unda Boman, vilken avflyttat från orten, Sjukbesökaren Einar Keijser, omvald, med placering som distriktschef i 8:de distriktet samt Järnsvarvaren Georg Jansson, omvald, med placering som distriktschef i 11:te distriktet samt till distriktschef i 9:de distriktet Lindaren Frerik Wetter under tiden för honom redan givet uppdrag att vara ledamot i Fattigvårdsstyrelsen eller intill utgången av år 1929, gällande valet i övrigt: av Eriksson intill utgången av år 1929 samt av Fru Jakobsson, G. H. Kolmodin, Fru Ida Grönberg, Sjukbesökaren Einar Keijser och Järnsvarvaren Georg Jansson intill utgången av år 1931.

till suppleanter:

Tidskrivaren Axel Pettersson, omvald, med placering som vice distriktschef i 3:dje distriktet, Verkstadsarbetaren Gunnar Jakobsson, nyvald, med placering som vice distriktschef i 4:de distriktet, Fru Agnes

Hedberg, nyvald, med placering som vice distriktschef i 7:de distriktet, Förmannen Hugo Svensson, omvald, med placering som vice distriktschef i 8:de distriktet, Lägenhetsägaren E. Vedlund, nyvald, med placering som vice distriktschef i 9:de distriktet och Snickaren Karl Viktorsson, nyvald, med placering som vice distriktschef i 11:te distriktet efter Skrivaren P. F. Blomkvist, som avsagt sig uppdraget, gällande valet för den sistnämnde intill utgången av år 1929 och valet av alla de övriga intill utgången av år 1931.

N:o 67. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

till vårdare:

I 1:sta distriktet samtliga förutvarande, i 2:dra distriktet förutvarande Fru Emma Jansson och Fru Ellen Fellers samt genom överflyttning från 6:te distriktet Fru Maja Swenson, Vaktmästaren K. V. Ekman, Vagnmakaren Karl Anton Sjöholm, Gjutaren Axel Larsson och Fru Emilia Hamré, i 3:dje distriktet Gårdsägaren L. E. Sandvall, Fru Frida Berglind, Lärarinnan Elsa Margareta Ringdahl, Förmannen Gustaf Eklund, Filialföreståndaren Axel Andersson samt Kontoristen Fröken Agda Björkvall, i 4:de distriktet Byggnadssnickaren Johan Ivar Sahlström, Fru Signe Hedman, Förmannen Josef Brunnsberg, Plåtarbetaren Ivar Andersson, Maskinmontören Axel Daun, Fru Edit Axner och Fru Hanna Gustavsson, i 5:te distriktet samtliga förutvarande samt genom överflyttning från 8:de distriktet Fru Hanna Dahlfors, i 6:te distriktet Handlanden Alb. Hæppling, Folkskollärarinnan Fröken Ester Kolmodin, Gjuteriarbetaren Bernhard Pettersson, Kommunalarbetaren Edvard Ståhl, Filaren Verner Jansson samt Fru Maria Kolmodin, den senare genom överflyttning från 8:de distrkitet, i 7:de distriktet Folkskolläraren A. Krantz och Fru Gerda Berling, genom överflyttning från 9:de distriktet, Fröken Elsa Pettersson och Fröken Anna von Eessen, genom överflyttning från 7:de distriktet, samt Länsträdgårdsmästaren Erik Billert och Lärarinnan fröken Sara Eriksson, i 8:de distriktet Gårdsägaren Hjalmar Engkvist, Gårdsägaren Johan Emil Ström, Hälsovårdstillsyningsmannen Lars Erik Jansson, Byggnadssnickaren Otto Andersson, den senare genom överflyttning från 3:dje distriktet, samt Fru Ida Olsson, Kontoristen Gösta Sjöberg och Fru Alida Lundin, i 9:de distriktet Lantbrukaren Herman Nordin, genom överflyttning från 11:te distriktet, samt Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lindaren Karl Lundin och Fru Anna Lindgren, i 10:de distriktet Lantbrukaren J. Lundkvist, Hemmansägaren K. A. Blomkvist, Fru Hanna Mörk, Arrendatorn J. E. Ridderström och Arrendatorn Axel Lundgren, i 11:te distriktet Transportören Hugo Avelin och Svarvaren C. O. Eng genom överflyttning, den förre från 12:te och den senare från 3:dje distriktet samt Tapetseraren Joh. Arvid Klang och Fru Ebba Berg, utlöpande mandatet för samtliga vårdare, vare sig förslaget innebär nyval eller icke, med utgången av år 1929.

Med innevarande år utgår mandatstiden för Handlanden C. Hedberg, Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson, Järnarbetaren R. Söderquist och

Folkskolestyrelsen.

N:o 67. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

Träarbetaren Gustaf Sund ledamöter i styrelsen, samt för Filaren C. A. Eriksson och Tapetseraren G. Lindström, suppleanter i styrelsen.

Beredningsutskottet föreslår återval av samtliga för år 1928—1931.

Planteringsnämnden. Beredningsutskottet föreslår återval för nästa treårsperiod eller intill utgången av år 1930 av samtliga ledamöter nämligen: Redaktören A. Pers, Sjukbesökaren Einar Keijser, Lektorn M. Floderus, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Folkskolläraren I. Fröier, Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson och Svarvaren G. F. Lundberg.

Taxeringsnämnderna. Beredningsutskottet föreslår följande sammansättning i de olika nämnderna för år 1928.

1:sta distriktet:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Järnarbetaren R. Söderqvist.

Suppleanter: Bokbindaren Robert Pettersson, Sågverksägaren A. R. Rudén och Verkstadsarbetaren Emil Thörn.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Grosshandl. Fritiof Sandberg, Filaren R. Hult och Kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: Bankkamreraren J. Hult, Gjutaren Axel Larsson och Posttjänstemannen J. E. Wirén.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Slaktaren K. Johansson, Tubdragaren Karl Kvist och Sågverksägaren A. Norén.

Suppleanter: Skomakaremästaren A. Vikerman, Marmorarbetaren Gustaf Karlsson och Handelsföreståndaren Axel Andersson.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Förmannen J. V. Råberg och Fanjunkaren K. A. Jansson.

Suppleanter: Kalkylatorn Axel L. Hansson, Gjutaren Aug. Lindström och Fanjunkaren Gustav Olsson.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Handlanden Charles Andersson.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Tråddragaren Bernhard Borg, och Handlanden John Björkstedt.

6:te distriktet:

N:o 67. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson, Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Bankdirektören R. Beijnoff och Byggnadsarbetaren J. E. Willebrand.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Överingenjören O. Hellman och Metallarbetaren C. F. Flodell.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapel P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Skräddaren K. Torstensson och Byggnadssnickaren K. J. Pettersson.

9:de distriktet:

Ledamöter: f. Slöjdläraren F. Brandt, Körsnären Albert Grönberg och f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Löfgren, Guldsmeden C. E. Tengström och Plåtarbetaren Emil Johansson.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingenjören Gustaf Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Verkmästaren G. Linde-Olsson, Målarmästaren John Lidman och Plåtslagaren C. F. Larsson.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren J. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredrik Wetter, Lantbrukaren Jakob Pettersson, Ingenjören Ernst Löf.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, f. Maskinisten C. F. Huggare och Lantbrukaren J. Jansson.

Tillika föreslår Beredningsutskottet, att suppleanterna skola inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna här ovan blivit nämnda.

Pensionsnämnderna för staden.

Beredningsutskottet föreslår i anledning av att mandatstiden utgår för en del ledamöter och suppleanter samt av andra anledningar till ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna

N:o 67.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I distriktet för äldre stadsområdet.

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Fru Ida Olsson och Filaren R. R. Hult.

Suppleanter: Fru Blanche Daun, Tjänstemannen S. Svensson, Fattigvårdssysslomannen A. Norén samt Kontoristen Gösta Sjöberg efter Fru Ida Olsson, vilken under innevarande år valts till ledamot i nämnden och vars plats som suppleant därefter varit vakant.

I distriktet för förra S:t Ilians socken.

Ledamöter: Lantbrukaren A. Eklund och Lägenhetsägaren G. Skogman.

Suppleanter: Muraren Matts Hellblom och f. Arrendatorn A. Karlsson.

I distriktet för förra Lundby socken.

Ledamöter: Ingenjören Karl Kiessling och Lindaren Fredrik Wetter samt Lindaren Karl Ludvig Lundin efter f. Fjärdingsmannen A. F. Thörn, som avsagt sig uppdraget.

Suppleant: Lantbrukaren T. A. Falk, Skrivaren P. F. Blomkvist och Folkskolläraren A. Segerström efter Herr Lundin, gällande valet av Sjöberg, Lundin och Segerström intill utgången av 1929 och av samtliga övriga intill utgången av år 1931.

Tillika föreslår Beredningsutskottet att suppleanterna skola inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här ovan blivit nämnda.

Nykterhetsnämnden. Beredningsutskottet föreslår omval under tiden 1928—1931 av de i tur avgående ledamöterna Direktören Axel Sundström, 2:dre Stadsläkaren C. Idar, Fru Ida Fröström-Johansson och Förmannen Johan Andersson samt suppleanterna Poliskonstapeln J. Marthon och Lindaren Gunnar Jakobsson, ävensom att Stadsfullmäktige till ordförande i Nämnden för den tid han blivit vald måtte utse Direktören A. Sundström.

Ombud vid mantalsskrivningen. Beredningsutskottet föreslår omval för år 1928 av förutvarande ombuden Skrivaren Axel Andersson, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Snickeriförmannen Hugo Svensson, f. Maskinisten C. F. Huggare och f. Körsnären Alb. Grönberg efter f. Fjärdingsmannen A. Thörn.

Brandstodskommittén för fast egendom. De avgående ledamöterna Direktören A. Sundström, Byggmästaren E. A. Karlsson, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Byggmästaren Axel Hammar samt suppleanterna Ingenjören Paul Anderson och Byggmästaren Fritz Eklund föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för år 1928.

Terminsavgiftsnämnden. Avgående ledamoten Folkskolläraren I. Fröier och suppleanten Sjukbesökaren Einar Keijser föreslås till återval för åren 1928—1929.

N:o 67.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Ingenjören Harald Håkanson föreslås till återval för åren 1928—1931. **Delegerade i förvaltningen av Allmänna Läroverkets Byggnadsfond.**

Av de avgående har Tapetseraren C. Bäckman avsagt sig fortsatt uppdrag. Övriga avgående, nämligen Ingenjören Harald Håkanson, Direktören K. Hägvall, Studieledaren G. Hirdman, Direktören E. Falk, Häradshövdingen B. Malmström, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Ingenjören S. Norberg, Folkskolläraren I. Fröier och Skulptören Gustaf Sund föreslås till omval samt att Expeditören Karl Andersson måtte väljas efter Herr Bäckman. **Examensvittnen vid realskoleexamen.**

Ledamöterna Veterinären M. Jonsson, f. Åkeriägaren A. Johansson, f. Landstingsmannen J. F. Olsson och Lantbrukaren C. J. Rörick samt suppleanten Arrendatorn H. Thalin föreslås till omval samt till ny suppleant Advokaten K. J. Boström, gällande valet för åren 1928—1931. **Hästuttagningsnämnden.**

Av de under omval stående har f. Statsrådet Viktor Larsson avböjt fortsatt uppdrag. Samtliga övriga Fabrikören C. A. Palmén, Körsnären A. Grönberg, Fabrikören J. Svensson och f. Maskinisten C. F. Huggare föreslår Beredningsutskottet måtte återväljas för åren 1928—1929, samt att till ny ledamot efter Herr Larsson måtte utses Lindaren Carl Ludvig Lundin. **Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.**

Samtliga avgående ledamöter Domprosten Fredr. Fåhræus, Brandchefen A. Danielsson, Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman, Sjukbesökaren E. Keijser, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Handlanden Carl Hedberg föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för nästa tvåårsperiod. **Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen. samt arbetarklassen.**

N:o 67.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

I tur avgående Fru Ida Grönberg, Sjukbesökaren E. Keijser, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Handlanden Carl Hedberg föreslås till omval för åren 1928—1929.

Nämnden över Adolf Moberg och hans hustrus guldbröllopsfond.

Beredningsutskottet föreslår återval för tiden 1928—1929 av de i tur avgående ledamöterna Fröken Hilda Pihlgren, f. Maskinisten C. F. Huggare och Komministern E. Enochsson.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

I tur att avgå äro ledamoten från tjänstemannaklassen Drätseldirektören T. Öberg från handlande- och hantverkareklassen f. Körsnären A. Grönberg, och från arbetsklassen Tapetseraren C. Bäckman. Samtliga föreslås till omval för åren 1928—1929.

Delegerade för utdelning ur Noreliska fonden.

Domprosten Fredr. Fåhræus föreslås till omval för åren 1928—1931.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Direktören A. Sundström och Förmannen E. A. Westholm föreslås till återval för åren 1928—1929.

Nämnden över Lagerquistska donationsfonden.

I tur att avgå ur Nämnden äro Sjukbesökaren E. Keijser, Fru Ida Grönberg och Fattigvårdssysslomannen A. Norén. Beredningsutskottet föreslår återval av de avgående intill utgången av år 1931.

Styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist har begärt befrielse från uppdraget att vara ledamot i styrelsen. I hans ställe föreslås Plåtslagaren C. F. Larsson såsom ledamot intill utgången av år 1930.

Styrelsen för elektrotekniska fackskolan i Västerås.

För åren 1928—1931 föreslås återval av de avgående ledamöterna Drätseldirektören T. Öberg och Överingenjören O. Hellman.

N:o 67.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Västerås Systembolags styrelse.

Beredningsutskottet föreslår omval för åren 1928—1930 av ledamoten Förmannen Joh. Andersson och suppleanten f. Maskinisten C. F. Huggare.

Revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1928.

Beredningsutskottet föreslår återval av Kaptenen G. Robsahm, Folkskolläraren G. Leontein, Direktören C. Tour, Kassören M. A. Hedberg, Expeditören Bror Lindberg och Byggnadsarbetaren Joh. Em. Willebrand samt till ny revisor efter Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, som avböjt fortsatt uppdrag, Hamnarbetaren Johan Edvard Andersson, med Bankkamreraren S. Ljungkvist, Folkskolläraren David Sjöholm, Kamreraren Rickard Landstätt, Svarvaren Viktor Karlsson, f. Postmästaren Victor Ohlsson, Expeditören Karl Andersson och Bokföraren Josef Emanuel Westling som suppleanter.

Revisor av Västerås arbetarinstituts räkenskaper för år 1928.

Härtill föreslås omval av Ingenjören F. O. Berling med Kassören Gustaf Lundberg som suppleant efter Måleriföreståndaren A. Lundkvist, som avsagt sig återval.

Revisorer för Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för år 1928.

Härtill föreslås Direktören C. Tour samt efter Kamreraren E. Axell som avflyttat från staden Expeditören Karl Andersson med Ingenjören Harald Håkanson och Kassören A. Hedberg som suppleanter.

Revisor av Västeråshögre allmänna läroverks byggnadsfond räkenskaper för år 1928.

Härtill föreslås Vattenrättsingenjören A. V. Nordin.

Revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1928.

Härtill föreslås Kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

N:o 67.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Revisor av flickskolans räkenskaper för år 1928. Beredningsutskottet föreslår återval av Folkskolläraren I. Fröier.

Huvudmän för Västerås stads sparbank. De med innevarande års utgång avgående ledamöterna Kamreraren Joh. Häggström, Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson och Byggmästaren Edv. Karlsson föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för åren 1928—1932.

Sakkunniga vid sjöförklaring och sjöförhör. Till sakkunniga att gå Rådhusrätten till handa vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1928 hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige måtte föreslå Hamnkaptenen J. R. Benson, Sjökaptenen C. G. Söderström, Maskiningenjören G. Wallenius, Sjökaptenen G. Thorslund och Ingenjören Paul Anderson.

Arbetslöshetskommittén. Beredningsutskottet föreslår omval för år 1928 av ledamöterna Muraren G. Dahlfors, Byggmästaren Edv. Karlsson, Direktören A. Sundström, Byggnadssnickaren A. M. Vretholm, Överingenjören Magnus Schenström, Expeditören Karl Andersson, Skulptören Gust. Sund, Disponenten Thorsten Ericson, Direktören K. R. Liljeblad och Fattigvårdssysslomannen A. Norén samt av suppleanterna Bergsingenjören Gustaf Lundberg, Målaren A. Vestling och Lindaren Fredrik Wetter.

Trafikkommittén. Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist har avsagt sig uppdraget att vara ledamot i kommittén. Beredningsutskottet föreslår, att Stadsfullmäktige med bifall till framställningen ville i hans ställe till ledamot i kommittén utse Borraren Josef Widén.

Västerås den 9 december 1927.

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

N:o 68.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomten inom Stensborgs område.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av den allt livligare efterfrågan på byggnadstomter inom stadens ytterområden, som på senare tid kommit till synes, har Drätselkammaren låtit genom stadsingenjörskontoret uppgöra en indelningsplan för bebyggande av den till allra största delen staden tillhöriga mark av egendomen Stensborg, som begränsas av Stohagsvägen och järnvägen i norr och söder samt Hyttvägen och Djuphamnsvägen i öster och väster.

Enligt planläggningen skulle inom detta område kunna försäljas innemot ett 40-tal tomter. Området lämpar sig väl till bebyggande med bostadshus, men däremot knappast för industriellt ändamål. Vid planläggningen har iakttagits, att en markremsa utmed järnvägslinjen reserverats för utläggande av ett möjligen behövligt dubbelspår.

Drätselkammaren får härigenom anhålla att Stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga Drätselkammaren att till pris och under villkor Drätselkammaren kan finna för staden antagliga försälja byggnadstomter av stadens mark inom den del av egendomen Stensborg, som ligger mellan Stohagsvägen och järnvägslinjen mellan Västerås och Köping.

Västerås den 15 december 1927.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 69.

Lönenämndens skrivelse ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal för år 1928.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava att under innevarande månad fatta beslut angående grunderna för avlöningen under år 1928 av folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal, och får Lönenämnden under hänvisning till nämndens i särskilda skrivelser avgivna förslag angående er-

N:o 69.
Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal för år 1928.

sättning för naturaförmåner och dyrtidstillägg, vilka även avse nyssnämnda personal, och med meddelande, att nämnden saknat anledning ifrågasätta någon ändring i de förut i dessa ämnen gällande bestämmelserna, antagna av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 i samband med fastställande av ny lönestat för stadens befattningshavare, föreslå dessa bestämmelsers prolongation och att Stadsfullmäktige alltså måtte besluta, att för år 1928 antaga följande

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1928.

a) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:
1) Lagstadgad minimilön;
2) statens dyrtidstillägg;
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning;
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura, i överensstämmelse med vad därom särskilt föreslagits;
5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor;
6) kommunalt dyrtidstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas.

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

b) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:
för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat efter på sätt ovan angivits;
för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits;
för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare.

Beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare är särskilt förslag av nämnden framlagt.

Västerås den 25 november 1927.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 70.

Lönenämndens skrivelse ang. värdesättning av befattningshavares naturaförmåner för år 1928.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I fråga om värdesättning för år 1928 av den vissa befattningshavare tillförsäkrade in naturaförmånen av fri bostad och fri värme och angående den ersättning härför, som under samma tid skall utgå till lärarepersonalen vid stadens folkskolor, har Lönenämnden icke att föreslå någon avvikelse från vad som härutinnan varit bestämt för innevarande år.

Lönenämnden föreslår att Stadsfullmäktige ville förklara hittills gällande bestämmelser vara giltiga även för år 1928 och alltså

a) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skall ske med belopp för:

1 rum och kök	kr.	375: —
2 rum och kök	„	625: —
3 rum och kök	„	875: —
4 rum och kök	„	1,100: —
bostad i logement jämte därmed följande förmåner	„	240: —

b) att avdrag å löneförmåner för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skall ske med följande belopp för:

1 rum och kök	kr.	144: —
2 rum och kök	„	198: —
3 rum och kök	„	261: —
4 rum och kök	„	315: —

c) att jordbruksförvaltarens in naturaförmån av bostad och bränsle jämväl för år 1928 skall värdesättas till 1,500 kronor, och att ett mot detta värde svarande belopp skall avdragas å jordbruksförvaltarens kontanta avlöning;

d) att ersättning till lärarepersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skall utgå med belopp för:

1 rum och kök	kr.	450: —
2 rum och kök	„	725: —
3 rum och kök	„	1,000: —
4 rum och kök	„	1,250: —

e) att ersättning för bränsle skall till samma personal utgå med belopp varierande efter bostadens storlek, och som angivits under b) här ovan;

N:o 70. *Ang. värdesättning av befattningshavares naturaförmåner för år 1928.*

f) att lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skall härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad är beräknad;

g) att trädgårdslärare i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode å 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda arvodet skall kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder.

Västerås den 25 november 1927.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 71.

Lönenämndens skrivelse ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån för år 1928.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I fråga om värdesättningen för år 1928 av förmånen av fri tjänstebeklädnad för såvitt sådan förmån enligt nu gällande bestämmelser åtnjutes av stadens befattningshavare anser Lönenämnden förhållandena icke påkalla någon ändring och får därför föreslå bibehållandet av nuvarande värdesättning och att således anslag för år 1928 till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket som är därtill berättigad skall beräknas:

för en var av personalen vid poliskåren till 225 kronor, personalen vid brandkåren till 180 kronor och personalen vid renhållningsverket till 65 kronor.

Av samma skäl hemställer Lönenämnden att jämväl slitningsersättning till kriminalkonstapel må.tte för år 1928 fastställas till 112 kronor 50 öre.

Västerås den 25 november 1927.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 72.

Beredningsutskottets utlåtande ang. utgifts- och inkomststat för år 1928.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter granskning av det av Drätselkammaren uppgjorda förslaget till stadens utgifts- och inkomststat för nästkommande år och prövning av därmed sammanhängande framställningar får Beredningsutskottet härmed avgiva följande utlåtande.

Beredningsutskottet har med tillfredsställelse iakttagit, att Drätselkammaren vid dess förarbete av budgeten för år 1928 kunnat förutsätta ett bättre budgetsläge än som hittills under de senare åren varit fallet.

Sedan Drätselkammaren uppgjort sitt budgetsförslag, har emellertid inträffat en omständighet, som enligt Beredningsutskottets förmenande bör föranleda någon jämkning i Drätselkammarens förslag. Sålunda synes den förräntning av järnvägsmedelsfonden, som avser densammas kapitaltillväxt, ånyo böra uppskjutas, och det till 40,000 kronor upptagna anslaget till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer böra nedsättas till hälften av angivna belopp.

Drätselkammaren har nämligen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 december innevarande år, i anledning av att de tekniska verkens sammanlagda vinstresultat för år 1926 med 59,201 kronor 97 öre understigit vad som i bokslutet angivits, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att i 1928 års stat av uttaxerade medel anvisa ett belopp av 10,000 kronor för utjämnande av en del av detta bokföringsfel, dels ock uppdraga åt Drätselkammaren att i samband med upprättande av förslag till budget för år 1929 framlägga förslag i vilken ordning återstoden av de tekniska verkens fordran i förevarande avseende skall återgäldas.

Beredningsutskottet har emellertid den uppfattningen, att den uppkomna bristen i de tekniska verkens vinstresultat helst bör omedelbart och i dess helhet täckas och icke uppskjutas till ett kommande år, och föreslår därför att för ändamålet användes dels ränteöverskottet från järnvägsmedelsfonden 30,639 kronor 38 öre, dels halva det för gäldande av aktieteckning i Mimerbolaget avsedda beloppet 20,000 kronor, och dels återstoden 8,562 kronor 59 öre av förslagsanslaget i 1928 års budget.

Drätselkammaren har vidare i skrivelse till Stadsfullmäktige samma dag föreslagit, att för delvis ombyggnad samt reparation av den norra bryggan vid Östra holmen måtte anvisas 4,500 kronor av det anslag till diverse och oförutsedda behov, som torde komma att avsättas i 1928 års budget samt slutligen föreslagit, att för inköp av en lastautomobil för Renhållningsverkets behov till Lantegendomsnämndens förfogande ställes ett anslag å 7,200 kronor att gäldas av uttaxerade medel med hälften under vardera av åren 1928 och 1929.

N:o 72. *Ang. utgifts- och inkomststat för år 1928.*

Under förutsättning av bifall till dessa förslag och att av det i Drätselkammarens budgetförslag upptagna förslagsanslaget disponeras 8,562 kronor 59 öre till tekniska verkens brist, skulle detta förslagsanslag minskas med sammanlagt 16,662 kronor 59 öre.

Drätselkammaren har avstyrkt bifall till en av stadens rveisorer gjord framställning om ett tilläggsanslag för år 1927 för siffergranskarnas arbete.

Beredningsutskottet, som tillstyrker den av Drätselkammaren förordade anslagsökningen för 1928, finner emellertid, att siffergranskarnas arbete redan under 1927 vasevärt utvidgats, varför Beredningsutskottet icke kan anse det vara annat än förenligt med rättvisa, att ett arvodestillägg även för år 1927 tilldelas siffergranskarna, och hemställer Beredningsutskottet förty, att Stadsfullmäktige måtte besluta att av 1927 års förslagsanslag ställa 1,450 kronor till revisorernas förfogande för av revisorerna anfört ändamål.

Bland de äskanden, som av Folkskolestyrelsen gjorts, har Drätselkammaren avstyrkt styrelsens begäran om ett anslag å 1,450 kronor för vidtagande av åtgärder för förbättring av belysningsförhållandena i folkskolorna. Från skolmannahåll har emellertid allvarligt framhållits vådorna av att uppskjuta den av skolstyrelsen begärda förbättringen av belysningsförhållandena, varför Beredningsutskottet för sin del föreslår, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ändamål anvisa ett anslag å 1,450 kronor. Skolstyrelsen har vidare beräknat, att ett bifall till dess framställning om förbättrade belysningsförhållanden skulle medföra en fördubbling av strömförbrukningen. Då Drätselkammaren upptagit anslaget till elektrisk ström för folkskolorna till endast 2,500 kronor, torde såsom en konsekvens av Beredningsutskottets förslag om bifall till skolstyrelsens nyssberörda framställning följa, att detta anslag enligt styrelsens förslag höjes till 5,000 kronor.

Vid behandling inom Drätselkammaren av styrelsens för arbetareinstitutet framställning om ett från 15,000 kronor i budgeten för innevarande år till 18,300 kronor förhöjt anslag till institutets biblioteksverksamhet för år 1928 har enighet inom Drätselkammaren icke uppnåtts. Drätselkammarens majoritet har sålunda förordat ett anslag för år 1928 å 16,500 kronor, medan herrar Edv. Karlsson och Keijser för sin del påyrkat ett anslagsbelopp å 17,000 kronor.

Inom Beredningsutskottet har särskilt framhållits behovet av bokbeståndets renovering och hava de av utskottets ledamöter, som närmare följt institutets verksamhet, velat kraftigt understryka ifrågavarande behov. Beredningsutskottet ansluter sig för sin del till de förslag, som avgivits av reservanterna inom Drätselkammaren och föreslår, att Stadsfullmäktige ville till institutets biblioteksverksamhet för år 1928 anvisa 17,000 kronor.

Beträffande Hälsovårdsnämndens av Magistraten förordade förslag angående överförande av en hälsovårdstillsyningsman från köttbesiktningsbyråns stat till allmänna hälsovårdens stat, får Beredningsutskottet anmäla, att utskottet i detta fall ansluter sig till, vad Drätselkammaren yrkat.

Beredningsutskottet har bemärkt, vad Magistraten anfört angående vedgårdens avveckling och har givetvis intet att erinra emot, att sådan avveckling äger rum, så snart lämpligt tillfälle därtill yppas. Beredningsutskottet är emellertid för sin del övertygat om, att Drätselkammaren har sin uppmärksamhet riktad på förhållandet. Om den av Magistraten anvisade utvägen är framkomlig är dock tvivel underkastat, då näppeligen något välgörenhetsföretag inom staden har tillräckliga resurser att övertaga denna ganska omfattande rörelse.

N:o 72. *Ang. utgifts- och inkomststat för år 1928.*

Beredningsutskottet ansluter sig till Drätselkammarens förslag att för ordnande av vikariatsfrågan under borgmästaren J. Karlssons fortsatta ledighet åt Magistraten anvisas ett anslag i 1928 års stat å 2,000 kronor.

Beredningsutskottet får vidare fästa uppmärksamheten på, att under rubriken "polisväsen och fångvård" skall upptagas lön för poliskommissarien i nuvarande lönegrupp jämte personligt lönetillägg och ej i en högre lönegrupp utan sådant tillägg.

I anledning av Magistratens påpekande att anslag icke beräknats för de kostnader, som äro förbundna med 1928 års fastighetstaxering, får Beredningsutskottet föreslå, att anslaget till taxeringsnämndernas verksamhet höjes med 700 kronor till 3,300 kronor.

Drätselkammarens beslut att avstyrka Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag om sänkning av de elektriska taxorna 8 och 8 a har inom Beredningsutskottet varit föremål för ingående diskussion och har, då Beredningsutskottets majoritet biträtt Drätselkammarens förslag, föranlett reservationer från herrar Hedberg och Hiersemann, vilka påyrkat att Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag i detta hänseende måtte av Beredningsutskottet tillstyrkas.

Magistraten har i sitt betänkande framhållit önskvärdheten av, att en utredning rörande sättet för avvecklingen av vissa kristidsförluster snarast vidtages, samt att Drätselkammaren av Stadsfullmäktige erhåller uttryckligt bemyndigande att verkställa densamma.

Beredningsutskottet finner emellertid en sådan utredning icke vara av behovet påkallad, då de balanserade förlusterna för varje år intagas i Drätselkammarens förvaltningsberättelse som i sin tur är införd i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar, och då avvecklingen givetvis bör ske allt efter som de ekonomiska förhållande sådant medgiva, vilket också enligt vad Beredningsutskottet erfarit är Drätselkammarens mening.

Med hemställan,

att Stadsfullmäktige måtte bifalla de förändringar, som av Beredningsutskottet föreslagits i Drätselkammarens budgetsförslag, vilka ändringar torde böra utjämnas genom motsvarande ändringar i förslagsanslagets belopp, får Beredningsutskottet slutligen hemställa, att Stadsfullmäktige måtte i övrigt godkänna Drätsel-

N:o 72.
Ang. utgifts- och inkomststat för år 1928.

kammarens förslag till budget för år 1928 och således även den av Drätselkammaren föreslagna uttaxeringen.

Västerås den 19 december 1927.

På Beredningsutskottets vägnar:

E. A. WESTHOLM.

Eric Plantin.

Västerås Central-Tryckeri 1927

N:o 73.

Utgifts- och Inkomststat för Västerås Stad år 1928.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår	137,104: 07
Brist i de tekniska verkens vinst för år 1926	59,201: 97
Summa kronor	196.306: 04

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a. Obligationslån:			
1. Upptaget år 1892 à 4 %	89.000: —	3.220: —	
2. " " 1896 à 3,6 %	156,000: —	5,184: —	
3. " " 1902 à 4 %	1.124,000: —	44.960: —	
4. " " 1907 à 4,5 %	1,412,000: —	63,540: —	
5. " " 1910 à 4.5 %	2.317,000: —	102,937: 50	
6. " " 1916 à 5 %	951.000: —	47,550: —	
7. " " 1919 à 6 %	2.808,000: —	168,480: —	
8. " " 1922 à 5 %	1.909.000: —	94.925: —	
9. " " 1924 à 5 %	952.000: —	47.600: —	578.396: 50
b. Andra amorteringslån:			
Upptagna från pensionsförsäkringsfonden:			
1. År 1916 à 4 ¾ %	219.161: 62	10,410: 18	
2. " " à 4 ¾ %	222,659: 48	10,576: 33	
Transport		20,986: 51	578.396: 50

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
Transport		20,986: 51	578,396: 50
3. „ 1918 à 4 ¾ %	316,398: 27	15,028: 92	
4. „ „ à 5 ¼ %	319,638: 92	16,781: 04	
5. „ 1920 à 6 %	198,610: 22	11,916: 61	64,713: 08
Upptagna från Kungl. Statskontoret:			
(Bostadslån):			
6. År 1920 à 4 %	158,760: —	6,350: 40	
7. „ 1921 à 4 %	74,240: —	2,969: 50	
8. „ 1925 à 5 %	29,077: 50	1,453: 88	
9. „ 1927 à 5 %	91,150: —	4,557: 50	15,331: 28
Upptagna lån från:			
Svenska Arbetarnes Allm. Sjuk- och Begravningskassa:			
10. År 1926 à 5 %	196,989: 78	9,849: 48	
Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond:			
11. År 1926 à 5 %	196,989: 78	9,849: 48	
Städernas Allmänna Brandstodsbolag:			
12. År 1926 à 5 %	314,852: 06	15,742: 20	35,441: 56
c. Andra lån och skulder:			
Upplånta medel:			
1. Från fonder (ränta)	750,000: —	33,750: —	
2. Från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3. Från Järnvägsmedelsfonden à 5 %	1,612,787: 58	80,639: 38	
5. Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	16,000: —	64: —	
6. Vallövska donationsfonden à 5 ½ %	20,000: —	1,100: —	
7. Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500: —	
9. Ränta å tillfälliga lån		50,000: —	168,553: 38
d. Lånekostnader: provisioner			1,200: —
Summa kronor			863,635: 80

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Ursprungligt lånebelopp	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
a. Obligationslån:				
1. Upptaget år 1892 à 4 %...	400,000: —	89,000: —	17,000: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %...	1,000,000: —	156,000: —	24,000: —	
3. „ „ 1902 à 4 %...	2,000,000: —	1,124,000: —	56,000: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %...	2,000,000: —	1,412,000: —	45,000: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %...	3,000,000: —	2,317,000: —	59,000: —	
6. „ „ 1916 à 5 %...	1,095,000: —	951,000: —	16,000: —	
7. „ „ 1919 à 6 %...	3,000,000: —	2,808,000: —	31,000: —	
8. „ „ 1922 à 5 %...	2,000,000: —	1,909,000: —	21,000: —	
9. „ „ 1924 à 5 %...	1,000,000: —	952,000: —	17,000: —	286,000: —
b. Andra amorteringslån:				
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
1. År 1916 à 4 ¾ %	250,000: —	219,161: 62	3,664: 01	
2. „ 1917 à 4 ¾ %	250,000: —	222,659: 48	3,497: 86	
3. „ 1918 à 4 ¾ %	350,000: —	316,398: 27	4,674: 94	
4. „ 1918 à 5 ¼ %	350,000: —	319,638: 92	4,319: 19	
5. „ 1920 à 6 %	210,000: —	198,610: 22	2,040: 31	18,196: 31
Upptagna från Kungl. Statskontoret: (Bostadslån)				
6. 1920 års lån à 4 %	162,000: —	158,760: —	3,369: 60	
7. 1921 „ „ à 4 %	74,240: —	74,240: —	1,484: 80	
8. 1925 „ „ à 5 %	30,000: —	29,077: 50	496: 12	
9. 1926 „ „ à 5 %	91,150: —	91,150: —	1,367: 25	6,717: 77
Upptagna lån från:				
Svenska Arbetarnes Allm. Sjuk- och Begravningskassa:				
10. År 1926 à 5 %	200,000: —	196,989: 78	3,160: 74	
Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond:				
11. År 1926 à 5 %	200,000: —	196,989: 78	3,160: 74	
Städernas Allmänna Brandstodsbolag:				
12. År 1926 à 5 %	319,663: 33	314,852: 06	5,051: 85	11,373: 33
			Summa kronor	322,287: 41

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

2. Fattigvård.

A. Yttre fattigvården.

a) **Löner och arvoden:**

1) Sysslomannen, lön (39: III)	4,974: —	
2) Tillsyningsmannen, lön (20: II)	2,151: —	
3) Kvinnligt kontorsbiträde av I klass (14:II)	1,575: —	
Arvode som kassörska	500: —	
4) Kontorsbiträde, lön (12: I)	1,290: —	
5) Anslag till stadsrevisionen	800: —	
	11,290: —	

b) **Dyrtidstillägg:**

Dyrtidstillägg för sysslomannen, tillsyningsmannen och biträden (index 175) förslagsvis	6,408: 90	17,698: 90

c) **Räntor och amorteringar:**

1892 års lån: (kvarv. skuld 4,450: —).			
Ränta 4 %	161: —		
Amortering	850: —	1,011: —	
1902 års lån (kvarv. skuld 14,218: 60)			
Ränta 4 %	568: 74		
Amortering	708: 40	1,277: 14	
1919 års lån: (kvarv. skuld 233,916: 67)			
Ränta 6 %	14,035: —		
Amortering	2,583: 33	16,618: 33	
1922 års lån: (kvarv. skuld 368,437: —)			
Ränta 5 %	18,320: 53		
Amortering	4,053: —	22,373: 53	
1924 års lån: (kvarv. skuld 59,595: 20)			
Ränta 5 %	2,979: 76		
Amortering	1,064: 20	4,043: 96	
Ränta à 5 % å anslaget till nya ekonomibyggnaden 310,000: —		15,500: —	60,823: 96

d) **Understödskostnader:**

1) Ordinarie understöd	200,000: —	
2) Tillfälliga understöd med penningar	55,000: —	
3) Understöd in natura	45,000: —	300,000: —

e) **Anstaltsvård:**

1) Hospitalsvård	15,000: —	
2) Lasarettsvård	5,000: —	
3) Sanatorievård	6,000: —	
Transport	26,000: —	378,522: 86

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport	26.000: —	378.522: 86	
4) Andra sjukvårdsomkostnader	7.000: —		
5) Kommunalt bidrag för sjukvård och yrkesutbildning samt kommunalt pensionstillskott utan karaktär av fattigvård	10.500: —	43.500: —	
f) **Diverse utgifter:**			
1) Återbetalning till främmande kommuner	27.000: —		
2) Medikamenter	5.000: —		
3) Trycksaker och skrivmaterial	700: —		
4) Hyra för fattigvårdsbyrån	2.500: —		
5) Städning, bränsle och lyse	1.500: —		
6) Telefoner till:			
Fattigvårdsbyrån 250: —			
Fattigv.-sysslomannens bostad 110: —			
Fattigv.-styrelsens ordf. bostad 70: —			
Fattigv.-tills.-mannens bostad 70: —			
Diakonissan 70: —			
Samtalsavgifter (förslagsvis) 75: —	645: —		
7) Anslag till diakonissornas verksamhet	10.000: —		
8) Begravningskostnader	1.000: —	48.345: —	
g) **Oförutsedda utgifter**		500: —	470.867: 86

B. Ålderdomshemmet.

h) **Löner och arvoden:**		
1) Föreståndaren, lön (29: II) 3,177: — med avdrag för naturaförmåner 1,136: —	2,041: —	
2) Vaktmästaren, lön (17: III) 1,986: — med avdrag för naturaförmåner 644: —	1,342: —	
3) Maskinisten, lön (17: III) 1.986:— med avdrag för naturaförmåner förslagsvis 535:—	1,451: —	
4) Husmodern, lön (4: IV)	744: —	
5) 1 sköterska, lön (4: IV)	744: —	
6) 1 sköterska, lön (4: III)	696: —	
7) 2 sköterskor, lön (4: I) à 600: —	1,200: —	
8) 1 vårdare (lön 7: II)	903: —	
9) 6 sköterskebiträden, lön 360: —	2,160: —	
10) 1 kokerska, lön	450: —	
11) 2 köksbiträden, lön 360: —	720: —	
12) 1 tvätterska, lön	450: —	
13) 2 tvättbiträden (1 extra) lön à 360: —	720: —	
14) Predikanten, arvode	500: —	
15) Semesterpengar till personalen	760: —	
Transport	14.881: —	470.867: 86

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport		14,881: —		470,867: 86
16) 1 vik. biträde under semestern		120: —		
17) Eldare, lön (14:1)	1,470: —			
avgår fritt vivre	900: —	570: —		
i) Dyrtidstillägg:				
Dyrtidstillägg för förestående personal (index förslagsvis 175)		12,791: 40	28,362: 40	
j) Pensioner:				
1) Pension till f. d. Syssloman Larsson	1,710: 15			
Dyrtidstillägg	843: 62	2,553: 77		
2) Pensionsersättning till f. d.-vaktmästare Lundbergs änka	500: —			
Dyrtidstillägg	250: —	750: —	3,303: 77	
k) Hushållet:				
Mathållning för pensionärer och tjänstepersonal, beräknad å 64,000 underhållsdagar efter en genomsnittskostnad av 70 öre pr dag och person			44,800: —	
l) Renhållning:				
1) Såpa tvål och tvättpulver m. m.		2,000: —		
2) Torvmull		180: —	2,180: —	
m) Underhåll och anskaffning av inventarier:				
1) Linne och sängkläder		2,000: —		
2) Underhåll och anskaffning av möbler och husgeråd		1,000: —		
3) Anskaffning av glas, porslin och köksattiralj		1,000: —	4,000: —	
n) Bränsle, lyse och vatten:				
1) 3,000 hl. ångkol à 2: 50		7,500: —		
2) 200 kbm. ved à 11: —		2,200: —		
3) Gas		1,900: —		
4) Vattenavgifter		2,500: —		
5) Belysning		2,700: —	16,800: —	
o) Förbrukningsartiklar:				
1) Skrivmaterial och tryckning		100: —		
2) Sänghalm		200: —		
3) Snus		1,000: —	1,300: —	
		Transport	100,746: 17	470,867: 86

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

		Transport	100,746: 17	470,867: 86
p) **Beklädnad:**				
Beklädnad och skodon			3,000: —	
q) **Diverse omkostnader:**				
1) Flitpengar		1,100: —		
2) Telefoner till:				
Föreståndarens exp.	236: —			
Sjukhuset	230: —			
Samtalsavgifter	25: —	491: —		
3) Begravningskostnader		1,500: —		
4) Diverse utgifter för stallet		150: —	4,041: —	
r) **Sjukvård:**				
1) Sjukvårdsartiklar och medicin		5,800: —		
2) Sjuktransporter m. m.		125: —	5,925: —	
s) **Underhåll av fastigheter:**				
1) Reparation av hemmets fastigheter		2,000: —		
2) Brandförsäkringspremier		600: —	2,600: —	
t) **Underhåll av trädgård och planteringar:**				
1) Plantor och verktyg m. m.		500: —		
2) Inköp av kalk		225: —	725: —	
u) Nyanskaffning av inventarier för ekonomibyggnaden (29/9 1927)			9,500: —	
v) **Oförutsedda utgifter**			1,000: —	127,537: 17
			Summa kronor	598,405: 03

3. Barnavård.

a. **Utackorderade barn:**		
1. Barns omhändertagande för samhällsvård	31,000: —	
2. För skyddsuppfostran i enskilt hem	3,000: —	
3. För barn, intagna i skyddshem	7,000: —	41,000: —
b. **Anstalt- och sjukvård:**		
1. Lasarettsvård	1,000: —	
2. Sanatorievård	500: —	
3. Vanföre- och sinnesslövård m. m.	2,250: —	
4. Medikamenter	500: —	
5. Begravningskostnader	200: —	4,450: —
c. **Återbetalning till främmande kommuner**		6,500: —
	Transport	51,950: —

N:o 73.

Budget för 1928.

Utgifter.

	Transport		51,950: —
d. **Arvoden:**			
1. Del i löner, utgående på fattigvårdens stat		1,400: —	
2. Diverse arvoden och inspektionskostnader (förslagsvis)		2,000: —	
3. Barnavårdsmannaarvoden		9,500: —	12,900: —
e. **Diverse utgifter:**			
1. Hyra för städning, bränsle, lyse och telefon		1,065: —	
2. Tryck och annonsering		500: —	
3. Telefon till bostadsinspektrisens bostad		70: —	1,635: —
f. **Barnhemmet Fridsborg:**			
1. Hushållet		4,500: —	
2. Löner:			
Föreståndarinnan (4: IV)	744: —		
Två biträden à 30 kr. i månaden	720: —		
3. Dyrtidstillägg till föreståndarinnan och biträden	1,098: —	2,562: —	
4. Beklädnad		1,000: —	
5. Bränsle, lyse och vatten		1,200: —	
6. Hyra för fastigheten		2,500: —	
7. Underhåll av inventarier		470: —	
8. Telefon		110: —	
9. Förbrukningsartiklar och diverse utgifter		400: —	12,742: —
		Summa kronor	79,227: —

4 A. Folkskola.

a. 1. Underhåll och reparationer av fastigheter	21,000: —		
Anslutningsavgift samt inledning av vatten och gas m. m. vid Hammarby folkskola, 4,770: — kr., att fördelas på 5 år; 4:de året	954: —	21,954 :—	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier		3,500: —	
3. Lampor och lampskärmar		1,450: —	26,904: —
b. Löner och arvoden:			
Folkskoleinspektören, 44: IV	6,900: —		
Folkskollärare:			
11 ord. lärare (Dahlberg, Näslund, Vasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein, Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén (lön i 4:de lönegraden à kr. 4,679: —	51,469: —		
Transport	58,369: —		26.904: —

N:o 73. *Budget för 1928. Utgifter.*

Transport	58.369: —	26.904: —
2 ord. lärare (Wallander, Söderholm), lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3,418: —	6,836: —	
9 ord. lärare (Pihlsjö, Vallström, Carlvik, Hedberg, Stenvall, Magnusson, Sigroth, S. Granér, Jäderlund) lön i 3:dje lönegraden à kr. 4,357: —	39,213: —	
2 ord. lärare (Karlsson, Segerström) lön i 3:dje lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3,096: —	6,192: —	
11 ord. lärare (Lindgren, Engmark, Skoglund, Elovsson, Nordlund, Greijer, B. Gustavsson, H. Gustavsson, Eriksson, Silén, Runstén), lön i 2:dra lönegraden à kr. 4,035: —	44,385: —	
1 ord. lärare (Sandahl) lön i 1:sta lönegraden à kr.	3.714: —	
Folkskollärarinnor:		
13 ord. lärarinnor (Svanholm, Fröman, Fernqvist, Svanbom, Kolmodin, Köhlberg, Persson, Hellman, Maunsbach, Bolin, F. Bostrand, E. Bostrand, Andersson) lön i 4:de lönegraden à kr. 3,705: —	48.165: —	
8 ord. lärarinnor (Ahlstedt, Isacsson, Sigroth, Karlsson, Pettersson, A. V. Eriksson, Engström, E. Eriksson) lön i 3:dje lönegraden à kr. 3,490: —	27,920: —	
1 ord. lärarinna (Verner) lön i 3:dje lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,567: —	
9 ord. lärarinnor (Emanuelsson, Råström, Frend, Kraft, Vickman, L. Sjöfält, A. Granér, Schelin, Lindström) lön i 2:dra lönegraden à kr. 3,276: —	29,484: —	
3 ord. lärarinnor (Nordkvist), (2 ej tillsatta) lön i 1:sta lönegraden à kr. 3,061: —	9,183: —	
2 e. o. lärarinnor, lön à kr. 2,303: —	4,606: —	
1 e. o. lärarinna, lön för höstterminen à kr.	1,027: —	
Småskollärarinnor:		
25 ord. lärarinnor (O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson,		
Transport	281.661: —	26.904: —

Transport	281.661: —		26.904: —
Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, T. Söderholm, Boije-Carlvik, Lundeberg, S. Söderholm, M. Carlsson, Sjölund, S. Eriksson, H. Leandersson, Ringdahl) lön i 4:de lönegraden à kr. 2,464: —	61,600: —		
4 ord. lärarinnor (Nilsson, Larsson, Billby, E. Pettersson) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 1,870: —	7.480: —		
9 ord. lärarinnor (Svedin, Källbäck, H. Eriksson, G. Olsson, G. Persson, Bergström, Norman, v. Essen, A. Söderholm) lön i 3:dje lönegraden à kr. 2,303: — ...	20,727: —		
3 ord. lärarinnor (L. Pettersson, M. Werner, Thunell), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2,142: —	6.426: —		
1 ord. lärarinna (ej tillsatt), lön i 1:sta lönegraden à kr.	1,981: —		
2 e. o. lärarinnor, lön à kr. 1,767: —	3,534: —		
b. 2. Lärare i slöjd och huslig ekonomi:			
2 lärare i slöjd (Ljung, Hammarsten) lön i 4:de lönegraden à kr. 3,705: — ...	7,410: —		
1 lärare i slöjd (Karlsson), lön i 2:dra lönegraden	3,276: —		
1 lärare i slöjd (Ljungberg), lön i 1:sta lönegraden	3,061: —		
4 lärarinnor i slöjd (Vahlbäck, Lindkvist, Vahlström, Hahr), lön i 4:de lönegraden à kr. 2,564: —	10,256: —		
3 lärarinnor i slöjd (Morberg, Palmén, Footmeijer), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2,242: —	6,726: —		
3 lärarinnor i slöjd (Gudmundson, Eriksson, Svedin), lön i 1:sta lönegraden à kr. 2,081: —	6,243: —		
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Thunell, Granér), lön i 4:de lönegraden à kr. 2,764: —	5,528: —		
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson), lön i 2:dra lönegraden	2,442: —	428,351: —	
Dyrtidstillägg, förslagsvis		108,000: —	
Transport		536,351: —	26,904: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport		536,351: —	26,904: —
b. 3. Diverse undervisningsarvoden:			
För undervisning i slöjd för gossar	9,520: —		
För undervisning i slöjd för flickor	1,950: —		
Vikariearvode (förslagsvis)	6,000: —		
Privatläsning	600: —	18,070: —	
b. 4. Vaktmästare och städerskor:			
Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist, Ekström, 17: IV à kr. 1,286: —	5,144: —		
Ersättning för ett rum till vaktmäst. Ekström vid Herrgärdsskolan	300: —		
(Bostad och bränsle in natura).			
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Hilda Johansson), arvode	695: —		
(Bostad och bränsle in natura).			
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund), arvode	965: —		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johan), arvode	630: —		
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura).			
Städerskan vid Herrgärdsskolan (Elida Johansson), arvode	570: —		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (Linnéa Looström), arvode	570: —		
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg), arvode	700: —		
Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson), arvode	700: —		
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell), arvode	1,085: —		
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson), arvode	525: —		
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson), arvode	570: —		
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson), arvode	570: —		
Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund), arvode	570: —		
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson), arvode	220: —		
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura).			
Transport	13,811: —	554,421: —	26,904: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport	13,811: —	554,421: —	26,904: —
Städerskan i Hwasserska gården (Söderkvist), arvode	280: —		
(Bostad å 1 rum och kök, bränsle och lyse in natura).			
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström), arvode	450: —		
Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson), arvode	450: —		
Läkarearvode för vaktmästare och städerskor	160: —	15,154: —	
Dyrtidstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström		6,192: —	

b. 5. Diverse arvoden:

Till skolläkaren	1,400: —		
Till sjukgymnastik	1,000: —		
„ simläraren	1,708: —		
„ simlärarinnan	1,386: —		
„ 3 tillsyningslärare à 350: —, 1 à 280: — samt 2 à 70: — kr.	1,470: —		
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	350: —		
„ tillsyningslärare i slöjd för flickor	350: —		
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850: —		
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	250: —	8,764: —	584,531: —

g. Pensioner:

Till f. folkskollär. G. Alm	800: —		
„ f. småskollär:a M. Holm	500: —		
„ f. småskollär:a J. Kjellin	600: —		
„ f. småskollär:a H. Törngren	390: —		
„ f. slöjdlär:a E. Hellström	910: —		
„ f. slöjdlär. J. F. Brandt	535: —		
„ f. folkskollär:a S. Hammarskiöld	535: —		
„ f. folkskollär:a U. Bohman	535: —		
„ f. vaktm. K. G. Lönborgs änka	200: —		
„ f. städerskan L. Pettersson	200: —		
„ f. städerskan C. Svedin	300: —		
„ f. vaktm. Blomkvist, förslagsvis	400: —	5,905: —	
Dyrtidstillägg till pensionärer		2,925: —	8,830: —

h. Premier för olycksfallsförsäkring	500: —
Transport	620,765: —

N:o 73. *Budget för 1928. Utgifter.*

		Transport	620.765: —
i. Skolträdgårdarna:			
1. Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader	550: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1.550: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren, 50: — kr.)		650: —	
2. Herrgärdsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren, 50: — kr.)		550: —	
3. Korsängsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren, 50: — kronor)		850: —	
4. Hammarby m. fl. skolor:			
Hammarby skola:			
Omkostnader	400: —		
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	650: —	
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		550: —	
Omkostnader vid Lundby skola		200: —	
Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	8,700: —
j. Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:			
1. Materiel i läs- och skrivämnen		20,000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar		2,000: —	
3. Slöjdmateriel för flickor		4,000: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken		3,000: —	29,000: —
k. Undervisningsmateriel till skolornas förråd		3,000: —	
Ny modellserie för träslöjden		675: —	3,675: —
m. Tandklinik:			
1. Lokalhyra		500: —	
2. Tandläkare, arvode (29/11 1923)		6,000: —	
	Transport	6.500: —	662.140: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

	Transport	6.500: —	662.140: —
3. Tandläkare, dyrtidstillägg (förslagsvis)		3.000: —	
4. Arvode till biträde		1.400: —	
5. Förbrukningsartiklar		1.100: —	
Eldning och renhållning		450: —	12.450:
n. Trycknings- och annonskostnader			1.500: —
o. Lärare- och lärjungebiblioteken:			
Lärarepersonalens bibliotek		400: —	
Lärjungebiblioteket		500: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek		50: —	950: —
p. Skolresor:			
Bidrag till skolresor för lärjungarna			500: —
r. Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn (förslagsvis)		4.000: —	
Lokalhyra		600: —	
Eldning och städning		400: —	5.000: —
s. Vatten-, värme- och belysning:			
1. Vattenavgifter		2,500: —	
2. Uppvärmning		27,000: —	
3. Belysning		5,000: —	34.500: —
t. Skolbad:			
Avlöning till baderskor		700: —	
Handdukstvätt och tvål		800: —	
Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad		3,150: —	4.650: -
u. Renhållning:			
1. Skurning och rengöring		7,500: —	
2. Renhållning av gårdar		1,400: —	
3. Renhållning av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna		1,000: —	
4. Sotning		500: —	10.400: —
v. Diverse utgifter:			
1. Brandstodsavgifter		1,400: —	
2. Telefoner till:			
Djäknebergsskolan	162: —		
Transport	162: —	1,400: —	732.090: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport		162:—	1,400:—	732,090:—
Skepparbacksskolan		110:—		
Herrgärdsskolan		110:—		
Folkskoleinspektörens expedition		168:—		
Folkskoleinspektörens bostad		70:—		
Korsängsskolan		238:—		
Lundby skola		137:32		
Hammarby skola		114:—		
Jakobsbergs skola		110:—		
Tandkliniken		110:—		
Slöjdlärare Brandts bostad		70:—		
Samtalsavgifter (förslagsvis)		120:68	1,520:—	
3. Postavgifter (förslagsvis)			240:—	
4. Smärre reparationer av materiel och inventarier			2,500:—	
5. Barnbespisning (förslagsvis)			9,000:—	
6. Hyra för lokaler i Hwasserska gården			2,000:—	
7. Oförutsedda utgifter			750:—	17,410:—
Utgifter för ränta och amortering:				
y. 1. Obligationslån:		Resterande lånebelopp	Räntor	
1892 års lån		22,250:—	805:—	
1902 „ „		120,830:—	4,833:20	
1907 „ „		28,300:—	1,273:50	
1910 „ „		256,980:—	11,412:68	
1916 „ „		20,560:—	1,028:—	
1919 „ „		140,400:—	8,424:—	
1922 „ „		62,042:50	3,085:06	
1924 „ „		19,040:—	952:—	
2. Amorteringslån:				
Prästerskapets änke- och pupillkassa à 4,5 %	14,703:91	654:51		
Västmanlands läns sparbank à 5 %	12,213:28	610:66		
Västmanlands läns sparbank à 5 %	32,929:98	1,646:50	2,911:67	34,725:11
z. Lån. Kapitalavbetalningar.				
1. Obligationslån:				
1892 års lån à 4 %	22,250:—	4,250:—		
1902 „ „ à 4 %	120,830:—	6,020:—		
1907 „ „ à 4,5 %	28,300:—	1,100:—		
1910 „ „ à 4,5 %	256,980:—	6,730:—		
1916 „ „ à 5 %	20,560:—	350:—		
Transport		18,450:—		784,225:11

N:o 73.
Budget för 1928. Utgifter.

Transport	18,450: —			784,225: 11
1919 „ „ à 6 %	140,400: —	1,550: —		
1922 „ „ à 5 %	62,042: 50	682: 50		
1924 „ „ à 5 %	19,040: —	340: —	21,022: 50	
2. Amorteringslån:				
Prästerskapets änke- och pupillkassa	14,703: 91	644: 55		
Västmanlands läns sparbank	12,213: 28	365: 34		
Västmanlands läns sparbank	32,929: 98	1,105: 68	2,115: 57	23,138: 07
			Summa kronor	807,363: 18

4 C. Fortsättningsskola.

Lärarearvoden	14,000: —	
Föreståndarearvode	600: —	14,600: —
Fri undervisningsmateriel till skolans lärjungar		1,000: —
Tryck- och annonskostnader		200: —
Städning och renhållning		400: —
Materiel till förråden samt diverse utgifter		2,000: —
	Summa kronor	18,200: —

4 B. Högre folkskola.

a. Undervisningsmaterial		700: —
b. Löner och arvoden:		
Arvode till skolans rektor	900: —	
1 ord. lärare (Fröier), lön i 4:de lönegraden	6,185: —	
1 ord. lärare (Karlfors), lön i 3:dje lönegraden	5,773: —	
1 ord. lärarinna (Gerland) lön i 2:dra lönegraden	4,393: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarie	2,100: —	
Arvode till slöjdlärare	400: —	
Dyrtidstillägg	5,000: —	24,751: —
c. Trycknings- och annonskostnader		250: —
d. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607: 50
e. Biblioteket		300: —
	Summa kronor	26,608: 50

4 D. Allmänt läroverk.

a. Underhåll av fastighet	200: —
Transport	200: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter

	Transport		200: —
b. Löner och arvoden:			
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920)		2,000: —	
2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)		430: —	
3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)		900: —	3,330: —
c. Övriga utgifter:			
Ersättning till Varmbadhuset för skolbad			450: —
	Summa kronor		3,980: —

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a. Högre flickskolan:		
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/8 1908 efterskänkta ränta å läroverkets lån från stadskassan, 5 ½ % å kr. 30,000: — eller kr. 1,650: — förslagsvis 31/3 1919, 29/9 1921, 27/11 1924	1,850: —	
2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345: —	
3. Fyllnadspension åt Fröken Hildur Hwasser (28/12 1920) förslagsvis	950: —	
4. Ersättning för skolbad till Varmbadhuset	450: —	3,595: —
b. Arbetareinstitutet:		
1. Anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet 27/5 1926)	3,000: —	
2. Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek	17,000: —	20,000: —
c. Tekniska skolan. (Bil. Litt. A, sid. 555).		
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1927	22,800: —	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	1,000: —	23,800: —
Summa kronor		47,395: —

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården:

b. 1. Löner och arvoden:		
1:ste stadsläkaren, 32: IV		4,035: —
2:dre stadsläkaren, 28: IV	3,363: —	
extra arvode (25/3 1923)	1,600: —	4,963: —
Distriktsläkaren, 21: III		2,388: —
Arvode till sundhetsinspektören (Statsanslag)		1,100: —
1:ste tillsyningsmannen, 24: IV		2,829: —
En tillsyningsman, 18: IV		2,217: —
Transport		17,532: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter

Transport		17.532: —	
En stadssjuksköterska, 6: IV		921: —	
En stadssjuksköterska, 6: I		750: —	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade, 4: III		696: —	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade, 4: I		600: —	
(Avgifter till stadens pensionskassa avdrages för varje sköterska med 48 kr. för år).			
Kost å epidemisjukhuset		1.340: —	
Kostpenningar under semester, 60 dagar à 2 kr.		120: —	
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	850: —		
Ersättning för bostad	350: —		
Ersättning för bränsle	150: —		
	1,350: —	4.050: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående personal efter index 175		11.894: 40	
Ersättning till 3 tillsyningsmän och 2 stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped		120: —	38.023: 40
b. 2. Pensioner:			
Till f. stadsbarnmorskan L. Närström	400: —		
Till f. sjuksköterskan K. Thunell	500: —		
Till f. hälsovårdstillsyningsmannen C. A. Holtz	1.450: —	2.350: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,175: —	3,525: —
c. Diverse utgifter:			
1. Barnmorskorna:			
Tre telefoner à 70: — kr.	210: —		
Förbrukningsartiklar	100: —	310: —	
2. Kostnader för skyddskoppympning		100: —	
3. Telefoner till:			
1:ste stadsläkarens bostad	70: —		
2:dre stadsläkarens bostad	70: —		
Distriktsläkarens bostad	70: —		
Transport	210: —	410: —	41.548: 40

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport	210: —	410: —	41,548: 40	
Stadssjuksköterskornas bostad	240: —			
Hälsovårdsnämndens byrå	110: —			
1:ste tillsyningsmannens bostad	70: —			
Samtalsavgifter, förslagsvis ...	10: —	640: —		
4. Desinfektionskostnader		400: —		
5. Tryck- och annonskostnader		200: —		
6. Diverse: häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1,200: —		
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)		4,000: —		
Lokalhyra till d:o		600: —		
9. Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader	700: —			
Skötsel och underhåll å brandstationen	3,000: —	3,700: —		
10. Premier för olycksfallsförsäkringar		78: —		
11. Hälsovårdsnämdens byrå:				
Hyra för år 1928	300: —			
Städning, eldning och belysning för år 1928	500: —	800: —	12,028: —	53,576: 40
B. **Bostadsinspektion:**				
b. Löner och arvoden:				
Bostadsinspektrisen, 19: III ...	2,190: —			
Dyrtidstillägg	1,585: 50	3,775: 50		
Ersättnnig för hållande av velociped		30: —	3,805: 50	
c. Övriga utgifter:				
Tryck, annonser och diverse			50: —	3,855: 50
C. **Köttbesiktningsbyrån:**				
b. Löner och arvoden:				
Föreståndaren, 29: IV	3,531: —			
Extra arvode	2,000: —	5,531: —		
En andre besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1,300: —		
En tillsyningsman, 18: IV		2,217: —		
Vaktmästaren, 11: III	1,374: —			
Extra arvode	600: —			
	1,974: —			
Transport	1,974: —	9,048: —		57,431: 90

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport	1,974: —	9,048: —		57,431: 90
Avgår för 1 rum och kök med värme	519: —	1,455: —		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800: —		
Två mikroskopister och ett biträde		2,700: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		4,817: 10		
Ersättning för velocipedhållning åt en tillsyningsman		30: —	20,850: 10	
c. Diverse utgifter:				
1. Värme, belysning och vatten		700: —		
2. Telefoner till:				
Byråns expedition	212: —			
Tillsyningsman Forsbergs bostad	70: —	282: —		
3. Tvätt		150: —		
4. Underhåll av byggnader		500: —		
5. Hyra		3,000: —		
6. Premie för olycksfallsförsäkring		48: —		
7. Diverse		600: —	5,280: —	26,130: 10

D. **Polikliniken för könssjuka:**

Värme, lyse och städning	600: —	
Lokalhyra	600: —	
Telefon	110: —	
Diverse	200: —	1,510: —
Summa kronor		85,072: —

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator	7,000: —	
Avgäld för nubbstensbrott	150: —	7,150: —

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar	30,000: —

6 C. Planteringar.

b. Löner och arvoden:		
Stadsträdgårdsmästaren, 30: III	3,516: —	
Trädgårdsmästaren, 18: III	2,088: —	
Elever, förslagsvis	5,000: —	
Transport	10,604: —	37,150: —

N:o 73. *Budget för 1928. Utgifter.*

Transport	10,604:—		37.150:—
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1928 ...	1,050:—		
Pensionsersättning till Änkefru Forsberg ...	500:—		
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshahavare ...	3,721:80		
Dyrtidstillägg å Fru Forsbergs pensionsersättning ...	250:—	16,125:80	
c. Skötsel och underhåll:			
1. Vasaparken inklusive parken vid Aseas kontor ...	4,500:—		
2. Stadsparken ...	1.500:—		
3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund) ...	4.100:—		
Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringen m. m. ...	7,000:—		
4. Rudbecksparken ...	750:—		
5. Djäkneberget ...	3,000:—		
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1,500:—		
7. Elba och östra holmen ...	1.500:—		
8. Botaniska trädgården vid högre allmänna läroverket ...	800:—		
9. Slottsparken ...	1,000:—		
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar ...	1,500:—		
12. Körslor till alla planteringar ...	2,500:—		
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m. ...	3,000:—		
13. Reparation av redskap ...	1,000:—		
14. Grus till alla planteringar ...	2,000:—		
15. Tillsyn av fåglar i Svartån ...	600:—		
16. Brandstods- och telefonavgifter ...	250:—		
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medecin och sjukhjälp ...	500:—		
18. Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening ...	65:—		
19. Oförutsedda utgifter ...	750:—		
20. Ersättning till timavlönade arbetare under semester ...	700:—		
21. Målning av soffor ...	500:—	39,015:—	
d. Extra utgifter:			
1. Målning av växthusen ...	1,500:—		
Transport	1,500:—	55,140:80	37.150:—

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport	1,500: —	55,140: 80	37,150: —
2. Anordning av lekattiralj i parken vid Utanbygatan, gungor, balansbommar, sandlådor m. m.	850: —		
3. Anslag till parkvakt	1,400: —	3,750: —	58,890: 80

6 D. Gatubelysning.

a. Gasbelysning		31,100: —	
b. Elektrisk belysning	31,140: —		
Avgår belysning vid hamnen	840: —	30,300: —	
c. Anskaffning av gas- och el. lampor		160: —	61,560: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser	25,000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser: 13 kvinnor à 336: — kr.	4,368: —	29,368: —
Summa kronor		186,968: 80

7. Avloppsledningar.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 558)	41,553: —
Summa kronor	41,553: —

8 A. Hamn.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 562)	94,802: 40

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 564)	10,497: 60
Summa kronor	105,300: —

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. D (sid. 565)	105,978: 03

10 B. Svingård.

Enligt Bil. Litt. D (sid. 567)	26,000: —
Summa kronor	131,978: 03

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 557)	135,020: —
Summa kronor	135,020: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 559)	308,732: —
Summa kronor	308,732: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 560)	406,685: —
Summa kronor	406,685: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

a. Avlöningar:			
En biljettförsäljerska	420: —		
En biträdande simlärarinna	420: —		
En biträdande simlärare	420: —		
Arvode till kontrollanten	200: —	1,460: —	
b. övriga utgifter:			
Annonser och trycksaker	150: —		
Isväckning och diverse arbeten	1,000: —		
Utskylder	160: —		
Brandförsäkringspremier	126: —		
Oförutsedda utgifter	104: —	1,540: —	3,000: —

17 B. Varmbadhus.

Andel i obligationslån:					
Ränta	8,661: 23				
Amortering	4,946: 17	13,607: 40			
a. Avlöningar och pensioner:					
Badmästaren, 16: IV			2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle			823: —	1,178: —	
Maskinisten, 16: IV				2,001: —	
Eldaren, 14: IV			1,785: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle			519: —	1,266: —	
Biljettförsäljerska, 9: IV				1,245: —	
Badaren, 13: III (anst. 1/11 1919)				1,578: —	
En baderska, lön			750: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle			519: —	231: —	
			Transport	7,499: —	3,000: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport		7.499:—		3.000:—
3 baderskor, lön à 750 kr.		2,250:—		
1 vakt i simhall, lön		1.020:—		
1 vakt i folkbadet, lön		930:—		
2 tvätterskor, lön à 1,020:— kr.		2,040:—		
Provisioner, förslagsvis		4,000:—		
Ersättning för vikarie under semester vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500:—		
Dyrtidstillägg, förslagsvis		11.700:—		
Arvode till kontrollanten		600:—		
Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön		300:—	31,839:—	
b. övriga utgifter:				
1. Bränsle		12,000:—		
2. Elektrisk belysning och kraftström		2.200:—		
3. Anskaffning och underhåll av inventarier		900:—		
4. Anskaffning och underhåll av linne		1,200:—		
5. Underhåll av fastigheten		1.500:—		
6. Underhåll av pannor och ledningar		1,200:—		
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel		500:—		
8. Renhållning och städning		150:—		
9. Skriv- och trycksaker		500:—		
10. Telefon till badhuset	230:—			
Samtalsavgifter	20:—	250:—		
11. Läkarearvode		100:—		
12. Brandförsäkringspremier		250:—		
13. Olycksfallsförsäkringspremier		170:—		
14. Förbrukningsartiklar		4,000:—		
15. Utskylder		2,000:—		
16. Oförutsedda utgifter		241:—	27,161:—	59,000:—

17 C. Klapphus.

a. Underhåll och reparationer:			
Underhåll av fastigheten		100:—	
b. Löner och arvoden:			
Arvode för tillsyningsmannen		50:—	150:—

17 D. Båttrafik.

Underhåll och reparationer		1,200:—	
Löner och arvoden:			
Befälhavare	4,200:—		
Maskinist	3.300:—		
Besättningsmän	1.500:—		
Polettförsäljare	500:—		
Extra betjäning sön- och helgdagar	200:—	9,700:—	
Transport		10.900:—	62.150:—

N:o 73. *Budget för 1928. Utgifter.*

Transport	10,900: —		62,150: —
Anskaffning och underhåll av inventarier	300: —		
Driftkostnader:			
Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.	200: —		
Bränsle	2,000: —	2,200: —	
övriga utgifter:			
Diverse	500: —		13,900: —

17 E. Vedgård.

a. Nyanskaffning och underhåll:			
1. Underhåll av maskiner och material, omläggning av ledningar	1,000: —		
Reparation av ett vedsågerihus	500: —	1,500: —	
b. Löner och arvoden:			
1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	10,500: —		
2. Avlöning till arbetare	9,500: —	20,000: —	
c. Hyror:			
1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård	2,000: —		
2. För kontor	200: —		
3. För upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	100: —	2,300: —	
d. Räntor:			
1. Ränta å rörelsekapital		4,000: —	
e. övriga utgifter och förbrukningsartiklar:			
1. Lyse, värme och städning	700: —		
2. Skrivmaterial, tryck och annonskostnader	950: —		
3. Försäkringspremier	600: —		
4. Läkarearvode och medicin	50: —		
5. Elektrisk kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	800: —		
6. Utkörning av ved	10,000: —	13,100: —	40,900: —
Summa kronor			116,950: —

18. Brandväsen.

a. Pensioner:		
f. Brandchefen C. G. Sjökvist	2,000: —	
f. Tornväktaren E. G. Eriksson (30/3 1922)	150: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson, förslagsvis	75: —	2,225: —
Transport		2,225: —

N:o 73.

Budget för 1928.

Utgifter.

	Transport		2,225: —
b. Löner och arvoden:			
Brandchefen, 36: IV	4,707: —		
Vice brandchefen, 31: IV	3,867: —		
1:ste brandmästaren, 22: IV	2,631: —		
2:dre brandmästaren, 20: IV	2,433: —		
1:ste brandförman, 18: IV	2,217: —		
2:dre brandförman, 17: IV	2,109: —		
Maskinist, 17: IV	2,109: —		
11 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask.-Junggren, Karlsson, E. Johansson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand) 16: IV à 2,001: —	22,011: —		
4 brandmän (Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning) 16: III à kr. 1,884: —	7,536: —		
1 brandman (K. S. Johansson) 16: II	1,767: —		
1 brandman (Hjort) 16: I	1,650: —		
Arvode till verkstadsförman	200: —		53,237: —
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 175			37,846: 50
c. Hyra för bostäder åt brandmanskapet			6,562: 50
d. Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna			2,500: —
f. Diverse utgifter:			
1. Olycksfallsförsäkring för personalen	500: —		
2. Anslag för reserv vid sjukdomsfall	200: —		
3. Trycksaker och skrivmaterial	300: —		
4. Tvätt, skurning och städning	200: —		
5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	300: —		
6. Underhåll av brandredskapen	1,000: —		
7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	400: —		
8. Telefon och telefonsamtal	700: —		
9. Brandstodsavgifter för inventarier	250: —		
10. Läkararvode och sjukvård	300: —		
11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	500: —		
12. Löner till skorstensfejaremästarne	50: —		
13. Oförutsedda utgifter	400: —		
14. Beklädnad à 180 kronor för 20 man, förslagsvis	3,600: —		
15. Anslag till semestervikarier	700: —		
16. Anslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarie, förstörda kläder m. m.	300: —		9,700: —
g. Borgarbrandkåren:			
1 chef	300: —		
3 förmän à 200 kronor	600: —		
Transport	900: —		112,071: —

N:o 73. *Budget för 1928. Utgifter.*

Transport		900: —	112.071: —
1:ste maskinist		300: —	
5 maskinister à 150 kronor		750: —	
6 eldare à 100 kronor		600: —	
24 man à 75 kronor		1.800: —	
övningar och eldsvådor		800: —	
Telefon till chefen		70: —	
Kol och underhåll av sprutor		100: —	5.320: —
i. Nyanskaffningar:			
10 st. eldrockar à 30: — kr.		300: —	
500 m. tryckslang		1.500: —	
20 par slangkopplingar à 12: — kr.		240: —	2.040: —
k. Fastigheter:			
8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen. 100.000	8.000: —		
l. Brandsynekostnader		100: —	
Arvode till skorstensfejaremästarne för eldstadsbesiktning (Stadsfullmäktiges beslut den 27/1 1927)		400: —	500: —
m. Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna			1.200: —
Summa kronor			121,131: —

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplan.

a. Rådhuset:		
1. Underhåll av fastighet	500: —	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier	200: —	
3. övriga utgifter:		
Brandförsäkringspremier	100: —	
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	875: —
b. Polis- och brandstationen:		
1. Underhåll av fastigheten	1.000: —	
övriga utgifter:		
2. Brandstodspremier och vattenavgift	450: —	
3. Skatter	300: —	
4. Gaturenhållning	150: —	
5. Sotning	100: —	
6. Avgift för 5 st. vattenklosetter à 25: — kr.	125: —	
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning	150: —	2.275: —
Transport		3.150: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

		Transport	3,150: —
c. Stadshotellet:			
1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslån:			
1 års ränta	17,644: 42		
1 års amortering	20,713: 33		
	38,357: 75		
2. Underhåll av fastigheten och inventarier		8,000: —	
3. Kostnad för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		12,000: —	
4. Skatter		4,600: —	
5. Brandstodspremier		650: —	
6. Renhållning		1,200: —	
7. Sotning		350: —	
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25: — kr.		1,400: —	28,200: —
d. Sundinska huset:			
1. Underhåll av fastigheten		800: —	
2. Skatter		180: —	
3. Brandstodspremier		140: —	
4. Renhållning		400: —	
5. Sotning		40: —	
6. Vattenavgift		100: —	
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden (30/9 1920)		8,000: —	9,660: —
e. Tullhuset:			
1. Underhåll av fastigheten		100: —	
2. Vattenavgift och sotning		30: —	
3. Brandstodspremier och utskylder		90: —	220: —
f. Paviljongen i Stadsparken:			
1. Underhåll av fastigheten		300: —	
2. Skatter		300: —	
3 Brandstodspremier		240: —	
4. Sotning		50: —	890: —
g. Gårds- och tomtfastigheter:			
1. Underhåll av fastigheter		30,000: —	
2. Skatter		15,000: —	
3. Brandförsäkringspremier		4,500: —	
4. Renhållning		10,000: —	
5. Sotning		2,600: —	
Transport		62,100: —	42,120: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport	62,100: —	42,120: —	
6. Vattenavgifter m. m.	5,000: —		
7. Amortering å kostnaden 33,000: — kr. för omändring av stadens gårdar (första året 31/3 1927)	6,600: —	73,700: —	
h. Hamnmagasinen:			
1. Underhåll av fastigheterna	1,200: —		
2. Skatter	1,350: —		
3. Brandstodspremier	400: —	2,950: —	
i. Hamnplanen och materialgården:			
1. Underhåll av förrådsbyggnader och grusning av magasinsgatorna m. m.	4,000: —		
2. Justering av spår m. m.	2,500: —	6,500: —	
j. Hamnpaviljongen:			
1. Underhåll av fastigheter	200: —		
2. Skatter	150: —		
3. Brandförsäkringspremier	95: —		
4. Vatten och sotning	25: —	470: —	
k. Kabinettet:			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Löner och arvoden	1,350: —		
4. Brandförsäkringspremier	45: —		
5. Vatten- och klosettavgift	200: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	400: —	2,095: —	
l. Epidemisjukhuset:			
1. Underhåll av fastigheten	2,500: —		
2. Brandförsäkringspremier	158: 26	2,658: 26	130,493: 26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. D (sid......)	121,047: —

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplanen.

a. Egendomen Carlsberg:			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Skatter	1,100: —	1,150: —	
Transport		1,150: —	251,540: 26

N:o 73.

Budget för 1928.

Utgifter.

Transport			1.150: —	251.540: 26
b. Hästholmarna:				
1. Underhåll av fastigheter och bryggor		1.500: —		
2. Underhåll av inventarier		50: —		
3. Skatter		800: —		
4. Brandförsäkringspremier		356: 80		
5. Diverse utgifter		1,200: —		
Ordningsman, arvode, förslagsvis		1.100: —		
6. Ombyggnad av bryggorna vid Elba enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/2 1926 kr. 16.597: 98 att fördelas på 5 år: (3:dje året)		3.300: —	8,306: 80	
c. Diverse jordägor:				
1. Skatter		4,100: —		
2. Arrende och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	45: —			
S. k. Falkenbergska tomten ...	200: —	245: —		
3. Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt K. brevet den 28/11 1873	45: —			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt K. brevet den 21/11 1873	25: —			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt K. brevet den 21/11 1873	100: —			
Vasaparken utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 15: 51	828: 23			
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 av: 1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet utgörande lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång à 15.51	324: 31			
Transport	1.322: 54	4.345: —	9.456: 80	251.540: 26

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter

Transport	1.322:54	4.345:—	9.456:80	251.540:26
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 15.51	15:08	1.337:62		
4. Mark av Lustigkulla och Skenvretarna (Koloniträdgårdar)		203:87		
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdarna)		450:—		
6. Arrende för domkyrkosysslomannens lönejord i Norra kv. 119		20:—		
7. Arrende för tomten n:r 68 i Norra kv. (till domprosten)		40:—	6.396:49	
c. Övriga utgifter:				
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreatursforget			1,500:—	17,353:29

20 D. Skogar.

Enligt Bil. Litt. D (sid. 568)	5,400:—
Summa kronor	274,293:55

21. Magistrat och Rådhusrätt.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier				1,000:—
b. 1. Löner och arvoden:				
Borgmästaren	6,000:—			
Civilrådmannen, 44: IV	6,900:—			
Brottmålsrådmannen, 44:IV	6,900:—			
3:dje Rådmannen, 42: III	5,946:—			
Stadsnotarien, 40: IV	5,547:—			
Stadsfiskalen, 31: IV	3,867:—			
Stadsvaktmästaren, 17: IV	2,109:—	37.269:—		
b. 2. Dyrtidstillägg:				
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		18,167:10	55,436:10	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, högst			2,200:—	
Transport			57.636:10	1.000:—

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport		57,636: 10	1,000: —
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1928 förslagsvis	500: —		
Anslag till omkostnader för val	500: —	1,000: —	
Bidrag till vikariatsarvode under Borgmästarens tjänstledighet		2,000: —	60,636: 10
c. Renhållning			1,500: —
d. Belysning			200: —
e. Uppvärmning			800: —
f. övriga utgifter:			
1. Tryck- och annonskostnader		2,000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,500: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremier		15: —	
4. Läkarearvode för stadsvaktmästaren		20: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad	230: —		
Civilrådmannen	110: —		
Brottmålsrådmannen	110: —		
Stadsnotarien	180: —		
3:dje Rådmannen	110: —		
Rådhusets tambur	290: —		
Stadsvaktmästaren	70: —		
Samtalsavgifter	25: —	1,125: —	4,660: —
g. Oförutsedda utgifter			200: —
		Summa kronor	68,996: 10

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier		300: —
b. 1. Löner och arvoden:		
Kronokassören	2,600: —	
Stadsfogden	3,500: —	
1:sta skrivbiträdet, 14: IV	1,785: —	
2:dra skrivbiträdet, 12: IV	1,569: —	
6 st. exekutionsbiträden (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundquist, Nordmark) 16: IV à 2,001: —	12,006: —	
Bidrag till registrering av mantalslängden	150: —	
Arvode till ett biträde å Kronouppbördskontoret för debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden	1,800: —	
Transport	23,410: —	300: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport	23,410: —			300: —
Bidrag till extra biträden för samma ändamål	300: —	23,710: —		
b. 2. Dyrtidstillägg:				
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal à 175		14,350: 50	38,060: 50	
b 3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören, reservationsvis		210: —		
5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden		750: —		
6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		210: —		
7. Arvode till mantalsskrivningsombud		700: —		
8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för år 1928		300: —	2,170: —	40,230: 50
c. Kronouppbördskontoret:				
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex			750: —	
2. Renhållning: Rådhusets annex			700: —	
3. Belysning: Rådhusets annex			150: —	
4. Uppvärmning: Rådhusets annex			400: —	2,000: —
d. Exekutionsbiträdenas tjänsterum:				
1. Hyra			1,200: —	
2. Renhållning			530: —	
3. Belysning			100: —	
4. Uppvärmning			200: —	2,030: —
e. Övriga utgifter:				
1. Tryck- och annonskostnader		800: —		
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		500: —		
3. Olycksfallsförsäkringspremie		40: —		
4. Läkarearvode för exekutionsbiträden och skrivbiträden		50: —		
5. Anslag till exekutionsbiträdena för hållande av velocipeder		180: —	1,570: —	
6. Telefonavgifter för ledningar till				
Stadsfogden		180: —		
Kronokassören		230: —		
Exekutionsbiträdena		280: —		
Samtalsavgifter		25: —	715: —	2,285: —
f. Oförutsedda utgifter				100: —
Summa kronor				46,945: 50

N:o 73.

Budget för 1928.

Utgifter.

23. Polisväsen och fångvård.

(8 % av 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen å 50,000 kr. = 4,000 kr).

a. 1. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar			1,800: —	
a. 2. Nyanskaffning av utrustnings- och beväpningspersedlar:				
Inköp av 2 velocipeder		300: —		
Inköp av 2 skrivmaskiner, en för ordnings- och 1 för kriminalpolisen	960: —			
Avgår för två gamla i utbyte	250: —	710: —	1,010: —	2,810: —
b. Löner och arvoden:				
Poliskommissarien, 29: IV	3,531: —			
Personligt lönetillägg	1,000: —	4,531: —		
Kriminalöverkonstapeln, 24: IV		2,829: —		
2 överkonstaplar, 22: IV à kr. 2,631: — (Andersson, Winroth)	5,262: —			
Tillsyningsmannen (Karlsson)	2,631: —	7,893: —		
4 inspektionskonstaplar, 18: IV à kr. 2,217: — (Eriksson, Haake, Carlsson och Kling)		8,868: —		
6 kriminalkonstaplar, 18: IV, à kr. 2,217: — (Veimer, Forslund, Söder, Sporre, Svensson och Ström)		13,302: —		
16 poliskonstaplar, 17:IV à kr. 2,109:— (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 5 Fält, 6 Jonsson, 8 Johansson, 9 Wass, 10 Kraft, 14 Persson, 16 Karlsson, 19 Morlin, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 28 Svalberg, 29 Bertilsson)		31,635: —		
12 poliskonstaplar, 17: III, à kr. 1,986:— (11 Gustavsson, 12 Bromé, 13 Deander, 15 Fältendahl, 20 Björkman, 22 Marthon, 25 Hissing, 31 Dahlin, 32 Mortensson, 33 Gustavsson, 34 Johansson, 35 Pettersson)		23,832: —		
4 poliskonstaplar, 17: II, à kr. 1,863: — (7 Grip, 30 Lundkvist, 36 Ullberg, 37 Eriksson)		7,452: —		
1 poliskonstapel, 17: I (18 Lundgren)		1,740: —		
3 extra poliskonstaplar enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/4 1921 mom. 30, 17: I, à kr. 1,740: — (4 Persson, 17 Rosdal, 27 Fransson)		5,220: —	107,302: —	
		Transport	107,302: —	2,810: —

N:o 73. Budget för 1928. Utgifter.

Transport	107,302: —		2,810: —
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter indextal 175	76,880: —		
Personligt lönetillägg till 47 befattningshavare enligt Konungens befallningshavandes i länet resolution den 1/10 1927 à 200: — kr.	9,400: —		
Beklädnad till 4 inspektionskonstaplar, 33 ordinarie och 3 extra konstaplar à 225: — kr.	8,750: —		
Slitningsersättning åt 6 kriminalkonstaplar à 112: 50	675: —		203,007: —
c. Pensioner:			
f. Poliskonstapeln E. F. Kindblom	500: —		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 2 minderåriga barn (26/6 1919) pensionsersättning	800: —		
f. Poliskonstapeln Asplunds änka	500: —		
Dyrtidstillägg till ovanstående	900: —		2,700: —
d. Renhållning:			
Städning av tjänstelokalerna à 102 kr. pr månad			1,500: —
e. Belysning			500: —
f. Uppvärmning:			
Bränsle inkl. ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna			1,500: —
g. övriga utgifter:			
1. Premie för olycksfallsförsäkring		600: —	
2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1,200: —		
Nyanskaffning av kortregister med skåp	700: —	1,900: —	
3. Läkarearvoden för poliskåren		800: —	
4. Telefonavgifter för ledningar till:			
Polisstationen	220: —		
Poliskommissariens tjänsterum	110: —		
Poliskommissariens bostad	70: —		
Kriminalpolisstationen, 2 ledningar	400: —		
Stadsfiskalens tjänsterum	110: —		
Stadsfiskalens bostad	70: —		
Kriminalöverkonstapelns bostad	70: —		
Kriminalkonstapel Forslunds bostad	70: —		
Flyttbar apparat i polischefens bostad	15: —		
Anläggning av sistnämnda ledning	25: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis	320: —	1,480: —	
6. Oförutsedda utgifter		750: —	
7. Fångars vård och förplägning å straffängelset		400: —	5,930: —
Summa kronor			217,947: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter,

26. Allmän pensionsförsäkring.

a. Pensionsnämnden för Västerås stad:		
1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis	350:—	
2. Arvode åt ordförande	600:—	
2. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	1,800:—	
3. För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis	400:—	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis	100:—	
5. Papper, blanketter och div. utgifter, förslagsvis	300:—	3,550:—
b. Pensionsnämnden för S:t Ilian:		
Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50:—
c. Pensionsnämnden för Lundby:		
Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50:—
d. Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter som icke kunnat indrivas		8,500:—
e. Bidrag till pensionstillägg och understöd		20,500:—
	Summa kronor	32,650:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier			1,000:—
b. 1. Löner och arvoden:			
Drätseldirektören, 56: IV		11,040:—	
Byggnadschefen, 51: IV		9,315:—	
Stadsombudsmannen, 44: IV		6,900:—	
Drätselnotarien, 36: IV		4,707:—	
Stadskamreraren, 42: IV		6,219:—	
Stadsbokhållaren, 22: I		2,190:—	
Stadskassörskan, 19: III		2,190:—	
1 kvinnligt kontorsbiträde av 1. klass å drätseldirektörskontoret, 14: IV	1,785:—		
Personligt lönetillägg	300:—	2,085:—	
1 kvinnligt kontorsbiträde av 1. klass å stadskamrerarekontoret, 14: I		1,470:—	
Transport		46,116:—	1,000:—

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

Transport	46.116:—		1,000:—
1 manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret, 13: IV	1,677:—		
Stadsinspektoren, 29: IV	3,531:—		
1 arbetsförman (Pettersson), 18: IV	2,217:—		
3 arbetsförmän (Råberg, Westholm, Johansson) 18: III	6,264:—		
1 förrådsförman (Barklund), 18: IV	2,217:—		
Rådhusvaktmästaren, 17: IV ...	2,109:—		
2 körkarlar (Eriksson, Persson), 15: IV à kr. 1,893	3,786:—		
1 körkarl (Andersson), 15: III	1,782:—	69,699:—	
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och stadskamrerarekontoret, förslagsvis	5,000:—		
Arvode för en byggmästare (29/12 1920)	6,800:—		
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode	1,200:—		
Anslag till stadsrevisionen ...	2,300:—		
Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, körkarlar och skrivbiträden	100:—	15,400:—	
b. 2. Dyrtidstillägg:			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		40,251:90	125,350:90
b. 3. Pensioner:			
f. Stadsbokhållaren Hj. Södergren, pension	1,230:—		
Dyrtidstillägg efter indextal 175	615:—	1,845:—	
Pensionsersättning till:			
f. Revisorn H. Tersmeden		1,200:—	
f. Skrivbiträdet Amelie Presto-Ström		400:—	3,445:—
d. Renhållning: Rådhuset och annexet			2,000:—
e. Belysning: Rådhuset och annexet			300:—
f. Uppvärmning: Rådhuset och annexet			1,000:—
Transport			133,095:90

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter

		Transport	133,095: 90	
g. Övriga utgifter:				
1. Tryck- och annonskostnader		8,500: —		
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,000: —		
3. Olycksfallsförsäkringspremie		120: —		
4. Premie för inbrotts- och garantiförsäkring		203: 75		
5. Telefonavgifter för ledningar till:				
Stadsfullmäktiges ordförande	70: —			
Drätselkammarens ordförande	70: —			
Drätseldirektörens exp. och bostad	180: —			
Stadsombudsmannens exp. och bostad	180: —			
Drätselnotariens exp. och bostad	180: —			
Byggnadschefens exp. och bostad	180: —			
Stadskamrerarekontoret	230: —			
Stadskamrerarens bostad	70: —			
Stadsinspektorens exp.	110: —			
Byggmästaren Alb. Anderssons bostad	70: —			
Arbetsförman Råberg	70: —			
Arbetsförman Westholm	70: —			
Arbetsförman Johansson	70: —			
Arbetsförman Pettersson	70: —			
Rådhusvaktmästaren	70: —			
Förrådet	180: —			
Samtalsavgifter	250: —	2,120: —		
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		1,200: —		
7. Diverse och oförutsedda utgifter		1,000: —	15,143: 75	
h. Stallet:				
1. Utfodring och skötsel av 5 hästar		3,500: —		
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.		300: —		
3. Underhåll av körredskap		300: —	4,100: —	152,339: 65

27 B. Byggnadsnämnd.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier			100: —	
b. Löner och arvoden:				
Stadsarkitekten, arvode	3,000: —			
Stadsarkitektens reseersättning	750: —	3,750: —		
Biträdande stadsingenjören, 32:IV	4,035: —			
Personligt lönetillägg	1,000: —	5,035: —		
Transport		8,785: —	100: —	152,339: 65

Transport	8,785: —	100: —	152,339: 65
Dyrtidstillägg för stadsarkitekten och biträdande stadsingenjören efter indextal 175	4,660: 50	13,445: 50	
Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren		10,500: —	
c. Pensioner:			
f. Stadsingenjören F. Gewalt	3,000: —		
Dyrtidstillägg efter index 175	1,300: —	4,300: —	
d. övriga utgifter:			
1. Kostnader för besiktningar	100: —		
2. Hantlangning	900: —		
3. Telefon och postavgifter	150: —		
4. Annonskostnader	50: —		
5. Rit- och skrivmaterial	300: —		
6. Lösen för resolutioner hos myndigheter och andra diverse utgifter	100: —	1,600: —	29,945: 50

27 C. Automobiler.

a. Underhåll och reparationer	500: —	
b. Löner och arvoden:		
1 bilförare, förslagsvis	3,120: —	
c. Driftkostnader:		
Bensin, smörjoljor m. m.	2,500: —	
d Diverse utgifter:		
Diverse	500: —	6,620: —
Summa kronor		188,905: 15

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a. Sociala ändamål:		
1. Arbetsstugan (29/12 1910)	5,000: —	
med avdrag av anslag från Sundinska fonden	2,500: —	2,500: —
2. Barnkrubban (28/12 1918)		2,500: —
3. Barnhemmet (28/12 1918)		500: —
4. Natthärbärget		300: —
5. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedling (30/9 1927 och 29/12 1920		3,200: —
6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909), förslagsvis		3,000: —
Transport		12,000: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Utgifter.

	Transport	12,000: —	
7.	Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (23/12 1918), förslagsvis	15,000: —	
8.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet" 21/12 1911 och 28/12 1918)	600: —	
9.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)	800: —	
10.	Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)	500: —	
11.	Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)	1,500: —	
15.	Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)	3,000: —	
16.	Anslag till Nykterhetsnämnden	1,550: —	
17.	Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)	1,500: —	
18.	Anslag till skollovskolonier	7,000: —	
19.	Anslag till Västerås gymnastikförening	1,000: —	44,450: —
b.	Taxeringsnämnderna:		
1.	Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimma, högst 7 kr. pr dag	2,300: —	
2.	Biträde åt ordförandena	700: —	
3.	Lyse och städning i byrålokal	50: —	
4.	Annonsering m. m.	50: —	
5.	Skrivmaterial och diverse	100: —	
6.	Diverse utgifter för fastighetstaxeringsnämnden	100: —	3,300: —
c.	Diverse utgifter:		
2.	Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	500: —	
3.	Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	5,000: —	
4.	Årsavgift till svenska stadsförbundet à kr. 7: 50 för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	1,740: —	
6.	Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 ex. à kr. 12: — (26/10 1911)	720: —	
7.	Representationsanslag (19/12 1912)	1,000: —	
8.	Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	1,500: —	
11.	Anslag till utsättning av smörbord	250: —	
13.	Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnads A.-B. Mimer	20,000: —	
14.	Anslag till rivning och nybyggnad i kvarteret Arvid, kronor 27,000: —, att amorteras på 5 år (5:te året)	6,840: 75	
16.	Anslag till arbetslöshetsverksamhet	3,000: —	
	Transport	40,550: 75	47,750: —

N:o 73. *Budget för 1928. Utgifter.*

	Transport	40,550: 75	47,750: —
18.	Avskrivning å tidigare års förlust å Vedgårdsrörelsen	30,000: —	
19.	Reparation och ombyggnad av norra bryggan vid östra holmen (jämte lika mycket av 1927 års förslagsanslag) (29/12 1927)	4,500: —	
20.	Anskaffning av en lastautomobil för renhållningsverket att gäldas på 2 år, 1:sta året (29/12 1927) ...	3,600: —	78,650: 75
	Summa kronor		126,400: 75

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Årets förslagsanslag	27,132: 94
Summa kronor	27,132: 94

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a. Obligationslån:

	Resterande lånebelopp	Ränta	
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	10,665: —	384: 70	
1896 „ „ à 3.6 %	40,630: —	1,388: 34	
1902 „ „ à 4 %	40,610: —	1,624: 40	
1907 „ „ à 4 ½ %	487,430: —	21,934: 35	
1910 „ „ à 4 ½ %	856,420: —	38,048: 40	
1916 „ „ à 5 %	374,173: —	18,708: 65	
1919 „ „ à 6 %	629,110: 87	37,746: 65	
1922 „ „ à 5 %	430,479: 50	21,405: 59	
1924 „ „ à 5 %	176,120: —	8,806: —	
1926 „ „ à 5 %	83,622: 25	4,181: 11	154,228: 19
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	22,250: —	805: —	
1902 „ „ à 4 %	120,830: —	4,833: 20	
1907 „ „ à 4 ½ %	28,300: —	1,273: 50	
1910 „ „ à 4 ½ %	256,980: —	11,412: 68	
1916 „ „ à 5 %	20,560: —	1,028: —	
1919 „ „ à 6 %	140,400: —	8,424: —	
1922 „ „ à 5 %	62,042: 50	3,085: 06	
1924 „ „ à 5 %	19,040: —	952: —	31,813: 44
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	4,450: —	161: —	
1902 „ „ à 4 %	14,218: 60	568: 74	
1919 „ „ à 6 %	233,916: 67	14,035: —	
1922 „ „ à 5 %	368,437: —	18,320: 53	
1924 „ „ à 5 %	59,595: 20	2,979: 76	
Å lån kronor 310,000: — à 5 % för ekonomibyggnaden	310,000: —	15,500: —	51,565: 03
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3,6 %	5,160: —	177: 12	
1910 „ „ à 4.5 %	42,000: —	1,890: —	2,067: 12
		Transport	239,673: 78

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
		Transport	239,673: 78
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	7,905: —	395: 25	
För Nya hamnbyggnaden à 4 ½ %	120,225: —	5,410: 13	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	98,137: —	4.906: 85	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1 à 5 % ...	7,150: —	357: 50	
För malmlossningskran n:r 2 à 5 %	16,250: —	812: 50	
För östra hamnbyggnadens vidare fortsättning, 6 % å kronor	140,400: —	8,424: —	20,306: 23

6. Djuphamnen:
Vad som kan beräknas inflyta i behållna hamnavgifter och kranhyror .... 40,000: —

b. Andra amorteringslån.

Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:
Räntor å av staden utlämnade lån 37,897: 16

c. Andra lån och skulder.

1. Ränta å beräknad brist i hamnkassan, kronor 188,133: 79 à 5 %	9,406: 69	
2. Ränta å kostnaden för östra hamnbyggnadens fortsättning, kronor 183,599: 29 à 5 %	9,179: 96	
3. Ränta å kronor 1,000: —, lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4 ½ %	45: —	18,631: 65

d. Aktier.

1. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, kr. 99,700: — à 5 %	4,985: —	
2. Ersättning för upphörd utdelning i Stockholm—Västerås —Bergslagens järnväg från järnvägsmedelsfonden......	80,639: 38	
3. Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier, kronor 300,000: — à 4.75 %	—: —	85,624: 38
	Summa kronor	442,133: 20

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

a. Obligationslån:	Resterande lånebelopp	Årets amortering
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:		
Upptaget år 1892 à 4 %	10,665: —	2,095: —
„ „ 1896 à 3,6 %	40,630: —	4,130: —
Transport		6,225: —

N:o 73.
Budget för 1928. Inkomster.

	Transport	6,225: —	
„ „ 1902 à 4 %	40,600: —	2,390: —	
„ „ 1907 à 4 ½ %	487,430: —	15,410: —	
„ „ 1910 à 4 ½ %	856,420: —	21,800: —	
„ „ 1916 à 5 %	374,173: —	6,300: —	
„ „ 1919 à 6 %	629,110: 87	6,945: 31	
„ „ 1922 à 5 %	430,479: 50	4,735: 50	
„ „ 1924 à 5 %	176,120: —	3,145: —	
„ „ 1926 à 5 %	83,622: 25	1,341: 64	68,292: 45
2. Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	22,250: —	4,250: —	
„ „ 1902 à 4 %	120,830: —	6,020: —	
„ „ 1907 à 4 ½ %	28,300: —	1,100: —	
„ „ 1910 à 4 ½ %	256,980: —	6,730: —	
„ „ 1916 à 5 %	20,560: —	350: —	
„ „ 1919 à 6 %	140,400: —	1,550: —	
„ „ 1922 à 5 %	62,042: 50	682: 50	
„ „ 1924 à 5 %	19,040: —	340: —	21,022: 50
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	4,450: —	850: —	
„ „ 1902 à 4 %	14,218: 60	708: 40	
„ „ 1919 à 6 %	233,916: 67	2,583: 33	
„ „ 1922 à 5 %	368,437: —	4,053: —	
„ „ 1924 à 5 %	59,595: 20	1,064: 20	9,258: 93
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3,6 %	5,160: —	480: —	
„ „ 1910 à 4 ½ %	42,000: —	1,000: —	1,480: —
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden	7,905: —	3,000: —	
För nya hamnbyggnaden:			
1910 års lån à 4 ½ %	120,225: —	5,725: —	
1916 „ „ à 5 %	98,137: —	1,652: —	
1919 „ „ à 6 %	140,400: —	1,550: —	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1, kapitalåterstod	7,150: —	275: —	
För malmlossningskran, kapitalåterstod	16,250: —	625: —	12,827: —

b. Andra amorteringslån:
Kapitalavbetalningar å lån från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:
årets amortering 12,955: 35

Summa kronor 125,836: 23

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

2. Fattigvård.

A. Yttre fattigvården.

e) **Vårdavgifter:**			
1) Ersättning av landstinget för lämnad vård å lasarett, sanatorium, hospital m. fl. inrättningar enl. 40—42 §§ i lagen om fattigvården	32,000: —		
2) Återbetalningar av enskilda	3,000: —		
3) Ersättning av staten	2,500: —	37,500: —	
f) **Diverse inkomster:**			
1) Diverse inkomster	2,000: —		
2) Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av kostnaden för hyra, städning, bränsle och telefon	1,065: —		
3) Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av lönerna för kassörskan och biträdet jämte diverse utgifter	1,400: —	4,465: —	41,965: —

B. Ålderdomshemmet.

k) **Vårdavgifter:**			
1) Ersättning från främmande kommuner	16,000: —		
2) Inkomst av betalande pensionärer	9,000: —		
3) Ersättning av Landstinget för vård enligt 41 § fattigvårdslagen	3,000: —		
4) Ersättning av landstinget för tuberkulosavdelningen	4,000: —		
5) Ersättning av staten för tuberkulosavdelningen	6,600: —		
6) Ersättning av statsmedel för vissa personer	2,500: —	41,100: —	
r) **Diverse inkomster:**			
1) Inkomst av arbete	2,000: —		
2) Inkomst av trädgården	2,000: —		
3) Inkomst av pensioner	14,000: —		
4) Inkomst av försålda bohag	900: —	18,900: —	60,000: —
		Summa kronor	101,965: —

3. Barnavård.

a. Återbetalning av landstinget för utgivna vårdkostnader enligt § 63 i barnavårdslagen	3,500: —
b. Ersättning av enskilda för utgivet uppfostringsbidrag	1,000: —
Transport	4,500: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

	Transport	4.500: —
c. Statsbidrag enligt § 67 i barnavårdslagen samt bidrag för barns intagande å skyddshem		5.300: —
	Summa kronor	9.800: —

4 A. Folkskola.

a. Statsbidrag:		
1. Till folkskolan:		
För 13 ord. lärare à kr. 2,810: —	36,530: —	
För 12 ord. lärare à kr. 2,510: —	30,120: —	
„ 11 ord. lärare à kr. 2,210: —	24,310: —	
„ 1 ord. lärare à kr. 1,910: —	1,910: —	92,870: —
För 13 ord. lärarinnor à kr. 2,310: —	30,030: —	
„ 9 ord. lärarinnor à kr. 2,110: —	18,990: —	
„ 9 ord. lärarinnor à kr. 1,910: —	17,190: —	
„ 3 ord. lärarinnor à kr. 1,710: —	5,130: —	
„ 2 e. o. lärarinnor à kr. 1,350: —	2,700: —	
„ 1 e. o. lärarinna (höstterminen 1928) à kr.	645: —	74,685: —
2. Till småskolan:		
För 29 ord. lärarinnor à kr. 1,530: —	44,370: —	
„ 7 ord. lärarinnor à kr. 1,380: —	9,660: —	
„ 5 ord. lärarinnor à kr. 1,230: —	6,150: —	
„ 1 ord. lärarinna à kr.	1,080: —	
„ 2 e. o. lärarinnor à kr. 900: —	1,800: —	63,060: —
3. Till slöjdundervisningen:		
För gossar:		
52 grupper à kr. 146: 88	7,637: 76	
För flickor:		
82 grupper à kr. 146: 88	12,044: 16	19,681: 92
4. Till undervisning i huslig ekonomi:		
18 kurser à kr. 229: 50		4,131: —
Dyrtidstillägg:		
5. Till lärare i läs- och skrivämnen	80,500: —	
6. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi	8,440: —	88,940: —
7. Till lärjungebiblioteket		150: —
b. Barnbespisningen, anslag från Vahlbäckska fonden		2,000: —
c. Arrendemedel:		
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden		37: —
	Transport	345,554: 92

N:o 73.
Budget för 1928. Inkomster.

	Transport	345,554: 92
d. Hyresmedel:		
För bostäder till lärare		5,600: —
För uthyrning av skollokaler		800: —
	Summa kronor	351,954: 92

4 C. Fortsättningsskola.

Statsbidrag till lärarearvoden		9,200: —
	Summa kronor	9,200: —

4 B. Högre folkskola.

a. Statsbidrag till avlöningar		11,822: —
Statsbidrag till dyrtidstillägg		4,315: —
Statsbidrag till bibliotek		150: —
	Summa kronor	16,287: —

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården:

1. Statsanslag åt sundhetsinspektören	1,100: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	400: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	800: —	
4. Protokollslösen	300: —	2,600: —

C. Köttbesiktningsbyrån:

Besiktningsavgifter	26,130: 10	
Vågavgifter	2,200: —	28,330: 10
Summa kronor		30,930: 10

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

Fölsäljningsmedel	500: —

6 C. Planteringar.

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,100: —	
2. Anslag för vård av Slottsparken	1,000: —	
3. Försäljningsmedel och dekorationer	3,000: —	
5. Ersättning från Asea för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	8,600: —
Transport		9,100: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

	Transport	9,100: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgårdsskolorna	1,000: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,800: —
Summa kronor		11,900: —

8. Hamn.

8 A. Den egentliga hamnen.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 562)	92,150: —

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 564)	13,150: —
Summa kronor	105,300: —

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. D (sid. 565)	57,500: —

10 B. Svingård.

Enligt Bil. Litt. D (sid. 567)	35,000: —
Summa kronor	92,500: —

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 557)	189,000: —
Summa kronor	189,000: —

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 559)	363,900: —
Summa kronor	363,900: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 560)	610,000: —
Summa kronor	610,000: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

Badavgifter	2,900: —	
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100: —	3,000: —
	Transport	3,000: —

N:o 63.
Budget för 1928.
Inkomster.

Transport		3,000: —

17 B. Varmbadhus.

Badavgifter:		
1. Karbad	19,500: —	
2. I:a klass bastu	10,000: —	
3. Simhall med värmestuga (vinter)	9,500: —	
4. Simhall med värmestuga (sommar)	8,500: —	
5. Medicinska bad	3,700: —	
6. Billighetsbastu	10,500: —	
7. Skolbad	2,250: —	
8. Ersättning för simundervisningsbad	4,050: —	68,000: —

17 D. Båttrafik.

1. Persontrafik	15,000: —	
2 Godstrafik	200: —	15,200: —

17 E. Vedgård.

Inkomster av vedförsäljning		40,900: —
Summa kronor		127,100: —

18. Brandväsen.

m. Verkstäderna: 1. Smidesverkstaden, 2. Snickareverkstaden, 3. Skräddareverkstaden, 4. Skomakareverkstaden	6,000: —	
n. Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	3,000: —	
Ersättning för körningar åt myndigheter och nämnder	300: —	
o. Ersättning för eldning åt polisen	100: —	
p. Ersättning för tillsyn och skötsel av enskilda brandskåp	150: —	
Hyresmedel för befäl och manskap vid brandkåren	11,090: —	20,640: —
Summa kronor		20,640: —

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplanen.

e. Stadshotellet:	
1. Hyror:	
Västerås Hotell A.-B.	21,250: —
Västerås Systembolag	18,500: —
Transport	39,750: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

Transport		39,750: —	
Sällskapet		2,250: —	
Upplands Enskilda Bank		5,000: —	
Barberare Gösta Ståhl		1,400: —	
2. Avgifter för festvåningens användande ...		2,000: —	
Hyresgästernas andel i kostnaden för vattenavgifter		400: —	
Hyresgästernas andel i kostnaden för uppvärmning		11,000: —	61,800: —
d. Sundinska huset:			
Hyresinkomster			10,350: —
e. Tullhuset:			
Hyra för bostadslägenhet			500: —
f. Paviljongen i Stadsparken:			
Hyresinkomster			1,250 :—
g. Gårds- och tomtfastigheter: (Bil. Litt. V).			
Hyror och arrende för staden tillhöriga gårdar och tomter			163,000: —
h. Hamnmagasinen:			
A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1 ...		6,600: —	
Axel Eriksson & C:o, magasin n:r 3		2,574: —	
A.-B. John A. Fors, magasin n:r 2		6,000: —	
A.-B. John A. Fors, magasin n:r 3		2,200: —	
A.-B. Håkon Swenson, magasin n:r 3		2,025: —	
A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3		1,800: —	21,199: —
i. Hamnplanen:			
Platshyror av:			
Hygrell & C:o		1,087: 50	
Tegel- och Murbruks A.-B.		2,128: —	
Kafferosteriet Pyramiden		650: —	
Järnhandl. Axel Sundström		812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån		367: 50	
Ingenjör Paul Anderson		200: —	
Grosshandl. G. Nordenhaag	495: —		
Grosshandl. G. Nordenhaag	1.930: —	2.425: —	
Vatten- och Gasverksstyrelsen		1.050: —	
Myggbo Sågbolag		562: 50	
Järnhandl. Eric Sundström		562: 50	
Järnhandl. Bröderna Larsson		735: —	
Västerås Automobil A.-B.		900: —	
Transport		11,480: 50	258,099: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

Transport		11.480:50	258.099:—	
Allm. Sv. El. A.-B.	207:—			
Allm. Sv. El. A.-B.	525:—			
Allm. Sv. El. A.-B. för magasinstomt	7,556:—	8.288:—		
A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o		180:—		
Stadens vedgård		2,000:—		
J. Aug. Andersson & C:o		1,063:—		
Arvid Enström		478:—		
Arrenden för 6 tomter å Sjöhatten		1.599:80		
Krooks Petroleums- & Olje A.-B.		150:—		
A.-B. Västerås Spedition		25:—	25.264:30	
j. Hamnpaviljongen:				
Hyresinkomster:				
Spedition		1.500:—		
Fackf. kafé		750:—		
Hamnkontor		500:—	2,750:—	
k Kabinettet:				
Inkomster			1.700:—	
l. Epidemisjukhuset:				
Hyra			36,000:—	323,813:30

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. D (sid......)				121,047:—

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a. Egendomen Carlsberg		1,000:—		
Del av Carlsberg (Stadens lantbruk)		200:—		
Del av Carlsbergs (Skogsvårdsstyrelsen)		200:—	1,400:—	
b. Hästholmarna:				
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba		4.500:—		
2. Hyra för serveringspaviljong å östra holmen		2,000:—	6.500:—	
c. Diverse jordägor:				
1. östra utmarken:				
Arrenden:				
För följande lägenheter:				
Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)	3,500:—			
Transport	3.500:—		7.900:—	444.860:30

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

Transport		3.500: —	7.900: —	444.860: 30
Gustavsslätt (K. E. Eklund), utgår 14/3 1936		275: —		
Andersborg (G. Andersson)		500: —		
Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)		430: —		
Kristiansborg (stadens lantbruk)		3,000: —		
Hovdestalund (F. Johansson)		500: —		
Ett område av Myggbo (Folkets park)	50: —			
Ett område (Folkets park)	70: —	120: —		
Malma gård (stadens lantbruk)		3,500: —		
Arrende för jaktmark å Malma och östra utmarken		25: —	11,850: —	
2. Västra utmarken:				
Arrenden:				
Stensborg, växthus och en del jord		2,000: —		
Stensborg, övrig mark och hus		1,700: —		
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år				
G. Andersson	35: —			
Doktor Holm	50: —			
Förman Hedkvist	20: —			
Rich. Blom	30: —			
Gustaf Jansson	25: —			
Fru Eriksson, Ekeby	10: —	170: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Tihlén	5: —			
Matilda Eriksson	5: —			
C. G. Lundkvist	15: —			
Rob. Pettersson	5: —	30: —		
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget) t. o. m. år 1949		25: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:				
Västerås Skeppsvarv		570: —		
Ett område intill Solgården (Axel Eklund)		10: —		
Ett område intill Mälardalen (H. Mörk)		25: —	4,530: —	
Transport			24,280: —	444,860: 30

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

Transport		24,280:—	444,860:30
d. Viksäng:			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944	310:—		
Kapten Slettengrens sterbhus	75:—	385:—	
e. Diverse arrenden:			
F. d. Sadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35:—		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman, utgår 14/3 1931)	60:—		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100:—		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Sv. Metallverken)	45:—		
Koloniträdgårdarna vid Lustigkulla	283:87		
Koloniträdgårdarna vid Biskopsängen	450:—		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200:—		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272:60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72:40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (Arrendator K. Karlsson)	50:—		
Diverse mindre områden	700:—	2,268:87	
f. Arrende för fiskvatten:			
Västeråsfjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50:—		
Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150:—		
Diverse mindre fiskarrenden	50:—	250:—	
g. Hyresmedel:			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50:—		
Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50:—		
Två magasinsplatser å Skallberget (Söderlund & Nitroglycerin A.-B.)	20:—		
Slaktarvagnar å tomten n:r 6, Norra kv.	350:—		
Upplag å Munk- och Kungsängen, förslagsvis	500:—		
Myggbo Sågbolag (1,080 kvm. à 60 öre)	648:—		
Serveringspaviljong å Djäkneberget	300:—		
Transport	1,918:—	27,183:87	444,860:30

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

Transport	1,918:—	27,183:87	444,860:30
Vattenkiosken i Vasaparken	300:—		
Fotografiatelier å Kungsängen	50:—		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan (Pressbyrån)	200:—		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500:—		
Karuseller och skjutbanor m. m.	5,000:—		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget...	700:—		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000:—		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	3,000:—		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen...	2,800:—		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus (Karlsson)	300:—		
Försäljningskiosk vid kreaturstorget (Hedman)	200:—		
Svensk-Engelska Mineralolje A.-B., Bensinkiosk i Stora gatan vid kvarteret Melker	100:—		
A.-B. Yngve Swenson, Bensinupplag i Kopparbergsvägen vid kvarteret Hubert	125:—	18,193:—	45,376:87

20 D. Skogar.

Enligt Bil. Litt. D (sid.......)	6,500:—
Summa kronor	496,737:17

23. Polisväsen och fångvård.

a. Statsbidrag för reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden	3,470:—
Statsbidrag för avlönande av 2 kriminalkonstaplar, förslagsvis	8,755:—
b. Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	3,000:—
Summa kronor	15,225:—

24. Auktionsväsen.

Auktionsprovision, förslagsvis	100:—
Summa kronor	100:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 B. Byggnadsnämnd.

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten utförda förrättningar samt lösen av protokoll	3,500:—
Transport	3,500:—

N:o 73.
Budget för 1928.
Inkomster.

Transport 3,500: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar .... 10,000: —

Summa kronor 13,500: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enlikt K. F. den 18 juni 1913 .... 37,170: —
b. Källarfrihetsmedel 349: 89

Summa kronor 37,519: 89

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel .... 500: —
b. Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor ...... 100: —
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m. .... 4,000: —
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m. .... 100: —
Överskott å förrådsrörelsen .... 1,000: —
Statsbidrag till nykterhetsnämnden .... 300: —

Summa kronor 6,000: —

32. Skatter och liknande avgifter.

a. Hundskatt à 25: — kr. pr hund .... 9,000: —
b. Bevillningsavgifter från offentliga föreställningar, artistskatt ...... 1,300: —
c. Skogsaccis .... 100: —
d. Utdebitering av kr. 9: — för varje fulla 100 kr. av kronor 28,185,846, utgörande under år 1927 inom kommunen beräknad inkomst, för vilken bevillning skall erläggas 2,536,726: 14
varifrån avgår beräknad avkortning och restitution 253,672: 61 2,283,053: 53
e. 1. Progressivskatt, kommunandel .... 77,000: —
f. Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid 86: 74 2,360,140: 27
g. Nöjesskatt .... 38,000: —
h. Automobilskatt för 1926, förslagsvis 50,000: —.

Summa kronor 2,408,540: 27

N:o 73.

Budget för 1928.

Sammandrag av utgifts- och inkomststaten.

Sammandrag av Utgifts- och Inkomststaten

för år 1928.

	Utgifter	Inkomster	Överskott	Brist
Brist från sist avslutade räkenskapsår	196,306:04			196,306:04
1. a. Räntor m. m.	863,635:80	442,133:20		421,502:60
1. b. Kapitalavbetalningar å lån	322,287:41	125,836:23		196,451:18
2. Fattigvård	598,405:03	101,965:—		496,440:03
3. Barnavård	79,227:—	9,800:—		69,427:—
4. a. Folkskola	807,363:18	351,954:92		455,408:26
4. b. Högre folkskola	26,608:50	16,287:—		10,321:50
4. c. Fortsättningsskola	18,200:—	9,200:—		9,000:—
4 d. Allmänt läroverk	3,980:—			3,980:—
4. e. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	47,395:—			47,395:—
5. Hälso- och sjukvård	85,072:—	30,930:10		54,141:90
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	186,968:80	11,900:—		175,068:80
7. Avloppsledningar	41,553:—			41,553:—
8. Hamn	105,300:—	105,300:—		
10. Renhållningsverk och svingård	131,978:03	92,500:—		39,478:03
11. Vattenledningsverk	135,020:—	189,000:—	53,980:—	
12. Gasverk	308,732:—	363,900:—	55,168:—	
13. Elektricitetsverk	406,685:—	610,000:—	203,315:—	
17. Andra kommunens affärsföretag	116,950:—	127,100:—	10,150:—	
18. Brandväsen	121,131:—	20,640:—		100,491:—
20. Fastighetsförvaltning	274,293:55	496,737:17	222,443:62	
21. Magistrat och Rådhusrätt	68,996:10			68,996:10
22 Kronouppbörds- och exekutionsväsen	46,945:50			46,945:50
23. Polisväsen och fångvård	217,947:—	15,225:—		202,722:—
24. Auktionsväsen		100:—	100:—	
26. Allm. pensionsförsäkring	32,650:—			32,650:—
27. Övriga förvaltningskostnader	188,905:15	13,500:—		175,405:15
28. Anslag och bidrag till diverse ändamål	126,400:75			126,400:75
29. Oförutsedda utgifter	27,132:94			27,132:94
30. Allmänna bidrag av staten		37,519:89	37,519:89	
31. Diverse inkomster		6,000:—	6,000:—	
32. Skatter och liknande avgifter		2,408,540:27	2,408,540:27	
Summa kronor	5,586,068:78	5,586,068:78	2,997,216:78	2,997,216:78

Bil. Litt. A.

N:o 63.
Budget för 1928.
Tekniska skolan.

Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Inkomst- och utgiftsstat för anslagsåret 1928—1929.

INKOMSTER:

1. Beräknade statsunderstöd:		
A. i förevarande ansökning:		
a. till avlöning åt rektor och övriga lärare	21,500: —	
b. till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	750: —	
c. till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	750: —	23,000: —
B. till bibliotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		350: —
2. Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000: —
3. Av hushållningssällskap anvisade eller påräknade understöd		—: —
4. Av föreningar eller enskilda anvisade eller påräknade understöd ...		2,750: —
5. Avkastning av donationer och fonder		300: —
6. Lärjungeavgifter		6,200: —
7. Säljbar produktion		1,000: —
8. Att av kommunen tillskjutas		22,800: —
Summa inkomster		60,400: —

UTGIFTER:

1. Rektorsarvode	2,500: —	
2. Övriga lärarearvoden	41,000: —	43,500: —
3. Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	1,500: —	
4. Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,500: —	3,000: —
5. Bibliotekskostnader		700: —
6. Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen	1,000: —	
7. Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	—: —	1,000: —
8. Stipendier och premier		300: —
9. Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		7,500: —
10. Administrationskostnader (utom rektorsarvode)		2,000: —
11. Övriga utgifter		2,400: —
Summa utgifter		60,400: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Vattten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. B.

Utgifts- och inkomststat

för Vatten- och avloppslednings- samt Gas- och Elektricitetsverken för år 1928.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49: IV	8,625: —
Assistenten vid vatten-, avloppslednings- och gasverken, 36: IV	4,707: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 36: IV	4,707: —
Kamreraren, 36: IV	4,707: —
Bokhållaren, 19: IV	2,325: —
Kassörskan, 19: IV	2,325: —
Förrådsförmannen, 19: IV	2,325: —
Manligt kontorsbiträde 1:a kl., 15: IV, 2 st. à 1,893: —	3,786: —
Kvinnligt kontorsbiträde 1:a kl., 14: I	1,470: —
Manligt kontrosbiträde, 2:a kl., 13: IV	1,677: —
Avläsareförmannen, 17: IV	2,109: —
Avläsare, 16: IV, 3 st. à 2,001: —	6,003: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal	27,814: —
Ritbiträde, förslagsvis	1,920: —
Revisionskostnader	2,000: —
Springpojkar	1,000: —
Extra kontorshjälp	1,000: —
Kronor	78,500: —

Därav påföres:

Vattenverket	10,900: —
Avloppsledningarna	7,000: —
Gasverket	17,000: —
Elektricitetsverket	38,800: —
Installationsarbeten	4,800: —
Kronor	78,500: —

Diverse utgifter:

Läkarearvode, avlöning och medicin	7,900: —
Olycksfallsförsäkring och -ersättning	2,500: —
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.	5,000: —
Transport	15,400: —

N:o 73. *Budget för 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Transport		15,400: —
Telefonavgifter för ledningar till:		
Föreståndarens exp. och bostad	250: —	
Kamrerarens exp.	110: —	
Assistenternas exp. och bostäder	250: —	
Förrådet	110: —	
Förmännens exp.	186: —	
Elektricitetsverket	160: —	
Vattenverket	240: —	
Vattenborgen	110: —	
Gasverket, Kungsängen	110: —	
Montörförmannens bostad med ankn.	160: —	
Gasmästarens bostad	70: —	
Rörnätsförmannens bostad	70: —	
Samtalsavgifter, förslagsvis	504: —	2,300: —
Renhållning, eldning, städning och belysning av kontor och förråd		4,000: —
Brandförsäkringar för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg		4,300: —
Diverse såsom resor, föreningsavgifter m. m.		1,000: —
Kronor		27,000: —

Därav påföres:	
Vattenverket	3,700: —
Avloppsledningarna	2,400: —
Gasverket	5,900: —
Elektricitetsverket	13,300: —
Installationsarbeten	1,700: —
Kronor	27,000: —

Vattenverket.

INKOMSTER:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	187,000: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —
Installationsarbeten	800: —
Kronor	189,000: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:	
Elektrisk ström, tillsyn av ledningsnät m. m.	25,000: —
Underhållskostnader:	
Fastigheter, maskiner, ledningsnät	17,700: —
Transport	42,700: —

N:o 73.

Budget för 1928.

Vatten- och Gasverksstyrelsen.

			Transport	42,700:—
Avlöningar och pensioner:				
Förvaltningen enligt ovan			10,900:—	
Maskinmästaren, 20: IV		2,433:—		
Maskinisten, 16: IV		2,001:—		
Rörnätsförmannen, 18: IV		2,217:—		
Vårdaren av Vattenborgen, 14: IV		1,785:—		
Pensionären Sofia Risberg (25/11 1920)		500:—		
Pensionären Augusta Lönnqvist (28/3 1923)		600:—		
Understödstagare J. G. Johansson (25/1 1929)		600:—		
Pensionär C. J. Pettersson (26/3 1925) (hälften)		315:—		
		10,451:—		
Dyrtidstillägg		7,139:—		
		17,590:—		
Avgår:				
Värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1,646:—			
Andel i avlöning till förmän: Avloppsledning och gasverk, vardera 1,275:—	2,550:—	4,196:—	13,394:—	24,294:—
Diverse ugifter:				
Förvaltningen enligt ovan			3,700:—	
Brandförsäkringar och utskylder			7,865:—	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö		1,600:—		
Avgift till Hamre gård		150:—	1,750:—	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö			400:—	
Analyser och skjutsar m. m.			400:—	
Avskrivning av fordringar			500:—	14,615:—
Räntor och amortering:				
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):				
Räntor			25,791:—	
Amortering			26,420:—	52,211:—
Inköp av vattenmätare, förslagsvis				1,200:—
			Summa utgifter	135,020:—
Inkomst utöver utgifter				51,980:—
			Kronor	187,000:—

Avloppsledningarna.

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	3,100:—	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	13,700:—	16,800:—
	Transport	16,800:—

N:o 73. *Budget för 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Transport			16,800: —
Underhållskostnader:			
Pumpstation och ledningsnät			9,000: —
Avlöningar:			
Förvaltningen enligt ovan		7,000: —	
Andel i avlöning till rörnätsförman		1,275: —	
Avlöning för driften i pumpstationen		3,900: —	
Pensionären K. Hultberg (25/8 1927)	820: —		
Dyrtidstillägg till K. Hultberg	410: —	1,230: —	13,405: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan			2,400: —
Räntor och amortering:			
Enligt planen för obligationslånen:			
Räntor		39,951: —	
Amortering		14,997: —	54,948: —
Summa utgifter			96,553: —
Avgår inkomster för c:o 2,200 vattenklosetter à 25: — kr.			55,000: —
Utgifter utöver inkomster			41,553: —

Gasverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	31,100: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	252,000: —
Koks och tjära	80,000: —
Installationsarbeten	800: —
Kronor	363,900: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:			
Gaskol		124,700: —	
övriga omkostnader		20,600: —	145,300: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare			20,300: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		17,000: —	
Gasmästaren, 22: IV	2,631: —		
Justerareförmannen, 18: IV	2,217: —		
Transport	4,848: —	17,000: —	165,600: —

N:o 73. Budget för 1928. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Transport	4,848:—	17,000:—	165,600:—
Pensionären A. H. Eriksson (30/10 1919) ...	1,170:—		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905) hälften	500:—		
Pensionären C. J. Pettersson (26/3 1925) ..	315:—		
Pensionären C. G. Gustavsson (22/6 1925) ...	1,170:—	8,003:—	
Dyrtidstillägg		4,959:—	
Andel i avlöning till rörnätsförman		1,275:—	
Eldare		35,000:—	
		66,237:—	
Avgår värdet av gasmästarens naturaförmåner		823:—	65,414:—
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		5,900:—	
Brandförsäkringar och utskylder		7,000:—	
Bränsle åt gasmästaren		200:—	
Hyra för bostad åt gasmästaren		950:—	
Analyser, skjutsar m. m.		700:—	
Avskrivning av fordringar		1,000:—	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/5 1917)		2,800:—	18,550:—
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 24/12 1916):			
Räntor		24,076:—	
Amortering		24,578:—	48,654:—
Nionde årets amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—18 (15 år)			5,514:—
Inköp av gasmätare år 1928, förslagsvis			5,000:—
Summa utgifter			308,732:—
Inkomster utöver utgifter			55,168:—
Kronor			363,900:—

Elektricitetsverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	31,140:—
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	578,100:—
Installationsarbeten	760:—
Kronor	610,000:—

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Elektrisk energi	108,000:—	
övriga driftkostnader	19,400:—	127,400:—
Transport		127,400:—

N:o 73.
Budget för 1928.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Transport			127,400: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare			58,700: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		38,800: —	
Maskinmästaren, 26: IV	3,027: —		
Maskinisterna, 17: IV, 3 st. à 2,109: —	6,327: —		
Montörförmannen, 19: IV	2,325: —		
Justerareförmannen, 18: III	2,088: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905) hälften	500: —		
Pensionären Hilma Boholm	598: —	14,865: —	
Dyrtidstillägg		10,344: —	
Extramaskinist, förslagsvis		3,500: —	
		67,509: —	
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		823: —	66,686: —
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000: —	
Tillsyn av maskinerna samt reglering av dammluckor		500: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll		1,000: —	4,500: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		13,300: —	
Brandförsäkringar och utskylder		32,950: —	
Bränsle åt maskinmästaren		200: —	
Skjutsar och diverse		900: —	
Avskrivning av fordringar		2,500: —	49,850: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (31/11 1911):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	39,960: —		
Turbinhuset	1,651: —	41,611: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	51,174: —		
Turbinhuset	1,764: —	52,938: —	94,549: —
Inköp av elektriska mätare år 1928, förslagsvis			5,000: —
Summa utgifter			406,685: —
Inkomster utöver utgifter			203,315: —
Kronor			610,000: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Hamnen.

Bil. Litt. C.

Utgifts- och inkomststat

för Västerås stads hamn år 1928.

UTGIFTER:

A. Den egentliga hamnen.

A. Nyanläggningar:			
3:dje. 1928 års. avbetalning å reparationsanslaget å kr. 20.932:12 (16/12 1924—29/1 1925)		4,186:42	
Uppförande av dukdalb vid östra kajen		1,000:—	
Inredande av verkstad för hamnens behov		640:—	5,826:42
a. 1. Underhåll och reparationer:			
1a. Kajer, dukdalber och båtbryggor	10.000:—		
1b. Särskilt anslag för påbörjande av reparationer av östra kajen	8.500:—	18,500:—	
2. Grusning å hamnen		500:—	
3. Hamnskjulen		200:—	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar		100:—	
Drift och underhåll av motorbåten		200:—	19.500:—
b. Löner och arvoden:			
Hamnkaptenen, 33:III (25/8 1927)		4.002:—	
Dyrtidstillägg		2,400:60	
Biträde å hamnkontoret		1.800:—	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)		4.000:—	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 7 % å uppbörden, kr. 40.000:—		2,800:—	15.002:60
c. Övriga utgifter:			
1. Hamnkontoret:			
Hyra av lokal	500:—		
Transport	500:—		40.329:02

N:o 73.
Budget för 1928.
Hamnen.

Transport		500: —		40,329: 02
Skrivmaterial och tryck........		300: —		
Telefonavgifter för ledningar till:				
Hamnkontoret	110: —			
Hamnkaptenens bostad	70: —			
Kranmaskinistförmannens bostad...	70: —			
Samtalsavgifter, förslagsvis	75: —	325: —		
Städning och eldning		250: —	1,375: —	
2. Belysning å hamnen			1,200: —	
3. Renhållning å hamnen			1,800: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet ...			100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström ...			48: —	
6. Premie för olycksfallsförsäkring			250: —	
7. Diverse och oförutsedda utgifter			229: 79	5,002: 79

d. 1. Räntor:

Hamnbyggnaden:

(Enl. av Stadsfullm. den 22 dec. 1920 godkänd plan)

Andel i obligationslån:	Resterande lånebelopp	Ränta	
1896 års lån à 5 %	7,905: —	395: 25	
1907 „ „ à 4,5 %	120,225: —	5,410: 13	
1916 „ „ à 5 %	98,137: —	4,984: 25	
1919 „ „ à 6 %	140,400: —	8,424: —	
Förskotterat av Drätselkammaren för den nya hamnbyggnaden, kr. 183,599: 29, ränta härå efter 5 %		9,179: 96	
Ränta å beräknat balanserat underskott i hamnkassan, kr. 183,000: — à 5 %		9,150: —	37,543: 59

d. 2. Kapitalavbetalningar å lån:

Andel i obligationslån:	Ursprungl. lånebelopp	Resterande lånebelopp	Årets amortering		
1896 års lån à 5 %	91,905: 01	7,905: —	3,000: —		
1907 „ „ à 4,5 % (beslut år 1907)	229,000: —	120,225: —	5,725: —		
1916 års lån à 5 % (beslut år 1914)	113,000: —	98,137: —	1,652: —		
1919 års lån à 6 % (beslut år 1917)	150,000: —	140,400: —	1,550: —	11,927: —	94,802: 40

Transport 94,802: 40

N:o 73. Budget för 1928. Hamnen.

Transport				94,802: 40
B. Hamnmaskiner:				
b. Löner och arvoden:				
En maskinistförman, 18: III ...	2,088: —			
Dyrtidstillägg	1,539: 60	3,627: 60		
Kranskötare, förslagsvis		4,000: —	7,627: 60	
c. Driftkostnader:				
Strömförbrukning för kranar		1,200: —		
d. Underhåll och reparationer		1,500: —		
e. Diverse utgifter, förslagsvis		170: —	2,870: —	10,497: 60
Summa kronor				105,300: —

INKOMSTER:

A. Den egentliga hamnen.

f. Hamnavgifter för varor:			
1. Ångfartyg i regelbunden trafik	40,000: —		
2. Andra fartyg	30,000: —	70,000: —	
g. Hamnavgifter för fartyg:			
1. Ångfartyg	9,000: —		
2. Segelfartyg	900: —		
3. Pråmar	2,100: —	12,000: —	
i. Uthyrning av båtplatser	5,200: —		
k. Uthyrning av upplagsplatser i hamnen	1,000: —		
l. Uthyrning av varuskjul	950: —		
m. Uthyrning av mark för fotogenmagasin	3,000: —	10,150: —	92,150: —
B. Hamnmaskiner:			
f. Kranhyror för kran:			
1. N:r I	3,500: —		
2. „ II	3,200: —		
3. „ IV	800: —		
4. „ V	300: —		
5. „ VI	5,000: —		
7. „ VIII	200: —	13,000: —	
g. Markhyra för kran n:r III		150: —	13,150: —
Summa kronor			105,300: —

Bil. Litt. D.

N:o 73.
Budget för 1928.
Lant-egendoms-nämnden.

Utgifts- och inkomststat

för Västerås stads Lantegendomsnämnd för år 1928.

Renhållningsverket.

UTGIFTER:

a. Anskaffning och underhåll av inventarier:				
1. Inköp och underhåll av kärl			800: —	
2. Inköp och underhåll av inventarier			2,000: —	
3. Beklädnadspersedlar			1,200: —	4,000: —
b. Löner och arvoden:				
1 o. 2. Förvaltaren, lön 41: IV	5,883: —			
Dyrtidstillägg	2,964: 90			
Bokhållarens lön	4,335: —			
Revisionskostnader	400: —			
	13,582: 90			
Av ovanstående påföres renhållningsverket		6,878: 95		
Kontorsbiträde av 2:dra klass, lön 12: IV	1,569: —			
Personligt lönetillägg	175: —	1,744: —		
En förman, lön 18: IV	2,217: —			
En fodermarsk, lön 17: IV	2,109: —			
Tolv renhållningsarb. (Mallmén, E. Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin, Kihlgren, A. Andersson, Sunesson, Persson, Johansson och Karlsson, lön 16: IV à 2,001: —	24,012: —			
En renhållningsarb. (Dahl) lön 16: III	1,884: —	30,222: —		
Dyrtidstillägg till ovanstående		23,873: 10		
Pension till f. d. renhållningsarbetaren G. Karlsson	1,300: 65			
Dyrtidstillägg härå	650: 33	1,950: 98		
		64,669: 03		
Transport		64,669: 03		4,000: —

N:o 73.

Budget för 1928.

Lant-egendoms-nämnden.

Transport	64,669:03		4,000:—
Avgår bostadsförmåner, värderade till (2 st. à 550:—, 4 st. à 337:50 och 5 st à 375:— kr.	4,325:—	60,344:03	
3. Hyra för bostäder till 5 st. arbetare à 375:— kr. pr st.		1,875:—	
4. Extra kontorsbiträde		1,000:—	
5. Extra arbetare		13,000:—	
6. Kostnader för arbetarnas semester		2,500:—	78,719:03
c. Inköp av torvmull			9,000:—
d. Stallet:			
1. Utfodring		5,310:—	
2. Hästskoning		700:—	
3. Underhåll av seldon, täcken och presenning		600:—	
4. Försäkring av hästar		200:—	6,810:—
e. övriga utgifter:			
1. Hyra för kontor		1,000:—	
2. Olycksfallsförsäkring		400:—	
3. Kontorsböcker och skrivmaterial		400:—	
4. Vattenavgifter		150:—	
5. Sotning		65:—	
7. Brandstodsavgifter		400:—	
8. Belysning och värme i fabriken och kontoret samt städning		800:—	
9. Underhåll av byggnader		1,500:—	
10. Telefonavgifter för ledningar till:			
Kristiansborgs gårdskontor	250:—		
Renhållningsverkets kontor:	190:—		
Renhållningsfabriken	114:—		
Förman Janssons bostad (extra kl.)	80:—		
Samtalsavgifter, förslagsvis	50:—	684:—	
11. Läkare, veterinär, medicin och sjukvårdsavgifter		350:—	
12. Drivkraft för blandningsmaskin		1,000:—	
13. Div. utgifter samt skatter		700:—	7,449:—
		Summa kronor	105,978:03

INKOMSTER:

Försäljning av stallströ och sopor	3,000:—
Försäljning av torvmullspudrett	11,000:—
Försäljning av torvmull	500:—
Hämtningsavgifter	43,000:—
Summa kronor	57,500:—

N:o 73.
Budget för 1928.
Lant-egendoms-nämnden.

Svingården.

UTGIFTER:

a. Kraftfoder, förslagsvis	14,000: —
b. Inköp av grisar, förslagsvis	3,000: —
c. Avlöningar	3,000: —
d. Transport av svinmat och övriga körningar	3,000: —
e. Ved, lyse, reparationer och diverse	3,000: —
Summa kronor	26,000: —

INKOMSTER:

Försäljning av fläsk	35,000: —
Summa kronor	35,000: —

Lantbruket.

UTGIFTER:

a. Anskaffning av inventarier			2,000: —
b. Driftkostnad:			
1. Arrende för Nordanby	1,500: —		
2. Arrende för Kungsängen	200: —		
3. Arrende för del av ö. Utmarken	2,000: —		
4. Arrende för Malma	3,500: —		
5. Arrende för Kristiansborg	3,037: —		
6. Arrende för del av Carlsberg	200: —	10,437: —	
7. Avlöningar till arbetare, bokhållare och förvaltare	54,300: —		
Avgår naturaförmåner till bokhållare och förvaltare	2,200: —	52,100: —	62,537: —
c. Produkter av egen skörd samt inköpt:			
1. Till utsäde:			
Nordanby	3,800: —		
Malma	3,600: —		
Kristiansborg	1,750: —	9,150: —	
2. Till stallet:			
Nordanby	3,950: —		
Malma	5,000: —		
Kristiansborg	3,160: —	12,110: —	
Till ladugården		11,850: —	33,110: —
d. Underhåll och reparationer:			
1. Underhåll av seldon		900: —	
Transport		900: —	97,647: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Lant-egendoms-nämnden.

Transport		900:—	97,647:—
2. Underhåll av fordon och redskap		3,000:—	
3. Underhåll av hus		2,000:—	5,900:—
e. övriga utgifter:			
1. Hästskoning		600:—	
2. Häst- och brandförsäkring		1,000:—	
3. Driftkostnad för motorplog		1,200:—	
4. Komposter och pudrett från Renhållningsverket		4,000:—	
5. Läkare, veterinär och medicin		500:—	
6. Krono-, kommunal-prästutskylder		3,100:—	
7. Avverkningskostnad för ved		750:—	
8. Elektrisk ström		1,200:—	
9. Hägnadskostnader		500:—	
10. Telefonavgifter för ledningar till:			
Nordanby och Malma	198:—		
Samtalsavgifter, förslagsvis	27:—	225:—	
11. Diverse utgifter (skördegarn, presstråd m. m.)		2,500:—	
12. Olycksfallsförsäkringar		425:—	16,000:—
f. Grundförbättringar:			
1. Dikning, stensprängning och kalkning			1,500:—
		Summa kronor	121,047:—

INKOMSTER:

1. Diverse jordbruksprodukter:		
Nordanby	37,697:—	
Malma	34,570:—	
Kristiansborg	19,680:—	91,947:—
2. Från ladugården		16,000:—
3. Körningar		10,000:—
4. Trädgården vid Malma		800:—
5. Hyror		1,500:—
6. Hyra för potatislotter		800:—
	Summa kronor	121,047:—

Skogarna.

UTGIFTER:

a. Löner och arvoden:			
Skogvaktaren, lön 18: IV	2,217:—		
Dyrtidstillägg	1,598:—	3,815:—	
Avgår för bostad och vedbrand		600:—	
		3,215:—	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		350:—	3,565:—
		Transport	3,565:—

N:o 73. *Budget för 1928. Lantegendomsnämnden.*

	Transport		3,565: —
b. Övriga utgifter:			
1. Skogvaktaren för hållande av cykel		30: —	
2. Telefonavgift med extra klocka		80: —	
3. Hägnadskostnader		200: —	
4. Utskylder		425: —	
5. Rensning av skogsdiken		675: —	
6. Skogskultur och röjning i plantskolor		300: —	
7. Diverse utgifter		125: —	1,835: —
	Summa kronor		5,400: —

INKOMSTER:

Rotvärde å div. virke		6,500: —
	Summa kronor	6,500: —

N:o 73.
Budget för 1928.
Kyrkan.

Kyrkan och kyrkliga ändamål.

Utgifts- och inkomststat för år 1928 fastställd av ord. kyrkostämma den 28 oktober 1927.

UGIFTER:

1. Avlöningar och pensioner:

Hyresersättning till en komminister till 1/10	1,125: —
Domkyrkoorganisten, lön	3,000: —
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	1,950: —
Domkyrkoklockaren, lön	1,800: —
„ dyrstidstillägg, förslagsvis	1,350: —
„ hyresersättning	1,200: —
Domkyrkovaktmästaren, lön	2,160: —
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	1,572: —
Extra domkyrkovaktmästare, arvode	800: —
Eldaren, arvode	1,600: —
Ringaren, arvode	600: —
Kyrkovaktmästaren, arvode	2,500: —
För tillsyn och grävningar m. m. å kyrkogårdarna	1,500: —
Orgelnist och kantor vid begravningar, arvode	400: —
Räkenskapsföraren	800: —
Kyrkoskrivaren, lön	3,000: —
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	1,950: —
Skrivbiträde å pastorsexpeditionen	900: —
Klockare och orgelnist i Lundby, lön	760: —
„ dyrtidstill., förslagsvis	460: —
Kyrkovaktaren i Lundby	400: —
Orgeltramparen i Lundby	100: —
Dödgrävaren i Lundby	100: —
Extra ringare i Lundby	30: —
Kyrkovärdarne i Lundby	5: —
Städerskan i Lundby kyrka	75: —
Fru Bedinger, pension	400: —
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	200: —
Hedda Berglind, understöd	50: —
Vidlund, understöd	250: —
Zetterkvist, pension	840: —
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	420: —
G. Eriksson, understöd	400: —
Tunell, pension	150: —
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	75: —
Transport	32,922: —

N:o 73.
Budget för 1928
Kyrkan.

Transport	32,922: —	
Fru Sterneman, pension	600: —	
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	300: —	
Fru Jansson, understöd	600: —	34,422: —
2. Prästgårdsbyggnadsmedel:		
Reparation och oförutsedda behov, vattenavgifter m. m.	2,500: —	
Brandstod och sotning	400: —	2,900: —
3. Pastorsexpeditionen:		
Hyra till staden	1,200: —	
Bränsle och lyse	600: —	
Städning, eldning och skurning	720: —	
Kyrkoböcker, blanketter, annonser m. m.	1,500: —	4,020: —
4. Kyrkans egentliga behov:		
Elektrisk belysning och kraft till orgelmotorn	600: —	
Underhåll av ledningar, lampor m. m.	200: —	
Stearin- och vaxljus	100: —	
Tillsyn av orgeln	100: —	
Tillsyn av den elektriska motorn	150: —	
Bänkhyresersättning	1,600: —	
För klockor	400: —	
För tornurets skötsel	100: —	
För skurningar	350: —	
Biblar och böcker åt nattvardsbarn	1,000: —	
Barnkören	500: —	
Den större kyrkokören	1,500: —	
Kyrksalen (hyra, ljus, värme, städning)	3,500: —	
Västra församlingshemmet	1,500: —	
„ „ reparationsanslag	1,000: —	
För barngudstjänster (tidningar, böcker, orgelspel)	800: —	
För tvätt och oblat	75: —	
Bränsle, förslagsvis	5,000: —	
Sotning	75: —	
Renhållning kring kyrka och ämbetsgårdar	1,200: —	
Sand och grus	300: —	
Fortsatt reparation av Lundby kyrka	3,000: —	
Brandstod för d:o	100: —	
Tilläggsanslag för orgelreparation	3,000: —	
För ändring av den elektriska installationen i domkyrkan, förslagsvis	5,000: —	
Bidrag till "Centralpojkarna"	500: —	
Diverse och oförutsedda utgifter	2,000: —	33,650: —
Transport		74,922: —

N:o 73.

Budget för 1928.

Kyrkan.

			Transport	74.922: —
5. Kyrkogårdarna:				
Anslag för östra kyrkogårdens underhåll			4.000: —	
Snöskottning, sprängning m. m.			200: —	
Sand och grus			300: —	
För kyrkogården vid Hovdestalund, förslagsvis			4.000: —	
Diverse behov			200: —	8.700: —
6. Diakonissorna:				
Anslag till diakonissanstalten			4,000: —	
Kostpenningar			4.800: —	
Till biträde vid matlagning åt sjuka			180: —	
Hyresmedel			2.400: —	
Bränsle och tvätt m. m.			1,500: —	
Bidrag till hyra och städning för lokaler för diakonissornas och annan kyrklig verksamhet			2.000: —	
Diverse, såsom för modermöten, telefoner m. m.			2,000: —	16.880: —
7. Församlingsbiblioteket:				
Hyra till staden			600: —	
Arvode för skötseln			75: —	
Städning, bränsle, ljus			400: —	
Bokinköp och bindning			400: —	
Filialen i västra stadsdelen			500: —	
„ Lundby			50: —	
Till "De blindas förenings" bibliotek			60: —	2,085: —
8. Arrendemedel:				
Avgäld för västra kyrkogården utom kvarntullen, efter medelmarkegång, cirka				200: —
9. Räntor och amorteringar:				
Andel i 1896 års obligationslån ...	20,000: —			
Kapitalskuld 1/1 1928	5.160: —			
Ränta för året		177: 12		
Amortering för året		480: —	657: 12	
Andel i 1910 års obligationslån ...	50.000: —			
Kapitalskuld 1/1 1928	42.000: —			
Ränta för året		1,890: —		
Amortering för året		1.000: —	2.890: —	
Lån från pensionsstyrelsen:	440,000: —			
Kapitalskuld 1/1 1928	411.455: 64			
Ränta för året		20,572: 78		
Amortering för året		8,049: 85	28,622: 63	
		Transport	32.169: 75	102.857: —

N:o 73. *Budget för 1928. Kyrkan.*

Transport	32,169: 75	102,857: —
Ränta å lån för prästgård kr. 38.466: 63 efter 5 %	1,923: 33	
Fjärde årets amortering för den elektriska ringledningen	1,490: —	
Amortering och ränta å lån och förskott för orgelreparationen, cirka	5,133: —	
Ränta å lån för prästgård å Hammarbyområdet, cirka ...	2,500: —	43,216: 08

10. Prästerskapets avlöning enligt K. M:ts och Riksdagens beslut:

Kyrkoherden	10,000: —	
4 komministrar à 5,000: —	20,000: —	
Pastorsadjunkten (domkyrkosysslomannen) med ålderstillägg och hyresbidrag	2,900: —	
Skjutsersättning åt prästerskapet	900: —	
Avgifter till änke- och pupillkassan enl. K. brev	490: —	
Dyrtidstillägg och provisorisk löneförhöjning, förslagsvis	16,000: —	50,290: —
	Kronor	196,363: 08

INKOMSTER:

För gravplatser, förslagsvis	4,000: —
För klockor	500: —
För likvagnen	100: —
Hyra för klockargården	600: —
Församlingsavgifter till prästerskapets avlöning	50,290: —
Att för övrigt uttaxeras	140,873: 08
Kronor	196,363: 08

Västerås i november 1927.

FREDR. FÅHRÆUS.

För prästerskapets avlöning och kyrkliga ändamål upptages följande uttaxering:

a. Enligt lagen om prästerskapets avlöning 0: 20 procent å 28,185,846 kronors inkomst motsvarande 2 öre pr 10: — kr. inkomstbelopp	56,371: 69	
med avdrag av beräknade avkortningar	6,081: 69	50,290: —
b. Enligt kyrkostämmans beslut 0: 55 % å kr. 28,185,846: — kronors inkomstbelopp	155,022: 15	
med avdrag av beräknade avkortningar	14,149: 07	140,873: 08
	Kronor	191,163: 08

REGISTER

över

Utgifts- och Inkomststaten för år 1928.

Västerås Central-Tryckeri 1928